Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՓՍԱՎԻԼ ՏՐ ՄՕՆԹԷԲԷՆ

ԲԱՐԻՍ

ՓԱՃԻՊԱԼԱՐԸ

ԿՓՔՕՏ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԼՍՍԻՐ ՎԱԳԱՆԱԼԱՐԸ

ԻՒԻՆՃԻ ԳԼՍՄ

ԲԱՐԻՍՏԷ ՊԻՐ ԷՕՐԻՄՃԷՔ

ՄՒՒՔԷՐՃԻՄ

ՓՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱԲԵԱՆ

ՍԱՀՄԱՊ ՎԷ ՆԱՇԻՐԻ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊՈՊՔԷՐԵԱՆ

معارف نظارت جليله‌سنك ۱۰۳ نومرولى رخصتيله طبع اولنمشدر

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ՄԱԹՊԱ'ԱԻ Կ. ՊԻՊՔԷՐԵԱՆ

Ֆինճանճըլար եօղուշու Եուսուֆեաց խան Ն. 7

1887

Բ—33

ԲԱՐԻՍ

ՓԱՇԻՄԱԼԱՐԸ

ԵՎ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱՆԱԼԱՐԸ

ՒՔԻՆՃԻ ԳԼՄՄ
ԲԱՐԻՍՏԷ ՊԻՐ Է՛ՕՐԻՒՄՃԷՔ

1

Լաւալ սօդաղընտա, խայլիճէ եէնի օլան պիր պինա-
նըն պէշինճի գաթընտա, ժօրժ Թրէժան նամ րէսսամըն
րէհիմճիլիք տայիրէսի պուլունմադտա իտի։

Ինշաու տայիրէ, օրթա տէրէճէ պիւեիւքլիւքտէ օլուպ,
պիրի՝ թաամ օտասը վէ տիկէրի եաթագ օտասը օլմազ-
լուզրէ, էքի պինթիշիք օտաւան վէ պիր մաթպախտան մի-
րէթթէպ իտի։

1872 աէնէսինտէ, վէ յունվար այընտա, պիր սապահ
օզուեանլարըմըզը կիւտիւմէքտէ օլտուղումուզ եաթագ օ-
տասը, ալէսանդիեե Թուալէթ օտասը պիւեիւքլիւկինտէ
օլուպ, պինթիւն մօպիլեասը՝ պիր տէմիր գարեօլա, էքի
տէե տօպա, պիր այնալը տօլապ, վէ մէշէ ադաճընտան

եարբլմըշ քիւչիւք պիր մատատան խպարէթ իտի , վէ պու գատար շէյլէրին գօնուլմուշ օլմասընատան , օտա տարլաշ մըշ իտի ։

Օտանըն թաւլանը իլէ տիվարլարը , գարեօլանըն վէ թէք բէնզիրէնին բէրտէլէրի միախլու էնլի քէնարը վէ բէնկիլի գումաշլար իլէ գաբլանմըշ իտի ։

Մէգքիւր օտանըն գաբուտունատան կէչտիկիմիզ սըրատա , գինքը իթտիկիմիզ բէրտէլէր , սըզը սըզը գարալը օ-լուպ , սաքին պիր ույգու իչինատէ պուլունան խանէ տահ-պինին էթրաֆընը գարանլըգ իհտիթա իթմիշ իտի ։

Լաքին մէրգումուն ույգուտու տօնլարընա եադլաշմըշ օլմատըյա , ժօրժ Թրէժան , պիրտէն պիրէ խաֆիֆճէ գը-մըլտանըպ , կէօզլէրինի աչտը , վէ պաշընը գալտըրըպ ,

— Վալանթէ՛ն , տէյի չաղըրտը ։

— Էֆէնտի՛մ , տէյի չաթլադ պիր սէս ճէվապ վիրտի ։

— Պուրատա կէլ Վալանթէն ։

— Կէլտիմ , էֆէնտիմ ։

Ան-նի վագըթտա իրիեարը պիր տէլիգանը իչէրի կիրտի։ Պու տէլիգանը պէեատ պիր գրավաթ պաղլամըշ , գըր-մըզը վէ պէեատ չըպուգու պիր եէլէք , վէ ֆընտըգը պիր բանթալօն կիեինմիշ , վէ օտա խըզմէթքեարլարընա մախ-տուս պիր բէշթխմալ պաղլանմըշ օլտուգու կիպի , սօլ գօլ-թուգու ալթընտա տախի , թօղլարը ալմադ իչին պիր սու-բիւրկէ պուլունմադտա իտի ։

ժօրժ . — Սաաթ գա՞չ տըր , Վա՛լանթէն ։

Վալանթէն . — Ֆաալիգանը՛զըն սաաթը պիր ադ էվվէլ օն չալտը , էֆէնտիմ ։

ժօրժ . — Սապահըն սաաթ օնո՛ւ մու , եօգսա ազշա-մը՞ն մը ։

Վալանթէն . — (Սաաէտիլանէ կիւլէրէք .) Սապահըն , էֆէնտիմ ։ Ֆագաթ , զաթքընըգ բէկ չօգ ուեուսմատընըգ ։

ժօրժ . — Սօպանըն աթ էշինի եադտը՞ն մը ։

վալանթէն . – Շուտիկէսիլ եւապտըմ էֆէնտիմ. հաթթա պիր ապ աղ էվվէլ սիգին ույգունուզտա չըգարտըղընըզ խըրըլթըտան տահա գիեւատէ չիտուէթլէ ալէվին աէտասը իշխտիլմէքտէ տիր : – Զաթէն աթէշլիլ պուրատա տուրմադ միւմքին տէյիլ տիր : – Ցահա հալէա , ասղուգտան պուրնուտմուն ուճու գըզարմըշ տըր , կէօրէսիլիրսինիզ . պիր աղ էվվէլ էֆէնտիմին Ցիկարօ զազէթասընը օգուտուղում սըրատա , թիր թիր տիթրէէօրուտում . . . Պու աէնէքի ասղուգ բէք շէտիտ տիր . . . Գիւթիւն ըրմազլար ասնմուշ տուր . . . Շունու տախի զաթընըզա խապէր վէրիրսիմ քի, մատէն քէօմիւրիւմիւզիւն հէման տէօքիւնթիւ տու գալմըշ տըր :

ժօրժ . – Գիր աղ քէօմիւր ըսմարլամալը :

վալանթէն . – էֆէնտիմ, էկէրչի էակի պօրճու էօտէ տէք իւզրէ լազըմ կէլէն մէպլաղը պանա վէրիրսինիզ, եէնէն քէօմիւր ըսմարլատեապիլիրիմ :

ժօրժ . – Հէնուզ վատէմիզ վար տըր :

վալանթէն . – Խայր , էֆէնտիմ, վատէմիզ գալմամըշ տըր . իւչիւնճիւ տէֆա տըր քի , քէօմիւրճիւ քէնտի մաթլուպունու խաթէմէք իչին պուրատա կէլիւօր : Պունուան ասլաըը օլ գատար ութանըէօրում քի , քէնտիսինէ նէ՞ ճէվապ վիրէճէեիմի պիլմէմ :

ժօրժ . – Բէք լայի , ալաճաղը նէ իսէ, վէրիլէճէք տիր :

վալանթէն . – (Շուտիկէլի պիր թարզտա .) Նէ՞ վագըթ վէրիլէճէք տիր , էֆէնտիմ :

ժօրժ . – Աչաղը էնտիկին գէման . . . չիմտի աէն չուբէրտէլէրի աչ , պէն գալգըէօրում :

Խըզմէթքեատ իշպու էմին ինթասաթ ինթիէթլէ , օտա ըչըատը , վէ վալանթէն գարէօլանըն եանընա ավտէթլէ , իզհատը հայրէթ ինթիսիկի կիսպի , իբի տէֆա տախտ թօհաֆ պիր աէս չըգարատը :

ժօրժ . – Նէ՞ օլուէօրսան :

վալանթէն . – էֆէնտիմ, պու սապահ նէ՞ գատար ղէնկինէշմիշէնիզ։ Զանն իտէրսինիզ քի , պու կիճէ պիր տօմուզ թաճիրինի սոյմուշտուռնուզ։

Ֆիլվադը , մէշէ ապաճընատան եարըլմըշ օլան քիւչիւք մատա իւղէրինատէ օթուզ պէշ գըրգ ատէտ գատար լուի ալթունու պուլունուզ , իրզմէթքեարըն հայրէթ վէ թէաճիւալու պունատան նէշէթ իթմիշ իտի ։

ժօրժ . – (թէպէասիւմ իտէրէք .) էվվէթ , պու ալթունուարը պիր տատթա գապանարմ . . . էկէրչի պիր ապաճըդ իգպալիմ եավէր կիթաէ , գումար՝ ըչախմճիլիքտէն տահա քեարըը տըր ։ – Այի իսաթըրմա կէլսի , վալանթէն , տանա պիր միգտար պօրճում օլմալը տըր ։ Նանըլըճօրմուեում ։

վալանթէն . – Խա՛յր , խա՛յր , էֆէնտիմ , եանըլմասեօրտունուզ . այտա էլլի ֆրանգ հիսապը յա , պանա ալթը այլըդ պօրճունուզ վար տըր քի , ճէման եիւզ ըիալ իտէր ։

ժօրժ . – վա՛լանթէն , սէն ըէք հիսապխին ։

վալանթէն . – էֆէնտիմ , էկէրչի թէքմիլ ալաճաղըմըզ վիրմէք ֆիւքրինատ իսէնիզ , պու ղաչէթ կիւզէլ պիր թատավուր տուր ։

ժօրժ . – Շէմսիլիք , ալէյ հիսապ չու իչի եիւզ ֆրանգը մ։

վալանթէն . – (Ֆէվդէլատէ սիւրաթլէ օն ատէտ ալթունու ալարագ .) Թէշէկքիւր իտէրիմ , էֆէնտիմ ։

ժօրժ . – Պու սապահ մէքթուպ կէլմի՞ մի ։

վալանթէն . – Ֆիկարօ ղաչէթատըյա իչ ատէտ տամ ղալը քեաղըտատան ղայրի հիչ պիր շէյ կէլմէտի ։ – Ո քեաղըտարը կէօրմէք իսթէմիսինիզ ։

ժօրժ . – Նէյե տայիր օլտուդլարընը պիլիրիմ . կէօրմէդէյ նէ՞ եարաճաղըմ ։ Մէհաբիմ մուալաշըրլարը էֆէնտիլերին թատիր վէ խաթիւլահը , հէր վադըթ այնի շէյ տիր ։

վալանթէն . – Էվ տահիպի տախ , պունատան ադամ քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան քիրա մագպուզ սէնէտիյէ եօ-

գարը չըգըտ, պու կիւն, յուն֊ալար այրնըն եվկլիտիսի օլաու֊զունու, վէ քիւրանըն պէշ կիւն կէճիքմիշ իտուկինի զամըն֊ընըզա խապէր վիրմէյէլիկիմի թավսիւէ էմէտի։

ԺՕՐԺ. – (Ուժուզլարընը չէ֊քէրէք.) Ա՛ճայի՛պ, պու ա֊տամտա պէնի եօրտաեօր. պէշ կիւն քիւրտը կէճիքմիշ տիր տէյի պու գատար թաճիլ էմէկի տալա իտպըշմադ... նիհաեէթ շուրտան չըգըպ կիտէճէեիմ... Գու տէրէճէ թէրպիեէսիզճէ վէ ինատճըըգըա ապչէսինի թալէպ էյլէ֊մէքտէն տալա ութանմաեօր... Մատէմ քի, պու ատէմ, ադարէթ սահիպի իտէ, տիմէք զէննկին տիր, վէ բարտաա օլ գատար իհթիեաճը շէտիտի եօզ տուր... Էօյլէ տէյի՛լ մի վալանթէն, տօղրու աէօյլէմէեօ՛րմուեում։

ՎԱԼԱՆԹԷՆ. – (Գու սէօզլէրի խաքեատ օլմատըշ կիպի կէօրունմէքլէ պէրապէր.) Էվվէթ, էֆէնտիմ, բէք տօղրու սէօյլէեօրսունուզ. լաքին, շիմտիկիք պու սէօզլէրի պըրա֊գալըմ. գահվալթը իտէճէ՛քմիհինիզ։

ԺՕՐԺ. – Էվվէթ, լազըմ օլան շէյլէրի սաթըն ալմազ իւզրէ սէն տիշարը չըգաճագսըն. հա՛յտէ, պանա պիր բար֊չա գեաղըտ իլէ պիր դուրշուն գալէմ վէր։ Սէնին գուվ֊վէյլի հաֆըզանա էմնիյեէթիմ օլմատըղընտան, սաթըն ա֊լաճադը շէյլէրի եադմադ իսթէրիմ։

ԺՕՐԺ ԹՐԷԺԱՆ, շու շէյլէրի պիր թարաֆտան եադ֊մադտա, վէ տիկէր թարաֆտան լուանէն տախի սէօյլէ֊մէքտէ իտի.

— Եադըմ լիպրա բիշմիշ թէքէ, մուհքին մէրթէպէ չիշման օլսուն. պիր կիւվէճ Մօնթէլիմարըն արտըճ գուշու, պիր աատէտ սօղուգ քէքլիք բալադը, պիր միգտար պուդ֊լու քէսթիանէ, 1858 սէնէսինին շաթօ տիքէմ շարապընտան պիր շիշէ, պիր լուի ալթունու գըյմէթինտէ պիր շիշէ էա֊կի գօնեադ... մարգաաըը պիլիրսին... Կրանտ-Օթէլտէն, եէթմիշ սանթիմէ պիր գուԹու տա Լօնտրէս-բարթակա ախվարատը ալըրսըն, լաքին էամէր օլմադը... Պէն եադընըզ

դատընկարըն եւ ուղիւ սարը օլմասընը սէվէրիմ, սայիր խուսուսաթսա էամէրի թէրճիհ էյլէրիմ։ – Կէչէրքէն, քէօմիւրճիւնէն էակի ալաճադընը տախի թէէսիւնէ խոխա, տէրհալ իքի եւուզ էլսի. քիլօ քէօմիւր կէթիրմէսինի թէնաֆիհ խոէրսին, ֆագամի պուննան պէտէլինի վիրմէզսին։ – Անլատը՞նմը, վալանթէն։

վալանթէն. – Անլատըմ, էֆէնտիմ։

ժօրժ. – Շու օն ատէտ լուի ալթունունու ճէալինէ գօ, վէ լուչ չարեէքտէն ալտէթ էթմէկէ պագ։

վալանթէն. – (Եւրտէք աէտա էլէ.) Միւմքին տէյիլ տիր, էֆէնտիմ, միւմքին տէյիլ տիր. տայիմա գօչարադ, ագալլի պիր պուչուգ սաաթ լադըմ տըր։

ժօրժ. – Հայվան, պիր ատասպա թուէթ։

Պու էմրտէն սօնրա, վալանթէն աէրհան տուչարը չըգարը, վէ ժօրժ Թրէժան եալընըզ գալտըղընտա, եւ-կիրմի ատէտի պիր ազ էվվէլ ալընմասըյլա խայլիճէ էքսիլմիշ օլան ալթուն եըղընըննա մահդուննանէ պիր աթֆը նազար խտէրէք,

— Ալիմ Ալլահ, Բարիստէ բարա քէք չաբուգ սարֆ օլունուեօր, պուննունլա պէրապէր պէնիմ մէսարիֆիմ տէ զաեէթ ազ տըր, տէտի։

Պատէհու ժօրժ, եաթաղընտան գալգըպ, էսվապընը կիեինմէքճէ մէշղուլ օլսու։

Օն տագըգա սօնրա, մէրդում, պէեազ ֆանէլատան պիր տիզիւք վէ սիեահ դաուիֆէտէն էնթարի կիեինիպ, եաթագ օտասընտան տիշարը չըգարը, վէ քէնտի իշ օտասընտա եանմագտա օլան սօղանըն եանընտա կէնիշ պիր գօլթուդըս խակէմճէտէ օթուրտուպ, վէ թիւթիւն չիպուգունու եագըպ, խաթէտիկի սիկարալարըն վիրուտինէ պէքլէմէկէ պաշլատը։

ժօրժ Թրէժան, եիկիրմի պէշ եիկիրմի պէշ տէկիգանըզ տըր տէլիգանլը, իրիեարը, գուվէթլի վէ պէհչմճի պիր տէլիգան

օլուպ, պէր գուսուրու վար իսի իսէ, օ տախ սիմասրնտա, էսէրը սէպաթ վէ միւրատըն պուլունմամասը իսի։

Հէր քիմ քէնտիսինի թէճէսու ներէ, իլք պապըշ տա, ժօրժ Թրէժանըն թատիսաճա զայիֆ վէ սէպաթսըզ օլուպուղունու, վէ հէրնէ գատար գէնա խուլլարը եօզ իսէ տէ, էօմիւնմուհէպէլէրինէ, թէնապէլսիկ վէ դէֆք ու էյլէնճէլէրէ սէվգ իտէն մուդիրը նասիհաթ վէ միւլահազաս գարշը գօյմադըդ իգթիսատընան մահրում իտուկինի անլատապիլիր իտի։

Իշտու ալէմգէթլէրին ալտատրը օլմատըդըրընը, եադրնտա վուգուաթլա տախ կէօրէճէկիզ։

Մէրգումնուն իշ տայիրէսի, տահիպլէրի հէնուզ տէճէյլ շէօհրէթ վէ իդպալէ վատը օլմուշ օլմաճանլարըն իշ տայիրէլէրինէ պէնզէմէքտէ իտի։

Ֆու տայիրէ, մէշհուր տանատաթ քեարլարը աթիզ էշեատըյա, մէսէլա Հօպլէն վէ Ֆլանար Ֆապրիգալարընըն խալըլարը, Չին, ձաբօն, Սագոճնիա վէ Սէվր ֆիլ տիշի վէ բօրալէն մաթահլարը, Րուան, Յէլֆթ, Ֆաէնցա, Եանթիկէ վէ Սմալթէրտամ չինիլէրի, զարիպ սիլահլար, հայրէթախշ դումաշլար, վէ էքսէր մէշհուր ըճասամլարըն իշ տայիրէլէրինի վիճարէթ խոճէնլէրին հայրէթ, թէաճճիպ, վէ մահզուզիճէթինի մուճիպ օլան հէրնէվ ու շէքլէտէ սիւսլու շէյլէր իլէ միւզէյյէն օլմաճընտ, տի տանըդըլար իսպէրինէ վազ իտիլմիշ պիր տէրճէ չաթլապ չինիլէր, ալէման մատամուլ պապը իշլէր վէ ըճիմ նիւմունէլէրի, վէ պոնլարտա միւմասիլ տահա տայիր պապը էշեա, մէրգում ըճասանըն իշ տայիրէսի թէզէինաթընը թէրճիհ իմմէքտէ իտիլէր։

Գըրմըզը սախթիճանատան էնի պիր սէտիր՝ տիվարտա տաճաթըլմըշ օլուպ, ըճիմ շըղմադըղա մախսուս օլան տէմթիճանէն ճանընտա, զարիպ պիր վապուճէթմէտէ պիր ինսան գալըպը, վէ ալէթի մէզքուրէնին իսպէրինտէ տախ

քիւշիւք պէր թաալէրին խայլեճէ իլէրլեմիշ պէր միւսեվվէ-
տէսի պուլունմադըտա իտի։

Պիր ազ էօթէտե, վէ քէնտիրէնին եանընատա, եէշիլ պէր պէզ իլէ հէման քեաալիէն գաբաալը տիկէր պէր բէսիմ չըզմադըդըգա մախսուս տէսլիկեահ մէվճուտ օլուպ, էօթէտե պէրիտէ տաիտի, մէշհուր գաբաըը եէտի սէքիզ աութա իսհէմլէ վար իտի։

Գունդատուան պաշդա, մէվճուտ օլան պիւեիւք ասքա իլէ, տիվարտա աատա պէր աաթը, վէ ժօրժուն՝ իւզէրինե եէմէք եէտիկի քիւշիւք մասաըը վէ պօեա թաապաթ-ըարըյա ֆըրչալարընա մախսուս տիկէր պէր քիւշիւք մաաըը, վէ եաբըլաճադ թաասիրլէրին իւք չէքիլէճէք շէքիլէրի իչին գուլանըլան մուգավալարա միւթէալիէդ իքի իւչ ալթը, վէ եինէ իքի իւչ աութա մէշէ աղաճընատան եաբըլմըշ իսկէմլէնի, վէ էվվէլճէ զիքր իթտիկիմիզ պիւեիւք գօլթուդըս աանտալէնի տաիխ զիքր ու իշար էյլէտիկիմիզ հալտէ, պէտագհէթ պէր պօրճլուննուն մօպիլէաարընը գայա իտէն պէր մուպաշըրընը մադպաթաը գաատը միւքէմմէլ մալիումաթ վէրմէյ օլուրսուզ։

2

ժօրժ Թրէժան, քէնտինին պիւեիւք գօլթուդըս իսհէմլէմանատ օթուրմուշ, վէ աեագլարընը սօպաեա տաբըմըշ օլարագ, թիւթիւն չըպուղուննու իչխեօրտու։ Մէրդում, պու արա թաասը պէր հալտէ կէօրիւնմէյքտէ իտի։ Նակէհան գաշլարը արտընտա տէրին պէր չըզըգ հա-

մըլ օլուպ , չիւպհէսիզ բէք մէսէրլէթպախշ օլմասէան միւ-
լահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթընըն նէթիճէսի օլմադ իւզ-
րէ , ատատպէյրընատան շու սէօզլէր չըդարը .

— Պու ալէմտէ զէննկին քիմսէյնըզ , հաթթա միլիօն սա-
հիպլէրի պուլունտուղունու , վէ բէտէրի միւհթէրէմիմ օ-
լան գօնթ Ֆիլիք-Հանրի տը Թրէժան՝ սէրվէթինի պիր թա-
գըմ ֆահիշէլէր իլէ թիւքէթմիշ օլմասա , պէնիմտէ , պու
ատէմլէրտէն պիրի օլմուշ օլաճաղընմը պիլմէք , հազըդէ-
թէն էսէֆ օլունաճագ շէյ տիր . . . շու հալ , պէնիմ պախթ-
ըզլըղըմա տէլիլ տիր :

Պալէատէ զիքր էթտիկիմիզ էշեատան մատտուա օ-
լուպ , տիվարտա ասըլը պուլունան սամա քիւչիւք սաաթ-
չարխլարը թահրիք օլունմադըէ , գուգու դուշու չէքլինատէ
խաբըլմըշ օլան , վէ օ գուշուն սէսինի չըդարան քիւչիւք
ալէթ , գաֆէսինատէն չըդարագ , օն պիր տէֆա էօթտիւ :

Ժօրժ . — Սաաթ օն պիր տիր , վէ շու մատխարա վա-
լանթէն հալէա մէյտանա չըդմատը . . . հէմ տէ պիր ա-
րապա թուրթմուշ տուր , վէ քէնտիսինէ պէքլէտիկիմի տէ
պիլիր . . . Մուրթլադա պու հայլաղ պէնիմլէ էյլէնիեօր :

Ա՛յնի վագըթտա մէրդում խըզմէթքէար , ալաճագ
շէյլէրինի թէմաշէն ալմըշ օլարագ ավտէթ էթտիկինատէն ,
ժօրժաւն իֆատէսի եարը դալտը :

Վալանթէն սէրիան սուֆրաեը դօյմադըա մէշղուլ օ-
ատուղու հալտէ , ժօրժ՝ սիկարա դուրթուտունու աչտը , վէ
պիր ագ սօնրա , մէրդում տէլիգանլը , թաամ սուֆրատը-
նըն պաշընա կէչտիկինատէ , վալանթէն ,

— Էֆէնտիմ , սէզ թաամըննըզը էթտիկինիզ սըրատա ,
պէնտէ գահվէնիզի թէտարիք խատրիմ . զաթըննըզ բու-
տալանըզատա գահվէյի եազմաեա ունուրթմուշ խոհնիզ .
հալպուքի , գահվէմիզ տահի թիւքէնմիշ խատուկինի եօլ-
ատա տիւշիւնիւպ , գահվէճինին մազազատընա կէթտիմ , վէ
պիր ագ գահվէ սաթըն ալտըմ , տէտի :

ժօրժ, զաեէթ պօղազաւէր ալիր քիանէ օլմայաչյա, քէմալը իշթիհա իլէ դարշըընտաքի թաամլարը վէ շարաալը եէեիակ իչէրէք, ատատպէարընաա ալիր թէլեֆանըմ հաալ օլաու, վէ ալիր ատա եէմէք վէ իչմէանին ատըատըրատ, — Նէ՞ օլուր խանէ օլաուն, պէն՝ բիւթաէ վէ արնըֆըանան ատուշմուշ ֆադիր ալիր աատըմ, արադի ու էմլաքան մահրում գալմըշ ալիր ճէնթըլմէնիմ, վէ ալուշթէրիլէրի վէ պէլճի ատ տէրաեէթի օլմաեան ալիր առնատաթքեաըրմ, լաքին նիհաեէթ եաշամադ եօլունու ալիւրում։ Ե ու ալուեուք Բարիս շէհրի տէրուննինատ նիչէ միլիօն ատհալէրի վար տըր.քի, պէլճի պէնիմ գատար տա ալէա թաամ էմմէգէչէ... Ածատա նի՞չին, տէրվէթլէրինի հիչ ալիր չէյ եա-ըաթմաեան ատէմլէր պուննճա գէնկինալուք ատհալի օլուեօրլար, օ պէեադ տիշէրիլէյէ միլիօնլարընը թէլէֆ խատճէք օլանլար պու գատար ֆադիր պուլունուեօրլար։ Ե ու խաատա, մաւվաֆըգը հադդանիէ՞թ մի տիր, տէտի։

Մէրգում, պու աէօղլէրի քէնարի քէնարինէ աէօյլէտուքտէն սօնրա, եէննիտէն վէ տահա գիեադաէ իշթիհա իլէ թաամլնա վէ իչմէանէ տէվամ էթտի, վէ տուֆրատա պուլունան վէ էվվէլճէ գիւր օլունան թաամլարը վէ շաըատը, վէ օն իչի գատար պուդու քէմթանէէի եէտիկէ կիտի, գահվէանի, վէ շիշէի ալիր լու ալթունուննա օյան գօնեատան տահի իչի քիւչիւք գատէհ տահի իչտի, վէ Բաթաակա ֆաապրիգատընըն մալլէրինատէն օյան սիկատալատան ալիր տանէ ալըդ, թիւթունմէկէ պաշլաեատագ, քէյֆի ալիր տուրքէթ տէրնաը խէեալաթա տալը, վէ քէնարի քէնարինէ,

— Եէտ պէն Ֆրանք իչտա իլէ պէրապէր Ժաննի Լամպէ՛ր... Ելմա Ելմահ, պէն՝ պունատան գիեադաէ ալիր շէյ ալուդ իթմէմ... Ժաննի Լամպէ՛ր, ածատա քէնարինէ ատվիեօչմանեուդ... օրատընը պէն տէ պիլմէմ... Նիհանէդ քէնարինէ ատուշունմէմիշ... կիճէ տէ խէեալ իտէրիմ...

Շէտիտէն անը արզուլէրիմ... լաքին արզու՝ աշդ ու մու-
հասպէթ տէյիլ տիր... Հալպու քի, էվէրչի օ տա պէնի
սէվմէքտաէ խոէ... խայր, խայր, մուխթասա պէն պիր շաշ-
պընըմ... Ֆաննի Լամպեր պէնի ժի տուշունէճէք։ – Էվէր-
չի պէն անը սէվէր խոէմ, հեր հալտէ տիվանէ օլմապըղըմ
լազըմ կէլէճէք տիր... Խայր, պէն անը սէվմէք իսթէհէ-
մէմ, տէտի։

Պու էնտատէ ժօրժ Թրէժան, գօլֆուգու խակէմնէ-
սինատէն գալգըպ, բէնչիրէնին եապընընտա մէվզու օլան
բէսիմ չըզմաեա մախատա տէսթիկեահա տօղրու կիթտի, վէ
հէման տիթրէմէքտաէ օլան էվէյլէ, մէգքիւր ալէթի կիզլէ-
ենէն եէչիլ պէգի գալտըրտը։

Մէգքիւր եէչիլ պէգին գալտըրըլմատըյը, գարա գաշ-
ը վէ եէչիլ կէօղլու տարը վէ կէնճ պիր գատընըն պաշը ի-
լէ պէտէնինին պօհանմըշ օլտուգու կէօրիւլտիւ։

Րէասամ, պու գատընը, Գախօս իլահընա մէնտուպ բա-
հիպէ հալ ու գըեաֆէթինտէ չըզմըշ օլմապլէ, հիւանի ճէ-
մալի մուքէմմէլ վէ կէօրիւլմէկէ չայեան իտի։

Ժօրժ, պու թաավիրէ հայրէթլէ պագմապտա իքէն, քէնտի իշ տայիրէսինատէն իշ տարմ գատար ուզագտաքի իշ օտաընընը չանը պիրտէն պիրէ չալընտըղընտան, րէասամ տիթրէտի, վէ եէչիլ պէգի, րէամի մէգքիւրտուն թէգրտարէն իւզէրինէ վազ իթմէքլէ,

— Պու գատար էրքէն կէլէն քիմ օլապիլիր... Ս-
ճապա պիր ալաճա՞գը մը տըր։ Հա՞նկը չէյթան պու վա-
գըթտա քէնտիսինի պուրատա սէվգ խոխօր։ – Պէրէքէմ
վէրսին վալանթէն լաեըգը պիրնէօպէթճի տիր, վէ իչէ-
րի կիրմէսինէ միւտատատ իթմէնէճէկի տէրքիտար տրը,
տէտի։

Ան՚նի վագըթտա, վալանթէն, գարուեու եարը ա-
չըպ, պաշը կէօրիւնտիւկիւնտէն, րէասամ,

— Կէլէն քի՞մ տիր, տէյի սիւտ իթտի։

վալանթէն . – Մ. վիպէր կելմիշ, էգէնաիւեի կէօրէ-պիլի՞մ իւրիւեիմ, ոէյի սիւսալ խաիւօր :

ժօրժ . – Կէնաիւինի հէր վապըթ կէօրէպիլիրիմ : – Սէօյ-լէ խչէրի պուէուրսուն :

Տէրհալ Մ. վիպէր , ոօտադլարընաա թէկէհիւմ ժուշահէաե օլունարաք , վէ էլինի ուզաթարաք ,

— Սապահլար խայր օլսուն , ապիվիմ ըէսաամ . . . Սիզի կէօրուիւկիւմէ , նամուսում իւզէրինէ աէօյլէրիմդի , ժէմ նուն օլսում , տէտի :

Լաթիֆ ոզադընտա ըէսիմ թաճիրլիկի խուէն վէ էհլի ոէրվէթուէն պուլունան Մ. վիպէր , թադրիպա էլի եաշընտա , գըսաա պոյլս , եուվարլադ շէգիլսի , տադ պաշը , գըրմըզը վէ ֆալօրի սագալը պիր գիմսե օլսա , պիչիմլի էալապ , եէնի պօթլին , ճէտիտ էլսիվէն վէ շարգա կիեէինէ մէգէ , տայիմա կիւզէլ պիր տէլիպանը կիսպի պուլունադտա , վէ ֆիլթիւհաթգեարանէ պիր թարըգտա գարըլարա նազար իլմէգտե խոի :

Մէրդումուն գիւչիւք գարընընտան վէ եէլէկինուէն ապընըշ օլան ալթուն սաաթ գէօսթէկինուէն տախի պիր թագըմ ճիճիպիճիլէր սարդընըշ խոի :

Պու ըէսիմ թաճիրի , հէր նէ գաատար սիմասընտա էոէրը խայրխահի կէօսթէրմէկէ չալըշմադտա խոի խէ տէ , պիր տիւրլիւ մուվաֆֆադ օլսունադտա խոի :

ժօրժ, հադըգի օլմադտան գիեէատե զահիրի պիր տօսթուդ թարղընտա միւսաֆիրլիյլէ թօգալաշտըգտան սոնրա ,

— Ապիվիմ միւսիւ վիպէր , հա՞նկը ըիւգիեար սիզի պուբաեա սէվգ իթտի , տէյի սիւսալ իթտի :

Վիպէր . – Մալիւմիւնիւզ օլսուզու իւգրէ , սաէթիմ մուճիպլինճէ , ըէսիմճի ֆապրիգալարընը տօլաշտըրմասան, սիզուէն տախի պադը խապէրլէր ալմադընըզըն , Լաթիֆ սոզադընտան կէշմէգ իսթէմիյիմ :

ժօրժ . – Սիզ ըէգ ճայիպ պիր զաթարընըզ . . . Իմտի ,

ջու զօլմուգլու խակէմլէեմէ օթուրմուշ... պէր սիկարա իշմէք խաթէրամիսինէ։

Վիպէր. – Բէնամէ սիկարա դուխտամ ալմաեա ուխտմուշ օլսամ, թէքլիֆինիզի մէճպուրնէն գասպոլ խաէրիմ։

ժօրժ. – (Անլըդ օլան սիկարա դուխտուսունու թապաամ խաէրէք.) Բէնամինիզ ինթիխասալ խոն։

Վիպէր. – Պու նէ՛ տէպատէպէ, Բարթակա սիկարալարը... օն պէշ-ալա սիկարա հա՛... Սիզ, հէր վագթ պու սիկարալարտան մը գուլլանըրսընըզ։

ժօրժ. – Էվվէթ... պունուն Ֆէնա վէ միհնաթփէթսիզ պէր աստէթ օլսուզունու ալիէօրսամ, լաքին նէ՞ ալաբաեըմ, տիկէր սիկարալարտան իշէմէմ... Չըպուղա մախասուս Գաբօրալըն ինճէ քէօք թիւթիւնիւ իլէ Հավանանըն խալխ վէ պէրինճի ճինա թիւթիւնէրինտէն խոշլանըրըմ... – Սիզ պանա պէր իշ թէքլիֆինէ՞ մի կէլտիրինիզ։

Վիպէր. – Թապի՛, վէ էկէրչի բէք չօղ իշինիզ ճօղ խէ, ուղրաշապիլիրիզ։

ժօրժ. – (Սատէտիլանէ.) Նա՛յր, իշիմ ճօղ սուր, վէ լուզումանտան զիեաստէ պօշ վագթըմ վար սըր։

Վիպէր. – Էկէրչի էօյլէ խոէ, պէնիմ իշին չալըշըրըզ-նըզ հալտէ, մէճնուն օլուրսամ... հիւնէր վէ սանսաթընըզը ֆէվգէլատաեէ թագսիր իթտիկիմի սիզտէ պիլդիրինիզ... Մուաթապպէլինիզ զաեէթ միւքէմմէլ օլաճաղընա իսքեաթ օլմուշսամ սուր։ – Ցագաթ շու նէ՞ սիր։

Վիպէր, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէմանն, թէք կէօզլիւկիւնիւ սօլ կէօզիւնիւն արատընզ եէրինէ վաղ խոէրէք, իւզէրինէ քիւչիւք պիր թաակիրին թասլաղը վաղ խոիլմիշ օլան րէսիմ տէսթիկեահընա եագլաշըր։

ժօրժ. – կէօրիւեօրսունուզա՛, պու թաակիր՝ պիր քէօյ էվինին տախիլ հալ սիր։

Վիպէր. – Էվվէթ, էվվէթ, կէօրիւեօրսամ։ – Դաեէթ

ճալխագ պէր աչք դաթ տալատը տըր, վէ պտնատա իհթի-
եար վէ զաեէթէլէ մուհթէրէմ պէր պիւեիւք բէտէր օ-
թուրմուշ օլուպ, ֆէվրաթը օգուտմագատա տըր, գիրա պու-
քիթաւըն ըէվկինատէն, ֆէվրաթ օլտուգտա անլաշըլմագ-
տա տըր։ – Ֆէգաթէք զաեէթէլէ մուհթէրէմ պէր պիւեիւք
վալիտէ կէօրիւեօրում.քի, եիւղէրի պուրուշմուշ տուր,
վէ պէր չօրապ էօրմէյէ մէչղուլ տուր... կէնճ վէ ճալխագ
պէր վալիտէ տէ, է՛ն սօն տօղմուշ էվլատընա պիտ վիր-
մէքտէ տէր... Ուշ տէօրթ նէֆէր արտըդ չօճուգլար տա,
տատըդ պէր.քէլպ իլէ օյնատօրլար, վէ պէր.քէտինէն գու-
բուղունատան չէ.քիեօրլար։ – Իվվէթ, իվվէթ, պու թաւէր
բէդ կիւղէլ տէր, բէդ կիւղէլ տէր։

Ժօրժ. – Տիմէ.ք պու թաավէրի պէեէնամինիլ։

Վիպէր. – Պէեէնմէ.ք տէ աչ՞օղլիւ։ Զաթէն պու թարդ
քէօյլէրէ մահատս օլան իանէ թաավիրլէրինատէն պէշ ալթը
թանէ պէնիմ հիատպըմա օլարադ եարմըշընըդ տըր։ Ձա-
դաթ, պունլարտան, եէտինմէ պուլունանլար.քեաֆի տէր։

Ժօրժ. – Տիմէ.ք տէր.քի, տիկէր պէր թաավիր իաթէ-
եօրտունուդ։

Վիպէր. – Էկէր դաապիլ իաէ, իվվէթ, տիկէր պէր թա-
վիր իաթէրիմ, պու իաէ, տիղին էչին գօլայ պէր շէյ տէր։ –
Գուվվէյի թէհայեիւլիեէնիդ զաեէթ կիւմրահ տըր...
Ա՛հ, տիզատէ օլան հիւնէր վէ մարիֆէթ, նատիր իւլ զու-
հուր տուր։

Ժօրժ. – Պէր չիֆթլիկին եանկընընը անատրան, պէր
թաավիր օլուր իաէ, խոշլանը՛ր մընընդ։

Վիպէր. – Իվվէթ, պուրատան էօյլէ պէր թաավիր կէօ-
րիեօրում. զանն իտիեօրում կիճէ գարանըդ տըր, աթէշ-
տէն պէր պուքէթ կիպի ալէվէր՝ ինանըն կէօղլէրինի գա-
մաշտրըրըեօր... տիվարըն պէրի եըդըլըեօր... չաթը տիւ-
շիեօր... պէր ֆամիլեա՝ էշեատընըն եանտրդընը կէօրէ-
րէ.ք, վէ սիկուրթա գումբանեատընա օլան պօրճունու վագթ

ու պէտք ունէր վերամիշ խառնվելու ուրիշներէն, քէմալը եէս ու էլէմ լլլնաէ պուլունուեօր... աթլար, ինէքլէր, մէրքէպլէր, վէ գօեուն գուզուլար՝ շաշըրմըշ, քիմիախ պաղերեօր, քիմիախ գաշքեօր։

ԺՕՐԺ. — Ընկերնե՛ր, անկարելի՛ է, սիրտ տայքն թէքմիլ պիր թաւիլին գարշմաս չըզմընըզ։

ՎԻՍՊԷՐ. — Լաքին նամուսուս խուշէրինէ աէօյլէրիմ քի, թարիխ ինթռնիմիս եօլտա պիր թաւիլ՝ բէք կիւզէլ տիր։

ԺՕՐԺ. — Էյ պու կիսկի պիր թաւիլ եարմասա պաշլաեըմ մը։

ՎԻՍՊԷՐ. — Խա՛յր, ատգըն պաշլամաեըմ։

ԺՕՐԺ՝ հայրէթլէ մէրդումա պագմասընտա, Մ. Վիսպէր, թէպէսիւմ խոէրէք,

— Նիվէթ, սպիկիմ, թարիխ ինթռնիմիս եօլտա թաւիլ եարմադուտան տադընընըզ, դիրա պիր քէօյ էվինին տախսին ահվալինի խոթէմէտիկիմ կիսպի, աթէշ իչինտէ եանմադտա օլան պիր չիֆթլիք տախի խոթէմէմ։

3

ԺՕՐԺ. — (Կիւլէրէք.) Ադիլ տօսթում, նէ՞ խոթէեօր խաէնիլ, գարտարընը քէնտինիլ վերին։

ՎԻՍՊԷՐ. — Տօղրուսունու աէօյլէեի՞մ մի, նէ՞ խոթէեէ-ճէկիմի պէն ու՞ պիլմէմ։

ԺՕՐԺ. — Զըգան եապ մէվսիմինաէ, Գօմբիէնեըտա վէ ֆանթէնէպլօտա պաղը կիւզէլ մահէլէրի նապարը թէպէ-

թաավիրլէրի եաբասախլարիմ։ Պէլերսիննէղ քի , օ թաավիրլէրսէ տէ մուվաֆֆաղ օլուրում։

Վիպէր . – Էվվէթ , Րուսօ , Գապա , Տիւքրէ , վէ Թրօժան կիպէ , օ թաավիրլէրսէ մահիր օլատուղունուզա խաքեամէթ օլմուշում ատուր . Ֆագաթի չիմտիլիք եէտիմտէ , քէօյլիւք թաավիրլէրինտէն բէք չօդ վար տըր . Էվվէլ Էլիրսէ անլէրի սաթմալըեըմ։

Ժօրժ . – Տէննիզէ միւթէալլիգ թաավիրլէր հազըրնաա նէ՞ էֆքեարտասընըզ։

Վիպէր . – Պանա գալըրսա , տէննիզէ միւթէալլիգ թաավիրլէրի գիեատէսինէ սէվէրիմ. մէսէլա , Թրուվիլին տէննիզ քէնարը օլսա , վէ կիւնէշին գըզարմըշ օլան բէրաթէ պաթմադատա օլտուղու կէօրիւլսէ , վէ պիր թագըմ կէնճ վէ տիլսէր գըզլարըն՝ բէննէեարէննէ վէ գաբինա Էլսինէլէր կիեինմիշ օլարագ , մէզքիւր սահիլատէ կէզինտիքլէրի միւշահէտէ օլունսա , ֆէնաՃ մը օլուր ։ Էվվէթ , բէսիմ Էհլի մէրագընատան օլտուղում ճիհէթլէ , պու եօլատա թաավիրլէրտէն խոշլանըրըմ , ֆագաթ թաավիր թաճիր օլտուղում հալատէ , Էհալինէն կուսթօսունա մուվաֆըգ սուրէթտէ հարէքէթ իթմէկէ մէճպուրում , չիւնքի տէննիզէ միւթէալիք թաավիրլէրէ սալա միւշթէրի չըգմամագատա տըր ։ Իշթէ , պու նօգթաի նազար իլէ , կէչէն կիւն զէվճէմ , պանա , « Վի՛պէր , տօսթում , տէննիզէ միւթէալլիգ թաավիրլէրէ գարշը օլան պու էֆքեարը նէ՞տէն իճապ իտիեօր » տէյի սիւալ իթտիկինատէ , նէ՞ ճէվապ վիրէճէկիմի ալիմէեօրսուն։

Ժօրժ . – Գարշը կիւնլէրէ վէ հալալարա տայիր թաավիրլէր հազըրնաա նէ՞ էֆքեարտասընըզ։

Վիպէր . – Օ եօլատա պէշ ալթը եիւզ ատէտ թաավիրէր պիլմէեօրում ֆէ , միւզաիտէ մահէլլինէ բէք չօդ տէֆա կիւրսէ չըգարմազ ։

Ժօրժ . – (Վիպէրէ պատարագ .) Ֆագաթ սիղտէ հէշ

պէր չէյ պէեէնմէեօրսուՆուզ։ – Լաքին զանն խոէրիմ քի, շու պէշինճի գամ տաքի տայկրէմէ չըգմագըղըրընըզ, թաավկըլէրիմի խաթէմէտիկինիզի, վէ անլէրտէն մէճուն օլմատըղընըզը պէլտիրմէք մագսէտիյլէ տէյկիլ տիր։

Վ.խապէր. – Ալլահ իթմէսին... պէլաքիս տօսթում, հէր հալտէ սիզտէն թաավկը տաթըն ալմագ խաթէրիմ։ Հաթթա պու պապտէ քէնտիմէ մահաուս պիր ֆէքրիմ տէ վար տըր։

Ժօրժ. – Ֆէնտինիզէ մահաուս պիր ֆէքրինիզ պուլսունտուզու հալտէ, թէմամ պիր չարեէք տաաթ տըր քի, մահզա ըէտտա իթմէք մագսէտի գաթխայլէ, պէնիմ էֆքարըմը մէ յտանա վազ իթտիրտինիզ։ – Պինապէրին իչթէ պիր միւտտէթ տիր քի, պօշ վագըթ կէչիրիեօրսուզ, վէ լաֆզանըզդ խոխեօրսուզ։ – Նիհաեէթ, սէօյլէեին պագալըմ, ֆէքրինիզ նէ՞ տիր։

Վ.խապէր. – Բէք ալէա, լաքին, միւսաատէ խոին, էվվէլ էմիրտէ պիր ազ նազարեաթտան պահս խոէեիմ։

Ժօրժ. – (Կիւլէրէք.) Ուզո՞ւն մու պիւրէճէք տիր։

Վ.խապէր. – Իչ տագըդալըդ սէօզ տիւր, զիեաատէ տէյկիլ տիր։

Ժօրժ. – Սէօյլէեին։

Վ.խապէր. – Կէօրիւեօրսունուզ ա՛, ազիզիմ, պու կիւնքի կիւն, սանսաաթ՝ հալը խասթէկիտէ տիր։

Ժօրժ. – Վագթիյլէ Պիլպօքէ տախի պու էֆքեարը պէեան իթմէքտէ խոխ։

Վ.խապէր. – Պիլպօքէնին հագդը վար տըր։ Պու կիւնքի կիւն հէնուզ քիմլէրին թաավիր սաթըն ալտըգլարընը պիլեօ՞րմուսունուզ։

Ժօրժ. – Չանն խոէրիմ քի, հյի թաավկըլէրտէն անլաեան էհլի մէրտագ քիմսէլէր։

Վ.խապէր. – Էսէֆ խոէրիմ քի, տօսթում, պու էհլի մէրտագտան ղէմանէմիզտէ քիմսէ գալմամըշտըր, վէ պուն-

լարըն եէլինէ կէչէնէլէրտէ թաւվիրէլէրտէն տալա անլատմա-
էօրլար։

ժօրժ. – Էօյլէ լսէ, նիչին թաւվիր տամըն ալըէօրլար։

վիտէր. – Թաւվիր տամըն ալմալըրը, լաէրզըլյա թէզևին խոխլուշ պիր տայիրէտէ պիր թադըմ ճիճի պիճի էշեա լազըմ օլտուղու կիպի, թաւվիրլէրէ տէ իհթիեաճ կէօրիւնմէսինտէն տիր, շէօյլէ սէօյլէևիմ, պու կիւնքի կիւն թաւվիր տաթըն ալընմասը, եալընըզ կէօսթէրիշ իչին տիր։ – Մուշթէրիլէր լսէ, պիր թադըմ տարրտաֆլար, դարըշըգ իչէրտէ պուլունանլար, պօրտատա աղչէ գաղանանլար, եախօտ պիր թադըմ թէաթրօ արթիսթիկի տէն մատմուազէլէր, վէ շէհիր իչինտէ բարա գաղանան ֆահիշէլէր, վէ պաղէն տէ, սանատաթլարը վէ սանատաթքյարլարը թէշվիգ իթմէքլիկի սէվիեօր կիպի կէօրիւնէն պատը դէնկին քիմսէլէր տիրլէր։ – Իչթէ, ադըմ, պու կիւնքի կիւն պիդիմ մուշթէրիլէրիմիզ պուռնալարտան իպարէթ տիր։

ժօրժ. – Էկէրչի բէդ գէչտէ դիեարտանէ բադարըգ իթմէկիպ, տաթըն ալտըգլարը թաւվիրլէրին պէտէլլէրինի անինտէ էօտէրլէր խէ, պուռնատան նէ՞ գարար կէլիր։

վիտէր. – Օնա նէ՞ չուպհէ. լաբին պու մուշթէրիլէրին նէ՛ կիպի թաւվիրլէրտէն խոշլանատգլարընը պիլիէօրմուսունուզ։

ժօրժ. – Բէդ իյի պիլմէմ։

վիտէր. – Ջէնտօսթանէ, պիր պազ այըդ այըդ թաւվիրլէրտէն խոշլանըրէօրլար, անլատէօրմուսունուզ։

ժօրժ. – Անլատըրսըմ դի, էկէր մուշթէրիսի խոշնուտուիթմէք իսդըրսէ, օն պէշինճի կունինին, Բօսթատտըրն, վէ օն պէշ ընճը կունին գէմանընատաքի ահվալի թէրսիմ իթմէք լազըմ կէլիրսէ, պու խուտատա տալա կիւճլիւք էօգտուր։ – Օ էօյտա բէտատմըդտա ժէշհուր օլան Վաթօլատըրն, Ռուշէլիոն, Լանքրէնէրին վէ Յրաւիօնատրտարըն էտէրլէ-

բնակ թէատրի վէ մութալէա ետիմէք իգիթլըգա խառը խաչ, էքի իւչ կիւն մուզէյանէյէ կիտէյլիյորում։

Վ.խալէր. – Ույթէ, չիմուխ եօլա կէլտինիզ... Պու հալատէ աւեուշատալիյորում։ – Օ մէշհուր բէսատմլարըն եարթըլտըլարըն էսէրլէրինի, պէմանէմիզին սատըննա թափլխա ետիմէքլիք, մահլուպէ քեսիճի տիր... Պու սէօյլէտիկիմ չէյ գօլայ տըր, տէյնի՞ մի։ Մէսէլա, վէրսանում ալը էսէրինի, կիւնլէրիմիզտէքի գլեսիճիլէթէ ույուսրսուն... Գիւապխէթխան աչըզ սաչըզ օլմահեարատ, եալընըզ ալը թիւլ նէ իւզէրի գարսըլըմըզ օլսուդու հալատէ, չըպալար բէսխմլէր չըղըն։ – Հասըլը էօյլէ թասավուրէր քի, կէօրէնլէրի ալը թագըմ խէհեալամթա սուչար գլըլըն, վէ պիր սէրիճէ սաչըզ օլսուն... Գիւբրիմի իյիճէ անլասընըզ մը։

Ժօրժ. – Բէք իյի անլասըրմ, վէ պիզէ նէ՛ լազըմ օլսուդունու, վէ նէ՛ իլէ իսչնուա գալսաճապընըզը սէրք ու գէհմ իյլէտիմ։

Վխալէր. – (Իլէրինի օվուչտուրարագ.) Ագէրի՛ն, ագէրի՛ն, չիմուխտէն մէճնունէյեէթիմի պէեան իյլէրիմ։

Ժօրժ. – Գիւամթընըն տախի լազըրտըրընը խառիմ։

Վխալէր. – Գիւամթընա կէլինճէ, հէր վադըթ քի գիւամթը, եանի պէհէր քիւչիւք թասավէրէ ծն լուի վիրճէէվիմ։ Ջանն խառիմ քի, ապիդիմ, պու վիրտիկիմ գիւամթ՝ զաւէթի ճէօմէրտճէ տիր։

Ժօրժ. – Պէն օ էֆքէտարտա տէյիմ։ – Պէնտէն խաթէտիկինիլ իշ, պիւսպիւթիւն պաշգա պիր շէյ տիր։ – Մատամ, կիւլի տուրէթտէ մէքթէպլիլէրէ վէ չարըգըն վէ հօվարտաալտա սաթըլան վէ գադամ գիւրուխթի ըէսանէն խաթադ խոխլմիշ օլան գիմթապլարտաքի թասավիրլէր նէ ըէդադէթ չըգըշմադ տըր։ – Գու խէ, տօսթում, սանատքարըմըզ գուլանատըգըմը էսէգ պիլէ խառիմ։ – Հէր

Ձէ հալ իսէ , սիրարբշընըզը գասուլ կյլէրիմ , նէ չարէ ևա չամպագ լաղըմ տըր : – Անճագ ֆիեաթը սիր աղ արթըրըն ևանի պէհէր թասվիրէ օն պէշ լուի ալթունու վիրին :

Վիպէր . – Պու սօն ֆիեաթընըզ մը տըր :

Ժօրժ . – Ինվէթ , վէ պունուն իւզէրինէ զիեաագէ մու-պահաա իթմէք ատ իսթէմէմ :

Վիպէր . – Բէք ալէա , մուվաֆֆագաթ իտէրիմ . լա-քին սիզ պու եիւքսէք ֆիեաթ լարընըզ իլէ իշհարը իֆլաս իտէճէքսինիզ : – Շիմտիլիք պանա , իշար իթտիկիմիզ բրօ-կրամ մուճիպինճէ , տէօրթ թասվիր չըզընըզ , սօնրա իճա-պընա պագարըզ :

Ժօրժ . – Եարընաան իշէ պաշլարըմ , ֆագաթ , պու կիւնահէն ագշէյէ իհթիեաճըմ վար տըր : – Ւզէյինէն պանա եիկիրմի պէշ ատէտ լուի ալթունու վէրին :

Մ. Վիպէրին սուրաթը պիրտէն պիրէ օլ գասար պու-րուշտու քի , թէք կէօզլիւկիւ , կէօզլինինէն արաալըղընտան տուշտու , վէ պատէհու ատտագլարընտա պիր թէպէսիմ միուշահէտէ օլունարագ , շէօյլէ ճէվապ վիրտի .

— Ցօ՛աթու՛մ , քէշին ագշէ իմա իթմէք ուտուլի , պէնի աէֆէլ իթտիկինատէն , էվվէլճէ սուգէ հէշ պիր բարա վիր-մէմ : – Չաթէն սիզին պանա պին ֆրանգ պօրճունուզ վար տըր : Պու բարամը սիզատէն ալմագ իսթէրիմ . շու գասար քի , թէքմիլինի պիրտէն ալմագ իտտատաընտա տէյիլիմ : – Հէր պիր թասվիրատէ սիզէ եարընըզ օն ատէտ լուի ալթու-նու վիրիպ , էակի հիսսաըը թէսվիրէ իթմէք իւզրէ , պէհէ-րինատէ եիւզէր ֆրանգ ալը գօճաճաղըմ : – Է՛յ նասըլ , զանն իտէրիմ քի , պու մուամէլէ եօլունտա տըր :

Ժօրժ . – Գէնէմ պօշ օլուր իսէ , չալըշամամ :

Վիպէր . – Լաքին , ապիգիմ , քէնէնիզ տօլու օլտու-ղունատա , չալըշմաեօրսունուզ :

Ժօրժ . – Եարընըզ օն պէշ լուի վէրիպտէնիզ , իշիմ կէօ-րիւիւր :

Վլասէր . – Նէ՛ ծն պէշ, նէ՛ պէշ լաւ պիլէ վիրամէմ։ – Նմատ , պաս լըլի ձա պատուլ լտոլն , ձախսօտ լըմ մէձելն , պէ-պէն պիլէճէնք լըլնելդ տուր ։

Ժօրժ . – Տիմէք օլաւր ֆի , հիչ պէտ էշ կէօրմէմէք ։

Վլասէր . – Սիդ էօյլէ լսթէնօրսունուդ ։ – Համա օլսուն պէն սիդէ ճէպր լըթմէմ , լաքին սիդ տուշխունէուն , ասնրա կէլնա պէնի կէօրէճէքսինդ ։

Ժօրժ . – Օլ պապաե շիւպհէմ վար տըր ։

Վլասէր . – Պէն սիդէ, կէլէճէքսինդ տէնօրսա . . . ենօ-սա ըչխոժելիկինդէ նէ՞ ճարաճապընըդ . . . Սիդին հիւնէր վէ սանսաթընըդ վար տըր , վէ պուննան ըչտաի նապատիլ խապաթը սա , պէնիմ պուրատա պուլունմադըդըմ տըր , ֆապաթ , սիդի թանըմասեան պիր քինէնին , պէշ դաթտան ճօզարը չըդըպ տա , պիլա վասըթա սիդէ մուրաճաաթ իթ-մէքլիք քիւլֆէթինի տէրիւհտէ խտէճէք դատար թանըլմա-մըշընըդ տըր . . . Պունան տա դաթինապար, սիդին , թէն-պէլ վէ էյլէնճէյէ մուպթէլա օլտուղունուդու , վէ շու ճա-պու կիւնա պիր թէշէպպիւտէ իդթիտարընըդ պուլունմա-տըդընը պիլուրիմ ։ Սիդին էչին րահաթըդ օլմադ խաթէմէ-ինինդ ։ Սիդի րաաթ կէլմէկէ խտէ , քէք ապ իւժիտ վար տըր ։ – Սէօյլէյին , պաս ատէոիքլէրիմ ճօղրնա մու տուր , ճօզա տէյի՞լմի տիր ։

Ժօրժ . – Հիչ օլմազա , միւզահտէ մահէլլէ էչին տա-յիմա սէրմաճէմ պուլունապիլիր ։

Վլասէր . – (Ուսմուպլարընը չէքէրէք .) Էվէթ , պիր ապ տա պաս միւզահտէ մահէլլինտէն պահս խտէլիմ ։ – Տիմէք օլաւօր ֆի, սիդ օրաճա տալա ատադ պատմադըշընըդ . օրա-տա տէլաալարըն չըդ ատրադլարը ադըլըդճա ֆիճաթլար , ըչխոմլէրին ատնատաթճա մէհարէթի նէթիճէէհ օլմադըդ , տահ պիր չէօհրէթ նէթիճէէհ տիր . . . Մէսէլա , չէօյլէ պիր թատիրէ եւուղ ֆրանդ դըյմէթ թադտիր օլուճաւօր , վէ

ապրէին, ամէն չէրտիկէտ կուտ ձրաւոր դէրմանիներ ապա-
նաւ պահէին կիսով չափ ծովում լողացող մնալու հնա-
րաւորութեամբ, որպէսզի ամէն ինչ ձախողուելու դէպ-
քում նրանք կարողանային ազատուել։

Ամէն տեղ ջրի երես էր դուրս գալիս ժայռերի ծայ-
րեր, որոնց վրայ ալիքները կատաղի կերպով էին խփ-
ւում։ Ամէն կողմ ցրուած էին ծովային գազանների
դիակներ, որոնց վրայ ագռաւներ էին նստած։

Ժորժ, ով անկ տեղից վիպերին հարցաքննելիս էր-
նէր վիճակից լաւագոյն էր, ապրած, մեզքիւր թաւիր տե-
ղեակ էր ամէնքից աւելի, տապրոբլուզ հարէքեթի վ հե-
ման հիւտեթ ու պատճառ պիր հալտէ, օթուրատուզ ե-
ղած ամէն ինչ, վ մեզքիւր տեղեակ էր ամէնքից աւելի
ծովային գազանների մասին, ինչպէս նաև ծովի հոսան-
քների։ Ժորժ ամէնքից աւելի գիտէր նաև ծովի ալիք-
ների մասին, ինչպէս նաև ամէն տեսակ ծովային ձկների
մասին։ Ժորժ ամէնքից աւելի գիտէր նաև ծովի ալիք-
ների մասին, ինչպէս նաև ամէն տեսակ ծովային ձկների
մասին։

— Ա՛հ շէյթան, պէօյլէ կուտէլ վ իյնցի կիսի թա-
վըլէրէ մալխամնիզ տէ, ամէնքդան կիրլէնէօրսուն։
– Տօղրուտա եարտըղընըզ, նէղաքէթսիզլիք պիր,
տէտի։

Ժորժ, ով անկ տեղից վիպերին հարցաքննելիս էր-
նէր վիճակից լաւագոյն էր, ապրած, մեզքիւր թաւիր տե-
ղեակ էր ամէնքից աւելի, տապրոբլուզ հարէքեթի վ հե-
ման հիւտեթ ու պատճառ պիր հալտէ, օթուրատուզ ե-
ղած ամէն ինչ, վ մեզքիւր տեղեակ էր ամէնքից աւելի
ծովային գազանների մասին, ինչպէս նաև ամէն տեսակ
ծովային ձկների մասին։ Ժորժ ամէնքից աւելի գիտէր
ամէն ինչ ծովի հոսանքների մասին, ինչպէս նաև ամէն
տեսակ ծովային ձկների մասին։ Ժորժ ամէնքից աւելի
գիտէր ամէն ինչ ծովի հոսանքների մասին, ինչպէս նաև
ամէն տեսակ ծովային ձկների մասին։ Ժորժ ամէնքից
աւելի գիտէր ամէն ինչ ծովի հոսանքների մասին, ինչ-
պէս նաև ամէն տեսակ ծովային ձկների մասին։ Ժորժ
ամէնքից աւելի գիտէր ամէն ինչ ծովի հոսանքների մա-
սին, ինչպէս նաև ամէն տեսակ ծովային ձկների մասին։
Ժորժ ամէնքից աւելի գիտէր ամէն ինչ ծովի հոսանքների
մասին, ինչպէս նաև ամէն տեսակ ծովային ձկների մա-
սին։ Ժորժ ամէնքից աւելի գիտէր ամէն ինչ ծովի հո-
սանքների մասին, ինչպէս նաև ամէն տեսակ ծովային
ձկների մասին։ Ժորժ ամէնքից աւելի գիտէր ամէն ինչ
ծովի հոսանքների մասին, ինչպէս նաև ամէն տեսակ ծո-
վային ձկների մասին։ Ժորժ ամէնքից աւելի գիտէր ամէն
ինչ ծովի հոսանք

սիղտե պու գաւտար մէհարէթ օլտուղունու պիլմէեօրտում։ Պինապէրին պու պապտե սիզի թէպրիք խոէրիմ։ Էվվէթ, նամուսում իւզէրինէ սէօյլէեօրում քի, սիզի ղաեէթ խա-լխսէթլէ թէպրիք իմմէքտէեիմ։

Ժօրժ, հէր սանսաթքեար կիսպի թալթիֆաթտան խոշ-լանտըղընատան, մէրդումանն իլթիֆաթընը րէտտ իտէմէ-տիկի ճիհէթլէ,

— Պու թաալիրի կիւզէլ մի պուլուեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

Վիկէր. — Աաէթա հայրան օլուեօրում, կէօզլէրիմ դամաշըեօր. ֆաղաթ սիզ պու կիւզէլ պաշը նէ՞րէտէն պուլտունուզ։

Ժօրժ. — Բէնատ գուվէյր թէխաեիւլիեէվին մահսու-լու տուր։

Վիկէր. — Մխմբինախղ շէյ տիր. սիզ պու թաալիրի եա տալընատան չալմըշըընըզ տըր, եախօտ պիր խաթըրէեէ թադլտա իթմիշինիզ տիր։ — Ֆէքրինէղտե պէօյլէ պիր էաէր թէխայեիւլ իթմէքլիկինիզ գաալիլ տիր, պունա եօգ տում էմ, լաքին պու եօլտա կէօզլէր իճատ օլունամազ։ — Աղ-ղընըն քէօշէսինատե տէ պիր քիւչիւք նիշան վար տըր... պունուն պիր պուլուշ օլտուղունա տայիր եէմին խոէպի-մ՚րմիսինիզ... Սիւքիւթ տուրտուեօրտունուզ, ֆաղաթ հապ-դընըզ վար տըր, չինքի եէմին իթտիկնիզ տէ, սիզէ ինա-նամամ։ — Ազիզիմ, րէտտամ էֆէնտի, պէն տէտիկիմի պի-լիեօրում. պու թաալիրին տալը վար տըր, հաթթա պու պապտե, էլիմի աթէշէ գօեատագ թէէմին տէ խոէպիլի-րիմ. պու թաալիրին տալընա բէդ չօգ տէքա տախի թէե-տտուճ իթմիշիմ տիր։

4

ԺՕՐԺ . – (Հեգնանքով.) Ոս պատրաստ եմ ամեն բան անելու ձեզ համար, միայն թե ինձ ձեր ոտքերի տակ չձգեք:

ՎԻԿԵՐ . – Ամեն անգամ, երբ որ ես ձեզ հանդիպում եմ, դուք ինձ ինչ-որ խնդրանքով եք դիմում:

ԺՕՐԺ . – Ներեցեք:

ՎԻԿԵՐ . – Ոչ պատշաճ դեպքեր պիտի լինեն, որոնց ես չեմ կարող համաձայնել, ինչպես օրինակ, որ երբեք ձեր կինն այնքան անհամեստ չլինի, որ ձեզ հետ գնա ուրիշ քաղաք, կամ ձեր աղջիկը ամուսնանա առանց ձեր համաձայնության, կամ ձեր որդին ուզի ուսումը թողնել, ու ձեզ հետ գա ապրի, կամ ձեր ծառան ձեզ հետ չկռվի, երբ որ դուք նրան հրամայեք, կամ ձեր ընկերները ձեզ հետ չվիճաբանեն, երբ որ դուք նրանց հետ խոսեք, կամ ձեր հարևանները ձեզ հետ չվիճեն, կամ ձեր անունը չդնեն ուզածներին, կամ ձեր կանայք ձեզ հետ չսկսեն վիճել, երբ որ դուք նրանց հետ խոսեք, կամ ձեր ամուսինները ձեզ հետ չսկսեն վիճել, երբ որ դուք նրանց կան

ԺՕՐԺ . – Հալպուքի էյլէ օլմատըղընը կէօրուեօրսու-նուզ, չիւնքի պու թաւիրի սաթըն ալմագուըղը արզու էթ-տիկինիզ հալտէ , պէն պուննու սագլամադ իսթէեօրում :

ՎԻՊԷՐ . – Պու մուամէլէնիզ , պէնտէն տահա զիեա-տէ ագչէ չըզարմադ իւմիտիյլէ տիր : – Պու իսէ թաւիրի տիր : Իմտի , տօսթում , պու թաւիրէ ֆէվգէլատէ ար-զում վար տըր , պէն էյի եւուզ ֆրանգա գատար վէրիրիմ : – Էյ ընչ տէրսինիզ թաւիրէ տահիպ օլտո՞ւմ մու :

ԺՕՐԺ . – Խա՛յր :

ՎԻՊԷՐ . – Պէն պէշ եւուզ ֆրանգ վէրիրսէմ , մուվաֆ-ֆագաթ իսէ՞րմիսինիզ :

ԺՕՐԺ . – Խա՛յր :

ՎԻՊԷՐ . – Իյի պէն ֆրա՞նգ :

ԺՕՐԺ . Ընչ՛ իյի պէն ֆրանգ , ընչ՛ ծն պէն ֆրանգ : Հէր նէ ֆիեաթ վէրսէնիզ , պու թաւիրի , իշ տայիրէմ-տէն տիշարը չըզ արմաեա մուվաֆֆագաթ իսէմէմ : Պինա-պէրին պու կիպի եւուքսէք ֆիեաթլար իլէ պէնի թալթիֆ իթմէքտէ իսրար իթմէեին , չիւնքի հէր նէ ֆիեաթ վիրէ-ճէք օլսանըզ , գատուլէ մուվաֆֆագաթ իթմէեէճէկիմի թէքրար պէ թէքրար պէեան էյլէրիմ :

ՎԻՊԷՐ . – (Ձիզտանըը գաբաեըպ , ճէպինէ գօյտուգ-տան վէ բալթօսունու գօրչալատըգտան ասնրա .) Ւէք ա-լէա , չիմտի անլատմաեա պաշլաեօրում : Մատամ՝ գալպ իւ-չի , մուհապպէթի չէտիտէ իշի տիր . . . Պու թաւիր , աէվ-տիկինիզ մէթրէսին թաւիրի օլմալը տըր , Լաքին պու հալ , շաշգընըզ տըր . . . պունունլա պէրապէր , ազիզիմ րէս-տամ , սիզի պու խուսուստա իսթիճվապա լիւզում կէօր-մէմ . . . պանա աեխտ օլմաեան չէ յէրէ գատըշմագըզ՝ միւ-թաւրիմ տէյիլ տիր . . . Ֆագաթ աշգ ու սէվտա վէ եա-խոտ պու նամտա օլան տիլանէլիէ , ազ չօգ չաբուգ տու-րէթտէ կէչիպ , գալընմազ ագչէ գալմը , լաքին ագչէ տէ , ան-ը տագլայագուզտը սիլէնէր նէզտինտէ գալմը . ան-

լաշըլալը մը, իմոխ տօսթուա, հէր հանկը կիւն, հէմ աշղ ու սէվատաան, վէ հէմ ապչէտէն մահրուա գալարաք պու թաավիլի պանա կէմ խրիստէնիզ, պու կիւնքի կիւն բէտա իմտիվինիզ իչի պին փրանգը սիզ իմ աեղ հապըր պուլունաճաղըմ։ – Պունաան ազատէմ պահալնը իմտիկի-միզ տիկեր թաավիլըէրե կէլինճէ, օլ պապատէ տախի տիւշինմէնիզի սիզ իմթար խոէրիմ։ Ալլահա ըսմարլատըզ, ազիզիմ բէտաա, ինշալլահ եապընտա թէքրար կէօրիւշիւ-րիւզ։

Վիպէր, բէտաանըն սիկարա գուրթուտունաան պիր թա-նէ տահա սիկարա թէքրիճէճէ ալտըգտան սօնրա, օրա-տան տիշարը չըգտը, վէ մէրդումանն արդասընտան գա-բու գաբանտըղընտա, ժօրժ Թրէժան ումուդլարընը չէք-տէ, վէ հիտոէթամիզ պիր հարէքէթլէ,

— Հիւնէր ու մէհարէթիմ պուլունտուղու ինքեար օ-լունմադ պիր տահինէ օլտուղու թադտիրտէ, պիր րէսիմ-ճինին հիտապընտա օլարագ, ֆահշիւաթա միւթէալլիզ պիր թադըմ չըպլագ թաավիլըէր չըզարագ, այտա, կիւճպէլա իլէ եիկիրմի եախօտ օթուզ լուի ալթունու գադանում՛զ...

նէ՛ գատար էսէճ օլունացագ հալ տիր, տէտի։

Ժօրժ, պու սէօղլէրի տիեէրէք, պիր գաճէս տէրու-նինտէ հապս խոխլիշ օլան պիր մահլուգ միսիլլու, օտա տէ-րունինտէ թէլայշա եիւրիւմէքտէ խոի։ Մէրդում պալէտա-տէքի միւլահազատընտա շու սէօղլէրի տախի իլագէ իմթո.

— Հէմ գօնմէ տը Թրէժան թէամիւէ օլունմադ, հէմ քէնտիմի ճիտտի պիր րէտաամ զանն իմմէք, վէ հէմ տա-խի պիր թադըմ տուի խալէթի մուճիպ ֆօթօկրաֆլատը կիգլինճէ տամտան վէ թուրթուլտուգլարընտա, պիլմուհա-քեմէ, Մագաս գալէսինէ կէօնտէրիլէն տանտամքտարլարըն ֆըրէնսալարըյա րէգատպէթէ գալգըշմա՛գ... Ա՛հ, նէ՞ տէ-րէճէկ գատար թէհնէգղիւլ իմթոիմ... պիլա քէտար մահ-ճուալյոէթ՝ իմմէ պու տուր պէհիմ թաալէիմ վէ քէտար ու

քիսպիմ... Վիպերին ապանա վիրտիկի պու ճիւղի մէպլաղ-
լար էլէ պէն եաշատապիղ թամնիմ։

« Ա՛հ, բէտէր, սիղ, հէմ զաղխմիլլալնէիզ, հէմ տէ եա-
լընըզ քէնտի մէնաֆիի չախախճէնիզի տիւշիւնմիւշիւնիւզ,
չինքի պիւթիւն հավվատը նէֆսանիճէնիզի, արզուլարըն-
ըզ վէ քէյֆիլէրինիզի իճրա իթտիքտէն սօնրա, պէնիմ իչին
միրաս օլարագ, եալընըզ ֆադը ու զաւտուրէթ պըրագմըշ-
սընըզ. պու հալատէ պէնի նի՞չին տիւնեաեա կէթիրանիզ։

« Ցաճարլարըմտա ճէվէլան իտէն, վէ պէնի սիղին էվ-
լատընըզ գըլան գան, չալըշմագըզտան նէֆրէթ իթմէք-
լիկիմի մուճիպ օլտուղու կիպի, տարաթ ու տէպատէպէճ,
վէ հուտուտուղ էյլէնճէ վէ ճիւնպիւշլէրէտէ արզուքէշ
գըլմագտա տըր։ Հալպու քի, պէն, ֆադիրիմ, վէ ֆադիր
օլմագտան տա տուր օլմաեաճաղըմ։

« Պու ճիւմլէ իլէ թաւիեաթըմա գարշը ուղրաշըրմ,
վէ տէրճէճէի նիհաեէտէ չալըշմագլա, շէօհրէթ վէ աէր-
վէթ, եանի արզուլարըմը, խույլարըմը վէ ինթիեաճաթը-
մը խօշնուտ իտէճէք մատտի գաալիւյեէթի էլտէ իտէպի-
լէճէկիմի մէմուլ էթտիմ։

« Ֆադաթ, եանըլտըմ։

« Պու չալըշմագըլըմըն նէ՞ ֆայտէսի օլտու... Եաշա-
եօրմուեուսմ, վէ եաբտըգլարը թաավվրլէրին է՛ն սահ
թաալաղընը պիլէ ալթունլար իլէ ինսանթա իտէն մէշհուր
բէտաամլարտան պիրի օլապիլէճէ՞քմիեիմ։

« Հալպու քի, պու խուտուտա խայրի ուղրաշըրմ, ար-
թըգ պու հարէքէթտէն վազ կէլիրիմ... Մուհաէեաթը
օլմաեան հէր ճահա՝ պուտալարըգ տիմէք տուր. պէն իտէ,
պուտալա օլմագ իսթէմէմ։ Պու կիճէ օյնատըղըմ գումար
քեսաղըտալարը, էյլէնճէ էօմրիւնիւն՝ զահմէթ վէ եօրղունլատ-
լա կէչիրիլէն էօմիւրտէն տահա պիեատէ քեսարը օլապիլէ-
ճէկին իտապէթ իթմիշլէր տուր, նիչէ տալօնլարտա էյլէ հօ-
վարտալարտա Թէտատիճ իթմիշիմ տուր քի, վարիտաթլարը

օվմաստլոլը հալսէ , եալընըզ դուսար գեաղըտալարընատրի օրեա պաճաղը եահօտ մայա գլըզը , գէնաիլէրէ պիր ամէնպաը վարիատաթ օվմադատա տըրըար :

« Իմտի , նիչին պէնատէ գէնատի եըլատըզըմա կիւվէնամէեէեիմ . նիչին գէնատի պահթ ուԹալէիմէ էՅՅիկյեէԹիմ օվմաեռաճաղ տըր : – Պիր գուսարպաղ իչին , լէքի պիւեիւք ֆապիլէԹ տիմէք օլան էմնի պաահրէԹ վէ ասղուդ գանլըլըզ եասատէլէրինէ համտ օլսուն մալիգիմ . . . պահթըմ պաՅնա մուհայիֆ վէ մուղայիր օլտուղունատա , ինաատ վէ խաըար իլԹիմէեէճէեիմ կիւպի , հազգըմտա միւսայիտ օլտուղունատա տահի ճէսարէԹ վէ սէպաթըմ պուլունաճաղ տըր (Պիր ազ սիւքիւԹտէն ասնատա , վէ աճը աճը պիր ԹէգԹիսիւմ նէլէ .) Շու տա վար քի , պու Թէշէգպիւսիւմնէ նէ՞ ղայպ եատըրիմ , – էնկէրչի գուսմար օճուննու պէնի գէննկինէլէԹմէզ եոխ , պէնի մահմ տահի եատէմէզ . պու պապատէ քէնտինէ մէյատան օգուճատպիլիրիմ . . . – Պինատէն ալէյհ , պուննատան պէօյլէ պէնիմ եէկճանէ իլահըմ , պահթ ուԹալէնիմ օլսուպ , անը քէնտիմէ տավէթ իԹմէքտէն տուր օլմաեռաճաղըմ . . . Շիմտիճէ տէկնի սէֆալէթ իչինտէ եաշատադատան օտանտըմ , պուննատան ասնրա բահամիճա էաչատատպ եաթէրիմ . . . »

* * *

Սընըֆ վէ իԹիպատատան տիւշմիւշ օլան պուճէնԹըլմէն , ճէսարէթ վէ մէճմուամիեէԹտէն ատի պուլունան պու տանաատիքեար , վէ զէվզ ու էյլէնճէ միւպԹէլատը օլան պու կէնճ , այտա եիկիրմի ալէշ օֆսուզ լսի ալԹունու գապանմադըղը գաֆիխէն Թահգիր իլէ , նատուպուճա չալըշմադըղը եօմկիս եէրինէ , օլ մուղիրը Բարիս ալէմինին ճէհէննեէմի եօմկիսէնէ ատիք օլմադըղը գարարը զարիսինի վիրտիկի էսնատէ , եիւքսէք պօյլու պիր ամթա գօշուլու օլան , վէ տահ էլատէլէր կիսինմիշ պիր ինկիլիզ արատաճընըն ԹահգիրՅ

թը գօմանտաալընաա պուլունան սիեահ ըչենկիւ ալիր գուբէ արապասը, կավալ սօգաղընաա, ժօրժ Թրէժանըն իգաա մէթ իթաուիկի խանէնին գաբուսու գարըշըսընաա ատուրաու։

Պու արապանըն գաբուլարը իւզէրինաէ, ֆամիլեա խամինի իչմա իտէր պադը գարըշըզ հարֆլար, վէ պարօնլուգ ալէամէթի ֆարիգասը պուլունմադաա իտի։

Սրաապա գաբուսու աչըլարագ, արապատան աշաղըեա էնէն զաթ, էվին տէհլեգինէ տօղրու իլէրլէտի։

Պու ատէմ, սալօն եէրինէ դուլլանըլան պիր օտաատա, միսաֆիրլէրատէն պիրիսինին զաղէթասընը օգուսմադաա օլան գաբուճուեա խիթապ իտէրէք,

— Մ· Թրէժան պուրատաա՞ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

Գաբուճու. – Էվէթ, էֆէնտիմ, տայիրէսի պէշինճէ զաթտաա տըր. գաբուսու տախի գարշըտաա տըր։

Մէճհուլ չախաա. – Պիլիեօրում, լաքին, քէնտիի պուրատաա՞ մը, անը սիւալ իտիեօրում։

Գաբուճու. – Տիշարը չըգարըղընը կէօրմէտիմ։

Միսաֆիրի մէրգում, ժօրժու քէնտի տայրէսինատէ պուլաճաղընա հէման էմին օլարագ, նէրտիվէնին զաեէթ թէմիզ օլան գատէմէլէրինատէն եօգարը չըգար։

Մէրգում, ուզուն պօյլու, ինճէ պէտէնլի, պիչիմլի վէ գուսուրտուղ պիր քիմսէ օլուպ, լուաթրին պօթինէրի կիսալ իրէք չաեգասը տախի բարլամադաա իտի։ Զաեէթ աչըգ րէննկլի օլան բանթալօնու, ուզուն վէ ինճէ աեսագլարը իւզէրինէտէ զաեէթ տիւզկիւն սուրէթտէ տուրմադաա, վէ եալընըզ սաղ էլինտէ գըր րէննկլի պիր էլտիվէն պուլունուպ, գօեու լաճիվէրտ բարտըսիւսիւնիւն իւաթ տիւյմէսի տէլիկինատէ տախի կիւլ չէգիլինտէ պիր գօրտէլա պուլունմադաա իտի։

Սիեահ վէ սըգ ֆաւօրի սադաալը, տօլկուն եիւզիւնիւն էթրաֆընա պիր տէյիրմի չէվիրմիշ օլուպ, իչպու սիմասընատա պադը չիգիբլէր վար իտի խէ տէ, եիւզիւնիւն

ինքիսպառնա խալէլ վիրամէմքառէ խոխլէր ։ – Կէօղլէրի, չէլիք մատէնի բէնկ վէ բարլադըղընտա օլուպ, պուրնունուն կա-կա չէքըլ, հէյրեթլինէ ամիրճէ պիր հալ քէսպ իմտիխամէքտէ, վէ մաճալվարի պիւթիւմիւշ օլան գօթու լաճկվէրտախոն պէհան պըճըդլարը, ինճէ ատատադլարընը նըսիհէն կիղլէմէքտառէ խոխլէր ։

Կիւղէլ աէնիլէճէք պիր թաալիրի պուլունան պու ատէմ, իւք պադշահա հէյան դըրդ պէշ չադլարընտա գանն օլունապիլիրտի խէ տէ, գիւեատէ ախդամլէ թէճէհաւատէ վէ մուայենինէ խոխլոխկինտէ, պիր խայլի վադըթտան պէրու էլի չադընը կէչիմլի օլատուդու անլաշըլմադտա խոխ։ Մէրդումտուն կէօղլէրինին խարիճլի քէօշէհինտէ հէյան կէօղէ կէօրիւնմէյէճէք ատրէթտէ, գադամթ վիւթէատախտա չիղկիլէր հասըլ օլմուշ օլատուդան պաշդա, ույդուսատուդան վէ էյլէնճէլէրինէն չիշմիշ օլան կէօղ դադադլարը էթրաճընտա տախտ տէյիրմի պիր մօրլուդ հուսատլէ կէլմիշ խոխ։

Պաշընատրի սայլատտա մէվճուտ օլան բէք չօղ պէճադ գըլմատա րադմէն, գիալօրի սադադլըյա պըճըդընըն պիճադ օլմասընտան, պուղլարըն պօթալը խոտուկի անլաշըլմադտա խոխ։

Գու գաթ, ճօրճ Թրէժանըն տայիրէսինէ վատըլ օլմադ իչին, նէրտիլէն գատէմէլէրինի սիւրաթլէ վէ չէվիքլիքէ չըգատը, վէ ըէատամըն տայիրէսի գարուտունա մուվաֆէլէթինտէ, չանը չէքմէթիլ, էլինտէքի ինճէ պատթօն իլէ էքի իւչ տէճա մէգդիւր գարուճա վուրտու ։

Գու միւսաֆիր, չիւպհէսիզ պիր թէքլիֆիլ տօսթ իտի, գիրա վալանթէն մէրդումտու կէօրտիւկիւնտէ, խօշ պիր հալ քէսպ իթտի, վէ էվվէլճէ էֆէնտիսինին ըէ յինի ալմադըգըն, ըէատամըն իչ տայիրէսի գարուտունու աչարադ,

— Միւսիւ պարօն տը Գրուա-Տիէօ կէլտի, տէյի խաբէր վիրտի ։

Ր էաւամ, իշպու իամի իշխտինճէ, քէմալը մեսէրսէթլէ մուսաֆիրինէն իսթիզպալինէ կիտիպ, էլինի սըգտը, վէ խալխանէ սուրէթտէ,

— Ա՛հ պարօն, պու վիղիթանըզա մէճնուն, վէ սիզի կէօրտուկուսմուէն ոօլաէրը պախթիեար օլտուս, տէտի։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. — (Թէպէասումլէ.) Ազիզիմ ժօրժ, վիղիթամտան մէճնուն օլաճաղընըզը մեմուլ իթտիկիմ իչին, պէն տէ պուրաեա կէլտիմ։

Թրէժան, պարօնու ոօպանըն եանընա կէօթիւրիպ, պիւեիւք գօլթուգլու իակէմլէտէ օթուրթտուգտան ոօնրա, սիկարա գուրթուսունու եանընա վազ էյլէտի։ Պատէհու շու եօլտա իքիսի արտանընտա մուհավէրէ պաշլանտը.

ժօրժ. — Սիզի կէօրմէեէլի հէման պիր գաչ աըր գաատար օլմուշ կիպի կէօրիւնիւեօր... հիչ տէյիլ իսէ, օն պէշ կիւն տիւր քի, սիզի կէօրմէտիմ... Հէյէն հէյէն պէնի ունուրթմուշ օլտուղունուզու զանն իթմէկէ պաշլաեօրտում։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. — Ոու պիր հադգըզ վէ ֆէննա միւլահազա աըր։ Սիզէ նէ գաատար թէվէճճիւհիւմ օլտուղունու պիլիրսինիզ. քէղալիք սիզին թարաֆընըզտան տա, պէնիմ, մադհարը թէվէճճիւհ օլտուղումա էմինիմ։

ժօրժ. — (Պարօնուն էլինի թէքրար սըգտըգտան սօնրա.) Պանա զաեէթ ուզուն կէօրիւնէն պու օն պէշ կիւն զարֆընտա նէ եապտընըզ։

Մ. տը Գրուա. — Սիւպհա՛ն Ալլահ, նէ եապաճաղըմ. միւթաատըմ վէճհ իւզրէ վազըթ կէչիրտիմ։

5

ԺՕՐԺ ԹՐԷԺԱՆ . – (Մեսաֆիրինին մէղքուր ճէվապընատան տօլաձրը թէպէասիւմ լուէրէք .) Մեթաատընըզ իւղրէ վագըԹ մը կէչիրտինիզ . ա՛հ պարօն , մեթաատընըզ իւղրէ վագըթ կէչիրտիք տիմէքլիկինիզտէ տէ , եվնէ բէք չօք թէպէտիւլաթ օլմազ կէրէք տիր ,

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . – Մալումունիւզ տիւր քի , պիզ , էյլէնճէ աատամլարը օլտուղումուզ հալտէ պիլէ , ատպահատան ադշամա , վէ ադշամտան ատպահա դաատար մէշղուլուզ : – Բարխին զէվգ ու սէֆալարը , պիզի ատէթա վինճէրպէնտ գըլմըշ օլտուղունատան , պու վինճէրտէն գուրթուլատյաատըղըմըզ էչին , չօք տէֆա մուհիպպ տօսԹլարըմըզա վիզիթա վիրմէյէ պիլէ վագըթ պուլատմազտօրտուզ . . . Հէր քէս պիզի սէրպէսթ զանն իտէր խէ տէ , ատէթա էսիրիզ :

ԺՕՐԺ . – (Ադղու լէյ .) Էյլէնճէ էսիրլէրիսինիզ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . – Նիհաեէթ վինճէրլէր լէյ պաղլըԹըզ :

ԺՕՐԺ . – Լաքին օ վինճէրլէր խաֆիֆ օլտուգլարընատան , Թաշընմասը գօլայ տըր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . – Պիլաքս չօք տէֆա պուռնլարը Թաշընմագլըզ մուճիպի Թատէ տիր : – Հալ պու քի պէն , ֆէյլէսօֆանէ անլէրէ դաԹլանմագտաեըմ : – Սիզի ատատլըմ պագալըմ , ադիզիմ ըէատամ էֆէնտի , պիզ նէ՞ եաբըեօրտունուզ . հալինիզտէն խօշնո՞ւտմուտունուզ :

ԺՕՐԺ . – Խա՛յր , հալիմտէն խօշնուտ տէյլիմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . – Ա՛ճայի՛պ , ատպէպ նէ՞ :

ԺՕՐԺ . – Զիւնքի , պիւԹիւն կիշիմ ֆէննա կիտիեօր :

Մ. ար Գրաւա-Տիէօ. – Չալըշմաեօ՛ղմռաւնուզ։

Ժօրժ. – Չալըշմագ պէնի եօրաեօր, վէ մռհասէնաթը տա օլմաեօր։

Մ. ար Գրաւա-Տիէօ. – Ադէնիզ վա՛ր մը տըր։

Ժօրժ. – Խա՛յր, եօգ տուր։

Մ. ար Գրաւա-Տիէօ. – Պօ՛ղճլարընըզ։

Ժօրժ. – Պօղազըմա գատար պօղճլաեռում։ – Կէօրիւեօրսունուզա՛, պիւսպիւթիւն մէ յեռս պիր աստմիմ։

Մ. ար Գրաւա-Տիէօ. – Պուլունտուղունուզ չաղտա վէ հայիվ օլտուղունուզ հիւնէր վէ սանսաաթլա մէ յեռս օլմանընըզըն մանէսաը եօգ տուր։

Ժօրժ. – Ադիզ տօսթում, Ալլահ աշգընա օլսուն, հիւնէր վէ սանսաաթըմտան պահա իթտէեին։ Էվէրչի հապըպէթէն հիւնէր վէ սանսաաթըմ վար իսէ, պուննլարընը՝ հապըպըմտա հասըլ իթտիքլէրի նէթիճէլէր օլ գատար էհէմմիեէթսիզ տիր քի, հիչ օլմասա, տահա էվլէա իտի։ – Սանսաաթլար ալէմինտէ իշլալ իթտիկիմ վազիեէթի ազտէեի քէնտինիզ մուհասէյէ իթտիքատ իսթիրահինիզ։ – Պիր աղ էվվէլ պիր ըէսիմ թաճիրինին պանա իթտիկի շու կիսէլ թէքլիֆլէրի տինլէեին։

Ժօրժ՝ վիսկէր իլէ վուդու պուլան միւքեալէմէսինին թաֆսիլէն հիքեաեէ իթտի։

Ըէասամ, իֆատէսինի պիլթիրինճէ, Մ. ար Գրաւա-Տիէօ չէօյլէ ճէվապ վիրտի.

— Հապըպընըզ վար տըր, ադիգիմ. պու եօլտա թէքլիֆլէր պաեատը օլուպ, շայեանը գապու՛լ օլամազլար։ – Պու աստմ վէ էմնալի, սիզին չալըշմանըզըա եռաշատա մէճպուրիեէթի կէօրտիւքլէրի հալտէ, օ մէճպուրիեէթի, օ լիւզումտա, մէքրուհ պիր թարզտա սուի խաթխմալ խտիեօրլար։ – Էվէրչի օլտուգճա սէրվէթինիզ օլուպ, հալը հապըրա հիւքմ խտէպիլէճէնէք մէվգիտէ պուլունապիլսէ խտինիզ, օ վագըթ, օ կիսի աստմլէրին գարշընըզտա տիկէր պիր

եօթտա լիսան դուլանաճապլարընը իշխատճէք խոնիլ Շէօյլէ քի , գարշընըզտա մահճուպ , միւթի , վէ էսիր կիսպի օլարապ , ալէմին , հապըզի ալէմին գըյմէթի հապըզիսէ-լէրինն թապուր էյլէտիկի օլ սանսաթը վէ կիւզէլ թաս-վերլէրինէտէն պիր գաչընը էլսէ իմմէք խուզի , սիզէ ալ-թունար վիրմէքլիկի թէքլիճ խոճէնտլէրի տէրքիար խոի :

Ժօրժ , տօսթունուն իմթիհանընտան մէճպուն օլա-րապ , շու վէճճի ճէվապա ադապ էյլէտի .

— Սէօյլէտիկինիզ միւմքիւն տիւր , հաթթա իմթի-մալտէն տիր , լաքին էսէճ խոէրիմ քի , պէն հալը հապըրա հաքիմ օլաճապ պիր մէվգիսէ տէյիլիմ : Պիլաքս , հալը հապըր պանա հաքիմ տիր , վէ պէնի էզմէքտաէ տիր ... Պէն պիր ֆապրիկամ , վէ նէ դաւար չալըշամ , ֆապրը հալտէն դուրթուլամասըճաղըմ : Ընճապ , կէրչի իմթիհանալտէն տէ-յիլ խոէ տէ , լաքին , էկէր մէմուլին զայըի օլարապ , պա հի-մէթի իլահիսէ սէրվէթի սահիպի օլուր խոէմ , տօղրուսան տօղրու սէօյլէյօղում պարօն , իմթիհանալ սըրքի , ծնսան տօնրա չալըշմաճաղըմ ... Թապիեաթըմ չալըշմադըպա ուղրաշմադա միւսայիսա տէյիլ տիր ... Պէնիմ , հիչ պիր հըրսը չանըմ եօք տուր ... քէսպի չէօհրէթի իմմէք պա-պու վէ մերտգընտա տա տէյիլիմ : Ընղում՝ իսթիրահաթի իմմէքտէն իսպարէթի տիր :

Մ. տը Գրաս-Տիէօ . – Իսթիրահաթի միմէքլէ պէգը ու սէճա էօմրիւնիւ անլատօղսունուպ , տէյի՞լ մի :

Ժօրժ . – Ինվէթի , ևէկճանէ արզում վէ խէճալիմ , օ տուր :

Մ. տը Գրաս-Տիէօ . – Մէսէլա , սիզէ , ալթմըշ եա-խոտ սէրմէն պին ֆրանգ էրտա , իրէյի դուսթլատ վէ տանտամըէ էյլէր իլէ ոօնատըլմըշ-քիւչ-քիւճ պիր օթել , պա-պը ճէնա ալթտր , միւճէմմէլ ատամալար , Բարիսին պի-րինճի թէատրոսը , վէ տայիրէ լտղում տըր :

Ժօրժ . – (Ադամն պիր ա՛հ խոէրէք .) Ա՛հ , էվվէթ ,

էվվէթ , պու շէյլէր պանա լապըմ ուըր , ֆադաթ պէր ազ էվվէլ ատէուիկում կիսպի , պունլար ուըրջ պէր բիւեատան , խէեալատան իպարէթ տէր ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ . – Լաքին պու բիւեա , պու խէեալ գուվվէտէն ֆիլիէ կէլէճէք տիր ։

Ժօրժ . – Նէ՞ սուրէթլէ , նէ՞ հիքմէթլէ ։ Ս.գրապա վէ թէալիւգաթըմսան ղէնկլէն պէր քիմսէնէի պիլմէօրում քի , անըն սէրվէթի պանա ժիրաս տիւշսիւն ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ . – Մէրա կիսպի իպտիվաճ իլէ տէ քէսպի սէրվէթ իսթիւր ։

Ժօրժ . – Ղէ՞ն մի էվլէնէճէեիմ ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ . – Ս.ճայի՛ պ , էվլէնմէքտէն խօշլանմամաօ՞րմտուսունուզ ։

Ժօրժ . – Օրասընը պիլմէմ . . . էվլէնմէք խուսուսունու սալա տիւշունմէմիշիմ տիր ։ – Պունատան տա գաթինապար , սիզին պանա տէտիկինիզ շէյ , պօշ պէր աէօզ տիւր ։ – Հիչ պէր ղէնկլէն գաատըն՝ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթի՞ր մի ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ . – Նի՞չին իսթէմէէմ ։

Ժօրժ . – Ղէմանէմիզտէ գաթի տէյի թանըլմըշ օլան պէր սէպէպ լիչին ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ . – Նէ՞ կիսպի սէպէպ ։

Ժօրժ . – Սէրվէթիմ օլմամասը ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ . – Վապաա սէրվէթինիզ եօգ ատը ամմա , տիկէր պէր խասէնիզ վար ատը ։

Ժօրժ . – Նէ՞ տէր ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ . – Էվվէլ էմիրտէ , ապիզիմ Ժօրժ , սիզ ղաեէթ կիւզէլ պէր կէնճինիզ ։

Ժօրժ . – (կիւլէրէք .) Ա՛հ պարօն , պէնատէնիզի մահճուպ պէրապըեօրսունուզ ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ . – Էվվէթ , թէքրար խաէրիմ քի , սիզ ղաեէթլէ կիւզէլսինիզ . պու խուսուսուն՝ գաատընար նէզաինատ բէք պիւեիւք էհէմմիեէթի վար ատը ։ Պունատան

*ատ մատաա, օլատգճա թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիշ-
սինէզ, ֆէյտաէթ ու մէրատէթ ատհլախանընզ, վէ բար-
մաղլարընըզըն ուճունա գատար ճէնէթ ըլմէնանընզ։ – Պա-
եէք ալը խանմ թաշըեօրսունուզ, եանի գօնմէ ատ թրէ-
ժանընըզ։*

*Ժօրժ. – Պա՛ռն, ատ ասէտիկինիզ շէյլէրին զըյմէ-
թի եօզ ատար... Պէնիմ կիպի ալը ֆադիրին օ եօլատա ալը
ասըլզատէլը իւնալանը թաշըմատընըն, մուճիպի խէթիհզա
օլմազատան զայրի հիչ ալը ֆայիտէսի օլմատըզընը անլա-
տըզըմ կիւնատէն, զէյբը լէթատիկինիզ իւնալանը թէյը լէթ-
ատիմ. շէօյլէ քի, ատ կիւնքի կիւն ալէն, հէր քէս կէլին ատ-
ատճէ ժօրժ թրէժանըմ. պէօյլէ օլատուզունու սիզատ բա-
նա պիլիրսինիզ։*

*Մ. տը Գրուա-Ֆիէօ. – Եանի օ ժօրժ թրէժանընըզ քի,
ապա ու էճատատը խաչվէրըէր սիլքինատ պուլունմուշ տուր։
– Սէօզիւմէ լէթիմատ իտին, ապիպիմ, պունուն զըյմէթի
վար տըր։ Պիր իւնալան՝ թարիխճէ օլուր իսէ, ահիպի թա-
րաֆընատան գուլանըլատիլտիկինատէ, հէր վագըթ թագատիր
օլունմագ թատպի տիր։*

*Ժօրժ. – Պու ճիհէթճէ օլան իդթիատարըզըզըմը թատ-
պիդ իտէրիմ։*

*Մ. տը Գրուա-Ֆիէօ. – Ֆզիպիմ, պիզի էվէնատիրմէ-
կիւմէ միւտատատ իտէ՞րմիսինիզ։*

Ժօրժ. – Ճիտո՞ն մի սէօյլէեօրսունուզ։

Մ. տը Գրուա-Ֆիէօ. – Էվվէթ, ճիտոէն սէօյլէեօրում։

*Ժօրժ. – Օ հալտէ, թէքլիֆինիզի նի՞չին գատար իմ-
մէէէիմ։ Իմտի, պարօն, մատէմ քի տօսթլուղունուզտա
պու բատատէէ գատար կէօմիւրմէք իսթէեօր իսէնիզ, պա-
նա պիր զէվճէ պուլուն։ Սիզին էլինիզտէն, օ զէվճէէիի,
կէօգլէրիմ գարտալը օլարագ գատպուլէ հագըրըմ։ Ֆէնատ-
սինի գօնմէէա տը թրէժան իտէրիմ, լաքին, պիր շարթ իլէ։*

Մ. տը Գրուա-Ֆիէօ. – Նէ՞ շարթ իլէ։

ժօրժ . – Ինձի՛նք ալ խոհեցկինիզ չիրքին վէ ինձի հետ օլմամալը , չիւնքի պու հօլտա բէգլի օլմազտան խէ , ֆաղիր գալմաղը տահա պիեատէ թէրցնի խոհրիմ , նամին , պանդնօթ չըգընալըդըյա թէպուկ իմ մէք խոթէրիմ , ֆադամ աղըր շալթըտը ալթընա կնրմէք խոթէմէմ :

Մ . տը Գրուա–Տիէօ . – Օ պատատէ միւսթէրինդ օլուն , ճինէղինիզ միւքէմմէլ օլաճաղը կիսկի , նէշանլընըզ տախ ալըտըր վէ կիւղէլ օլաճադ տըր :

ժօրժ . – (Կիւլէրէք .) Պա՛րօն , էկէրչի պու խոտտուտտա մուվաֆֆադ օլուր խոչնիւղ , սիղի ալերինճէ տէրէճէտէ ալիր ալիւեխուճիս տատ խոչճէեիմ :

Օլ էնտատէ Մ . տը Գրուա–Տիէօ աեատա դալդմըշ օլտուղունտան , վիպէրին կիմմէսինտէն սօնրա , բէտտաճին , խղէրինի գաբատադըղը ունութմուշ օլտուգտս բէսիմ տէսթիկեահընա տօղրու պաշընը չեվիրիպ ,

— Ֆադամ , պու թաալիրնէ՞ տիր . զանն խոչրիմ քի , պու թաալիրի կէօրմէմիշիմ տիր , տէտի :

Մէրդում , պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , մէղքիւր տէսթիկեահա տօղրու կիմատ , վէ դարշըտընտա տուրտ ,

— Ֆաննի Լամպէր հա՛ . . . լաքին նէ՛ դատար կիւղէլ եաբըլմըշ , տէտի :

ժօրժ . – (Ատրըտարագ .) Սիղ Ֆաննի Լամպէրի թանըեօ՛րմտուտունուզ :

Մ . տը Գրուա–Տիէօ . – Էվվէթ , բէք նյի թանըրըմ : Ֆէնոմէնին զաեէթ մուհիմպ տօսթուեում :

ժօրժ . – Ֆէնոմէնին տօսթո՞ւ մու . . . ֆէնոմէնին զաէթ մուհիմպ տօսթո՛ւմտուտունուզ : Լաքին , պարօն , պու սէօզիւնիւզլէ նէ՞ անլաթմադ խոթէեօրտունուզ :

Մ . տը Գրուա–Տիէօ . – Պու պապատէքի Ֆիքրիմ , բէք տատէ վէ նամուսքեատրանէ տիր . . . Ֆաննի Լամպէր հազըրնտա խալխանէ , տուէթա բէտէրանէ թէվէճճիհիմ , Ֆէվգէլատէ ըհտիեաճըմ վար տըր :

ԺՕՐԺ . – Բնաեէթինո՞ղ մի վար տըր ։ Ա՛հ պարօն , պիր ադ դիւեատե էլէրի վարըեօրսունուղ ։

Մ. տը Գրուա–Տիէօ . – Նէ՞ատէն էլէրի վարըեօրում ։ Թէէմին իտէրիմ քի , Յաննի Լամպէր՝ Թանըտըղըմ է՛ննաս մուսըտ դաարնըատուան պիրի տիր ։

ԺՕՐԺ . – Ինք սէրպէսթճէ սէօյլէեօրսունուղ ։ Ա՛շըղ-լարը պուլունան պիր գարընըն նամուսըտ առա օլունմասը նէ՞ատէն իճադ իտիեօր ։

Մ. տը Գրուա–Տիէօ . – Ժանինինին եաշընըղ պիր աշըղը օլմուշ առուր ։

ԺՕՐԺ . – Պի՞ր մի ։

Մ. տը Գրուա–Տիէօ . – Շեւալհէսիղ . Հաթթա բրէնա Մէրժ Ալեէօնօֆուն՝ անըն աշըգը օլմուշ օլմասը տա քէք սահիհ տէյիլ տիր ։ – Լաքին, տիմէք օլուեօր քի , սիզ պու շայեանը սիթայիշ գառընըն հիքեաեէսինի պի՛լմէեօրսունուղ ։

ԺՕՐԺ . – Ֆիլվագը օլ պադադէ ասլա մալումաթըմ եօգ տուր ։

Մ . տը Գրուա–Տիէօ . – Պու հալսէ , սիզ քի մուսթէպէր վէ մուհթէրէմ պիր զաթ սընըզ , էլպէթթէ սիզսէ , Յաննի Լամպէրի բէվիշինատէն հիւքմ իտէրէք , անը մահքում դըլաեօրսունուղ , տէյի՛լմի ։

ԺՕՐԺ . – Պա՛րօն , պու խուսուսատաքի խէթատը իդրար ու իթիրաֆ իլէ , պիլմէտիկիմ շէյլէրի էօյրէթմէնէկի արզու իտէրիմ ։

Մ · տը Գրուա–Տիէօ . – Պու արզունուղա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէք էլմատէ տէյիլ տիր ։ Վագտա Յաննի , պանա էՅնէյեէթէն , քէնատ էօմրիւնիւն պադը խուսուսի-եէթլէրինի պիլտիրմիշ իսէ տէ , պուննունլա պէրապէր , էվ-վէլճէ քէնատինատէն բուխատթ ալմաեարադ , կէնջիշ էօմ-րիւնիւն պիր դըսմընը կէդլէեէն նիգադը գալտըրամամ ։ Անճադ , շիմատիատէն շու գադարը տիեէպիտիրիմ , վէ եէմին

խոչընդոտ չի, մէրդուման, հիւրանքի ու բնաւէթինիզ հէր վէճ կը լլէ լաեըզ ալիր պատմն տըր։

Պարօն տը Գրուա-Տիէօ, պալէատէ իշար լիթտիկվիտիզ ատն սէօզլէրի մուէսատիր ալիր տուրքիտէ լրատ լիթտիքատէն, վէ Թրէժանըն իւզէրինատէ տախի պիր թէէտիրի ադիմ հուսուլէ կէթիրտիքատէն ատնրա, գարշըտընատա պուլունան րէնամէ կէօզլէրինի տիքմիշ օլարագ,

— *Ընդհիմ ժօրժ, սիզատէ պիւիւրտինիզ չի, պէն միւսահանէճի տէյիլիմ, վէ եալընըզ տիւշինտիւկիւմիւ սէօյլէրիմ, Իսան, պու թաւիրին գարշըտընատա հիսս իտէկէլիմիկիմ հայրէթի իշհար իչին սէօզ պուլատաեօրում... Սահինէն բէզ կիւզէլ տիր, տաէթա հաեսաթտա կիտի եաբըլմըշ տըր... Պու թաւիրին պիւեիւք պիր էսէր իտուկինի թաստիտ իտէրիմ... Տիմէք օլուր չի, Ցաննի Լամպէր՝ թաւիրինի չըգարտմագ իչին պուբատա կէլտի, տէտի։*

ժօրժ. – Էվվէթ, իշ հաֆթատան պէրու խիթամ պուլմուշ օլան պիր թաւիր իչին, պիր գաչ կիւն ապտէմ պուբատա կէլտի։ Ո թաւիրի քէնտի խանէսինատէ կէօրմիւշ օլմալըսընըզ։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Կէօրմէտիմ, վէ Ցաննի տէ օլ խուսուսատա պանա պահս իթտէտի։ Հալպու չի, պու էսէրն նէմտէն իճատ իտիեօր։ Իշպու էտրարըն ղարտաշէթի շունատա տըր չի, քէնտիսի պիտատէֆաթ սիզին հագդընըզատա պանա պադը չէյլէր օրմուշ տուր։

ժօրժ. – (Մէրադլէ.) Սիզէ պէնիմ հագդըմատա պադը չէրլէ՞ր մի օրմուշ տուր։ Նէ եօլատա օրմուշ տուր։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Հիւանի թէվէճճիւհլէ գարըշըգ պիր մէրադլա։ – Մէրդուման, սիզին տիրաեէթինիզի թադտիր իթմէքտատ տիր. զաթէն պու թապիի տիր։ Ընճաղ շունու պանա սէօյլէեին չի, զինքր իթտիկինիզ թաստիրի պիթիրտիքատէն ատնրա, Ցանննիեի թէբրար կէօրտիւնէ՞ւզ մի։

ժօրժ . – Նիվէթ :

Մ. աը Գրուա-Տիէօ . – Ֆէնաի խանէսինաէ՞ մի :

ժօրժ . – Խա՛յր , պուրատա քէնաիսի պանա իքի եա-խօտ իւչ վիզիթա վիրաի :

Մ. աը Գրուա-Տիէօ . – Դու վիզիթալարաա՞ մը իչպու իքինճի թաավիրի չըդարթաը :

ժօրժ . – Դու թաավիրաէն քէնաիսի խապէրտար տե-յիլ տիր , չիւնքի պէն պունու , եալընըզ խաթըրե իլէ չը-գարմըշըմ տըր :

Մ. աը Գրուա-Տիէօ . – Հապըդէթէն , գարշընըզաա նիւմունէսի օլմաեարագ , պու գաատար միւքէմմէլ պիր միւ-շապէհէթե նա՞սըլ մուվաֆֆագ օլաուն ուղ : – Սահիհէն պու շաշըլաճագ չէյ տիր :

ժօրժ . – Պիլաքիս բէք գօլայ չէյ տիր :

Մ. աը Գրուա-Տիէօ . – Օլամագ :

ժօրժ . – Սէօյլէտիկիմ աըրգ սահիհլիք տիր , վէ խապա-թընա սա միւգթէտիրիմ :

Մ. աը Գրուա-Տիէօ . – Խապաթ խոխնիգ , ազիզիմ , խա-պաթ խոխնիգ : – Խաքեաթ օլմագ խաթէրիմ , լաքին պուննուն իչին իյի խապաթլար լազըմ տըր :

6

ժօրժ . – Ադիզիմ պարօն , ֆաննի Լամպէրի հէր եէրտէ վէ տայիմա կէօրտիւկիւմտէն, թաավիրի գուվվէյի հաֆըզամտա օլ դատար տէրինճէ հէքք օլունմուշ տուր քի , օ թաավիրի այնէն թէրսիմ էյլէմէք , պէնիմ էչին հէմ դօլայ վէ հէմ միւմքին տիր : Անըն թաավիրինի , ֆօթօկրաֆըն թէմիզ պիր միւավէատէի կիպի պէրրատ կէօրմէք էչին , եալընըզ պիր տագըդա դատար կէօզլէրիմի դաբանագըլըղըմ լազըմ տըր : Պու հալ սիզէ զարիպ կէօրիւնմէյէճէկ տիր, պիրա պիր քէրրէ կէօրտիւքլէրի պիր նէհանէ , րէհաամլարըն նազարը տիգդաթըննա գիւեատէճէ չարըար իսէ, օ նէհանէնին րէհմինի ալմադտա կիւճլիւք չէքմէզլէր , վէ պու սէօյլէսիկիմ չօգ քէրրէ վուգու պուլուր :

Մ. տը Գրուա-Ցիէօ , ճէվապ վիրմէեիպ , անլաշըլմազ պիր մանէատա թէպէսիւմ էթտի , վէ պիր ճիւզի միւատէթ սիւբիւթտէն ասնտա , շու եօլտա քէլտիմ ադազ էյլէտի .

— Տօսթում ժօրժ , սիզ տէ պիլիրսինիզ քի, պէն զէնկինիմ , վէ Ֆաննի Լամպէրին տէ տօսթու օլտուղումու սիզէ պէեան էյլէմիշլիմ տիւ Պու թաավիրի, հէր ճիհէթլէ ֆէվգէլատէ թադտիր իտիեօրում . իմտի , էկէրչի պուննա միւթաատրըճ օլապիլիր իսէմ , քէնարիմի պախթիար աատ իտէրիմ : Պինապէրին , պու թաավիրի պանա թէրք էթմէյէճէկ մուվաֆֆագաթ իտէմիհինիզ : Թարաֆընըզտան հէր նէ ֆիեաթ թայնին օլունսա , էթտըրըմ հապըրըմ :

ժօրժ . – (Գըզարարագ .) Ադիզիմ պարօն , պու կիւն պախթըմ օլմադըղընը անլաեօրում :

Մ. տը Գրուա-Ցիէօ . – Նէ՞տէն :

ԺՕՐԺ . – Սիրելի մահպուզիեէթինիզի մուճիպ օլմագըդը պիեատէսիյլէ այդու լիթաիկիմէ ուսալըմ քի, սիզ ատ չիւա-հէ լիմէզլինիկ : Հալպուքի , պէնատէն թալէպ լիթաիկինիկ եալընըզ պու չէյ տիր քի , լիթասընա րուխ րիզա կէօսթէրէմ :

Մ. ՏԸ ԳՐՈՒԱ-ՅԻԷՕ . – (Թէաճճիւպանէ .) Պու թասվիրի պանա վիրէմմէ՞զմիսինիզ :

ԺՕՐԺ . – Վիրէմմէմ :

Մ. ՏԸ ԳՐՈՒԱ-ՅԻԷՕ . – Սաթըլմը՞շ մը տըր :

ԺՕՐԺ . – Խա՛յր , պիր աղ էվվէլ գիքքր լիթաիկիմ թասվիրճի տախի , պու թասվիրի սաթըն ալմաեը պուդու խոէքր , խուսուսիյլէ պէնիմ կիսի ճէպի պօշ պիր սանատաքեար իշին օլսուճաճա եիւքսէք տիմէք օլան պիր ֆիւռաթ թէքլիֆ էյլէսան խոշ տէ , պէն սաթմադ խոթէմմէտիմ :

Մ. ՏԸ ԳՐՈՒԱ-ՅԻԷՕ . – Ընդաեօրում, ֆադաթ պէն , թասվիրճի տէյիլիմ. պիր ատամ եմ , պու հալտէ , իշ տէյիշիր , շէօյլէ քի իշպու թասվիր պիր քէրրէ պէնիմ էվիմէ կիրէր խոշ , պիր տահա օրատան չըգմաեաճագ տըր :

ԺՕՐԺ . – Ըէճա խոէրիմ, պու խուսուստա իտտա իշտա լիթաէեին , դիրա խոտարընըզ՝ թէէխիւֆիւմիւ ատթըրըպ , դատարըմը թէպտիլ լիմմէեէճէք տիր :

Մ. ՏԸ ԳՐՈՒԱ-ՅԻԷՕ . – Պու խուսուստա ատթըդ ֆադլա պիր աէօզ պիլէ տէյլէմմէմ : Պէլքի տահիպինին մալումաթը օլմաեարագ , խուսուսիյլէ , պիր աղ չըպլագճա չէքիլմիշ օլան պու թասվիրի եէտինիզդէն չըգարմադ իչին հադդը պիր տէպէինիզ վար տըր : Պանա ճէվապը ընէտա վիրմէքլինիզին տէպէլի պու խոէ , Ֆռանսէրին միւսաատէյի թամնէսինի խոթհոտալ խոխոգ , սիզէ ատլանտիքի թահտա իյէրիմ : Պու կիճնատէն , լադըմ օլան բուխաաթը քէնտինտէն խոթէհէտալիլիրիմ, վէ խոթհոտալ խոէպիլէճէկիմէ տէ էմմինիմ :

ԺՕՐԺ . – (Իդիխաաթ իլէ .) Պա՛րօն , պա՛րօն , ընէճա խ-

աէրիմ, պու սէօյլէտիկինիզի եաբմաեըն . . . Թէքրար խոէ-
րիմ քի, Ֆաննի Լամպէրին՝ պու թաավիրին վիճուտինատէն
խապէրի եօգ ուսը, վէ խապէր ալըը խոէ, իշպու թաավի-
րէ, էճնիեէրէ ուսի խոթիմալ լիմոնէլիկին պիր նէթիճէոի
նաղարըյա պադմաղա հադդը օլաճադ ուըը։ Նկէրչի պէնի
աղիմ պիր քէտէրէ ուիչար խյլէմէք խոթէմէզ խէննիզ, պու
սըրըմը Ֆաշ լիմոնէնիզ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ. – Անիզիմ ժօրժ, միւսթէրիհ օ-
լուն, պէն սիզի միւքէտաէր գըլմադ խոթէմէմ, լաքին, լա-
գըլուը արամըզտա, պու ուէրէճէ դօրդմադըլըղընըն ու-
պէպլէրինի անլամաեօրում։ – Նկէրչի Ֆաննի Լամպէր, իշ-
պու կիւզէլ թաավիրինին նքինճի միւավէտուէսինի կէօրէճէք
օլուր խոէ, պունու սիզին եէտինիզուէ պըրադմադ խոթէ-
մէեէճէկինատէն, քէնտիսինէ սաթմանըզը թէքլիֆ խոէ-
ճէք, վէ չիւպհէսիզ պու պապուէ հադդը ուոխի օլաճադ
ուըը։

ժօրժ. – Իչթէ չիմոի հադըդէթի հալի ուէօյլէուինիզ.
Ֆաննի Լամպէր քէնտի թաավիրինի խոթէուոկի հալուէ, պէն
ու վիրմէմէզլիք խոէմէեէճէկիմ. իչթէ պէնի թէլաշա ուի-
չիրէն պուրատը ուըը, զիւա պու թաավիրի էլուէն չըզա-
մադ խոթէմէմ։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ. – (Ընկնուէն թէալէուսիմլէ.) Հա-
ըըը սիզ, եալընըզ քէնտի մէնաֆիի մսիուուէլէրինի ու-
չունէն ըէեասմլարատան օլուուղունուզ ճինէթլէ, պու ճա-
ւիպ թաավիրի քէնտինինիզէ սադլամադ արզուսինատէսինիզ,
ուէյլի՛լ մի։

ժօրժ. – Իվվէթ, պիւթիւն արզում օ ուուը։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ. – Բէք էյի, պիզիմ ժօրժ, պու
թաավիր սիզին եանընըզտա գալաճադ ուըը։ – Պիր աշըգ
ուսխի, ուէվուիկի պիր գաադընըն թաավիրի գարշըսընուա
պունուան զիեուուէ արզու կէօսթէրէմէզ։

Թրէժան, իբինճի ուէֆա օլարադ գուլուպլարընա գա-

տար գըղատը, վէ պատէհու ֆէվդէլատէ պիր էնտիշէ իչինատէ կէօրիւնէրէք,

— Ընճայի՛պ, զանն իտիեօրտունուդ քի... տէտի,

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – (Բէտտամըն սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Ընտէն իլէրի կիթմէ, ազիզիմ, պէն հիչ պիր շէյ զանն իմ-մէեօրում. զաթէն էմինիմ... Սիպ, ֆաննի Լամպէրէ աչըդ օլմուշտունուդ տուր. հէմտէ, քէնտի զաննընըզտան չօդ դիեատէ չէտիտ պիր աչըդպընըզ: (Ձիտտի պիր հալ իլէ). Հալտու քի պու պիր պէտպախթըդ տըր:

Ժօրժ. – (Ինքեարտ մէճալի գալմաեարադ.) Պէտպախթը՞դ մը, ֆագաթ նի՞չին:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Նի՞չին մի, չիմտի սէպէպինէ ադըդատան աչըդա, հէմտէ սէրթ պիր տուրքիթատէ պէեան իտէճէեիմ: Իվվէլ էմիրտէ, ֆանննինէն սիպի սէվիտ սէվմէտիկինի, եախօտ սէվիտ սէվմէեէճէկինի ալըմէմ, ֆագաթ սիպի սէվտիկինի ֆարզ իթտիկիմ հալտէ տախի, անըն ատա պիզին օլմաեաճաղընա խաբեամի օլմուշում տուր. անտաեօրմանուտունուդ, օլ պապատէ զաթիէն խաբեամի օլմուշում տուր:

Ժօրժ. – Ադճայի՛պ, պէնի սէվէրտէ տի՞մի պէնիմ օտտամաճադ տըր:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Քէնտիսինին աչդ ու սէվտադանա վէ սիպին աչդ ու սէվտանըզա գարշը ուղրաշաճադընատան, հիչ պիր վադըթ սիզ, անըն աչըզը օլամաեաճադըմընըզ:

Ժօրժ. – Ադիզիմ պարօն, պու իֆատէնիզ՝ պիր մուամաեա պէնզէմէքտէ տիր:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Նի՞տէն:

Ժօրժ. – Ֆաննի Լամպէր հադըընտաքի հիւրմէթ ու ըիաեէթինիզ նէ՛ գատար միւամաեադ օլտա, մէզպուրէնին զաթէն պու պապատէ տուղը թէալիմնէեթ կէօրէքտիզի օլտուղունու ինքեար իտէմէզսինիզ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Թէքրար իտէրիմ քի, պու խու-

աուատա հէմէֆքէտար ապ յիլիկ, լաքին հէր ճիհէթլէ ֆիք-
ըինկին ատողրա օլաուղունու, եանի զամէն սիկէ արզը
թէալիմիյէթէ վէ մուվաֆֆաղաթ իմէշ խաուկինի ֆարզ
իթաէմ ալիէ, է՛ն ազն բաուաէտէ մուվաֆֆաղաթ ընըն ֆիւ-
լուեաթը կէօրուլմէյէճէք տիր։ Նամուաուս էն դիւեաուէ բաք
կէնճ ալիր դըզ, վէ է՛ն դիւեաուէ ֆարվլ օլան էվլի ալիր
դաաըն, ապէլքի սիզէ մուվաֆֆաղաթ վէ արզը թէալիմի-
եէթ իմանինէը, ֆաղաթ Յաննի լամպէր իմէյէճէք տիր։

Ժօրժ. – Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօրում։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Զիւնքի սիզ Յաննի լամպէրի ի-
յիճէ թանըմազընըզ, եախօտ տահա ազրուաուս ապա թա-
նըմամըշընըզ տիր։ Անըն էօմրիւ, բօմանլարա մախաուս ալիր
թադըմ ահվալ ու վէգաի արաապնաա կէչմիշ տիր, վէ մէր-
դուվէ, կէրէք սիզին նազարընըզտա, վէ կէրէք, սիզին կի-
ալի քէնտինին տուշունմէուէն մուհաքէմէ իուէնէր նազա-
րընաա պիր ֆահիշէ աաա իսիլմէքտէ տիր։ Քէնտինի իսէ,
քէնտի հադդընաա նէ՛ աէօյլէնտիկինի, նէ՛ եօլաա զանն ու
զէհապ մէվճուա օլաուղունու պիլիր, ֆաղաթ քէնտինին
աէեէր ու գըյմէթինի տէ պիլիր։ – Հադդը եախօտ հադդ-
ազը, (պէնճէ հադգազը), ալէմին իթիպարընը զայպ իթ-
միշ իսէ տէ, քէնտի իթիպարընը մուհաֆֆաղա էյլէմիշ տիր։
– Մէզպուրէնին եէկեանէ միւլահազաը, խէեալի, արզու
վէ մադաէտի՝ եէնիտէն քէտալ իթիպար իթմէքտէն իպա-
րէթ տիր։ Պինապէրին Յաննի լամպէր, եալընըզ պիր խէ-
թա էշլէեէճէք օլաա, պու կիւնքի կիւն հադդընաա վազը
օլան զանն ու զէհապը աահիհլէթմիշ օլաճաղընաա խաթեաի
օլմուշ իսուկինատէն, օ խէթաեր էշլէմէեէճէք տիր։ – Վէ-
լէվ սիզի տէրճէճէի նիհաեէտէ սէվմէ, պու ճիւմլէ իլէ եի-
նէ աշգ ու սէվիտասընաա գարշը ուղրաշաճաղ տըր. պէլքի
պու եիւզտէն էճէլ շէրպէթինի նուշ իսուճէք, ֆաղաթ սօ-
նունա գաատար օ խուստուատա մուխալիֆէթի կէօսթէրճէք
տիր։ Պէնիմ իսէ, էքինիզէ տէ օ տէրճէճէ հիւանի լթէվէճ-

ճիւհ վէ ալէադամ վար սըր քի , աշդընըզդըն ակամէրէն ֆիլիւլեհէսի կէօրիւլմէմէսինն շէտուէն արզու էյլէմէ.քառէն կէրի տուբամամ :

Ժօրժ . – Ֆէ.ք ալէա , Ջաննի Լամպէրին խաթէտուիկի նէ՞ տիր :

Մ. ար Գրուա–Տիէօ . – Խաթէտուիկինն տիր ապ էվվէլ ակօյլէտիմ , ենէնուէն .քէապի իմխայար իմժմէ.ք խաթէեօր :

Ժօրժ . – Պու իմխայարը նէ՞ տուրէթլէ .քէապ խուէճէ.ք տիր :

Մ. ար Գրուա–Տիէօ . – Ադտը խզտիվաճ լլէ :

Ժօրժ . – Լաքին պու տիվանէլևք տիր :

Մ. ար Գրուա–Տիէօ . – Պիր ապ էվվէլ սիզ պէնիմ նէ տէտիկիմի անլամաեօրտաունուզ , շիմտի տէ պէն սիզին նէ տէտիկինիսի անլամաեօրում :

Ժօրժ . – Պարօն , ճիւհուէն կէօրուշէլիմ : – Ֆ՛ի՞մ Ջաննի Լամպէր լլէ էվլէնէճէ.ք տիր :

Մ. ար Գրուա–Տիէօ . – Ֆիմ Ջաննի Լամպէր լլէ էվլէնէճէ.ք մի տիր : – Պիր թադըմ պաթըլ իմիդատլարա դուլապ ամանաեաճադ գատար ճէսուր վէ նամուսլու , վէ գադըրըն չայեանը հիւրմէթ վէ րիաեէթ օլտուղունա խաքեաթ օլտուգտան սօնրա , հէր վէճհ լլէ ծնա րիաեէթ ու հիւրմէթ իմտիրէպիլէճէ.ք գատար սէպաթը , վէ հագդըզ սուրէթտէ քէնտինին լուզէթի նէֆսինէ թահգիր վուգունաէ , օ թահգիրի , ալաճադը պիր ճէրիհա լլէ բէտտա իմտիքտէն սօնրա , միւտաէթի հաեաթընտա մէտուտիեէթինի սաթըն ալաճադ տէրէճէտէ ադըլլը պիր ատէմ : – Թէէմին օլունուզ , ադիզիմ Ժօրժ , պու ատէմ մէվճուտ օլտուգ , քէնտինին եաղընըզ պուլմադ լազըմ տըր , վէ անը պուլմաեը տա պէն տէրիհտէ խաէրիմ :

Ժօրժ . – Սիզ , Ջաննի Լամպէրի էվլէնտիրմէ՞.ք մի խաթէեօրտաունուզ :

Մ. ար Գրուա–Տիէօ . – Շիւպհէսիզ խաթէրիմ , վէ մուա-

վաճճատ տախէ օլաճաղըմ։ – Ինքի քիշիեվ մէտուտ լըթա-
կիմէ թէէմին օլմադըդ, պէնիմ իչին թէշախո գատուլ լըթ-
մէզ պիր սէպէպի մեսէրըէթ տուր։

Ժօրժ. – Մատէմ քի օ գատընը սիզ պու գատար թափ-
ատր խախեօլ խսէնիզ, քէնտիսիյլէ նէ՞չին էվլէնմէեօրսու-
նուզ։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Բէք չօգ սէպէպլէրլէ, գա-
գաթ պաշըրճա չու ինքի սէպէպլէ. Ճաննի պէնի եալընըզ
տօսթանէ սուրէթատ սէվէր, գագաթ քէնտիսի իչին զէվճ
տէյի ինթիխատ խատճէկի տատէմի, աշդէ սէվմէսի լազըմ
տըր։ – Պունատան պաշգա, պէն զաթէն պաշգա պիր մա-
հէլէ մէրպուէթտում... Ա՛հ, էկէրչի գալպիմ սէրպէսթ օլ-
սա խոի, վէ պէն տէ օն սինն տահա քիւչիւք օլսա խոիմ,
պիր կիւն սօնրա, պիր սաաթ սօնրա տէյիլ, իլլա շու տա-
գըգատա, Ճաննի Լամպէրէ, «Իամիմի գատպուլէ միւսա-
բաաթ խոէ՞րմիսինիզ» տէր խոիմ, վէ մատամ պարօն տը
Գրուա-Տիէօճիւ՝ Բարիսին պիր գրալիչաը գըլար խոիմ։

Ժօրժ. – Ճաննի Լամպէր զէնկին տիր, էօյլէ տէյի՛լ մի։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Էվվէթ, ինքի միսիօնլուգ սէր-
վէթի վար տըր։

Ժօրժ. – Պա սէրվէթ քէնտիսինէ նէ՞րէտէն կէլմիշ
տիր։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Պու խուսուսատա քէնտիսինի խա-
թիճվապէ հադգըմ եօգ տուր։ Եալընըզ շու գատար տի-
կէպիլիրիմ քի, պու սէրվէթին ժէնպար բաղ տըր, վէ Ճան-
նինին զէվճի օլաճագ քիմսէ, ասլա ուԹանմաեագրագ, սէր-
վէթի մեզբիւրէեէ անընլա հիսէտար օլագիլիր։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ՝ պու սէօզլէրտէն սօնրա, իչէրի
կիրտիկէ զէման պիր խակէմնէ իւզէրինէ վազ իթմիշ օլտու-
ղու շարդագրյա պասթօնտու ալըպ, էլինի ժօրժա ու-
զաթագը։

Ժօրժ. – Կիտիեօճրմուսունուզ, պարօն։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Պէնի պէքլէեէն պուլունաուղու իչին, կիթմէկէ մէճպուրում. Ֆապաթ էկէրչի եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն թամ սաաթ ալթըսա, պիրլիքտէ թաամ իթմէք իւզրէ խանէմէ կէլիրսէնիզ, մէճպուն օլուրում։

Ժօրժ. – Տալէթինիզի մա էլ իֆթիխար դապուլ իտէրիմ։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Օրատա եալընըզ օլաճաղըմըզտան, թէքլիֆսիզճէ գօնուշապիլիրիզ։

Մէրդում, պու աէօղլէրտէն սոնրա գաբուեա տօղրու իլէրլէտի, վէ պու գաբուեա եադլաշմադ իւզրէ իքէն, Ջաննի Լամպէրին թաավիրինին վազ իտիլմիշ օլտուղու րէսիմ տէսթիկեահընըն գարշըսընա կէլիպ, գօլլարընը կէօքսիւ իւզէրինատ գավուշտուրմուշ օլտուղու հալտէ տուրտու, վէ պատէհու քէլաա տէվամ իտէրէք,

— Թէքրար իտէրիմ քի, ազիզ տօսթում, պու թաավիրի բէք կիւզել չըզմըշընըզ։ Մէհարէթինիզ նէ՛ մէրթէպէ, վէ ղայրէթինիզ նէ՛ գաատար զիեաոէ օլսա, սիզ, պունատան տահա իւսթիւն թաավիր չըզամաեաճադընըզ։

– Պիր գաատըն, քէնտի թաավիրինին պու մէրթէպէ պիրինճի պիր էսէր սըրատընա կէչմիշ օլմադընատան տօլայը քէսալի իֆթիխար իթմէլի տիր։ – Ա՛հ, էկէրչի Ջաննի պու թաավիրի կէօրսէ։

Ժօրժ. – Էվվէթ... Ֆապաթ կէօրմէեէճէք տիր... Պու պապոէ, սիզին, սըրր սադըար օլտուղունուզա էճխյեէթիմ պէր քէմալ տըր, պարօն։ Պու ճիհէթի խաթըրլաեըն։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Խա՛յր, ասլա ունութմադ։

Ժօրժ. – Տիմէք օլուր քի, վաա իտիեօրսունուղ։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Եէմին տախի իտէրիմ։

Ժօրժ. – Թէշէքքիւր իտէրիմ. իմտի եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն թէքրար պուլուշուրուղ։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – Էվվէթ, ազիզիմ, եարըն տէ-

յիւ օլ պիր կիւն թէքրար պուլուշուրուզ. ֆագաթ օլ վագ-
թա գաւար սիզին կիւզել նիւմունէլիք թասվիրինիզ իւզէ-
րինէ բէք չօգ տիւշիւնմէէվին։ – Սիզէ պու նասիհաթը տօս-
թանէ տուրէթտէ վէրիէօրում... Հէր շէյ հագգընտա վէս-
վէսէ իտիպ, հիչ պիր շէյ հագգընտա իւմիտ իտիլմէմէլի
տիր... Իչթէ պու տուր սիզին աշգ ու սէվտանըզըն մու-
վաֆֆէնէպի... Շիմտիլիք օ աշգ ու սէվտաեը՝ թէսակին ի-
տին։

Մուախխարէն պու նէքի տօսթլար թօգալաշըպ, Մ. ը
Գրուա-Տիէօ, ըէտտամըն իչ տայիրէսինտէն չըգտը, վէ ա-
բատասընտա ավտէթլէ արատաճըեա,

— Ձէյմս, նը Սիւէօր ոօգադընա կիտէճէէվիզ, հայ-
տէ, Սթօքու եօլա չըգար, տէտի։

Ինկիլիզ արատաճը, մէզքիւր էմր իւզէրինէ, աթա
պիր գամչը վուրմատըյսա, հայվան սիւրաթլէ հարէքէթէ
պաշլատը, վէ պուլվար Հօսման նլէ Ֆրիէտլանտ կէչիտին-
տէն կէչիպ, Ֆիլիւհաթ քէմէրի եագընլարընտա, օն ա-
քիպինճի տարըն պինալարը չէքլինտէ օլան քիւչիւք պիր օ-
թէլին պաղչէ բարմագլըղը գաբուտունտա տուրտու։

Տէրունինտէ, եաբրագլարը տէօքիւլմիւշ իւչ ատէտ
պիւճիւք չընար աղաճը տիքիլմիշ օլան պիր հավուզ նա-
գըր իչպու պաղչէ բարմագլըղը գաբուտու, պարօնուն ա-
բատասը տուրտուղու էնատէ աչըլմագտա իտի։

7

Մ. ոը Գրաա-Տիէօ, իմիթրամբեարանէ պիր վապ-
եէթլէ, գաբուսանուն էշիկի իւղերինաէ տուրմուշ օլան
գաբուճուեա հիչ պիր շէյ սիւալ իմիմէքիղին, մէրգումուն
օտասը էօնիւնաէն կէչսի, վէ պիր արապաճը իլէ պիր սէ-
յիսին, սէքիղ եայլը պիր վիդթօրիա արապասընա բապմ
իմիմէքաէ օլտուգլարը Օրլօֆ ճինահինաէն իչի բէա ալէա բուա
աթլայընա պիր աթֆը նաղար իլէ, իչի սըրա աթիղ չինի
սապըլար արապընաան եիւրիւեէրէք, սէքիղ գաաէմէլի
պէեաղ մէրմէրաէն մաամուլ պիր ներտիվէնաէն, վէ գըա-
սա բանթալօն, վէ ֆրանըղքեարի սէթրի կիեհինամիշ օլան
ուղուն պօյլու պիր իըզմէթքեարընը տուրմուշ օլտուղու
պիր տէհլիղաէն կէչսի:

Մէղքիւր իըզմէթքեար, Մ. ոը Գրաա-Տիէօնէ խիթա-
պէն,

— Մաամամ տիշարը չընգաճագ իսէ տէ, գաթընընգը
գապտուլ իտէճէկինէ չիւպհէ իմիմէմ, պարօն, տէյի պէ-
եան էյլէսի:

Ան՚նի վագրթաա, չիրքին, ֆադաթ չէվիք պիր գարը,
աճէլէթէն իչէրի կիրիպ, վէ պիր ազ ածրա ավաէթլէ,
մաամընը՝ թուալէթինի իչմալ իմիմէքաէ օլտուղու, պիր
գաչ տադընգա գատար քիւչիւք տալօնտա քէնտինէ պէք-
լէմէսինի միւտիւ պարօնա րէճա էյլէսիկի իտապերինի կէ-
թիրտի:

Մ. ոը Գրաա-Տիէօ տանի, ճէվապա ազտըլէ,

— Ռէք էյի, րէք էյի, բահաթընա պագընը, պէնիմ ա-
ճէլէ իտէճէք ուչպէիմ եօգ տուր, տէտի:

Գաաէհա, մէրգումը, տայըն քէնտի իտանէսինաէ

պուլտնան պիր առէմ կիսպի , Զին բայրաթսըզ օլան
Բէքին պէլէտիէնին եապըդ սէրայընատաքի սալթանատ
սալաըրընատան պիրինի անտըրան Չինիմաշին թէրթիպին-
ոէ եարըմըշ վէ թէղիին խոխլմիշ պիր սալօնատան , ասո-
րա կօպէկն ֆաթրիգաատընըն շայեանը հայրէթ հալըտարը յ-
ա միւզէյեէն ան սալթընաը Լուի թէրթիպինոէ թէֆթրիշ ի-
տիլմիշ սիկէր պիր սալօնատան միրուր խոխ , պէեատ վէ
մալի էնկի չըպուդրու օլան վէ շարդա մախատա պուլու-
նան իրէք գումաշլար իլէ տիվարըրը դաբըը քիւչիւք պիր
օտաեա կիրիպ , պիր մատա իւզէրինէ գօնուլմուշ օլան
Լա վի Բարիզիէն նամ զազէթանըն ասո նիւմէրօսունու է-
լինէ ալըպ , էնկի պիր գօլթուդրու խակէմլէոոէ օֆ ուրուդ-
տան սօնրա , մէգքուր զազէթանըն միւնտէրիճաթընը կէօղ-
տէն կէչիրմէկէ պաշլատը :

Պու ատրէթլէ չէնա տադրդա կէչմիշ իքէն , տիվար-
տաքի հալըտար իլէ կիւղէնմիշ օլան պիր դաբու , ոէատիզճէ
աչըլարատ , կէնճ պիր գատընըն իչէրի կիրմէոինատէն սօն-
րա թէքրար դաբանատը : Պու գատըն , կիոէնմիշ օլտուդու
ուդուն էօքչէլի պօթինլէրիոլէ , գալըն հալըտարըն իւզէրինէ
օլ գատար խաֆիֆճէ պաստէօրատու քի , Մ. տը Գրուա-Տիէօ,
մէզպուրէնին աեռագլարընըն ոէսինի իշլատէմէոի :

Կէնճ գատըն, պիր գաչ ատըմ տահա ալըպ տուրտու ,
վէ նազիք պիր ոէտա իլէ կիւլտուքտէն սօնրա ,

— Ա՛հ պարօն , պիր ազ պանա տա պագըն . գանն
խոէրիմ քի , գահմէթինիզ պօշա կիթմէզ : Նէ՞ տէրսինիզ ,
շու գլեաֆէթիմտէ մուվաֆֆադ օլմո՞ւշմուեուսմ , տէտի :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . – Ադիզէմ Ջաննի , հէր վագըթքի
կիպի գաեէթ տիլպէր պիր հալտէ պուլունուեօրսունուզ :

Մէրդում , պու ոէօզլէրի ոէօյլէրքէն աեռաղա գալգ-
մըշ խոխ : Պու սըրատա , Ջաննի Լամպէր , – չիւնքի քէնոո-
ոի խոխ , – բէք ոէ ոէչինիյեէթի կէօսթէրմէեէրէք ,

— Ադիզիմ , հադդըմտա իլթիֆաթ քեռանէ պիր ոէօգ

աէօլէմէքլիկինիզ վիւճէրդէտ լապըմ իտի ։ Նաքին պու լը-
թիֆաթ ընդդատան խօշնուտ գալմատըմ. իմտի, էկէրչի կէօղ-
լէրինիզ լաերդըյըտ կէօրէմէէօղ իտի, կէօզլիւկիւնիւզիւ
վազ իլէ, պիր էյիճէ պէնի թէտիւդ իտին. օ հալտէ, հէր
պէնման խաթիրամ խոէկէլտիկինիզ թապերաթըն գայրի թա-
պերաթէ պէնի թալիթիֆ վէ թադուր իտէճէկինիզէ չուպ-
հէ իմմէմ, ոէտի ։

Ֆիլվադը, մէզպուրէ, կիճինմիշ օլտուղու նատըր իլ
էմտալ էավաշըյըտ ֆէվդէլատէ կիւղէլ վէ ճալիպ պիր հալ
քէսպ իթմիշ օլուպ, պինաթէրին Ֆիլիբ տը Գրուա-Ֆիէօ
վազը օլան իճթաը իւղէրինէ, թէքրար թէճէահիւատէն
ածըրա, Ֆաննի Լամպէրին քէնտիճինտէն պէքլէմէքտէ օլ-
տուղու թապերաթը իլթիֆաթքեարանէեի պէեան, վէ
մէրդումէ տախի, միւքեաֆաթ մադամընտա, անլըրը Մ.
տը Գրուա-Ֆիէօնէ թադիմ իլէ,

— Հէր խըզմէթին իւճրէթի օլմադ թաալիի տիր. իմ-
տի, պարօն, սիզտէ չու խըզմէթինիզին պէտէլինի ալըն,
ոէտի ։

Մ. տը Գրուա-Ֆիէօ, Ֆաննինին պէեաթ անլը իւղէրի-
նէ տոտագըրըրը վազ իթտիքտէն ածրա,

— Ազիզէմ, պիր աղ ճիտատ կէօրիւշէլիմ. շիմտի պէն
Լաւալ ոօգաղընտան կէլիեօրում, ոէտի ։

Ֆաննի. – ժօրժու կէօրտիւնիւզ մի ։

Ֆիլիբ. – Իվվէթ ։

Ֆաննի. – Պէնիմ հադդըմտա քէնտիճիյլէ կէօրիւշտիւ-
նիւզ մի ։

Ֆիլիբ. – Թաալիաթիյլէ, չիւնքի քէնտի խանէսինէ կիթ-
մէքլիկիմ, սիզին իւղէրինիզէ կէօրիւշմէք իչին իտի ։

Ֆաննի. – Էյ նէ՞ խաապեր կէթիրտինիզ։

Ֆիլիբ. – Ֆէշֆիմ ոօղրու չըգտը ։

Ֆաննի. – Թրէժան՝ հադիր պէնաէնիզէ աշը՞գ մը օլ-
մուշ ատը ։

Ֆիլիբ . – Իմիջեթ :

Ֆաննի . – Օլատող շէյ տիր : ՄուԹլադա կէչիճի պիր մուհասապէթ օլմալը տըր :

Ֆիլիբ . – Խա՛յր , հագըդի պիր աշղ ու մուհասապէթէ միւամէլա օլմուշ տուր :

Ֆաննի . – Նէ՞ տիեօրսունուզ :

Ֆիլիբ . – Նէ՞ տիեճէեիմ , հագըդի պիր աշղ ու մուհասապէթէ միւամէլա օլմուշ տուր տիեօրում :

Ֆաննի Լամպէր , գօլունատրի մանշօնու պիր գօլԹուդու իսկէմլէ իւղէրինէ ամըպ , քէնտիսինէ ամէէլին եաընընա օԹուրտու : Պատէհու կիւլէրէք ,

— Հագըդի պիր աշղ ու մուհասապէթէ միւամէլա օլմուշ հա՛ , պու բէք ղարիպ շէյ տիր . ըէճա իտէրիմ , շու վազըաեը պանա նազԼ իտինիզ , տէյի պէեան էյլէտի :

Ֆիլիբ . – Լաքին , արտապանըզ սիզէ պէքլէեօր :

Ֆաննի . – Պէքլէմին : – Տիմէք տիր ք՛ի ժօրժ սիզի մահըմի էարար իԹԹիխատ իտիպ , հէր շէյի սէօյլէտի :

Ֆիլիբ . – Քէնտիսինէ շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէեէրէք , ատէթա հէր շէյի քէնտիսինէ իդրար ու իԹիրաֆ իԹտիրիմ : – Օ կէնճին ադը պաշընատան պիւսպիւԹիւն կիԹմիշ տիր : – Եալընըզ իսԹըրտա սագԼաեարադ , սիզին պիր Թասվիրինիզի չըզմըշ ք՛ի , կէօրիւլմէկէ սէզա տըր : Օ Թասվիրի պանա սաթմասը իչին , քէնտիսինէ պիր չօդ մէպլաղ վիրմէքլիկի Թէահիւտ իԹտիկիմ հալտէ , ադըճէ ֆէվգէլատէ մուզաիդա իչինտէ պուլունմասընա րաղմէն , Թէքլիֆիմի դապուլ իԹմէտի :

Ֆաննի . – Ջէվալը տէլիդանը՛ . . .

Ֆիլիբ . – Քէնտիսինի աճըթօրմուսունուզ :

Ֆաննի . – Էօյլէ պիր ատէմին ճէպինտէ օն բարասը պիլէ պուլունմատըղընը պիլէրէք , աճըմատադ գապի՛լ մի տիր : Ա՛հ , պու խուսուսա ինանըրըմ , չիւնքի հալինի օլուդճա տէրք իԹմտիմ :

Ֆիլիբ. – Սիրի սէվախինէն ան ալխեօրմուտուղ։

Ֆաննի. – Ննը պիլմէմ, օղ խուտատա քէնտիսին կէօրմէք լազըմ ատը։ Ֆապամ, քէնտի խանէսինէ կիմ տիկիսմէ, պու դատարմէտ ու սէնա իլէտիկինիզ թատ վարի աճապա պանա նէ՞չին կէօսթէրմէտի։

Ֆիլիբ. – Չիւնքի, օ թաւխըլ սիզ քէնտի էլինէն ալմադ իսթէտիկինիզտէ, սիզէ ճէվապը րէատ վէրէմէյէճէկ։ կինի պիլտիկինատէն, վէ լաթին հէր հալտէ թաւխըլինիզ։ Ֆանըննա ատըլմադ նիհէթինէ պուլունտուղունատան։ անը սիզէ կէօսթէրմէմիշ ատը։

Ֆաննի. – Պա՛րօն, իֆատէնիզին տօղրու օլտուղունա չիմտի զանն իսթէմէկէ պաշլատըմ։ Էվվէթ, պու խուտա աշգ ու սէվտաճա պէնզէյօր։ – Իմտի, պիւթիւք թաւխըլտուղու իլէրի կէօսթէրմէք միւնասիպ օլտուղունտա ֆարզ էյլէտիկիմիզ հալտէ, նէ՞ տէրսինիզ, ժօրժ պէնիմ իլէ էվլէնէճէ՞ք մի ատը։

Ֆիլիբ. – Գէլքի։

Ֆաննի. – Շիւպհէնի՞զ մի վար ատը, պու պատալէ պաղը մանի՞ մի պուլունմատտա ատը։

Ֆիլիբ. – Էվվէթ, ֆապամ պու մանիլէր պէր թաշտ իսթէպիլիր։ Շու դատար քի, րէատը մէրդումու պու իղտիվաճա գանտըրմադ իչին, սիզ, պէնիմ նասիհաթ լարըմա սիւլուք իմտիհանինիզ, վէ լազըմ օլանը եապմալը պընըզ։

Պու արա, Ֆաննի լամալէրին սիւռահ գաշլարը ճիպիճէ չաթըլտը, վէ կէօզլէրի հէման մահզունիյէթթախ ալիր հալ քէսալ իյլէտի։

Ֆիլիբ. – Նէ՞ տիւշիւնիւեօրսուն, սէվգիլու էվլէնմէսի տըմ։

Ֆաննի. – Տիւշիւնիւեօրում քի, կիւզէլ վէ տիլալէր օլան վէ էյի միլիօն ֆրանգ սէրվէթլէ միւզէյյէնէն պուլունան պիր գատըն իլէ էվլէնմէսի խուտատըննա սէֆիլ պիր

քիմնէկի խաբեաթ իմ մէք խուրէ , ալիր թաղըմ քիւլֆէթ-
էրէն կիրիշմէքլիք , էրէ յուճ զարկալ ալիր շէյ ալը :

Ֆէյմը . – Լաքին ունուԹմաքըն քի , օ ալճակ քիմնէ ,
գօնԹ ալը Թրէժան Թէամիւռէ օլուռնուր :

Ֆաննի . – Ֆապաթ պու ալուեխուք աէրկիւ զէշԹուռէ , հիչ
օլմայաս Թէտապիւռուռէ գուռուր իմ մէնէէլիմ , վէ ուխշիռնե-
մէուէն հիչ ալիր հարէքէթ վէ մուամիլէուռէ պուլունմաեռա-
լըմ : ՑօսԹուռմուզ ժօրժուն , սահիհէն , հաղըգէթէն , վէ
ինքեռալը նագալիլ սուրէԹուռէ գօնԹ ալը Թրէժան օլսու-
զունա խաբեաթ օլմ՞ուշմուսունուզ սուր :

Ս . ալը Գրուա-Տիէօ , ճէալինուէն սամլալը օլարագ իքի
սաէա քեալըա չըգարըպ , կէնճ գաալնա վիրսի , վէ ճէ-
վապա աղագ պիրլէ ,

— ԻշԹէ պէնիմ ճէվապըմ պու սուր . հէմուէ , գաթի
սիր , պունա գարշը հիչ պիր ԹէԹիրապընըզ օլամազ , սէուի :

Ֆաննի . – Պու քեալըալար նէ՞ սիր :

Ֆէյիք . – Պու քեալըալարան պիրի՝ ժօրժ-Բաուլ-
Մաքինիլէն ալը Թրէժանըն վէլաաէԹ սէնէսի սիր . սի-
կէրի սէ , բէաէրի Լուի-Կաաբար գօնԹ ալը Թրէժանըն , վի-
գօնԹ ալը Սէն-Բօլուն , պարօն ալը Կիւէրին , Լուսէադ ,
Տինսար , Բալիա , վէ մահալը սայիրէ Հաքիմինէն վէֆաԹ
սէնէսի սիր : – Ադիդէմ , Թրէժանլար՝ ՊրըԹանեաանըն է՛ն
աԹիդ սալըպաակէրինաէն սիրլէր : ԶաԹէն պու խանէ-
տան՝ 800 սէնէմինաէն պէրու մէվճուա տուր . . . Պունլա-
րըն խանէտան ալէտաէԹի Ֆարիդաալը , Վէրսայլիա , Բը-
րուգալտարըն սալաաընտա պուլունմագտա ալը : Ֆրան-
սանըն քեաֆֆէյի աԹիդ Ֆամիլեալարընա մէնսուպիեէԹ-
լէրի վար ալը : ժօրժ՝ կէշէնէլէրուէ վուգուի իզտիվաճը բէք
չօգ ԹէվաէԹուրու մուճիպ օլմուշ օլան վիգօնԹ Ամման ալը
կրանլիէօնիուն է՛ն եապըն ագրուպալը ալը :

Ֆաննի . – Հա՞նկը իզտիվաճաան պահա իսիեօրսու-
նուզ :

Ֆիլիբ . – Պլատիկինիկ պիր խզտիվաճատան , Շէօյլէ ք՚ի , ֆէվգէլատէ սէրվէթի օլան վէ ապատլու ալթմըշ սէքիզ ալթ-մըշ տօզուղ չապլարընատա պուլունան Մ. տը Կրանլիէօ-նիւն , պիղպաթ դաեըրմըշ վէ պիւեիւթմիւշ օլտուղու մատոուատլէլ ժէրմէն տը Բանատալ խամինուէ գաեէթ տիլ-պէր պիր էօքսուղ գըզ կլե պու քէրէ էվլէնմիշ խտուկ խաթըրընըզա կէլմէօք մու :

Ֆաննի . – Էվէթ , էվէթ , խաթըրտա կէլիէօր , ֆա-գաթ պիղ եվնէ ժօրժտան պահա խտէլիմ : ՆաՀատլ օլտուօր ք՚ի , պունճա իւնվան վէ ըլութպէլէրի Հայդը օլան էօյլէ պիր մէշհուր նէպին ոճն վէքիլի , տէեէրմէք տէյիլ ատմա , շէօհ-րէթի պուլունմատան պիր ոէֆիլ տանատաթա թէնէդգիւլ ի-տիեօր , իւնվանընը վէ խանէտանըզդ ալէամէթի ֆարիգա-տընը կիդլէեօր , վէ եաբտըղը թաալիըլէր գատար պօրճ խտիեօր :

Ֆիլիբ . – Պու մատատէի, վիւնքին մէրթէպէ ապ սէօզ էլէ կյղահ խտէպէլիլիմ : Թրէժան խանէտանընըն էմլաքը ճէ-ատմէսի , մուհաճիրէթ էանատընտա , էմլաքը միլիեէտէն օլտուղու էլան խտիլմիշ տիր : Պինապէրին , ժօրժուն պիւ-եիւք բէատէրի , Պուրպօնլարըն եվնէ րէսը տալթանաթա կէշ-տիքլէրինատէ , պիր միլեար թապմինաթա հիտէտատ օլան-լարըն է՚ն պէրինճիլէրատէն պիրի օլուպ , պիր միլեօն ֆրանգ ախզ իթմիշ , վէ Թրէժան սէյֆիեէանինի , վապթիլէ էթ-րաֆընատա պուլունան արապինէն պիր մըգատարըլա պիրլիք-տէ թէքրար էշթիրա խտիպ , տօգան եաշընտա օլտուղու հալտէ , թէրքի հաեաթ էյլէմիշ , վէ հէր նէ գատար օղլու գօնթ Լուի՝ զէննկին պիր ֆամիլեատան գըզ ալարատ , քէնտի խանէտանընա էվվէլքի շան ու շէօհրէթինի քէպ իթտիրմէք իւզրէ էլինատէն կէլտիկի մէրթէպէ ապ ու իզ-տամ խտէճէկինի , հիյնի հաեաթընատա մէմուլ իթմէքտէ պուլունմուշ խտէտէ , գօնթ Լուի՝ ապէր պաշընտա պիր տէմ օլմատըղընատան , վապտա էվլէնմիշ խտէտէ , ալտը-

ղը դըզ՝ ալը ֆագըր ֆամիլեաեա մէնաւպէ պուլունմուշ, վէ ժօրժուն տիւեաեա կէլմէմինտէն ալը գաչ սէնէ սօնրա, մէզպուրէ վէֆաթ խոխպ, գօնթու տուլ պըրագըլդընտա, գօնթ, էմլաքընը, հաթթա էօթէտէն պէրու խանէտանլաըընա մախսուս պուլունան աթիդ գօնտաղը տախ սաթըպ, պունլարը նագտա թահվիլ էյլէմիշ, վէ ազ վաղըթտա մէվճուտ սէրմայէմինի էքի միսլինէ խալաղ էյլէմէք նիւէթթէյլէ, Բարխսէ կէլմիշ, վէ Պօրտա օեուն լարընտա, վէ զէֆգու սէֆա իլէ իմլարը էվգաթ խոէն ալէմէ տախիլ օլմուշ տուր։

« Մէրդում, տարաթ ու տէպտէյէվ, աթլարը, գուամարը վէ գարըլարը զիեատէկյէ սէվսիկինտէն, պիւթիւն սէրվէթինի ալատիւրքինէ տարթ էթմիշ, վէ նիհայէթ էլլի պէշ չադըրընտա, հէր վաղըթտան զիեատէ ադը պաշընտա օլմարդը վէ ճէհաթէթ էչինտէ պուլունտուղու հալտէ, Օրէրա թէաթրօսունուն օեուռնճու գըզլարընտան ալուի սէպէպիյլէ պիր տուէլլօ էթմիշ, վէ գըլըճլա գարընընան վուրուլուպ էօլմուշ տուր։

« Գատէհու մէրդումուն պագը գարըշըդ էյլէրի թասվիրէ էտէրէկ, էն չօղու եիկիրմի պին ֆրանգ չըգմըշ տըր։

« Իշթէ բէտէրինին հալի, կէլէչիմ օղլունա։ »

8

«Ժամ՝ Լիկիրմի ալիր եաշընա վարել օլմուշ օլուպ, նախ-լը-կրան մէքթեպինտէ խլուտունու իքմալ խանինճէ, պաղարընըն սէրլէթի տէօքիւնթիւսինտէն դալմըշ օլան ալիր դոչ աուէտ պանդնօթ քէնտիսինէ վէրիլէրէք, մէքթեպտէն չըգարըլարընա, Բարիստէ, քիսմէսիլ, աչըպտա, վէ հէր կիւնդէ նաճաղարընը թէատրէք իմմէտլիք մէճպուրիյէթինտէ դալմըշ տըր։

«Լաբին պու խուսուստա մէնդում նաՀ՚ըլ մուվաֆֆաղ օլաճաղընը խոՀ։

«Մէքթեպտէ ըչեսիմ սէրսինտէ միւքեաճաթընը ալմըշ խոՀ։ Պուննան պաշգա, կիւեա պու հօլտա սանսոմթա քէնտիսինի հավլէյէլ զաննը իմտիկի կիսի, մէգընը սանսոմթա օլանլարընը միւամէտէլ էօմիւրլէրի պուննուդուլմասընա տանխ իշիմիզ խուսուսիյէն, ըչեսիմճիլիք իմմէճէլէ վէսայիլի թէատրէք իմմէճիլիկի գարարլաշտընըմըշ, վէ պիր ըչեսիմճի ֆաթուրէտտընա կիրմիշ տիր։ Ընճաղ, մէնդում, պու դարարը միրմէյէճէյէ պիր թաղրմ ըչեստընըր իշինտէ քէնտի խունվանընը թաշընմադ խոՀ թէմէտիկինտէն, խոմինի, պիւթիւն պիւթիւն թանընմադ պիր Հալէ գօյմադ իստրէ, տաղէթ խունվանընը թէրք իմմիշ, վէ պինտաղէրին գօնմ տը Թրէժան՝ տաղճէ ժօրժ Թրէժան թէտմիկէ օլունմուշ տուր։

«Վէօրիւօրտունտա՛, ադիղէմ, պու հիքյաեէ սըրֆ րօմանըտտա մնխտուս տուր, վէ մէրգումտուն խանէտանընդ խունվանընդին ալէտմէմի ֆարիգատընը էտիի հալինէ կէթիմէք իշին, տաղճէ անը թէդրար հօլտընդադոդ չադրմ տըր։

«Իշխէ, սիզէ, հեր շէյի օլատզա ևման սէօյլէսիմ. չիտան ատս խատատպատտա մալխատմամ ը մուքեմմէլէնիլ վար տըր։ – Վէրսիկիս էյզահամթատան խօշնատ օլատնո՞զմա։

Ցանկ. – Իմիմէթ, ցամիլեատը հազդընատա վէրսիկինիլ մալխատամթատան խօշնատ օլատամ։ Ցազամթ ժօրժան շահատը հազդընատա վէրսիկինիլ էյզահամթատան հէնատը խօշնատ ատ էյլիմ։

Ցէյնը. – Սօրատնատզ, օ պատատ սխատալէրինիզէ ճէվաբ վէրմէկէ հազըրըմ։

Ցանկ. – ժօրժան ատնատամթճա մէհարէթի վա՞ր մը տըր։

Ցէյնը. – Հէմ գիտատէկիլէ մէհարէթի վար տըր։ Գատնատ եալընըզ պէն ախմէեօրատմ. ըէսիմճիկնըքատէն ատլատրըն ճիւմլէսի պատ խատատատ թատտիգ խոհեօրլար։

Ցանկ. – Էօյլէ խոչ, տիկէր պիր թազըմ ըէատամլար՝ չէօհրէթ գազանտըգլարը վէ ազ վազըթտա սէրվէթ սատհիսի օլատատգլարը հալոչ, անըն չէօհրէթլինին ատթմատմատը, վէ ըէսիմճիկնըք ֆըրջատըլա, գատեթ էհէմմիյեէթսիզ բատտա գազանմատը, նէ՞տէն իճատ խոհեօր։

Ցէյնը. – Գատնատն էյզահը բէգ գօլայ տըր. ժօրժ թէնապէլ տիր, էօյլէ օլատտատնատ պիր ազ էվվէլ քէնոխոի տէ, իթէրատի խոհեօրատտ. տամատլատրընատա, ըէսէրինին գանըմատան բէգ չօգ պատլատնմազատտա տըր։ Զալըշմազ քէնոխոինի էօրատեօր, չիտնըն չալըշմատրընըն սէմէրքէլէրինի սէրհալ կէօրէմէտիկնի կիսի, օ սէմէրքէլէրի տէ գայրը քեսաֆի տատտ խատեօր։ Քէնոխոի գաթէն հիտատի իշ կէօրմէզ. խարաֆը, տատրաթ ու տէպտեպէնի վէ գէֆք ու սէֆատեը սէվէր. տատհիտա տազչէճ իհթիեաճը վար տըր։ Գատ սէպէպլէ պիր թազըմ ֆայիզճիլէրէ մէհրատճատմատան խալի օլատմատըդընատան, անլէրին բէնչէսինատէն եատազատրը գատրթ արտատզատտա տա տըր։ Տիկէր թ արտաֆտան, քէնոխոինի հիչ պիր շէյատէն մահրատմ խոչճէք տէրճէտտէ ճէտարէթի տէ եօզ տատր։ Իշխէ

պու ակալէալէրուէ , պարանըզդան , ինիխուլանըզ պէր էօ-ժուրէն , մուզայիգպատան վէ պօրճլատուան գումթուլա-մասօր : Ֆէնոմէն , հատը զամինատէ հուանդ ակալէապէլէ մութթաալըճ տըր . Խալընըզ պէր զայրէթ՝ քէնոխինի էօմ-րէնիւն եւրքսէք մէվգիլէրինէ չըզարմանա մուսայիտ օ-ղաճադը ատրքեատ խէ ատ , օ զայրէթի տալա խպրադ իմ-մէհէճէք տիր :

Ժաննի . – (Սուրաթը էքշիներէք .) Ժադամի պարօն , ալիլ՞ամխինիդ վի , ժօրժ լէ էվէնոխիկիմ հալտէ , չայհանը թէէատուճ պէր զէվճիմ օլաճադ տըր :

Ֆիլիբ . – (Ճիւգիճէ ումուզլարընը չէքէրէք .) Նամու-սում խզէրինէ սէօյլէօրում քի , ապիզէմ , պէնի թէաճ-ճիւպատէ պէրադըօրտունուզ : – Սիզ զաւէթլէ զէքի վէ տա-բաէէթլիխինիդ , նիչին պու եօլտա տիւշինիւօրտունուզ :

Ժաննի . – Լ՞օյլէ զանն խոխօրում քի . . .

Ֆիլիբ . – Սիզէ խի զանն օլունմաօր ... ժօրժուն , սիդնի խթէատիկինիդ պէր զէվճ օլտուզունու , իւչ ատադըգա զար-ճընատա , րէատ օլունմազ տէլիլլէր իլէ վէնոզթատընոզթատը-նա խապաթա միւզթէատիրիմ : Պէնի տինլէմէք խթ՛ըմխինիդ :

Ժաննի . – Հա՛յ հա՛յ :

Ֆիլիբ . – Էվվէլ էմիրտէ , սիդնի իչին մուապզէդ օլան հիւրրիւէէթինիդէն ֆարիդ կէլմէքլիկինիդ , օլտուդճա բար-լադ պէր խոմ իլէ , Ժաննի Լամպէր խոմինի վիէնապէտէն ունութտուրմադ իչին տիր , էօյլէ տէյի՛լ մի : – Սիզէ էօյլէ պէր խոմ լադըմ տըր քի , պու կիւնքի կիւն դարշընըզտա դարտալը օլան դարտուլար աչըլատիկինին , վէ նիհաէէթ սիդի , Բարիս տալըղատէկեանը սըրտարընա կիւրտիէպէլսին :

Ժաննի . – Շիւպհէսիզ , պարօն , ատօյլէ օլտուզունու սիզ բէք ալէտա պիլմէմինիդ , չիւնքի պու թատավուրտա ֆիք-րինտէ սիզ հատըլ իմտինիդ :

Ֆիլիբ . – Ըէճա խոէրում , ատօյլէնմին , զօնմէէտ տը Թրէ-ժանատան զիեատէ տահա նէ՛ կիւզէլ խոմ խոթէր խոմինիդ :

Ֆաննի. – Տիւշէս եահօտ մարքիզ ու օլսայիլիր խոմ։

Ֆիլիբ ալը Գրաս-Տիէօ. – (Կիւճ պէլա իլէ գահգահաալը կիւլիւշիւնիւ զապթ ու թէսևիւն խոէրէք.) Սէօղ պէ յինիմիզաէ, ապխզէմ, զանն խոէրիմ քի, սիզ պիր ապ ապիւընըզը զայօղ խոխեօրսունուզ։

Ֆաննի. – Նէ՞տէն... Հէր շէյի ապզու իթմէքլիկիմէ քի՞մ մանի օլուեօր։ – Զանն խոէրիմ քի, պէն հէմ կիւզէլ, հէմ կէնճիմ, հէմտէ զէնկինիմ։

Ֆիլիբ. – Օնա նէ՞ չիւպհէ. կիւզէլլիկինիզ, կէնճլիկինիզ վէ սէրվէթինիզ վար ալը։

Ֆաննի. – Է՛յ...

Ֆիլիբ. – Ֆապթ, նիհաեէթ Ֆաննի Վամպէրլէնիզ, պունու տա խաթըրլամադըղընըզ լազըմ ալը։ (Կէնճ դաալընըն դըղաւտըղընը կէօրէրէք.) Օ՛հ, ճէվապ վէրմէկլինկիմէ, վէ պըրագըն քի, սէօղիւմէ տէվամ խոէեիմ... Սիզ պիր ապխզէս օլմապ խոթէեօրսունուզ, տէյի՛լ մի. պու արզունուզատա, սիկէրի կիպի հէվայի պիր արզուսան խապըէթ ապը... Վաքին, հէրնէ հալ խէ, քէնտինիզ իչին պիր ապիւզ պուլմուշմուսունո՞ւզ ապը։

Ֆաննի. – Խա՛յր, վաքին պուլունապիլիր։

Ֆիլիբ. – Սիզի թէէմին խոէրիմ քի, պու խուսուս պիր կիւճ ապը... պէքեար օլան ապիւդէր բէք ազ ալը... Ֆրանսանըն է՛ն զէնկին միրասեէաի զըղըարը հէր պիր էլլէրի վիլեօնալար իլէ տօլու օլարապ, հէր թարաֆտան պու ապիւդէրէ ապզ վէ թէլէֆ օլունապուդըարը հալաէ, սիզին իլէ պունըարըն, խոիլէճէք ազաը լզատիվաճըն մէնֆաաթըարընը բէք ու թազատիր խոէճէքլէրի իհթիմալտէն կէօրիւլէմէզ։

Ֆաննի. – Զաւօն, բէք սէրթ սէօյլէեօրսունուզ։

Ֆիլիբ. – Հապըգէթի հալի սէօյլէեօրում, ապխզէմ, – շունու տախի իլավէթէն պէեան խոէրիմ քի, ժօրժուն սասէթէ, ապզ խանէտանըարընըն սասէթինտէն չօգ եիւքսէք տիր, վէ իլք իմբէրատօրլուգ սէվրինին քեաֆֆէյի

ախտերի ամբ ներկ կէլսեէր, թրէժանըտրըն թ'ըլնար ալիկ օլատյալար Իմոն, ախտերի ապրմատուի խոէլմամե, ամբ ատ տա մարթկէրտեն պահս կայէեէլմա։ – Սիրէ թէ.ըլնի խ-ատճէր իւշ մարդի թ'անըլըմ։

Յաննի. – Հա՛ հա՛, կէօրտիւմ՛ուդ մը։

Յիլիբ. – Պիրինճիսի օրտու քէպիր պոդըյէէմինեն դահրամանըրընտան ամբի օրտ, Վահրամ մուհարէպէսինատ ոտ գօրտնու վէ Վահէրը մուհարէպէսինատ տոդ տեղերը զայտ իմիշ տի։ Մերդումտն սինին ապքէն ոտգուդ օրտ, ալտըդը թէգալտա մարդը վէ Լէժիոն ո'Ոնէօր նիշանըրըն գօմանտէօրլիւք րիւթպէսինեն թախտաթըյտա եռչամպտա տըր։ Նա՛ըլ, ադիդէմ պու մարթի ի-ղէ պոտը լոզտիվաճա մուվաֆֆագամ թամ՛ըմիսինիդ։

Յաննի. – (Թէպէսիմ խոէրէք.) Կէչէլիմ։

Յիլիբ. – Սիրէ թէ.ըլնի խոէճէկիմ իբինճի մարթին, գըրդ եռչընտա տըր. բոդլագ պիր իւնվան տահիպի տիր. անճագ գէնտիսինեն ապրվէթ ու վարիտաթը օրմանըդընտան Մօնտը-Բիէթէ խոտարէխանէսինտե մէմուր տուր։ Վագտա պու պիր պիւճիւք մէմուրիէթէ տէյիլ խոէտե, միւթէվէզիա Մաճէօնիւն հասէտինի մուճիպ օլաճագ տուրէթտե տիր։ Է՛յ նէ՞ տէրսինիդ, ադիդէմ, գէնտի իւնվանը իչին պու դանապուրտ գոպտուլ խոէ՞րմամինիդ։

Յաննի. – Կէչէլիմ... կէչէլիմ...

Ֆէլիք. – Թէքլիճ խոհճէնիմ իշխունճիւ մարքի, ժօլ-ժուն բէտէրի օլան գօնմէ Լուխինին մէալէքինէ սալնք օլմուշ ատը, Պիւթիւն սէրվէթինի, Բարխս ալէմի իշլինտէ, գէճք ու սէֆալատա, վէ սայիր խարաճտամա հատր խոհրէք, թիւ-քէթմիշ ատը։ Ես գատար քի, գօնմէ կիսկի վազմ ու գէ-մանիլէ տէ վէճհաթ լիմէտիկինատէն, ալդղամ զարուրէթ ու սէֆալէթ չէքմէքտէ ատը։ Գու կիւնդի կիւն քէնտիսի ալթմըշ Եօշընտա օլուպ, պաղը Նուֆուզլու տօսթլարը, քէնտիսինի ատը խայրաթխանէյէ վազ լիմտիհշլէր ատը։ Մէրդում, էքի իշ այտա ատը, աթիդ տօսթլարընա ժի-ռաճաաթլէ, պէլա հիճապ, անլէրտէն գահվէ վէ թիւթիւն ճայտատը տիլէնիր։ – Իմտի, ապիղէմ, պու մարքի նէյ էվլէն-մէք խամէլմախինիզ. մէրդումտէն, սիզի մէճպուռնէն մարքիզ նունվանընա սահնայ գըլմագըզդա մուվաֆֆաղ-մէք խոհճէկինի բէշինէն թէէմին խոհալնէրիմ։

Ֆաննի Լամպէր ումուզլարընը չէքէրէք,

— Պա՛օն, սիզ պէնիմլէ եյլէնիեօրսունուզ. թէքլիֆ-լէրինիզ ճիտատի տէյիլ ատը, տէատ։

Ֆելիք. – Տահա նէ՞ եաբաճըմ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, էլմատէն կէլէնի տիրիլ լիմէեօրում։ – Պէն սիզէ, էլմին ալթընատա պուլունան մարքիլէրի թադտիմ լիմտիմ. էկէրչէ պուռնալար իշէ եարատմադըլար խոհ, պու պատատէ պէնիմ ատը թադսիրաթըմ վա՞ր մը ատը։ – Իմտի, պուռնատան էվվէլ դաթի խոհիլմէշ օլան իֆատաթըմա տէվամ, վէ ժօրժ ատը թրէժանըն՝ թամ սիզէ լաեըզ ատը քիմսէ օլուպ, հիչ ատը վազըթ անըն դատար միւսայիտ ատը զէվճ պուլատա-եաճատընըզը խոպաթ լիմէլիկիմէ միւսաատէ խոհրմիւ-մինիզ։

Ֆաննի. – Տէվամ խոհն։

Ֆելիք. – Ղապէթալար ֆասըլճըլըդտա մէշհուր տրը-լար... Պուռնալարըն մուխապիրլէրի հէր չէյէ ֆէնա մանէա վէրիրլէր, վէ Ֆաննի Լամպէրին իզտիվաճը, քէնտիլէրինէ

ակնեթիք պիր սէրմաեէ օլապիլիր։ – Հալպու քի, տօսմուղ Թրէժանըն խուսուսի հալ ու վազիեէթի, պու զաղէթալարը օլտուգճա սուսատուրմազա միւսայկա տիր։ Ինչի միլիօն ֆրանգ պէտէլ էլէ պիր խամ ու իւնվան սաթըն ալըաճօրտունուզ կիպի պիր թադըմ լսմա թարխդիլէ վուգտան զուլան նէշրիեաթը զազէթաճըլարը սէվինուիրմէմէլինվինէ, թէբլիֆիմ սաեէսինատ իհթիմալտէն տիր։

Ֆաննի. – Լաքին զազէթաճըլար, պու սէօզլէրիլէ հաղըգէթի հալի պէեան իթմիշ օլաճագլարը հալտէ, պունատան քէնատլէրի նա՞սըլ ինէն իտիլէպիլիր։

Ֆելիք. – Սկզին, մէշհուր, էվվէթ մէշհուր վէ սէզտէն տահա զէնկին պիր տոէմ իլէ էվլէնուիկինիզի, ալէմէ սուբէթի ֆիլոսոֆաթքեարանէտ իտպաթ իթմէքլիկի պէն տէբիուհատ իտէրիմ, զիրա էկէրչի սիզին եիւզ պին ֆրանգ սէնէվի իրատընըզ վար իսէ, ժօրժ, սէնէտ եիւզ էլլի պին ֆրանգ գազանմադտա տըր։

Ֆաննի. – Գա՛րօն, պու խուսուսու իտպաթ իտէպլիերիմ։

Ֆելիք. – Բէք ալէա իտպաթ իտէպլիերիմ։

Ֆաննի. – Լաքին պու եալան տըր։

Ֆելիք. – Սահիհլիք զէնկի քէտպ իտէճէք տիր։

Ֆաննի. – Նա՞սըլ։

Ֆելիք. – Պունուն իչին, ժօրժուն եարըմ տուզինա գատար թաասիրլէրինի, էլ ալթընտան, իչի պին զիալ վիրէզէք, լաթիֆ սօգաղընտաչի զէսիմճիլէրէ սաթըն ալտըրմազ լազըմ տըր։ Պատէհու, Տրուօ սօգաղընտա, Բարիսին պիւթիւն սէրվէթ սահիպլէրինին կիթտիկլէրի միւզայիտէ մահելէրինատէն պիրինատ, մէզքուր թաասիրլէր մէվզուի միւզայիտէէ վազ իտիլմէլի, վէ օրատա գօմիսէրի մախսուսու, միւթաա օլան ֆիեուաթլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա, նիհայէթ հէր պիր թաասիրին եիկիրմի պէշ օթուզ պին ֆրանգա թէգարրուր իթմիշ օլտուղունու պիլտիրմէլի տիր։

Ֆաննի. – Ֆապաթ մէգքիւր ֆիեաթըն քիմսէ գալըրլընը պիլսիրէճէք տիր։

Ֆիլիք. – Ա՛ճայի՛պ, պէնատէ։ Սիզատէ տէրք իտէպիլիրսինիզ եա, պէօյլէ պիր հալ՝ թապիի հէր թարաֆտա բէք չօզ թէվաթուրտու մուճիպ օլաճադ տըր, Քեաֆֆէյի զաղէթալար՝ մէգքիւր միւզահիտէտէն պահա իտէճէքլէրինատէն, զէվճինիզ օլաճադ զաթըն չան ու չէօհրէթի, պիր գաչ ևիւն զարֆընտա զիեատէսիլէ արթաճադ տըր, Հալպուքի, տահա պու տա պիր չէյ տէյիլ տիր... Եապընտա քիւչատ իտիլէճէք օլան բէհիմ տալօնունա, եալընըզ խաթըրէ իլէ չըզմըշ օլտուղու թաավիրինիզի վաղ հալէմէսի խուտունտա ժօրժ Թրէժանա միւտաատէ իտին... սիզի թէհայէնիւր տուրէթտէ թաավիրինի եաբմըշ օլտուղու տիլպէր գատըն իլէէվլէնատիկի խատպէր ալընըր խէ, պիւթիւն Բարխա էհալիսի, իզհարը հայրէթ վէ մէճմուանիյէէթ իլլէեէճէք տիր։ – Ադիզէմ, պու սէօզլէրիմէ նէ՞ տէրսինիզ։

Ֆաննի. – Եուննու տէրիմ քի, պարօն, զաթընըզ՝ պիրինճի տէրէճէտէ պիր տիբլօմաթ օլմադըա լաեըգսընըզ։ Պու կիպի իֆատէլէրատէ ճալիպ պիր միսանա մալիքսինիզ։

Ֆիլիք. – Իֆատաթըմը իքմալ իտիեօրում... Պիր ազ էվվէլ ժօրժուն սէպաթսըզլըղընատան վէ մանէվի զաաֆէթինատէն տօլաեը շիքեաեէթ իտիեօրտուղում։ Լաբին պէնիմ նօգթաի նազարըմճա, անըն պու խէթալարը տըր քի, քէնատինի սիզին էլլին պու մէրթէպէ գըյմէթտար գըլ-

մադատա տըրլար : – Ախէրէմ, ախպ, ալիր ամիրին, պիր հաքիմին էմր ու հիւքմիւ ալթընտա եաշաեատալիճ ըմիսանիլ... Սիպին, չու եա պու հիւքմէ իմիտաթ իմիշկէ ղայըը միւդթէատիր օլաուղունուզա ալիւնեօրում : – Գօնթէս ար թրէժան օլաուղունուզ հալտէ, պիր գրաֆիչա, հէմտէ միւսթադիլ պիր գրաֆիչա օլաճադարընըզ : – Ժօրժ՝ մուխալիֆէթ խուսուսընատա հիչ պիր կիպլի ֆիքրի օլմաեարադ, գօլայլըգլա գարշընըզատա պաշընը էեէճէք տիր, վէ ատա միւրատը վէ սէպաթը պուլունմաեաճաղընատան, պիր օյմանճը, քէնատի գուվվէթլի բարմաղըյլա, իմիթատիկի թաատիրի չէօմլէքճի թօբրաղը իւզէրինատէ իճրա իմիտիկի կիպի, սիպտէ քէնատի հէր իսիթատիկինիզի անըն իւզէրինատէ իճրա իտէպիլէճէքսինիզ : – Էվվէլքի հալինիզ միսիլսու, իղտիվաճընըզատան ածնրա տախի սէրպէսթ օլաճաղընըզատան, էկէր իսթէեէճէք օլուր իսէնիզ, էօնլինէուզտէ հիչ պիր թէպէտիւլ վուգու պուլմաեաճաղ, վէ հիչ պիր գօնթրօլա թաալի օլմաեարադ, կէրէք շախսընըզը վէ կէրէք սէրվէթինիզի, ալդունուղ վէ միւրաատընըզ վէճհ իւզրէ գուլլանմադ հադդընը մուհաֆազա իտէճէքսինիզ : – Իշթէ գօնթէս մուգամնատա սիզէ թէքլիֆլէրիմ պունլար օլուպ, սիզէ պունտան տահա միւզէլ թէքլիֆ իտէն վար իսէ, անէ մէյտան օղուրսում : – Ամէրիտան ամէրիգա սէօյլէեէն, իսքատի օլաուճուղ մու :

Ֆրանսի. – Լիվէթ :

Ֆիլիբ. – Յիսէք տիր քի, ժօրժ տը Թրէժան իլէ էվվէճէքսինիզ :

Ֆրանսի. – Լիվէթ :

Ֆիլիբ. – Բէք ալէա, մուսահատամըզդըն պու առբէթէ իսիմատ պուլաճաղընա էվվէլճէ նիսան իտէ, պու իսիմատ պուլաճաղընը իճրա օլունմադըգը իչին նէ՝ միսիլ գէլմէ, նէ ալ գէլմէ, ինչա պիր ֆէնալըգ ալմադըգը իչին, պիր ալդադըգ ալմադըգը իչին, պիր ալդադըգ ալմադըգը իչին, պիր ալդադ

ժօրժ պանա մէճնուն կիսի աշըդ օլմուշ խոէ , զանն իսէ-
րիմ քի , պու խղախվաճ իշին նայլընըդ ըսուն րիզա կէօսթէր-
մէքլիք գալմըշ սըր :

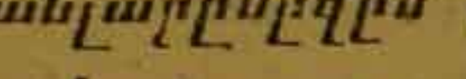
Ծիլիք . – Էկէյտի պէն պու տէլիդանլըեա պաղը բար-
լադ խումիալէր վիրէրէք , կիսախլէճէք եօլու թէտարիք խոէր
խէմ , օ հալտէ պէլքի սիդի ևիւզ դաթ դինատէ սէվլէճէք
տիր : Շիմտիքի հալտէ սալիք օլունաճադ թարիդին իլք ա-
լէամէթլէրինի վադ իմիտիմ . պունուան ասնրա նայբըլաճադ
շէյ գօլայ սըր : Սիդ , թայնին օլունան խաթթ իւղրէ հա-
րէքէթ խոէճէքմինիդ : Գու սըրտուա , պէն ատ , դաթի վէ
ասն տարպէնի հազըրլաեաճադրմ :

Ֆաննի . – Նէ՞ եարաճադրմ :

Ֆիլիք . Ֆիւչիւք սիր գօմէտիա օյնաեաճադ սընըդ . պու
գօմէտիաեը մուքէմմէլէն նճրա խոէճէկինիդ տէրքեար
սըր :

Ֆաննի . – Գու գօմէտիա նէ՞ տէն խոպարէթի օլաճադ
սըր :

Ֆիլիք . – Եունան խոպարէթի օլաճադ սըր :

Մ. սը Գրուա-Տիէօնիւն , Ֆաննի Լամպէրէ սէօյլէտիկի
սէօզլէրի Թէքրար լիմիդ խոթէմէկիկ , չիւնքի օլ կէնճ գա-
սըն իլէ պարօնուն միւքեալէմէսինին ասն Ֆըգրասը նէթի-
ճէլէրինատէն , օդուեանլարըմըզըն , մէդրիւր գօմէտեաեը
անլաեաճադրլսրը սէրբեար սըր :

Պարօն, իֆաաէլէրինի ալէթէրինճէ,
— Ընդատընըզ մը, տէտի։
Ֆաննի. – Ուամարըմ քի արթըզ հադդըմտա չիւտկէ իթմէզսինիզ, չիւնքի օլաուգճա ապլըմ պուլունաուղունու պիլլէրսինիզ։

Ֆիլիբ. – Իմտի, իճրա խոէճէկինիզ ըօլու տէրք խոճօրմուսաունուզ։

Ֆաննի. –Ըօլումուն իճրասը միւշքիւլ խաուկինի տէրք խոխճօրում, ֆագաթ վաո խոէրիմ քի, միւքէմմէլէն իճրա խոէճէկիմ։

Ֆիլիբ. – Պէննիմտէ օլ պապոէ իւմիտիմ վար տըր։ ժօրժու նէ՞ վագըթ կէօրէճէքսինիզ։

Ֆաննի. – Տէմիրի, թաավընաա օլաուղու զէման տէօյմէք կէրէք տիր, տէյի՞լ մի։ Իմտի, քէնտիսինի պու ապշամ կէօրէճէկիմ։

Ֆիլիբ. – Պուրաաա՞ մը, ճօգաա քէնտի խանէսինէ՞ մի։

Ֆաննի. – Պուրաաա, չիւնքի քէնտի խանէմտէ պուլունաուղումաա, տահա սէրպէսթ օլուրում։

Ֆիլիբ. – Բէք էյի։

Ֆաննի. – Սիզ տէ, պարօն, ումարըմ քի, եարըն սաաթ պէշ պուրաեա կէլէրսինիզ։

Ֆիլիբ. – Միւմքին տէյիլ տիր. անճաք եարըն էօյլէտէն սօնրա սէրպէսթ օլուրում։ – Սաաթ տէօրթ սուլարընա տօղրու պէնի պէքլէմէյինիզ։

Ֆանի. – Էվվէթ։

Ֆիլիբ. – ժօրժ, եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն պէննիմ էվիմտէ էօյլէ թաամընը իտէճէք տիր, վէ պէն, սիզին սանըզտա ճէրէեան իտէն ահվալի խաաէր ալմըշըմտա, ծնա կէօրէ քէնտիսինէ կէօրիւշէճէէիմ։ – Իմտի, գօնթէս, եարըն կէօրիւշիւրիւզ։

Ֆաննի. – Էվվէթ, պարօն, եարըն։

Օլ էանատէ , էօյլէել լուշ սաաթ գաատր կէչմիշ օլուպ, Մ. ուր Գրաա-Ֆիէօ , մէրդումէ իլէ վէտալաշտըգատան սօն-
րա , քէնտի տրատպատընա բարիպէն , արատաճըթա ,
— Գօմարթէն սօգատընա կիտէճէէիզ , տէտի ,
Պաատէհու Ֆաննի Լամպէր , ապանօղատան եաբըլմըշ վէ Ֆիլ տիշէալէ թէզերին իտիլմիշ կիւզել պիր եաղըխանէ-
նին գարշըսընատա օթուրուպ , պիր գաչ սաթըրտան մու-
րէթթէպ պիր թէզքիրէ եաղըպ , Լավալ սօգատընատա մու-
գիմ ժօրժ Թրէժան կէօթիւրմէք , վէ էկէր ըէտաամը մէր-
դում խանէսինատէ իտի , ճէվապընը կէթիրմէք իւզրէ , էշ-
պու թէզքիրէնէի Լըզմէթքեարընա թէէլիմ էթտի ,

Մէզպուրէ , պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա , կիւզէլ գաարընարը տահա զիեատէ ճալիպ գըլան պիր նէվ շէֆ-
ֆաֆ նիգաալընը եիւզիւնէ էնտիրտի , վէ մուախխարէն , եիկիրմի պին Ֆրանգ գըյմէթինատէ օլարագ , Ռուխատան կէթիրիլմիշ աղըր թիւքի քիւրքէրիյէ թէֆքրիշ իտիլմիշ օ-
լան վիգթօրիա արատպատընա օթուրուպ , Պուա-տը-Պօլօն-
եբեա տօղրու Հարէքէթ էթտի ,

Ժօրժ Թրէժան , չալըշմատա , հէր վագըթտան զիեա-
ատէ արզուսու վէ մէյլի օլմատըղը Հալտէ , նէրէեէ կիտէ-
ճէկինի քէնտիտէ պիլմէեէրէք , մահզա վագթընը կէ-
չիրմէք իւզրէ , էվինատէն տիշարը չըգմատա Հաղըրլանըր-
քէն , Լըզմէթքեարը վալանթէն , քէնտիսինէ քիւչիւք պիր
մէքթուպ վիրտի , վէ ըէտաամը մէզպուր , իշպու մէքթու-
պուն նէֆսա գօգուսունու Հիսս էթմէքլէ պէրապէր , մահ-
ֆազաընըն իւզէրինատէքի նազիք ատրէս եաղըսընը թանը-
տըղընատա , պէյնինատէ զարիպ պիր Հիսս Հատըլ օլուպ , եիւ-
րէկի , ինթիզամընըզ պիր տուրէթտէ չարըմատա պաշլատը ,
վէ մէզքուր մահֆազաեը եըրթմազտան էվվէլ , Ֆաննի , է-
վալէ չըզըլմըշ օլան եաղըլարը տօտոպլարընա տօղրու կէօ-
թիւրտիւ , վէ նիհատէէթ մահֆազաեը եըրթտըղընատա , ա-
թիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու ,

«Ընկերս լռեցաւ,

«Շուտիկներ էին պատահած ծովեզերքին խնդալ խաղալ, գետամէջ սիրուն թաւխիճ մը կտրատել ու իրարու նետել, գետափի աւազուտին մէջ ոտքերնին ցեխոտելով ու ամէն տեսակ անմեղ խաղեր ընելով:

«Ինչ հաւքերի օտարները թէզերին իրենց էտիկետը տան, վէ կէօրուլմէկէ շայթան թէղերինտի վիճուտ կէթիրէք նուկէթինտէ օլտուղումտան, ատ մադէտէմէ էրվէդ էյնէն, սէղտէն ղայրի քիմէ միւրաճաատի խոէպիլմիրիմ, չու դաատը քի, ատ պապատ թաղտիրտի պէնիմ ոէյիմ ոէյլէ, սէղին տիր. ղիրա հադդըմտա կէօմիժէրտիկինիդ մուաժէլէյի խայրխահանէ, սիղ ատ խամխուռ իրիմէքլիկէ պէնի ահվգ իրիմէքտէ տիր:

«Ուռու, մուավէնէթինիդի տիրիդ իրիմէհին... մուավէնէթինիդի տիրիդ իրտիկինիդ հալտէ, հալվէթի օտասը թէֆիրիշ ու թէղերինինտէն ֆարիդ կէլմէքլիկիմ ւցատ խոէքի, պունատան տօլաերը տախի զիեատէսկալէ միւթէհահուֆ օլմադըղըմ տէրքեար տըր:

«Տայիմա հադդըմտա խայրխահ պուղունմադ իրիթէրինիդ, ոէյլի՞ մի: Ուռու, իշլէրինիդտէն վէ էյլէնճէլէրինիդտէն վադըթի պուղուրտանըդ, պու ադշամ ոատաթ տօգուդտա, պիզէ պուեուրուն տա, պիրլիքտէ ալիրտէր թաս չայ իչէլիմ:

«Պու ադշամ գաբուս, սիղտէն ղայրի հեր քէս իչին գատըդ գալաճադ տըր:

«ՅԱՆՆԻ ԼԱՄՊՐ»

Ժօրժ, մէքթուպուն օգունմասընը հէնուզ պիթիրմիշ իքէն, վալանթէն, օտա գաբուտունու աչարագ,

— Ընչեղաւիմ, ոիպէ պէտ շէյ խապէր վերմէքիկէ ուզնամուշմ, աէտի :

Ժօրժ . – Հայվան , նէ՞ շէյի խապէր վերմէքիկէ ուզնամուն :

Վալանթէն . – Պու մէքթուպու կէթիրէն խըզմէքթաշ , աշաղըտա ճէվապա պէկլէօր : Պիր ճէվապընըզ վա՞ր մը տըր :

Ժօրժ . – Ճէվապընը եաղաճաղըմ :

Ճէվապ եաղմադուղուդ պէօյլէմէք դօլայ , ֆաղաթ լեզըտաը ժուշքիլ խոն , չունքի պէտ աճէլէ աճէլէ եաղըտաճադ պէտ թէղերէթաէ , աշղ ու պէվուա իլէ դարըշըդ կիւղէլ պէտ ֆիքրին պուլունուուրտուլմասը նաՀըտլ դապիլ օլապիլիր խոն :

Ցէօրթ սաթըդ իչինուէ, հէմ ֆիրսաէթլի վէ հէմուէ աշըդ օլմադուդ , խուսուսիլէ զինհինին հէյեճանը ապիմէ տուչտ օլմուշ օլտուղու պէտ պըրաուա , ժօրժ իչին ժուշքիլ պէտ խըզմէթ կէօրիւնիւեօրտու :

Պինապէրին եաղտըդը էքի իւչ բարչա քեաղըտըն ժուհէվիւսաթընը պէնէնմէեիպ, եըրթտըդտան սօնրա , նիհայեէթ էօլլէ եիւքսէք ֆիքիրսիւ պէտ շէյ եաղմադտան ֆարիպ կէլէրէք , եալընըզ շու լուղէթլէրի թահրիր իմմէքլէ իքթիֆա լյլէտի .

« Ախիղէմ մատամ , պու ապշամ , հէր վագըթքի կիպի , գաթիէն վէ քեամիլէն էմինինիղ մունթաղըդ պուլունաճաղըմ : »

Ժօրժ , իշպու պէտ գաչ քէլիմէտէն իպարէթ օլան թէղքիրէեի իմզալատը ,

Մէրգում ատլիգանլընըն իպտիրապ ու էնտիշէսի նէտէն իճապ իտիւօրտու :

Ս.ճապա ֆաննի Լամպէրէ հագըդէթէն ֆէվգէլատե տիլտատե օլմուշ օլմասընտաՀն մը :

Չանն իմմէեիպ , վէ պէտ գաչ սաաթ էվվէլ , պու պապատե քէնատ քէնատեի իսթիճվապ իմ տիկինի , վէ հէման ա-

տէմը մուվաֆֆադաթ եօլտնաա ճէվապ վիրտիվինի իչիթ-
միշ օլտուղումուզուան , պիր գաչ սաաթ էվվել, մէղքիւր
աշդ ու սէվատակա քէնտիսինին տախ ինանմատըդը օդու-
նանըրըմըզճա մալում տէյիլ ակը ։

Ֆադաթ , պարօն ու Գրուանըն պէնանաթը դամխա-
եէսինտէն , մերգում սեվիդանդը , օղ անէ տէվկին հիսախեա-
թը հադգընաա եանըլմըշ, վէ պիւեիւք պիր աշդ ու սէվ-
սաեը՝ սրրճ պիր քէյֆ զանն իմմէդլէ ալտանմըշ խուվկի-
նի զանն իչլէմէքտէ խոխ ։

Ֆիլվադը , էկէրչի ժօրժ , հէնուզ տիլանէ կիսի պիր
աշըդ տէյիլ խոխ խաէ տէ , օլմազ իւղրէ խոխ ։ Անճաղ , էն
գիւեատէ նամուսլուլար իչինէ նամուսլու սաաթ իչլէտիկի
օղ կէնճ գաարընըն ֆաղիլէթլէրի հադգընաա պարօն ու
Գրուա-Տիէօնիւն հէվէճանը չէտինունէ բաղմէն , թրէժան ,
աշդ ու սէվսաարընըն մուվաֆֆադըյէէթինէ հէնուզ ինա-
նամամազաա խոխ ։

ժօրժ , օ կիւնիւ տիշարը չըդմաեը տիւշիւնմէէնիպ , իշ
տայիրէալինատէ , ադշամա գաատար էնինէ ալօեունա տօլաշ-
ը , վէ արաաա պիր տախ սամա սաաթըն եէլգօվանը-
նա նաղար իչլէմէքտէ խոխ ։

Ւկէրչի վալանթէն , սուֆրաեը գուրուպ տա , ադշամ
թաամը վադթը կէլտիկինի խաթըրա պըրագմաաա խոխ ,
ժօրժ , աշդ ու սէվաա միւլահազաթարըյա ֆիկըրի մէշղուլ
օլտուղու ճինէթլէ , թաամընը իմմէդլիկի տախ չէսապէ-
սիզ ունուտաճադ խոխ ։

Գինաէն ալէյհ, րէաամը մերգում պէրմիւթաա թաա-
մընը իթաո խաէ տէ , պայիր տէֆթալատաա իշլիհա իլէ կէ-
մէք եէրքէն , պու քէրրէ օլ պաապէ տալա էհէմմիեէթլի վիր-
մէեիպ , եաալընըզ դարընընը տօեուրմադ իւղրէ , պիր միդ-
տար չէյ եէխոխ ։

Թրէժանընը՝ տավէթլի օլտուղու ամանդա կիլիմէքճէ
չէք վադթ ու տաամը կէլտիկինատէն , թուաէթլինի թէրա-

թիպէ դալդաը , վէ պիհնիմն քեամիլէն պուննա հասը լլէ , թաալի պէչիմիլլիմն տահա միւքեմմէլ վէ ճալիպ պիր հալէ գօյմադ լուդրէ , հիչ պիր պիւտէ գուսուր լմիմէտի ։

Մէրգուսմ , միւսթադպէլտէ պիւնիւք պիր սէրվէթէ ժալնք օլմադ իհթիմալինէ մէպնի , գատընլարըն է՛ն գիեաս տէ խոշլանտըդլարը սուրէթտէ քէնտիւե տիւզէն վիրիա , շէօյլէ վի , սադալընա ՆԷՁԻհ պիր գօգու պիւրտիւկիւ կիսպի , գօգուլու չամաշըրլարը իչինտէն տէ զաեէթ նադիք պիր թադըմ չամաշըր ինթիխապ լմիտի , վէ քէմթանէ ըչնաէ կինատ օլան սայլարընը էօյլէ պիր սանսաամթլա տիւզէլմիտի , հիչ պիր բէլուբէր օնսան տահա գիեատէ մէհսուլ ըչնթլե տիւզէլթէմէգ խտ ։ Սարը պրթըգլարընը տախ կիսպիլէճէ պիւրբիւվիրտի ։

Կիլինտիկի բանթաչօ , պուչիմլի վէ պիւեան ըչնկլի օ՛ ղուտ , լապա օլսուղու Ռէչկին կէօքտիւ խէ , աչըդ օլմադընան , կէօմլէկի թէքմիլէն միւչահէտէ օլունմադտա , վէ իշտու կէօմլէկին կէօռեիւալիւկիւ դապարթըլը օլսուղու միպիլու , իչ ատէտ գըրմըզը մէրճան գօքճա լլէ գարալը պուլունմադտա խտ ։

Գօղադընա ատախ լռէչլի պիր մէնտիլ պաղլատը ։

Թրէժան , պու թէատրիգեաթընը իչմալ լիթուխթաէն ասնրա , այնալը տօլապընըն տաղ վէ տօլ թարաճլարընտադի խակէմլէրլէր իւղէրինէ գատը մուլար վազ իտէրէք , պաշտան աեատա դատար ըչնտիսինի թէցէասիս , վէ ֆէվգէլատէ կիսդէլ օլմապընտան ծօլապը թէպէտիւմլէ իչնատը մէռէրմէթ լյլէտ ։

Մէրգուսմն պու պաապուէթի մահգումիյէթի , միւսաա ԼԷՂԱԼ ՏՎՀԱՄ վէ եա խոտապինւէ էսէրի օլմապընա , ՁԻՆ-ՂԱՁ , վադը քէնտիսինտէ , էրքէճլէրէ մախտուս հիւքմ ցէմալ վէ տրիկէ ժէվճուս խտ ։

ժօրժ . = (ֆէնտիկի թէցէասիս վէ ֆէտագիդ լլէ , պէտ ֆինտիկի թէցէասիս ուչմադընտան ծէլապ) ինկէրլի (ֆ . հուսօ գուտ) ինկիլիզ ֆիլոսոֆ , 1632 ծնուած , 1704 մեռած ։

կուզէլ կէօրիւնմէսէմ, քի՞մ կէօրիւնէճէք տիր։ (Պատէհու իլալէթէն.) Ֆագամի մէզպուրէ ալէնաէն խօշլանաճատըր։

Օսմէթ, ասքիղի չարեէք կէչմիկինի չալըշըրընտա, վանէթէն, ճիվարտաքի արտալըդատան պիր արտպա ճէլմիթի, վէ արտպաճը, քէնտիսինէ վատ օլունան ճէօմէրտճէ պախշիշին թէէսսիրիյլէ թահրիք օլունարագ, քէմալը ախրաթէլէ հայվանալարընը Շանղ-Ելիզէնին թէբէլէրինէ տօղրու ախրտը։

Ֆաննի լամպէրին մէքթուպու, վալանթէն թարագըլանտան ժօրժա թէյլիմ խոխլամիկինտէ, մէրդումէ տէլիդանըրըն գալմի կէկէրչի վուրուօրտու խէ, արտպա, քէնտիսինի, Լը Սիւէօր ատպաղրնտա, օլ անէ տէկինի էշիկինտէն կէչմէմիշ օլտուղու քիւչիւք օղէլին գարտուտնա թէյլիմ իթտիկինտէ, մէրդումնուն գալմի տահա գիեատէ չիտտէթէ չարըմագտա խոխ։

ժօրժ, տիթրէմէքտէ օլան էլէկէ, գարտնուն չանընը չալմադընտա, գարտ աչըլտը, վէ հավլիեէ կիրիլտիկինտէ, նէրտիվէնին իչի թարագընտա մէվղու օլան կադ ֆէնէրլէրինին ըչըղընտան, մահէլի մէղբուր կիւնտուղ կիսի ըչըմըշ խոխ։

Գարտուճու, միտտաֆիրի մէրդումա սէլամ վիրիպ,

— Սֆիվ խոէրանինիզ, միտտու, շու էանատէ մատամ քիմսէեի դապուլ խոէմէզ, ատու։

— Պիլաքիս մատամ ալէնի պէքլէէօր, տէյի րէտամ ճէվապ վիրտի։

Գարտուճու, իդիթիլա խոէն թալիմաթ քէնտիսինէ խա-թա օլունմուշ խտուկինտէն, թէքրար սէլամ վիրիպ, պիր թարագա չէքիլտի, վէ պատէհու կէլէն միտտաֆիրի խտաչէր վիրմէք խուղե պիր չան չալտը։

Ուզան ոօյտու միկեր պիր խըղմէթքեար, պիր ճամլը գարտ աչտրընտան, ժօրժ ատհլուղ կիտտի, վէ այնի վա-

*գըլխաս չկըգլին , գաղամի չէվնէք պիր պէյլէմէ, ժօրժու խա-
թկպալ խոէրէք , վէ կիւլիւմսիէհէրէք ,*

— Մաւսամ սիկ՞ մի մէքթուպ եաղմըշ սըր , ասէսի ։

ժօրժ . – Ինվէնթ , պանա ։

Պէյլէմէ . – Պուհուրսուն , միւսիւ . պէնիմլէ պէրապէր կէլիմ ։

Պէօյլէճէ Թրէժան , մէրդումէ գաստընըն ըհՏպէրիւկի թահթընաս օլարագ , Զին ուսուլինճէ թէղեին ու թէֆիրիշ խոխլմիշ օլան սալօն իլէ օն ալթընճը կատ գրապըն գէմիանը ուսուլինճէ մէֆրուշ պուլունան սալօնայն կէչմի , լաքին օլ գաւսար միւթէէհհիր պիր հալաէ պուլունուհօրսուս քի , մէղքիւր իքի սայիրէսէքի կէօրիւլմէկէ չայհան էսէրլէրէ կէօզ պիլէ չէվիրէմէմէքտէ իսի ։

Նիհահէթ , պէյլէմէ , ֆանէլ կատընը պարօն սը Գրուա-Յիէօհիւ գապուլ էթմիշ օլսուդու ասն սալօնուն գաբուսունու աչսը , վէ ժօրժա խիթապէն ,

— Պուհուրսուն միւսիւ , մաւսամ իչէրտէ ոէր , ասէսի ։

ժօրժ , կէօզլէրի գամաշմըշ օլսուդու , վէ քէնտիսի ասիթրէմէքտէ պուլունսուդու հալտէ սուբսու ,

10

Օգուեանլարըմըղճա մալուա տուր քի, Ֆիլիբ ալ Գրուա-Տիէօ, Ցաննի Լամպէրին օթէլինատէն այրըլատըղըն-տա, քէնտիսինի Գօմարթէն ոզատղընա կէօմխուրմէսինի տրապաճըսընա էմի լյլէմիշ խոի։

Արապա, Ֆրիէտլանտ կէչիտինին ուճունա մուվասըլէթ-լէ, պէյկիր, Բէթլինիէր ոզատղընա կիմմէք իւզրէ, պու-վար Հօսմանըն պօեուռատան եօլունա տէվամ խոէճէք իքէն, պարօն, արապանըն էօնտէքի ճամլարընը վուրուպ,

— ձէ՛յմս, տէտի։

Ինկիլիզ արապաճը. — (Նարը արգասընա տէօնէրէք.)

Մի՛սիս պարօն, էմրինիզէ մունթազըրըմ։

Մ. ալ Գրուա-Տիէօ. — Սէնթ-Ծնօրէ վարըչընատան աշադըևա էնին, վէ Ֆօվօ մէյտանընը պիր աղ կէչտիքտէն ոնրա, հայվանըն հարէքէթինի եավաշլատթըրըն։

Արապաճը. — Բէք լյի, միւսիւ պարօն։

Արապա, քէմալը սիւրտիլէ, իչար օլունան թարաֆա ոզրու հարէքէթինէ տէվամ խոիպ, րինճալ ֆամիլէասընը-նըն էդամէթ լոթուքլէրի մէզբիւր վարըչըն էն կիւզել օթէլլէրինատէն պիրինին էօնիւնատէն կէչճէկի էռնատէ, պիւնք պիր արապա գաբուսը աչըլարատ, զաեէթ գըչմէթ-տար նէի ըէս ալէտ ճինս ալթարտա գօշուրու օլան վէ բրէնո-էրէ լաեըզ պիր տուրէթտէ թէֆրիչ խոիլմիշ պուլունան պիր արապա, մէզբիւր գաբուտան միչատը չըգմատտա խոի-պու արապանըն էօն ճիհէթինէ, ուղուն պէյլու վէ կէօս-թէրիչի պիր արապաճը օթուրմուշ օլտուղու կիպի, ար-գասընտա տախի մէրգում արապաճը կիպի քէզալէք կէօս-

թէրիւլ եբէ սէյիս առաջատ տարմազատ խոխլէր : – Ս-
բաղանըն չիլիթելէրիյլէ գաբուլարը իւզէրինաէ, վիգօնթ լու-
թաճընը հալի օլարադ, լանէտանըլըգ ալէամէթի ֆարիգա-
ը պուլունմադատ խոխ :

Ա.րաբա տէրունինաէ , պէհադ սայը պիր իհթիեար
վէ զաեէթ կէնճ վէ ֆէվգէլատէ տիլսիէր պիր գըզ կիսի
պիր գատըն օթուրմադատ խոխլէր :

Ա.րման Օօժէ , եախօտ վիգօնթ ը Կրանլիէօ խամինաէ
օլան պու իհթիեար , պունատան եիկիրմի էբէ սէնէ ադաէմ,
պուլվար տէ Ֆաթինէօլատ քեային մուճիպի էսէֆ խանէ-
նին քիրլի նէրատիլէնինաէն եօղարը չըղարըղընը, վէ Գլօթիլա
ը Մօգօմպուն, եախօտ գօնթէս ը Ֆանտալըն սօն իֆատէ-
սինի վէ ըէճապընը տինլէմէք իւզրէ , մատամ Ընկօնուն օ-
տաբնա կիրտիկինի կէօրտիւկիւմիւզ զամ ը :

Օլ կէնճ գատըն ատա , մատմուազէլ Հանրիէթ տ'Օ-
պէրվիլլի տիւնեաեա պիր էրքէք էվատ կէթիրիպ , պու
չօճուգուն տիւնեաեա կէլմէսինաէն պիր գաչ սաաթ սօն-
րա , վալիտէսինին վէֆամ իթտիկինի մուհաֆէտէ էյլէտի-
կիմիզ այնի կիճէտէ վէ այնի իդամէթկեահտա , վէլատէ-
թինաէ օգուեանլարըմըզը Հաղըր պուլունտուրտուզումուզ
ժէրմէն ը Ֆանտալ, եախօտ վիգօնթէս ը Կրալիէօ տիւր :

Հէնուզ նիկիրմի էբէ չաղլարընատա օլան ժէրմէնին,
ալթմըշ եէտի եաշընատա պուլունան Մ . ը Կրանլիէօ
էլէ նա՛ըլ էվլէնտիկինէ կէլինճէ , իշթէ եադընատա պու
խուսուսու օգուեանլարըմըզա անլաթաճաղըզ :

Վիգօնթ ը Կրանլիէօնիւն արատատըյլա պարօն ը
Գրուա-Ժիէօնիւն արատատը գարշը պէ գարշը կէլտիբլէ-
րինաէ, պարօն ը Գրուա-Ժիէօ , արատանըն գաբուսունա
ատզրու էհվինա, զաեէթ եավաշ սէտատ իլէ վիգօնթա սէլամ
վիրտի : Վիգօնթիուն , իշպու սէլամա , պարիտ պիր ատ-
բէթաէ մուգատէլէ կիթտիկինի պարօն միւշահէտաէ էյլէ-
մէքէ , գաշլարը չաթըլըը խաէ տէ , մէգքիւր մուվաֆգաթ

ֆէնալըղը ուէֆ լիմէք խոզրէ , պաշընը սալլասը , վէ կէշ-
ուիկի սօղաղըն ուիկէր թարաֆը գալըըըմը իւղէրինաէ վէ
օթէլ ու կրանլիէօնիւն գարշըսընտա , լէքի բէյս ճլինա աթ-
լատա գօշուլու վէ գարտալըը իւամթիւնաէ Ս. վէ Ր. հարճ-
լարըյա պէրապէր մարքիւիք թաճընը համիլ քիւչիւք
ակր գուբէ արապասը կէօրմէքլէ , սօսապլարընտա թէ-
պէսիմ հուսուլէ կէլսի :

Իշակ գուբէ արապասընտա, էամէր բէնկլի վէ սօնուդ
եիւղիւ , գըր կէօղիւ վէ սիեահ սաշը ակր սէլիգանը
օթուրմուշ օլուպ , պաշընը արապա գարտուսունան սիշա-
ըրեա սաշդըլթմըշ օլսուդու համաէ , Մ. ու Կրանլիէօնիւն
արապասընըն արդասընտան ֆէվգէլատէ մէրապլէ պաշ-
մագտա իսի : Մէրդումսուն արապասը լսէ , Շանլ-Էլիզէ
թարաֆընա սօղրու սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ խաէրէք ,
ակր գաչ սանկյեէ գարֆընտա կէօզէն նիհան օլսու :

Օլ վագըթ , մէրդում սէլիգանը , պարօն ու Գրուա-
Տիէօնիւն , ակր գաչ սաթըը եօգարըտա պէեան կյլէտիկի-
միզ թէպէսիւմիյլէ քէնարխինէ սաթը նազար լիմէքտէ
օլսուզունու կէօրսիս :

Կէնճ ակր գըզ , պէրինէ կիզի ակր մէքթուպ թէսիմ
լիթուկի սըրատա , եագաեը էլէ վէրտիկինաէ , նա՛սըլ գը-
զարըը խսէ , մէրդում տախի պարօնու կէօրսիւկիւնաէ , օ
եօլտա գըզգարտը , վէ իւք հարէքէթ օլմազ իւղրէ , անին-
տէ արդասընա չէքիլսի : – Յագաթ Մ. ու Գրուա-Տիէօ
քէնարխինի թանըմըշ օլսուդու համաէ , պու հարէքէթինին
նէ՞ ֆայտէսի օլապիլիր խոի :

Պինապէրին քէնարխի տէ թէպէսիւմ լիթուի , վէ պա-
րօնա էլինէլ սէլամ վէրտիքտէն սօնրա , արապաճըընտա վա-
գը օլան ակր էմրի իւզէրինէ , արապա , սիւրաթլէ Շանզ-
Էլիզէ թարաֆընա սօղրու եօլա չըգտը :

Պարօն , քէնարի քէնարիեէ ,

— Հէր շէյ միւքէմմէլ տիր . հիչ ակր թէշէպպիւս պու

դաստր լաւբզբելյա հագերը լուալէմէզ։ Զինքնիզն ուսթա օ-
լուրա, մահուլտա իյի օլմազ կէրէք ուր։ – (Պատէհու
աշխատելէն.) Ճէ՛յմս, արտպատը պիր աղ չարուգ ուր։
Մուճխալինճէ արտպա ուրտրթլէ հասէքէթինէ տէվամ
խոխ, իւչ ատգըդա զարիֆընտա, Գօմարթէն ոզդաղըն-
տա վազը մուքէլէֆ պիր խանէնին բիշկեահընտա տուր-
տու։

Մ. ը Գրուա-Տիէօ, արտպատան էնիպ, գաբուճու-
նուն հլուրմէթ ու րնտեէթլէ վուգու պուլան սէլամընա
գարշըլըգդ, նէզաքէթի խայրխահանէ իլէ պաշընը տալ-
լաեըպ, վէ նէրտիվէննին ճամը գաբուտունուն ուխյմէսինի
թուխթարագ,

— Մատամ պուրատա՞ մը տըր, տէյի ուիտալ իմտի։

Գաբուճու. – Էվէթ, մուսիւ պարօն։

Ֆիլիբ. – Մ. Օգթավտա պուրատա՞ մը տըր։

Գաբուճու. – Ինչի ևիւն ուխ. քէնտիսինի կէօրմէյօր
խոխ, լաքին պու սապահ ավտէթ իմտի։ Քէնտիսի գա-
էէթ չէհրէլի խոխ... Զէվապը Մ. Օգթա՛վ, էօյլէ պիր ա-
վուճէնտպ վէ մէրտ պիր տէլիգանլընընն շու հարէքէթի էտէֆ
օլունաճադ չէյ տիր։ – Մի՛ւսիւ պարօն, գաթընըգ քէնտի-
սինին թէտէրի մագամընտա պուլունտուղունուգ հալտէ,
պազը բէտէրանէ նասիհաթլար վիրտէնիգ...

Ֆիլիբ. – (Պազը սըրտալարտա խըզմէթքեարլար իլէ
թէքլիֆսիզճէ տավրանմադտան խոշլանարադ.) Պէն քէն-
տիսինէ, վազիֆէմ իճապընճա նասիհաթլար վէրիեօրում,
ֆագաթ քէնտիսի պու նասիհաթլարընա սիւլուք իմտիէեօր
խէ, օ տա քէնտինին մէսլէքի իգթիզասընտան տըր։ – Նէ՞
չարէ, կէնճլիք դէմանը կէչմէլի տիր։

Պատէհու Մ. ը Գրուա-Տիէօ, կիւզէլ պիր խալը իլէ
դաբլանմըշ օլան նէրտիվէննին դատէմէլէրինտէն պէրինճի
գաթա չըգըպ, չէրիալէրի իրէքտէն վէ էնքսէրլէրի ա-
թունտան օլան պիր գաբունուն գարշըսընտա տուրտու։

Պու գաբունուն արդասըներա, ապանօգուան տիկէր պէր գաբու պուլունմադաա իտի։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ, գաբունուն չանընը չալմասը յա-լա, թէ քմիլէն սիեահ էավաս կիեինմիշ օլան պէր խըզմէթ-քեար գաբուեու աշըպ, մուսաֆիրի մէրգումու իչէրի կոտիտի։

Ա՛յնի վադըթաա Մ. ու Գրուա-Տիէօ՝ խըզմէթքեարա խիթապէն,

— Սապահ խայր, Տօմինիք։ Ա՛ճապա մատամը կէօրէպիլի՞րմիեիմ, տէտի։

Տօմինիք. – Էվվէթ, մուսիւ պարօն, ղաթը ընըղ հէր վադըթ կէօրէպիլիրսինիզ... Մատամ, քիւչիւք սարը սալօնաա ու՛ը... Սիզէ վէրիլմէք իւզրէ, Մ. Օգթավ թարաֆընան շու թէղքիրէտէ պանա թէալիմ օլունմուշ սուր։

Խըզմէթքեար, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, պարօնուն քալթօսունու չըգարտը, վէ գարթ ու վիզիթկէրի գօյմաեա մախսուս օլան կիւմիւշ թաապագաա, իւչ քէօշէ տիւրիւմիւշ վէ թօբլու իլէ թուվթուրուլմուշ պիր թէղքիրէեի մէրգումա թապտիմ էյլէտի։

Մ. ու Գրուա-Տիէօ, թօբլուեու չըգարըպ, մէղքիւր թէղքիրէեի աշըը, վէ աթիտէքի սաթըրըլարը օգուտու.

«Ա՛հ ապիմ պարօն, սիզ սարթըգ իլէ կէչմէզ վէ պուլունմազ օլսունուզ։

«Սիզի կէօրմէք իւզրէ խանէնիզէ կէլմիմ, տիշարը չըգմըշ օլուրսունուզ։ Մինանախ մահէլէրտէ սիզի պէնըլէրիմ, օրալարտա տախի կէօրիւնմէզսինիզ։

«Պու կիճէ, Րէնին խանէսինտէ կիւզէլճէ էյլէնտիք։ Սիզի տէ, օրաեա կէլիրսինիզ տէյի իւմիտ լիթտիք, արզուլէտիք, պէքլէտիք, ֆադաթի պարօն տէյի մէյտանա քիմսէ չըգմատը։ – Րէն՝ սիզէ գարշը բէք հիտաէթլէնմիշ տիր։

« Ձաթընըգլա ալէշ տագըդա գատար կէօրիւշմէքլիկէ ֆէվգէլատե իմթիհաճըմ վար սըր . . . Էկէրչէ վալիտէյին խանէսինէ կէլիրսէնիզ, հագգըմտա միւթէահիլ ալիր լիսան գուլլանըն . – Պէն , Ըէն իլէ պէրապար թատմ էմիմէք իւզրէ , սաաթ եէտիտե տիշարը չըդաճադ խէմտե , պու-նու վալիտէյմէ սէօյլէմէյեին ։

« Պու սապահ , քէնտիսի պէնի թաղիրլէտի . պէրէքէթ վիրսին , օն ալիր այտան վէ օն եէտի կիւնտէն ագըլապալիզ օլաճաղըմ . . . ֆագաթ ալիւրմիսինիզ , սինին րիւշտե պա-լիզ օլտուղում կիւնիւն սապահըսը , վալիտէմ , պէնի ալիր նիզամ թահթընա վազ իմմէք ֆիւբրինտե տիր ։ Լաբին պէն պու ֆիւբրի թահսին իմմէեօրում , վէ պու եօլտա ալիր պէլատան պէնի խալի գըլմազ իչին սիզէ կիւվէնմէքտէեիմ ։ – Պապամըն միլիօնլարը պանգատա քիւֆլէնիեօրլար . ան-լէրի գուլլանմազ վէ սարֆ իմմէք խաթէրիմ ։

« Էկէրչէ վալիտէյին նէզտինէ կէլմէզսինիզ , Տօմինիք պու թէգբիրէյի սիզէ կէթիրէճէք տիր ։ – Ալլահ աշգընա օլ-սուն , պիր եէրտե պուլուշմազ իւզրէ սէօյլէշէյիմ , եա-խօտ տահա իյիսի , սիզ Ըէնին խանէսինէ կէլին ։ Պի-վիրսինիզ քի , պէն հէր վազըթ օրատաեըմ ։

« Մէվկիւլիւմ պարօն , իլթիֆաթընը սիզէ թագտիմ խաէրիմ ։

« ՕԳԹԱՎ »

Մ. ար Գրուա-Տիէօ , մէգքիւր թէգքիրէնին օգուննա-ընը պիթէրտիքտէն ածրա , կիւլիւմսէեէրէք իշպու թէգ-քիրէեի ճէալինէ դօյտու ։

Տօմինիք . – Մի՛սիւ պարօն , պիր ճէվապ վիրճէ՛քմի-սինիզ ։

Ֆիլիբ . – Էվէթ . Մ. Օգթօվա սէօյլէեին քի , մաաամ կավարտան մուֆթարագաթըմտան ածրա , քէնտիսինէ կի-

աչճէնեմ ։ – Յօ՛մինիք , սիղ ատս տէլմպանլըմը նա՞սըլ ատս-
լուեօրտունուզ ։

Տօմինիք ։ – (Պաշըմը տալլաեարատ .) Ա՛հ միւսիւ ատս-
րօն , ալէն օլ կէնճ էֆէնտիմին կիտիշինի ալէուէնէմէեօ-
րում ։

Ֆիլիբ . – Նէ՞ տիմէք խաթէեօրտունուզ , Տօմինիք ։

Տօմինիք . – Միւսիւ ատրօն , ալիր մում էքի ուճուն-
տան եանար իսէ , չաբուգ թիւքէնիր . . . միւսիւ Օգիթալին
չաղընատա օլան՝ քէնտիսինի գաէրըմալը տըր . «Ուզադ եօլ-
ճուլուգ իտէճէք օլան քիմսէ , ամէրիքա կիւլ ատադմալը տըր »
ուէյլ մէշհուր ալիր տարալը մէսէլ վար տըր ։ Հալ ատս քի
Մ. Օգիթալ քէնտիսինէ տալա մէդդաթ կիմմէմէքտէ տիր ։
– Կիճէլէրի , գումար օյնատմազ , տուբէ կիմմէք , վէ տահա
պին տիւրլիւ զէֆք ու սէֆալար կէչիրիեօր . . .
Միւսիւ ատրօն , սէօզիւմիւն ատէալիկինէ կիւճէնմէեին, Մ.
Օգիթալըն էօմիւս , տաէթա մուդալլիալէրէ մախտուս տուր
. . . Հէր կիւն ալտըէր չէքիլ քէտալ կիմմէքտէ տիր քի, ատս հա-
լէ աճըմազմազ միւմքին տէյիլ տիր . . . Քէնտիսի կոչ , եէկ-
եանէ էվլատ օլմազդա պէրատէր , պունճա միլիօնլար տա-
հիալ կոտունինաէն , էկէրչի վէֆաթ կոչ կոչ , ատս կոտ-
տուս պիւտիւք պիր քէտէր տիմէք օլաճագ տըր ։ – Էկէրչի
մատամըն եէրինատ պէն օլամ , ատս հալտէն կոլթուրալ ու
էնտիշէնէ միւսաճագրազ օլուրում ։

Ֆիլիբ . – Յօ՛մինիք , սիղ պիր հադըդէթլի էմէքտաշ-
ընըզ . էֆէնտիլէրինիզ հադդընատաքի թէվէճճիւհիւ թագ-
տիր կոչ կոչ ։ – Ծագամի միւսաճէրիհ օլուն , չիւպհէսիզ Մ.
Օգիթալ զէֆք ու էյլէնճէկի պիր տաղ զիեատէճէ աէվէր ,
լաբին վիճտուռինին զայիֆ օլմատընա տաղմէն , քէնտիսի
գուվվէթի կոտունինաէն , հաեաթ վէ սըհհէթինճէ հիչ
պիր թէհլիքէյէ թաապ օլմատըգազ տըր , վէ ճահիլլիք
պէտանը կէչտիկինատէ տէ , չինմանլատաըլըմը վէ միւքէմէլ
պիր սըհհէթ մալիւ օյտուղունու կէրօճճէքտինիլ ։

Տօմինիք. – Աւետ վիրաին ուէ էօյլէ օլսուն, միւսիւ պարօն։

Ֆիլիբ. – Գուշտան գամ ինսազար, Տօմինիք, կէնճլիք պէմանը տա կէչէր։

Մ. ար Գրուա-Տիէօ, ակէշ տադըգա զարիֆընտա էքին-ճի տէֆա օլարադ մէդիւր էակիմիշ թաւըրի իսթիմալ իթ-տիքտէն ոճնրա, մէսլուր պիր հալ իլէ, միւզէյեէն պիր տա-լոնտան կէչտի, վէ ալթուն արդմա իլէ իշլէմէլի պիր գա-բու բերտէսինի գալտըրըպ, թաւիլըլեր վէ թէզինաթ ի-լէ գարըլը պուլունան պէհազ պիր գարուեու իչ տէֆա եավաշճա չալտը։

Ինչերտէն պիր գաոլն սէտ «կլոլինիզ» տիմէտի իւզէ-րինէ, պարօն գարուեու աչտը, վէ տիկեր պիր գարու բեր-տէսինի գալտըրըպ, օրթա տէրէճէ պիւեիւքլիւքտէ օլան վէ թաւլանըյըտա տիսկաըլտըը, ալթուն արդմա իլէ իշլէմէլի պի-լտա իլէ միւզէյեէն օլմազսընտան նահի կէօշլէրի գամաշտը-րըճը պիր բէյնատլէ միւշահէտէ օլունան պիր խալվէթ օ-տաըսնտա պուլունուս։

Բէրտէլեր տախի պու գաալիտէն օլուպ, թէքմիլ մօ-պիլեա վէ չըմինէ իտէ, այնի գումաշլա էօրթիւլմիւշ պու-լունմագտա իտիլեր։ Հէլէ տիվարտտա թաւլիգ խոիլմիշ օլան վէնէտիկ այնալտը, օրթալըդա տահա գիւեատէ բար-լադըգ քէտ իթտիրիպ, զանն իտէրսին քի, զարալանէ-տէն հէնուզ չըգմըշ օլան ալթունլար քիւմէսի իշլինտէ պու-լունուրլուքտա։

Մէդիւր խալվէթ օտաըսնտա, բարլադ պիր ամէշին գարշըսընտա տիլտէր պիր գաոլն օթուրմուշ օլուպ, պիր ընաալէ գրատի վէ միւթալէաըսնտա տալըգ օլտուգտա հալ-տէ, պարօնուն իչերի կիրտիկլինի կէօտտիւկլիւնտէ, մէսէ-րէթլէ րէֆը սէտա խոխ, մէդիւր ընտալէնի էլինտէն պըրագտը։

Ցու կիւղել գաոլնըն լէհճէի ոճնտգ, կէօշլէրի իրի

վէ սիեահ գատիֆէ ըէնկինատէ , եւուդիս եռուվարլապ վէ պի-
չիմլի պիր շէքիլատէ , վէ կէօրիւնիւշիւ սէրթ , անլը պիր ապ
ալչապ օլուպ , թապխաթ ընատա , ինսաոճլըըդ սէրէճէսինատէ
սէպաթ պուլունաուզդու անլաշըլըեօրսաու : Տօսապլարը ի-
սէ , գըըմըզը վէ էթլի , կէօզ պէպէեքլէրի սէրին , քիբրիք-
լէրի ուզուն , վէ պուրնունուն քէնարլարը , հէր նէֆէս ա-
ւըպ վիրտիկինատէ թահրիք օլունուր վէ չիշէր պիր հալատէ
օլուպ , ախլէապէրնըն տույդուլուլուդունու իսպաթ լիմէք-
տէ իտիլէր :

Ինթէ , սէքիզ օն միլիօն ահիպի օլան պիր սանսաթ-
քեարըն զէվճէսի իքէն , զէվճինին վէճաթը իւղէրինէ տուլ
գալմըշ օլան մատամ Գլանշ կավարըն էշքեարը պունատան
իպարէթ իտի :

Մէրգուսմէ , գըրգ սինինին պիր ապ կէշմիշ իտի :

11

Մատամ կավար , հէր նէ գատար մէգքիւր սինատէ պուլունաուեօրսաու իսէտէ, պու ճիւմլէ լէ տիլպէր , վէ հա-գըգէթէն կէնճ պիր գատընտա օլունաճապ հալ ու քիա-վէթատէ իտի : Շէօյլէ քի եւուվինատէ հիչ պիր չըզըգ հա-պըլ օլմուշ օլմատըդը կիպի . սիեահ տաչլարընատա հիչ պիր պէեապ գըլ գարըշմամըշ իտի : Հասըլը մէզպուրէնին կիւդէլեկի , սախթէ օլմաեըպ , թատլի իտի :

Էվէըլի մատամ կավար , մախտումու Օգթալ պէրա-պէր օլարապ տալօնլարա վէ եախօտ թէաթրօեա կիթաէ իտի , օ տէլիպանլընըն վալիտէի զանն օլունմաեըպ , գըզ-գարընատաշը զանն օլունուր իտի :

Շուրաթը տախի իլալէթէն ալէման խոէլիմ քի, հէնուզ եվկիրմի եռաշընաա օլան մէրգում տէվիպանլի, քէնտի սինանինէ բաղմէն, իրի վիւճուտուլու խոի։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. – (Թէմալը նէզաքէթի իւզրէ սէլամ վիրէրէք.) Ամիզէմ մատամ, սիզտէն խոապէրլէր ալմաթա լիւզում կէօրմէմ։ Հիչ պիր սէպէպլէ թէապէտուլ լիմէնէն օլ բարլադ կիւզէլևկկինիզ, իգիթլիզա խոէն խոապէրլէրի պանա էվվէլճէ վիրմէքտէ տիրլէր։

Մատամ Կավար. – Շիմտի, պուրաճըգտա պիզտէն զայրի քիմսէ եօզ տուր, պինապէրլին լուէճէք սէօզլէրիմիզի քիմսէ իշիտէմէզ։ Իմտի, մուսիւ պարօն, պու ատի սէօզլէրի պըրադալըմ տա, իշիմիզտէն պահս խոէլիմ։

Ֆիլիբ. – (Մատամ Կավարն կիւմրիահ տաչլարընա տօտապլարընը վաղ իլմէք իւզրէ էվիլէրէք.) Էօյլէ խոէ, սէվկիւլիւմ, տապահլար խայր օլսուն։

Հալ պու. քի մատամ Կավար, գաշլարը չաթըլարադ վէ տուրաթը էքշիեէրէք, եիւզիւնիւ օլ պիր թարաֆա չէվիրիվկինատէն, պարօն տը Գըրաա-Տիէօ. – Լաքին սէվկիւլիւմ Գլանչէթ, նիչին պու սէրթ մուամէլէտէ պուլունուեօրտունուզ։ Ամճապա պիլմէեէրէք, հագգընըզտա միւնասիպէթսիզ պիր հարէքէթտէ մի պուլունատում, սէտի։

Մատամ Կավար. – Տիւն նիչին պուրաեա կէլմէտինիզ, պարօն. քիմ սիզէ մանի օլտու։

Ֆիլիբ. – Տիւն Բարիատէ տէյիլ խոիմ։

Մատամ Կավար. – Նէ՞րէտէ խոինիզ։

Ֆիլիբ. – Սէն-ժէրմէնատէ խոիմ։

Մատամ Կավար. – Սէն-ժէրմէնատէ նէ՞ իշինիզ վար խոի։

Ֆիլիբ. – Օրմանատա պիր քէչի թատրօ խոխեօրտում։

Մատամ Կավար. – Սահի՞հ մի։

Ֆիլիբ. – Շահիտլէրիմ վար տըր. պէշ ավճը խոիք։

Պանդարոն իշխեսէ, սկզբն թանաքելընդդ Մ. ու Գրօյտօն իւէ մարդն Ընտրէ ու Սան-Բէմօ տախէ վար խոն։

Մատամ Կավար. – Տիմէք քի, պարօն, կիպլինճէ պիր տատափաթըլըգտա պուլանմատընդդ, պիր էնթրիգա իճրա իմէմէոնիդ. հասըլը չուտհէլի հալ ու հարէքէթ իրթիբաբ իյլէմէոնիդ։

Ֆիլիբ. – Հադդըմտա չուտհէեմ մի զահիլ օլուօրտունուդ։

Մատամ Կավար. – Իդրար ու իմիրտաճ խոէրիմ քի, պիր ազ, վէ համթիտա պիւտտէյիլէ չուտհէեէ զահիլ օլուօրտուս։ Նէ՞ ետաէրիմ, գրտպանճրիմ վէյտէլամ։

Ֆիլիբ. – Իշթէ պու ֆէնա, հէմտէ հադդըրդընդդ։ Եալընդդ պիզի իչի եուշատրդրիմը պիլտիկինիդ հալտէ, հադդըմտա նա՞սըլ չուտհէեէ զահիլ օլտայիլտրոնիդ։

Մատամ Կավար. – Տիմէք օլուր քի, պէնի սէվիօրտունուզ։

Ֆիլիբ. – Սիզէ ատէթա սէճտէ պիլէ դըլտրրիմ, պանա էմին օլունուզ։

Մատամ Կավար. – Իվվէլքի դատար պանա մուհատապէթինիդ վա՞ր մը որր։

Ֆիլիբ. – Շիմտիքի մուհատապէթիմ, էվվէլքինին եուդ միսլի արթմընդդ որր։ Դու կիւն եալընդդ պիր արզում վար որր, – Նի՞չին չու տադրդատա օ արզումու մէվգըի ֆիլէ կէթիրմէօրտունուդ։ Նի՞չին օն պիր կիւնէ դատար մատամ պարօն Ֆիլիբ որ Գրուա-Տիէօ թէամիհէ օլունմադրդա մուվաֆֆագաթ իրթիբաբ։

Մատամ Կավար, խաֆիֆճէ ուճուդրարրընը չէքէրէք, չէօյլէ ճէվապ վիրուն.

— Սէպէպինի պէնտէն տահա լյի պիլիրսինիդ, էվվէնտիկիմ հալտէ, Օգիտալըն վասիսի օրմագ հադդընը գայդ խոէճէեմ. հալպուքի սօնունա գատար պու հադդը մուհաֆֆագա լյլէմէք խոթէրիմ։ Մ. Կավարըն սաեէմտէ գա-

զանոնք օրտուզու ալիր սէրվէթին հադգիը հիսաէնատէն նալաեըզ ալիր սուրէթտէ պէնի մահրում պըրագմասը զաթէն քեաճի տիր. չիմտի տէ, էվլատըմըն ալինի ըիւշտէ պալիղ օլաճաղը կիւնէ գատար նայիլ օլմազ ըղըմ լազըմ կէլէն վարիտաթտան ֆայիղ կէլմէք կիւպի մանէատըզ ալիր տիվանէլիկի իճրա իտէմէմ, Պինաէն ալէյհ, ալիր աէնէատէն սիզին զէվճէնիզ օլաճաղըմ։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, ալիր ա՛հ իտիպ,

— Պիր աէնէատէ՛ն . . . բէք ուզուն միւտտէթ տիր, տէտի։

Կէնճ գատըն եէնիտէն ումուղլարընը չէքտի, վէ պու տէֆա թէպէտտիւմ իտէրէք, չէօյլէ սէօյլէտի.

— Պա՛րօն, նէ՛տէն չիքեատէթ իտիեօրտունուզ. զանն իտէրիմ քի, հադգընըզտա հէր վէճհլէ հիւանի մուտամէլէ իտիեօրում, վէ պէլքի տէ ալիր ազ իլէրի կիտիեօրում. անճադ էկէրչի թայեին իմթիհանըմըզ զէման սիզէ ուզուն կէօրիւնիեօր իտէ, պու պատատէ պէնիմ գատահաթըմ եօգ տուր։ Իմտի, էօյլէ ա՛հ իտիպ տուրմատըն, եօգտա սիզէ իթա իմթիհանէտէն տօլատը ալիր տէրէճէ միւզտարըպ օլտուղում աէրպէսթիեէթի տէ կէրի ալըրըմ։

Պու արտա, Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ, մատամ Կավարտա զէնտօսթանէ ալիր հալ ու հարէքէթ իպրաղ իմթիհանէտէն, մէզպուրէ, քէլամընտա տէվամլէ,

— Նիվէթ, պէնի աէվինիզ... պէնի թէսէլլի իտինիզ ... զիրա աէվիլմէեէ վէ թէսէլլի իտիլմէեէ միւհիմաճըմ, տէյի պէեան էյլէտի։

Ֆիլիբ. – Թէսէլլիեէ իհթիեաճընըզ մը վար տըր տիեօրտունուզ... Ֆագաթ նէ՛տէն տօլատը ազիզէմ Պլանշ, քէտէրինի՞զ մի վար տըր։

Մատամ Կավար եավօտ Պլանշ. – Նիվէթ, հէմ զիեատէյլէ քէտէրիմ վար տըր։

Ֆիլիբ. – Պու քէտէր նէ՛տէն իճատ իտիեօր։

Պլանշ. – Օգթավ սէպէմինաէն։

Ֆիլիբ. – Հալէա օ մու։

Պլանշ. – Էվվէթ, էսէֆ խաէրիմ քի, քէտէրիմի մուճիալ օլսան՝ հալէա օ տուր։

Ֆիլիբ. – Պու արսըղ չոճուգ նէ՞ ևաբրեօր։

Պլանշ. – Էր վագըթ քի ևարտըղյարընը ևաբրեօր. մէ-սէլա, արհհէթինի իհալաէ լէյ, հաեաթընը մսհվ խոխեօր, վէ միւամաղաէլինի թէհլիքէյե, վէ քէտիմի եաղմակլըէրին էլինե վաղ իլէեօր։

Ֆիլիբ. – Եանի քէնտի քէտիինի ամէք խոխէեօրսուՆուղ։

Պլանշ. – Խա՛յր, չիւնքի հէնուզ քէնտիսի սինին ըուշաէ պաէիղ օլմուշ օլմատըղընտան, հիչ պիր սէրվէթէ մալիք տէյիլ տիր։

Ֆիլիբ. – Շեւահէսիղ, ֆաղամ պիր սէնէտէն էվվէլ, աղթը միւիօն ֆրանգ սահիպլէրինին կէչիրտիքլէրի էօմիւր կիսալ պիր էօմրիե աղըշմըշ օլսուղում հալտե, սու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, թահրիք օլունմադան, վէ կէօղ-ծէյ սու ձէյգ տիր։

Պէօյէ սըրսալարսա օլսուղու կիսալ, մսաամ կալար, ամէք խոչճէք տիր։

լէրի այնի վարդըմտա աթէշ վառել տալդատա , վէ եա-
նագլարընտա էտշլար ազմադատա խոր :

Պարօն , մերգումէնին էլլէրինն թուքտալ ,

— Ադիզէմ , ըչճա խոէրիմ , քէտալ ախըքնան խոհնիլ :
Շիւտհէխիլ Օղթալ դադահաթը տըր , գադաթ դադա-
հաթընը խաֆխֆլէթէն պադը ահվալ ու վէդաւեի տէ նա-
ղարը ախըդաթա ալմադ լազըմ տըր , տէյի պէհան էյ-
լէտի :

Պլանշ . – Նէ՞ վառել ահվալ ու վէդաւեի :

Ֆիլիբ . – Սինինին իմթիհաճաթընը ... մուղիրը խոյ-
լարըն ախըմնատէն տիկէրինէ ախրաւէթինի ... իվատընըզըն
հալ ու վախիէթինէ մուշտուին հալ ու վախիէթտէ պու-
լունան տէլիգանլըլարըն հէման ճիւմլէխ , պու եօլտա հա-
րէքէթ խոէրլէր :

Պլանշ . – Հէման ճիւմլէխ՞ մի տիկօրսունուզ : Հալպու
ք՛ի պէն էօյլէ տէլիգանլըլար ախըրիմ ք՛ի , կէնճլիկէ մախ-
տու օլան ճէհալէթլէրինին ախր հուտուտու վար տըր : Ան-
լէր՝ իլէրուտէ միլիօնլատա մալէք օլաճադլարընը ախլախք-
լէրի հալտէ , չալըշմադ արզուսունատէն կէրի տուրմադլար ,
վադար ու հայախիէթի հիսախուաթընը պէրթարաֆ իթմէզ-
լէր ... եա Րապպի՛ , պու կիտիչիմիզին ածու՞ նէ՞ տիր .
ադչէ , ինանըրըմ գալմինի ալօղուպ , տիրաւէթ ու ֆէթհանէ-
թինի մո՞ւհիմ մը խոէճէք տիր ... Խա՛յր , խա՛յր , Օղթալ
պու խուտուատա միւսթէճաբ տըր . էվվէթ , պէտխուլյու-
լար իչինտէ , էն ֆէնատը տըր :

Ֆիլիբ . – Ա՛ճայի՛պ , պու դատար հիսաէթ նէ՞տէն խ-
ճապ խոխեօր . ևէնի պիր շէ՞յ մի վար տըր :

Պլանշ . – Շիւպհէխիլ ախլախմինիզ չի , Օղթալ , մէք-
րուհ պիր ֆահիշէնին բէնչէլէրինէ ախշամուշ տիր :

Ֆիլիբ . – Րէն կրանշանըն բէնչէլէրինէ՞ մի :

Պլանշ . – Էվվէթ , խոմ պու տուր , ֆադաթ քէնտինի պիր ճանվէր տիր :

Ֆելիք. – Ֆադաթ, ապիզէմ Պլանշ, տէտիկինիզ գըզ ճանվէր տէ օլսա, զաեէթի տիլտէր վէ կիւզէլ տիր։

Պլանշ. – (Չիեատե քէտեր լէյ.) Վա՛յ, սիզտէ՞ մի օ գըզը կիւզել վէ տիլտեր պուլուեօրսունուզ, օ պիէտէպ գըզը քի, ըէնկի օալմուշ վէ երիւզիւնէ պադըլմազ պիր հաւլէ կէլմիշ օլսուզու ճիհէթլէ, մահզա քէնտիսինի կիւզել կէօսթէրմէք իչին, պօեաալարա վէ սախթէ սաչլարա միւրաճաաթա մէճպուր օլմուշ տուր... Ա՛հ, էրքէքլէ՛ր, էրքէքլէ՛ր, քեաֆֆէնիզտե պիրիալիրինիզե պէնզէրսինիզ. – Պիր գաատըն սիզէ լոշ կէօրիւնմէք իչին, եալընըզ սաթըլմասընա տէն ճէլպ օլունսուրում. իսմի, պու կիւնքի կիւն գալըմ սիզէ այիս օլսուզու հալտե, հալ ու հարէքէթիմի քէնտինիզ հիւքմ իտէպիլմէսինիզ, տէտի։

Իշպու լաթիֆ սէօզլէրտէն, մէրդումէ պիր աչ թէսակին օլարագ,

— Էվէթ, հադդընըզ վար տըր. պու պաապտե թաքսիրաթ պէնիմ տիր, Ֆի՛լիբ, տօսթում, պանա աֆիվ իտինիլ. նէ՞ եաբաեըմ, էլիմտե տէյիլ տիր. սինէրլիրիմ գաալաըղընա, վէպիր աչ հիսսէթ հիսս իթտիկիմտե, մուզթարըզ օլաեօրում, տէյի պէեան իթտի։

Ֆելիբ. – Նիհաեէթ սէօյլէեին պադալըմ, մաատէ՞ տիր։

Պլանշ. – Օգթավ, էօմրիւնիւ օ գըզըն եանընտա կէչիրիեօր։ – Զօգ տէֆա իչքինէ պիրլիքտե թէսաատիւֆ օլուսնուեօր։ Հէր կիւնա միւնասիպէթի թահգիր լէյ, վէ ըրզ

ու նամուսու աւրագ ալթընա ալարագ, Օգթամ հէր եէրաէ մէզակուրէ իլէ պէրապէր պուլունուեօր։

Ֆէլէք. – Պու հարէքէթին եօլսուզլուզունու պէն ան թաստիգ իտէրիմ, ֆագաթ, Բարիստէ պու գատար ճիւզէլ շէյլէր, մուճխալէ սու խպրէթ օլամագ։ Համտ օլսուն, Օգթամ նէ՛ էվլէ տիր, նէ՛ ան ֆամիլեա սահիպի տիր։ Շիմտիքի հալտէ, եաղընըզ քէնտիսինի թէհլիքէեէ իւգա իթմէքան օլսուգ, ագըլլանտըղընտա, եիկէրմի եաշընտա օլսուղու զէման վուգու պուլան հարագէթը ունուտլաճագ տըր։

Պլանշ. – Յուրուն, հէր շէյի սէօյլէմէտիմ։ Պու հայլաղ էվլատ, իւչ կիւն տիւր քի, պու էվէ աեագ պիլէ պատամըշ իքէն, էսէֆ իտէրիմ քի, եաղընըզ պու սահաղ կէլմիշ տիր։

Ֆէլէք. – Է՛յ։

Պլանշ. – Շիւպհէսիզ, պուրաեա կէլմէզտէն էվվէլ ֆիաք ու ֆիճուր իլէ վագթինի կէչիրմիշ տիր։ Զիւնքի, բէնկի օլմուշ վէ քէնտիսի թագաթըղ օլսուղու կիպի, պէլքի տէ աէրիօշլուգ հալինաէ պուլունտուղու, հալինտէն անլաշըլմըշ տըր։ Կիեինմիշ օլսուղու պալօ էավասը ալթընտա, ատէթա մէզար գաչկընընա պէնզէեօրտու... Քէնտիսինի կէօրտիւկիւմտէ, հէման գօրգտում, վէ ֆէնաղըգ հիսա էթտիմ... Պուրաեա կէլէչի խէ, ագչէ խաթէմէք իչին խոէ։

Ֆէլէք. – Օրսաը մալիմ։

Պլանշ. – Պիլէրսինիզ քի, քէնտիսինէ այտա իւչ պին ֆըրանգ վէրիեօրում. պու մէպլաղ խէ, չօգ շէյ տիմէք տիր։

Ֆէլէք. – Քէնտիսինին ալթը միլիօն աէրվէթի պուլունտուղունու տուշիւնիւրսէնիզ, վէրտիկինիզ ագչէ պիւեիւք պիր շէյ սաեըլմագ։

Պլանշ. – Լաքին քէնտիսի հէնուզ պինին րիւշտէ պալիգ օլմատըգը ճիհէթլէ, մէգքիւր միլիօնլարըն սահիպի տէվլ տիր։

Ֆիլիբ. – Թէհամ ասըր։

Պլանշ. – Տէրբևար օլան ախլէադը իճապընճա, Թաւալի պու ափսունք մէալատ, քէնարխինէ պայրը քևաֆի կէօրինիւօր։ Անա տուրնադասըղըն խոմխդրատ իմ մէրքէ, ադօրճ՝ ադօրճ իւղէրինէ եըղաւօր։ Հէյէ պուբաճա եադմուր կիսալ հիսսայ բուտուլալարը կէլմէքտէ ատր։

Ֆիլիբ. – Օ ադօրճլարը էօտէւօրնունուղ։

Պլանշ. – Ընլահ իմմէհէ։

Ֆիլիբ. – Էօյլէ խաե, իշպու բուտուլալար, նէ դաատար եադմուր կիսալ եադարաա եադընն, ֆիլթուր սիլէ իմմէհինն։

Պլանշ. – Ֆադաթ շու էանաատ Օգթաւըն պանա վիւրաճաթ խոխընէ նէզարէն, դալխտա թէֆէճի էֆէնտիլէր տէ, արթըգ քէնտիսինէխոխընդրատ վիրմէմէկէ պաշլամըշ օլմալը ատըրտար։

Ֆիլիբ. – Սիզտէն խոթէտիկի պևեւնւք ատր մէալա՞ղ մը ատը։

Պլանշ. – Պէշ պին ֆրանդ ատըր։

Ֆիլիբ. – Պու բարաեը քէնտիսինէ վիրտինի՞զ մի։

Պլանշ. – Խա՛յր։

Ֆիլիբ. – Պու հալտէ, ադիդէմ Պլանշ, զանն խոէրիմ քի, խբինիղտէն էն պիեատէ նախօշնուտու էվլատընըղ օլմալը ատը։

Պլանշ. – Տահա իչին ածնունու ալիմէզսինիզ. հիսսէթիմ իչթէ չունատան իլէրի կէլմիշ ատր։ Օ սէֆիլ մէճնուն՝ «վա՛ւտէ, պու ադչէնի վիրմէմէղսինք խոէմղսին, չուբաեը տուչնուն քի, մուգատտես ատր թէահիւտ վէ նատուտա ինթիգալ խոէն պիր թէահիւտ իչին պու բարա լադըմ ատը» տէյի պաղըրմըշ ատը։ Պէն խա՛, գումարտա պօրճ իմմիշ օլտուղունու զանն իմտիկիմ հալտէ, Օգթամ վալխոէսինէ հագատրէթ իմմէքտէ օլտուղունու տուչհունմէհէրէք, «Րէն Պլանշան պանա իմխատր իմտի, քէնտիսինէ պիր այըդ պօրճում վար ատը... անլաեօլտուն ա՛, վալխտէ, էկէրչի

ալէշարէ մատուռմուն էմպիլիէթլինէ, ատէ խոթխոթալ լմթան կոտ-
ուիմ, ֆէնա ալիւ ատէմ, ատլանտըըըգը, հադըդի ալը խըը-
ըզ օլաճադ խուիմ։ – Խմտէ, հայտէ վալիտէ, ատնտըղընը
աչտա, խոթէուիկիմ ապչէկի վէրա ատէյի ատէվամ լմթմիշ
ուիր։ Մխաիւ պարօն, սիղ պուննալտա նէ՞ ուէրսինիլ։

Ֆիլիբ. – Պիր ադ միւնասիպէթսիղ օլտուղունու թաս-
ուիղ խոէրիմ։ Էյ սիղ ֆէնախանէ նէ՞ ուէտինիլ։

Պլանշ. – Գօվտում։

Ֆիլիբ. – Իվուէ՞ն մի։

Պլանշ. – Խա՛յր, էսէֆ խոէրիմ ֆի, էվ ֆէնախինէն ուիր-
օտաման գօվտում։ – Ա՛հ, հադըդէթէն, ալէն ա՛ննա-
ճադ ուիր վալիտէեիմ... Պու հայլատ էվլատը թէկդըֆ
լմ տիրէմ՞ զիւեիմ։

Ֆիլիբ. – Պունուն իչին պիր չարչ պիլմէեօրում, ադա-
ղէմ Պլանշ, հէմտէ նէ՞ ֆայտէսի վար ուըր։

Պլանշ. – Օ ֆահիշէնին էյէրինատէն ֆէնախինի գուր-
թարմըշ օլուրում։

Ֆիլիբ. – Պիր ալէնէ սօնրա էինէ անըն էլինէ ախուշճէֆ
ուիր։

Պլանշ. – Հիչ ատէյիլ խտէ, պիր ալէնէ, ալէնիմ խամիմ
տիմէֆ օլան խամինին նամուատուդ սուրէթտէ էտաերլմտարն-
ատան խալի օլուրում։ Պու ճահիլ՝ պիր թագըմ դաղէթա-
լարա, էսէֆ օլունաճադ պիր սուրէթտէ ակրմատէ օլմուշ
սուր։ Ինչէր, ֆէնախինէն տիվանէճճէ հարաֆէաթը քիֆա-
յէթ լմթմէօր կիտի, տիկէրլէրին ագըըըզճա հալ ու հա-
րէքէթլէրինի տէ ֆէնախինէ հաար խոխէօրլար։ Պաղէն՛տէ
հադգընատա պիր թագըմ չէ յլէր ույտուրուլուէօր։ Պու խ-
ատէ, ուլթանաճադ վէ նէֆրէթ խոէճէֆ պիր հալ տիր։

Ֆիլիբ. – Իամինիզի ատյիշթէրին ակվիւլում... էկէր-
չի մատամ պարօն Ֆիլիբ ար Դրուա-Տիէօ խամինի ալըրատ-
նըզ, Օգթավ կավարըն չայեանը մուտախէղ հալէրինատէն
ուլթանատա ակսէպինիլ դալմադ։

12

Հալպու քի մատամ Պլանշ կավար , պունատան ագտէմ վէրտիկի ճէվապ կիպի , թէքրար , օղլունուն սիննի ըիւշտէ պէլուղու պէմանըննա գատար վասիկք հադդընը մուհաֆա-զա , վէ իւչ եիւղ սին ֆրանգ էրատը պիղզաթ խթխմալ էթմէք խնթէտիկինի պէեան , վէ էլավէթէն տախ չէօյլէ իֆատէ էթտի ։

— Նքի սէնէ տիր քի , տուլում , վէ զաեէթ ճէօմէրտա-ճէ եաշամադըղըմլա պէրապէր , եիւղ սին ատէտ ըիալ պիր թարաֆա գօյմուշում տուր ։ Պու սէնէ , ագալլի էքի եիւղ սին ֆրանգ տահա էլավէ խտէպիլէճէեիմ ։ Մ. կավար էլէ էվէնտիկիմտէ , իւչ եիւղ սին ֆրանգըմ վար իտի ։ Հասըը , սիզին էլէ էվէնտիկիմտէ , զէննկին պիր հալտէ պուլունաճադ տէյիլ իսէմ տէ , պիւտիւթիւն ֆագիր հալտէ տէ պուլունմաեաճաղըմ ։

Ֆիլիբ . — Պունլար պէնիմ նէմէ լազըմ , պէն զաթէն բարա աշըգըըը տէյիւիմ , եալընըզ սիզի սէվէրիմ ։

Պլանշ . — Պու պապտէ սիզին տէեէրինիզ , պէնիմ տէեէրիմտէն զիեատէ տիր , չիւնքի շուրասընը իգրար ու ևթևրաֆ էյլէրիմ քի , պէն ագչէեի սէվէրիմ , հէմ զիեատէսիյլէ սէվէրիմ , անճագ ագճէեէ օլան մուհապպէթիմ , քէնատ չախարըմ իչին օլմաեըղդ , օ տաեէտէ իսթիհսալ օլուն ատիկէճէք էնվահ տարաթ , տէպտէպէ , զէֆք ու էյլէնճէ իչին տիր ։ Ա՛հ էկէրչի Օգթավըն պիր թադըմ էնթրիկանըտա վէ Բարիսին ֆահիշէլէրինէ եէտիրճէք օյտուղու շու ալթը միլիօն ֆրանգ պէնիմ օլսա իտի , չօդ կիւզէլ շէյլէր եարար իտիդ ։

Ֆիլիբ. – Ախիղէմ Պլանշ, իշպու ալթը միլեօնատա օլ մաեարատ, ատղուլէտիկլինիւղ շէյլէրի եարաշալիլիրիւղ. վադաա բէք օլ գատար կէնիշճէ տէյիլ խսէտէ, եինէ օլատուգճա հէր միւրաճիլղա էրէշիլիրիւղ:

Պլանշ. – Ա՛հ, օ ալթը միլիօ՛ն, ալթը միլիօ՛ն:

Ֆիլիբ. – Արթըգ անը ֆինդրինիղաէն չըգարըն:

Պլանշ. – Ֆինդրիսուէն չըգարամամ: Էկէրչի իյի ատէմլէրին էլինէ կէչէրսէ, պէյքի պիր հիսսէ ալաշիլիրիմ. հալպու քի, օ միլիօնլարըն նէ՛ օլաճագլարընը պիլիրսինիղ: Էսէֆլէ սէօյլէրիմ քի, պէն տէ պիլիրիմ: Պու խուսուսատա մուգավէլաթ մուհարրիրիմին վէ ավօգաթըմըն էչ յէրինէ օտրատամ... վազիֆէմի սօնունա գատար իճրա իտէճէեիմ, վէ քէնարինէն տիվանէճճ հարէքէթլէրինէ գարշը, օ պիչարէեի հիմաեէ վէ վիգաեէ էթմէկէ չալըշաճաղըմ: – Էկէրչի պիր սէնէտէն էվվէլ ադը պաշլնա կէլմէդ իսէ, սիզ տէ տախիլ օլարատ, ֆամիլեաճա պիր միճլիս թօպլանաճաղըմ, վէ էվլատըմը սինին րուշտէ պալիղ օլտուղունուն իրթէսի կիւնիւնատէն իթիպարէն, պիր միւշավիրի մախտուսուն թահթը նէզարէթինատէ պուլունտուրաճաղըմ... Ֆի՛լիբ, պու խուսուսու քէնարինէ իսապէր վիրմէնիղի րէճա իտէրիմ: Պու պապտէքի գարարը գաթիմի ճիտտի նազարըլյա պագմասընը, վէ անճագ քէնարինին միւսթագպէլտէքի հարէքէթ ու միսլէքի պու գարարըմը թէպտիլ ու թատիլ իթտիրէպլէճէկինի քէնարինէ աէօյլէեին... Շուրասընը քէնարինէ անլաթըն քի, էկէրչի պիր սէնէ ածրա, պէնիմ վասիլիկիմտէն տահա գիեատէ սէրթ վէ չէտիտ տիկէր պիր վասինին նէզարէթի թահթընտա պուլունմագ իսթէմէդ իսէ, չիմտիտէն, տալա վադըթ կէչիրմէքսիզին, հաթթա եարընտան իսէ, պու կիւնտէն, քէնարինին մուգիրը տատէթլէրինտէն, սէրվէթինի, իթիպարընը, վէ պէյքի տէ հաեաթընը մահվ իտէճէք օլտուղու նամուտտուղ մահէլլէրէ կիտիպ կէլմէկտէն ֆարիղ կէլմէկ տիր: Զիւնքի, էլպէթթէ զաթը-

նըղտա անլաեօրտունուզ քի, մէրզումն պու կիտիշի, ա-
զըպէթ քեար քենտիսինին մահվ ու թէլէֆինի մուճիպ օլա-
ճադ ատը։

Մատամ կավար, պու պրա սէօղլէրինի քէսիպ, ու-
զուն պիր ա՛հ իթտի։ Պատէհու, չու վէճհլէ քէլամընա
սէվամ էյլէտի.

— Պէն էյի պիր վալիտէ օլտուղումուան, պու եօլտա
հարէքէթ իտիեօրում, զիրա նիհաեէթ էկէր Օգթավ՝ սինին
ըիւշտէ պաւիղ օլմազտան էվվէլ վէճաթ իտէր իտէ, ալթը
միլիօնա պէն վարիս օլաճաղըմ, ֆաղաթ ֆինքրիմտէն պէօյ-
լէ մէքրուհ պիր միւլահազա պիլէ կէչմէմիշ իտուկինէ ճէ-
նապը Ալլահ չահիտ տիր։

Պու սէօղլէր սըրտաընտա, պարօնուն կէօղլէրինտէ
պիր բարլադըզ միւշահէտէ օլունուպ, ֆաղաթ պու բար-
լադըզ անինտէ կէչտի։ Մուախխարէն մէրզում, սէտաը
թէպտիլ օլմուշ օլարագ,

— Ալլահ իթմէսին քի, Օգթավա պու եօլտա պիր
ֆէնալըզ օլսուն, զիրա օ հալտէ էօմրիւմուն եէկեանէ ար-
զուսունու թէրք իթմէք, վէ է՛ն մուազզէղ իւմիւտիմէ սօն
վէտամը վիրմէք լազըմ տըր։ Տիմէք իսթէրիմ քի, մաազալ-
լահ էկէր Օգթավ վէճաթ իթտէ, ծնտան սօնրա սիզին իլէ
էվլէնմէյեէ րազը օլամամ, տէտի։

Պլանշ. – Նի՞չին։

Ֆիլիբ. – Զիւնքի օ հալտէ սիզ զիեատէ սէրվէթ տահի-
պի օլմուշ օլաճագսընըզ։

Պլանշ. – Նէ՞ պէյտս վար տիմէքլիկին սըրտաը չիմտի-
տէ պանա կէլտի։

Ֆիլիբ. – Ա՛հ, ազիզէմ Պլանշ, պէն տիւնեատը պիլի-
րիմ։ Սիզին պիւեիւք պիր սէրվէթինիզ օլարագ, պէնիմիլէ
էվլէնմէնիզտէ, չայեանը նէֆրէթ պիր բարա սէվտաըյա
պու իզտիվաճըն իճրա իտիլտիկինի, վէ իտամի բարա իլէ
տաթմընըզմը հէր.քէսին ազվ իտէճէկի տէրքեար տըր. հալ

պու-քի , պէն հէր չէ յաէն էվվէլ , հաթթա իգ-պալ ու սաս-
աէթաէն էվվէլ աէ Նամուս ճիհէթինի դաէրըմապ իսթէ-
աիվիմաէն , սիզին , աէրվէթի քիւլլիէեէ մալիք օլաուզու-
նուզաա , պու ապատը իզահիլացաան ֆարիզ կէլմէքլիկիմ ի-
ճապ իտէր :

Մաաամ կավար , պարօնուն պու աէօղլէրի իրաա իթ-
աիվի էանաատէ , մէրդումա քէմալը հայրէթլէ պագմապաա ,
վէ մեզքիւր աէօղլէրի իսթիղրապլէ տինլէմէքաէ իտի : Պա-
աէհու մէրդումէ շու եօլաա ճէվապ վիրաի .

— Ձէ՛լիք , զէմանէմիզաէ , ճէննապը Ալլահ սիզին կիսի
մախլուգլար եարաթմամագաա տըր : Պանա կէլինճէ , սի-
զին իամինիզաէն ֆարիզ կէլմէքաէն իտէ , Օզթապը միլիօն-
լարընա սահիպ օլմամ պէլէ , անլէրի ֆուգարաեա թէվզի
իթմէկի թէրճիհ էյլէրիմ :

Ձէլիք իլէ Գլանչ ապաարնաա պիր միւաաէթ աահա
միւքեալէմէ աէվամ իտիպ , օնաան սօնրա , Ձէլիք , Օզթա-
վա իգթիզա իտէն նասիհաթլարը վիրմէքլիկի վատ իտէ-
րէք , օրաան մուֆարագաթ իթաի , վէ սիչարաա , կէլ-
աիկի զէման պիր գաչ սէօզ թաաթի իթմիչ օլաուզու իըզ-
մէթքեաաա իաաթ կէլմէքլէ ,

— Տօ՛մինիք , Մ. Օզթապա միզիթա վիրճէկիմի քէն-
աիսինէ իաապէր վիրաինի՞զ մի , աէյի սիւալ էյլէմի :

Տօմինիք . – Նա՛յր , միւսիւ պարօն :

Ձէլիք . – Նի՞չին :

Տօմինիք . – Ութի աէֆա գաբուաունու չալըրմ , ճէվապ
վիրմէաի : Շիւպհէսիզ , ֆէվգէլաադէ եօրկուն օլարագ ավ-
աէթ իթմէքլէ , աէրին ույգուաա օլաուզունատան , քէննա-
սինի ուեանաըրմաեա ճէսարէթիմ օլմատը :

Ձէլիք . – Սիզ պանա օտաադը կէօսթէրին , պէն քէն-
սինի ուեանատըրըրմ :

Պիր սօֆա իլէ վալիտէսինին տայրըէսինէ մէրպուէթ օ-
լան , վէ ալթ գաթ իլէ իսթիլաթը օլուպ , այրը պիր նէր-

տխլան իլէ խանէնին տիկէր ճիհէթլէրինտէն միւսթապիլ պուլունան Օգթավըն տայիրէախ, սահիհէն պիր պէքեար տէլիգանլը տայիրէախ օլուպ, պիր իչ օտասան, վէ չալըշմադ օտասը եախօտ թէնէֆֆիւսխանէ մադամընտա դուլլանըլան ջիւզիւք պիր սալօնտան, վէ պիւեիւք պիր թուալէթ գապինէսինտէն միւրէթթէպ պուլունմադտա իտի։

Տօմինիք իլէ գաբուեու աչըպ, Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօվիւ եալընըզ պըրագարադ,

— Միւսիւ պարօն, Մ. Օգթավըն եաթադ օտասը արդատա տըր, տէտի։

Միւսաֆիրի մէրգում, սատէ սուրէթաէ թէֆրիշ իտիլմիշ օլան սալօնա պիր կէօղ կէզտիրտի։

Պու սալօնտա, մօդիլեա օլարադ, եարըմ տուզինա գատար իսկէմլէ, մէշին գարըլը պիւեիւք պիր սէտիր վէ մէշէ ազաճընտան մատամուլ պիր եադըխանէ օլուպ, մէզքիւր եադըխանէ իւզէրինտէ, եադըճըլըղա մախսուս պադը շէյլէր, վէ ղաեէթ սիւսլիւ էքի թաղանճա ատնտըղը, նիշանճըլըղ էչին թաղանճա, վէ տիվարլարտա, եարըշ աթլարը թաակիլէրի, դամչըլար, աթ կէմլէրի, մապքէլէր, կէօքիւս ղըրմըլարը վէ սիլահ էլտիվէնլէրի պուլունմադտա իտի։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, գարշըլարնտա պուլունան պիր գաբուեու աչըպ, պիր տանկյեէ գատար իշպու գարունուն էշիկի իւզէրինտէ տուրտու։

Պու օտանըն մէֆրուշաթ վէ թէզեինաթը բէք միւքէմմէլ օլմադըղէ պէրապէր, գատընըտա մախսուս պիր հալտէ իտի։ Շէօյլէ ք՝ի, հէր թարաֆ աչըգ բէնկիլի գումաշլար իլէ գաբըը օտուղու կիպի, պունլարըն իւզէրինէ տէ տանթէլար էօրթիւլմիւշ, վէ ֆէվգէլատէ նաղխ վէ ճալխակ պիր պուրօ վէ հշթայը տայիրէ, վէ իբէգիլի պիւեիւք պիր եադըճ վադ իտիլմիշ, վէ տիվարլարտա, էթրաֆլարընտա տանթէլա չէվրիլմիշ այնալար թաակիպ գըլընմըշ, պէհատ վէ գըրմըզը բէնկիլի սըգ պիր հալը իլէ ոեր գաբլաթըլմըշ,

վէ ծն էքի գատար նիմ չըպլատ թասվիրլէր ասըլմըշ օլտու-
ղու մախլու, պիր գաչ ատէտ ույդունսուզ քիւչիւք սանէմ-
լէր ատ եէր եէր վազ իտիլմիշ իտի։

Պու եամթազ օտասընըն նագշ ու թարիֆինի պունատան
վիեատէ իլէրի կէօթիւրմէք իսթէմէեիդ։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, մէզքիւր շայեանը թէէսափուճ
մէնզարէեի կէօրունիւկիւնատէ, սահիպինի աճըրճասընա, տօ-
տագլարընատա, նէֆրէթ հալույէ պէրապէր, պիր թէպէս-
պիւմ հասըլ օլտու։

Օգթավ կալար, իւչ տէօրթ կիճէ արտ արտա ույ-
գունուզ գալըպ, վագթընը գումարխանէլէրատէ վէ իյշ ու
իշտէթատէ կէչիրմէքտէ, թագաթ ու տէրմանը գալմատըղըն-
ատան, գարեօլասընընըն եարը աչըդ օլմատը տախի իսպաթ
իթտիկի իւզրէ, հէր նէ գատար եամթաղընա կիրմէք իս-
թէմիշ իտի իսէ տէ, չիւպհէսիզ, էավաշընը ասեունմատա
պաշլատըշ էքէն, եօրկունլուղու ասն տէրճէ քէնտիսինի
ղալէպ իթտիկինատէն, պիր գանատէ իւզէրինէ տէվրիլմիշ
օլուպ, իլք ադշամքի էավաշըյլա, եանի պօղազընատա պէ-
եաղ գրավաթ, իւզէրինատէ սիեահ աէթրի վէ բանթալօն
վէ թէք տիւյմէլի եէլէք օլարագ, տէրին պիր ույգունա
տալմըշ իտի։

Նամթընշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգում տէլիգանլընըն
վիճուտճա ֆէվգէլատէ զայիֆլիկի կէօրիւլմէքտէ, վէ կէօմ-
լէյինին գօլալը կէօքիւալիւկիւ, տար կէօքսիւնիւն քէօշէ-
լէրինէ կիրմիշ պուլունմագտա, վէ նէֆէսինի կիւճ իլէ ա-
լըպ վիրտիկի կիտի, անըլընը թէրի տէ, չըմինէնին աթէշի
պիր գաչ սաաթտան պէրու սէօնմիւշ օլմատընա բաղմէն,
տամլա տամլա ագմագտա իտի։

Ճիվագը, Օգթավը, իֆտաթ մէրթէպէ կիշ ու իշրէթ
վէ ղէֆ ու ճիւնպիւշէ տալմըշ օլմատընատան վիճուտինատէ
հասըլ օլմուշ օլան չիտտէթի հէրապէթ՝ սըհհէթինի սիս-
տաթէ իհալէ պաշլամըշ օլուպ, պարօն տը Գրուա-Տիէօ,

պու խուռուռու ոէրք լթոռիկի ճիհէթլէ, քէնոռ քէնոռիեէ,

— Խա՛յր, պու պիչոռէ ոէլիպոռնը՝ միւթէվէզիա կոռվարըն ալթը միլիօնուռնու ոռա թիւքէոէմէիէէճէք ոիր, ոէոռ։

Պոռէհու մէրդում, պու ոէլիպոռնըրնըն եռանըռնա եռազլաշըպ, վէ էլինի ուռմուզու իւզէրինէ վաղ խոէրէք,

— Է՛, ույդուճու էֆէնոռ, ոէոռ։

Օղթայ՝ ոիթրէեէրէք կէօղէրինի աչոը, վէ ույդուռունու թէքմիլ խոէմէեիա, պիրոէն պիրէ ուեռանոռ ոէմլէրէ մոռխուռ օլոռոզ, զինոի ոոռղրնըզ օլոռուզու հալոէ,

— Պանգա՛... ոէոռ։

Ֆէլէք. – (Կիւլէրէք.) Էլիմի վաղ խոիեօռում։

Օղթայ. – Պէն ոէ պլբեօռում։

Ֆէլէք. – Ա.լմադըզըղընա մոռնի օլմոռ, ոպիդիմ Օղթայ, զոռաթ էվլէլ էմիրոէ պիր ոզ ոեըլըն. եռանըռզոռա պուլունոռ պիր ոօոթ ոուր։

Օղթայ, կէօղէրինի օվոլոեեոռոզ ուեռանոը, վէ էլէրույլէ գօլոռըրնը, ոոզա ոօլա կէրոոիքոէն ոօնոռա, քէնոեոիեի պուլունճա,

— Վա՛յ, պոռօն, սի՞զիիոիննիզ... գիեոոէիույլէ մեմնոեն օլոռում... պէն խէ, քէնոիոի ՐէնէՆ խոռնէոիննոէ գուռմոռոռ զոռն խոիեօռոռում... թեգդիրէմի ալըռ, ոօոթոեուզ Օղթայըն ոոյդրէոինէ կելմէննիզ թէշէքքիւր եոերիմ, ոէոռ։

Օղթայ, պու սէօղէրի ոիեէրէք, եոմթոըզը մոհէլլոէ ոօղրուլոոռ, վէ միւոոոֆիրինէն էլինի սրդըճա թոուխոռ։

Պիչոռէ Օղթա՛յ, հէնոզ եիկիրոի եոոշընոռա օլոռուզու հալոէ, զոռնըն նօզոռոնըռոռոն նոշի գուռվէթի վէ պէլի պիւթիւլմիշ խոի խոէ ոէ, պու ճիւմլէ իլէ էլոռն կիւղէլ պիր ոէլիպոռնը խոի, վէ պիր թոզգրմ պէոոոուլյոռրնոռ վէ ոիլոոնէճէ հոլ ու հոռէքէթլէ-

բինէ լսալէն , քէնախօսինէ խղհարը թէվէճճէու օլունսալու խոխ ։

Մէրդուման պօյու ուզուն վէ քէնախի օլ գառար գայիճ խոխ քի , ճէուզ պիր բէուզիեար , քէնախօսինի էքի պէուքէճէկի գանն օլունսուր խոխ ։

Պէքի հիչ պիր էվլատ՝ քէնտի վարմէօսինէ պու գառար ադ պէնզէմէզ ։

Ատամ կալարդն ատչլարը նէ ապրէճէ պէռեաճ խոխ էսէ , օղլունուն ատչլարը ատ օլ նիսպէթ սարը օլուպ , պիր ադ ալչադ օլան անլը խոզէլլիւտ , նքի քիւչիւք պէուքիւմ թարդընատա գէրէքլիմէզ խոխ ։ Լէհճէսի , խռասթա քինէ-լէրէ մահսուս սուրթմէ պէռեաճ օլուպ , վէրէմլիլէր կի-պի , եիւզիւնիւն պադը թարաֆլարընատա , եօրկունլուդ վէ սըթմա նէթիճէսի օլադագ , գէրմըզը լեքէլէր վիւշահէտէ օլունմադատա խոխ ։

Կէօմլէ յինին եադասը , գիւեատէճէ աչադըեա մէ յետալ օլսուզունատան , գայիֆլիկլինատէն նաչի զաեէթ ուզուն կէօ-րինէն պօզադը մէ յատանատա պուլունմադատա խոխ ։

Էսկասը , հէր նէ գառար ուսթա պիր թէրզի էլինատէն չըգմըշ խոխ խէ տէ , ուստուգլարընըն քէօշէլի օլմասընատան , պիր տուրմաեօրսուս , վէ գայիճ սիկլէրի , բանըմ ալօնունուն էչինատէ տալանմադատա , վէ էլլէրի տէ , քէմիքլի վէ ուզուն օլմադըգ , գէրմըզը վէ էնլի մէրճան գօրճալար իլէ թուխ-տուրսուշ օլան կէօմլէկինէն պիրէք եէրլէրինատէն պիր տուրթմէ զարիսէտէ տիշարը չըգմըշ պուլունմադատա խոխ-լէր ։

Նադշ ու թարիֆ լիթտիվիմիզ պու տէվրզանը, կիւնա-նէճէք պիր շախս օլուպ , ֆադամի կէօզլէրիվէ տադը , պու կիւն

վէ ատտադլարը ատնուգ օլուպ, զաաֆէթխյլէ պէրապէր, հիլմ ու լէթաֆէթինի խապաթ իթմէքտուէ խաիլէր։

Ուամուման րիվաեէթինէ կէօրէ, պու թըճըլ տէլէգանըը, իլէքլէրինէ գատար ախչէապ պօղուգլուղունա տիւչար օլմուշ, վէ կէղուի պիր էլ քէնատխինի ճէննա եօլչարա սէվգ էյլէմիշ խոի։ Հալ պու քի, պու ախչէապ պօղուգլուղու վէ կիւլիւնէճէք սըճաթ ալթընատա, պիր գալըը կնատանի մէվճուտ խոուկի, միւպհէմ սուրէթտէ քէշճ օլունմատատա խոի։

13

Օգթավ՝ գօգուլու պաթխաթա մէնտիլինի, թէրլէ ըսլանմըշ օլան անլընա կէօթիւրիւպ, թէրինի սիլտիքտաէն, վէ եիւրէկինի բարչալաեան ճէննա պիր էօքսիւրիւք թէսկին օլտուգատան ատնրա, շու վէճհլէ քէլատա տէվամ էյլէոի.

Օգթավ.– Պա՛րօն, վալիտէմի կէօրտիւնիւզ, տէյի՞լ մի։

Ֆիլիբ.– Շիմոի եանընատան կէլիեօրում։

Օգթավ.– Հալէա հիտտէթլի՞ մի տիր։

Ֆիլիբ.– Էվվէթ, հաթթա հիտտէթինին ճէվգէլատէ օլտուղունու սիզտէն կիզլէմէք միւմքին տէյիլ տիր։

Օգթավ.– Պիւ՛րմիսինիզ, վալիտէմ պէնի աչըգտան աչըղա գօվտու։

Ֆիլիբ.– Էյլէ օլտուղունու պանա անլաթտը։

Օգթավ.– Հապգըմտա պիր թապըմ լանէթլէր վէ պէտտուալար մէնզարէսի վուգու պուլաճաղընը զաթէն պէն տէրք իթտիմ, Լաքին պու սըգըլաճապ պիր հալ տիր։

Հէմաէ, ալէն նէ՞ եաթմըշըմ տըր։ Ինչերչի պաշըմը ալմազ խաթէեօր իսէ, ալըն, ֆաղաթ հիչ տէյիլ իսէ, պաշըմը նէ՞չին ալարըմընը սէօյլէսին։

Ֆելէք. – Միպ, մատամ Հալարտան ադչէ խաթէմիչսինիպ։

Օղթալ. – Էվվէթ, պէշ ալին Ֆրանդ խաթէտիմ. աճայի՛պ, քէնտի մալըմ օլան ալթը միլիօն Ֆրանդըն իրատընը ախպ իսէն վալիտէմտէն պէշ ալին Ֆրանգ խաթէսէնէ Հադդըմ եօդ մու տուր։

Ֆելէք. – ՇուտԹէսիպ, լաքին հիչ տէյիլ իսէ, պու պէշ ալին Ֆրանդը սատի իսէճէկինիպ մահէլլի մատամ Հալարտան պէեան վէ էյդահ էթմէմէլի իսինիպ։

Օղթալ. – Պու էյդահաթը վիրտիկիմ Հալտէ, վալիտէմի իսքեաթ իտէալլէճէկիմի ղանն էթտիմ։ Պու եօլտա սէրթ ալը մուամէլէնի քէնտիսինտէն քիմ մէմուլ իտէպիլը իսի։ – Նէ՞ եաբաեըմ, պօրճլարըմը էօտէմէք լազըմ տըր։ – Ըէն, պու այլըղընը ալամաատըղընտան, պիչարէ մաատմըղալ մուդաիդատա տըր։ Պէնի ֆէվդէլատէ սէվտիկի Հալտէ, էկէրչի քէնտիսինէ ադչէ կէօթիւրմէզ իսէմ, պու ադչամ խանէսինէ կիթմէմէքլիկիմի էհաթար էթտի։ – Պէն տէ, Հէր Հալտէ քէնտիսինէ բարա կէօթիւրմէքլիկի վատ էթտիմ։ Ցանտէ տէ ժիւբիթէրի թօպպատըյլա պէքլէմէքտէ տիր... թօպտա օլմազ իսէ, ժիւբիթէր տէ եօդ տուր... իշթէ, անլաեօրմուստունուզ, Հալ պու մէրքէզտէ տիր։

Ֆելէք. – Բէք ալէա, ֆայդալէ իսթէդրատ վիրէնլէրտէն ադչէ պուլամատընըզ մը։

Օղթալ. – Անլէրտէն պահս էթմէեին. պիլմէմ քի, պու ֆայդաճիլէրէ նէ՞ օլմուշ տուր։ Ջանն իստէրսին քի պուննան պէօյլէ իսթիդրատ էթմէմէք էչին էթթիֆագ էթմիշլէր տիր։ – Պա՛օն, զաթ ընըզա պու պապտէ ղարխ պիր հալ հէրեաեէ իստէեիմ տէ տինլէեին։ – Տիւն սապահ էօյ-

լէն սուլարընաա Ոէվասթօքօլ պուլվարընատա մուդիմ օլուպ, եէնի թարիֆ ալմըշ օլտուղում պիր թէֆէճիեէ կիմ տիմ։ Պու ատէմ, Ալմանեատը եէհուտիեէ պէնզէօր, վէ սասթ, կիսմիշ, Պօրսո չարսապը, պէգ, գաչադ թիւթիւնիս վէ եասադ իտիլմիշ օլան պադը ֆօթօկրաֆ թասվիրլէրի սա֊թըեօր։ Մէրգումա, «Պիր սէնէտէն, հէրնէ ֆայըդա իսթէր֊սէնիզ էօտէնմէք իւզրէ, օն իքի պին ֆրանգա իհթիեաճըմ վար տըր։ Պէն Օգթայ կավարըմ, վէ ալթը միլեօն ֆրանգ գըյմէթինատէեիմ» տէտիմ։ Օ տա պանտ, քէնարիեէ մահ֊սուս օլան թէլէֆֆիւղ վէ իսթիլահլէ, «Իյի ամմա, սիղ հէնուղ սինին իւշտէ պալիղ օլմամըշընըղ տըր։ Պինապէ֊րին, պու բարաեը սիղէ վերմէգլիկիմ իչին, էօմրիւնիւզիւ պիր սիկուրթա գումբանեատընատա թահթը թէէմինէ վադ իթմէլիսինիղ» տէտի։ «Բէք ալէա քէնարիմի սիկուրթա իթտիրիիմ» տէյի ճէվապ վերտիմ։

Օգթայըն եէնիտէն էօքսիւրիւկիւ թուԹմադըէ, պիր ատա հիքեատէսինի քէմէկեէ մէճպուր օլտու։

Ֆիլիբ. – Օ հալտէ, նէ՞տէն ագչէնիղ օլամատը։

Օգթայ. – Միւսաատէ իտին քի, պա՛րօն, շու սըրա֊տա պիր ադ կիւլէեիմ։ – Օ կիւնիւ, ագշամա գատար, մէրգում եէհուտի վէ պէն, էօմիւր իւզէրինէ սիկուրթա իտէն գումբանեատարը տօլաշմագա վադըթ կէչիրտիք։ – Պու գումբանեատարըն հիսաէտարըընա աճըրըմ... Պիր թէատրօ իտարէսի, քէնարի լօժտարընը քիրատա վիրմէք իսթէմէղաէ, նէ՞ տէրսինիղ։ – Իչթէ պու հալ, այնի տիր։ Պա՛րօն, սիղ պէնի բէք իյի թանըրսընըղ։ Վադտա չէշմանի վիճուատու տէյիլ իսէմատէ, գալի իւլ պիւնեէ, սինիրսի, էլիմ գօրում վիւքէմմէլ, վէ իչթիհամ պէրքէմալ օլտու֊ղունու բանա պիլդիրինիղ... Պու խուսուստա քէնարիմի բէք չօղ իսպաթլար իլէ թէճրիւպէ իթմիշիմ տիր։ Պէլքի եիւզ սէնէ եաշաեաճադրմ։

Ֆիլիբ. – (Իսքեամէ օլմուշճասընա.) Պէն տէ օ էֆքեատու֊

տաեըմ... Համո օլսուն սիզ կէնճ վէ գուվվէթլի պիր տէ-
լիգանլըսընըզ։

Օգթավ. – Պէլքի եօրկուն օլաեըմ, լաքին գուվվէթ-
վեիմ։ Իսթէրսէնիզ Ըյն Կրանշանա ասրուն... Հալպու-քի,
պա՛րօն, սիկուրթա գումբանեալարը տօգթօրլարընըն շու
սըրատա իճրա իթտիքլէրի ղարիպ գօմէտիաեա կիւլմէմէք
դապիլ տէյիլ տիր։ – Սահիհէն թէաթրօ օեունլարընատա
կէօրտիւկիւմիւզ մուզաւատան եարըլմըշ, վէ գուլագլա-
րընա դատար գրաավէթ գօյմուշ, վէ միւքէմմէլ նիշանլար
թաալիգ իթմիւշ հէքիմլէր, տիւնքի կիւն պէնի մուայենէք
իտէն հէքիմլէրտէն տահա ղիեատէ ճիտտի տիրլէր։ Շէօյ-
լէ քի, պունլար, տիլիմի տիշարը չըղարթմադատա, գու-
լագլարընը, միտէմին թա օրթասընա վազ իլէ, սըրթըմա
վուրմադատա, տիզլէրիմին վէ գօլլարըմըն նապզընա պադ-
մադատա, հասըլը կէօրիւլմէկէ չայեան պիր մէնզարէնին
պիւթիւն թէֆէրրուաթընը իճրատէն սօնրա, մէղքիւր մուա-
մէլէլէրինէ թէքրար պաշլամադատա, վէ պունու տա պի-
թիրինճէ, մանէատար պիր թարղտա պաշլարընը տալլա-
մադատա, վէ գումբանեանըն տիրէքթօրլարընը ալըպ կիւթ-
մէլէրինատէն պէշ տադըգա սօնրա, պու տիրէքթօրլար, սու-
րաթլարընը էքշիթէրէք կէլիպ, քէնտիլէրինէ մախսուս պիր
լիսան իլէ, կիւեա գումբանեալարը պէնիմ ահվալը սըհ-
հիեէմի, նիզամնամէնին էասընա մուվաֆըգ պուլամադը-
ղընատան, շախսըմը վէ հաեաթըմը սիկուրթա իտէմէեէ-
ճէքլէրինի պէեան լյլէմէքտէ իտիլէր։ – Պու ալիմ տաէմ-
լէրին գիւիւմիւնճէ, պէնիմ պիր սէնէլիք պիլէ էօմրիւմ
գալմամըշ օլաեօր։ Սիզ պունա նէ տէրսինիզ, պա՛րօն։

Ֆիլիբ. – Պիր ազ էվվէլ սիզին տէտիկինիզ կիպի, հա-
սէտալարընը հալինէ աճըմադատան զայրի պիր շէյ տիեէ-
մէմ։

Օգթավ. – Հալէա ինանըմըմըընըզ քի, պու տօգթօր
էֆէնտիլէրտէն պիրի տէ, գուլագըմա տօղրու եադլաշըպ,

վէ րնդդաթը մախատսէ իլէ էլմանէն թուրթուպ, մուէսսիր պիր սէտա իլէ, «Ցէլդանըը, հէնուզ վադըթ վար իքէն, քէնտինիզէ տիդդաթ իտին» սէտի... Ֆադաթ, քէնտիմէ տիդդաթ իթմէկէ նէ՞ սէպէպ վար տըր։

Ֆելիք. – Սիզէ պու նասիհաթը վիրէն ճահիլ վէ ահմագ տօգթօր, ֆէվգէլատէ դուվվէյի հաեաթիէէ մալիք օլտուղունուզու գալիպա անլաեամագըշ տըր։ Ընդիմ Օգթաւ, էկէրչի սիզ վադթընըզը, կիւզէլ էյլէնճէլէր իլէ կէչիրմէզսինիզ, թաւիեաթընըզըն գիեատէսիյլէ սաղլամ օլմաըը, սիզէ զարար վիրէպիլիր։ Իմոի, սիզին կէչիրտիկինիզ էօմիւր, բէք էյի տիր, սադըն անը թէպտիլ իթմէյէին, վէ էկէրչի պաղէն եօրկունլուդաան զաաֆէթ հետ խոէրսէնիզ, գուվվէթի վիրիճի իլաճլար իլէ զաաֆէթինիզի կէչիրմէկէ չալըշըն... պիր չօդ սալյա եէյէին, միւքէմմէլ Մատէր վէ Շահինեը շարտալարը վէ միւաքէրաթ իչին, իչթէ սիզէ լազըմ օլան պու տուր։

Օգթաւ. – Ջաթէն պէնիմ ատէթիմ ոէ պու տուր. հէմ պու ատէթի ոէ էյի պուլուեօրում,

Ֆելիք. – Էվվէթ, էվվէթ, սիզ պունա տէվամ իտին։

Օգթաւ. – Խայր, օլ պապտէ գուտուր իթմէկէճէեիմ, Անճաղ ֆէնատը չու տուր քի, սիկուրթա գումբանեալարը, ուսուսէն պու լիսանը գուլլանըդըլարընատան, Եէհուտինին սանտըղը պէնիմ իչին աչըլմագըշ տըր, վէ իչթէ պու սէպէպտէ, պու սապահ մուվաֆֆադըյէթի խուսուսընատա զէրրէ գատար իումիտիմ օլմաեարագ, վազիտէմ նէզարինոէ պու թէշէպպիւսիւ իճրա իթտիմ... Շիմտի, պայ՛րօն, միւշքիւլ պիր վազիեէթէ տուչար օլտում. նամուսում իւզէրինէ տէօյլէրիմ քի, պէնատ օն բարա պիրէ եօգ տուր... Բէն խոէ, պէնատէն պէշ պին ֆրանգ պէնճիմէքտոէ տիր... Ֆինանսէրին նէ եարտացադըմը պիլմէմ. խուսուսիյէ Բէնին թաաիեաթը տա բէք ալէտ սյուիումում տիր։ Էվէրչի պու պաշտա էլէրիս պօշ օլտուդ խոնդեարինէ կիտէր խոէմ, պու

առաջ վալետէմ թարաֆընտան գօվուլտուղում կիպի, անըն թարաֆընտան տախի գօվուլաճաղըմ։ Պու սուբէթլէ պիր կիւնտէ իլքի էէլտէն գօվուլմուշ օլաճաղըմ քի, պու հալ ֆէվգէլատէէ կիւճլիւմէ կիմիէքտէ տիր։ – Իմտի, պա՛ր ըօն, ըէճա խտէրիմ, պէնի պու միւշքիւլ վազիեէթտէն գուրթարըն։

Ֆիլիբ. – Մխաթէրիհ օլսուն, սիզի պու միւշքիւլ վազիեէթինիզտէն գուրթարաճաղըմ։

Օգթայ. – Սիզ պիր հադըդի ոսաթսուզ, պու խուսուստա սիզէ արզը թէշէքքիւր խտէրիմ։ Պէնի պիրինճի միւշքիւլիւմճէն գուրթարտընըզ, ֆագաթ պիր միւշքիւլիմ ոահա վար տըր։

Ֆիլիբ. – Օ նէ՞ տիր։

Օգթայ. – Հաեաթըմըն է՛ն էլզէմ նօգթասը տըր, եանի վալետէմին իւզէրիմէ թայեին իթմէք խաթէտիվի միւշավէրտէն լաալի օլմազ խտէրիմ։ Ա՛ճայի՛պ քէնտիմի պաղ ալթընա՞ մը պուլունուրաճաղըմ։ Կէօզիւնիւզիւն էօնիւնէ կէթիրէն էօյլէ պիր մուգալէլաթ մուհարրիրի չէքլինտէ վէ սիեահ էլտիվէնէլի օլան, վէ գօլթուղու ալթընա պիր տէֆթէր պուլունան պիր միւսիւ քի, ախըրըմըն վէ Թէնին այլըգլարընըն մէսարիֆինէ գարըշմազ խաթէեէճէք տիր։ Պէն, պապամըն միլիօնլարը գարշըլընտա, բէք ճիւզի պիր մէպլաղ իլէ գանսաթա մէճպուր օլաճաղըմ։ – Խա՛յր, խա՛յր, պունլար պօշ շէյ տիր. պէօյլէ պիր հալէ գաթիլանմազտան իսէ, մէգքիւր միլիօնլարըն հալի օլտուղու սանտըղը պէրհավա իթմէքլիկի թէրճիհ էյլէրիմ։

Ֆիլիբ. – (Կիւլէրէք.) Էվվէթ, պու հալին բէք տէ մէճպուն օլուճաճազ պիր հալ օլմատըղընը պէն տէ թասդիգ խտէրիմ։

Օգթայ. – Վալետէմ հալէա պու հավաեը՞ մը չաըըրթօր։

Ֆիլիբ. – Էվվէթ, հէմտէ հէր վազըթտան զիեատէ։

Օգթավ. – Յօդրուստ շու վալիտէմ չէ քիւրը չէյ տէ-
յիլ տէր : Ֆադամի պու ժիւչքիւլիւն էօնիւնիւ նաՙըլլ ալ-
մալը :

Ֆիլիբ . – Ռունատան գօլայ նէՙ վար տըր : Սիննի բիւշաէ
պալխլ օլաճաղընըզ կիւնէ դառար, մէսարիֆինիզի ալալ-
թըն . . . Պիր սէնէ չաբուդ կէչէր :

Օգթավ. – (Հայրէթլէ .) Մէսարիֆիմի ալալթաեըՙմ
մը : Ըէճա իտէրիմ, պունուն չարէսի նէՙ տիր , չիւնքի պէն ,
պու խուստաա մուվաֆֆադ օլամաեօրում :

Ֆիլիբ . – Պիլաքիս ղալիպա պօրճ՝ պօրճ իւզէրինէ եը-
ղաեօրսունուզ : Մաթլուպաթընըզըն տէրէճէսի պիր տաղ
դառար եիւքսէլմիշ օլմալը տըր :

Օգթավ. – Էվէթէթ , պօրճլարըմ պիր տաղ դառար
եիւքսէլմիշ տիր , լաքին պու պէնիմ դաալահաթՙըմ մը
տըր . սօրարըմ սիղէ , սէնէտէ եալընըզ օթուդ ալթը պին
ֆրանդ թախսիսաթըմ օլարադ եիւրիւեէալիլՙըմիեիմ :
Պաՙրօն, պու դառարճըդ պիր մէալլաղ, եալընըզ ճէպ խարճ-
լըղը տիմէք տիր : Թաալիաթիլէ պէնտէ խաթիդրաղ իթ-
մէկէ մէճպուր օլմուշում տուր :

Ֆիլիբ . – Իչթէ վալիտէնիզտէ , թախսիսաթընըզտան
ֆաղլա սարֆ իթտիկինիզ ադէչէի պիեատէ պուլուեօր :

Օգթավ. – Պու քեարը ադըլ տէյիլ տիր . . . Ա՛հ , չու
բէտէր վէ վալիտէյըր եօՙդ մու . . . Վալիտէմ պէնիմ կիսի
պիր էվլատը պուլունմատընտան տօլաեը իճթիհատ իթմէ-
լի տիր . . . Վադաա պէն , բէտէրիմտէն տօլաեը մահճուպ
տէյիլ խէմատէ , բէտէրիմին դաալա պիր տաէմ օլմուշ ի-
տուկինի տէ ինքեար կէչէմէմ : Հէր քէս պիլիր քի , պաալամ ,
վիլէթտէ վադը քէնտինին ինսիդ ֆապրիդասընտա , ժա-
մահիգանըն տալ օսմունու վէ քէզալիք օլտուգճա լէզիզ
պիր բադը իտալ խաէրէք , քէսպի սէրվէթ իթմիշ տիր : Պա-
պամ , իչ — վիրէրէք , ֆիադը , օյնախալու եամսօտ էմբէ-
րիալ ատուպալարըյըտ կիսեր իտիշ : Մութէալեր իտիշ , ֆա-

գաթ աալա շէք տէյլէմիշ, հալափ քի, պէն ճէնթըլմէնիմ, սօրթմանըմ, գիւապմանըմ. հասըլը մաարուֆ վէ խաթըմ սաեըլըը պէր հօվարտաեըմ... տարաթ ու տէպտէպէ էլէ եաշարըմ... մաարուֆ վէ հայսիեէթ ու խիթապար ահիպի օլան պէր գադը, եանի ՐԷն Կրանշանը աէվէըիմ... ղաղէթալար՝ հադգըմտա պահա խաէրլէր... խանումի գիքը էյլէրլէր... Ցիւշիւնմէեէրէք աղղըմտան չըգարտըղըմ եիւքսէք ֆինքիրլի լուղէթլէրի տէրհալ թաա խաէրլէր: Հաթթա թաավըրիմիտէ չըգըպ, նէշ էյլէմիշլէր տիր... Զանն խաէրիմ քի, պու շէյլէր շէրէֆ ու իֆթիխարը մուճիպ տիր... Իմտի, վալիտէմ պունատան տահա գիեաատէ նէ՞ խաթէեօր:

Ֆիլիբ. – (Կիւլէրէք.) Վալիտէյնէզ աղ պէր շէյ էլէ էճմատն օլապիլիր:

Օգթալ. – Նէհաեէթ աէօգլէրիմիզի խիւլասա խաէյիմ. վալիտէմին՝ իւզէրիմէ թայեին իֆթէտիկի միւշավիրտէն գուրթուլմազ իչին նէ՞ եաբմալըեըմ:

Ֆիլիբ. – Նաահաթլարըմը տինլէեէճէ՞քմիխինիզ:

Օգթալ. – Հիչ չիւպհէ իֆթէէին, պարօն, նաահաթլարընըզը հէմ տինլէեէճէեիմ, հէմ իճրա խաէճէեիմ. զաթէն սիզէ ֆէվգէլատէ չիւքրանիյեէթ վազիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ պուլունմազտատըմ:

Ֆիլիբ. – Իվվէլ էմիրտէ պօրճունուզ օլմամալը տըր:

Օգթալ: – Պունա չարէ՞, չիւնքի սէնէտէ պէն օթուզ ալթը պին ֆրանգ ալըեօրում. հալափ քի, եալընըզ ՐԷն Կրանշան պանա ալթմըշ պին ֆրանգա մալ օլուեօր:

Ֆիլիբ. – Պէնիմ եէրիմտէ պիր տիկէրի օլսա, սիզէ «ՐԷն Կրանշանը թէրք խոին» աէր...

Օգթալ. – (Ֆիլիբին լադըրտըըընը քէսէրէք.) Էկէրչի գապիլ օլսա խոի, պա՛րօն, անը թէրք խաէր խոիմ. անճագ քէնտիսի զաեէթ շէք թանըըմըշ վէ իֆթիխար ու հայսիեէթ գազանմըշ պիր գատըն օլտուղունատան, սիզտէ պիր

լրտեսիդ չի, ծնողն վազ կէշէմէմ... Եա սա վար չի, պէնիմ էշին, հէր համակը գաղեն օլա, պէչիս կօզ տուր։

Ֆելիք. – Ըչն կրանշաները իմէրք իմմէնեն. օ պէր նէ գըղ տըր, վէ պուի սէվմէդիէ պէրտաէր, իմէրսիմեէտ խ-տիեօր, վէ իզդէթի նէֆսիմիզդ մուվաֆըգ հարէքէմատ պուլունուեօր։ Պուղունն գամիներտար, հէչ տէյի խոչ, քէնտիկդէ իլգ մէսաիֆինիդ կէօրուշմուշ տըր։

Օղիտալ. – Յոգամ պոյն...

Ֆելիք. – Սէմիզլիդ պէն Ֆրանգոտան պոհա իմմէք խ-թէօքսունուդ, տէյի՞լ մի։

Օղիտալ. – Էվէթ։

Ֆելիք. – Զանն խոէրիմ չի, Ըչնէն պոնա էյիլիկէթի պուլունմագոտա տըր։

Օղիտալ. – Չէնտիկ սիդի Ֆէվդէլոտէ մէհ խոխեօր։ – Սիզ, անըն տոէթա պէր պլահըրընըզ։

Ֆելիք. – Պէն քէնտիկնի կէօրուպ գօնուշուրում։ Նոգուտու խոխիսու խոխ, իզիկա խոէր խոչ, սիզին խ-չին մէտոլ օլուրում... Հասըը, պինի բիշոէ պոկիդ օ-լաճաղընըդ պէնիոա գոտար սիդէ իմխոտար իմոէրմէկի վոտ խյէրիմ։

Օղիտալ. – Պու սէյլէոիկինիդ բէդ միհնոտիկ տըր, վէ պէվաըը մուոմճըդոդ խոչ, պէր սէնէ պէդէոիկի խ-չին, հադգընոտան պէր շէյ գոյոդ իմմէդ։

*Ֆելիք. – Պու սոխէթէ օխուդ ալդը պէն Ֆրանգ թոխոխոմիընըդ, մէտոլիգոմդը մոխիոչ խյին սիդոտէ գոլ-մըշ օլուր։ Գոոնոր օղնոոներն, նոոխոտ հէչ տէյի խոչ, պիոէխ գոոմոդոտա կիրիշմէյեն... Նէվիոու քէնտինիդի պէնիմ հիոոնէյմ թոհթընա վոգ խոյն... Օ հոխոչ պէնոտէ, վոխոչնիդէ, սիդէտգընըդըն էոոոչ սոխէթոտէ թէտոլ օլուդունու, վէ պէնոյն տոնա այրընմոտըդընըդը, վէ հէր խոոոոտա, պոնա իմոտոխ իմոտիկինիդի թէէվեն խոէրիմ. քէնտի նէգոոնոտէ սիդէ քէֆիլ օլուրում. պիրու-

ասէին ինձ եմ էասրեցէն ես եմ էանէին էյրէրեմ. ծնաան ասեցա խոչ-
բնեցէն ասիր վասն եմ ապեհնեցնէ մուգաւ գասրեցաց, էն ասիր
անէն ասեցա, ասէ, խոչ եհաց ասին գրաւնէ էրասարհեցա աս-
հան մուսեաց էյասաց, ս բասաեր խոչեցանէնել հօ-
աա գասրեցաբնեցէ. էշեմ անէնեմ եմ էասրեցեմ պա աաեր.
պատա խոչնաա օրնրնեաաեցէ:

Օգեաս. – Պա՛րօն, ասէ ասիր աաեմ սէ՛յէ, էյա ասիր
ձէէքանենց, – պա ապատէքն եմ էշհ.բրնբնեմ սէցնէ օյնաց-
խօրէ, իհեհնեաբնեց կնաձնէնենէ քհօր էն ծա բասաեց
օյնաեցէր եմ էմէնեն էյրէրեմ:

Ձելէր. – (Մասնաբաձա ասիր հայրէեմ է.) Ա՛ճայ՛ս,
նո՛շեն:

Օգեաս. – Զհանչ ասէ գօեմաց սէ յնէէն օյնաց խա-
եէրեմ... Խբենէց ասէցնէաց Սէն-Ընէր քհօրնաեաէ կն-
սէրէց, ֆաց.սեմ սէցնէձն չանաէրեեր էյնաեաէ ասէ եմա-
եմաէրեմ:

Պարօն, Օգեասէեն էյնէ ասիր գաչ սաէս սանեց գայ-
մէսէ վաչ խոէրէբ, էն խոչ սյա գասար, ասեմ էյնէֆա կա-
վարեն ասիսնէաէր վարհնենեն Ռէս-Լաշէգ գասրեհեմանեցնա
կէօեմ խոնհնէձէկնէ գասիէն խոքեաեմ օյաէաց, սէրգաս
սէկգանէրաան ձռֆյաէաց.եմ նեմ, էն աբաաեցնա օ-
եմաեաեա,

— Ձէ՛յեն, Սբրգնէե կնաէձէնէց, սէաե:

Վ. ան Գրաա-Տնէօ, օգաեսանէաբրեմբրգեն խաբցնաա
անեսեաճաց օյաագէաբբ ագաբ սէգէպնէրե էձանե չհանե-
ան էսնեեն էհնեմ խեհեմէաենհնեգ ասիր աբբցաաէկեան
սէրգէաբ ագաաբնաան գաբչաաց խոե:

Մէրգաս, էշագա սէրգէբաա, գբաաեմ ա էհնեաէա-
նա ձնեսաա օյան ասիր ագօեաա կնեաե, էն գէնեսեսե ասիր
էաչեն էաաանեաբա-Ռեա գաաեմ Ռաա գաչեմեաբնեն ասիր գաչ աա-

թըրը, մէրգուման նապարը տիգգաթընը ճէլայ էթտի, Պու սաթըրլար, չունալար էտի.

«Հէնուզ գըրդ չաղլարընտա պուլունան բրէնա Մէրժ Ալտէօնօֆ, գամչըսըյա վուրմուշ օլտուղու պէր մուժիդ թարաֆընտան, Դըրմտա վագը քէնտի վասի էմլաքընտա գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ տէր։ Բրէնաի մուամալէյհէն էվլէնմէք իւզրէ պուլունտուղու մէրվի տէր։ Իշպու շայեան նը թէէսսուֆ վէֆաթ սէպէպիյլէ, Բուսխանըն է՛ն եւէքսէք աստլզատէկեանընտան պէր գըսմը, կէրիֆթարը հիւզն ու մաթէմ օլմուշ տուր։»

Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ, տէրհալ սէրգէլտան չըգըպ, պուլվարտա պուլունան թէլէկրաֆխանէլէրտէն պէրինէ կէթտի, վէ Լը Միւէօր ուզադընտա մուդիմ մատմուազէլ Ֆաննի Լամպէրէ, ամէուտ միւնտէրիճ թէլէկրաֆնատէկէ քէշիտէ էյլէտի.

«Բրէնա վէֆաթ լէթտի։ Մուճիպինճէ հարէքէթ էտին։»

14

Պարօն Ֆիլիբեն, արտ արտա ժօրժ Թրէժանա, Ֆաննի Լամպէրէ, տուլ օլան մատամ Պլանշ Կավարա, վէ անըն օղլու Օգթավա վիզիթա վէրտիկինեն էրթէսի կիւնիւ, սապահըն ալաֆրանկա տաթ օն պէրի բատտէլէրինտէ, Պուլոններ ստորագրնտա վագը քիւչիւք պէր օթէլին էօնիւնտէ տէօրթ պէշ գօնադ արտատը տուրմադտա էտի։

Պու օթէլին միւսթէճիրի, մարքի Անատէ տը Սան-Մէօ

մը խամինաէ ալէր տէլիպանլը օլուպ, պու տէլիպանլը խսէ, Սէնթ-Օնօրէ վարըշը ասպաղընաա, պաշընը, քէնաի արաբ պասընըն գարուաունա էեւիպ, վիպօնթ Ալման տը կրանլէօ իւչ գէվճէսի ժէրմէն տը Բանտալըն րաքիպ օլմուշ օլտուգլարը արապանըն արգասընատան պագմադտա օլտուղու օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան շախա իտի։

Պալէատէ գիքը էթտիկիմիզ արապալար էչինաէ Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն արապատը տախի պուլունուպ, մարքի տը Սան-Րէմօ, պազը ահըպպասընա պիր գիեաֆէթ վերտիկինաէն, մէգքիւր արապալար իւչ կէլէննէր, տավէթլի օլան գիմսէլէր իտի։

Պու տավէթլիլէրտէն պահա էթմէզտէն էվվէլ, հագգընտա գիեատէճէ մալիւմաթըմըզ օլմագ իւզրէ, խանէ սահիպինաէն պահա իտէլիմ։

Անտրէ տը Սան-Րէմօ՝ հէնուզ եիկիրմի էգի եաշընտա իտի խսէ տէ, րէվիշի հալինաէն, ապալև եիկիրմի պէշ չալըարընտա կէօրիւնիւեօր իտի։

Մէրգուսուն սիմասընը վէ թաավիրինի ինճէտէն ինճէեէ թարիֆէ հաճէթ կէօրմէեիպ, օգուեանլարըմըզա, իշպու գիթապըն մուգատտէմէհինաէ թարիֆ էթմիշ օլտուղումուզ գօնթ Րօպէրթ տը Լօքէրնին թաավիրինի խաթըրլամալարընը պէեան իւչ էքթիֆա էյլէրիպ։

Ֆիլվադը, պու տէլիպանլը իւչ Հանրիէթ տ'Օպէրիվին աշըգընըն միւշապէհէթի, ֆէվգէլատէ հայրան օլաճագ տուրէթտէ իտի։

Իքիսի տէ այնի լէհճէտէ, այնի պօյտա, վէ այնի հալ ու հարէքէթտէ պուլունմադտա իտիլէր։

Եալընըզ պունլարըն եիւզլէրինաէ միւշահէտէ օլտուղումուզ գօնթ Րօպէրթ տը Լօքէրնին կէօզլէրինաէ միւրայիլիք վէ հէյէքեարըլըգ ասարընը, հալպու քի մարքի տը Սան-Րէմօնուն կէօզլէրինաէ տօղ-

ըուլուդ վէ խոմխոպամէթ ալէամէթլէրինի կէօրմէմէք դաալիլ տէյիլ իտի ։

Մարքի ար Սան-Րէմօնուն թէհնէգիւխանէսինին դաբուանտան կէչտիկիմիզտէ, մերդում, էնալի պէր դօլթուդու իսկէմլէտէ օթուրմուշ, եախօտ տահա ուօղրուտու եարը եամթլը օլուպ, տիպլէրի իւզէրինատէ աչմըշ օլտուղու պէր քիթապը օգուամաեա տալմըշ իտի ։

Ցու տէլիգանլը, իօժէն Սիւ նամ վիէլլիֆի մէշհուրուն պէր քիթապընտա Մ. ա'Ալըլվիլլին տուի դատա վադբաալընը օգուտուդճա, դաշլարը չաթըլմադտա իտի ։ Մ. մարքի, քիթապըն մէգքիւր ֆըդրաալընը թէքմիլէն օգուստուդտան սօնրա,

— Ցու թէատըր եէնի տէյիլ ուր, ֆաղաթ բէք միւնասիպ ուր . . . Իշտու թէատըր պիր աղ ունդամթլըճա վէ մէհարէթլէ մէվդըի իճրաեէ վադ իտիլտիկինատէ, հիչ պիր կիւնա տուի իպրէթէ վէ պիր թաղըմ միւթալէաթա մէյտան վիրմէեէրէք մաթլուպ հասըլ օլուր, տէտի ։

Մատախարէն իսկէմլէսինատէն դոլդըպ, պիր սանդըղ աչտը, վէ պունուան ալթը բաթլար, ֆիլ պիշի սուրը կիւղէլ պիր բէվօլվըր ալդպ, տէրունինատէ պուլունան պէչ խարթաճա չըզարտը, վէ էչինատէ եալընըզ պիր խարթաճ պըրադըպ, սիլահը մէգքիւրու չըմինէ իւզէրինէ վադ իթտի ։

Մէրդում, պու իչի կէօրմէյէն օնրա, քիչիք պիր եազըհանէնին գարշըսընտա օթուրտու, վէ սիւրթէթլէ պիր դաչ սաթը եազըպ, պու սաթըրըտը հալի օլան թէատը-ը պիր մահֆադա տէրունինէ վադ, վէ մահֆադանըն իտա թիւնէ տէ, տարէս օլարադ,

Մատամ յա վիզօցիս տը Կրանցիսօ

իպարէսինի թահրիր էյլէտի ։

Լաբին մարքի, պու ատրէսի եազմըշ էրկէն, պաչընը

ասլաեըպ , մահճաղաեը վէ քեաղըաը եըրթաը , վէ բաե-
չալաըընը աթէշէ աթըպ ,

— Իամինի պիլէ պիլմէտիկի պիր տիվանէտէն ոօլաեը
ոլ չօճաւղաւն էօմրիւնատէ չայեանը թէէատւճ պիր միւա-
հազա հասըլ իթմէքտաէ նէ՞ մէնճաաթ վար տըր : Իա՛յր ,
իա՛յր , պու գաըաըըմ նյն պիր շէյ տէյիլ տիր . պինապէ-
րին պու շէյի իճրա իթմէեէճէնիմ , տէտի :

Ոլ էանատէ իաանէնին գաբուատւ չալընմադլէ , Անտրէ
տը Սան-Րէմճնաւն տավէթլիլէրինատէն պիրինճիսի կէլտիկի
անլաշըըաը :

Պու տավէթլիլէր պէշ քիշի օլուպ, պունըաըտան տէօը-
տիւ ադ վադըըտա կէլտիլէր , լաքին պէշինճիսի պիր վու-
գուաթ սէպէպնյլէ պիր ադ զիեատէճճ կէճէքտի :

Միւսաֆիրլէրին պէշինճիսի օլան Ֆիլիբ , օթէլին գա-
բուատնատա արտապատան աշադըեա էնտիկի սըրատա , չին-
ման վէ գըատա պօյլու , գըր ատգաաը վէ կիւլէր եիւզ պիր
ատէմ , օթէլին գաբուատնու վուրմադ իւզրէ իտի : Պու
ատէմին ոօլ գօլթուղու ալթընատա , քեաղըտըար իլէ տօ-
լու պիր էնյի ճիվտան վէ րիֆադաթընատա տախի պաեաղը
քիսէթ վէ գըեաֆէթի վէ աճ կէօգիս էբի քիշի պուլուն
մադատա իտի :

Մ. ատ Գրաա-Ֆիէօ , կիւլէր եիւզ ատէմէ աթֆը նա-
նար իթտի , վէ մէրգուամաւն կիեինմիշ օլտուղու էակի պիւա-
կիւ էլպահէլէրատէն , մարքինին տավէթլիսի օլմատըղընը ,
վէ պիր կիւն , պիր գատըն հիքեաեէոինատէն նաշի պու ա-
ատէմ իլէ միւնասիպէթի պուլունմուշ իտուկինի խաթըրլա-
ատրադ , քէնտիսինի թանըտը , վէ իֆատէեէ աղագլէ ,

— Եանըլմաեօրում ... սի՞զ միսինիղ Մ. Վէրտիէ, տէտի
Վէրտիէ . – Իվէէթ , միւսիւ պարօն , հադիր պէնատէ-
նիզ Իղիտօր-Ֆռիլ Վէրտիէեիմ :

Ֆիլիբ . – Ֆճատա պուրատա նէ՞ եատմադ իչին կէլտի-
կինիզի սիւսալ իթմէքլիկիմ , ատյդըտըգը՞դ մը տըր :

Վէրտիէ . – Չօգ ունիմ մուշքիւլ վէ շայեանը թէէ-
ւիք օլան վազիֆէմ լճցապընճա պուրաեա կէլմիշ օլտու-
ղումս զաթընըզա պէեան խտէր խսէմ, զանն խտէրիմ քի
սըր ապգլամագլըդ գայտէսի խիլացընտա պիր հարէքէթ-
տէ պուլունմուշ օլմամ։

Ֆիլիբ . – Լաքին պու օթէլտէ իգամէթ խտէն մարքի
ը Սան-Րէմօ տուր։

Վէրտիէ . – Էվվէթ , կիւզէլ պիր տէլիգանլը տըր։

Ֆիլիբ . – Ֆէնտիխլէ իչինէ՞ զ մի վար տըր։

Վէրտիէ . – Էսէֆլէ , էվվէթ տիմէկէ մէճպուրում։

Ֆիլիբ . – Ֆէնտիխինէ գարշը տավա՞ մը վար տըր։

Վէրտիէ . – Խա՛յր , պագը պօրճլարը իչին կէլմիշիմ տիր։

Ֆիլիբ . – Ֆապամ ֆէնտիխ իչին զէնկին տիր տէր-
լէր։

Վէրտիէ . – Էվվէթ , բէք չօգ շէյ տէրլէր։

Ֆիլիբ . – Զէնկին օլմատըգընա ինանըմըրընըզ։

Մ. Վէրտիէ , ճէվապ վիրմէկսիզ էօքսիւրտու , վէ պա-
րօն քէլմընա տէվամ խտէրէք ,

— Ցիմէք տիր քի , ալաճապ մատտէոինտէն տօլաեը
պուրաեա կէլմիշինիզ տիր , տէտի ։

Վէրտիէ . – Թէէատիւֆ խտէրիմ քի , վազիֆէմ օ տուր։

Ֆիլիբ . – Պիր բրօթէսթօնամէ՞ մի իմզալաեաճապընըզ։

Վէրտիէ . – Խա՛յր , միւսիւ պարօն , ֆէնտիխինի տէր-
ատէմ իմտիրմէք իչին պուրաեա կէլմիշիմ տիր ։ Մատէմ քի
սիզտէ պու օթէլէ կիրիւօրտուէնուզ , պէշ տագըզպաեա դա-
տար պու հալի կէօրէճէքսինիզ ։ Մարքինէն ալաճապ ատ-
հիալի , պու պապատէ չիտտէթի ֆէվգէլատէ իլէ հարէքէթի
իմմէքլիկիմի , վէ հիչ պիր կիւնա մէօհլէթ իմտա իմմէմէք-
լիկիմի , վէ ալէլ հիտապ ադչէ գապուլ իյլէմէմէքլիկիմի
գամթիէն պանտա էմր իմմիշ տիր ։

Ֆիլիբ . – Պու պօրճ պիւտիւք պիր ադչէ՞ մի տիր ։

Վէրտիէ . – Խա՛յր , էհէմմիյէթսիզ պիր շէյ տիր , վէ

Մ. ը Սան-Րէմօ՝ բէք էտնա պէր հալտէ պուլունմուշ օլմալը ըլըր քի, պու մէպլաղը էօտէեէմէեօր։

Ֆելիք. – Մ'իգուարը նէ՞ ուր։

Վէրոնիէ. – Իւչ պին ֆրանգ ըլըր. մէսարիֆլիլէ պէրաթէր իւչ պին ալէշ եիւզ ֆրանգ իտեր։

Մ. ը Գրուա-Տիէօ, բալթօսունուն եան ճէպինտէն պէր ճիվտան չըդարըպ, պունտան իւչ պին ալէշ եիւզ ֆրանգլըգ պանգնօթ ալարադ, մուպաշըրը մէրդումա վէրուի, վէ պօրճ սէնէտլէրինի անըն եէտինտէն ախը լիթուէն ասնըա, օթէլէ կէրտի։

Օթէլտէ եալընըզ քէնտիսինին մուվաֆէլէթինէ պէքլէնմէքտէ իտուկինուէն, տէրհալ սուֆրաեա օթուրուլուս։

Խուսուսլիլէ Մ. ը Գրուա-Տիէօնիւն չէն թաթիաթը սաեէսինտէ, մէղքիւր ղիեաֆէթ՝ ղաեէթ էյլէնճէլի օլաս։ Անճագ Ֆելիք, մուքէմմէլէն եէնիալ իչմէք, վէ լադըրտը լիմէլէլէ պէրապէր, իսանէ սահիպլինին ֆիքրինտէ կէչէնի տէօնէնի անլամադ իսթէրճէսինէ, կիպլիճէ մէրդումա ֆէվգէլատէ տիդդաթ լիմէքտէ իտի։

Ինարէ ը Սան-Րէմօ քէյֆլի վէ չէն կէօրիւնմէէէ չալըշմադտա իտի իսէտ, պարօնուն միւճէրրէպ օլան կէօզլէրինի պու պապտէ ալտաթմաեա մուվաֆֆադ օլամամադտա իտի։ Ընէօյլէ քի, մուպաշըրըն թէպլիղաթը իւզէրինէ, Ֆելիքին ֆիքրի թահրիք օլունմուշ օլուպ, օ կիպի սախթէ մահզուզիեէթլէրտէն իղֆալ օլունամադ իտի։

Կէնճ մարքի, շիւպհէսիզ աղըայը վիճուտինին ուեուշմաը իչին, ամմա արա վիրմէքսիզին չարտադ գատէհլէրինի տօլտուրուպ իչմէքտէ իտի իսէ տէ, միւլահազայի մախտուտ իլէ գինհինլէրի մէշղուլ օլան, եախօտ քէնտիլէրինի պիւեիւք պիր մուխաթարա թէհտիտ իտէն բէք չօդ քիմսէլէրէ վադը օլտուղու իւզրէ, մէրդումտուն աղաի վիճուտի ուեուշմամադտա իտի։

Պնապէրին Մ. ուր Գրուա-Տիէօ, պու սըրտաա, քէնուի քէնտիէ,

—Աճապա պու ուէլոգանըլըն ֆէրքրինտէ կէչիպ տէօնէնէ նէ՞ տիր։ Պէապէլի մուդիրը պիր գարար վիրմիշ տիր, վէ պու գարարըն իճրասը տա եապըն տըր, լաքին պունու նաՀըլ անլատալը։ Շիմտիլիք, քէնտիսինի կէօզտէն զայի իթմէկէ կէլմէզ։ Օնտան ածնրա պու խուսուսա պիր չարէ պուլունապիլիր։

Միւսաֆիրլէր ուէ, խանէ սահիպլինին եօլունա սալիք օլարագ, վերգում քէնտի շարսապ գաուէհինի պօշալթտըդճա, անլէրտէ քէնտի գաուէհլէրինի պօշալթմադտա իտիլէր։

Թաամտան սօնրա, տավէթլիլէրտէն տէօրտիւնիւն գաֆիալարը թուԹուպ, եալընըզ մարքի էլէ պարօն սօղուդ գանլըլըգլարընը մուհաֆազա իթմէքտէ իտիլէր։

Օլ վագըթ Մ. ուր Սան-Րէմօ աետազա գալգարագ,

—Տօ՛սթլար, էկէրչի իսթէրսէնիզ, թէնէֆֆիւսխանէմէ կիտիպ, գահվէմիզի իչէլիմ։ Օրատա սիզէ, Հավանանըն հէր ճինա սիկարալարընտան իչքրամ իտէճէեիմ, տէտի։

Ա՛ղ վագըթտա կէնճ մարքինին միւսաֆիրլէրի մուքէմմէլ պիր սուֆրատա իչիլէն էնվայի չարտապլարընը թէէատրինտէն հաալ օլտուղու իւզրէ, քէյֆի պիր հալ քէտպ իտիպ, ճիւմլէսի պիրլիքտէ լագըրտը իթմէքտէ, վէ աէրխօշլուղուն խուսուսի պիր ալէամէթի օլարագ, հիչ պիրի, եանլընտաքի արզատաշընըն պօշպօղազլըղընա գուլագ վիրմէմէքտէ իտի։

Անճագ, Անտրէ տը Սան-Րէմօ, չըմինէ իւզէրինտէ պուլունան բէվօլվէրի ալարագ, տավէթլիլէրէ խիթապէն,

— Մի՛սիւլէր, միւսաատէ իտին քի, շու կիւզէլ սիլահըն շայեանը հայրէթ միւքէմմէլիեէթլէրինի սիզէ կէօսթէրէիմ։ Պու սիլահ, միւճիտի թարաֆընտան պէնիմ թահթը հիմաեէմէ վագ իտիլմիշ տիր. պէն տէ միւճիտինէ, քեաֆֆէյի տօսթլարըմը քէնտինինէ միւշթէրի գըլաճադը-

մը բեամէն վատ լալեմիշիմ տիր, տէտիկինատէ, տամէթլի-
լէր, հատպ էլ նէջաքէ, պու սէօղլէրի տինլէտիլէր։

Իշտու սէօղլէրտէն ածնրա, պիր ֆըշըլթը հասըլ օլուպ, ումուտի պիր թահմին ու թապտիր ալէյհիթիլլէ ճիւմլէ հազըրուն քէնտիսինէ աթֆը նազարը տիդգաթ լիթտիլէր։

Անտրէ խէ, բէվօլվըր էլինտէ օլարագ, պիր թապըմ ֆէննի լյզահաթ լիթաալնա պաչլաեըպ, արատա պիր տուրտուճա, իչի իչ սէտա պիրտէն,

— Բէք ալէա, բէք ալէա, մուքէմմէլ տիր, կիւղէլ տիր, տիմէքտէ խտիլէր։

Անտրէ. — Պա՛գըն, պու բէվօլվէր՝ էլտէ թուֆթուլմագ իչին նէ գատար միւնասիպ տիր... Մաքինատը գարըշմա-
ճարագ, ատտ ատտա աթէշ խտէպիլիր։ Էկէրչի պու սիլահ տօլու օլտուղու հալտէ, գարշըմտա իչ նէֆէր հայտուտ պուլունաճագ օլսա, վէ, եա քէսէնի եախօտ էօմրիւնիւ տէսէ, տիւշիւնիւն պիր քէրթէ քի, քէնտիլէրինի նէ հալէ գօեապէլիերիմ։

Պատէհու Անտրէ, սիլահընըն ադզընը, թէննէֆֆիւ-
խանէնին պիր թարաֆընա նիշանլաեարագ, թէթիկինի իչ
տէֆա չէքտի, վէ իչ տէֆաալնատա տա, մէզքիւր սիլահըն
հայլարընըն մազպուլթլուղու, սէսինտէն անլաշըլըը։

Անտրէ. — (Կիւլէրէք.) Նիհաեէթ, ինսան, չիֆա օլմազ պիր տէրտէ տիւշար օլուպ տա, քէնտիեի թէլէֆ լիթմէք խաթէտիկի հալտէ, մուքէմմէլ վէ մունթազամ սուրէթտէ նէֆսինի թէլէֆ լիթմէք իչին, պունտան տահա միւնասիպ սիլահ օլապիլիր մի։ Պունուն թէթիկի օլ գատար խաֆիֆ տիր քի, տիւշիւնմէեէ վագըթ գալմազտան, զաթէն իչ պիթմիչ օլուր։

Անտրէ, տայիմա թէպէսիւմլէ պու սէօղլէրի լրատ խէրէք, ֆազաթ միւթաալնատան գիւեատէ լէհճէսի տօլմուչ օլարագ, բէվօլվէրին ադզընը քէնտի գուլագ իթօղու-
նա տաեամմագտա խտի։

Պիր տադըգատան պէրու մէրդումուն եանընտա պուլունան Մ. տը Գրուա-Տիէօ, տէրհալ մէդքիւր սիլահը էլինտէն չէքտի, վէ բէնչիրէլէրտէն պիրինէ տօղրու նիշանլաեարագ, բարմաղընը թէթիկի իւզէրինէ վազ իմ մէսինտէ, բէվօլվէր աթէշ ալտը, վէ ճիւդի պիր շամարթա իլէ հասըլ օլան ազաճըդ տիւմանն արատընտա չըդան խարթուճ, բէնզինբէնին ճամընտա եուվարլադ պիր տէլիք տէլտի։

15

Իշտու մէմուլին զայրի բաթլաեըշը միւթէադըպ, ումմուի պիր նիտա իշիտիլտի, վէ պիրտէն պիրէ վազը օլան պու հալ վէ պունուն հուսուլէ կէթիրտիկի տէհշէթ, գաֆալարը տիւմանլանտըղընը իշար էթտիկիմիլ տէօրթ նէֆէր տավէթլիեի թէֆակին խոխ, պունլարա սօղուգ գանլըլարընը քէստ իթտիրտի։

Ինատէ տը Սան-Րէմօ՝ զաեէթլէ թէլաշըը կէօրինիեեօրտու, լաքին պու թէլաշընըն, պարօնուն սաեէսինտէ գուրթուլմուշ օլտուղու ապիմ մուխաթարատան իլէրի կէլտիկի անլաշըլմադտա խոխ։

Ֆիլիբ. – Տէ՛լիգանը, սիզ պէնիմ իչին պիւեիւք պիր մում եապմալըսընըզ. պէն օլմատա խոխմ, սիզ էօլէճէք իտինիզ։

Ինատէ. – Սահիհ տիր. խոտի, ապիզիմ պարօն, պու պապատ չիւքրանիեէթի խալխանէմ իթխոտա պուեուրթմանըզը ըչճա խոէրիմ։

Ֆիլիբ. – Սիզէ գարշը կէլմէմէք իչին, պունա իթխոտա

խոէրիմ, լաքին պու խուսուսուա սիզ պանա հիչ պիր թէ-
շէքքիւր պօրճու իլէ միւքէլէֆ տէյիլսինիզ։

Ամատէ. – Նէ՞ տիմէք խաթէեօրսունուզ։

Ֆիլիբ. – Տիմէք խաթէեօրում քի, վուդուի հալ՝ պիր
թէատուֆ տաեէսինատէ տիր։ Պունունլա պէրապէր, բէ-
վօլվէրին իչինատէ պիր խարթուճ ունուտուլմուշ օլտուղու-
նու տա տալա շիւպհէ ինմէեօրում... շու գաւար քի,
նակէհան ֆինքրինուզ նէ՛ կիպի պիր իլհամ հասըլ օլտուղու-
նու պիլմէմ... պու սիլահը էլինիզէ ալտըղընըզտա, անէ
տիգդաթ ինմտիմ, վէ պու հարէքէթինին բէք պէճա օլ-
տուղունու չինուն անլաեօրում... – Իմտի, պու վագըա-
ան շու նասիհաթը ալմադ կէրէք տիր քի, – տէյի Մ. ը
Գրուա-Տիէօ կիւլէրէք իլալէ ինմտի, – հիչ պիր վագըթտա
վէ հիչ պիր պէհանէ իլէ աթէչի սիլահլարը չօճուգլարըն
էլէրինէ պըրտագմադըգ ճայիզ տէյիլ տիր։

Պու սէօզլէրին թաաթի օլունմայընտան պիր չարեէք
սաաթ սոնրա, զիդդ ինտիկիմիզ տէօրթ տավէթլիլէր,
կէօրտիւքլէրի ֆաճիալը վագըատան տօլաեը հալէա տիթ-
րէմէքտէ օլտուգլարը թագտիրտէ, խանէ սահիպինատէն
մուֆարադաթ ինտիլէր։

Մ. ը Գրուա-Տիէօ, Ամատէ իլէ եալընըզ գալը-
ղընտա, էլինէ պիր սիկարա ալը, վէ րէհնիի պիր գա-
տէհէ եէչիլ չարթրէօզ տօլտուրուպ։

— Հէլէ կիթտիլէր, կիթմէլէրինէ սապըրսըզլըգտա
պէքլէեօրտում, տէտի։

Ամատէ. – (Թէաճճիւպանէ.) Նի՞չին։

Ֆիլիբ. – Չիւնքի, պէնիմ կէնճ տօսթում, սիզին իլէ
պագը ճիտատի մաատուէլէր լուզերինէ սերպէսթճէ կէօրիւշմէք
արզուսինատէեիմ։ Եարըմ սաաթ գաւար պէնիմլէ կէօրիւշ-
մէք իսթէ՞րսինիզ վէ կէօրիւշէպիլի՞րսինիզ։

Ամատէ. – Պիլթիւն կիւնիւմիւ սիզէ հասր իտէպիլի-
րիմ։ Սաղլըմ պարօն, պու կիւն, եարըն, վէլհասըլ տա-

յիմա էմբլինիզէ մունթազըը պուլմնուրում ։ Զանն իտէ-
լիմ քի , սիզին պանա լթատիկինիզ ալեւեւք խըզմէթտէն
ասնրա , պէնիմ , էմբլէրինիզէ մունթազըը պուլմնամպը-
զըմ , ալեւեւք ալը չէյ տէյիլ տիր ։

Ֆելիք ըը Գրուա-Տիէօ , պաշընը տալլաեարագ ,

— Պիր ազտան օ խըզմէթտէն տէ պահա իտէճէնիզ ,
լաքին էվվէլ էմիրտէ րէճա իտէրիմ , շունու պանա սէօյլէ-
եին քի , պուրատա , իտէճէկիմիզ լազըմըզըը իչիտէպի-
լէճէք քիմսէ վա՞ր մը ըը , տէտի ։

Անտրէ . – Խա՛յր , լաքին պարօն , գալիպա պէնիմլէ
էարարի մատտէլէր իւզէրինէ կէօրիւշմէք իսթէեօրում-
ուզ ,

Ֆելիք . – Ղաեէթ մուհիմմ մատտէլէր իւզէրինէ կէօ-
րիւշմէք իսթէրիմ , ֆագաթ պու մատտէլէրին՝ խարիճտէն
քիմսէնին գումլազընա տէ յմէսինի իսթէմէմ ։

Անտրէ . – Ագիզիմ պարօն , ալելըմիսինիզ , մէրագը-
մը ֆէվգէլատէ թահրիգ իտիեօրսունուզ ։ Մատտէ հէր նէ
իսէ , պիր ան էվվէլ պիլմէրիմ ։

Ֆելիք . – Մատտէ՛ սիզին վէ պէնիմ իւզէրիմիզէ տիր ,
վէ արամըզտա սէօյլէնէճէք սէօզլէր իսէ , միւսթագպէլ-
նիզ իւզէրինատ գաթի պիր թէէսիրի օլապիլիր վէ օլա-
ճագ ըըր ։ Պու իտւատա սիզի թէճաճճիւպտէ պըրագըեօր ,
տէյինըմի ։

Անտրէ . – Էվվէթ , իգրար իտէրիմ քի , պէնի պիեա-
տէսէյլէ թէճաճճիւպտէ պըրագըեօր ։

Ֆելիք . – Միւքեալէմէմիզէ պաշլատըղըմըզ ըրատտա ,
պանա , հուտուտտուզ էճնէյեէթինիզ օլմատընը րէճա լթա-
տիկիմ հալտէ , սիզի տահա պիեատէ թէճաճճիւպտէ պը-
րագաճաղըմ զանն իտէրիմ ։ – Սինանիմ , սիզէ բէտէր օլմագ-
ըըզտա միւսայիտ տիր ։ Իմտի , պէնիմ էվլատըմընըզ կիպի ,
պանա ճէվապ վէրմէլիսինիզ ։

Անտրէ . – Ֆագաթ . . .

Ֆելիք . – Թէրէտտիւտ լթմէեին ։ Հէմտէ պու թէք-

լիֆիմի գատալու լիմ մէնիզլէ նէ՞ զայպ իտէրանիզ։ Սիզատէն թէյէնան լիմ տիկիմ էնճնիյեէթ, հիչ պիր վադըթատա հիւրրիեէթլինիզէ մանի տէյիլ տիր։ – Պիր ազ էվվէլ եարմադթխանիզի թէքրար պաշլամաեա, կէրէք պու ադչամ վէ կէրէք եարըն սէրպէսթ օլաճադըննըզ, վէ պէն տէ, հարէքէթլինիզի յէնն լիմէք իւզրէ եանընըզտա պուլունմաճաղըմ։

Անտրէնին կէօզլէրի, պէեազընա գատար գըզլարը, վէ բէբէլէեէրէք,

— Նէ՞ տիմէք իսթէտիկլինիզի անլամաեօրում, տէտի։

Ֆիլիբ. – Պիլաքիս սէօզլէրիմին մանէտաըննը բէք ալէտանլատըմ։ Պիր ազ էվվէլ պուրատան կիտէն միսիլէր, գաֆիալարը տիւմանը օլտուղունատան, օլտուգճա մահիրանէ սուրէթտէ մէկգըի իճրաեէ վազ իտիլէն վագըատան իղֆալ օլունմուշլար տըր։ Հալպու քի պէն, անլէր գատար սատէտիլ օլմատըղընմատան վէ տիգգաթ իլիմէքտէ պուլունատուղումատան, ֆ՞ը բէնիկի վէրիլմէք իսթէնիլէն վագըանընն թէրթիպլի իտուկինի տէրք իլիտիմ։ Շէօյլէ քի, սիզ, աէվկիւլիւ էվլատըմ, քէնտինիզի թէնէֆ իլիմէք իսթէօրատունուզ, վէ վէֆաթընըզտա սուի գատատ բէնիկի վիրմէմէք արզուսինատէ պուլունուօրատունուզ։

Անտրէ պաշընը էհիպ, սիւքիւթ իլիտի։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ իսէ, շու եօլտա քէլամընա տէվամ էյլէտի.

— Սիւքիւթ՝ իգրարատան իլէրի կէլիր. վագատա պուպրատա ինքեար եօլունա սաբմըշ օլտա իտինիզ, ինանմաեաճադ իտիմ իսէ տէ, պէն, խալխանէ պիր իգրար ու իլիտրաֆը թէրճիհ իտէրիմ... Հէր նէ իսէ, պանա իլիա իլիտիկինիզ իշպու էմնիյեէթ թարիգինատէ, պու մուամէլէնիզի պիրինճի ատըմ ատատ իտիպ, պու գատար իլէ տէ խօշնուտ օլուրում։ – Ինտի միւքեալէմէմիզէ պաշլաեալըմ. գա՞չ եաշընատաբընըզ. զանն իտէրիմ քի անճադ եիկիրմի իւչ եախօտ

եվևլիսի տէօրթ եաշլարընտա պուլունմադըսընը։

Անտրէ, էվվէթ մանէալընտա օլարակ պաշընը սալ-
լասը։

Ֆիլիբ. – (Ինֆատէանէ տէվամ խոէրէք։) Դու չապ-
տա, վէ սիզին կնոջ կուզէլ, շնք վէ թէրպիեէլի պիր տէ-
լիգանը օլունտուղունտա, վէ վաղիեէթինիվ կնոջ պիր
հալ ու վաղիեէթտէ պուլունուլտուղունտա, վէխիմճէ
պիր սէպէպ օլմաերընճա, փինճէ քէնտինին թէլէֆ էյմէզ։
Ինձի, դու սէպէպ հէր նէ իսէ, անը պիլսէրին։

Անտրէ. – (Մըդըլտադ.) Եաշամադըսան նէֆրէթ էյ-
ամ։

Ֆիլիբ. – (Ոսմուպլաըընը չէքէրէք.) Պէնիմ կնոջ դու-
նադ պիր թէլէֆինին, էյպու պաեամթլանմըշ սէօզիս հադը-
դէթ մադամընտա դադուլ խոէճէկինի մէտալ խոէրմի-
սինիվ, վէ պիր սու ի մէրադըմը կէչէրմէք էյի՞ն մի սիզի
էյթիճվադ խոիեօր օլսուդումս զանն խոիեօրսունուզ։
Սէվինսիս էվլատըմ, պանա էյթիսատ խոին քի, էկէր սիզի
միւզատրըպ գըլան ֆէննալըղը անլադադ խոթէեօր խոէմ,
պու ֆէննալըղա պիր տէվա թէտարիք խոէպիլէճէկինի դա-
վինէ խումիս էյթուիկիմ, եախօտ պու խուսուսա դաթիէն
խաբեաթ օլսուղում էյին տիր, զիրա նիհաեէթ եվևլիսի
իչ եաշընտա օլան պիր տէլիդանըընըն եարէխ չինֆա դա-
պուլ էյթմէեէն պիր եարէ օլադադ։ Պինաէէրին, սիզին
եարէնիզէ քէսալ չինֆա էյթուրէճէկինիզի վաս խոէրիմ,
Շու դատար քի, օ եարէեի կէօրմէքլիկիմ լազըմ տըր...
Պադը ահադը մաթլուպ պուլունուուղու էյին, ինսանըն,
քէնտինի թէլէֆ էյթմէկտէ, կուլէճէք շէյ տիր։

Անտրէ. – (Եիւգինին դըրմըգըլըղը արթադադ.)
Յադաթ միւսիւ պարօն, սիզ...

Ֆիլիբ. – (Մերդուման սէօզինին քէսէրէք.) Էվվէթ,
պօղադրնըզա դատար պօրճլու օլսուդունուզու ալկիսօ-
րում։

Անաւրէ . – Ցագամի անդէ պուննու քիմ ահօյլէան :

Ֆիլիբ . – (Մալուամուժուզ օլան էվրադը , կուլէրէք ճէ-պինաէն չըգարըպ , աէլիգանըլըեա կէօսթէրէրէք .) Ճունլարա պադըն , բրօթէսթանտէրը , ճէլալէրը , ղըռեադի հուքմլէր , իթիրադլար , հուքմի դամթլէր վէ այլուէ պէ-բադէր պուլունան չու իսդալարընըդը թանըօ՛րմուսունուզ :

Անաւրէ . – (Հայրէթլէ .) Ցագամ պու ահէնէտլէր , պու-քեադըդա բարչալարը անդին եէտինիդէ նամըլ կէչմիշ տիր :

Ֆիլիբ . – Բէք տուր սուրթմուէ կէչմիշ տիր : – Շէօյլէ քի , էքի սաամ էվլէլ , խանէննիդին դարուսունուդա արադա-տան աշադրըա էնուիկմուէ , անը մուսադաշըդըն , մանէթինա ահ պէտ չէհրէլի էքի մէմուր օլադադ խանէննիդէ կէլուա-կինի կէօրմուա՛մ : Մուսադշըդը մէրդում էկէրչի էչէրի կուր-մուշ օլսա իտի , զարիա պիր մէնզարէ վուդուա կէլէճէք իտի : Շէօյլէ քի , թամամ ադադարնուդա Շամբանիա շիշէլէրի աշդըլըդը արդուդա , խանըմուաքի սալօնուդա տա մուսադշը-դը , քէնտի զադթնամէսինի դալէմէ ալաճադ իտի :

Անաւրէ . – Էյ պու պօրճ ահէտլէրինին պէտէլինի էօ-տէմինի՞զ մի :

Ֆիլիբ . – Մատէմ քի պու ահէտլէր պէնիմ եէտիմէ կէշմիշ խոճ , թատխոթլույլէ էօտէմիշիմ տիր , վէ պուննլարը սիզէ իդաադ իթմէգլէ պախթիեարդըմ :

Անաւրէ . – Ա՛հ , միւսիւ պարօն , պէօյլէ պիր մուամէ-լէ , զաեէթ ալէճէնադանէ պիր հարէքէթ , վէ խնամըդմա-խաճադ շէյ տիր : – Ցագամ սէզ պէնի նէ՞ կիսի պիր էն-տիշէեէ տիւշար խոխօրսունուզ :

Ֆիլիբ . – Ածայի՛ պ , պէ՞ն մի սիզի էնտիշէեէ տիւշար խոխօրում :

Անաւրէ . – Շիւպհէսիզ , չունքի սիզէ պօրճլու օլսում : Պօրճում , պիր տօսթ պօրճու , վէ պինսապէրինի մուդաուսէա պիր պօրճ օլուեօր : Շիմդի պէն պուննու նամըլ էօտէեէ-ճէեիմ :

Ֆիլիբ. – Ու էհէմմիեէթ ալիզ մատաէաէն տօլաեը միւդատարըպ օլմաեըն տա, ճիտաի խուսուսաթ իւղէրինէ պահս խաէլիմ։ Զանն խաէրիմ ք՛ի, իշպու պօրճ սէնէտալէրի պու դատար օլմաեըպ, տիկէր պազը էքիզ դարընտաշլարը տախ պուլունմալը տըր, տէյլ՞ մի։

Անատէ. – Էսէֆ խաէրիմ ք՛ի, պու տէտիկէնիզ տահիհ տիր։

Ֆիլիբ. – Տիկէր պօրճլարընըզ պիւեիւք պիր մէպլաղա պալիզ օլմադտա՞ մը տըր։

Անատէ. – Եիկիրմի պէշ օթուզ պին ֆրանգ դատար տըր։

Ֆիլիբ. – Բէք խի, իճապընա պադարըզ։ – Ֆադաթ սէվկիւլիւ էվլատըմ, թէքրար խաէրիմ ք՛ի, վատէսի հուլուլ իթտիկինտէ թէէտիւէսինտէն ածիզ օլտուղունուզ պազը պօրճ սէնէտալէրինի իմզալատըղընտան տօլաեը նէֆսինիզի թէլէֆ իթմէկի տալա տիւշիւնմէզսինիզ։ Իմտի, տուի դատ թատավուրունուզուն նէտէն իճապ իթտիկինի նիհաեէթ պանա պիլտիրէճէ՞քմիխինիզ։

Անատէ. – Ու պապատէ սիզէ ճէվապը ըէտտ վիրմէքլիկէ չարէ վա՞ր մը տըր։

Ֆիլիբ. – Խա՛յր, չարէ եօգ տուր։

Անատէ. – Պէնիմ կէչմիշ զէմանըմը սիզէ հիքեատէ իթմէքլիկիմի խաթի՞րմիխինիզ։

Ֆիլիբ. – Էվվէթ։

Անատէ. – Ու հիքեատէմ զաթէն մուխթասար տըր։

Ֆիլիբ. – Իշթէ պու ֆէնա։

Անատէ. – Ու հիքեատէտէն հայիզ օլտուղում րուհճա գուվվէթ վէ մանէվի սէպաթ ու ճէսարէթիմ հադդընտա չայեատը էսէֆ պիր ֆիքրէ զահիպ օլաճադընըզ։

Ֆիլիբ. – Պէն քիմսէեի իթաաթ իթմէմ, պիլաքիս իշիթտիկիմ չէյլէրէ նազարը միւսաամէհա իլէ պադարըմ։ Իմտի, հիքեատէնիզէ պաշլատը՛ն։

Ստեփ. – Էվվել էմիրատ, պէյմէք ատղաւլէտիկինիզ չէյ ենէ՞ տիր։

Ֆիլիբ. – Հէր չէյ պէյմէք խոթէրիմ. իմտի պաշտան պաշլաեըմ, ասծուռա դատար տէվամ խոհն։

Ստեփ. – Ֆէնտի հադրըմուռա բէք ապ չէյ պիլիրիմ... Պիր ապ էվվել, դա՛շ եաշընաա օյռուղռումու սիւռալ խոհեօրռուռղ, վէ «Ջանն խոէրիմ քի եիվիրմի ւռչ եիվիրմի տէօրթ եաշըրընտասընըղ» տէյի իլալէ իմտինիղ։ Պէն տէ սիղէ էվվէթի մանէտընտա պաշըմը տալըտըմ քի, պուռ իշարէթիմի, սիղ, խոթէտիւինիղ տուրքէթ տէ թէֆխիւէ տէրպէսթ խոհնիղ։ Հալպու քի, հադրզէթի հալտէ, դա՛շ եաշնաա օյռուղռումու պիլմէմ, վէ ֆամիլեամ օլարադ քիմսէնէ թանըմամ։

Ֆիլիբ. – Ա՛ճայլ՛ ալ, ֆադամթ պու Սան-Բէռճ խաի վէ մարքի խռնվանը նէ՞րէտէն ալընմըշ ատը։

Ստեփ. – Պու խամ ու խռնվան, պէնիմ մէշրու մալիմ ատը... Պու պաատէ էյղահաթը լաղըմէկէ սիղէ վիւտիւիմսուէ, պէնիմ իդալէբէրէմթ օլմատըղըմը անլաեաճադըընըղ։

Ֆիլիբ. – Զահիրի սէրվէթինիղ նէ՞րէտէն իլէրի կէլմիշ ատը։

Ստեփ. – Բէք չօդ սէնէլէր պու սէրվէթի հադրզի օլմուշ ատը։ – Իշթէ վուդուաթը սիղէ անլաթաեըմ։ Տիւշինինըրսէմ, չօճուդլուղռումու, քէօյտէ, պիր չէյ քէնաընընա, բէտէր վէ վալիտէմ զանն իմտիւիմ խայրխահ քիմսէլէր խանէմինտէ, վէ գարընտաշըմ թէսամիւէ էյղէտիւիմ պէն չաղատա տիւկէր պիր չօճուղուն եանընտա եաշադմադռումու խամ ըղըլատըմ։

Ֆիլիբ. – Բարխատէն ուզադատ՞ մը։

Ստեփ. – Պէլքի ծո պէշ եիվիրմի ֆարատախ ուզադատ։

Ֆիլիբ. – Պու քէօյ էօմրիւ չօդ սիւրտիւ՞ մը։

Ստեփ. – Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, անճադ եէտի

սէքիզ եաշընտա օլտուղում գէմուն, ատա քէնտիսինի կէօրմէմէսիմ ալիր էճնէպէ, պէնի Բարիսէ կէօմիւրմէք իւզրէ պուլունտուղում խանէնէ կէլսէ։

Ֆիլիբ. – Ըէճա խաէրիմ, տուրուն։ – Տէնիզ քէնարընա, սէօյլէտիկինիզ էյի ատէմլէրին եանընտա ես չատըղընըզտա, քիմսէ սիզի վիեատրէթէ կէլմէ՞զ մի խոե։

Անտրէ. – Չօզ չօզ լութֆ եափօտուչ ատֆա կէլմիշ օլան պիր գատընտան մատատա, պէնի վիեատրէթ խոէն օրնամըշ տըր. օ գատընտա, ապլաեարադ ուզուն միւտտէթ վէ միւէսսիր պիր թարղտա պէնի պուս իմմիշ տիր։

Ֆիլիբ. – Օ գատընըն քիմ օլապիլիր օլտուղունու ատա աճրմատընըզ մը։

Անտրէ. – Բէք չօզ վատըթտան ոճրտա, անը վալիտէմ զանն իմմտիմ։

Ֆիլիբ. – Խաթըրէլէրինիզ անը նա՞ըլ կէօսթէրիեօրսար։

Անտրէ. – Ղաեէթ միւսկիմ թարղտա կէօսթէրիեօրսար։ Եէօյլէ քի, պու կիւն քէնտիսինի կէօրէճէք օլսամ, թանըեամասաճաղընը հէման մուհադդադ պիլիրիմ։ Եու գատար խաթըրմա կէլիեօր քի, լէհճէսի ոճտուդ, քէնտիսի պէ տարը, հլպիսէպ սիեահ, վէ թաւը ու հէյեէթի զաեէթ կէնճ օլուպ, պէրապէրլէշինճէ եաշատընըմ ատէմլէրին նէալինատէն զայրի պիր նէսլէ մէնսուպ օլտուղու զանն օլմասըր իտի։

Ֆիլիբ. – Էճնէպէ պիր քիմսէյնին սիզի Բարիսէ կէօթիւրմէք իւզրէ քէօյէ կէլմիկինի պէեան իտիեօրսունուղ։ Սիզի Բարիսէ կէօթիւրմէքտէն մագսատ նէ՞ իտի։

Անտրէ. – Հիքեաեէմին իտթիատլարը բօմանլատըտաքի կէօրիւլէն Հիքեաեէլէր գատինլարընա տէյիլ տիր։ – Օ էճնէպի չախա, պէնի, Լուի-լը-Կրան մէքթէպինատէ քիւչիւք չօճուղլարընը պընըճընա գօյմադ իտթէօրսուս, չիւնքի, անճադ օղուտադ եադմադ պիլիր իտիմ։

Ձիլիք . – Էյ ասնրա՞ս:

Ենաթէ . – Հիշ պիր քիմսէնին պիւեարէքթիննէ նայիլ օլմաեաճաղ , ալա մէքթէպաէ ծն սէնէ դաատար վազըմ կէլճիեամ . պունունլա պէրապէր գաեէքթ մէտուա խոմ : Իլվէլ եմիրսէ , արդատաշլարըմ , ֆամիլեամըն պէնի ալա տէրճէ եիւղ խսթիւնէ պըրադմասընուան տօլաըը պանա էաէֆ իմժէքտաէ խոիլէր , լաքին , հէր հաֆթա մէքթէպին մուտիրինտէն , պինինտէ պիւեիւք պիր մէալատ ախղ իմտիհանարըմը մուքէմմէլ ստրէթտաէ իմա իմտիհ . Շու դաատար քի , օլ էանալէրտաէ թէֆէնքիւր վէ մուհասպա իմմէք չաղը տա կէլիպ եէթիշտիկինտէն , պընըֆլարըմը իքմալ իմտիհքտէն ոճնրա , նէ՞ եարաճաղրմ , եահօտ պէնինէ՞ եարաճտպէտ տէյի տիւշունմէեէ պաշլատրմ :

16

Ֆիլիբ. – Ֆիլվադը պտ պիր նապևք մեսէլէ օլտուղտ հալտէ, նէ՞ տուրքիլէ հալ վէ ֆաալինէ մուվաֆֆադ օլտաննուղ:

Ամնարէ. – Սօն արնըֆըն իմթիհանընը տախի բարլադ տուրքիտ վիրիփ, պունտան սօնրա տէրթէրիմին տայդի մէյվէտաղ օլմատը սըրտաը կէլմիշ օլտուղտ հալտէ, մէքթէպին թամիլ էանատարնատա, պիր ասֆատա տօղաշտըղըմ սըրտատա, թէնէֆֆիւսխանէտէ պիր քիմսէնին պէնի կէօրմէք իմթիհանիվինի խատէր ալտըմ:

« Տէրհալ, վալիտէմ օլտուղտունու քէշֆ եախօտ զանն իմթահիվիմ էտրարլի, լէհճէսի սօլուգ, քէնտիսի տարը, վէ էլպախէսի սիեահ դաարն օլտուղտունու մէմնուլ իլէ, դալպիմ չարբտատա պաշլատը, վէ թէնէֆֆիւսխանէյէ գօշտում իտէ տէ, իմիտիմ պօշա չըդտը, պիտա գաարն եէրինէ, կիւզէլ չէհրէլի պիր տէլիգանլը կէօրտիւմ:

« – Մխտիւ, – տէտի պտ կէնճ ատէմ պանա, – պէն, Բարխատէ, Պէլշա սօղատղընտա, մուդաւիմէլաթի միւտիրի Մ. Ֆ...նէն պաշ քեաթխալիվիմ: – Ինֆէնտիմ թարաֆընտան սիզէ խատէր վիրմէյէ կէլտիմ քի, սիզ պիր տախի ավռէթ իթմէմէք իստրսէ պտ մէքթէպտէն չըգաճադընըզ: – Սպիմէթմէք, մէքթէպին միւտիրլիյնէ պիլտիրիլմիշ տիր: Իմտի, վազըթ պայագ իթմէյէրէք, քէնտիսինէ էլվէտա խոն, վէ պէնէմլէ պէրապէր խատրէխանէմիզէ կէլին: Պունտան պէօյլէ, ատէտտէ էշշատ խուշկէվինիզ վազիյէթմէ տայդ, էֆէնտիմ բ տարաֆընտան սիզէ ատադըդատ տըր:

« Մխտիւ ադաթօղ, պտ խիմմատ իստէրսինիզ թէտարին

քեամթըմը սէրհան իճլա լիմաւիկիմի պէճան խոէր խէմ, պու պապաե սիդի թէաճճիւպաե պըրապաճաղըմը մէմուլ լիմմէմ։ – Ձիլվադը օն տադըդա զարձընաա սանտըղըմը հաղըրլատըմ, վէ պէշ տադըդաատա մէքթէպին միւ- տիրնէ էլվէտա լիմտիմ։ Մէրդում, հադդըմտա իչհարը թէվէճճիւհէ, պէնտէն այրըլտըղընա էսէճ, վէ միւսթափ- պէլիմին բարլաե օլաճաղընը զանն լիմմէկէ սէպէպ պու- ընատուղու հալաե, պու խուսուատա արդը թէմէննիւեամթ լալէտի։

«Մուգավէլաթ միւտիրինին քեամթիպի պիր պաս- պա կէթիրմիշ օլտուղունատ, պու պատա, մէքթէպին գարուսունատա պէչլէճօրտու։ Ծանտըղըմը պու պատաեա վաղ լիմտիքլէրի կիսպի, պիղաե պունա րաքիպէն, պէլշա ռօգաղընա կիմտուր։

«Մուգավէլաթ մուհարրիրի, պէնի խայրխահանէ սու- րէթաե գապուլ լիմտի, վէ ֆէվգէլատե մէրագլէ պանա միգդաթ լիմմէքաե օլտուղունու պիսուհուլէ կէօրտիւմ։

«– Միսիւ, – տէտիմ պու զաթա, – պուրատա պէն- տէնիզե պաղը մուհիմմ թէպլիղաթընըզ վուգու պուլա- ճաղընը խատէր ալտըմ։ – Էկէրչի քիմ օլտուղումու աէօյ- լէրսէնիզ, պիլհասաա քէնտիմի պախթիեար աատ խաէ- ճէկիմի սիղաէն աէթը լիմմէմ։

«– Միսիւ վէ ադիդիմ եէնի մուշթէրի, – տէյի մէր- դում պանա հիւրիւմսէհէրէք ճէվապ վիրտի, – սիղին տի- րաեէթ ու ֆէթանէթ սահիպի օլտուղունուզու ֆէվգէ- լատե մէտհ ու սէնալէր իլէ պանա սէօյլէտիլէր։ – Պինա- պէրին, էկէրչի վէլսաեէթ քեաղըտընըզ պիսապէթիւն զայդ օլմամըշ խաէ, պու քեաղըատա, պաղը մահդուրլար պու- լունտուղունու էլպէթթէ անլամըշընըզ տըր։

«Պէն տե, քէնտիսինէ էվվէթ տէյի ճէվապ վիրտիմ։

«– Մաշուդում օլմասան սէպէպլէրիլէ հագգընըզդա հիւքում թէլէճճիւհլէրի վէ այէտգալարը պուլունան պաղը

չխնայէր, – ասէր մարդասիրաբար հիւանդներին խրատելիս եւ ասելիքն աւելի ազդեցիկ դարձնելու համար, – իշխան մէրսեանի գործերին վերաբերեալ եղած նամակները եւ բերեր ուղղակի նրան տալու, – սարը իջնելիս նրան ասացի, – Ես ձեզ համար մի բան ունեմ, որ ձեզ շատ կը հետաքրքրէ, ահա այդ նամակները, – ու նրան տուի նամակները, որոնք ես ինքս էի գրել Ամու-Դէրիայի ափերից Հնդկաստանի սահմանները, երբ ես ճանապարհորդում էի Ասիայի միջով դէպի Պարսկաստան։

Նա ուշադրութեամբ կարդաց նամակները, ապա ինձ նայեց զարմանքով եւ հարցրեց.

« – Ինչպէ՞ս եղաւ, որ դուք այդ նամակները ինձ չտուիք, երբ ես Պարսկաստանում էի, – հարցրեց նա ինձ։

« – Ես ինքս էլ չգիտէի, որ դուք Պարսկաստանում էք, – պատասխանեցի ես նրան։

« – Ուրեմն, ինչպէ՞ս եղաւ, որ այդ նամակները ձեր ձեռքը ընկան, – հարցրեց նա ինձ։

« – Ես գտայ նրանց, երբ Ամու-Դէրիայի ափերից Հնդկաստանի վրայով վերադարձայ Եւրոպա, – պատասխանեցի ես նրան։

« – Ուրեմն, դուք ինձ համար ոչ մի նամակ չունէք, որ ինձ տայիք, – հարցրեց նա ինձ։

« – Ոչ, – պատասխանեցի ես նրան։

« – Ուրեմն, ինչո՞ւ համար դուք ինձ ձեր ճանապարհորդութեան ընթացքում գրած նամակները չէիք տալիս, – հարցրեց նա ինձ։

« – Որովհետեւ ես չգիտէի, որ դուք Պարսկաստանում էք, – պատասխանեցի ես նրան։

« Ինչո՞ւ, ուրեմն, դուք չգիտէիք, որ ես Պարսկաստանում էի, – հարցրեց նա ինձ։

« – Որովհետեւ ես ձեզ չէի տեսել Ամու-Դէրիայի ափերին, – պատասխանեցի ես նրան։

« – Ուրեմն, դուք ինձ տեսել էք Ամու-Դէրիայի ափերին, – հարցրեց նա ինձ։

« – Այո, – պատասխանեցի ես նրան։

« – Ուրեմն, ինչո՞ւ համար դուք ինձ չէիք ասում, որ դուք ինձ տեսել էք Ամու-Դէրիայի ափերին

«Առաքելեսի մտածէր, – լսելն եկաւ ինձի, այսու ամէն այն Գրացոյց առաջադրեցի, – Հէր օվ ոչ կիտէաւ, մանեմ ապաւէն, ասէ, էրէ այն բնաւ վերեկեսի չը, ակնեակ եկեղ մէջ էրէ այն Գրացոյց ասելիչ ա չը:

«Պէն. – (Շարունակ.) Զարգաճ այս եկեսի պէրթա ա չը:

«Առաքելեսի մտածէր. – Զերմայը այս այր կիտէ, ասէր ա չը, ասէր էշտա ակնեակ եկեղ մէջ այն Գրացոյց, եղա զամ ակ Գոյնելի այր այշտ Գրացոյց ակրանեակեկ եաղէն ա չը:

«Պէն. – Այս ակրանեակեկ կիտէսի այրէսի ասելիչ ա չը:

«Առաքելեսի մտածէր. – Կիկէրէ այսու էաղա ակէղեակ օրա էաղ, օ էաղա Գրանէ ակրանեակ էաղ, վէ այս ասէս, «եկեղ վերեկեսի» ակ չի ակեաւ էաղ էաղ ակ չը, ասէ ակ «պէր չէ» ակելիչ ակեաւ էաղ էաղ ակոմեսի չը, ասէ ասէս ա չը:

«Պէն. – Հէր ակ չի էաղ, այս ակէղ Գանակեսի չը ակաղէն ակէղ զամ Գ օրանեակ օրանեակաղէն ակ ակելիչ գանէն:

«Առաքելեսի մտածէր. – Էէր ակեակ Գ էանակիչ ակեակ էլանէ օրանգրանաւ, ես էրէ ոչ զամ Գ օրանեակաղէն էլլեակ, – Լաչէն ականաւ ասչա ակաղ վերեկեսի էշէն ակօղ վերեկեսի. Ես զաւոր չը, չանգեակ զակ զաեկ Գ էանակիչ ակեակ էլանէ օրա, վէ չօճաղրանգանաւ ակեաւ ակէղ զաեկ զաեկրաղէղ հէաղ, այս հէն ասէս ակէ էշէակ ակ էշէակ ակեակ զաեկ Գ էաւոր էաղ էանէն,

...

«Ինչո՞ւ, – Հարցրեց նա։

«Որովհետև մեզ համար ես ամենից թանկ էակը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ հարստությունը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ հաճույքը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ ուրախությունը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ հպարտությունը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ ցավը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ վիշտը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ տանջանքը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ սարսափը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ սիրելին եղել։

«Ինչո՞ւ, – Հարցրեց նա։

«Որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ ուրախությունը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ հպարտությունը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ սիրելին եղել։

«Ինչո՞ւ, – Հարցրեց նա։

«Որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ ցավը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ վիշտը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ տանջանքը եղել, որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ սարսափը եղել։

«Ինչո՞ւ, – Հարցրեց նա։

«Որովհետև մեզ համար ես ամենից մեծ հաճույքը եղել,

[illegible]

«—Что это, Симеон, [illegible], [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

բոլոր ազատությունը իրավիճակին տալիս կամ-
ակոր։

Ֆելիքս. – Հարկավոր է ասել ամեն, որովհետև
չէ՞ որ նրանք ամուսնական, շատ մտերիմ հոգի ու-
րախ մարդիկ են։

Վեռնե. – (Ուրախ մի ծիծաղով ասում է, ինչպես
որ ինքն էլ ուզում էր։) Ամուսնո՞վ մի ...
ամուսնո՞վ մի ...

Ֆելիքս. – Հենց նրանք պիտի ամուսնվեն ...

Վեռնե. – Ներողություն որ ընդհատում եմ ձեզ,
բայց ես ամուսնացած եմ ... Ինձ համար հոգի ու-
րախ կին է պետք, ինչպես ինքս եմ ուրախ, բնա-
ւորությամբ ուրախ ...

Ֆելիքս. – Ուրեմն ինչո՞ւ եք ամուսնացել ...

Վեռնե. – Ինչո՞ւ ես ամուսնացել ... պետք է
ասեմ, որ ես ամուսնացել եմ ... Ինձ համար ամուս-
նությունը ոչ մի նշանակություն չունի, ես ամուս-
նացել եմ, որովհետև ինձ ասացին, որ ամուսնա-
նալու ժամանակն է ...

Ֆելիքս. – Մեզ համար ամուսնությունը կնոջ ա-
զատությունն է նշանակում, ինչպես որ ամուսնու-
թյունը, որպեսզի միշտ ազատ մնանք մեր ...

Վեռնե. – Ամուսնությունն ինձ համար ոչինչ
չի նշանակում ...

Ֆելիքս. – Ոչինչ, Վեռնե, ներողություն, որ
ասում եմ, բայց դուք ինձ ծիծաղեցնում եք ...

Վեռնե. – Ներողություն չկա, ես ինքս ծիծաղում
եմ ամեն անգամ, երբ ասում եմ, որ ամուսնացած
եմ ... Ես ամուսնացել եմ, որովհետև ինձ ասացին,
որ ամուսնանալու ժամանակն է ... Ես ամուսնա-
ցել եմ, որովհետև ինձ ասացին, որ ամուսնանա-
լու ժամանակն է ... Ես ամուսնացել եմ, որովհե-
տև ինձ ասացին, որ ամուսնանալու ժամանակն է ...
Ես ամուսնացել եմ, որովհետև ինձ ասացին, որ
ամուսնանալու ժամանակն է ... Ես ամուսնացել
եմ, որովհետև ինձ ասացին, որ ամուսնանալու
ժամանակն է ... Ես ամուսնացել եմ, որովհետև
*

Ծնողք . – Տէվամիքը ասէր խոչակվելնէդ, ալէն խոչ, պոհատ էրէխէնէք պէհատէվէլէ մուխթասար գըլաճապրմ։ – Թաղխամ էլլէ մուդաղէմ մուհասիբիմնէն ս կնպէլ հոսէհամէ լաւրընատ հէչ ալրխանէ ասլնք օգնատրմ. գէնտոխ ու խոխթիատ էրէխէնէմ անատրընատ, անէնդի ալը տատա էվէրտ էրէխէմ, Չէգը ս ալիսատօմ բու տէրտիատը, գինդիմ էվէրվէնէ էհամա խոխ, Ֆոխթատնէն՝ գատրտուշ ալը էաւրտագը տէչհատրախնէ կնպէմ, ալէնդ տէվէրտ։

« Ելօղլէ բի, Բրօխուռ ասպտրնատրվէ էդուվէվկնատրմ, ու վադրմատ ալը էվէրվէնէ ալը էվէրվէնէ գալրը գնատրվէ կէօրնատրմ։

« Գնատրվէ պատրաստատմադ օվկէվ գնդրտրմադ, էշտա խվ էվէՁրէշ խմ ալրխանէմ։ Ես հալդ, ասօրմ ամբրմ, խբէ պրադամ, խ՚շ խըզվէվբտադրմ վէ ալը գաշ մէվբնատրմադ վար ալը։

« Ադվէմ պարօն, գնդնէն ատհա խբէ անդհատվէվէնէ բէվէ բէ, էվբմէշ խբէ ալը Ֆրանգ խրատ էաւտատ ատհա ասպրնատրմադ, ալը գատրտ ասէդէվ վէ ատրամա էվէրվէնէդ խրէ։

« Ադվէտնէ հարէքէմբէն գալրշ օրտ ատ շէօվէտ, վէ ատրամա էվէրվէնէդ ալը գատրտ ասէվէրի, ալըտաճէմի, խբէ Ֆէնտ տուվատնէվ կէվբխրտվէր. շէօվէ բի, հէտտ խբէ ատճատվէվէնէվէվ, էտղատրվէ գատը էհէմվէվէնէվ խոչ խոխթատրմադ ալը էվէրվէնէդ խրէ։

« Պէր ասէՁատ, գատմադրատ խզատրմ էտվէր կնբմէվէնատէն, ծօպկէտտվէն պէտէվնէ հէտտ բէշվէն ատՁէ խբէ էտատէվէրմադ։

« Ատհարէտ էտատրնատ պէր կէօնկրտրե Ֆրդատաէտ ատախ օրատ, վէ ասճատրի վատը օրտ խատրրտՁատ խբէ, ատխտրրնէն վէ ատրատատրրնէն պէտէրէնէ խէհէտտէվկրմադ։

«Հասըլը իւչ սէնէ սէքիզ այ կէչսի։ – Կէրչի օն բա-
րա պիլէ պիր թարաֆա գօհամսուզըմ, լաքին պիւեիւք
պօրճլար տա իմիշեմ։ – Ալաճապըլըյըմա օն իքի պին
ֆրանգտան գիւեատէ պօրճում եօգ իտի. անլէր իսէ, պէ-
նի թաղևիզ իմիշեվիս, գօլայլըղըմ օլտուգճա, պօրճլա-
րըմը էօտէեօրտում։

«Հադգըմտա խայրխահ օլան քիմսէնին, – երբէ՞ք մի
գաւրո՞ն մը պիլմէմ, – ահտավէթինին նիհահէթի կէլէպի-
լէճէկինի տալա տիւշունմէեօրտում։ Համթա պու ֆիքրի,
ապէս, մուճխալի խոթխոդա վէ գապուլէ ղայրը շայեան օլ-
մադ իւղրէ տայիմա քէնտիմտէն թէպիտ իտէր իտիմ։

«Հէման պունտան տէօրթ մահ մուդաւոէմ, եանի
չըգան ափտաեմրեր Ա տէ, պէր միւթտա Պէյշա սօգաղը-
նա կիտիպ, գարթըմը մուգավէլաթ մուհաղրիրինէ թաղ-
տիմ իմտիմ։

«Մ. Ֆ... տէրհալ պէնի գապուլ իմտի իտէ տէ, քէն-
տինին հէր վաղըթթի տիմաղնտա կէօրմէտիմ։ Մահզուն,
ֆիքրի մէշղուլ, վէ թաասը կէօրիւնտու։ Լաքին հէր կիւն,
մուգավէլաթ մուհաղրիրլէրինին շախսի եախսո ֆամիլ-
եաճա թաասըրը օլմադ թապիի իտուկինտէն, մէրդու-
մուն հալինէ էվվէլ էմիրտէ էհէմմիյէթ վէրմէտիմ։

«Մուգավէլաթ մուհաղրիրի, քէնտիսինէ ուզաթտը-
ղըմ էլի թուխտու, վէ պիր ճէնապէ ալաերնա տավէթվի
օլան քիմսէլէր, միւթէվէֆանըն խանէսինէ կիմ թոխ-
տէ, անըն էն եադըն ադըտալարընըն էլինի նէ՛ եօղտա
թուխտըղ իսէ, մէրդում տահի օ եօղտա էլիմի սըղտը։

«Ֆու սըղտտա տալա թէպէահում իմտիեօղտու. – Պէն
տէ, թէպէահիմմիմն, տօտադարըմըն խազէրինտէ պուղ
կիպի տօճտուզունու հիտա իմտիմ։

17

Ձիլիր. – Օ անուէ պազը մէրթէպէ էնտիշէ հիսա լիթ-
մէկէ պաշլատընըզ, սէյիլ մի։

Ընտրէ. – Իվիէթ, վէ պիր ազ ուրքուլմաէն սօնրա,
մուդաւէլաթի մուհարիրի էվինատէն էլինի սըզարադ, «ճէ-
սուր օլսուն» սէուի։

«– Նէ՞ վար, սէյի սիւսալ լիթսիմ։

«– Անլիմ, պուննան պէօյլէ սիզէ հիչ պիր շէյ լիթսէ-
լիմ խաէճէք սէյիլիմ։

«Պու պիր շէօխա տարախէ օլսուզդունան, սարսըլ-
մըզըմը հիսա լիթսիմ, վէ շիւպհէսիզ լէհճէմ սօլսուս։

«– ՃէսուՀ օլսուն, – սէյի մուդաւէլաթի մուհարիրի
թէքրար լիթսի, – իհթիմալ քի թախսիսաթընըզըն վիրսուս
լիթմէմէսի, սաաէճէ պիր կէճիքմէքտէն իլէրի կէլմէքտէ ակլ։

«– Իօյլէ օլսուզդունու դավէթնի զանն խաէրմախինիզ.
սէյի սիւսալ լիթսիմ։

«– Պէն հիչ պիր շէյի դավէնէն զանն լիթմէսիկիմ հալ-
սէ, պու սէօյլէսիկիմէ ինանմադըզըմը նաՀսըլ խաթէրսի-
նիզ։ Ինճաը դապիլ սիր քի թախսիսաթընըզ ունուսուս-
մուշ օլսուն, սէյի մուդաւէլաթի մուհարիրի ճէվապ վիրսի։

«Պէն. – Սանսըզընըզսա պիր սէնէլիք բէչնի թախ-
սիսաթըմ Ե՞օզ մու սուր։

«Մուդաւէլաթի մուհարիրի. – Խայր, չինքի նիչի սէ-
նէ սիր քի, թախսիսաթընըզ պանա պէհէր այ վիրսուս
լիթմէքտէ սիր։

«Պէն. – Սօն վազըթլարսա նաՀսըլ վիրսուսսուս։

«Մուդաւէլաթի մուհարիրի. – Այլըն խիմ ամընսուան խ-

քի խշխան վէ պատչեն ատէ եալընըզ պիր կիւն էվլէլ։ Պինաթէրին պու սապահ, հալէա թախխամթընըզըն կէլէճէկինի մէտալ խախտօրսուս։ Հալպու քի եարըն կէլմէճէճէկինի քիմ պիլիր։

«Պէն ատէ խամխանիլ պիր հալտէ պաշըմը սալմասըպաթ, – Մէտալ լիմմէմ, ոէսիմ, վէ Ալլահ պիլիր ծնսան ասնրա նէ՞ կիսի պիր իղմխրատը ատհշէմխղմխամալ պէնի խամխլա խմաո։

«Մուդամէլաթ մուհարրիրի, պու հալիմի ասէրք խտէրքէ, – Պու կիւն պէքլէտիկինիղ ալթը պին ֆրանգ հէր հալտէ լազըմ մը խոր, ատ՛յի ախսալ խմաո։

«Պէն, – էվէմէթ, հէր հալտէ լազըմ խոր, ատ՛յի ճէվապ վէրսիմ։

«Մուդամէլաթ մուհարրիրի, – Տիմէք օլսուր քի, ատօրմէ պէնէճէ եադըն միւսաֆիր զարֆընսա, էլինիզէ կէչէն խլի եիւզ ալթմըշ պին ֆրանգսան պիր թարաֆա ատչէ դօեաճաղընըզ, ատօո։

«Պէն, – Խա՛յր, ծն լսրա պիլէ պիր թարաֆա դօեաճաղըմ, ատ՛յիմ։

«Իշխէ, ադիղիմ պարօն, շու արդսուս մուդամէլաթ մուհարրիրի պէնի լսնըդըյու թէքսիր խտէպիլիրքէն, քէնատօո, քիսպարսան պիր զաթ օլսուզսունան, պու հալիմշ ատէն խամխիճատէ իմմէհիթ, հաթթա քէմալը նէզաքէթ խուղրէ, ֆազաթ էօսիւնճ օլարաղ, պանա պիր ատէտ պին ֆրանգըզդ պանդնօթ վէրսուն։

«Լաքին պէն պու ապչէճի, հէր նէ դաուսր նապիքսանէ պիր թարզսա վէրիլմէքտէն խտ խէ ատ, դաղուլ իմմէճիխ, մուդամէլաթ մուհարրիրի՛ն խուսրէխանէսինատէն մուֆթարադաթ կյլէսիմ։

«Մէրդսմ, ծն ատֆա պէնիմլէ թօղալաշըրըմնսա, – էկէրչի հիսապընըզդա ապչէ կէլիր խէ, անինսէ պիղէ խապէր վէրիրիմ, ատօո, ֆազաթ հիչ պիր ապչէ կէլմէօո։

«Պա՛ւ արտառա, պէնիմ ինչն պիր հարէքէթի մադուանէ՝ եվկիրմի տէօրթ տաթ զարիքնատա հալիմի իալահ էյլէմէք, մօպիլեատը, աթլարըմը վէ ատատալարըմը տաթ լար, հեր շէյի ապչէհէ թահվիլ իմէմէք, իրզամէթ քեատխատարըմը եօխա գօյմադ, վէ իդամէթ իմանիմ օճէլի պիր ատիկէլունէ քիրալամադատան իտարէթ իտի։

«Հալ պու՛քի պէն, պօշ պիր իւմիտ ինէ եաշամադատա օտուդումտան, պու շէհիրէտէն հիչ պիրինի եաբմատըմ։ – Պէօյլէ պիրտէն պիրի վէ պիւտաիւթիւն ունուտուլմադըղըմ միւմքին օլմատըղը, վէ կէլէճէք այ աթը պին ֆրանգ էվլինէ օն իլի պին ֆրանգ ախչ իտէճէկիմ խուստսըն-ատա քէնտիմի գանատրըմադատա, եախօտ տահա տօղրուտու գանատրըմատա չալըշմադատա իտիմ։

«Պինատէն ալէյհ, եաշամադըղըմըն թարիքնը ատա թէպատել իմէմէտիմ։ Շու գատար քի, ալատըղըմ շէհիրին պէտէլինի հէյտան բէչինէն վէ նագատէն էօտէմէբլիկիմ միւթատրամ իլքէն, պօրճլար իմէտիմ, վէ միւտաւէթի էօմ-րիւմտե իլք տէֆա օլարագ պադը տէյն սէնէտալէրի իմդատ-լատրամ։

«Ցէօրթ այ կէչտի, վէ թախտատաթը տատրդատնտան պիր էմտրէ կէօրիւլէմէտի։

«Օնտան ասնրա արթըդ օլ խուստուտա իւմիտ էսէրիմ գալմատըդ, պէսպէյլի, չօճուդլուդումտան պէրու իւզէրիմէ նէզարէթի խուէկէլմիշ օլան մէճհուլ քիմսէնինն պէյնի թէրք իմիշ խտուկինի միւլահատա իլլէտիմ։ – Ինթիմատ քի պու մէճհուլ քիմսէ, տիւչարը զատուրէթ օլմուշ, եախօտ էօ-միւշ խտի։

«Ալաճադըլտարըմ պու՞շ գատարըմատա խուիթխտար իմ-տիլէր։ – Մուպաշըրտար՝ օթէլին ռօլունտա էյէ ալտըղտար։ – Ուֆադ ալաճադըլտար՝ թէհամմիւլ օլունմատ պիր հալէ կէլտիլէր։ – Հէր նէ գատար խըզմէթքէռատրըմա ատա պօրճում ռօզ խտի խսէ տէ, պու ճիւմլէ լէ անլէրինն ևու-

վանած ես ընտիշէ վէ չիսահե էսէրլերի կէօրիւմէքտե լա-
ու : – Ընէէր ու հադդըմտա թէրէտաիւտե պաշլամըշ լա-
ալէր :

« Նամուսլու վէ միւթէպէէր ալը ատէմ օրմանըլըմը
քէնարիմ տախ անլաէօրտում. չիւնքի թէէաիւե լահէմէե-
ճէկինն ալէրսէք , ալը թաղըմ ալօրճլար խոչն ատէմին
հալի նէ տուրքիտե նադշ խոխլմէք լազըմ տլը , վէ պէօյլե
ալը քիմսեյե նամուսլու վէ միւթէպէէր ասընէլե-
ալէլը :

« Թէնապէլիք , տարթ ու ապալտըպ վէ պէճք ու հյ-
լէնճէ ճօլլարընտա քէտ իթմիշ օլտուղում ատէթլէրտեն
դաթիեն ֆէյտալաթ իթմէկէ միւդթէէտէր օրմանըլըմը պէն
ու հիս խոխէօրում : – Զալըշմաէա ճէտարէթիմ օրմա-
տըդը կիտի , հաշաեատալըմէք իչին նէ՞ ճօլտա չալըշատա-
լըր խոխ :

« Պու հալտե էօլմէճէ գարար վիրտիմ , վէ ատիկիմ
պարօն , էկէրչի սիղ օրմաա խոխնիղ , չու սաաթտաա պու
գարարըմ իճրա օլունաճադ խոխ :

« Պէնատէն իթիրաֆըմը խաթէաինիղ , իչթե իթիրաֆըմ
պու տուր : Պունատան պէօյլէ էօմրիւմիւն հիքբեաեէսինի
պէնատէն տահա իյի պիլիրսինիղ : Հիչ պիր կիւնա տուխ թէէա-
պիր , վէ չամաթաեը մուճխիպ օրմաեարադ , չու թէհամմիւլ
օլունմադ էօմիւրտէն պէնի դուրթարաճադ օլան ընէվօլվէ-
րի դուլադ թօղումտան իրադլաթմանըղըա , հադդըմտա
պիր խըղմէթ իթմիշ օլտուղունուղա էմի՞նամխինիղ :

Ֆիլիբ . – Էվվէթ , պու խուտուտա էմին օլտուղում
կիսի , սիկէր պիր խուտուտա տախ գաթիէն էմինիմ :

Անարէ . – Հա՞նկը խուտուտա :

Ֆիլիբ . – Հէր չէյի պանա աէօյլէմէսիկինիղ խուտու-
պընտա :

Անարէ . – Ֆադամթ , ինէմին խոէրիմ՛քի . . .

Ֆիլիբ . – (Անարէնին աէօզունու քէսէրէք .) Նի՞չին ինէ-

մին խոհեմ-քսինիլ : – Շեւագիեալ սիղ մեւամ տղեմ վէ սաոեալ ալիր կէնճանինիլ, լաքին պու սըրտաա եանըլտըղընըղը սիղէ խոպամ խոհեմեմ : – Նիկէրչի եալընըղ տարաթ ու սէֆա տրղուլտրը , վէ չալըշմադուղտան նէֆքսէթ , վէ սոն պիր էօմիւր նէյ եաշամադ դօրդուսու , սոն դաոո թաոամվուրտնա սիղի սէվդ նիմիշէր խոհ , սէվնիւ էվլատըմ , սիղ պիր ալչադ տաո օրտնամալըսընըղ . հալպու քի էօյլէ ոէյհինիլ :

Ընոտրէ . – (Լէհճէոի ոօլտրադ .) Հադդըմտաո տայիրնէ վևոնա զանընընըղ վար տըր :

Ֆիլիբ . – Մաոտէ՝ զանոտան խոպարէթ օլմաեըոադ , հադդէթ տէր : Գիւեխէք պիր մէյեուահեէթ Ֆիլբինիկի խոթնա նիմհէքէ , սիղի էզմէքճոն օլտուղունաան, քէնահինիկի թէլէֆէ գատար վիրմիշինիլ : – Պու մէյեուահեէթին խոհ, չէոիո , Ֆադամթ սիզճէ իւմիտսիղ պիր աշգ ու սէվգոտաան զայրի սէպէպի եօգ տուր : – Սիղին էյէ սէվկիւլհինիւղ ոաոընտաա պիր կիրտոտ գադըմագաա տըր : Ֆադրը հալ պիրոէն պիրէ իւղերինիկէ չէօքէրէք , վէ ասըղաոէկեան գաբուլարընը սիղէ գաբաեատադ , պու կիրտոտը տահա դիեոտէ տէրինէնէթմէքճոն տուր : – Ռէնոտ քէնահինիկէ , – « Վիզօնէթէս տը Կրանկիէօ՝ էն պիւեիւք ասըղաոէկեանտան օլան մարքի տը Սան-Ռէմօեու պէնգի սէվէր . . . Ֆադամթ պիր իոտարէհանէոէ պին ըհտը կիւճ էյէ դաղանան վէ տուրէթա քէնահինի տահիպ սէրվէթ կէօամէրճէն պիր Ֆադիրէ աճֆը նագար իոէմէղ : Ոմոի , պու հաղոէ նաշանդաան իոտ , էօլմէք էվլէս տըր » տէոինիղ , վէ մահմադ օլան գօմէոիաոը տուշհունահունիւղ իոտ տէ , պու գօ-

*բէնեին եանապլարընաա գէվդելաաէ ալը գըղալթը մխա-
շահէաէ օլունմադըա խոր։*

*Անարէ. – Լաքին ալը աաէմի գօրդուլթ ուեօրաունադը։
Ինաանըն, քէնարխինաէն ալըէ կնդլէմէք խոթէաուկի շէյր,
ալը անըն բուհունաա օգուեօրաունուը։ – Ածաալա ալը քէ-
բամէթ սահիալի մխինիլ։*

*Ֆելիք. – Խա՛յր, եալընըզ թէճրիպէ սահիալինէմ։
Տիդդաթ լըմմէքլէ, հէր շէյն անլաամըմ։*

Անարէ. – Յադաթ ալըէ քիմ աէօյլէալը քի...

*Ֆելիք. – Մաամա ոը Կրանլիէօճէ ալըանէ կնալի ա-
շընգ օլդուդունո՛ղդու մո։*

Անարէ. – Էվէթ։

*Ֆելիք. – Քիմ մի պանա աէօյլէալ. աճայի՛ պ, ալը
աէօյլէալինիլ։*

Անարէ. – Լաքին նէ՞ վադըթ աէօյլէալըմ։

*Ֆելիք. – Սէվկիւլու էվլաադըմ, ալը պիր սաաէալ
կէնճալինիլ։ – Հէր կնուն, արաապանըզդաա, լաեըգըյըլա կնը-
լէնմիշ օլմաեաադադ, օթէլ ոը Կրանլիէօճնիուն գաշըգըպնաա
նէգ սաաթ գաաար տուդուլ, վնդօճնթէալին ալիշադըը չըգ-
մադըպնաա պէգլէնեէն, վէ պաաէհու Գուա ոը Գուլօճնեգրաա,
մէզադուբէնին կէօվկէալ մադամընաա արգադընաան կնլաէն
ալը աէյլէնմինիլ, վէ հէր ադշամ օլ կէնճ գաաընը գօլա-
մադ, վէ էկէրչի զէվճի անը թէաթրօաա կէօթնւրնւեօր խաէ,
այնի թէաթրօաա, պէնեուար լօժունաան անը աէյր լըմմէը
խուդուէ, մէգքնւր գօլամադ թէշէալնւեունէ թէգրար պաշ-
լաեան ալը աէյլէմինիլ. պունդադ մայնւմ օլմադըէ պէ-
գադաէր, գալընինիզին էարադընաա վադըթ խաուկնւմուէն աօ-
լաեը նաՀադը թէաճճնւաա խոնեօրաունուը։ – Էկէրչի գալնի-
նիզին ահվալինի պիլէմէզսէմ, օլ վադըթ թէաճճնւաա օլուն-
մադ կէրէք տնր։ Շու գաաար քի, աշըգ օլմանըզդաա պիր
պէյնա եօգ տուր. եալընըզ աէվտիկինիլ գաաընը թէհ-
վիքէնէ խուդա խըմմէքաէն սադընըն։

Անտրե, ալր վիւտուէթտէն պէրու պաշընը էյիշ լը-
քէն, ալրտէն ալրէ պաշընը եօղարը գալտըրըպ,
— Սիզ հէր շէյի պիլիեօրսունուզ... հէր շէյի անլա-
մըշընըզ... քէշի իմամիշլէնիզ, վէ լաքին պէնի հարէքէթ
ու գարարըմտան կէրի տուրտուրուզունուզ հալտէ, եաշա-
եափլէճէկիմի գանն իսթ՞ըմիւնիզ, ատտ:

Յիլմէ. – Բէք նյի եաշաեափլէրսինիզ:

Անտրե. – Նէ՞ մադամ, վէ նէ՞ իւմիւլէ:

Յիլմէ. – Մէտտա օլմազ մադամ վէ իւմիւնյլէ:

Անտրե. – Իսթիհսալը նադափլ ալր մադամ՞ա... վա-
հի իւմի՞ա... չինքի սաաթէթիմ, սաէթա րիւեա վէ խե-
ալ գափլինտէն շէյ տիր:

Յիլմէ. – Գու րիւեանըն, գու խէեալին սահիհլիք օլ-
մադընա չալըշըն:

Անտրե. – Գանուն միւմքին օլտուղունու գանն իսթ՞ը-
միւնիզ:

Յիլմէ. – Գալիէն իսթէեէն իչին, հիչ պիր շէյ միւմ-
քինօլ տէյիլ տիր գանն իտէրիմ:

Անտրե. – Մաամաթը Իրանիէօ պէնի թանըմազ պիլէ:

Յիլմէ. – Թանըեաճազ տըր:

Անտրե. – Ֆարզ իտէլիմ ֆի, չալըշաճազ պիր իշը-
մէթ, պիր իշ պուլսամ, օլ բարլազ ասըլզատէլիկէ մէն-
սուպէ օլան գատըն՝ եաշամազ իչին չալըշմազ մէճպուրի-
ուէթմինտէ պուլունան պիր պիչարէյի քէնտի գուվվափէտ
ատըուէնինտէ նա՞սըլ թանըեաճազ տըր:

Յիլմէ. – Խըզմէթ վէ իշ ատամաեա ասլա իհթիեաճընըզ
եօղ տուր: – Եաշամազըզընըզըն թարզը ատօրթ սէնէտէն
պէրի հէր նէ իսէ, եինէ էօյլէ գափազ տըր: – Սիզ, օթէ-
լինկի, ամէլտարընըզը, խըզմէթ֊քէարլարընըզը, վէլհասըլ
հէր շէյի մուհաֆըզա իտէճէքսինիզ:

Անտրե. – Գու գարի՞պ, օն բարամ օլմատըղը հալտէ,
պու խուսուսա նա՞սըլ մուվաֆֆագ օլաճաղըմ:

Ֆիլիբ. – Պա՛ս խոստաստա էնտիշէ լեթմէլեն, պէն զաւէթլէ պէնէլինեմ. զամէն ալուէրս ալը շէյ տիմէք օլմաւ ման ապօրճատրընըզը էվվէլ էմիրտէ էօտէնէճէեմ, Թամանէնպին մէնատիցինեն տէ տէրթ հատէ խոէրմ, Պէնտէն, լեզթ խեատճընը տէրէճէսինտէ ատչէ խոթէնեն, մէճմուն օրտրտամ:

Անտրէ. – Հալ ատ քի, ատ ալը ճէտոն հալ տէյել ալը:

Ֆիլիբ. – Ա՛ֆիլ խոէրսինել, րէք ճէտոն ալը:

Անտրէ. – Մոլ պոնտ ատ չէ՞ տի նէ՞ ապճամէ՛ս եատաճաղապընել:

Ֆիլիբ. – Սատէճ տօսի ապճամէ՛ս եատաճաղրմ, – Պէլէսինել վի պէն, ալը ալէքսանդրմ, ատչէմ՛ տէ վար ալը, հէմ՛ տէ քիւմիւրճիւճէ ատչէմ վար ալը... Հապընըզատա, ալէքսանդրտան ածել օլմադ տէրճէսինտէ հէռանի թէլէճճիւհիւմ ատրտընադատա ալը: Պռնտան ատա գաթինադատա, քէնտի մէսլահաթընըզա բաղլէն, հատամընըզը տահի գաթթադրմըշ օլտուգտանտան, իչդի հատամընըզը գօլայլամըճընդ, չինսի ալէնէմ իչլէն, ինսանտար վէ բէտատ օրտունդա ալը հադդ վէ ալը վազիֆէ օլմուշ ատր: – Եա՛ գատար քի, վազը օլան թէճրիպճիսինդէն նիհէյէտ խոպէմ նէճֆահնէտէ խատէլ հէյվանատ խ, տէք վէրճէկիմ ատչէլէրի, զաթը մուտայէն վատէլ խոթխոդրատ ատա խոէսինէ՛ պինել,

Անտրէ. – Լաբէն պոնտ գատրէն վէրճէկինել մէսլահաթը հէշ ալը վազրմատ էօտէնէճէկինդէ ալէքսանդրէ,

Ֆիլիբ. – Ուշմէ պոնտ ալիմէտօրսա՛մ... Մէվկուսի էվատրմ. ախ, զահէթլի կիւնդ գէչդի վէ կէնճ ալը տէյեգանտան ատրընըզ... Ուսկիւտա՛ր կիւնդուզ գիւզել տէյիլ, ախ, զահէթլի կիւնդ գէչդի վէ կէնճ ալը տէյեգանտան ատրընըզ... Ուսկիւտա՛ր կիւնդուզ գիւզել տէյիլ, գաղրը մուտայէն վատէլ խոթխոդրատ ատա խոէսինէ՛ պինել,

Անտրէ. – Լաբէն պոնտ գատրէն վէրճէկինել մէսլահաթը հէշ ալը վազրմատ էօտէնէճէկինդէ ալէքսանդրէ,

Ֆիլիբ. – Ուշմէ պոնտ ալիմէտօրսա՛մ... Մէվկուսի էվատրմ. ախ, զահէթլի կիւնդ գէչդի վէ կէնճ ալը տէյեգանտան ատրընըզ... Ուսկիւտա՛ր կիւնդուզ գիւզել տէյիլ, ախ, զահէթլի կիւնդ գէչդի վէ կէնճ ալը տէյեգանտան ատրընըզ... Ուսկիւտա՛ր կիւնդուզ գիւզել տէյիլ,

Անտրէ, – Գաղաճըմ քիւսիլիր ալը ասիկէրինէ հատր

*իմ մէջ օտարազգեաց ախտիկիներ հալած , պատա այլ էզատ-
ւածան պահս իմ մէջիկիներ զարիպ տար ։*

*Ֆիլիբ . – Պիզգամ ո ակվկուանուզ իլէ նիշխան էվլէնել-
մէրթանիզ ։*

*Ստեփ . – Ա՛հ պարօն, նէ՞ տիւօրտունուզ , Թու ակօյ-
լէտիկինիզ՝ ատլմա տիվանէլիք տար ։ Զէվճի օտազգունու-
ւունդ ատլմազուզ , անը օրմատան ճուհալ մը խոհօր-
տունուզ ։*

*Ֆիլիբ . – Վիզծեմ տը Կրանիէօ՝ զէվճէտինտէն զըրդ-
պէշ զըրդ- ալմը նոյ զիւտաւէ պիւեիւք տար ։ Նոյն , կիւ-
նեն պիրինտէ վիզծեմէս , հէմ զէնկին, վէ հէմ տու օտա-
ճագ տըր ։*

*Ստեփ . – (Հէկեճան իլէ .) Ա՛հ , էկէրչի տու զատա
վէ պէնի տէ ակվէ , արմըզ- ծնաւն ածրա ակրվէի ճիհէ-
թինի բէք տէ տիւշիւնամէմ ։*

*Ֆիլիբ . – Օղլում , բէճա խոէրիմ , օլ պիր տիւնեաւա
ճախտաս օլան պա Ֆիլիբիլէրի թէրք խոին .*

Բարաթզ աշգ ու սևվտա՝ պիր խաարաթզ տըր ։

*«Պա ակօպիս , էկէր ճանըմուզ խէմ , մէշհուր պիր շա-
իր էրաս իմ մէջ տիր . զանն խոէրիմ քի , պա թապկրին
ճալըզ պիր ճախտա իլէ քէլիմէանին թէտուկ խոխտրաս .
Հալպա քի , Ֆէրդի ածրա տուր ... Հէր նէ հալ խէ ,
միւամէրիհ օլան , իշլէր արդաչնաս թէրթիկ օլունաճագ-
տըր . ճատուկ ճալըզ ուղաշնամըզդա խոի ։ Մատէմ քի
ուղաշտըզ խէ , պիրա թէքէլիւֆ խոմէտակինիզ գատար
պէնտէն ագչէ ալտամըլտընէկ ։ – Նէ խոմդըզա կէլտի ,
ատամտաճ ձօրճ Թրէժանը թապտըրընըզ , ատ՞լ մի ։*

*Ստեփ . – Իվվէթ , թապտըրըճ . Ֆադամէ պա սիտա-
ճէն ճադաէա նէ՞ տըր ։*

*Ֆիլիբ . – Զիւնգի իվվիշի հալ նէդարին ... օմէլ տը
Կրանիէծնին գ ատա յորդոր օ սիզէ ատճագ տըր ։*

Անտրէ . – (Հայրենիքէ .) Ո՛ւր ես , ալը բեռանո՞վ մը պատնա պու խրկելիքդ պուրտնաճար տրբ :

Յիլիկ . – Պա բեռամ ալը տալըպատէ տոր . . . պօնէմ րը Թրէժան տրբ , վէ պու պօնէմ րը Թրէժան տա , վերջ պօնէմ Ցրեան րը կրանիէօնէրէն է՛ն կոպճը խրտըվը տրբ : – Երեսուն հէ՛նց տրեվ խոշոր մեքենօ՛վրեան տեղ :

18

Նոյն ին տրեվուն պու վարդապարը գա Տուբա կէլմէ-սինէն էր տարբեր ալը տուն տգա , Անտրէ ար Սան-Բէ-ռո , չօդ ուշա գարտալը օլան Մըննը-Ղէդըր նամ Թեռ-էրտա գօմէտա օտուռնալըներտա րօլ խճրա խոչէն ալը գը-դը ակվեր խոխ :

Նոյէր բէնդին վէ ցուռնատրէլ Յօրճոզ խոխնատէ օլան պա գըդ , Բևե-բի-Շանէ նամ օտուռնա , բէնտ րօլուռա տուբէվ ու ցրեան ծամբատուէտ խրճրա ին ին գէվրէլէ , Ֆէվզիէտտ շէօհ-բէվ գարագոշը խոխ :

Վուռնատրէլ Յօրճոզ , ին տրեվուն պու րօլա , խրճ տամբրտան վէ խրճ տէ յին ին ուշ խրտրէվ խոխ խոչ ատ , բէնտուխինէն ճարդ-ալէվ ին , տահնէտ կէլիր կէլմէդ , ին տամբրտան խրէրնուխատ ին ին օվատան պարը կիտէլ տէկտունէրտ ին տարագբտան շհա-տէվէ տաբէշատրը խոխ :

Վուռնատրէլ Յօրճոզ , ին տամբրտանկիտէլ , պէշտը ա վէ շէր պար օտուռնա օրտարտա , բէնտուխինէ , ցուհրէ Յրատ ին տամբրտա օտուռնաշ խոխ , վէ խրճ տրճ տէ խոխ խոչ ատ

ալիտուռ զԼյմէլմնուէ, օլուռզճա, ճմնա պիր ալմա զօ-
շուռ վնզմօրա ուրուպատԼյա թէսմբուռա կէնիր խոխ։

Ընուէ ալ Ման-Կէմճ, ծն պէշ կիսն զուռուրպա զԼզ
լէ խուճէմ նմռախչէն ռօնա, մնալուռ օլմնուռ ալ-
պէ մէպէն, ռնը թէրք խոխմէնէռ, խռօռ զինուխ,
մէզռուռ թռուռճէնուռ թէրք օլռնդուռպա խոխ։

Բարխ ալէմնին զինռօռմ լուրը նչնուէ, կէօղէրմա-
ռ թէք պիր կէօղռէռ, վչ ռէմէրկէրնին զօրչռ նէրկէ-
րնուէ պիր նիճմիխուռ նէչռնը ալէուռմէ օլռն, վչ զին-
ռէրկէրնէ, աչզ ռ ռէվռուռն ռռհռ զիուռէ պռհռլը
ռխչէն պիր թռռզմ զիուլճէմէկէռնէն խռզռլուրնը զռ-
թռռնուռն չռշզընուռ րէք չօզ ռուռ։

Ծուխ ալընուն պիր ռզչռռը, ժէզրէռ թէռմզռօ հէ-
նուզ ռչԼռռզ, պիր նէչ խռպհուռմ ընռռ հռռԼ օլռն ռու-
վաֆֆռզԼյէմէ խռռԼէն, օճռնճռ-խռռռն ռիրնինէն նռմռ-
զռճԼռը վէռնէկռ, ֆռզռմ ռռհռ ռօզռռռ, ռրճռզ-
խռռռն ռօԼռռը թէռզմօռռ ճէռվկյէմ կէԼմէճէէրէք, հռ-
ռԼռմընէն ճիուղ ռռուԼռնռռռ ռէզռէռվկյէ, իշռռ թէռմզռօ
թռռմէԼ նիմռվշ խռխ։

Օ կիռնիռ, էօղԼէռէն ռօնռռ, ժռռռնուռռէԼ Ֆօզռօղ,
Ռնռռէնէ խռմզռռ խռէրէք,

— Պէնէ, ՌռԼէն-Ռռժռռ թռռռ նիմռվկէ կէօմխռ-
րէճէէրռէն. թռռռնռռն ռօնռռ, ճռռնռզխռռռէնէ կիռռճէ-
էռռ, վչ ռռռ կիռն ճռռռռռ նիմռէռռ օռռռզռռռռռն, ճռռ-
ռզռռռռռէռռն ռռ Ռռռռվէ ռզիռռզ խռռճէկռէռ։ Ռռռ կիռն
օռռռռռ զռռէզ Ֆնռ ռիր ճէռվկյէզ ռռռԼռռռռ, ռէռռ։

Նռռռ, ռռռզ ռէքռզ ռռԼռռրնռռռ, վչռզռռ ռռէԼ-
զռռնԼ նէ թէռմզռօ օճռռնճռռռ օլռռ զրզ, Ռռնմէն նռմ
ռռհչԼռռ զիռռյն պիր լօզռռնմզռռռն ռիրնինճզ զռմզրռռռ,
պիր օռռռռ նռռԼրռզճռ օմճռռԼռռշ օլռռ, վռռզմզ Ռռռ-
նը կէշնիռմէք խռզրզ, ռռռռռզռ նմզմչռռռ խռռչէր։

Օ կիռնիռ Ֆռռռ զռռէզմ զիռռյզ ռրճռզ օլռռռզռ ճիհէմզ,

ապշանքը տախտ ալօտալմագ տէյնէճէսինէ կէլմիշ էտի ։ — Հալանըն հէյրատէմի էտէ , մատմուազէլ Յօրմօղուն սինիւ-էյլինէ գաթէն թէէատէր լիմմիշ էրքէն , Ճնարէնին գարատաղըճա պէր գամիցքէատ ատէ , մէրդումէնի պիւտիւթխան լմատինինատէն, մէզարուբէ, գանըդըյա, թէրսինէ կէօրմիւշ էտի օլմանան դըղըտա մախտա օլտուղա էրքէն , Ճէվդէյատ հիտատէքլէնատ , վէ դատհինի , տէրտանինատ ալուտանան էյնի էյ պէրատէր , մէրդում տէվիդանըրդըն եխտինէ տօղրու Ճըղըամթատ էտէ տէ , իտատէթ լիմտիքմէտի , վէ քէնտիտէ շաբդատրդը ալուտ , շիտատէքլէ դաբատարատ օտատան տիշտը չըդատ ։

Ընարէ , եալընըզ դատըղընտա, Ճէրտահըդ հիտատէքտիկինի միւտէյեին պիւեխուճէք պիր նէՃԷս ալատատ ,

— Ուղուրլատ օլտուն մատմուազէլ , քեաշքի պիր տատէթ ատէթ ալուէթ էտէմէղէյէն , տէտի ։

Պատհտու մէրդում տէվիդանըդը , բէննէրէյինէն քիւչիւք ատաղծնատնա կէտիտ , տիրտէկինէ տատեատթատատ օքիուրտուտու , վէ Ճիրտահ տէվիդանըրդըն տիւշիւնմէեէրէք , դատշընատա ալուտանան ատաչէտ , եէշկի եատրատաղատ էյէ եատրատաղատ օլան օտատատրդը կէօրիւլմէեէ շայետան մէնզատրէտինէ, վէ կատօճնատրդը , էյէրինատ եէմէք թատատաղատրդը օլատատ , վէ չօք տէՃԷս անըատրդըն թէրէյէրի ատս թատատաղատրդը տէրտանէրինէ ադատատ , ատաղչէտ կէտիտ կէչտիքէյէրինի աէյր ու թէմտաշա լիմմէկէ ատաշէտատը ։

Պևեխուք աղաճատրդը տատատընտատան աքս էտէն կէտպէ պէր վիտիդանդըն աէտատը տատխ, մէրդում էտշ պէր հատաէ թէէատէր լիմմէքտաէ էտէ ։

Օլ էանատէ , օրթատրդ դատատմագատա օլտուղ , Ըէն նէհրինատէն էաէն պէր բիւդիճատ , եատբատաղատրդը ճիւդինճէ թատհրիւք լիմմէքճէ , աղաճրդ սէրինդիւք հատըղ լիմմէքտաէ էտէ ։

Ընարէ , ատ եալընըղըղընտատան մահդուղ օլտուղտա

հալաէ , հէման ևարլըմ սաալ դաւար օրաւա վագըմ կէ-
չլուն , ալ պաւէհու մէսաւրիճինէն հիւսալընը խմիէնէխալ ,
թէսալիւնէ լմիսախբաւէն , ալ սիկարաալընը ևագաըզգաւան սօն-
բա , օրաւան մուճարագամ կայէսի :

Մէրգումն արագաճըսը , արաւա իլէ քէնսախինէ պէզլէհօրաւս : Իսախ , Անարէ կէլսիկինաէ , արագաճը ,

— Մհաւս մարքի , պիր ադ էվլէլ ճանապահանէհէ կէօմխուրմուշ օլաւզաս մաասմաագէլ ձօրմօզ , զամբընըզը պէզլէմէքաէ օլաւզունս սիղէ պէհան լմիմէլիկիմի բէճա լմիսի , ասէսի :

Անարէ , ուսուզլարընը չէքէրէք , ևաւաշ սէաս իլէ ,

— Պէզլէմէքաէ օլաւն , ասէյի լիճաաէ լմիսի , վէ ա-
բագաճըսընս , ահէսմէ ահէսմէ արդասընաան կէլմէսինի
էմի իլէ , քէնսախ Շանդ-Էլիզէաէքի դօնսէր պադշէսինէ
ասողաս լէկլէսի : – Մէսաս իշխասլահկինի պիր ադ ևօ-
դարլաա պէհան լմիսիկիմիզ մուզիգա , պաս մահէլաէ
չալընըևօրաս :

Հէր նէ հալ իսէ , Անարէ , պիր պիլէմ ալաադ , դա-
վալիէսի օլմահան հէր դաւրընըն կիրմէսի մէճիս օլան մէզ-
քիր պադշէհէ կիսի , վէ պիր մահէլաէ օքաւրաս :

Մէրգաճ տէլիգանը , ալէսահվինէ զիհաաէ էյլէն-
ճէլի մահէլէրաէ պասլանմադլըզը աաէթ լմիմիշ օլաս-
զանան , էվլէլ էմիրաէ պաս պադշէհի բէճ-քէյճի պաս-
մաաը իսէ սէ , աչիրսէն պիրէ կէօղունէ ճալիա պիր նէհանէ
իսիշմէքճէ , կէօղլէրի դաճըշաը : Ճանն իսէրսին-քի օ զէ-
մանա սէկին կէօրմէմիշ վէ խաահաը տախի լմիմէմիշ օլաս-
զաս սէրճճէհաէ կիսէզէլ պիր մախալաա , քէնսախինի պադիշ-
հէն ճէլա լմիսի :

Եէօղէ-քի , ադամ պօյաս , պինհիլի , վէ սաչլարընը
սադալընըն սադրընշ օլմայընա բադմէն , քէնսախի հէ-
նա դաւալընըն սադրընշ օլմայընա , ան ևէսի օն սէ-

քիզ չապլարընաա , տիլակը , պօյու պօսու , թէնի պէ-
ռապ վէ սաչլարը սարը պիր գըզ օլարադ , Անտրէնին ռա-
նընտան կէչտի :

Պու կէնճ գըզ , րեվիչի հալինտէն բէտէրի զանն օրս-
նան օ ինթիւարըն գօլմուզդունա կիրմիշ օրսու , մալի կէօղ-
էրինին թամլը պադըշընը մէրդումա ամճի իմտիկի ար-
ըտաա , ատադլարը նապկրանէ աչըլատադ , ինճու վէնի
տիշէրի միւշահէտէ օրունմադաա խոխ :

Անտրէ , մէրդում ինթիւար լիէ մէզատուբէ արսարն-
տա ճէրէան խոէն շու աէօղէրի էշիթտի .

— Ժէ՛րմէն , էվլատըմ , պիր խայլի վադըմ արը վի ,
ատադա պուլունուօրսունուզ , ռօրուլմադընըզ մը :

Կէնճ գըզ տախ , թամլը պիր թէպէապում լիէ ,

— Ռօրուլմահա պաշլայռօրում , ատ յի ճէվապ վէրտի :

Ինթիւար . — Ադապամընդա պէտէք իմճէմիզի արզա-
խոզ՛րմիսինիզ :

Կէնճ գըզ . — Խա՛յր , ըչճա խոէրիմ պիր միւսաֆիր
տահա տուրալըմ : Միւղնզատը Ֆէվզէլատէ սէվէրիմ :
Պաննան պաշդա շու ճէմիյէթմէնէ ատ խոշլանըռօրում :
Համըտա խոթէրմէնիզ , զօնահրին ռօնունդա զատար կիմ-
ատ էվլի :

Ինթիւար . — Էվլատըմ , սիզ պիլմիսինիզ մը , պէն ա-
զին հէր խոթէապիլինիզի խոթէրիմ : Իմիէթ , կիմճէհէվլի ,
ֆադաթէ ադա աղշամ պիր խայլիցէ վադըմ կէչմիշ օրս-
զումըզտան , պիր ադամ շու մահէլտէ օթուրմուշտում :

Ինթիւարը մէրդում , ադա աէօղէրի ազէյլէհէրինէ , Մ.
ար Սան-Ըէճնէն օթուրմուշ օրսուզդա մահէլ նադընըն-
ադա պուլունան պօշ խաիճլէհլէրի կէօսթէրմէյէ խոխ :

Պէօյլէճէ կէնճ գըզ , սըրմընը Անտրէ չէվիրէրէ-
ճէկ ռօրմէնէ , անցադ , ըչինդիյէ լադըրադ իմճէ-
զուբէսի էվլիլիկի սըրադա , մէրդում տէվիզանըը , մէզա-
բէյի եանտան կէօրէմէլմէզլէ մէյնէն օլմադաա , վէ ադ-

մէր վարդերդատուս , անոնց կիսուիլ պօյտնա պօսուն , ձա-
ռայ ուսումնարանս , մէ կիսուիլճէ թէրթիսա մէ թէզկին ի-
տիմիշ օլան տարը մէ կիւմիւշ տաչլարընա պուդունդա էք-
թիսա իմմէբսէ խոխ :

Ծ.ճապա պու տէլիպանը , նինչէն պու գըզը կէօրմէք-
ուէն առյքի մէֆիտան օլմուշ խոխ . նինչէն գալսի , ալիրսէն
ալսի ալր էլէքթրիք գիւտաբէյ կառնարսադ , օլ անէ տէ-
կին քէնտիսինսէ հիս խոկկէնմէմիշ օլան գարխ ալր
հէյեճանը հիս իմմէբսէ խոխ : Ինկերդի ալր քինսէ պու
պուդալէրի քէնտիսինէ իմսէ խոխ , շուպհէսիզ Ծնարէ , ճէ-
վապ վիրմէբսէ ժուշքիւլմի հիս խոճճէք խոխ :

Հէր նէ խոխ , գօնաէր իմիմամ պուլսուս :

Օրքէսի բօնուն ասն ակսամը գաթի օլուսուր օլունմադ ,
խալը Թէլայը գարսուլարս ակիրմէսի , գիրա շուրսադ
շայեանը ախզադամ սըր քի , Թէլաշ խոճճէք հիչ ալր ա-
պէալէրի պուլսունմասան , վէ քէնտիլէրինէ քիմսէնէ պէքլէ-
մէյէն , վէ մուդիդա ալինմէմէք , եախսա ալր մէնզարէ
ակը իմմէք խուզրէ մէյտանընէն ալր սամի տահա օթուր-
մադա խոզը օլան ակիրճիլէր , օրքէսի բօ Թաքի օլուն-
սուդունսա , եախսա մէնզարէ իմիմամ պուլսուդունսա ,
ալր սադըդա ալիլէ գիւտաբ ակիրմադ խոմէմէկիխ , հէ-
ման աճէլէթէն պուլսունսուդլարը մահէլլէսինէն ախշարը
չըգմադա պադարլար :

Պու գառար Թէլաշըն ակսէսի նէ՛ օլսուդս սիւալ
խոխիր խոչ , ակը պուննա ալր մանչա վէ նյղահաթ վիրէ-
մէյիդ : Նալընըդ վաղսամըն պէհանըյա իմիճա նյ-
լէրիդ :

Հալ պու գիր , գնդը իմանիկիմիդ ինճիսար իլչ եա-
նընտաքի կէնճ գըզ , պու ուսուսի գայսէսէն վիւսաթէնա
օլսուդլարընսան , չէօյլէ գի գարշաշըլըգա կիրիշէրէք ,
չունուն պունուն սիւրմէխուշսուրմէյէրինսէն խօշլանմադը-
դարընսան , ճէմիյիէթիմիզ ին գիսամիլէն սադրըմսարսան ասո-

*բա մահելի մեգքիւրա թէրք իմանէլէր , Պունլարըն արդա-
արնաան տա , Անարէ ալ Սան-Րէմօ չըդալը :*

*Պաղչէնին գարուանդա , Ֆրանսըգբեարի էվլադ , ևանի գըսաս բանըմալօն , վէ բիւտիւնլիւ աեաղ գալը կի-
ենմիշ օլան պիր խըզմէթգեար պէգլէմէքտէ օլաուղու ճի-
հէթլէ , պու խըզմէթգեարըն վազը օլան պիր իշարէթի
իւզէրինէ , աչըգ պիր ֆայթօն կէլտիկլինաէն , իհթիեար ի-
լէ կէնճ գըզ պու ֆայթօնա օթուրտուլար : Սէյիս օլան
մէրգում խըզմէթգեար , արտականըն գարուտունու գարա-
ըզդան սօնրա , արտպա եօլա չըդալը :*

*Անարէ տախի քէնտի ֆայթօնունա բաքիալէն , եու-
լարը քէնտի էլինէ ալար , վէ իհթիեար իլէ կէնճ գըզըն
բաքիալ օլմուշ օլաուգլարը արտականըն արգատլընաան վէ
պիր աղ ուզագտան , պիր միդտար գաթը մէսաֆէ իմիշ
իլքէն , էօնտէրի արտպա , Սէնթ-Օնօրէ վատըշընըն էֆ-
պէլ օթէլէրինաէն պիրինին քէմէրի ալթընա կիրիպ , նա-
պէտտա օլաա :*

*Մ. ը Սան-Րէմօ , իրթէսի կիւն մէգքիւբ օթել հադ-
գընաա մալիւմաթի ալաճաղընա էվին օլաուգունաան , վէ
գաթէն պաշը տա ալթէշ կիպի եառնատտա պուլունաու-
գունաան , արտպատընը կէրի չէվիրտի : Անճաք տօղրուճա
իդամէթիկուատընա ալտէթ խտէճէք կէրաք , Շանղ-էլիզէ
այմթինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ խոխա , եարը կիճէ-
ուէն պիր սաաթ սօնրատա գաատար , Պուլօնթը օրմանըն-
նալի եօլլարընաա տօղաչը :*

*Մէրգում , եարը կիճէուէն պիր պուչուգ սաաթ սօն-
րա , խառնէպինէ ալտէթի արբատա , տայիրէտի քէնէխրէլէրի
արգատլընաան պիր ըշըգ կէօրմէգլէ , նէյրտիվէն պաշընատա
քէնարախինէ պէգլէմէքտէ օլան խըզմէթգեարընա ,*

*— Ֆայիրէտատէ պիր քիսիք մի վար տըր , ատ-յի պու-
նաչ խոտ :*

Խըզմէթգեար . — Իմիհի , մի-սիե մսյրի :

Անարէ . – Բիմ ախր :

Խըմէթքեար . – Մատնուագէլ ձօրմօղ տուր :

Անարէ , ճան սըդրնմըսը հարէքէմի խարտաղ իլէ , ապատաճքեա ,

— Ամլարը արտատան չէօղմէնէն , ոէտնքան ասնա , հօդարը չըդա :

Մատնուագէլ ձօրմօղ , Մ. ալ Սան-Րէմօնան , քէնտիսլէ պուլուշմադ լազրէ ճանապատանէնէ կէլմէտիկնին կէօրմէտի լուզերինէ , զամէն սինիրլերի թէտկին օլմուշ օլտուզա կիտի , պիրտէն պիրէ մէրտում իլէ դամը ալէտա դա լիմմէտի տէ , քէնտի մէնաֆիի ճիւզիւէտինէ ասդունա ճաղընը տուշխնանիւշ իտուկինտէն , դամը ալէտգա վէ վինատէպամի լիմմէտիքտէն պաշգա , հէման սէօնմիւշ կիտի օլան ամէջի աշգ ու մուհապպէթի ենինտէն բարլամճադըգդա գարար վիրտի :

Մէզպուրէ , կէնճ օլտուդան պաշգա , հադըգի կիւղէվքտէն զիւտուէ , շէյլմանի պիր հիւանի ճէմալէ տէ մալիք օլտուղունան , թուալէթինի , Անարէնին կէօնլունիւճէլպ խոճէք եօլտա թէրթիպ լիմտի , վէ ֆիլվադը թէամըօ օտունճուտու օլան պու դըզ՝ Անարէնի , եախօտ պիր տիկէրինի օլտուն , խամէտիի անտէ , պաշտան չըդարմադըղդա խոճայէթինի հայդը խոճ :

19

Հարբոհեթեն մատուռապէլ Ֆօրմօզուն, մէրդամ ոէլոանալը մարբիւրի ճէլայ խոհարկիմէք խղճալարը պուլմադա խոխասէ, եալընըզ պէր խուսուս՝ մէրդումէնին օլ պապոհքի մուվաֆֆադըյհէթինէ սէտա չէբհարկիր խոսէ։ Շէօյլէ քի, Անտրէ ար Սան-Փէռօ, խքի սաղթ էվվել Շանղ-Ֆլորէանթի գօնահրատ վադը օլան Թէսաուհինտէն պէրի, մատուռապէլ Ֆօրմօզ հադրընաքի աշդ ու սէվդաս ընա էհէմմիհէթի վիրմէմէկ պաշլադըշ խոսէ։

Գինապէրին Անտրէ, քէնոհ տայիրէմինէ չըգարադ, Թէաթրօ օհուննճուսու օլան պու դըզը կէօրուհուկհէնադ, պուլվար Հօսմանատա խզամէթ ևմէուկի խանէմինէ պէր ան էվվել ավահէթ լյլէմէմինի, սուրէթ ևնադքեանէադ անլաթը, վէ իլավէթէն տախ,

— Ձայթօնում, սիզի խանէննիզէ կէօԹհուրմէք խղճ աշալադա պէքլէօր։ Եալընը տադահ, սիզէ քիչհէք պէր պէրհևզադ կէօնտէրէճէհիմ. ումարըմ քի խոշնուտ օլաճադընըզ։ Խմոհ, կիճէննիզ խայր օլսուն, տէսէհ։

Մատուռապէլ Ֆօրմօզ. – Վա՛յ, պէնի դօվահճօրմուսուն։

Անտրէ. – Խա՛յր, նի՞չին դօվահրմ։ Եալընըզ խանէննիզէ ավահէթ ևմնիկի ըէճա խոհէօրում։

Մատուռապէլ Ֆօրմօզ. – Անդիհմ, սիզ պէր պահադը տաէմնինիզ։

Անտրէ. – Հէր նէ խոթէրահէնիզ, օլմահա բադըհրմ. լաքին Հայվանատրըմը աշադրա ուզուն մուտէթ պէքլէմէմէկհէնի ըէճա խոհրմ։

Մերդումէ, նէ՛ ճէլայ ևմնիդ Ֆօրմօզ մէ նէ՛ Հատէթէ ատվատըմը գաղանտայուճաղըմը անլահատադ, հիսլէհէ

պաշտատը, վէ օտատան տիշարը չըգտըղը սըտատա,

— Ցատամթ ապիղիմ, կէօնտէրէճէկին պէրկիւզարըն պիւեխուճէք օլմասընը արզու խոէրիմ, տէտի։

Անատէ, ֆայթօնան հավլիտէն տիշարը չըգտըղընը էշիթտիկինատէ, ժէտուրէն,

— Ո՛ւֆ, տէտի։

Մարկի ատ Սան-Ռէմօ, օ կիճէ բէք ազ ուճուտու, վէ էրթէսի կիւն, էօյլէտէն էվվէլ, հաճան Ցօպուր-Մէնթ-Օ-նօրէ ատգաղընա կիտիպ, էյք ազշամը կէօրմիւշ օլտուղու օթէլին գարշըսընտա վագը պիր անթխդաճը տիւքքեանը-նա կիտտի, վէ պագը ճաթօն էմթաատընը թէտգիդ խտէ-րէք, տիւքքեանճը գարը լէյ շու ճօլտա կէօրիւշտիւ։

Անատէ. – Գարշըտաքի շու կիւզել օթէլին ատհիպի քիմ տիր։

Անթխդաճը գարը. – Մ. վիգօնթ ատ կրանկիէօ տիւր։

Անատէ. – կէնճ պիր ատէմ տիր, տէյի՛լ մի։

Անթխդաճը. – Խա՛յր, միւսիւ. հաթթա խբինճի վէ իւչհանճիւ տէրկճէլէրտէ կէնճլէրտէն տէ տէյիլ տիր։

Անատէ. – Յիմէք օլուր քի, պանա կէօսթէրտիքլէրի քէնտի օղլու տուր։

Անթխդաճը. – Շիւպէսիզ սիղի ալտաթմըշտըր, միւսիւ, չիւնքի Մ. տը Կրանկիէօ էվվի օլմատըղընատան, էվվատը ճօգ տուր։

Անատէ. – Էկէրչի պու ճէհիմ պինտուս եալընըզ իզատժէթ խոճօր խտէ, հալինէ էտէճ խոէրիմ։

Անթխդաճը. – Խա՛յր, եալընըզ իզատժէթ խթմէդ։

Անատէ. – Էօյլէ՞ մի։

Անթխդաճը. – Քէնտիսինին պիւեխուժմէքտէ օլտուղու մատմուազել ժէրմէն տը Բանտալ նամ էօքսիւդ գըղ տախ պու օթէլտէ իզամէթ խոէր։ – Մ. տը Կրանկիէօ պու գըղը քէնտի էվլատը մազամընտա սէվէր։ – Մատմուազել ժէրմէն՝ զաճէթ տիլսէր, զարիճ վէ ճալխա պիր

դըզ տըր ։ Ֆէնաիսի չօգ ուֆֆա պուրաեա կէլիր ։ Ճիճի պիճի չէ յէրի սէվմիկինաէն , պէնաէն չօգ չէ յ սամըն ա-
ըը ։ Նէնի վէ կիւզէլ պիր մայիմ օլունճա , անկինաէ քէն-
տիսինէ իապէր վիրտիրիմ ։ Տիւն տաիի պուրաեա կէլ-
տի , վէ պու կիւն քէնտիսինէ կէօնտէրիլէճէք նէսանէեի ին-
թիհապ էյլէտի իսէ տէ , պու նէսանէնին չէրչիվէսի չիչէք-
լէրինաէն պիրի պիր ադ թամիր օլունաճադընատան , հէնուզ
քէնտիսինէ իրսալ գըլընմատը ։

Անթիգաճը գատըն , պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրա-
տա , չէրչիվէսի Սադօճնիա չինիսինաէն օլարադ , օն սէքի-
պինճի տարա մահատա չէվինէ եաբըլմըշ պիր այինէ կէօս-
թէրմէքտսէ իսի քի , պու այինէնին քէնտիլտրընտա պադը
չօճուզ թասվիրլէրինին , եաբմա չիչէքլէր իլէ օյնատըդը-
րը կէօրիւլմէքտսէ իսի ։

Մ. տը Սան-Րէմօ օլ քիւչիւք այինէեէ պադտըրընտա ,
իլք ադշամը կէօրմէքլէ հայրան օլմուշ օլտուդու տիլպէր
գըզըն թասվիրինի պունուն սէրունինատէ միւշահէտսէ էյլէ-
տիկինի զանն իմմէքտսէ իսի ։ Պատէհու Անտրէ , միւէսսիր
պիր սէտա իլէ ,

— Պու այինէեի դաչա սամթընըզ , տէտի ։

Անթիգաճը . — Պին ֆրանգա , միւսիւ . ֆադամթ եինէ
չօգ պահալը տէյիլ տիր ։ Չինքի հէր նէ գատար մատա-
մուսազէլ ժէմէն բազարըդ իմմէդ , վէ վիգօնթ տը կրան-
լէօ տէ ֆէվդէլզաեէ զէննէն իսէ տէ , պունունլա պէրա-
պէր օ եէթիմէ գըզզա սամթընըզմ նէսանէլէրի միւմքին մէր-
թէպէ էհվէն ֆիեամթլէ սամթարըմ , տէտի ։

Անտրէ . — Հաթթա միեէպիլիրիմ քի զաեէթ ուճուզ
սամթըեօրսունուզ , գիրա պու այինէնին պին ֆրանգատան
գիեատէ գըյմէթի պուլունմատգատա տըր ։ Իապամթը տա շու-
տուրքի , էկէրչի սամմատա բատը օլսուր խէննիզ , սիզէ պին
պէշ եիւզ ֆրանգ վէրիրիմ ։ Նէ՞ տէրսինիզ , բատը օլմ՞ա-
մուսունուզ ։

Անթիդաճը . – Խա՛յր , միւսիւ , թէբլիֆինիզլի գապուլ խոէմէմ։ Համթա ան ալին ֆրանգ զիւեասէ վիրսէնիզ, եւնէ բաղը օլամամ ։

Անաբէ . – Նի՞չին ։

Անթիդաճը . – Չիւնքի սիզէ սէօյլէմիկիմ վէճՀ իւզրէ, պու այինէ պանա այիտ ոէյիլ տիր։ Ցիւնտէն պէրու մատմուազէլ տը Բանտալըն մալի օլմուշ տուր ։

Անաբէ . – Պէլքի քէնտիսի պուննա օլ գաւար մէրագ վիրմէմիշ տիր ։ – Խաթէտիկինիզ եօլտա գուլլանմանըզդա միւսաւաոէ իտիպ իթմէտիկինի սիւալ իտէմ՞զ միսինիզ ։

Անթիդաճը . – Խա՛յր , միւսիւ , պէն քէնտիսինէ պէօյլէ պիր չէյ սէօյլէեէմմ. քէնտիսիյլէ վազը օլան բազարլըղլըմսան տօլաեը էսէՀ իթմիշ կիպի կէօրինիւրիւմ։ Ֆագաթ , էկէրչէ սիզ պու այինէեի բէք պէեէնտինիզ իսէ , պունուն կիպի պիր տիկէրինի սիզէ թէտարիք իթմէկէ չաւշըրըմ, վէ իհթիմալ քի մուվաֆֆագ տաիսի օլուրում. . . վագաա պու այինէլէր նաոիր իսէլէր տէ , հիչ պուլունմազ տէյիլ տիրլէր ։ Նէ՞ տէրսինիզ, պու պապաէ սիզին էչին չաւշաե՞մ մը ։

Անաբէ , խայր ճէվապը վիրսէ , չիւնքի պունա աղ չօդ պէնզէր տիկէր պիր այինէնին քէնտիսինճէ նէ՞ էհէմմիեէթի վար իտի ։

Մէրդում, կէօրտիւկիւ այինէեէ , իլք տէֆա իսմինի էչիթտիկի մատմուազէլ ժէրմէն տը Բանտալըն պիր գաչ սաաթ օլսուն միւթէտարրիքֆ օլմուշ օլսուղու էչին սահիպ օլմագլըղը արզու իտիեօրսու ։

Մարքի տը Սան-Րէմճուն , սըլզատէկեան ալէմինէ ճէրէեան իտէն ահվալ հագգընտա մալիսմաթը միւքէմմէլէի պուլունմամասընա , վէ պիւթիւն Բարիս էհալիսինին պէլտիկի վիդօնթ տը Կրանլիէօեիւ թանըմամասընա պէլքի թէաճճիւպ օլունուր իսէ տէ , պունուա թէաճճիւպ իտէճէք պիր չէյ եօգ տուր ։

Անարէ, ալխթեան էօմրէանե պէֆք ու էյլէնճէյէ հասր իմմիշ օլտուղունատ, ատըպատէկեան ալէմինէ կիր-մէք խուսուսընատ հիշ պիր թէճրիւպէտէ պուղունմամըշ խոխ։ Ես ատ վար քի, պէօյլէ պիր թէշէպպիւսատէ ոչ պուղունա, նէթիճէսի չիւպհէլի խոխ։

Մէրդումուն բէք չօղ ահըպպատը եօղ խոխ, վէ պիր դաչ մէքթէպ արդատաշլարընատ մատա, ֆահշիեաթ ալէմինատ թէսատուֆ իմմիշ օլտուղու պատը ատըպատա խուլթէթ վէ մինատիպէմ բէյտա իմմիշ խոխ։

Սէօղիւմիւզէ խիւլատա խոէիմ. մարքի ատ Սան-Ֆէ-մո հէր նէ դատար իդդիաէրէքեաթ պիր քիմսէ տէյիլ խոխ խէ տէ, էօյլէ կէօրիւնիւր խոխ։ Նէշէյէր, տէրտունինատ կո-ման խաքեան խոէմէզ պիր ատ յիվիւէննին մահատու տիմէք օլան չու իմթալիան խունվանընը, վէ տալը քիմսէյէ մալիւմ օլմատան օղ վարիատաթը ճէհիմէկի չիւպհէլի պուղմատա խոխլէր։ Պինատէրին, պու տէլիղանլընըն ահվալի ա-րիղ ու ամէդ թէտդըդ վէ թահդըդ խուլատիկինատէ, նէ-թիճէսինին քէնարընէ մուդուրը օլմատընատը, մատատէթէն միւմքինէղ զանն օղուտուր խոխ։

Կէլէլի պու նէթիճէ հադդընըդ խոխ, ֆադաթ չի չարէ-քի, պունատան զայրի պիր նէթիճէ խոթիհատալ օղուտմադ խոխ։

Հէր նէ հալ խոէ, Ընատէ էյին, Շանզ-էլիզէ զօնսէ-րինատէքի կէչէրտիկի ադշամ, եէնի պիր էօմրիւն նօզթատ հարէքէթի տիմէք օլտ, մէրդում, իւք կէօրիւշտէ, մատ-մուտաղէլ ատ Բանատլա ֆէվզէլատէ տիլտատէ օլմուշ խոխ, վէ պու աշգ ու սէվտաեա մուգամէմէթ իմմէմէքլէ պէ-րատպէր, պունուն, միւսթապպէլլէն քէնարսի էյին պիր թա-դըմ մէյհուսիեէթ վէ քէտէր ու հոէֆ հալլէրի հադըրլա-մադատա օլտուղունու ատլա սէթր իմմէհօրտու։

Ֆիլվադը Ընատէ նէ՞ մէմուլ խոէպիլիր, վէ նէ՞ պէք-չէհէպիլիր խոխ։

Ֆէնաիսի պիր վէլէուիզնա օլուպ, մահզա ալէմտէ պիր մէվզը թուրթապիլմէք իչին, քէնաիսի իչին պիր իւնվան սաթըն ալընմըշ խոխ։

Հիչ պիր մալի սէ ճօգ խոխ. զիրա զահմէրէն մալըք օլսուն էրվէթ, հիչ պիր մազպութ եախօտ հիչ օլմազսա մալըմ պիր էսաս իւզէրինէ օլմատըզը ճիհէթլէ, հէման իլթէի կիւնիւ մահվ օլապիլիր խոխ։

Եու էսէֆ օլունաճադ հալսէ, մէրդում, պիւեիւք պիր ֆամիլեանըն զըզըլսա էվլէնմէքլիկի արզու իլթիմէք կիւպի պիր ապըլըզլըզդա պուլունապիլիր մի խոխ. եախօտ վիգոնթ սը Կրանլիէօճէ թագոիմ օլունմաճա չալըշապիլիր մի խոխ։

Ֆագաթ պունլարը եարմադսա նէ պէհլիս վար խոխ։

Էվէրչի Ա.նատէ, պու թէշէպիւսիւնէ մուվաֆֆագ օլմազ, վէ էվէր Մ. սը Կրանլիէօ, քէնաիսինի նէզարէնէ դապուլ իլթիմէք խոթէմէդ խոչ, պունուն, մէրդում իչին պիր մէղէլէթի վէ մահճուպիեէթի ադիմէ օլաճադը տէրքեար խոխ խոչ տէ, պիլաքիս իչպու թէշէպիւսիւնիւն մուվաֆֆագըյէթի թագոիրինէ խոչ, Ա.նատէ սը Սան-Տէմճօ իչին, Ֆօպուր-սը-Սէնթ-Օնօրէտէի օթէլէ գապուլիեէթինէն տան տահա պիւեիւք պիր սաատէթ վէ իդալ թասավվուր օլունամազ խոխ։

Ա.նատէ, պուրալարընը տուչիւնտու, վէ վէլսատէթինէն չայեանը թէէտուճ պիր հալտէ վուդուա կէլմիչ օլմասընը աճը աճը լանէթլէյտու, վէ հիչ պիր չէյ պէրլէմէէրէ, լէ հիչ պիր չէյ մէմուլ իլթիմէեէրէք, աճիօն իչէն, եախօտ խաչխաչ եէէն պաղը չարդըրլար կիւպի, եավաչ եավաչ վաշ քէնաիսինի թէլէճ խոեկէլէն գէհլուտէն, հէր կիւն, ուզադա պաղտան ուզադա սէրխօչ օլմաեա պաչլատը։

Մ. սը Կրանլիէօ իլէ ճատմուսալէլ ծէրմէն, հէր նէրէյէ կիւոէրլէր խոխ խոչ, քէնաիսի տէ արդալարընան կիւմիչ մէքլէ, էօմրիւնիւ կէչիրիր, լաքին պու սրատտա օլ գատար

ախզգամիլէ վէ կևղևլ սուրէթաէ տավրանըը խախ քի , նէ՛ ևհթիևեար , վէ նէ՛ կէնճ գըղ , ժէրգուա թ ատրաֆընատան հէր զէման թ ատապէպ խախևտիքըէրինի կէօրէմէզլէր խտի ։

Պիր կիւն , եռանի Շանղ-էլևզէուէֆքի գօնահը ատշամին-տան թ ատրևպա էքի այ ածրա , վէ էօյլէն վադըիթ լարընտա , Ընատէ , պիր աթա սիւար օլմուշ օլտուղու , վէ ար-գասընատան պիր ուշադ կէլտիկի հալտէ , կիւնաէ պիր գաչ քէրէ օթէլ տը կրանվիէօնիւն էօնիւնատէն կէչմէքտիկի ա-տէթ իթմիշ օլտուղու խուղրէ , Ընթ-Օնօրէ վարըշընա մու-թէվէճճիհէն թրօնչէ նամ ատգադտան ահէաթէ ահէաթէ չըգարըբէն , Ատալէն քիլիսէի էօնիւնատէ , պիր չօդ գօնադ արատալարընըն տուրմագտա օլտուդլարընը կէօրտիւ , վէ բէնկի էլտիսէլէր կիւնէնմիշ օլան արատաճըլար վէ սէյհա-լէր արատընտա , կրանվիէօ խանէսինին արատաճըլարընը վէ սէյհալէրինի կէօրմէքլէ թ անըլտը ,

Շիւահէսիզ մեգքիւր քիլիսէտէ բարլագ պիր բէամի իզ-տիվաճ իճրա խտիլտիկի , վէ հագըրտան իչինտէ վիգօնթ նէ-գէճա գըզրն տախի պուլունմալարը մուհահազատըլա , Ընատէ , պէօյլէ մէտուլին զայրի պիր գըրատթա մատմուա-զէլ տը Բանատալը կէօրէպիլէճէկի մէհէրբէթի իզէրինէ , գալակ չիտաէթլէ չարբմաէա պաշլատը , վէ աթտան աշա-զրէա էնիպ , հայվանըն էուլարընը սէյհինէ թէալիմ իթ-տիքտէն ոօնտա , քէնտիի , պիւեիւք էօրթա կիւնէրի կի-պի թէզեին վէ թէնեկիր խտիլմիշ օլան վէ նէգիա քինէիւք գօգուլատը վէ օրկանօնտուն սէտատըլա Հմաթա օլունմուշ պուլունան քիլիսէ գատուտունտան Հչէրի կիւրտի ։

Քիլիսէ , պիր չօդ ատրդատէկէտան իլէ տօյմուշ օլուա-տա գատար գալէպէնէ , գիլիսադը պիր բէամի իզտիվաճ-տա հագըր պուլունմադ իչին կէլմիշ խտի ։

Ընատէ , կիւզէլ իլէ կէչինին տիզ չէօրմիշ օլտուգ-լարը մահէլտէն խայլի ուզագտա պուլունտուգունան , պանըլարը կէօրէմէնօրտա ։ Պունունլա պէրապէր տիւեիւն

ակյր ու թէմաշատը էչին քիւխակեկ կիւթմիշ օլմատըղըն-
ատան, կիւվէյի էլէ կէլինի կէօրիւտ կէօրմէմէխինատէ նէ՞ պէ-
յիս վար էտի :

Մէրդուման եանընտա տուրմուշ օլան պադը կէնճ-
լէր , եավաշ սէտա էլէ կէօրիւշմէքտէ օլտուդլարընատան ,
պունլարըն պադը սէօզլէրի , հէման աշիքեար պիր տուբէթ-
ատէ գուլադընա աքս էթտի : Մէրդուման տէլիպանըլըար ,
շէօյլէ տիմէքտէ էտիլէր .

— Կէլին զաեէթ տիլպէր տիր . պէնճէ շու իզահիլաճ՝
միւնասիպէթսիզ պիր շէյ տիր :

— Նի՞չին միւնասիպէթսիզ օլտուն :

— Կէլին զաեէթ կէնճ օլտուղու հալտէ , կիւվէյիտէ
մուզայիրի օլարադ զաեէթ էհթիեար տըր :

— Նէ՞ զարարը վար , էլվէրիր քի գէնկլին տիր : Էկէր-
չի ադչէ էլէ տատաեէթ ու իդադ հատըլ օլադիլիր էտէ ,
պու կէլինին տէ մէտուտ օլաճադը տէրքեար տըր : Շու տա
վար քի , կիւվէյի գէնատիկինի էյի պադմըշ տըր . . .

— Գըզ էչին տահա ֆէննա եա . . . հէմտէ պու էհթի-
եար կիւվէյինին , գէվճէտի օլան շու գըզը տիվանէ կիտի
տէվտիկի տէօյլէնիեօր :

— Էհթիեարլարըն ատն տէննէլէրինատէքի աշդ ու մու-
հապէթ , ալէտէվլիեէ պու գադըլատէն տիր . . . Ցօղրու-
տու պէն պու գըզը աճըեօրում :

— Ատամ սէնատէ , պիղ պու աճըեա մահէլ պըրադ-
մաեըզ . . . Պաքիրէլիկինատէ պիղիմ էչին մուդատտէս էտի
. . . լաքին էհթիեար պիր գէվճին գարըտը օլտուղու հալ-
տէ , էյիմիզ վար . . .

— Միւսիւլէր , տիւեիւն տուտաը էյիթամ պուլտու . . .
կիւվէյի էլէ կէլին , իմզալարընը վիրմէք իւչիւն պահադա-
նա կիտէօրլատ . . . Ղալէպէլիք չօզ տուր, չիմտիտէն կիտէ-
լիմ մի :

— Խա՛յր , պէն տուրադաղըմ . . . կէլինի թէդրատ կէօր-

մէջ խոժերում . . . Ինկիլիզ տանտէլալարըլա մուզէյնէն օլան էլախեէլէրի ալթընտա ատէթա ճալխալ պիր հալ քէտալ լիմմիշ տիր . . պունտան գաթխնազար , քէնտխի մէրագըլը մը թահրիք խոխեօր :

— Նէ՞տէն :

— Պիր ազ էվվէլ կէչտիկինտէ, տիգգաթ իմմէտինի՞զ մի . . . խոզէրինտէ հէր վագըթի՛ի հալ մուշահատէ օլտնուալ , ալթխամթխը , էնտիշէ վէ գըղարթը էսէրլէրի ճօգ տուր: Պու հալլէր խէ, եա գաթխէն պաքխըէլիք նէմխճէսի տիր , եախօտ վագթընտան էվվէլ թահակ օլտնմուշ պիր խա՛ մ ու ֆէնն տիր : Էվվէթ , էվվէթ , պու խբխինտէն պիրի խէ տէ , հա՞նկըտը տըր :

— Օրտաքը չէյթան պիրիր :

— Պէլքի չէյթան կիսէ կիւնէն պիրինտէ , պէզտէ , խբխինտէն հանկըտը օրտուզտնու անլատըդ :

Անտէ , պու գատար տաէմլէրին մէրագ իմմիշ օտուգտրը , հալպու քի չուպհէսիզ քէնտխինին թանըմատըդը կէլնի կէօրմէք արզուսինտէ տէյիլ խոխ , ֆագաթ պուխտնատուգտու մահէլտէ տուրմագա , ֆէրմէնին քիլխտէտէն տիշտրը չըգըշը կէօրէճկինտէն , պէքլէտի :

Ետրըմ տաթթ գատար կէշմիշ խբէն , խլտխամ իչինտէ պիր պիւհէւթ հարէքէթ մուշահէտէ օրտնուտ , հէր գէս , տազ վէ տօղ թարաֆլատա չէքիլէրէք , կիւվէյի խլե կէլինին կէշմէլէրի իչին տօղ աչըլտը :

Ա՛ինի վագըթտա , բէք չօգ տիլլէրատէն ,

— Ուլէ , կէլիեօրլար , կէլիեօրլար , աէտտաը իչտիլտի :

Ընտրէ , պիրտէն պիրէ գալինտէ չէտխտ պիր տագ տէ հխտա լիմմէքլէ, գէմին, աեատըտը ալթընտա տալլանըեօր տէյի զանն լիմտի : Զիւնքի ֆէրմէն տը Բանտտալ , եխտխ կիսէճ պիր տուրէմ գէտտ լիմմիշ օրտուգտս , վէ քէնտխի , պէեատ էսախեէլէրի իչինտէ գտր կիսի պէեատ կէօրիւն-

ախվիս հալտէ, վիզօնթի Ամման ոը նլռանլիէօնիւն գօլթռանտա օլարագ, էրի սրրա ախվիլմիշ օլան իլտիհամըն արտաքնատան ևէչիւօլտու։

20

Ենտրէ ոը Սան-Ֆէռնանտա հիտա իրմակ օլտուղու տարպէի չէտուէնին նէթիճէտի օլան տուխ թէէատրէ մանէվր էէչտիլմնատէ, մէրգում տէլիգանըը, Մատրէն քիլիսէնին պուեխը նէտուալէնինէ հարմ օլան տուղ պիր եէրտէ տուբռատգտա իտի։

Մէրգում խէ, օ գատար մահէլէ քէնտի քէնարիե վիթմէեկա, վուէյ էլէ կէլինին տրգատրնատան չըգան իզտիհամ թատրաֆընատան պուրիւէրէք վիթմիշ իտի։

Պու տրա վիզօնթի ոը կռանլիէօնիւն տալթանամի տատրատը, տէրունինտէ մէրգում իմիթէատր էլէ կէնճ զէվճէի օլտուղու հալտէ, պուրատը հարէքէթ նթատիկի կոպի, տավէթլիլէրին տրատպատրը տախ մահէլի մէգքուրատէն մուֆտարագամի էյլէտիլէր։

Ենտրէ, տաղրնըգ պիր ֆիլը էլէ պիր վիտատէթ ստեուտուգտան սոնրա, պաղթէթէն ուէռանըշ օլան վէ միսլահագամընտա հէնուզ մուվաղէնէ հատը էտէմիմիշ օլան պիր քինոյէնին պուլունտուղու հալտէ օլարագ, քէնտի հայվանըյլա սէյիհինին եռանըարընտա ավտէթ էտէր, մէրքուր հայվանա օթուրտուղտան սոնրա, օլտուգճա պիր պուրատը ֆօտուր-Մէնթ-Ոնօրէ սոգատրնտա տօղրու կիթտի, վէ օթել ոը կռանլիէօնիւն բիշիեռտրնտա մուվաղըլէ-

թինաե , մաքինալարի սուրեթաե հայվանըն հարեքեթինե ետավաշլաթատը :

Օթելեն պիսեվը արտապ գարտատ օլ էանատ աշըգ օլտալ , հավիտե պէշ ալթը արտապ տուրտօրտատ :

Վիգօնթ , առաթը գատիմե իւզրե , իզտիվաճըն իւք պիր գաշ այընը , ետ քէնտի էմլաքընատան պիրինաե վե եախօտ տիկեր պիր մահելտե կէնիմէտիլինաէն , պարը մուհիպ աճըպտատընա քէնտի խանէսինտե պիր գիւաֆեթ վերիեօրտու :

Անարե , քէնտի քէնաիեե ,

— Էվլէնմիշ հա՛ , էվլէնմիշ , վե պու իսթիեար ... տիմէքտե իտի :

Մէրդում , իշտու սէօզլէրի եավաշ պիր սէտա իլէ պիր գաշ տեֆա թէքրար իտէրէք , Շանը-Էլիզե կէչիտինե վատըլ օլտու , վե օրատան պիր միւտաֆեթ տօլու տիզիկին կիթատէն սօնրա , նակէհան , Արդ-ու-Ֆրիօմֆու կէչմիշ , վե Էմբէրաթրիս կէչիտինէն իւչ բայըրը գաթթ լիմմիշ էքէն , սիմաալընըն հալի թէպտիլ օլուպ , քէնտի քէնաիեե չու սէօզլէրի սէօյլէտի .

— Լաքին նիհաեէթ պունտա էսէֆ իտէճէք պէնճէ նէ սեպէպ վար տըր : Պէն տիվանէ միեիմ քի , հիչ պիր ճիհէթլէ պանա թէալլիւդիւ օլմաեան վե օլամաեան պու կիպի շէյլէր իլէ ֆիքրիմի էշղալ իտէօրում : Պէնիմլէ , պու կիւնքի կիւն վիգօնթէս տը կրանլիէօ օլմուշ օլան ժէրմէն տը Բանտալ արտընտա նէ միւնասիպէթ վար տըր ... ժէրմէն տը Բանտալ , տիւնեատա պէնիմ կիպի պիր առէմ պուլունտուղունու տախի պիլմէզ : Հիչ պիր տէֆա , անըն սիւքիւնէթի հալտէ պուլունան պարէշը , պէնիմ աթէշի պարէշըմա թէասիւֆ էթմէմիշ տիր : — Պէօյլէ պիր տիվանէճճ տշդ ու սէվտաեա միւպթէլա օլմադըղըմ , պէնի պարը հուդուդա տահիպ դէըմըշ տըր կիպի մուճիւ տի իսհիթզա պիր ֆիքր ու իտտատա պուլունտուրսատի-

ալ՝ ու ։ Պու կէնաճ գըզ, էր եա կիճ էվլէնէճէք տէյլ՝ լի ի-
տի ։ Հէր հալտէ վուգու պուլաճաղը տէրքեար օլան պիր
իլտիվաճ, պիրտէն պիրէ նազարը տիգգաթ ըմա չարբաղը
իչին, նէ՞տէն պիր միւնասիպէթսիզ հէվէճանա տիւչար օ-
լուեօրում ։ Չաթէն պու խուտուտա, պէն հիչ պիր շէյ պէք-
լէմէեօրում, հիչ պիր շէյ մէմնուլ ինմէեօրում ... Պէ-
նիմլէ մատմուազէլ տը Բանտալըն ապտարնտա զաթէն պիւ-
էվէք պիր կիրտաս պուլունմադտա իտի ։ Հալպու-քի մա-
տամ տը Կրանիէօ իլէ պէնիմ ապտամա մէվճուտ օլան չիմ-
տիքի կիրտաս, քէք օլ գատար տէրին տէյլ տիր ։

Ֆիլիպէնին գաբուտա էօնիւնտէ, կիւվէյլի իլէ Կէլինին
քիմ օլտուգլարընը հէնուզ Մնտրէ տը Սան-Բէմօ պիլմէտի-
կի պիր զէմանտա պագը կէնճլէրին իրատ ինթտիքլէրի սէօզ-
լէր, նակէհան մէրդումուն Ֆիլիպինէ կէլէրէք, քէնտի քէն-
տիլեէ,

— Պու կէնճլէրին հադդլարը վար տըր, պաքիրէլիք՝
ումում իչին մուդատտէս տիր ։ Մատէմ քի չիմտի պու
կէնճ գատըն ինթիհար պիր զէվճէ սահիպ օլմուշ տուր,
քէնտիսինէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ իտիլմէսինի, մուճիպ օ-
լան պաքիրէլիք չէօլէսի զայըպ օլմուշ տիմէք տիր ։ Պունան
պէօյլէ օ խադինէհէ նէզարէթ ինթմէքլիք, վիզօնթ տը Կրան-
լիէօհէ աեիտ իսէ տէ, իչպու խադինէհէ էլէ կէչիրմէկէ
չալըշմադ հադդը տա, քիմսէյնէն զատ օլմունամադ ։ -Է-
կէրչի վիզօնթ տը Կրանիէօ՝ քէնտի խադընէսինի մուհաֆա-
զա իտէմէզ իսէ, վա՛յ հալինէ, տէտի ։

Պու ֆիլքր ու միւլահազանըն՝ մուվաֆըգը հիւանի ա-
տտադ ու ախլէտ օլտուզունու իտատա խտէմէհիլ ։ Հաթ-
թա, հիւանի ատտադ ու ախլէտդա քեամիլէն մուզայիր օլտու-
զունու տախի գանսաթը էֆքեար էլէ իգդար ու իթիրաֆ
էյլէրիլ ։ Անճաղ եիւզ նուֆուտտա տօգսան պէշին մութլադ
սուրէթտէ պու էօլտա մուհաքէմէ էյլէտիկի օլ Բարիս
պէլատէսինին ախլէտը պօզուդ քիմսէլէրի իչինատէ, հիչ

ալեր բեհպէրի օվտաեարագ եաշամագտա պուլունան Անարէ ար Սան-Բէմօ, իշպս գայտէյի ումուվիեէտէն նաՃալ Վիւամէեանա օլապլիր իտի։

Իմոի, մէրգում ափլիգանլը, օ տագըգատան ևԹիպարէն, Մ. ար Կրանլիէօեէ Թագում օլունմագ իւղէ ալեր Թէտալիր տիւշիւնմէեէ պաշլատը։

Մալիւմիւմիւզ օլտուղս իւղրէ, պուլունտուղս չիւպհէլի վագիեէթ իցատլընճա, Անարէ, տաբղատէկեան ալէմիլէ բէք ազ էրԹիւպաԹ վէ իւլֆէթ բէյտտա ևԹմիշ իտի։ Ցիկէր Թարաֆտան, Մ. ար Կրանլիէօտէ, հէր լատԹ կէլէն ատէմի իտանէսինէ բէք չաբուգ գատուլ ևԹմէզ իտի։

Շու գատար քի, պու ափլիգանլը, պագը Թէշէպիւ-ատԹընտան պաշլատըշ պուլունան աշգ ու ափ-գէօզլէր պերատմատա պաշլատըշ պուլունան աշգ ու ափ-ատաբնտան տալա ֆէրաղԹի կէլմէեիպ, եալընըզ օլ անէ տէկին ֆիզբինի իշղալ ևԹմիշ օլան էատատըզ վէ միւպհէմ իւմիտինի պէրԹարաֆ էյլէտի։

Ֆէզալիք մալիւմիւմիւզ տիւր քի, մէզքիւր ագչէճէ միւզախիդատան տօլաեը, Անարէ, քէնտի քէնատինի Թէլէֆէ գատար վիրմիշ օլտուղս հալտէ, Մ. ար Դրուա-Տիէօնիւն միւտախէլէէ վագըատը, պու նիեէՐԹինին գուվվէտէն ֆինլէ կէլմէտինէ մանի օլմուշ իտի։

Թամ միւնտահիպ վագըԹտա զուհուրա կէլէն պուԹէվասիւԹ, Անարէնին ահվալինի զահիրէն միւտայիտ ատ-ըէԹտէ քեամիլէն Թատիլ ևԹմէգտէ իտի։ Շէօյլէ քի, մէր-

գում տէլնգանլը, հէր շէյ քէնտի էմրտաքընտա մնահլ օլ-
մադ իւզրէ պուլունտուղու պիր ղէմանտա, էօյլէ պիր ղէն-
ևին համլնէ թէատուէք իմտի իտի քի, պու համր,
քէնտինէն հադըդէթէն բէտէրանէ մուհապպէթ վէ թէ-
վէճճիւհ իտլրադ իլէ, պօրճլարընը թէէտիւէ իմտիք-
տէն պաշգա, քէնտի հիւքմիւ ալթընա պիր տէ թիւքէնմէդ
ոանտըգ իհտալէ էյլէեէրէք, անը, հաեւաթը պէշէրիէեէ
րատի էյլէտի, վէ խէեալաթընը համի օլան ճէննէթ դա-
բուտունուն, եանի օթել տը կրանլիէօ գաբուլարընըն քէն-
տինէ աշըլաճադընա տայիր բարլադ իւմիտլէր վիրտի։

Պինապէրին, պարօն տը Գրուա-Տիէօ, Անտրէ տը Ման-
ըէմօտան մուֆարադաթ իթտիկինտէ, մէրդում տէլիգան-
լընըն աշգ ու սէվտասը հիսսիեաթը, սօնրատան իլէրի կէլ-
միշ օլան իւմիտատէն թահրիք օլունարադ, սաեըգլամադ
տէրճէէանէ պուլուղունու պէեան իտէր խէք, օղու-
եանլարընմըգը զանն իտէրիդ քի թէաճճիւպտէ պըրադմըշ
օլմաեըգ։ Իշթէ, պու հալտէ, Անտրէ շու տուրէթտէ միւ-
լահազա էտիէօրտու.

— Պիլէթէթիեար վէ մէճպուռնէն էօյէճէք խոմ, չինքի
Անտէն հէր շէյ պէնի սաեըրմադտա իտի։ Հալպու քի շիմ-
ու պիր միւճիզէ զաւհուրիյլէ, պիզի, պիրիպիրիմիզ եագ-
լաշտըրմադտա տըր։ – Իմտի, պու ալէմտէ, հիչ պիր գու-
վէթ, հիչ պիր իգթիտար՝ աշգ ու մուհապպէթէ ֆաթիհ
կէլէմէզ։ –ժէրմէն, պու կինքի կիւն պէնիմ կիպի պիր ա-
տէմին եաշաեըպ եաշամտըղընը պիլմէզ, լաքին հէր հալ-
տէ քէնտիտի պէնիմ օլաճագ տըր... Ինսանլարըն պախթ
ու թալէյէրինէ ըիեաէթ իտէն ճէննադը Ալլահ, պիզի,
պիրիպիրիմիզ իչին եարաթմըշ տըր։ Գալպիմտէ եանմադ-
տա օլան աթէչին պիր գըղըճըմը, անըն գալպինէ պի-
րաեէթ իտէճէք տիր... Իլք պագըշըմ, պէնի օնա հադը
իթտիկի կիտի, անըն տադի իլք պագըշը, քէնտիմինի պա-
նա հադը էյլէեէճէք տիր։ Իքինճիդին արտընտա պուլունան

մանի, պիրէր պիրէր ոէֆ օլաճապլար ոլըր. չէօյլէ քի, եա թէսաոուֆչէն եախօտ պէնիմ միւրաաըմ էլէ մահվ ու զա-յիլ խոխլէճէքլէր ոիր։ ժէրմէն՝ պէնիմ մալիմ ոիր... ժէր-մէն՝ պէնիմ թահթը թաոարրուֆուոա ոլըր... անը պէն-տէն ալան, խըրըզլըգըա չալմըշ ոիմէք ոիր... Անը եէ-նիտէն էլտէ իթմէք, պէնիմ հապգըմ, պէնիմ եէկևանէ հապգըմ ոլըր... Իմոի, պու խուսուսուա ապա գուսուր իթմէևէճէևիմ։

Անարէ, աշղ ու սէվոուաընըն չիուոէթի ուրուաընուա պու ուիվանէճէ սէօզլէրի էրուա իթմէքտէ օլուն, պարօն ոախի քէնտի ուրուպաընա սիուար օլմուշ օլարագ, Րօմ նամ ասզադըն թէրէլէրինէ ասղու սիւրաթլէ կիթոուիվի էանուոէ, մահզուզիեէթլինուէն նաշի թէպէոուիմ խոէրէք, վէ էլլէրինի օվուշտուրարագ, չէօյլէ ուիմէքտէ խոի.

— Իշլէր սըրուաընուա ճէրէեան խուիեօր. ժօրժ թրէ-ժան էլէ Ֆոննի լամպէր, Պլանշ կավար, Օգթավ էլէ Րէն, վէ Անարէ ոը Սան-Րէմօ էլէ ժէրմէն ոը կրանիէօ, պի-շարէ սինէքլէր, քուաֆֆէսի ոէ կիզլիճէ վէ մաղազէթճա էթրաֆլարընուա դուրմագուա օլուուղում էօրիւմճէնէն խ-չինոէ դալաճագլար ոըր։ Հապըդէթէն բէք իշէ եարար ոիր ոաէմ օլուուղումու ոէրք ու ֆէհմ խոիեօրում։

Պարօնուն ոզուպաոը, զահիրէն միւքէլէֆ, նէնի վէ ոիւեիւք ոիր խանէնին դարշըըընուա ոուրուու, վէ Մ. ոը Գրուա-Տիէօ, դաբուճուեա հիշ պիր շէյ սօրմագըըզըն, կիւզել ոիր ներոիվէնոէն իւշիւնճիւ զաճա զաոար չըզ-ոը, վէ էքի զանուոըը վէ ճիլաը ոիր զաբունուն չանընը չէքոիվինոէ, հէմոն ոիլպէր վէ կէօոթերիշիւ ոիր ոէս-լէմէ կէլիպ, թէքլիֆոիղճէ ոիր թարզուա,

— Վա՛յ, միուխ պարօն, սի՞զ միոինիղ, մուոամը կէօր-միեէ մի կէլոինիղ, ոէյ սիուալ լիմոո։

Պարօն. — Թոալի։

Պէալէմէ. — Լաքին մուոամ ուեուեօր։

Պարօն . – Էօյլէվի տէօրթ սաաթ կէչմէշ օլսուղու համա՛ռ , նաա՛խլ ուեռուր :

Պէալէմէ . – Էլապէթլէ կիւճէ , կիւնահուպէն եէրինէ դայիմ օլուր խոէ , պէօյլէ օլուր :

Պարօն . – Տիմէք տիր քի , սապահա դատար օֆիսալար վէ սուբէ լիմտիլէր :

Պէալէմէ . – Էվվէթ , պու էվին ատէթի պու տուր . լաքին պէն արթըզ պու հալէ թէհամմիւլ իտէմէմ . մատամ տան հիսապըմը իսթէեէճէեիմ :

Պարօն . – Իյի պիր շէյ եապմայընըզ . չիւնքի պուրատա աէնին էյին բէք միւնասիպ տիր :

Պէալէմէ . – Զաթէն էօյլէ օլմասա իտի . . .

Պարօն . – Հէր նէ հալ իսէ , գըզըմ , մատամանը ուեռանտըր :

Պէալէմէ . – Փէնտիանի ույգուտան ուեռանտըրմագըզըմ ճէմիւս տուր :

Պարօն : – Սէն օ եասաղը տինլէմէ . պէն մէտուլ օլուրում :

Պէալէմէ . – Սիզին պուրատա թէքլիֆսիզ օլսուղուդուն պիլիեօրում . . . իսմի , հալվէթ օտասընա կէլին, լաքին ասլօնտան կէչէրքէն , տիզդամ իտին քի ուեուամագտա օլան միւսիւլլերին իւզէրինէ պատահաեասընըզ :

Պարօն . – Նէ՞ տիեօրսուն :

Պէալէմէ . – Տաիէթլիլէրտէն իւչիւ տէօրտիւ , օլ գատար չամբանտա շարապը վէ եէչիլ չաթրըճօզ լէմիչլէր իտի քի , կիթմէկէ մէճալլերի գալմատըղընատան , պուրատա եաթմասա գարար վէրսինլէր :

Պարօն . – Օգթալ տա պունլարըն էչինտէ՞ մի տիր :

Պէալէմէ . – Վա՛հ պիչարէ տէլիգանլըը . . . էչլէրինտէ օլսուղունա չիւպհէնմի՞զ մի վար տըր . . . Ֆաղաթ միւսիւ պարօն , սահինէն պու տէլիգանլընըն հալինէ աճըեօրում :

Պարօն . – Նէ՛ գատար մէրհամէթլի վէ աճըգլըըն :

Պէալէմէ . – Իմիթէ պու տէլիդանլը , Մ'էրի-սիւր-Ուազ պապրիսթանըլըն ըհտամի քիւշատընա պէքլէեէմէեէճէք տիր, չինքի քէնտիսի զաեէթ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ լիմմէքտէ տիր . . . պէն , հէր վագըթ մատամա , շու տէլիդանլըն տիկէր պիր մահէլլատէ թէլէֆի նէֆս լիմմէսինէ միւսաեէսատ պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմատըը իլմի թար խիզմըլում . . . Հապգըմ եօ՛դ մու տուր :

Պարօն . – Պիլաքիս , գըզըմ , հապգըզըըն . . . Օգթավ պէնիմ թահթը հիմաեէմտէ պուլունմազ տա տըր :

Պէալէմէ . – Միւսիւ պարօն , սիզ պու աէլիդանլըթը բէք ֆէնա սուրէթտէ հիմաեէ խիզմաթլէ գաթ . . . Պուննուն պէրաբէր , պու խուսուս սիզին պիլէճէք իշինիզ տիր : Ղալխպա ճէնապէ ալայլարընըն միւլթէզիմինատէն տէլալիե ալաճագ օլմալըսընըզ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , իշպու չայեանը թէէսիւֆ չադատան տօլաեը թէպէսիւմ չալըշտը , ֆագաթ մուվաֆֆագ օլամատըղընտան , տուտագլարընը ըտըրտը :

Պէալէմէ , հալվէթ օտասընա վասըլ օլմագ իւզրէ , պարօնուն կէչէճէկի սալօնուն գարշուսունու աշտը , վէ մէրգում , գարշըսընա թէսատուֆ իտէն հէմ շայեանը թէէսիւֆ վէ հէմ ղարիպ մէնղարէտէն հայրէթտէ գալարագ , սալօնուն էշիկինտէ պիր միւտատէթճիք տուրտու :

Պու սալօն , հէմ զէնկինճէ վէ հէմ սաի տուրէթտէ թեֆրիհ խոխմիհ տէօրթ քէօշէ պիւյիւք պիր տայիրէ օ լուպ , գըրմըզը գումաշ գաբը օլան տիվարլարընա կիւզէլ չերչիվէլի պաղը թասվիրլեր թասւուդ գըլընմըշ խոխ :

Խակէմ էֆէնտի , գըրմըզը գաստիֆէ էյլէ գաբլանմըշ օլտուղու միխէլու , եէրտէքի խալը տախ գըրմըզը խոխ :

Ճամը պիւյիւք պիր տօլապ տէրունինտէ պաղը չիւպհէլի անթիգա չէյլէր կէօրինիւյու , իշպու տօլապըն գարշըսընտա տախ , գարաղը այըդ օլարագ պիր գույրուգլու բիեանս պուլունմազտա խոխ :

Սալօնեան օրիորդները, վէ երէյիճէ կիւզել ալը հաւիզէ ալիքնաս, եէշիլ չուխա իլէ գաբըը վասէ վէ եուրտ ալը մատա իւզէրինէ, վէ մուշլաըը թէքմիլէն ադամպալա, ալը մատա խուզէրինէ, վէ ոտլարընա ալը էրիմիշ օլտաւղունատան, թուզլու տուեա թահիլ օլմուշ էին. ատէտ շամատանըն եանընատա րէնկլի օեուն քեաղըտըրը վէ հիսապ բուլըրը կէօրիւլմէքտէ էին։

Տիկէր ալը տէօրթ քէօշէ մատա իւզէրինէ տէ, ալը էայլէ պօշ իչկի չիչէլէրիյլէ, մէշրուպաթ սօուքմաեա մախսուս ալէթլէր պուլունմազտա քի, պու ալէթլէրին պուղլարը էրիմիշ օլտաւղունատան, թուզլու տուեա թահիլ օլմուշ էին։

Բէննէրէէլէրին գաոիճէ բէրտէլէրի գաբաը օլմադըդըլա, սալօն՝ նիմ գարանլըդ իչինէ պուլունտուղու ճիհէթլէ, գէբը իթտիկիմիզ մատտէլէր՝ կէօղ իլէ կէօրիւնմէքտէն գիեատէ թահմինէ անլաշըլմազտա էին։

Իլք ազշամքի գումարտաղլարտան գէրի, գը սէտը իւզէրինէ եաալանմըշ օլուպ, աեազլարը, պաշլընտան տահա եիւքսէք գը մէվգիտէ պուլունտուղու, վէ գօլլարընը աշաղըեա տօղրու սարգըթմըշ էուուկի հալտէ, խըրըլ խըրըլ ուեումազտա էին։

Իչէրինէ Օգթալ կավար տահի պուլունտուպ, սիեահ էլպիսէ վէ պէեազ կէօմլէք կիեինիր, վէ եիւզլէրի տօլմուշ օլան տիկէր իչ գումարտազա կէլինճէ, պունլարտա ղարիպ չէքլէր իլէ խալը իւզէրինէ ուեումազտա էին։

Մ. տը Գրաա-Տիէօ, իսթիհզաքեարի գը հայրէթլէ,

— Նէ՛ չէրէգլի հալ, վազտա մաղլուպ օլմուշլար ամ մա, մահարէպէ իթտիկքունէն տօնրա օլմուշլար... իչթէ պունլար տալը ինան տըրըլար, տէտի։

Պէալէմէ. – (Ումուզլարընը չէքէրէք, վէ Բարիզիլէրէ մախսուս գը թէլէգգիուզլէ իսթիհզա էյլէեէրէք.) Հազըգէթէն ինան տըրըլար... օ՛հ նէ՛ պէտազախթըդ... լաքին սիրտ պէնիմլէ կէլին, միեաիւ գարօն։

21

Մ. ար Գրուա-Տիէօ, շարտապ վէ մէսաբէրտէ ասյնրէ դօղուլարընյէ պէրտալէր սիկարա տուման-ղարընդէն հասալ ինթոնքէրի ինֆաֆիկասիոնա հավասը ադերտաշմըշ օյան մէգքիւր սալօնատան կէչնիպ, իրէյուլ պիր դուման իլէ գարը պուլունան պիր հալվէթ օտասընդէն դարտուտունատան վիրուր էյլէտի։ Պու օտատա վազը պէնեալ մէրմէրտէն պիր շըմինէտէ վիտատէճէ աթէշ եագըլմըշ, վէ իշպու շըմինէնին իւզէրինէ տէ, պիր թադըմ ճիճիպիճնէրը վազ իտիւ-ժիշ էտի։

Պէալէմէ. – Պէն մատամը ուտանտըրտաճադ իսէմտէ, պուսունու իչմալ ինթմէզտէն էվվէլ կէլմէկտէկի ճինէթլէ, պիր չարեէք սաաթ գատար կէչիրճէկմինիզ պօշ վազըրթատա, շու ղազէթալարը վիրթալէա իտին... Գօնսօլոն իպէրինտէ տէ բէք չօգ իչկիլէր, վէ եանընտա տախի սիկարա գուրթուսու վար տըր։ Ղազէթալարտան իօշչանմատը-ղընըզ հալտէ, պունլար իլէ վագթընըզը կէչիրին, միւսիւ պարօն։

Պարօն. – (Թէպէսիւմ իտէրէք.) Սգօչիալըստա մախատս միւսաֆիրբէրվէրլիք... Անճադ, մատամնա թարաֆընտան բէճա էթ քի, պիրագ չաբուգ ինթսին... չիւնքի միւսթաճէլ հալտէ պուլունմագտաեր։

Պէալէմէ. – Բէք էյի, միւսիւ պարօն։

Մէղապուրէ, պու սէօզլէրտէն ոճնրա տիշտը չըգալը, վէ օն պէշ տագըդա կէչմիշ օլտուղտու հալտէ, Օգիտավըն պէպէք վէ մատամ թէամիսէ էյլէտիկի Ըէն կրանշան, թէրս չէհրէ իլէ, վէ պաշը լաեըդըյտա տիւղէթիլմիշ օլմաեա-տագ, վէ միւսթէնիճ էնվիրոնէլէրտէ իւչ սըրա սիմ չէրիա

տիքելու վէ տիք եապալը վէ եանտան պիւեխք ճէպւի կէօյ մալխան րէկլենատէ էնլի պիր քիշիլը կիճէլիք ֆիաթան կիւենմիշ պուլունարագ, հալվէթ օտասընա կիրտի։

Տուլ օլան մատամ Պլանշ կավար, Րէնտէն պահս լթ-տիկի սըրտատա, «Պու պիր ճանվէը տիր» տէտիկինատէ, պարօն տը Գրուա-Տիէօ, մէզպուրէեի թանըտըղը հալտէ, հադդըյա «Ճանվէը տիր, ֆադաթ տիլպէր վէ կիւղէլ պիր ճանվէը տիր» տէմիշ լտի։

Րէն կրանշան՝ կիւղէլ տէյել լտի, ֆադաթ աթիդ իլահէլէրտէն էն մէշհուրէսինի գօծուն, պուռնալատան հաճ-կըսընըն գալէպէ լտէճէկինի օլ վագըթ անլատընըզ։

Րէն կրանշանըն ուժուգլարը տօլկուն, վէ գօլլարը եու-վարլագ վէ կիւղէլ օլուպ, պէլի լտէ գաեէթ լինճէ օլմա-սըյլա, չիշմանճա պիր գըզը պէլէկինի պուռնա դուշագ օ-լապիլիր լտի։

Աեագլարը գուստուրտուզ օլուպ, ուժումի պիր չէքիլտէ պուլունան գաեէթ պէեագ էլլէրի լտէ, պիր տէրէճէ տաի խալգը էլէրինէ պէնզէմէքտէ լտի։

Պաշընա կէլինճէ, պիչիմլի վէ կիւղէլ պիր չէքիլտէ պուլունմագտա լտի։

Մէզպուրէնին տաշլարը, տարը վէ պիր տաղ գիեատէճէ տօլկուն, սըդ վէ ուզուն օլտուգտան պաշգա, տիք օլտու-ղունատան, պու տաշլարը, պատա եախօտ ֆիլտինջինտէն մատ-մուլ թտարտաղը տիլէրի գաեէթ լտէմէմէքտէ, վէ բէրուքէ-

ըին սանսաթընա բաղմէն, պաշընաան պարը սաչ ակամէթ-
էրի տիշարը ֆըլասմադաա, վէ կէնճ գաարնա պիր ար-
պըլըգ վէ հայլապըգ տուրէթի քէսալ իմ տիրամէդաե խոս:

Իշպու սարը սահլարըն պիթընաա միւշահէսէ օլունան
պէյազ անլընըն եվրաքէթճէ օմմասընաան, մէրդումէնին
թապիեաթընըն ինսանճըլըղը անլաշըլմադըղը կիսի, դաշ-
լարը տախի էամէր խոս:

Աչըդ բէնկաե պուլունան կէօղլէրի, հէման իրի, քիր-
բիթլէրի ուզուն, կէօզ գարադըլարը պուրուշուդ վէ եօրկուն
պիր հալաե խոս:

Պուրնու զաեէթ քիւչիւք վէ ուճու եօղարըեա տէօն-
միւշ օլուպ, պիչինմիդիկի իլէ պէրաբէր, պիրինճի տէրէ-
ճէսէ պիր եաբըլըշ խոս:

Աղզը, օրթա տէրէճէտէն պիւեիւք, տիշլէրի բար-
լադ վէ ատադըլարը աչըդ մէնէքշէ կիսի գըրմըզը օլուպ,
իքի թարաֆընատա պիրէր չուդուր պուլունմադաա խոի քի,
թէպէսիւմ իթտիկի սըրատա, պու չուդուրլար կէօրիւլիւր
խոի:

Թէնի, զաեէթ նազիք վէ պէեազ օլուպ, պարը եէր-
լէրինաե կէօզէ կէօրիւնէճէք մէրթէպէտե գըրմըզը լէքէ-
լէր պուլունմադաա խոի:

Կրանչան, ըչըգատա բէք ատնուգ կէօրիւնմէմէք իչին,
եալընըզ կիճէլէրի, գըրմըզը բուտրա սիւրիւնիւր խոի:

Թարիֆ իթտիկիմիզ պու գաարընըն սիմասը, իճապընա
կէօրէ հէր շէքլ ու թասվիրաե կէօրիւնիւր խոի, լաքին թա-
պիի հալինաե, եանի մէզպուրէնին, քէնաի իւզէրինէ նէգա-
րէթ իթմէկէ սէպէպի պուլունմատըղընատա, եալընըզ եօր-
կուն վէ սըդըլմըշ պիր սուրէթաե միւշահէսաե օլունուր խոի:

Րէն՝ աղզը գօգուլարը սէվտիկինաէն, պունլարը սու
խոթխոլ խաէր խոի: Շէօյլէ քի սահլարընատան վէ էլախէ-
լէրինաէն, հէր վադըթ, պաշա աղզը վէրիր սուրէթաե ա-
ղզը գօգուլար հիսա խոիլիր խոի:

Ւշլիե պու նապշ ու պէեան լյլէսիկլիմիզ գատըն, սու-
րալ ընը էջլիթէրէք, հալվէթ օտասընա կիրիպ,

— Ա՛հ պարօն, պիւլ՛ըմլիհինիզ, սիզ՝ ինսանլար իչինէ
զարիպ պիր մախլուգատունուզ։ Ցէօրթ պէշ կիճէ ույգու-
սուզ կէչիրտիքտաէն սոնրա, պիր իլի սաաթ տա բահաթ ու-
ետմամալը՛ մը։ Պէնի նի՛չին ուեանտըրըեօրտունուզ։ Պիր
թարաֆտա եանկը՛ն մը վար տըր, տէտի։

Պարօն. – (Կիւլէրէք վէ կէնճ գատըրըն էլինի զէն-
ատալթճա էօքէրէք.) Ջաթէն սիզէ րաալթ կէլէնլէրին գալ-
պինտէ եանկըն չօգտան մէվճուտ տուր։

Ըէն Կրանչան ումուզլարընը եօգարը գալտըրարագ,
թահգիրլէ,

— Գօշ լագըրտըլար լաղըմ տէյիլ... եօգաա պիր աշղ
ու աէվատա իգրար ու իթիրաֆընտա՞ մը պուլունմագ ֆի՛ք-
րինտէմինիզ, տէտի։

Պարօն. – Ալլահ իթմէմէն։

Ըէն. – Էօյլէ խոչ, պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ։ Տիւն-
քի կիւն Օգթայ միւնասիպէթիլէ պանա պիր մէքթուպ
եազմըշ իտինիզ։ Գէն, մէքթուպտունու զաման հիչ պիր շէյ
անլաեամամըշըմ։

Պարօն. – Մէքթուպում բէք սաաե իտի։ – Պու տէլի-
գանլը իլէ հիւանի մուամէլէ վէ հարէքէթի իտիպ, ագչէ
ճիհէթինտէ քէնտիսինին թաղեիգ իտիլմէմէսինի սիզէ իմ-
թար իտիեօրում։

Ըէն. – Էյի սէօյլէեօրսունուզ. ֆագաթ պէն սէրմա-
եէմ էլ տօգունսուրմագ իսթէմէմ... մէսարիֆիմ խոչ,
չօգ ադըր տըր։

Պարօն. – Պունսան պէօյլէ ագչէ մէսէլէսի, սիզին ի-
լէ պէնիմ արամընտա թէհալիեէ օլունացագ պիր մատտէ
տիր. անը թաղեիգ իթմէեին։

Ըէն. – Ըէք ալէա, ֆագաթ պիւիւրսինիզ քի, ադիգիմ
պարօն, պէն պու իշէ ուիկէր պիր տուրէթտէ խիթամ վիր-

*մէք խմէնօրում... Տօղրուեու սէօյլէմէ՞մ մի, օ սէվիգանը-
լըթը թէրք իմմէքլիկի ախշխանէուեօրում:*

Պարօն. – Ո՛մ... Օգթալը մը:

Րէն. – Էվէթ:

Պարօն. – Սէպէ՞տ:

*Րէն. – Սէպէպ շու քի, քէնտիսինտէն սըզըլըեօրում:
Վադթընը, ախթէվէջա պատարընըն ալթը միլիօնտանան
պահա իմմէքլէ, վէ վալիտէսինտէն չէքուեէթ կալէմէքլէ
կէչիրիեօր: Նալա եադամը սըրտազմաեօր... կիւնահուղ վէ
կիճէ, տայիմա պուրատա սըր... Հադըդէթէն ալը չէնա-
կէլ օլմուշ, պանա սարըլմըշ սըր... պու հալտէ, քէնտի-
սինտէն նէ՛ մուդաֆէլէ կէօրսէմ, ղայըը քնաֆի ալը:*

*Պարօն. – Պիր աղ սապըրը օլսուն, ազիզըմ: Տիւշու-
նիւնիւղ քի, սիզի ճէսարէթլէնտիրմէք լազըմ, օն պիր այ-
տան, Օգթալ ալթը միլիօն սահիպի օլաճագ սըր:*

*Ինքինճի տէջա օլարագ, Րէն Կրանշան ումուդլարընը
չէքտի, վէ սապըրտընըդըլա,*

*— Խա՛յր, հիչ պիր վադթը Օգթալ պու ադըչէկէ սա-
հիպ օլամաեաճագ սըր, տէյի պէեան իմտի:*

*Պարօն. – Պու ադըչէկի քէնտիսինտէն քի՞մ ալապիլէ-
ճէք սըր:*

*Րէն. – Սիզ տէ պիլիսիյիղ քի, օն պիր այտան խայլի
էվվէլ, մէրգում, Բէր-Լաչէզ գապրիսթանընա կէօթիւրու-
լէճէք սըր, Պու խուսուստա չիւպհէ իմմէնէմ:*

*Պարօն. – Պիլաքս պիեատէպիլէ չիւպհէ խոէրիմ,
չիւնքի Օգթալ գանն օլանտուղունատան պիեատէ գապի
իւլապիւնէէ սըր:*

*Րէն. – Ատամ սէնտէ... Րէն Կրանշան պէօյլէ մուտա-
լար տինլէմէղ... Պէն պու կիճի վադըտատա թէճրիւ-
պէքտար օլմուշում ատը... Հէնուղ ադըլպալիղ օլմադը-
ատան ախիէր իւչ տէլիգանլը պէնիմ էլլէրիմտէ էօլմիւշլէր
սիր: Ամմա պուննան լազըմ, պէնիմ պիր խուսուսիէթիմ օլ-*

տուլու պէհան խոխլէճէք իմիշ, վէ պունատան շէրէֆ ու ւիֆի իմաալըմա խալէլ կէլէճէք իմիշ . . . Նէ եաբաեըմ։

Մ. ալ Գրաա-Ցիէօ, պու ալա կիւլմէքտէ օլտուղունա տան, կէնճ գաադըն, սապըրսըղըգա,

— Էվէթ, կիւլսուն, վէ իսթէտիկինիզ գաատար կիւլսուն. ֆագաթ, շու էանատէ սիղին վէ պէնիմ եաբտըղըմըղ շէյլէն նէ՞ խոխմէ թէսաիւֆէ օլունմատը լազըմ կէլսինկինի պիլի՞միոխունիզ, տէյի պէհան էֆէտի։

Պարօն. – Խա՛յր, հապըդէթէն պիլմէմ։

Ըէն. – Ույթէ պիղիմ եաբտըղըմըղ շէյէ, ճինաեէթ տէրլէր։

Պարօն. – Օհօ՛. . . ֆաճիալը լուղէթլէր։ Ամէթա մէ-լօտրամլարա մախսուս թաակիրլէր . . .

Ըէն. – Խա՛յր, պու տէօղլէրինիզէն հիչ պիրի տէ-յիլ. աէօյլէտիկիմ, տօղրուսան տօղրու հապըդէթի հալ տիր . . . Էվէթ, պիղ էօլտուրուեօրուզ, վէ պըչադ տար-պէլէրիյլէ գաթը լէթէֆ խոէն տաէմտէն տահա դիեա-տէ ալչադճասընա էօլտուրուեօրուզ, դիւրա գանուն պու ը-բատա պիղէ գարշը հիչ պիր շէյ եաբամաեաճաղընտան, թէհլիքէսիզ վէ մուխամթատըղ տուրէթտէ պու ճինաեէ-թի իճրա խոխեօրուզ։

Պարօն. – Տիվանէճէ աէօղլէրինիզէ խիմաամ վիրին։

Ըէն. – Տիվանէճէ աէօղլէ՞ր մի. . . ա՛հ, էօյլէ՞ մի զանն խոխեօրսունուզ. . . Ֆագաթ, հէր նէ տախի օլսա, պու տիվանէճէ աէօղլէր՝ ըէք տէ խոշնուտա օլունաճադ շէյլէր տէյիլ տիր. . . Էվէթ պիղ պիր պիչարէյէ չօճուղու թուման-եօրսունուզ, – դիւրա Օղթայ՝ հէնուզ պիր չօճուգ տուր, – օ չօճուղու քի, տամարլարընտա գուվվէթ գալմատըղ, կէօք-սու քէտալ գաաճ իթմիյէ, վէ սըթմատան էրիեէյ վիճուտի տիմրէմէքտան պուլունմուշ, էօքսիտտիվիմատէ, պօղադը-տան գան կէլմէնէ պաշլատըղ պիր կէնճի թահթը գաադ-թընըգա ալմըշընըղ, վէ հէր տայիմ քէնտիսինէ խոթիւրա-

համի, սխալմամի ու իմիմիսամ լաղըմ օլաուղաս հալաե, սիզ անը, էյշաս էշրեմե վե գաւմայա սեվզ խոխեօլաուղ, վե գաւմայ հեեզճանլարընաան ասնրա, անը, չանրաանեա չարտալընըն թահրիքեամընա ախչար գըլաեօրսունուղ, վե նիհաեեմ անը, պէնիմ, եանի Րէն Կրանշանըն գաւճաղընա աթըեօրսունուղ, օ Րէն Կրանշանըն քի, եաըընըզ պիր պապըշը, ճան վիրմէք հալինաե պաւլունան պիր քինեեն ճանլամէտըրաալիէրքէն, պաւ պապաե զայըը միւգթէաիր պաւլունաեօր: Էվվէմ, վե եիւզ սէֆա էվվէմ, պաւ եաբաըլզընըզ պիր ճինաեեմ, ֆիլի գամըլ սըր: – Օգթաալըն էօլմէսինաե, սիզին, պիր մէնֆաամըընըզ վար սըր, վե պաւ մէնֆաամ էյնի, անը գամըլ ու թէլէֆ իսթեօրսունուղ:

Պարօն. – Պէնի՞մ մի պիր մէնֆաամըմ վար սըր, ֆապամ պաւ մէնֆաամըմ նէ՞ կիսալ չէյ սիր:

Րէն. – Օրսաըընը պիլմէմ վե պիլմէեե սե չալըշմամ. պաունունա պէրապէր անլաեաճաղըմ... զամէն սե քէշֆ իսթեօրսուս... անլաեօրսուս...

Պարօն. – (Իսթիհզաբեարի պիր հալ լէ.) Իշթե պաւ զարի՛պ...

Րէն. – Օգթաալըն վայխաեսի էյնի, սիզին մաշաղէնիղ սիր, վե անընա էվլէնէճէքմինիղ սիեօրսար:

Պարօն. – Եալան սըր:

Րէն. – Էվվէմ, էվվէմ, քէնաիսինէ էվլէնէճէքմինիղ, եախօտ իրթիսամի հասըլ իսէճէքմինիղ սիեօրսար...:

Պարօն. – Իչքիսիսե եալան սըր:

Րէն. – (Իֆատէսինին դամըլ իսինլմէսինուսէն սուչարը իղթիրապ օլմաեըղաղ, քէլամընա սէվամ իսէրէք.) Իմոի, Օգթաալը էկէր ադըլսալիղ օլմայուսան վէֆամի իսէր իսե, վայխաեսի անըն միրասընա սահիպ օլաճադ սըր: Թանըսըղըմ պիր ալօդամի, կէչէն կիւն պաւ խաւսաւ թէէմին իսինեօրսաւ, վե պաւ հալսե, միւթէվէֆա կաալարըն տաւլ

պէվճէան , ճիհէղ օլարադ սիղէ միլեօնլար կէմիրէճէք տիր։ Իշթէ միւսիւ պարօն , հադըդէյի հալադ տուր . լաբնեն պուտուս պիր նայ շէյ տէյիլ տիր ։

Պարօն . – Ա՛հ , տուս օլսուն ։

Րէն . – Մո՛ւս մու օլաերմ . ըէճա խոէրիմ . նո՛չին տուս օլաճադըմ ։ Ֆէնաի խանէմուէ պուլունուեօրում , խամէսիւիմի սէօյլէմէեէ սէրպէսթիմ ։ Նօգաս սիղ , պու տահիհլիքլէրի տինլէմէքտաէն խոշլանմամա՛օրմուտունուղ ։ Պու ճիւմլէ լէ պէնի ուզուն միւտուէթ տինլէմէկէ , հիչ պիր շէյ սիղի ժէճադուր իմմէղ զանն խոէրիմ ։

Պարօն . – (Լէհճէսի գիեուտէճէ օլարադ .) Պու սէօյլէրինիզին նէմիճէսի նէ՞ տիր ։

Րէն . – Նէմիճէսի շու տուրքի , պու տադըդատան իթխապարէն , թաասիվուրլարընըզա խըզմէթ իմմէքլիկիմ խուսուսընտա պանա կիւվէնմէեէն ։ Սիղին , ինսան գաթլ ու թէլէֆի եօլունտաքի հարէքէթինիզէ իշթիրաք իմմէք կիպի պիւեիւք պիր շէրէֆ ու իֆթիխարը գապուլ խոէմէմ ։ Շիմտի կիտիպ , կէնճ Օգթայը ուեանտըրաճադըմ , վէ քէնտիսինէ տօսթանէ պադը նասիհաթլար վիրտիքտէն ածրա , եօլա գօեաճադըմ ։ Պէլքի տէ , պարօն տը Գրուա-Տիէօ կիպի պիր նյի տօսթունա կէօսթէրտիկի էճնիյեէթին նէ՛ տէրէճէ ճայիղ օլուպ օլմատըդը խուսուսընտա գինէնինի ալաճադըմ ։

Պարօն . – Պու տէտիկինիզի եաբաճա՛դմըընըղ , ապղէմ ։

Րէն . – Էվվէթ , եաբաճադըմ ։

Պարօն . – Եաբապիլէճէկինիզի գանն իմմէմ ։

Րէն . – Սահի՛ն մի ։

Պարօն . – Էվվէթ , սահի ա՛ ։

Րէն . – Պու խուսուսատա խապաթ լապըմ մը տըր ։

Պարօն . – Րէճա խոէրիմ , շու խապաթընըղ հէր նէ խաէ , խապաղ խոէն ։

Րէն . – Շիմտի խապաղ խոէրիմ ։

Պատէհաս կէնճ գաղըն, քէնարէն կլոպլ հէնուզ աննի ըլուշտէ պալիզ օլմուշ օլմաեան իւչ արգատաշըյլա պլոկտէ ուեռումատտա պուլունան Օգթավըն նէզտինէ կլոմմէք էպրէ ահէսթէ ահէսթէ հարէքէթլէ գաբուեռա տօղրու եէսրիւտու, վէ էլինէ, գաբուեռուն պիլլօր տիւյմէկ իւզէրինէ վապ իմ մէշ էքէն, շըմինէնին պիր թարաֆընատա օթուրուպ, կիւլիւմսէեէրէք, աթէշլի գարըշտըրմադատա օլան Մ. տը Գրուա-Տիէօ, գաթի պիր սէտա էլէ,

— Ըէ՛ն, տէտի։

Օգթավըն մաշուգէտի տաշկի արդասընա տօղրու տէօնիւպ,

— Պա՛օն, տէյի ճէվապ վէրտի։

Պաօն. – Պիր սէօզիւմ վար տը։

Ըէն. – Զաբուպ սէօյլէեէյին,

Պաօն. – Նիկէրչի շու հալվէթ օտասընըն էշիկինատէն կէչճէք օլուր իսէն, շու տագըդատա խանէնի թէրք իտէրիմ։

Ըէն. – Սիզի քիմ աղըդօեօր, պաօն։ Ուղուրլար օլսուն։

Պաօն. – Բէք էյէրի վարմա. – Պուրատան չըգտըգտան սօնրա, տօղրուտան տօղրու միւտատաիի ումումիյին նէզտինէ կիտէճէեիմ։

Կէնճ գաըն, պու սէօզլէր իւզէրինէ տարտըլտը, պունունլա պէրաբէր հալինի պօզմաեարագ,

— Նէ՞ եաբաեըմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Պաօն. – (Ֆէլամընա տէվամ իտէրէք.) Հէնուզ Ըէն կրանչան իսմի լաթիֆկյլէ եատ օլունմատըդը ղէմանտա, էվլատը իւզէրինատ իճրայի ճինաեէթլէ ղրեատէն պէշ սէնէ մահպուսիեէթէ մահքում օլմուշ օլան ժիւլի ժուպէր իսմինատ պիր գաըրնա տայիր միւտատաիի ումումիեէ մուհիմ իսապէրլէր վէրէճէեիմ։ – Նիչին կիթմէեօրսուն, ապիղէմ, կիթսէնէ, քիմ սանա մանի օլուեօր։

ՐԷՆ . – (Լէհհճէսի ոօլարաղ .) Ա՛հ հայտուա ... պէնի հէուքմիւ ալթընա ալմըշ ...

ՊԱՐՕՆ . – (Կիւլէրէք .) Ագլընը պաշընա թոփլա , վէ հէման հէր վաղըթ-քի կիպի հիւանի հարէքէթաէ գուսուր լիթմէ : Ինվաստ կիպի հադըգէթէն սէվմէքտէ օլտուղում ատսթուն Օգթավ կավար հադգընտաքի մուհապպէթի մեճ-նունանէնի տահա գիեատէ արթըը : Պու սէօյլէտիքլէրիմի եաբաճադաքն , տէյլի՛լմի :

ՐԷՆ . – Նէ՞ չարէ , եաբմադ լազըմ ատը :

ՊԱՐՕՆ . – Բէք լյի , իշթէ չինմէի եօլա կէլտին :

ՊԱՐՕՆ , մէղպուրէեէ զէնատօսթանէ արզը խուլուս լիթ-տիքտէն սօնրա , աշադը էնիպ , արապաբընատօթուլտու , վէ տաղթընա պադըպ , արապաճըտը ձէյմէ ,

— Չաթէն կէճ գալտըմ , ախրաթլէ Լը Միւէօր ատ-գաղընա կիթմէլիեիզ , տէտի :

22

Ժօրժ Թրէժանը թէրք էթտիկիմիզտէ , մէրդում , իլք ագշամը , ֆաննի Լամպէրին պիր հալվէթ օտասընըն թէֆ-րիշի էշին մէզպուրէեէ պադը րէյ էթասը գըժընատա , ան-տէն ալմըշ օլտուղու տավէթէ իճապէթ էթմիշ էտի :

Պէեան էթմիշ օլտուղումուզ վէճհ իւզրէ , ֆաննի Լամ-պէրին պէալէմէի , օ կիւնիւ , էօյլէտէն սօնրա , մատամա-սընըն՝ պարօն տը Գրուա-Տիէօեիւ տէրունինտէ գապու-լ էթմիշ օլտուղու սալօն գաբուսունու աչարագ ,

— Մատամ պուրատա տըր ... էշէրի պուեուրունուզ , ժիւսիւ , տէյի պէեան էթտի :

Մէրդում տէլիդանլը, կէօզէլի դամաշմըշ օլսուդու հալտէ, սարսըլարագ տուրսու։

Պունսան ադամէմ թարիֆ իմմիշ օլսուդումուդ մէղքիւր կիւզէլ սալօնսա, քիւչիւք հավիզէանինին քեաֆֆէյի մումլարըյլա իչի սուէա շէմսուան եանմըշ իտի։

Ցաննի Լամպէր, էլինտէ պիր եէլբաղէ օլարագ, վէ կիւզէլ պիր թուալէթ իմմիշ պուլունարագ, թէպէահում իւզրէ շըմինէնին գարշըսընա սէրադա պէրլէմէքտէ իտի։

Մէրդումէ, ֆայլ տէնիլէն նբէյլի գալըն վէ ալ բէնկուն վէ Պրիսել շէհրինին կիւզէլ թիւլէրիյլէ միւզէյեէն վէ եէր եէր սիեահ էնլի գատիֆէ շէրիտլէր իլէ պաղլանմըշ չիչէք պուքէթլէրի մէվզու օլարագ, միւքէմմէլ պիր ֆիսթանըն քէնարլարընա տախտընճէ տանթէլալար վէ սայիրէ կարնի իտիլմիշ իտի։

Չիեստէճէ տէդօլթէ օլան դօրսաժ տախտ, կիւզէլ տանթէլալար վէ սայիրէ իլէ թէզեէնն իտիլմիշ օլսուդ, պու թէզեէննաթ, ֆիսթանըն սայիր ճիհէթլէրինտէ օլսուդու գաատար բէք տէ զիեստէ տէյիլ իտի։

Պաշընըն սարը սաչլարը տախտ, գօրտէլալար վէ չիչէքլէր իլէ սայբի պիր չիչէք տէմէթի մադամընտա թէրթիպ իտիլմիշ իտի։

Ժօրժ Թրէժան, իչէրի կիրտիկինտէ, պիրտէն պիրէ պու թէֆէրրուաթա կէօզ կէզտիրէմէտի, լաքին մէզպուրէնէն ֆէվգէլատէ վէ ճալիպ կիւզէևիկինտէն, կէօզլէրի աոէթա գամաշը։

Ցաննի, միւսաֆիրինէն հալինտէ կէօրտիւկիւ էսէրի հէյեճանատան քէսպի մուվաֆֆադըյէթ իտէճէկինէ էմին օլարագ, ժօրժա տօղրու պիր գաչ ատըմ ալտը, վէ էլինի մէրդումա ուզաթարագ,

— Ազիզիմ րէսսամ էֆէնտի, թէշրիֆինիզտէն տօլայը մէճպուն օլտում, թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի։

Ժօրժ, կէնճ գատընըն նէֆիս գօդուլու վէ նազիք էլի,

քէնտի էլլինէ տօգունմասլնատա , պաշտան աեռալա գատար տիթրէեէրէք ,

— Պու ճիւմլէ իլէ կէլէճէկիմէ էմին օլապիլիր խոհնիպ , տէտի ։

Ժաննի . — Սէրպէսթ օլաճաղընըզը պիլմէեօրտում ։

Ժօրժ . — Պէնտէնիզի պէթլէհէմկինիզի պիլտիկիմ հալտա է , տիւնեատա նէ՞ կիպի խուսուս , տավէթինիզէ իճապէթ իմմէթիկիմէ մանի օլապիլիր խոի . . . Խա՛յր , խա՛յր տավէթինիզէ իճապէթ խոէճէկիմ հապդընատա շիւպհէ իմմէմիշ սինիզ տիր , էօյլէ տէ՛յ՛լ մի ։

Ժաննի . — Սահիհ տիր . . . պինապէրին թէքրար պէ թէքրար թէշէհհիւրաթընը սիզէ թադտիմ էյլէրիմ . . . լաքին , տիշարընը ասղուդ տուր , էլապէթթէ իշիւմիւշխունիւղ տիւր . . . աթէշէ եադընայընը ։

Ժօրժ , էլան քէնտի էլինի թուրմադատա օլան կէնճ գատըն իլէ պէրապէր կիտիպ , մէրդումէ օթուրտուղունատա , քէնտիսի աեռագատա տուրտու ։ Պու տէլիդանը կէօզլէրինի մէզապուրէեէ աթֆ իմմիշ օտուղու հալտէ , գալպինին չէտիտ չարընթընը , կէօմլէկինին բարլադ կէօեիւսլիւկիւ ալթընատա հէման կէօզէ չարըաճադ սուրէթտէ իտի ։

Ժաննի , տայիմա թէպէասիւմ իտէրէք , եօգատրան աշադընեա գատար մէրդումու թէճէասիւս իմմէքտէ իտի ։

Պէր գաչ սանիէե սիւքիւթտէն սօնրա , Ժօրժ թրէժան , եաւաշ պիր սէտա իլէ ,

— Թէզքիրէնիզի օգուտուղումատա , էօյլէ անլաեօրտում . . . էօյլէ մէմուլ իտիեօրտում քի , տէտի , վէ լադրընընը քէամէսինատէ , կէնճ գատըն ,

— Նէ՞ չէյի մէմուլ իտիեօրսունուզ . . . նէ՞ չէյի զանն իտիեօրտունուզ , տէտի ։

Ժօրժ . — Եալընըզ գալաճադընմընը . . . պէն տէ եալընըզճա պիր միլադաթ արզուսինատէ պուլունուեօրտում ։

Ժաննի . — Հադդընըզ վար տըր . . . գաբում հէր քէս

իչին գաբանմըշ տըր , վչ էմին օլուն , տօսթում քի , հէր քիմ կէլիրսէ , գապուլ իտիլմէճէնէքը տիր :

Ժօրժ . – Պու ճիւմլէ իլէ պու ապշամլընըզը պիւսպիւթիւն պէնատէնիզէ հասր իտէճէկինիզի մէմուլ իմմէմ :

Ֆաննի . – Նէ՞տէն պու գաննատա պուլունուեօրսունուզ :

Ժօրժ . – Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , պու Ֆիլոմեան ... պաշընըզըն չու տիւզէնի ...

Ֆաննի . – (Մուրէթի նազիքեանէտէ .) Ա՛ճապա պունլարտան խօշլանմաեօ՞րմուսունուզ :

Ժօրժ . – Խօշլանմամա՞ղ մը ... պիլաքիս բէք կիւզէլ պուլուեօրում : Շու դատար քի , պու թուալէթինիզ , պիր պալօ թուալէթի տիր :

Ֆաննի . – Օնա նէ՞ չիւպհէ ... լաքին պունունլա նէ՞ տիմէք իտիէեօրսունուզ :

Ժօրժ . – Տիմէք իտիէեօրում քի , աթէշին եանընտա պիր Ֆինճան չայ իչմէք լչին , ալէսանէվիյեէ պու եօլտա կիյինիպ գուշանըլմազ ...

Ֆաննի . – (Կիւլէրէք .) Մահիհ տիր ... Ինվէթ . սուրէթի ումուժիեէտէ գաթ պէ գաթ հադդլըըընըզ , Հալպու քի պէն , տիկէր գատընլար կիտի՞միեիմ , Պէնի պիր ազ լաերդըյլա թանըտըղընըզ թադօիրտէ , ումուժէն եօգըլմաեան չէ յլէրի եաբատըղըմը անլաեատըդ , պէօյլէ օտաէտիլաէ թէաճճիւպլէրտէ պունատան պէօյլէ պուլունմազըընըզ ... Պու հալիմ , զարիպ պիր թատիեաթ եախօտ քէ յֆ էոէրի օլմաեըզա , զանն իտէրիմ քի , իճատը հալի իճրա իտիեօրում . Միզի պու ալատտէ հաքիմ նատպ իտէրիմ , պէօյլէեին , հադդմըթըմ : – Բարտադ պիր թուալէթ լչինէ պուլունան տելտէր պիր գատըն , պիր մէնզարէի ճալիպէ տիր , տէյի՞լմի :

Ժօրժ . – Շիւպհէսիզ , էօյլէ պիր մէնզարէ , կիւզէլ պիր գատօ տէլունինտէ պուլունան պիրինճի պիր լչամէ պէնզէր :

Ցանկի. – Իմաի, պիր գաղըն կիւզել վէ տիլպէր օլ-
տուղու Հալաէ, միւնասիպ պիր թաղիր իլէ թէմամիւէ կյլէ-
տիկինիզ քէնտի գաղրօտունու, նիչին եալընըզ պիր թա-
ղըմ ֆիլթուրտուզ երքէքլէր իլէ Հասէտճի գաղրնլարտան
միւրէքքէպ էյլէնճէ ճէմիյէթլէրինէ Համար կյլէմին։ – Նի-
չին, շու եա պու մատամըն, եախօտ շու եա պու միւսիւ-
նիւն ատլէթլէրէրի, գաղրօ օլսալըճէք մէրթէպէտէ կիւ-
ղէլ վէ տիլպէր օլան պիր գաղրնըն հիւանի ճէմաղինի ա-
ու թէմաշա իլթմէք, վէ հայրան օլմադ իմթիհադը մախ-
տուտրնը հայիդ օլտունլարտա, ատլ տօմթ օլանլար, օ
գաղրնըն էշպու հիւանի ճէմաղինի կէօրմէք վէ հայրան
օլմադ մահղուզիէթինտէն մահրում գալընլար։ Պէն
ճէ, պու պիր պիւեիւք հադգատըզդ տըր։ Սիզին պու
կիւճ վադը օլան Հարէքէթինիզ իւզրէ, մատէմ քի կյլ
պիր տօմթ, թէքմիլ պիր ադշամ, քէնտինին տիւնեէվի
պէֆք ու էյլէնճէլէրինի ֆէտա իտիեօր իտէ, պէնիմտէ,
հէր քէս իչին սիւալէնատիկիմ միսիլլու, եալընըզ անըն ի-
չին տախի սիւալէնմէքլիկիմ, վէ աթէշին եանընտա, քէն-
տինէ իլթիֆաթ վէ թալթիֆաթը լազըմէտէ պուլունա-
մադլըղըմ, զանն իտէրիմ քի պիր վազիֆէ տիր։ – Իչթէ
պէնատէ պու եօլտա Հարէքէթէ իտիեօրում։ – Տօղրու սէօյ-
լէեին, պունատան տօլայը չինքեատէթինիզմի վար տըր։

Ժօրժ, պու պապատէ չինքեատէթ իլթմէտիկինի սէօյլէ-
տի, եախօտ սէօյլէմէեէ չալըշտը, չինքի գալպինին միւէս-
սէր օլմատընատան, իրատ իլթատիկի սէօզլէրի տայդի բէքէ-
լէմէքտէ, վէ ֆիքրինի իյիճէ անլատամատադտա իտի։

Ֆանինին կիւզէլիկի, մուխթասարէն թարիֆ ու
պէեան իլթմիշ օլտուղտումուդ թուալէթի իլէ տահա գիեա-
տէ թագատիր օլունապիլէճէք պիր Հալէ վազ իտիլմիշ, վէ
պէլքի օն միսինէ իպլաղ գըլընմըշ իտուկինատէն, մէրգում
ատլիգանլընըն ագլը, իչպու մէնզարէ գարշըսընտա տօլան-
մագտա, վէ Մ. տը Գրուա-Ֆիէօ իլէ ճէրէհան իլթատիկի օ-

գուեցանլարըմըզճա մալուա օլան պիր միւքալէմէ իւղէրինէ զաթէն ապլընըն մուվաղէնէսինէ խալէլ կէլմիշ օլտուղունա, պու քէրրէ օ հիւանի ճէմալի կէօրմէսինլէ, ապլը ֆիքրի պիւթիւն պիւթիւն ալթիւսթ օլմուշ իտի։

Պու ճիւմլէ լէյ, ժօրժ, պիր ազ միւտաէթտէն պէրու քէնտիսինի կիմսէյիճէ զիւեատէ խոթլա իմմէքտէ պուլունան մէֆթունիւեէթէ դարշը վար գուվէթի լէյ ուղրաշմագտա իտի։

Զիւնքի, ժօրժ, պարօնուն պազը մահրէմանէ աէօղէրինէտէն չիւպհէ իմմէկէ պաշլաերըպ, վէ ֆանննինն՝ քէնտիսինլէ էվլէնմէք խոթէմէսի, մահզա, հալէտա պիր տէրէճէ չիւպհէլի զանն իմտիկի սէվապըգը ահվալինտէն նայի օլտուղունա խոքեաթ օլմուշ օլուպ, վագտա մէզպուրէնինն նէզամինտէ եաալընըզ աշըգ իւնվանընա լաեըգ օլմագուըղը շէտիտէն արզու էյլէմէքտէ իտի խէ տէ, պիր նէվ ֆահիշէվի, գօնթէս տը Թրէժան իամինէ թէպատիլ պիրլէ, պազը հուգուգը մէչրուաեը սաթըն ալմագուըգ ֆիքրի, քէնտիսինտէ ֆէվգէլատէ սօղուգլուգ հասըլ իմմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգում կէնճ ըէտատ, մէալէքի իհթիեատիեէ թիվէ էլտէն պըրագմատագտա, վէ շու եաալընըզճա միւլադաթան, մէմուլ իմտիկի ֆէվգէլուլատէ մահզուզիեէթի պուլաճաղընը զանն իմմէմէքտէ իտի։

Պիր գատէհին էթրաֆընա սօտագլարըն վազ իտիլէճէկի պրատտա, էկէրչի էմնէյէէթսիզլիք աէնիլէն գէհիր, ինսանըն ֆիքրինտէ պիր քէրրէ հասըլ օլուր իտէ, օ գատէհէքի մատտէ, նէ տէրէճէ լէզիզ օլտա, անը իչէճէք օլանտա եինէ աճը կէօրինիւր։

Ժօրժ, պու խուտատտա պիր տուզագ դուրուլտուղունան, չէօյլէքի ֆանննի Լամպէրին՝ քէնտի աշգ ու աէվատտաընը պիլտիկինտէն, վէ խոթէդամէթինէ կիւվէնտիկինտէն, հէր հալտէ քէնտիսինի ճէլագ պիրլէ, պիր քէրրէ պաշընը չէլսէ, ճինննէթ հալինէ վազ իմտիքտէն ածրա, պու

չբևկընլըղը արտաբնտա աղղընտան պիր վատ ալմադըղը, վէ պու վատըն, իրթէսի կիւն իճրատընը թալէպ իթմէքլիւկի տիւշիւնտիւկիւնիւ միւլահազա ույլէմէքտէ իտի։

Պինաէն ալէյհ, ըէտատը մէրգում, քէնտի իւզէրինէ նէզարէթտէ գուտուր իթմէյիէկի, վէ պու թէշէպպիւս նէ՛ գատար միւշքիւլ օլսա, աղղընտան, էմրի պատիրէթէ դարշը վէ թէհլիւքէլի հիշ պիր լուղէթ չըդարմատը ույզրէ, տայիմա ապլանէ տավրանմադըղը թատիմ ույլէմէքտէ իտի։

Ժօրժան հէյեճանը օլ մէրթէպէ իտի՛քի, պիւթիւն թատավուրլարը, զանն իտէրսին՛քի եիւզիւնտէ եապըլմըշ իտի, եախօտ Ցաննի Լամպէր, պիր գուվէյի Ֆէվգէլատէյի հայիզ օլմադըղա, մէրգում տէլիգանլընըն Ֆիքրինի, սայքի աշըգ պիր քիթապ կիպի օգուտմադատա իտի։

Անճադ մէզպուրէ, մէրգումտուն էնտիշէլի թատրընը կէօրմէքլէ, կիւլիւմսէմէսինի զապթ իտէպիլմէք իշին, տոտադլարընը ըարտը, վէ միւքեալէմէյէ զիեատէ, էմնիյեէթպախշ պիր մէվզուեէ նապլ իթմէքլէ, մէրգումտուն էնտիշէ վէ իգթիրապլարընը իգալէեէ չալըշմադ իսթէտիկի անլաշըլմադը։

Ցաննի. – Ազիզիմ ըէատամ էՑՑէնտի, իշինիզէ վէ եախօտ էյլէնճէնիզէ պիր մանի օլմադըղդ իսթիտատընը հայիզ օլան թէզքիրէմի ախզ իթտիկինիզատէ, էնանիեէթիմտէն տօլաեը նէ՞ կիւնա միւլահազատա պուլունտուրնուզ։

Ժօրժ. – ԻսթիՑատըղ էյլէ միւհթաճ օլտուզտունուզտան, վէ պունուն իչին պէնտէնիզի ճէլպ իթմէքսիկի տիւշիւնտիւկիւնիւզտէն տօլաեը, քէնտիմի պախթիեար ատա ույլէմէքտէն զայըի պիր շէյ տիւշիւնմէտիմ։

Ցաննի. – Սահի՞ մի։

Ժօրժ. – Պէնտէնիզ հիշ պիր վազըթ եալան ատէյլէմէմ։

թըմ պուլունմատըղը ճիհէթլէ , սիւալինիզին նքլինճի գըսմընա ճէվապ վիրմէքլիքաէ պիր ազ կիւճլիւք չէքմէքաէ-ճիմ :

Ֆաննի . – Հադդընըղ վար տըր : Պու պապաէ չօճուդ կիպի լադըրտը խոխեօրում : Սիղի թէէմին խաէրիմ քի , պաղը սըրտալարտա ատէթա ճինննէթ քէտ խաէրիմ , վէ պիւսպիւթլեն մէճնուն կիպի սէօղլէր սէօյլէրիմ : – Իմոի , աղիղիմ ըէտամ էֆէնտի , պու խուտուտա դուտուրումա աֆվ խոնուտ , իլէրուտէ հալվէթ օտասը նիթնիկապ խոէճէկիմ տայիրէի սիղէ կէօսթէրէէիմ : – Շիմոխտէն սիղէ խապեր վէրիրիմ քի , օ օտա պանա ղաեէթ չիրքին կէօրիւնիւեօր , վէ հիչ չիւպհէմ եօզ տուր քի , սիղ տախ օ օտատան խօշլանմաեաճադըրընըղ . . . պունատան դաթինապաղար , օտանըն պիւեիւքլիւկիւնիւ վէ հէր թարաֆընը լաեըդըյլա կէօրէպիլմէք իւզրէ , տէրունինն ըշըդլար իլէ թէնվիր նիթտիշիմ տիր . . . Իմոի , պէնիմլէ պէրապեր կէլին Մուսխխարէն չայ իչմէք իւզրէ թէքրար պուրաեա կէլտիկիմիզտէ , թաասիվուրլարընըղտան պահս խոէրինդ :

Պու տէօղլէրտէն ոօնրա , Ֆաննի Լամպէր , պէեապ վէ մալի սալօնուն էօրթիւախ ալթընտա կիդլէնմիշ օլան քիւչիւք պիր գաբուեու աչարապ ,

— Իչթէ պուրատը տըր , կէլին , տէտի :

Ժօրժ Թրէժանըն՝ կէնճ գաատն իլէ պիրլիքտէ կիւտիկի օտա , օրթա տէրէճէտէ պիւեիւքլիւքտէ վէ աէքիղ քէօշէլի օլուպ , թաւանը՝ գուպապէ խոի :

Մումլարը համիլ նքի աատա պիւեիւք չէմատան իլէ պիւեիւք չաբատա նքի լամպա , օտանըն պէեապ գաբլատարընը վէ տալը օլան պիր գաչ թաավնրի թէնվիր նյլէմէքտէ խոիլէր :

Պու թաավիրլէրտէն պիրի , պիրտէն պիրէ ըէտամընն նապտարը տիդդաթընը ճէլպ նյլէտի , վէ պու թաավիրէ նապտարը տիդդաթընը աթճ նթմիշ օլտուղու սըրատա , գալպ-

կեահընաա , շէտիտ պիր սատէմէհէ միւշապհի պիր տույ-
ղու հասըլ օլտու ։

Մէզքիւր թաւիր , եարը պէնթիւքլիւքտէ , աեսապտա
վէ ալ դըեսաֆէթինտէ պիր երջէք րէհմի օլուպ , րէհմին
էօզարզի քէօշէսինտէ վէ սօլ թարաֆտա , խանէտանըղը
ճախտուս պիր ալէմմէթի ֆարկդա պուլունմատտա իտի ։

23

Էկէրչէ դըսգանճըղըն , խուտսա մապիհէ միւթէալ-
լիգ դըսգանճըգ տույղուտունուն՝ աշդ ու սէվտա ալէա-
մէթլէրինաէն օլտուղու սահիհ իսէ , ժօրժ Թրէժան՝ պիզ-
զաթ քէնտի ւդրար ու իթիրաֆընտան չօգ դիեատէ շիտ-
ատէթլէ ֆաննի լամպէրի սէվէր իտի , չիւնքի շիւպհէհէ ,
թէրէտտիւտէ զէրրէ գատար էսէրի պուլունմատըղը հալ-
տէ , ֆէքրինաէն , « Իշթէ շու րէհիմտէքի ատէմ քէնտի ա-
շընդը օլմալը տըր » տէտի , վէ պիր գաչ սաթըր եօգարը-
տա իշար խլէտիկիմիգ տույղուեու հիսս խլէտի ։

Ժօրժ , մէզքիւր թաւիրին գարշըսընտա պուլունտու-
ղու սըրատա , զաւխանէ պադըշտա պուննա նատար իթմէքդէ
պէրտապէր , գաշտարը տախի չաթըլմադտա , վէ հէման նէ՛
տէտիկինի պիլմէեէրէք , քէնտի քէնտինէ ,

— Ա՛հ . շու ատէմի թահգիր խտէրիմ , նէ՛ գատար տա
չիրքին տիր , տիմէքտէ իտի ։

Հադըդէթի հալտէ , իշպու թաւիր՝ ֆէվգէլատէ ճա-
լիսպ տէյիլ իտի խտէ տէ , զիեատէսիյլէ նէֆրէթ խոխլմէկի
լաեըգ տա տէյիլ իտի ։

Մէղքիւր բէսանոէ կէօրիւլէն աոէմ, օթուղ սէքիղ դըրդ չապլարընաս ալիր ճէնթըլմէն օլուպ, լէհճէախընաէն, ալիր Րուսիալը օլաուղու աշխըճարէն անլաշըլմադաս իտի։

Աչըդ բէնկոէ սէթրի, թէն բէնկինոէ բանթալօն, վէ կէնիշ ճիղմէ կիեինմիշ օլան պու չախա, ոօլ էլինլէ, դաոիֆէտէն ուժուղլուղունու թուԹմադաս իտի։ Անլը եիւքսէք օլուպ, դուլադ թօղլարընըն լուսթ ճիհէթինոէ սարը բէնկոէ լէքի տէմէթ սաչտան պաշդա, պաշընըն տիկէր հէր թարաֆը տաղ պուլունմադաս իտի։

Հալպու քի, ֆալօրի սադալը, ինկիլիզքեարի քէսիլմիշ օլարադ, տէօրթ քէօշէլի եիւզիւնիւն լէքի թարաֆընը իհաթա էթմէքոէ, վէ դալըն դաշլարը՝ աչըդ մալի կէօղլէրինէ կէօկէ վիրմէքոէ, վէ պըճըդլարը՝ բալապընըդ վէ Ղադադլարընըն պըճըդլարը կիպի, վէ սաչըյա սադալը միսիլու սարը բէնկոէ օլուպ, տօտադլարընըն նըոֆընը կիղլէմէքոէ իտի։

Թէնի տօնուդ պէեադ վէ սարընմը իտի։

Հասալը եիւզիւնիւն թէքմիլինոէ, կիւզէլլիքոէ եաոիոտ չէրքինլիքոէ օլսուն, տիդադթէ շայեան հիչ պիր հալի օլմաեըպ, անճադ, հէման պէտէվիեէթէ մախաուս պիր թէքէպպիւր հալի միւշահէոէ օլունմադաս իտի։

Պօեու, ուզուն վէ կէօսթէրիշլի օլուպ, ադայը պէտէնիեէսի սինիրլի վէ չէվիք զանն օլունմադաս, վէ եշքեալինին ճալիպ սուրէթոէ տօղկունլուղունաան, ֆէվգէլաոէ դուվվէթլիլիկի անլաշըլմադաս իտի։

Ժօրժ Թրէժան՝ պիր գաչ տադըգա գաոար զաեէթ աոալէթլէ մէղքիւր բէսոէ պադմաեա տալտըղընաան, ֆանննի լամպէրին օրաոա պուլունաուղունու ունուԹմուշ լքէն, նակէհան մէզպուրէնէ տօղրու տէօնիւպ,

—Բրէննա Ալեէանօֆ տուր, տէյլի մի, տէյլ սիւալ լիթաի, վէ կէնճ գաոըն, տիթրէեէրէք,

—Էվէթ, օ տուր. ֆադաթ սիղ նէ՞տէն պիլիեօրսուս

նուղ . . . պտնու ալիզէ քիմ սէօյլէսի . . . քրէնա Ալտէա-
նօֆու թանըէօրմուսունուզ, սէյլ պէհան էյլէսի :

Ժօրժ . – Խա՛յր , քէնտիսինի թանըմամ, վէ սալա կէօր-
մէմիշլիմ տիր :

Ֆաննի . – Օ հալտէ . . .

Ժօրժ . Լաքին . . . Գազադլարա մնհասուս օլան շու
լէհճէ . . . շու լանէտանըլըդ ալէամէթի Ֆորիգասը . . . վէ
պու թասվիրին պու էվտէ պուլունմասը . . . զանն խաէրիմ
քի , աշկըթարէն . . .

Պիր սանիյէ սիւքիւթտէն ածնրա, մէրդում տէլիֆան-
ը , մեճպուրի պիր թէպէսիւմլէ էլինի Ֆաննիեէ ուզաթա-
րագ , շու սէօզլէրի սէօյլէտի .

—Ըէճա խաէրիմ, ազիզէմ մատամ, պանա աֆվ ի-
տինիզ . . . Սէօզլէրիմին խալխտէթինէ շիւպհէ իթմէմէնիզի
էվվէլճէ իսթատուէն ածնրա , շուրաեը պէհան խաէրիմ քի,
սիզի խոշնուտ իթմէկի նէ տէրճէ չէտուէն արզու էյլէ-
սէմ, նամուսումլա իչքմալ խատմէեէճէկիմ պիր թէշէպիւս
սէրվիւղէթինէ կէրէչէմէմ . . . միւլահազա իթտիմ քի ,
արզունուզու իճրա իթմէք էյնի , ֆէվգէլատէ մէհարէթ ու
ղէքեալէթ լազըմ օլուպ , պէնտէ խէ , պու խատտէլէրտէն
հիչ պիրի եօզ տուր : – Իգթիտարսըզլըդըմը ածիղանէ իթի-
րաֆ ու թատիդ խաէրիմ . – Պու իգթիտարսըզլըդըմ խէ,
օլ դատար միւքէմմէլ տիր քի , սիզէ միւֆիտ պիր իսթար-
տա պուլունամաեռաճաղըմը պէհանէ մէճպուրում . . . Պի-
նապէրին , զաթընըդը խոշնուտ իթմէք մէսէրէթ վէ իֆ-
թիխարընը տիկէր պիր ուսթա վէ մուեթլու սանատքեռա-
րա թէրք իթմէնիզի մահէթթէէսիւֆ պէհան էլէ պէրա-
պէր , էլվէտամը գապուլ էյլէմէնիզի զաթընըդատան բէճա
խաէրիմ :

Ֆաննի Լամպէր , թէաթրօ օեունճու գըզլարընա մախ-
սուս հայրէթի Ֆէվգէլատէ էլէ, Ժօրժուն մէզքիւր աէօզլէ-
րինի տինլէմէքտաե խոխ :

Ֆաննի . – Էլվէտանըզը՞ մը , ֆապաթ նի՞չին էլվէտա խոխօրատնուպ։ Տահա հէնուպ կէլմիշ էքէն , պուրատան կիթմէ՞ք մի խաթէօրատնուպ։

Ժօրժ . – Էվվէթ ։

Ֆաննի . – Լաքին պու ադշամը պուրատա կէշխրէճէկինէրի վատ իթմիշ խոխնիպ։

Ժօրժ . – Պչ՛հէհ տիր , հալպու՛ք էշպու վատը իթտիկիմ սըրատա , վիզիթամըն պիր մադամէտի պուլունմադատա խոխ ։ Շիմոի խաէ , օ մադամա գալմամըշ տըր ։

Ֆաննի . – Ֆարպ խոէլիմ՛ք քի ֆըրչալարընըզա նալաճըդ կէօրիւնէն պիր էշի գապու՛լ իթմէ՞ք խաթէմէօրատնուպ . լաքին արամըզտա վէրիլէն գարար մուճխալինճէ , աթէշլին եանընատա պիր էքի սաաթ գատար տօսթանէ կէօրիւշմէ՞քլիկիմիզէ՞ տէ մի մուվաֆֆագաթ իթմէօրատնուպ ։

Ժօրժ . – Նէ՞ լիւզումու վար ։

Ֆաննի . – Պէն խաէ , պու խամիտտէ պուլունուէօրատում . սիզ պէնի մէ յէուս էյլէտինիպ ։ Լաքին պու մէ յէուսիեէթէ լաճըզ օլմագ իչլին նէ՞ եապըլմ ։

Ժօրժ . – Հիչ պիր չէ յ եապմատըն՛ըզ . անճագ սէօզիւ՛մէ իթխամատ խոին՝ քի , պէ՛քը իթտիկինիպ մէ յէուսիեէթ՝ պաշըճա պէնիմ հադդըմտա վուդու պուլմուշ տուր ։

Ֆաննի . – Սիզ քէնտի հիւանի էրտատէթինիպլէ պու մէ յէուսիեէթէ գաթլանատըղընըզ հալտէ , սէօզիւնիւզէ նա՛սըլ իթխամատ խոէպիլէրիմ ։

Ժօրժ ճէվապ վիրմէտի , վէ Ֆաննի հէման ըչճա խոտերճէսինէ պիր սէտա լէյ ,

— Էկէրչի պուրատա գալմանըզը նիւեապ էյլէր խէմ . . . տէտի ։

Կէնճ ըչատամ խէ , մուվաֆֆագաթ խոէմէեէճէկինէ, պաշընը սալատատրադ անլաթմատընտա , մէզպուրէ ,

— Ըչճա վէ նիւեապրտա մուխալիֆէթ խոէրէ՛ք , հէր հալտէ պուրատան կիթմէ՞ք մի խաթէօրատնուպ , տէտի ։

ժօրժ . – Նէ՞ չարէ , պաշդա տխուրիւ մուսամէլէ խոհեմէմ։

Ֆաննի . – Պուհատա չարէսիդիւք նէ՞ սէպէպ վար տըր... Սիւքիւթ խոհեօրտունուդ ... պու սիւքիւթիւն մանէտալ նէ՞ տիր ... Պուեուրուն , չու խուսուստա էֆքեարըմըզը էյդահ խոհելիմ։ Ջահիրի սէպէպլէր օլմաեարադ , սիդ , պիրտէն պիրէ թէպահիլ օլտունուդ ... Ֆիքրինիդտէն էօյլէ պիր չէյ կէչմէ քի , նէ՞ օլտուդունու պիլմէեօրում ... անլամաեօրում ... պունունլա պէրապէր անլամադըղըմ լազըմ տըր ... Սիդին , պէօյլէ պիրտէն պուրատան կիմսէկէ գալդըշմադըղընըդ , պիլեօ՞րմուսունուդ , քիւմէ ախանէ պիր թաւր ու հարէքէթ տիր ։

Թրէժան , պու սէօզլէրի ըէտտա խոհրճէանինէ չէտխտ պիր հարէքէթտէ պուլունտու ։

Ֆաննի . – (Ինֆաատէրնա տէվամ խոհրէք .) Պու եօլտա կիտիշինիդէ սէպէպ , պու տէտիքլէրիմ տէյիլ խոսէ , եա նէ՞ տիր ։ – Պանա հագարէթ լիմէկէ ատլա արզունուդ օլմադըղընա , վէ պէնի կիւճէնտիրմէկէ գաթըան նիեէթինիդ պուլունմադըղընա չիւպհէմ եօգ տուր ։ Ֆարդ խոհելիմ քի , պու ադշամը պուրատա կէչիրմէք խաթէմէտիկինիդէն սէպէպի , պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիքլէրիմ օլմասընը . լաքին , պիր սաաթ վէ պիր տադըգա պիլէ նէզտիմտէ գալմադ խաթէմէտիկինիդէ նէ՞ տիմէլիեիմ ։ Ջանն իտէրսէն քի , պէնտէն գօրգուեօրսունուդ ... Ջանն խոհրսէն քի , էվիմէն հալըլարը աեադլարընըդը եադաեօր ... Պանա եադընէն միւնասիպէթի պուլունան չու մուսամմադը անլամադ խաթէրիմ ... անլամաեա տա հադդըմ վար տըր ։

ժօրժ . – Պէօյլէ ալէ աճէլէ կիմսէյիկիմէն սէպէպնէ՞ մի պիլմէք խաթէեօրսունուդ ։

Ֆաննի . – Էվվէլթ ։

ժօրժ . – Պու սէպէպի պէեան իմտիհանտէ , սիդէ խ-

թաաթ լիմիշ օլաուղուսու խաթըրլաեաճադալընըղ, սէյլո՞ւ մի։

Ֆաննի. – Էվվէթ, վաւ խոէրիմ զի, խաթըրլաեաճադալընըղ։

Ժօրժ. – Հիասէթլէնամէեսճէ.բանինդ։

Ֆաննի. – (Թէպէասիւմ խոէրէք.) Հիասէթլէնամէեսճէ մէյհեալ օլաուղուսմա տայիր լուզէրիմսոէ ալիր էաէր կէօրիւեօ՞ղմուսունուզ։

Ժօրժ. – Պանա ացիլ տախի խոէճէ.քանինդ, սէյլո՞լմի։

Ֆաննի. – Պու խուսուսու չիմսիսոէն վէ մահլ մէճնունէյեէ թէահիւս խոէրիմ, չիւնքի թաուաճըընըղսան հադարէթ վուդունինի միւմքինինդ աաս խոէրիմ։

Ժօրժ. – Վէ ալիր աղ էվվէլ կիթմէկէ դալդըշադըղըմ կիսալ, թէքրար կիթմէք խաթէտիկիմսոէ, պէնի լաանէնիղաէն գօվմադադըղըն, պու խուսուսա միւաաոէ խոէճէ.քանինդ, սէյլո՞լ մի։

Ֆաննի. – Էվվէթ, օլ պապաոէ քեուամիլէն սէրպէսթ օլաճադընըղ։ Սիղի էվիմին գաբուուննա գաաար կէօթիւրիւպ, օրաաա սիղին լէ սոէ թօղալաշաճադըղըմ։

Ժօրժ. – Օ հալոէ, պէն սոէ սիղին արղունուղա մուվաֆֆադաթ խոէրիմ։ Նմուն, բէճալադընըղ վէ էմնէյէրինդ խիլաֆընաա օլարադ պէեանընաան կէրի տուրաուղում շու սէօվլէրիմի տինլէյէյին։ – Մա՛տամ, պէն սիղի ֆէվդէլաոէ սէվէրիմ։

Ֆաննի. – (Պէրոէն ալիրէ հէաա օլունան հէյեէճան աէամէթլէրի յէ.) Պէնի սէվմ՞իմիսինիղ։

Ժօրժ. – Էվվէթ, սիղի սէվէրիմ վէ դըսդանճըմ։

Ֆաննի. – (Հէյեէճան վէ խաթէդրաալա ժէմլու թաթը ալիր պաղըշա.) Դըսդա՞նճմընընըղ։

Ժօրժ. – Էվվէթ, դըսդանճըմ... հէմոէ կէչմիշ, հաղըր վէ մուամէաղալէ հադըլարընաա դըսդանճըմ։ Սիղ-

աչեն ֆիլտար իտիշիմատէ , սիղէ իմ տաաթ իմիմէք իչչին տիր , վէ պու պատատէքի ճէրիհատա չիֆա քէտատ իմ տիրմէկէ չալըշմատ իւղրէ , պունատան պէօյլէ պիր տահա սիղի կէօրմէճէճէիմ : Պուրատա պօղուլուեօրում , պուրատա մուղտարըպ օլուեօրում , պուրատա էօլիւեօրում : – Ա՛հ , մահատամ , բէք լայի անլամըշըրընըզ : Հայըլարընըզ՝ աեատլարըմը եադըեօր : Աչըդընըզըն լսաթըրէանի վէ անըն թաալիրինի համիլ օլան պու էլ , պանա տէհշէթ վէրիեօր :

Ֆաննի , պիրտէն պիրէ պաշընը վադարը պիր տուբէթտէ եօղարը դալտըրըպ ,

— Աչըդը՞մ մը . . . Ա՛հ , Ալիմ Ալլահ պու աէօղիւ սիղտէն պէ.ըլէմէեօրում : Աչըդը՞մ մը տիեօրսունուզ : Պու աչըդըմ.քի՞մ տիր . քի՞մտէն պահս խոխեօրսունուզ , տէտի :

Ժօրժ . – (Էլինի թաալիրէ տօղրու ուզաթարադ .) Անատէն . . . եանի բրէնատէն . . . Սէրժ Ալտէնէօֆտան . . .

Ֆանի . – Տուս օլունուզ , – (տէյի էօյլէ պիր աամիրճէ վէ մութէ.քէպալիրանէ պաղըրտը.ըի , մէրդում պիր հաքիմէ թաալի օլունտուուղունու , վէ դուվվէթ ու թագաթտան տիւշտիւվիւնիւ հիսա էյլէտի :) – Միւսիւ , պանա հադաթրէթ խոխեօրսունուզ , քէնտի խանէմտէ պէնի թահդիր էյլէեօրսունուզ : Պէն , բրէնա Ալտէօնօֆրուն մաշուդէտի տէյիմ , անըն զէվճէսիեմ :

Ժօրժ . – Զէվճէսի՞ մի : Վայ , սիզ էվլիմի՞սինիզ

Ֆաննի լամպէր , էլի դօլունու , տէդօլմէ օլան կէօզ.սիւ իւղէրինատէ դավուշտուրտ , վէ կէօզլէրի բալըհատ.ատ , միւթէ.քէպալիրանէ բէսատա տօղրու էլի ատըմ ալտը :

Պատէհտ , օլ քէսկին պադըշընայա մէրդումու եըը.ըրըմ կիպի չարթարճատընա ,

— էօյլէ պիր եիւքսէք մէվգիտէ պուլունան պիր ա.տէմին , պէնիմ կիպի պիր գարըեը քէնտի զէվճէսի էինթի.

Խաղ իմիկը օլմասը սիզէ պարխալ վէ շայեանը թէսաճճի՛ւ ալ վու կէօրլունէուեօր . – Ծադաթ , րէճա խաէրիմ, սիզ ալէնի քի՛մին եէրինէ գօեուեօրսուննուզ : – Սիզին նադարըննըզսա, ալիր ադ էվվէլ ալիր բրէնային մաշուդէսի խոխ՝ պու ճիւմլէ կէլ լէ լէ պէնի սէվմէգլիկէ րուի մուվաֆֆաղաթ կէօսթէրիեօրսուննուզ : Պու խոչ , շիւպհէսիզ պէնիմ իչին պիւեւք ալիր շէրէֆ վէ իֆթիխար խոչ : – Պու շէրէֆ ու իֆթիխարը հադդըմտա խարտալ իմմէնիզսէն տօլաեը սիզէ միւթէշէքքիւր օլմադըղըմ լազըմ տըր , էօյլէ տէյի՛լ մի :

Ժօրժ . – Ա՛ֆվ խոչէրսինիզ : Պիլէրսինիզ քի , սիւքիւթ իմմէք խաթէեօրսուննմ. . . Պէնիմ կիմմէգլիկիմէ միւսաատէ իմմէլի խոչինիզ . . . օ հալտէ սիզէ հիչ պիր հադարէթտէ պուլունմուշ օլմազ խոխ՝

Ջաննի . – Լաքին պու խէթանըղը պիրիւքտէ կէօթիւմիւշ , վէ հադդըմտաքի թահդիրինիզի ատզլամըշ օլաճազտընըզ : – Լա՛յը , խա՛յը , իֆտատէյի հալ իմմէգլիկինիզ բէք խոյ օլսուն . . .

Ժօրժ . – Պէն պու շէյլէրի պիլմէեօրսուննմ. . . Նա՞սըլ քէշֆ խոէպիլիր խոխ՝

Կէնճ դաամըն պիրտէն պիրէ թէսկին օլսուն , վէ միւթէահհիճանէ շէօյլէ սէօյլէտի .

— Սահի՛հ պիր քի , Ջաննի Լամպէրին , պէմ մուվաճճէհէնատէ բրէնատա Ալտէօնօֆ օլսուղունու քէշֆ խոէմէզ խոխ՝. . . Սիզ պէնի ճէմիյէէթի պէշէրիեէտէքի սընըֆ ու մէվզինատէն , վէ իմթիազ ու հայսիեէթինատէն տիւշմիւշ պիր դադը , պիր սէրսէրի , վէ պախթըն բիճանզօսունատա պիւեիւք իզթիրաիհէեի դաղանմըշ պիր ատի ֆահիշէ զանն խոէր խոխ՝, վէ պուննատա հադդընըզ վար խոչ : – Պէնիմ սըրրըմտա եալընըզ պիր ատէմ վադըֆ տըր :

Ժօրժ . – Պարօն տը Գրուա-Տիէ՛օ մի՛ւ :

Ջաննի . – Էվվէլթ , պարօն տը Գրուա-Տիէօ : Մէրգուս-

մուն , պու սըրրըմը քիմնէեկ ֆաշ իթմէմիշ օլտուղունա էվինիմ :

ժօրժ . – Ֆէնտիսի պանա , սիզտէն առհա զիեատէ , աէվիլմէեկ վէ հիւրմէթ ու րիաեէթ խոխլմէկէ լաեըզ գաատըն թանըմտամըշ օլտուղունու սէօյլէտի :

Ֆաննի . – Հալպու քի , սիզ ֆէնտիսինէ ինանմազ խաթէմէտինիզ :

ժօրժ , պաշընը էյտի , վէ պիր ազ սիւքիւթտէն սոնրա ,

— Սէվիլմէեկ լաեըզ օլմազ ճիհէթինտէ , ֆէնտիսի գաատար , վէ ֆէնտիսինտէն զիեատէ իթթիհատշ իտէճէկիմ հարէքէթ ու մուամէլէեի պիլիրիմ , տէյի պէեան էյլէտի :

Ֆաննի . – Լաքին հիւրմէթ ու րիաեէթ ճիհէթինէ կէվինճէ , պարօնուն պիր տէրէճէ թէճէննիւն իթմիշ օլտուղունու էլպէթթէ տիւշիւնմիւշսինիզ տիւր : Ա՛հ , պիլսէր նէ՛ պէտպախթ գաատընըրզ քի , հապգըմըզտա պու եօլտա մուհաքէմէ վուգու պուլտուր . շէօյլէ քի , պիզի թանընմատըգլարը հալտէ , հապգըմըզտա հապարէթ էր իտէրէր :

ժօրժ . – Թէքրար իտիեօրում , պու պապտէքի խէթամա աֆիվ իտինիզ . . . ըչճա իտէրիմ , աֆվընըզը էնըրկէմէվինիզ :

Ֆաննի . – Զօգատան պէրու սիզէ աֆվ իթտիկիմի թէէմին էյլէտիմ : – Պիլմէեէրէք մինանախպէթսիզ պիր իֆատէտէ պուլունատուղումա էսէֆ իտէրիմ : – Շիմտի , ապիզէմ , մատէմ քի սիզէ աֆվ իթտիքատէն պաշգա , եէկտիկէրիմիզ հալ ու ֆէքրինի տախի էյիճէ անլատըգ , սիզի պուրատա ալըգօյմազ իտթէմէմ , վէ մատէմ քի , սիզին իլէ թօգալաշմաեը վատ իթտիմ , գալսինմտէ էսէրը զարազ ու ատավէթի օլմազտարազ , էլիմի սիզէ ուզաթըրըմ : – Վազգա « թէքրար կէօրուշէլիմ » տիմէքլիկի իտթէր իտիմ , ֆագաթ պիր տախի կէօրուշէմէեէճէկիմիզ մուհթէմէլ իտուկինատէն , « Ալլահա ըսմարլատըգ » տիմէքլիկի տահա զիեատէ թէրճիհ էյլէրիմ :

ԺՕՐԺ . – (Մխիթէհասիւֆանէ .) Վա՛յ , ալէնի գօվուս եօ՛րմռւսունուզ :

ՖԱՆՆԻ . – Խա՛յր , կիմ ժէնիզէ մեւսաատէ խոխեօրում, տիկէր հիչ պիր չէյ եաբմաեօրում : Պիր տադըգա էվլէլ, էշէատի արզունուզ , գաբումու աչըդ կէօրմէք իտի . չիմ տի պէն տէ , գաբումու սիզէ աչըեօրում :

ԺՕՐԺ . – Լաքին պիր տադըգատան պէրի հէր չէյ թէպտիլ օլսուս :

ՖԱՆՆԻ . – (Խմիհղաքեարի պիր կիւլիւշլէ .) Աճայի՛պ, պիր աղ էվլէլ սէօնմիւշ օլտուղունու պէեան էյլէտիկէնիզ օլ աշդը չէտիտ . . .

ԺՕՐԺ . – Օ աշդըն տալա սէօնմէեէճէկինի պիլմրանիզ :

Կէնճ գաոըն , ճիտոտի պիր հալ քէտ էրքէք , էլինի մէզքիւր թաոլիրէ ուզաթըպ ,

— Տիմէք տիր քի , ալթըդ բրէնա Ա.լտէօնօֆտան պէնի գըսագանմաեօլսունուզ , տէտի :

ԺՕՐԺ . – (Գէսիք պիր սէտա լըչ .) Գէնտիսինի սէվեօրմռւսունուզ :

ՖԱՆՆԻ . – Վար գուվվէթիմիչ քէնտիսինի թահգիր էրիմ . . . Հալսուզ քի , ղէվճիմ օլտուղունու տա ինչթեար կէլչէմէմ :

ԺՕՐԺ . – (Կէօզլէրի բարլաեարտադ .) Գէնտիսինի թահգիր մի խոխեօրսունուզ :

ՖԱՆՆԻ . – Էվվէթ , լաեըդ օլտուղու մէրթէպէ թահգիր էր խոխեօրում :

Պատէհու ԺՕՐԺ՝ ՖԱՆՆԻ Լամպէրին տիզլէրինէ գաբանը , վէ անըն մուխալիֆէթինէ բաղմէն էլի էլինի թուխ :

24

Ֆաննի . – (ժօրժուն՝ էլան ուիզ չէօքմիւշ օլարագ , մէճ-նուն կիսալ էօքմէքտէ օլտուղու էլլէրինի դուրթարմաճա չալըշարագ .) նէ՞ եաբըէօրտունուզ , ազիզիմ միւսիւ . ազ-ըլընըզը գա՞յա մը իտիէօրտունուզ :

Պու աէօղլէրին թէլէֆիւզ օլունմասընատա էաէրը հիտ-տէթ ու զազագ կէօրմունմէտիկլինատէն , Թրէժան ճէատրէթ ալարագ , մէարուրէն ,

— Էվէթ , դալգիմի գայա իթտիկիմ կիսալ , ադըըմը տախ գայա իտիէօրում , վէ հէր իւքիանէն տախ պուլմագ իսթէմէմ , տէտի :

Ֆաննի . – (Կիւլէրէք .) Ֆիլվագը պէյլին իւֆիւնէթինէ տիւշար օլմուշտունուզ տուր : Լաքին չունա թէշէֆֆիւլ իթ-ժէլտիրիզ .քի , իտտէթլիք հէյնուզ իտիթտաալարընատա պու-լունմատըյլա , շիւպհէտիզ թէատալիտի դապիլ օլաճագ-տըր : Իմտի , վագըթ գայ իթմէեէրէք , քէնտիհինիզի թէատ-վի իթտիրին . . . համտ օլսուն , պու իտտէթլիքտէն անլա-ետան թաալիալլէր էքսիք տէյիլ տուր :

Ժօրժ . – Պու իտտէթլիքտէն նյի օլմագ իսթէմէմ :

Ֆաննի . – Նատալ իսթէրսէնիզ , էօյլէ եաբըն , լաքին ըէճա իտէրիմ , աեատա գալգըն , վէ էլլէրիմի պէրագըն :

Ժօրժ . – Պիր ազ էվվէլ վագը օլան շայեանը թէէա-սիւֆ հադարէթիմտէն ժօլաեը , հագըգէթէն վէ սուրէ-թի իտտիհանէտ աֆիվընըզա մագհար օլմատըգճա , պու-րատան գալգմաեաճադրմ :

Ֆաննի . – Սէօղլէրիմէ իթիտատ իֆթէեօրմուսունուզ : Զաթէն սիզէ աֆիլ իթտիմ :

ժ.օրժ . – Խա՛յր , էթիմատ էթմէեօղուամ. պու պապատէ պէր խապաթ խաթէրիմ։

Ֆաննի . – Նէ՞ կիպի խապաթ խաթէեօղսունուզ ։

ժ.օրժ . – Խէթամ պուլան օն տագըզաձը ֆէքրինիզ-աէն չըգարըն , վէ պուրաձա չիմոի կէլմիշիմ կիպի ֆալզ խաին ։ Պինապէրին պէնիմ չօլբաղլըղըմ սէպէպիյլէ դաթթ օլունմուշ օլան թաասվվուրլարըմըզը եէնիտէն էլէ ալա-լըմ ։ Հասըլը , էվվէլճէ վէրմիշ օլսուղունուզ դարար իւզ-րէ , պու ադշամը քեամիլէն պէնտէնիզէ հասլ խաին ։

Ֆաննի . – Է՛յ պու թէքլիֆինիզէ րազը օլմազ խէմ. . .

ժ.օրժ . – Էօնլիւմիւն պադի գըսմընը հուզուրունուզ-ա ախ չէօքերէք կէչէրմէկէ պէնի մահքիւմ գըլաճապ-սընըզ ։

Ֆաննի . – Էօմրիւնիւզիւն պադի գըսմը ուզուն օլա-ճապ սըր , սէյլի՞ մի ։

ժ.օրժ . – Պիլաքիս բէք գըսաա օլաճապ սըր ։

Ֆաննի . – Ֆէյզինիզէ պէքլէեէրէք , պու հալտէ տու-րաճաղըմը մէմուլ խաէ՞րմիսինիզ ,

ժ.օրժ . – Խաթէր խաթէմէզ տուրմապըղըմընըզ լազըմ սըր ։ Պէնիմ էսէրիմ տէյլի՞միսինիզ ։

Ֆաննի . – Նէ՞տէն էսէրինիզ օլուեօրում ։

ժ.օրժ . – Էլէերինիզի թուԹմասը՞ղմըեըմ ։

Ֆաննի , գահգահա էլէ կիւլէրէք նապիք վէ ուֆաճըզ էլէերինի դուրթարսը , վէ ճիւզի պիր հարէքէթ էթմէքլէ , ժ.օրժաան իւչ ատըմ գաատար ուզապլանսը . հալպու քի , վապը օլան լաթիֆէտէն , մէրգում տէլիդանլընըն քէնտի տաավսաընը գապանմըշ օլսուղու միւքէմմէլէն անլաշըլսը ։

Պինաէն ալէյհ , մէրգումէ ,

— Էսէր օլսուղում զէման , սիզէ մուխալիֆէթի խու-եօրսում . լաքին սէրպէսթիեէթիմի պուլսուղումսա սիզէ աֆիվ խաէրիմ ։ – Հայտէ , արթըզ աեսապա գալդընսա , չաեըմըզը էշմէկէ կիտէլիմ , տէյլ պէեան ալէյհ ։

ժ.օրժ , աեռալա գալդըպ ,

— Ա՛հ , նէ՛ գատար խայրխահաբնըզ , վէ սիզի սէվ-ավկիմէ նէ՛ տէրէճէ հադդւըրեըմ, տէտու։

Ֆանննի . – (Մանէատար ալիր հարէքէթտէ պուլունա-րադ .) Շու տիլանէճէ սէօղլէրինիզտէն արթըզ պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլեմէնիզի խոթեմէմ, եօգաա չայ իչմէքտէն ֆարկըզ կէլիրիմ։ Պէն, արամըզտա վուդու պուլան հատխէեի ու-նութատա՛մ, ֆադաթ սիզտէ ունուտուն . . . Հէր հալ ու քեատտէ ադիլանէ մուամէլէննիզ՝ մէճպուրիեէթ թահթընա տա տըր . . . Էկէրչի տիվանէլիկինիզին իլք էսէրինի կէօրէճէք օլուր խէմ , պիլա ըինդաթ սիզի պուրատան թէպիտ խլէրիմ։ – Շխմախտէն սիզէ խատըր վէրիեօրում, պիլմիշ օ-լուն ։

ժ.օրժ . – (Հադիմանէ .) ֆադաթ գալգիմի իհաթա խ-ատէն պիր մատատէտէն պահս իթմէքլիկիմի մէնն խլէրատ-նիզ , նէ՞տէն պահս խտէճէհիմ։

Ֆանննի . – Մնատան մատատա , հէր շէյտէն ։ կէօրուշու-լէճէք մատատէլէր չօգ տուր . . . Էվվէլ էմիրտէ , պէնիմ հալվէթի օտաաբնատան պահս խտէյիմ։ Զանն խտէրիմ քի , անըն սըրատը տըր ։ – Ադիմիմ սանատաթքեար էֆէնտի , սանատաթընըզ , հիւնէրինիզ՝ իթիտալ ու մուլայիմէթինի պուլտո՛ւմու , վէ պու թէշէպիւս իչին , ֆըրչալարընըզըն նալատեըզ օլմատըզընա դարար վէրտինի՞զ մի ։

ժ.օրժ . – Սիզին իչին չալըշատըզըմտա , մէհարէթ վէ էհլիեէթիմ մուքէմմէլ օլաճադ տըր ։ Սրտու իթտիհինիզ հէման խէեալի տէրէճէտէ կիւզէլ թատվիրլէրի դուվվէ-տէն ֆիիլէ կէթիրմէկի վատ էյլէրիմ։ Լաքին . . .

Ֆանննի . – Լաքին նէ՞ . . .

ժ.օրժ . – Թահդիր իթտիկիմ օլ թատվիր , օրատտա պու-լունմատեա ճադ տըր , տէյի՞լ մի ։

Ֆանննի . – Եարըն օ թատվիր օրատտան դալտըրըլաճադ տըր ։ Սիզին իչին սէրպէսթ մէյտան ալըրադմադ խոթէրիմ։

Իբի տխուրլիս մանէասը օլան պու սէօզ, հէր ճիհէթլէ կէնճ րէասանա մևսայիտ օլմասըյլա, մէրդումնէն գալ-սինն ֆէվգէլզաեէ մահզուզ կյլէտի։ Պունուլա ակերտապէր, ժօրժ, հէնէճանըննը կևպլէնեիպ, վէ սէր սէօզ պիլէ կյա-վէ կևթմէնեիպ, Ֆանննինին արդասընատան, քիւչիւք սալօնա կևթտի։

Կէնճ գատըն, տէրհալ պիր չան չալըպ, մալևմևմևզ օլան պէսլէմէ, անինատ կէլտի, վէ մատամատընըն էմրինէ ինեիէզարէն, սևքևթ իւղրէ տուրտուղունտա, Ֆանննի,

— Պևղէ չայ թադըմընը կէթիր, տէտի։

Իբի տադըգա սօնտա, կևսդէլ վէ զաեէթ գըյմէթտար պիր չայ թադըմը կէթևրևպտի։

ժօրժուն հևսևեաթ ու հարաքեաթընտա պիրտէն պիրէ զուհուրա կէլէն թէպէտիւլ, օդուեանկարըմընդատան հիչ պիրինի թէսաճճևսպտէ պըրագմատը օլմադ կէրէք տիր։

Ֆաննի Լամպէր՝ քէնտինինին, բրէնա Սէրժ Նևլտէօնօֆուն զէվճէսի օտտուղունու պէեան իթմէնտէ, բէասամըն ֆիքրինի իամթատ իթմիշ օլան իդթիրատ ու էնտիշէնին ադըլըզընը պիր տէրէճէ իտիֆիֆլէթմիշ իտի։ Զինքի մէպպուրե, էվլի օլմասըյլա, քէնտի կևսդէսևնք վէ ճադևպէթինի, շունու պունու տուզաղա տևշևրմէք էօղունտա գուլլանատադ իտի։ Պինատէրին ժօրժ, զէրրէ գատար թադևեիդէ թատի օլմադըզընը, վէ ատա էմնիյէթսիզլիք կէօսթէրմէքտինի, չուտէթի աշդ ու սէվատաընա տէվամ իտէպիլիր իտի։

Պունատան գաթինատադատ, ինատան էօմնիւննեն հէր հալինատէ օլտուղու կևպտի, աշդ ու սէվտաեա վևրթէպլիք խուտուտաթտա տախ, իղղէթի նէֆս զևեատէնյյէ ատադըլըպ, վադտա զէնոօսթլար ալէմինին տախ պիր էրբնա էլէ էվլէնմիշ օլմասըյլա, բրէնատէս տէյիլ խաէ տէ,

ալեւեւաք ալր դաւրն նամբնը ւհրաշ լիթմիւ պուլուման տելպէր վէ ճապիպէլի ալր դաւրնա աշըզ օլմասը, նէ դաւար մէճիւն օլունաճադ ալր մուվաֆֆադըյեէթ լ-աւ: – Մէճիւն օլան մէյվէեի եէմէք, վէ ալր տիկէրինէն մալինի էլաւ լիթմէք դաւար, զէնաօսթլարճա տահա նէ ալեւեւաք մուվաֆֆադըյեէթ օլապիլիր:

Ժօրժ Թրէժան պունլարը տիւշունմէքտէ, վէ պու եէ-նի մուլահազասը իւզէրինէ, ծանննիե պապտըգճա, մէղ-պուրէե, էվվէլքի հալինտէն պէլքի եիւզ տէֆա տահա վիեաէ ճալիպ վէ տիլպէր պուլմադտա լար:

Մէրդում, Մ. տը Գրուա-Տիէօ լէ վուդու պուլան մուքեալէմէսինի, վէ պարօնուն աէօյլէտիկի պազը աէօղ-լէրի լաթըլըաեարադ, քէնաի քէնաիւե թէաճճիւպ լիթ-մէքտէ լար:

Շէօյլէ քի, պարօն տը Գրուա-Տիէօ, թէքմիլ հադը-դէթի հալի պիլմէյիլէ, «ծաննի՝ նամուպու տուրէթտէ թա-նըլմըշ օլմասըղընատան, վէ հադդընատ գէնա մուհաքէմէ լախլախկինատէն, հէր քէս թարաֆընատան ւհաեէթ վէ հիւ-մէթ կէօրմէք լէյն, ադամ լիպախվաճա դաւար վիրմիշ տիր» աէօղունիւ նա՞տը ալեան լախէպիլիր լար:

Վադաա պու ճինէթ պիր ադ դարանըղ կէօրինիւ-եօրտու լաէ տէ, լյղահ օլունապիլիր լար:

Պարօն, ծաննինին էարարընը կիղլէեէն դարանըղը եա տահա զիեաէ դարարմադ լէյն մէզքուր աէօղլէրի աէօյ-լէմիշ լար, վէ եախօտ, քէք զիեաէ լէթիխմալտէն օլտու-զու լուզրէ, կէնճ դաւրնըն, Ալաէօնօֆ լէ վուդու պուլ-մուշ օլան լիպախվաճընըն՝ ումումէն մալում օլմամըշ լտու-կինի լյմա լյղէմէք լամթէմիշ լար:

Հէր նե հալ լաէ, թէքրար լաէրկիզ քի, ժօրժուն էմ-նէյեէթմադիկինէ տրթըզ մահէլ դալմաեըպ, պաշըճա պու լտուտա էլաէ լախլախկի հալաէ, մապադխինին քէն-տախ լէյն նէ՞ էհէմմիեեէթի օլապիլիր լար:

Ֆաննի, պու արա, պապը ևիւղիւկլեըի համիլ օլան պէ-
ետ էլինի ուզաթարադ,

— Տօսթում, պիր ֆինճան չայ պուեուրուն, տէտի:

Թրէժան, ֆինճանը ալտըդը սըրատա, մէրդումէնին էլինի տախի թուԹմասընատա, Ֆաննի,

— Նէ՞ ետաբէօրսունուդ, տէյի սիւսալ լիմտի:

Ժօրժ. – Կէօրիւէօրսունուդ քի հայրան օլուէօրում:

Ֆաննի. – Ետ ֆալֆուրի ֆինճանա՞ մը հայրան օլու-
էօրսունուդ: Պու պապան հադգընըդ վար սըր: Պու չայ
թադըմը էչին, ան պէշինճի Լուի գրալ թարաֆընատան Տիւ-
պարրիեէ (1) վէրիլմէք իւզրէ, Սէվր չէհրինէ սիպարըշ օ-
լունմուշ օլսունուդ Թէէմին խոլմէքդան տիր: Եուշադ խա-
մուրատան ետաբըլմըշ օլան պու չայ թադըմը, պիրինճի տէ-
րէճէտան պիր իշ տիր:

Ժօրժ. – Ա՛հ, Տիւպարրի, ան պէշինճի Լուի, Սէվր,
վէ եուշադ խամուր, պունլարըն պէնճէ ասլա էհէմմիեէ-
թի ետ տուր:

Ֆաննի. – Պու սուրբէթլէ հադգըդ աէօդ սէօյլէմէկէ
ճէսարէթ խոիեօրսունուդ հա՛: – Սիդ ֆալֆուրի էշլէրտէն
խոշլանմա՞զմըսընըդ:

Ժօրժ. – Պիլաքիս ֆէվգէլատէ խոշլանըրըմ:

Ֆաննի. – Օ հալտէ պու սէօզլէրի նա՞սըլ սէօյլէրսինիդ:

Ժօրժ. – Պէն սիդի կէօրիւ էսէմ, սիդտէն դայրի հիչ
պիր շէյ չէյ հայրան օլմամ:

Ֆաննի. – Եէնիտէն պօշպօղազըդա պաշլատընըդ:
Պու սէօզլէրին եուատդ խոխլատիկինի ունուտուէօրմու-
սունուդ:

Ժօրժ. – Սիդին էլէ աշըդ կիալի տէյիլ, իլա պիր ըէա-
սամ մադամընատա կէօրիւշիւեօրում,

---

(1) Տիւպարրի, Ֆրանսա գրալարընատան օն պէշինճի Լուի-
նին է՛ն պիեատէ սէվիլիւլուսու խոխ:

Ջաննի. – Բէք ևյի, պիր աշըգա պու սէօզլէրի սէօյլէմէկի մէնն իմտիկիմ կևպի, ըէասամա սախի մէնն իտէրիմ։

Ժօրժ. – Հալպու՛ք, պէնիմտէ սիզէ իմտատի իմտիկիմ մևմքին տէյիլ տիր։

Ջաննի. – Էկէրչի մևմքին տէյիլ իսէ, սիզէ ուղուրլար օլսուն. կէլտիկինիզ կիպի ավտէթ իտէպիլիրսինիզ։ – Սիզէ րիֆատաթ իտիլմէսի էչին, պիր խըզմէթքեար չաղըրաեը՞մ մը։

Ժօրժ. – Յուրուն, պիր չարէ պուլտում։

Ջաննի. – Սէօյլէեին պադալըմ, պու չարէնիզ նէ՞ տիր։

Ժօրժ. – Իմքեանըզլըղա մահէլ գալմամըշ տըր, լաքին պիր չարթ իլէ։

Ջաննի. – Նէ՞ չարթ իլէ։

Ժօրժ. – Պանա մէնն իմտիկինիզի քէնտինիզ եարմադ չարթ ըյլա։

Ջաննի. – Նէ՞ տիմէք իսթէեօրտունուզ։

Ժօրժ. – Պալօն տը Գրուա-Ցիէօնիւն սիզտէն կէօտիւիւ էմնիյեէթէ միւսաիվ սուրէթտէ Հադդըմտա էմնիյեէթ կէօսթէրմէնիզի թէմէնի իսթեօրում։ – Հադդընըզտա մալիւմաթըմ եօք տուր, վէ մալիւմաթըմ օլմասընա իսէ, արզում վար տըր։

Ջաննի. – Շունու աչըգտան աչըգա սէօյլէեին քի, էօմրիւմուն հիքեաեէսինի սիզմէք իսթէեօրտունուզ, տէյի՞լ մի։

Ժօրժ. – Էվվէթ։

Ջաննի. – Պու խուսուստա զիեատէ, մէրտդընը՞զ մը վար տըր։

Ժօրժ. – Հէմ բէք զիեատէ մէրտդըմ վար տըր։

Ջաննի. – Լաքին հիքեաեէսին խօշլանաճադ սուրէթտէ օլմատըղընը էվվէլճէ սիզէ խապէր վէրիրիմ։ Վադտա օղ գատար իհթիեար տէյիլ խէմտէ, գուվվէյի հաֆըզամտա, ևյի խաթըրէլէրտէն զիեատէ ֆէնա խաթըրէլէր մէվճուտ տուր։

Ժօրժ . – Էկէրչի պիր, ուօմթ գալալինէ կիւրէրէր խէ , ֆէնա խաթըրէլէր մահվ օլուրլար , վէ կէչմիշ ղէմանըն քէ-ուէրլէրի ազալըրլար :

Ֆաննի . – Տիմէք սիզ պիր ուօմթաունուզ :

Ժօրժ . – (Հէհէճանը ապիմէ .) Էկէրչի քէաէրինիզի եախօա ուէրտինիզի պէրթարտաֆ վէ իզալէ էմիմէք իւղրէ , հաեաթըմը ուախի թէհլիւքէյէ էլգա էմիմէք լապըմ կէլիր-սէ , պու խուսուստա գաթան թէրէտտիւտ էմիմէհէճէկի-մէ էվին օլմայըրընըզ :

Ֆաննի , պէլկի ախիզճէ ումուզլարընը չէքմէ , վէ պաահ-հու թէպէահիմ խոէրէք ,

— Պունլար սըրֆ սէօզտէն իպարէթ տիր , ապիղ ուօս-թում , տէտի :

Ժօրժ . – Եէվին խոէրիմ քի , պու սէօզլէր իճրա օլու-նաճագ տըր : Իմթէրսէնիզ պու խուսուստա , պիր թէճրիւ-պէ խոին , օ հալտէ անլարընընըզ :

Կէնճ գաարըն , պիր աղ տիւշիւնտիւքտէն ուօնրա , չէօյ-լէ ճէվապ վէրտի .

— Պիր ուօ՛սթ , հապըգի պիր ուօ՛սթ . . . կիւղէլ վէ լաթիֆ պիր չէյ տիր , լաքին պունա ինանմագ իչին պիր թէհտիտ վէ վաարլըա լազըմ տըր : Տիլտէր վէ հիւսէյնա ատտ օլունան պիր դաարընա պիր տէլիգանըլը թաւաֆֆըն-տան կէօսթէրիլէճէն ուօսթլուդ թահթընտա , չօգ տէֆա հիւրմէթ վէ սատտադաթը միւսէյյէճին խոալխանէ մուհապ-պէթ եէրինէ , հապտրէթ տիմէք օլան պիէտէալանէ պիր արզու կիզլէնմիշ օլուր : – Հալտու քի , Ժօրժ , սիզին ուօսթ-լուղունուզ նէ՛տէն իպարէթ տիր :

Ժօրժ . – Պէնիմ ուօսթլուղումա էատտ օլան մատտէլէր՝ աշգ ու մուհապպէթ , ուապուտիւեէթ , վէ հիւրմէթ ու րիա-եէթ տիր :

Ֆաննի . – Սիզտէն աշգ ու մուհապպէթ իսթէմէտիկիմի պիլիրսինիզ :

ԺՕՐԺ . – Պու սէօզլուննուզ, ամէնշէ , ալէվ խոթէմէմ ախմէկէ ալէնզէր :

ՃԱՆՆԻ . – Ժօ՛րժ , ըչճա խոէրիմ, սուս օլմնուզ :

ԺՕՐԺ . – Սիզէ ևթաամթ իմէմէք էչէն սուս օլաճադըմ : – Վադաա ոօտոդէարըմ սուս տուրաճադէար տըր , ֆադամթ դալխիմին , սիզին էչէն չարըմաըլըը , վէ պու չարըըմնէթընըն հէր տէֆտաընտա , եավաշ սէտա էլէ , « Սիզի սէվէրիմ » ախմէքլիկիմի մէնա խոէմէհէճէքմինիզ :

ՃԱՆՆԻ Լամպէր՝ կէօզ դարադէարը նըօֆէն դաբանըշ օլտուղու , վէ քէնտիսի հէյէճան էչինտէ օլմադըյը , նէֆէսինի կիւճ էլէ ալըպ վիրէալիտիկի հալտէ , ըչճա խոէրճէսինէ ալը հարէքէթ , վէ քէսէք ալը սէտա էլէ ,

— Ժօ՛րժ , պէնի միւլաաըրպ գըլաեօքսունուզ . ժօրժ, պանա ֆէնաըզդ խոիեօքսունուզ . . . սէտի :

ԺՕՐԺ . – Սիւպհան Ալլա՛հ , սիզի միւզաաըրո՛պ մը գըլաեօքսում, սիզէ ֆէնաըզո՛դ մը խոիեօքսում . . . Ցադաթ նի՞չին :

Օլ էանաատէ կէնճ դաամընըն պիւթիւն վիճուատ տիթըէօր կիտի կէօրիւննիւեօքսուս : Մէրդումէնին լէհճէսի սօլմուշ օլուպ , կիթաիքճէ տիթըէմէքտէ օլան սէտաըըլյա ,

— Ինկէրչի , ժօ՛րժ , պէնի հադըպէթէն սէվիեօք խաննիզ, կիտունիզ, վէ ըչճա խոէրիմ, պիր տախի պուրատա կէլմէեինիզ, սէտի :

ԺՕՐԺ . – (Ճաննի Լամպէրին խանէսինէ կէլէլիտէն պէրի իլինճի տէֆա օլարագ .) Պէնի գօվուեօ՛րմուսունուզ . . . պէնի գօվուեօ՛րմուսունուզ :

ՃԱՆՆԻ . – Խա՛յր , սիզի գօվմաեօքսում . . . սիզէ եաըվարըեօքսում . . . Ըչճա խոիեօքսում, պուրատան չէքիլինիզ :

ԺՕՐԺ . – Ցադաթ նի՞չին :

ՃԱՆՆԻ . – Չունքի , ֆէլաքէթլէրին է՛ն ֆէնաըը , սիզին իլէ պուրատա կիտմիշ սիր . . . Պու ֆէլաքէթին եաըընըզ միւսահադաըը , պանա տէհլէթ վէրիեօք . . . Ինկէրչի

սիզի տինլէսէմ, սիզէ լինամամ, վէ սիզէ մուհտապէթ իզհար լյլէսէմ, էօմրիւմ նէ՞ օլաճապ տըր։

Ժօրժ. – Սէվիլմիշ պիր գաարնըն, մութլուլու պիր գաարնըն էօմրիւ օլաճապ տըր։

Ֆաննի. – Սէվիլմէք վէ մութլուլու օլմապ, պանա մախաուս սէյիլ տիր։

Ժօրժ. – Լաքին պու տէտիկլինիդ էսէրը ճինննէթ տիր։

Ֆաննի. – Պէն քէնտիմէ այթա տէյիլիմ, էվլիեմ։

Ժօրժ. – Նէ՞ պէյիս վար... Սէվիլմէեէն պիր գօճա՝ տիւշմէնտէն ֆարգը տէյիլ տիր... Պունտան պաշգա, պիր զինճիր բէք աղըր օլուր իսէ, անը գըրմապ լազըմ տըր, վէ պիր հապսխանէ՝ թէհամմիւլ օլունմապ պիր հալ տէ պուլունուր իսէ, օրտանդ ֆիքրար լմիմէքլիք՝ մահպուսուն հադդը տըր։ – Պիր էսիր տախի ֆիքրար իսէր իսէ, հադդընը իճրա լմիմիշ օլուր։

Ֆաննի. – Տիկէր գաարնլարըն պու հադդը օլապիլէճէկինի պիլիեօրում... Հէմճինսիմէն օլանլարըն բէք չօղունուն իտէճէքլերի լազըմ, էվվէլինտէն մաաղուր թուլթուլուր։ Հալպուկի, կէչմիշ զէմանըմտա պէտապախթըդան իսալի օլմուշ տէյիլ իսէմտէ, լէքէտէն պիլի օլապ կէչէն օղ զէմանըմ, աղվիեաթ վէ թահդիրէ դաըշը պիր մէճա վէ սիրէր օլամապ։ Ենալընըզ պիր տէֆա տիւշէճէկիմ օլսամ, տիւշէճէկիմ մահէլլ կիրտապ տըր, վէ պու կիրտապ իսէ, պանա տէհլիքէթի մուճիպ օլմապդան տըր։

25

Պալէատէքի սէօղէրտէն ածնա, պիր գաչ սանիյէ սուսլուգ վազը օլաս։ Յաննի Լամպէր՝ հէման ֆէվդէլաէե պիր սույդուսա գարշը ինսանիւեէթլին մաֆէվդինսէ պիր սէպաթ ելէ ուղրաշմըշ օլան գատրնլարըն հալի վիպի, սէրմանալըղ վէ թագաթալըղ պիր հալտէ կէօրիւնիւեօրաս։

Ժօրժ խոէ, իշպու շէճաաթ վէ ֆաղիլէթ մէլէվինի հագդալըղ շիւպհէլէրիյլէ թահգիր իթմիշ, վէ անը ասղրա սուրէթտէ մուհաբէմէ խոէմէմիշ օլմասընատան ասլաթը քէնաի քէնտիճի իթաա վէ մուամէղէ խոխօրտաս։

Մէրդամ, պու սըրատա ֆինքրինատէն շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ խոի.

— Ա՛հ, պարօն տը Գրուանըն հադդը վար իմիշ։ Պու պապատէ հիչ պիր իւմիտատէ պուլունամամ։ Յաննի էհէրչի պէնի սեվմէ տէ, պէնիմ աշգ ու սէվտամա մուդավէմէթի իթիահիկի միսիլլու, քէնաի աշգ ու սէվտասընա տահի մուդավէմէթի խոէճէք տիր, վէ պանա գարշը նէ՛ գատար գուվվէթլի վէ սէպաթը պուլունտու խոէ, քէնտինէ գարշը տահի օ տէրէճէ սէպաթը վէ գուվվէթլի օլաճագտըր։ — Լանեթի օլսո՛ւն, օ թէհատուճէ դի, պու գատրը գինդարմադդը չէդարմայըղէ, պէնիմ իչին վիճն ու մէշագգաթ գաթլա մէմու պիր մուսթագպիլ իթմիշ օլաս։

Կէնճ գատրն, պէեան լյէտիկիմիղ տէրմանալըգլըգ հալինատէ ուղուն միւտատէթ գալմադըգ, ֆուրթունատան էհէլլիշ օլան պիր չինջէք, կիւնէշին իլգ գիճագրը կէօրիւր կէօրմէզ պաշըրը նագալ եօգարը գալտըրըր խոէ, քէնտինէ տէ, պիւտէն պիրէ օ սուրէթլէ ատղրուլաս, վէ ատ-

տապլարընտա թէպէահւմ հասըլ օլտուղու կիսի, սիմա-
սընտա տախի հէր վապըթ-քի մէսէրսէթապահշ վէ խոթի-
զաքեարի հալ ղուհուրա կէլսի։

Պինապէրին մէղապուրէ, էլինի ըէասամա ուղամթարապ,

— Ախվ խոէրսինիղ, տօսթում, ղալսպա ինտինիղտէ տիվանէ կէօրիւնտիւմ, ախո։

Ժօրժ, պու սէօզէ դամիէն մուխալիֆէթի էմմէք խա-թէտիկինատէն, մէղապուրէ, անըն սէօզիւնու քէսէրէք, չէօյլէ սէօյլէտի.

— Տիեէճէկինիղ սէօզլէր՝ տաի լաֆըտ տըրըտի. խ-ֆատաթընըզա ինանամամ։ Ա՛հ, ախն քէնտի թատիեատթը-մը բէք սի պիւյիւմ։ Ձեվզէլատէ տույղուտուեում, վէ լուղումընատան պիեատէ սինիրսինիեմ։ Ծօշ պիր շէյատէն հիտ-տէթլէնիրսիմ, թահրիք օլտնուրում։ Պու սէպէպլէ ախնի տինլէեէնլէր, ապըրմատա զատֆէթ պուլտնատուղունու զանն խոէրլէր։ Համա օլտուն քի, պու եօլտա նէօպէթլէր, չօգ վապըթ խաթխատատ էմմէկլէր, վէ ախն քէնտիմի պուլտու-ղումատա, հէմէն ապըրսանըրըմ։ – Իմոո, սիզէ թէքրար խոխեօրում, պանա ախվ խոննիղ։ Ա՛ֆվ էմմէկէ տէ պօրճ-լատտնուղ, չինքի թահրիք օլմադըղ, ղալսպատուլաշըղ խատթէլիք կիսի տիր. պիր ապ էվկել սիզատէ, վիրտիկիմ ֆէնա խալրէթէ սալիք օլտտնուղ։ – Ցօսթում, էքիմիղ տէ այնի մէսլէք ու հարէքէթտէ պուլտնատուղ, վէ դամիէն պիրմիշ օլտնուղ քի, պիրի պիրիմիզէ սէօզլէտինիմիղ տիր ախվանէլէքլէր՝ էն լայէրի տիր-

Ժօրժ. – Ցապամթ...

Ցանննի. – (Դահդահալը պիր կիւլուշէ, ըէասամըն սէօզինու եէնիատէն քէսէրէք.) Խա՛յր... խայր... Ֆա-դամ ֆալան տիմէկէ մահէլ դալմատը։ Պէն շու ա-թիղ տատը մէհէլ էֆէնտիլըմատաերիմ. «Էն ատ մու-տէթ խամիատատ խոէն տիսանէլէքլէր՝ էն լայէրի տիր-

լէր ։ » Ամանգամս եալընդգ պիր խուսուս պադի գալան-
լէր , վէ գալմալը սըր քի , օ տախի խալխանէ տօսմ լուդ
սուր ։ Պէն սիզէ տօսմ օլմադըդ մուվաֆֆադմի լիմտի-
կիմ կիսի , սիզին տօսմլուղունուդու տա դադուլ խաէրիմ ,
վէ տօսմլուդ խոչ , էճնիյէթլէ գալվ օլապիլէճէկինդէն ,
պիլմէյիկի մէրադ լիմմի օլսուղունուդ էօմիւմիւն վէ խը-
տիաճըմըն մուխթասար հիքմէտինի սիզէ նադլ էյլէ-
յիմ ։ – Յոճադ , սիզդէ , պունդան ագաէմ , պու հիքմէ-
տէնի տինէմէք խամէտիկինիդ կիսի , չիմտի տէ տինէմէք
խամէ՛մամիդ ։

Ժօրժ . – Տինէմէք խամէմէքլիկիմտէ սէ՛օղ մի ։

Ջաննի . – Էօյլէ խոչ , պանա դուլադ վիրմի ։ Ջադամ
էվվէլ պէ էվվէլ պիրէր ֆինճան տահա չայ իչէլիմ , չիւնքի
իլք տէֆա իչտիկլիմիդ , ոօղուդ խոչ ։ Սիկարանըդը տա եա-
դըն ։ Թութիւն իչմէյէչ , պիր հիքմէտէ բէք կիւզել տին-
լէնիլիր ։ – Իչթէ սիզէ , Օսմանը վէ Ջրանըդ թութիւնլէրի ,
վէ Ֆէրամ սիկարալարը . . . էկէրչի միւսաատէ խոէրախէնիդ ,
պէնատէ սիզին իլէ պիրլիքտէ թութիւն իչմէք արզուսմնատէ-
եիմ , դիրա ատա սըրա թութիւն իչմէկի տաէթ իմմիշիմ
տիր ։ Վադաա պունուն պիր ֆէնա տաէթ օլսուղունու պի-
լիւօրսուս , ջադամ նէ՞ չարէ , պիր քէրիչ Ղուսիտտա պու
տաէթէ պուշարսամ ։

Տէրհալ , չայըն խաֆիֆ պուխարը , սիկարալարըն մա-
վիմի տուսմանըննա դարըշարը , վէ Ջաննի , թապին վէ կիւ-
դէլ պիր վազիյէթլէ , պիր գօլթուդլու խակէմլէկէ օխտու-
մուշ օլուպ , թէպէսսումլէ Ժօրժա պադալըգտան սօնրա ,
շու խօլտա լիֆտահէկ ադագ էյլէտի ։

Ջաննի . – Էվվէլ էմիրտէ պէնիմ դա՞չ Խաշընտա օ-
տուղուսմա պիլիւօ՞րսունուդ ։

Ժօրժ . – Խա՛յր , հադըգէթի հալտէ պիլմէմ . նա՞սըլ
պիլէճէյիմ ։

Ջաննի . – Ֆէշճի խոէն պադալըմ ։

ժօրժ . – Եվկլիտի եռաշրնաա զանն օլունաւեօրաունաւ . . . էվվէթ, չօդ չօդ , եվկլիտի եռաշրնաասրնըզ :

Ֆաննի . – Մ'ուտահի՛ն . . . պէն հէման եվկլիտի ասէօրմ եռաշրնաաերմ . . . վաբին պու խուտուտ իզրար ու լիթ-րաֆ լիթմէթիկիմ խէթա տըր , տէյի՛լ մի :

ժօրժ . – Նի՞չին :

Ֆաննի , – Չիւնքի ալթը սէնէտէն օվթուզ եռաշրնաա օլուպաա , իսթիխարըզդ եօլունու էլէ ալարըղըմաա , պու կիւնքի կիւն ատղրու սէօյլէմէթիկիմ, օլ վաղըթ եռալան սէօյլէմէթիկիմի միւմքինսիզ դըլաճաղրնաան , եվկլիտի պէշ չաղրնաա օլտուղումու իզրար խաէմէեէճէեիմ : Հէր նէ հալ իսէ, օվթուզ եռաշրնաա օլմադըղրմ իչին , հէնուզ ալթը սէնէ միւտաէթ վար տըր : – Շիմտիլիք պու պահսը պէր թարաֆ խաէլիմ :

« Պէն , անասրլ Բարխալիեիմ. Բարխաէ , Ֆօպուր Մօնմարթրաա , 8է նիւմէրօլու խանէնին պէշինճի գաթրնաա սէֆիլճէ պիր օտաաա տօղմուշում տուր : Ա.չըդաան աչը-ղա սէօյլէեիմ, տօղտուղում եէր պիր թալան իչի խաի , վաբին պու թալան իչի գաթը , իչ օտաան միւրէքքէպ խաի . Ֆագաթ պու ուֆագ տալօնու կիւճ լէ խիթխեաղ խաէպիլիր խաի :

«Վէլատէթխմոէն աղ սօնրա, թէրքի տաղտաղայի ճի-հան լիթմիշ օլան վալիտէյի տալա թանըմամըշըմ տըր :

«Բէաէրիմ, նամուսու պիր քիմսէ օլուպ, ուսթա պիր արթխաթ խաի , վէ էկէրչի պախթը եավէր կիթմիշ օլաա խաի , շիւպհէսիզ տիկէրլէր կիսպի մէշհուր օլասիլիր խաի :

«Բէհնախ , Օբէրա թէաթրօսունուն օրքէսթրօսուն-տա իքինճի քէման չալանլարտան օլուպ , վէ միւքէմմէլ պիր էհլի միւզիղա խտուկինտէն , զաեէթ նէֆիս ալէսթէ-լէր թէէլիֆ խաէր խաի իսէ , պունլարը թապ խաէն պու-լասնաղ խաի :

«Բէաէրիմ, հէնուզ կէնճ չաղրնաա տուլ զալարըղը

հալտէ , պէնի էօրէ վալիտէեէ թէսլիմ լիմմէմէք լուզրէ թէքրար էվլէնմէմիշ տիր ։ Զիւնքի պէնի ֆէվգէլատեէ սէվէր իտի, վէ չօճուգլուղումտա վալիտէ մագամընտա հադդըմտա իմթիհամ կէօսթէրմէքլէ , պանա օլան մուհտապէթինի իտլէմիշ տիր ։

« Մէրդումտան մտաշընտան զայրի վարիտաթը օլմատըղընտան , պիր ճիւզի իմթիրահաթլա եաշամատըտա իտիք ։ – Պուննունլա պէրապէր պիր տէ պէսլէմէմիշ վար իտի , չիւնքի բէտէրիմ , տաի էվ իլզմէթլէրիյլէ մէշղուլ օլարագ , էլլէրիմին շէքլի պօզուլմասընը , վէ թըրնագլատըլմըն բարշալանմասընը իսթէմէղ իտի ։ Պունատան գաթինտաղար , հէր վագըթ , պէն չալտա քիւչիւք պիր գըզըն հաէտինի թահրիք իտէճէք պիր տուրքթատ կիւզէլ վէ գըյմէթտար էվլատ կիեճինիր իտիմ ։

« Կիեճինտիկիմ էլախսէլէր՝ ութէքլի գումաշլարտան եաըըր իտի . հալտու քի բէտէրիմ՝ էակի , ֆագաթ թէմիզ էլախսէլէր կիեճինիր իտի ։

« Բէտէրիմին եէկեանէ սիւսիւ , տարտըթը պէն իտիմ . պէնիմ ուղրումա հէր շէյի մաէլմէճնունէյեէ ֆէտա էյլէր իտի ։ Պէնի կէօրտիւկիւնատ , եախօտ պէնի կէօրմէքլէ հայրան օլտուղունտա , սիմասընտա , էմնալի նամէտպուդ պիր էսէրը մէտէրրիթ միւշահէտէ օլունուր իտի ։

« Տօսթում , նէ՛ տէրէճէ խօշ վէ լաթիֆ պիր էօմիւր իչինտէ պիւեիւմիւշ օլտուղումտու սիզէ պիլտիրմէք իչին պուէհմիեէթսիզ վագըալարը սէօյլէեօրում ։ – Հասըը մութլուլուգ պիր էվլատ օլտում . . . Զէվալը բէտէր . . . պէնի նէ՛ գատար սէվէր իտի ։

« Տամարլարըմտա ճէվէլան իտէն արթխըթլը գանը՝ միւզիդաեա օլան ֆէվգէլատե հավէսիմ , վէ մէյիւեաթը ազիմէյի թատիկեէմ իլէ զահիր վէ նիւմաեան օլմադըտա իտի ։ Շէօյլէ քի պիր հալաեը եայընըդ պիր տէֆա իչիթմէքլէ պէլէր իտիմ , վէ էվվէլճէ թատիմ իմմէդթիհին , եա-

լընըզ ալը բարմադլա բևեանս խոզբևնտե չալապլմէքտե իտիմ։ Զօճուզլուզտաքի սէտամ տախ, զաեէթ կևուզէլ ալը սէս օլաճադրնը քէշֆ իմմոխմէքտե իտի։

«Ռէաէրմ, պանա, – Պու սէնեն եէկևանէ մևրտասըն օլաճադ տըր, լաքին համտ օլսուն, պու մևրտա՝ սանա սէրվեթ ևթա իտէպևլէճէք տևր։ – Պէլքի կևունևն ալևրնտե, Օբէրա թէաթրոսունուն սահնէսի խոզբևնտե, ծևսիվ, Հևսկնօ եախօտ Ռօպէր լը Ցիտալ նամ օբէրա պէսթէլէրնեսէն օզուտուզուն արտտա, սանա բևֆադաթ իտէպևլէճէեմ։ Պէլքի, սէնին ալգըշանտըզրնը, սահնէնէ թէքրար պէ թէքրար չաղրըտրըզրնը, վէ չևչէքլէրնէ թէղևին իտևկևկևնի կէօրէպևլէճէեմ, վէ շևտահէսկղ օլ վադըթ, սէնին ալևրնճի տատէտե օլան թէէսևրևն սահէսինտե, իւք քէմանճըլարըն արտասընա կէչէճէեմ, – տիմէքտե իտի։

«Պինադէրին բէտէրմ, պէնիմ մևզևգա տէրսլէրիմէ պաշլաըրտ, իայլի ևլէրի կէօթևւրտու։ Ռալա քէտի զուրևւրևէթ իթմէճևքճէ, տիեէպևլևրիմ քի, Գօնտէրվաթուար նամ մևզևգա մէքթէպինէ կևրտևկևմտե, զևեատէպևլէ իլէրտե պուլունմադտա իտիմ։ Օրտտա քէք չօզ չալըշըտ, պևրնճի էքսպէրիէնսէե նայել օլարադ չըգտըզրմտա, Օբէրա-Գօմիք թէաթրօսունա կևրտիմ, վէ պունտա, պևսպևթևն մուվաճֆադըյեէթսևզևէթտե տէյևլ իտէ տէ, պևսեևք պիր բարլադըզտա նայել օլմաեարադ, արթևթևկևէ պաշլատրմ։ Օլ վադըթ հէնուզ կէնճ իտիմ։ Ոէսիմ, Օբէրա թէաթրոսունուն վատ տալտարնտա քևֆտաեէթ իտէճէք մէրթէպէտե աչըլմադըզ իտի։ Պունտան գաթինադար, պևրնճի թէաթրօ սահնէսինէ չըգմադտան էվվէլ, թէաթրօ իտթևլադնըճա մևսթամէլ օլտուզու իւզրէ, թէաթրօ տէօչէմէլէ-ևինէ տըշմադը իտիմ։

«Ոէնատէթըմը տէվէվէօրտում։ – Պու սանատթա մէշհուր օլմադըզը արզու ևթմէքճևկևմե հէչ պիր չէյ պունտ ֆանի օլսուն իտի։ ԵՒսկի, պու խուտատա տալա գուտուր

Լիմէմէքան խոսի՛, վէ պէն, քարըտ պիր մուամէպէլտէն, մէշրու մուվաֆֆաղըյէթլէրտէն վէ նամուսլուճա գաղանըլմըշ սէրվէթլէրտէն պահս Լիմաիւիմտէ, Ալլահ պիւիւք է, բէտէրլիտէ պէնի թէշվիգ Լյլէմէքտէ, վէ արզուլարըմա մուվաֆֆըգ ճէվապ վէրմէքտէ խոի:

« Զօղլում, ադըմ ժօրժ, վէ պէյդի սիզ տէ, կէնճ պիր զըդ Լյլէն, թէաթրօ էօսթիւնիւն, նամուսում պիր էօմ ըէ եադըշմատըղընը զանն Լիմէքտէ տիրլէր:

« Հալտա չի պու խուսուսա եանըլմադըա տըրըար, վէ Լյլէ, խէթալարընըն պիր լոպաթը ալէնիսի պէն օլտուղում թէէմին խոէպիլիրիմ:

« Մ'իւիւպա մէքթէպինտէն չըգտըգտան սօնրա, սահնէ իւղէրինտէ, վիննէրիմի լուպիեաթ բրօվալարը վէ իճրայէրինէ կէչիրտիկիմ հալտէ, նամուսում օլ գառար բաք սադլատըմ չի, ֆամիլեասը Լյինտէ վէ տիպգաթը պիր վալիտէյնին թահթը հիմաեէյի տայիմէպինտէ եաշաեան կէնճ պիր զըգըն տախի պուննան վիեատէ նամուսլուքտա օլսամաեաճաղընը պէեան Լյլէր խէմ, խէթա Լիմիշ օլմամ:

« Տիլակէր վէ հիւանի նադատա, խոիմ, զիրա պէյնէ պէն տահա Լյի պիլիրինիզչի, է'ն քիւչիւք գօմէտիաճը պիր զըգ պիլէ, եալընըգ թէաթրօա վէնտուպ օլմասը ճիհէթլէ, հէր քէսին թէվէճճիհիւնէ մադհար օլուր:

« Հէր թատրաճտան պանա մէքթուպլար եադըլըր խոի: Լաքին պէն՝ կէօնտէրիլէն մէքթուպլարը օդումադըգըն եըրթար խոիմ: – Ա՛րտաըրա պանա աշգ ու սէվուտա տայիր սէօվլէր սէօյլէնիլմէք խոթէնելտիկի հալտէ, պէն, էօյլէ պիր ատուգ մուամէլէ կէօսթէրիր խոիմքի, աշըգը մէրդումուն ադըքնատան չըգմադ իւզրէ օլան սէօվլէր, տէրհալ ատատպլարը իւզէրինտէ պուզ կիսի սօնտա խոի:

« Ջէնտի թատրաճըլընտան ըրդէհլիկը տաթտարճատըն հիչ պիր հարէքէթտէ պուլունմատըգտա, եալընըգ խոթիք-

բան վէ նէֆրէթ կէօսթէրիր խոմ։ – Ըրպատաշլարըմտան պապըսընըն ատամ ու ախէտպընտան վէ լուանընտան ածն ուէրճէ նէֆրէթ, վէ պունլարըն՝ գատընարա մախտաս վագար ու հայխուէթի վէ նամուսթետըրըզը ունութմայա-ընտան ոտլարը վիւատէխիլէ էակճ կիլէմէ.բաճ խոմ։ Թ.էքրար խոէրիմ.քի, .քեամիլէն նամուսլու խոմ, լաքին պունու .քէնտիմ իչին պիր վիւազամ ատա լիմէզ խոմ։ –Պէն, ատէճէ վէ հիչ պիր կիւնա մուշքիւլամ չէ.քմէ.քան-պէն թաալիւաթընա կիթատ կիմէ.քաճ խոմ։

«Օբէրա թէամթրոսունուս լուալամ իճրա խոկիմէտի վի կիւն, բէտէրիմ, լուալամտան ածրա պէնի ատմաճա կէլիր խոմ։ Հալատս.քի, մէմուրիէթի իճատպընճա, իչինէն պաշընուս օլուղունուս, եալընըզճա ալուէթլէ, .քենանախինէ պէ.բէր խոմ, վէ պիրլիկտէ մուքէմմէլ ատէ իւաէր խոկ։ – Պէնիմ ճիւզի մատշըմ, անըն թաախատթընա կալակ օլունուղատա, հէման ալ նիատէ պէննկինէշմէ.քաճ, վէ .քեամիլէն մէտատ պուլունմադատա խոկ։

Ցաննի Լատկէր, պիրտէն պիրէ նագլիէէթինն.քէախ,

— Տօսթում, սըդըըմ՞րտատունուղ, տէյի պիւալ իթտի։

Ժօրժ. – Սըդըմատըղըմ պիղտէ կէօրիւեօրատունուղ։

Ցաննի. – Պա թաֆախատթըն պիղճէ նէ՛ էհէմմիէթի օլապիլիր։

Ժօրժ. – Պիղէ թէալիւդիւ օլուղու իչին, իչատ նագլիէէթինիղ՝ դըյմէթինիղի թադտիր իթտիրմէ.քէն, պէնի ճէլա վէ թահրիք խոկէօր։

Ցաննի. – Ցագամ պու նագլիէէթ սըրճ եալան խէ՝ ... Էկէրչի մատալ սէօյլէեօր խո՞մ...։

Ժօրժ. – Մատալ՝ պու գատար սատէ օլմադ։ – Պիր չէյ ուչատրուլուր խէ, խոթէր խոթէմէզ անըն հատխէ-էրի սրթըրըլըր։ – Մատալ նէվինատէն թատ օլունան գի-թապտարը օգուէունուղ։ – Պունատն գաթինատար, հա-

դէզդէթ սէտասքնը անլամաեռաճապ դատար պէնի սատէ-
ուի՞լ մի պանն խոխեօրատնուդ :

Ցաննի . – (Թէպէտեամ խոհրէք .) Հէր շէյէ պիր ճէ-
վապ պուլուեօրատնուդ : Պունունլա պէրապէր , միատա-
տէքեռալըլըմընըդը ատի խոթիմաղ լիթմէմէք իւդրէ, միամքին
մերթէպէ մուխթատար դէլատուդ , հինքեաեէմ տէվամ ի-
տէճէեիմ :

«Պահալընը լիթաիկիմ էշպու ատատէթ ու իդալ, բէք
միաքէմիլ օլատուդու էյին , տէվամի օլամադ խոի : – Պիր-
տէն պիրէ տէհշէթլի պիր ատամէհե տուշար օլատամ ,
վէ պու ատամէատէն ածրա նատլ եաշաեապիլմիկիմի
չօդ տէճա քէնոի քէնոիմէ միատ լիթմէքոե խոիմ :

«Ֆէատրիմ հէր նէ դատար զայիճամիդաճ խոի խոէ տէ,
ահվալը սրհհիեէսինոեն տօլաեը տալա տուշարը էնոուշէ վէ
իդթիրապ օլմամադտա խոիմ : – Ջամէն քէնոխանի տա-
յիմա օ հալոե կէօրմուշ օլատուդում կիոի , քէնոխի տէ
հալինոեն շինքեաեէթ լիթմէդ խոի :

«Պիր ադշամ, Օբէրա թէաթրոտունուն թամթիլի օ-
տուդու հալոե , բէատրիմ , պէնի ալմադ իւդրէ Օբէրա-
ցօմիք թէաթրոտունա կէլմէոի : – Պէօյլէ պիր վադրա, իւք
տէճա օլարադ վուդու պուլտուդու ճինհէթլէ , պիեատէ-
սիյլէ թէաճճիւպոե դալտրմ, սայքի , տուշարը տէհշէթ
օլատում, վէ տէրհալ էվլիմիդէ տօղրու եօլա չէդտրմ:

«Գաբուճու դարը պէնիմ կէշտիկիմի կէօրտուկունոե,
– նէ՞ օ մամդէլ ցաննի , եալընըզընըդ . . . Մ. Լամպէրնէ՞-
րէոե տիր , տէյի սիւտալ լիթոի :

«Պէն տէ , – Պիլմէմ, սիդ քէնոխինի կէ՞օրմէոինիդմի,
տէյի ճէվապ վիրտիմ :

«Գաբուճու տա , – Խա՛յր , պէն քէնոխինի , տուշարը
չէդմէշ տըր զանն խոխեօրատում, – տէոի :

«Ցէրհալ եըլտըրըմ միակդու սիւրաթլէ , խանէմիդին
նէրտուվէնէրինոեն եօզատրը չէդտրմ, վէ եէոտիմոե պիր

անախթարըմ պուլունաուդունաան, օտամըղըն գարեաու-նու աշըպ լչէրի կևրտիմ, վէ քիւչիւք սալօն աէյի գուլանաըղըմըղ օտանըն եարը աչըդ օլան գարեաու արաըղընաան ըշըդ կէօրմէ֊ըլէ, հէյան միսաֆիրին օլաում:

«Ինչպու գարեաե եիմիտ լչէրի կևրտիկիմտէ, բէաէրիմ, գըմըլատանմադաըղըն, ամէչին եանընտա օֆթուրմուշ խոր:

«Պաշը, գօլմուդրա խակէմնէհինին արդասընա աէվըմիշ, վէ ամր գօրա տախ սարդըմըշ խոր:

«Շիւահէսիլ, ակնի ալմադ իւզրէ վապթըն կէլմէինէ ակէրէտիկի արտաա, ույդուեա տալմըշ օյաուդունա զանն լյլէտիմ, վէ մէսէրըհթէ,

«— Էֆէնտի բէտեր, պէն կէլտիմ, արթըդ ույդուտան ուեան. – Պիլմէն քի, ակնի ալմաեա կէլմէտիկին իչին, նէ՛ տէրէճէ գօրդուեա տիւչար գըլտըն, տէյնէտա լթատիմ:

«Հալպու քի, քէնտիսի ատանա տալա ճէվապ վիրմէտի, վէ գըմըլատանմայուդարադ տուրուս քի, պու հալ, ատանա բէք ֆէնա կէօրիւնտիւ:

«Անինտէ քէնտիսինէ գատար արչրաեըդ, էլինի թուվուտում: – էլի պուդ կիսի տօնմուշ խոր: – Եիւդիւնէ պադըրմ, եիւդիւ տէ ադարմըշ խոր: – Էլինի կէօքսիւ իւզէրինէ վապ էյլէտիմ, գալսի չարըմսաեօր խոր: – Եանադրմը ազգընա եապըշդրըրըմ, թէննիմէ նէֆէսի տալա տօգունմատը:

«Օլ վապըթ հադըդէթի անլատըմ: – Պու տահմին ատանա բէք ֆէնա թէէսիր իթմէքըն, մէյտեուտանէ ըէֆը նիտա լթատիմ, վէ գայդադըլ ակր հալտէ տէօշէմէ իւզէրինաէ, բէտէրիմին էօլմուշ օյաուդու գօլթուգլու խակէմնէ եապընընա տիւշտիւմ:

26

Ջաննի, հնչեակոչելուն շատ ուրախ ելլել. «Ողջունած ու էնտիլէ լէ վազը օլան Ֆիլան ու Ֆիլերեա-ըմնան ալուիւն խանէ խոլդը ուեռանդը:

«Ընթերցողըմ էանուած, սէքիլ ծն քիչ էթրաֆըմտա պուլունդրաղ, եւ ուղիւմիս թագէ ուս լէ սիլմէքտէ, վէ սիրէ գօղըմդագտա խոլէր: Յերհալ, էթրաֆըմտա օ-լանլարը պէրթարուած խոէրէք, բեռերիմին եանըմտա ոիզ չեօքուիւմ: Կեօրուիւիւմ հադըգէթի, ոէհշէթլի խեեալաթ-ոան զանն, եախօտ բեռերիմին վիճուած խուղերինտէ հէ-նուղ էսէրը հաեռաթ պուլունտուղունտս մէմալ խոխեօր-ոում:

«Ընյնի վադըթտա ալիր հեքիմ կէլէրէք, խամիսիմին վահելիկինի ալիր քէլիմէ լէ անլաթտը: Պու վէճհէ ոիւն-եատա գաթիւէն եալընըզ գալմըշ խոխ:

«Ընենըլի վէ իչիրաթ ոուչյրուլու օլան վիճուոիմ, պու-ոէրէճէ մէմուլէն զայրի վէ ոէհշէթլի ոատէմէեէ մուգամվէ-մէթ խոէմէեէրէք, թէքրար պաեըլըրմ, վէ իւչ ոադըգա ասնդա աեըլըրդրմտա, խաոթախանէնէն ալիր եաթաղընտա պուլունմադտա խոխ:

Ժօրժ. – (Ներքեք սէտա լէյ.) Ա՛հ, նէ՞ ոէհշէթլի հալ:

Ջաննի. – Նի՞չէն:

Ժօրժ. – Մի՞զ մի խոոթախանէտէ պուլունուեօր խոխ-նիլ:

Ջաննի. – Ռունուննա պէրտպէր, օրուեա կէօթխըրխը-վէլիկիմ բէք միւնոոխտ օլմուշ խոխ: – Նիկէրմի քէնոի խո-նէմուէ օլոա խոխմ, պէրդի ան ոէֆա վէճթամ խոէճէք ի-

ասիմ։ – Հէր սատթ, հէր սադըպա պէնի քիմ թէտաւի ե-
ւէճէք խոն. կիճէլէրի եամթադըմըն պաշընաա քիմ օթա-
րաճադ խոն. հէքիմին վէխիմ ալարընը վէ էճզաճընըն հի-
սաա բուտալարընը թէէտիւե իմմէք իւզրէ լադըմ օլան
ադչէվի նէ՞րէտէն պուլաճադ խոսիմ։ – Տօ՛մթում, Բաբխաե
խաամթա օլմադըդ, բէք չօդ մէսարիֆի մուճխալ օլուր։ –
Խամթախանէտե, այնր դրաչիչա մադաոնընաա դայրըլմըշ ե-
ասիմ, վէ իմիսնաա խոն սէօղլուէմ քի, ասունեատա, խաս-
թա պադմադըդտա, բահխալե դաարընար դաասր մահիր
քիսնե եօդ սուր։ Հասըդը, եավաշ եավաշ քէնարիի պուլ-
մաեա պաշլասրմ, չիւնքի պէդէն իւֆլիւնէթիմ, զալխա
բէք չիսաէթլի սուրէթտե դուհուրա կէլմիշ սոր։ Ինքի իչ
ասֆա պէնաէն գաթը իւմիս պիլե խոխլմիշ սոր։

«Վադաա սրհհէթլե վիճուսուս աէրիան իեսաէնէ պաշլասը խե տե, բուհուս ֆէվգէլատե մահդուն խոն, վե ադս մահդունըսդուդունան ասլա շիֆարէզիր օլմաեաճադընը զանն խոխեօրսուս։ – Տիւննեա պանա խալխ պիր սահրա կէօրիւնիեօրսուս, Բաբխաէն նէֆրէթ խոխեօրսուս, վե էօլմէսիկլիմէ էսէֆ իմմէդտե խոսիմ։

«Հալատ քի եաշասադ լադըմ օլսուդունան, թէդ-
լաո թէաէթօ խոլմակլիկնե կիլսոխիմ, վե նոր ասֆա սահնե-
էդ չդադընընսա, օդուսուդուս մէսէրիկլիկ պիր հալա
ասատընսա հէօնկիւր հէօնկիւր ագլասրմ։

«Ընզ դաադը քի, խալդ պէնի թահդիր մադասընընսա
բոլեդ չալաչադ խոն, լաքին ասլասսա օթուրմուշ օլան պա-
զը քիմսէլեր, հալխի պիլմէհէլերի ճինհէթլե, սիկեր սէյիր-
ճիլերե նյի ասլաթմազլար։ – Վադուսաթը նյխտէներ, պէնի
աճըդըգլարընսան, վադը օլան ֆըրսադլար՝ ասէդզաթըշ-
լադա թահմիլ օլսուս։ – Եա դաադը քի, նյխտա հալը զաա-
ֆէթիս թէդրար վադա սուլմադը։ – Վադիֆէմի թէմա-
ալլե նյֆա խոխճէթ ե՛ն ժուաշըմը զաալանաճադ զաասր
ահնա խոխճէթ ե՛ն ժուաշըմը զաալանաճադ զաասր

վէ մէշտալիսէթիմ պուննան խպարէթի խոն : Ձէվդէլդահէ մէ յեուսախսէթիմ ապատընաս , պէնիմ իչին ապթխոմ ինք մէսէլէնսին էհէմիյիսէթի օչմահըպ , էկէրչի հասապի ըմընն խոթուճամը ճաուսխսէնսին չալըշմադա թէսարխ իմմէք մէճպուրսէթինէ օչմաս խոխ , հէնուդ կիրխիմ պուն մէալէթին չէքիլիր խոխ :

« Պուննան դամխնադար , Բարխ թէրք իմմէքլիկի դամխէն ֆինքրիմէ դօյմուշ խոխ . էօմրիւմսն է՛ն սէվխուլսունխ էճէլին դաս իմմիշ օլսուդս շու Բարխս չէհրինտէն խոդլանադրդրմ հալսէ , բէք դիւեաս սէեսապխթ օչմահաճադրդրմը դանն խոխնօլսուս :

« Ձադամ , Օրէդա-Վօմիք թէատրոսս խոպրէսինն վէլէլ դօնիդսամըդրը ֆէսխ իմմէք համիյէթինն խոդլադ ուսէցկի ֆադդ խոկսէ խոխ , Բարխատէն ուդադլանմադա՞ վասրմամ օլսադկոր խոխ :

« Իշթէ , պու սրդսաս պախթ պանա եադրդրմ իմմ ախ :

« Ճէօյլէ՞ քի , Բուսխաս , սէվկիթ թէատրօլարընն վուֆէթթիչի ուսդուխ ժէնէրալ ժ . . . ապթխոթ դայս իմմէք խուդն Բարխ կէլէրէք , սէսխի նշիմախկնատէն , պանա , մէմուկիսէն չօդ եէնքսէք պադը թէքնիֆլէրսե պուլունաս :

« Յիրէքթօրսա , հադդրմաս ֆէկվէլսե թէվէճճհու հի պուլունադդս հալսէ , պէնսէն թադմինթթ թալէպ իմմէկեէրէք , կիմմէքկիկիմ մհասաս նյլէխ :

« Ինքի այ ասնլա , ֆէթթէպուրկ չէհրինսե օրէրթթ օդեօրսա՞ , վէ մուվաֆֆադրդյեթթի թասմէկե նայկ օլսա՞ :

« Ցդիկ ասթթա՞ , թէատրօճուդսդ էօսքիւնսէն վէ ապթխոթկիկսե մուվաֆֆադրդյեթթի էրկինճէն պահս իմմէք խոթէմէսիկիմ էլսէթթէ անլատօրսունսդ : Պու չէյլէրին սիզճե էհէմմիյէթի օչմադրդը կիխ , պէնճէ տախ էհէմ միեէթի եօզ տու , չինքի , կէրէք Բարխսե վէ կէրէք

Բուսիտաս, իլաննամէլէր իչին սախթէ պիր խոմ ինթիեար ինթիշ խոմ, վէ պիր տահա թէսթրօ տահնէսի իւզէրինէ չըզմաեռաճաղըմա տա էվին խոմ... տօսթում, թէսթրօ արթխանթլէրի իչինէ զաեէթ բարլադ պիր մէվզը թուրթապինիր խոմ. պունա խաբեաթ օլմուշում, լաքին վուզուաթ՝ պու խուտուսա մանի օլմուշ տուր:

«Բուսիտաս Ֆրանսըզ գօմէտիաճըլարը յա խանէնտէլէրինէ զիեատէ իւճրէթ վէրիլմիր: Մալում տիւր քի, պու արթխանթլէր, պիր գաչ սէնէ Բուսիտաս գալըզդաան աճնըա, հէման զէննիին օլարադ Բարիսէ ատմէթ խոէրլէր: Լաքին, պու սէօզիում, նաոմուալու տուրքէթտէ բարա գանմըշ օլան գաարընարա մախսուս տուր:

«Պէն Բուսիտաս, Օֆէնապախըն վէ Հէրվէնին օբէրալարընը իչրա ինթուիտիմտէ, մադէտում, Ֆրանսաա, քէօեին ալընմատէ, շիֆա գապու ինթիէեն մահրումնիյէթիմ իչինէ քէօշէնիլին օլմադ իւզրէ իգնիէզա խանէն մէալալիդի պիր ան էվվէլ ճէմ ինթիէքտէն խալարէթ խոխ:

«Պու մադէտէ վասըլ օլմադ իւզրէ, զաեէթ սաաէ ֆագաթ մևնասիպ պիր թարդաա եաշամադաա խոմ:— Շէօյլէ քի, պիր պէյլէմէ վէ Բուսիալը պիր խըզմէթքեար իլէ պէրապէր եալընըզճա պիր խանէտէ իգամէթ ինթիէքթէ խոմ, վէ թէսթրօյա կիտիպ կէլմէք իւզրէ, պիր ադամ վէ պիր ամըմ պուլունմադաա խոխ:

«Բարիսէ, արթխանթլիկէ պաշլատըլմըմ զէման կէլէն թէգնիսիէներէն տահա զիեատէ, Բուսիտաս եաղմուր կինալի թէգնիսիէներ եաղտըըընըն տախի պէեանընա ինթիխապճը վա՞ր մը տուր: Հալատա քի պէն օ թէգնիսիէների օգուտադըըն եըրթտում:

«Պիր ադշամ, սահնէ իւզէրինէ պուլունտուդումտա, պանա պիր չիչէք պուքէթի ամըըտը, վէ սիեահ մէրճանտան մուտտաա պիր պիլէգնէ, պու պուքէթէ պադ տէյի դուլանըլմըշ խոխ: Պէն օ պուքէթի ալտում, ֆագաթ

պիլէղիկի դօքարըպ , քէմալ նէֆիլէթլէ եէրէ ֆըրլամթարը-
ման ածնըա , եալընըզ պու-քէվի մուհաճիաթա լյլէոիմ : -
Ա՛յնի վադըթ՜ա , ասլաոա , ճիւդի պիր շամաթ՜ա լէ պէ-
բաթէր , խայլիճէ ալէքշաերշար վուդուա կէլոի :

« Պու մաոաէ, էֆքեարը ումումիէեի ֆէվդէլադեե էշ-
ղալ խոխ , պաղըլար , հարէքէթլիի թադոիր ևթոիլեր
խե ոե , զաևէթ իհթիմալոէն օլաուդու իւզրէ , էքսէրիոի,
պէնի մոսխարա ևթոիքոէն պաշգա, օ եօլուա մուամէլէմէ
ոե , ոախթէ պիր նամուսքեարլըդ թաոալամագ մանէաոը-
նը վերոիլեը , չիւնքի պոզոե բէք լյի պիլիրոինիդքի , թէա-
թրօոա խրդմէթ խոէն հեր դաոըրըմըն ոյնի վադըթ՜ա
պիէճագը պօզուդ դաոընլարոան օլաուդունու խոաոա
խոէնլեր , պու խոաոալարընոա միւթէֆիդ ոիրլեր :

« Վադա ալէոաէվիեէ պու զանոա պուլունմագ վէ
պու զանը թէէքիա ևթմէկոե հադդը ոըրլար , լաքին
համո օլաոն , պու դայիոէնին միւսթէնագլարոա չօգ-
ոուր :

« Պէնիմոե , պու միւսթէնագլարոան մաոաոու օ-
ոուդում , վէ դաոարընմըն ոալա վէ դաթա պօզուլմագ ի-
ոուի թաոոիդ օլունաուդունաա , եաղմուր կիոի եա-
ղան թէդբիրլէրին ոըդաոը քէոիլոի , վէ հէման քիւլիէն
ոուլաոա :

« Օլ վադըթ , պէն , իղհարը ժէճիուոնիյէեէթլէ , քէն-
ոի քէնոիմ ,

« — Ալլահա թէշէքքիւր խոէրիմ քի , ևինհաեէթ շու
դաղադ Տօն ժուանլարը բէշիմի պըրադարլար , ոէոիմ :

« Տօսթում, հիսահեաթը դալիիեէմէ ևթիմաա խոէն : -
թամ պու աէօղլէրի աէօյլէոիկիմ ոադըգաոա , հադըդէ-
թէն մուճիոի էնոիշէ վէ թէհլիքէյի պիր կէօնիւլ ևղթի-
րաոը պէնի թաղեիդ ևթմէկէ պաշլոոդադաա խոի :

« Օ ադշամքի մէնղարէեի միւսաոէթի հաեաթըոոա
ոնուդթոոեաճադրմ :

«Նարխանի էօմլիւ նամ Օրէստաս Մէմէլանըն թօ-
լունու իճլա խոխէօրսում: – Իքինճի ֆասըլատըն մէրմի ու-
ատս թէզաննի խոէճէկիմ էնատէ, պալէմըէրի վէ խէնատի
նիւմայիշլէրի թէնիվր իչին դուլանըլան էլէմինդի փա-
չուք մաթինալարըն հատը իմթիհանլու վախտը
նէի ատէտ դիւատը ամէշին էիւդիւմ թէհատիւֆ իմթա-
հինի զանը լյլէտիմ: Իշմէ օ տադըդատս, այնտէ, վա-
ճառաց պիր տիմթրէմէ հատը օլսու:

«Ֆէնոխմէ լուտմէն, կէօզլէրիմ, առնէէ հատըն օլան
ալչաք ջոճլատա ամճ օլունսու: Ոս ջոճլարըն պիրինին
դարանըդ իչէ վիւռ ատատընատս պուլունան մահէլինատ,
հվիչ էմնատ նէի կէօղ կէօտխումդի, ամէշ կիսի բատ-
լատը հալտ, թէհամմիւլ օլունմադ պիր ադամ իչէ
պանս ողրս չէվրիլմիշլէր խո: – Մուախխատէն, նէի
ադամ ատը առատընատս, ֆիլտէշի կիսի բատլադ-
ատ պիր զաճա, ադօրմ ջէօշէ պիր գիմա, բէնգախդ ու-
զուն պրէդ, պէնատ պիր զուալամ, իչ ատէտ էլմա զօր-
չաբը հալի պէնատ պիր կէօմլէջ կէօբելուվիվ, վէ ող
թատաֆատա բատլադ պիր խատ նիշանը օլատադ սիեռա պիր
ադմի մուշահէատ էյլէխում:

«Պու թաալիմի տիկէր պիր մահէլատ կէօրիւպ կէօ-
մէմիշ օլատուդումս ախշինամում: Շիսպհէնդ իլգ ադճա
օլատադ ատս զարխ թաալիմի կէօրմէճատ խոմ, լաքին
պահիպլիկի ճինհթիլլէ, զուվէր հաճըղամատա զօղուլ-
մադ պիր ատլէթատ հէճճ խոխլէճէկի ատերթատ պուլուն-
մադատա խո:

ԺՕՐԺ. – Պու ատէմ, բէնա Ալատօնօճ ատա, ադյի մէ:

ՅԱՆՆԻ. – Իվվէթ, թա քէնախ:

ԺՕՐԺ. – (Ֆրադանճճա պիր հալ իլէ.) Լաքին, շիսպ-
հէնդ, զարխ վէ ածխալիկինէ բատլէն, մէրդում սիզ
վուզէլ կէօրմէնիզդէ ատը:

ՅԱՆՆԻ. – (Սապըտըգուդ հարէքէթ իլէ.) Հադըդէ-

թէն ալոլ մէճնաւնաւնաւզ... Սէրժ Ալաէօնօֆ, պէնիմ ի-չին քէաի կէօղէլէրի կիսի բաղլաւան կէօղէրիյլէ ահրէ-թէ եօլճու օլմուշ օլան Հօֆման միսիլու պիր շախաա պէն-պէմէքտէ խոի: Մէրդուման ոօլաթը հիա խոէկէլոիկիմ թէաճճիւալէ պէրաթէր, միւահէմ պիր թաղէնդէ տախի թաալի պուլունմադաա խոիմ: – Վադաա պէն գօրդաթ թաալնեամըը սէյլիյիմ, Հալաթ-քի օ տադըդաաա հէման գօրդու հիա լիմաիմ: – Ցնը տնը եւուգիւմէ աֆֆ խոլմին օլան օլ էլէքթրիկէ միւշաիի պաղըշ, պանա օլ աէրկճ տուի թէէաթրի մուճիա օլմադաա խոի քի, էկէրչի ատնէ-տէ ոօլուա խաթըրա պէրաթան քիմսէնին եաթադըմը օլ-մաա խոի, նէքի իւ չ ատճա պէճա աէօղէրիմի ունուտադ, եան-ըշ պէսթէլէր օդուեաճադ խոիմ!

«Ցաադ խիթամ պուլաուդաան ոօնրա, պիր խայլի աննէլէրաէն պէրա թէաթրօաա խրադմէթ խիմմէթ-տէ օլան վէ նամուալա պուլունան խոադէ մէմուրուն-ա, բէրաէնին արաալըգնա ճէկա խիթաիմ, վէ մէրդում, Ռուսիանըն քեաճ-ֆէյի ուճաղրնը թանըաըգը ճինէթ է,

«— Յէճա խոէրիմ, ալի դաթաա խրինճի չօժաա տուրան շու ատէմ պադչն, ասիմ:

«— կէօրուիմ, ատ-յի ճէվապ վիրուի:

«— Ֆիմ ալը, ատ-յի օգրաում:

«— Ցեվէդէլգաեե զէննին պիր ատըգաատ ալը... վադաա պիդիմ մուշմէրիլէրաէն խոե ատ, նէքի աէննէաէն պէրա ալօրմասիճ մէմուրիւէթը պուրաատան կիթմիշ օ-ատուդնատան, քէնաիսինի կէօրմէմիշլիննիզ ալը, ատ-յի ճէ-վապ վիրուի:

«Մէրդում պու բրէնաին խամինի պիլաէիրաէքտէն ասո-րա, շու ճօլատա իլաիկի մէգալ նիթաի.

«— Գը՛դըմ:, քէնաինինի դօլաէըրընըզ... Դա բրէն-ա, թէաթրօաա մէրդում ալը, հաթթա պիր ադ էկիթ տալ-կըն տաիկըն մէքթուպու օդուտուդնուզ ադրուտա, պիր տուկան շու ատէմ պադչն, ասիմ:

«— կէօրուիմ, ատ-յի ճէվապ վիրուի:

«— Ֆիմ ալը, ատ-յի օգրաում:

«— Ցեվէդէլգաեե զէննին պիր ատըգաատ ալը... վադաա պիդիմ մուշմէրիլէրաէն խոե ատ, նէքի աէննէաէն պէրա ալօրմասիճ մէմուրիւէթը պուրաատան կիթմիշ օ-ատուդնատան, քէնաիսինի կէօրմէմիշլիննիզ ալը, ատ-յի ճէ-վապ վիրուի:

«Մէրդում պու բրէնաին խամինի պիլաէիրաէքտէն ասո-րա, շու ճօլատա իլաիկի մէգալ նիթաի.

«— Գը՛դըմ:, քէնաինինի դօլաէըրընըզ... Դա բրէն-ա,

սուրճի զարնակե վէ մախասուսէաե սիզէ ապադըշ օլաու-
ղունա տայիր, ալոր Նաթօլէօնա գարշը նըզի ճիւզ բուալի
նլէ պահաա կիւրէնիրիմ։

«Պէն ատէ, պու սէօղլէրի տինլէտիկիմտէ, ումուզլա-
րըմը չէգէրէք կիւլտիւմ, վէ թէամթօ խուարէսի մէմուրու-
տա, պէնիմ կիսի կիւլէրէք, չէօյլէ սէօյլէտի.

«— Սիզին, թէամթօտա Մէթէլա օղուռնու նգրա լմ-
տինինիզի, գադամ թէամթօնուն խարիճինտէ ժան ու'Ընդ-
լար կիսի պիր մէմուրիսէթի նյգիա նյլէտիկինինզի տիւնա-
րում... Հալատա գի, Սէվասթօղօլ շէհրինին ատէ, գաճէթ
մադամի պիր գալէսի պուլունմադուտա էրէն, Սէվասթօ-
բօլ թէամիմ օլաու։ Ինամի, սիզատէ, պու ընչինատէն գէն-
տինինզի ադըընընըզ, չիւնգի գաճէթլէ գէնգինին տիր։

«Պէն ատէ. – Օնուն գէնգինին օլմադըղընատան պանա նէ՞,
տէյի ճէվապ վիրմիմ։

«Մխսախր. – Նօյլէ ամմա, սիզէ էլմատան եսաբըմըշ
միթրայեէօզ նլէ հիւճում խոէպինիզ, պէօյլէ պիր միթրայ-
եէօզ խէ, գադինէթ նչին տայիսա թէհլիքէլի տիր, տէտի։

«Պէն. – Պու տէտիկինինզ՝ պէնիմ գադինէթիմ նչին
տէյիլ տիր, տէյի պէեան նմմիմ։

«Մխսախր. – Հէր նէ խէ, պէն սիզէ խապէր վէրիճէ-
բում... Սիզ, գըզըմ, նասըլ խամէրանինզ, էօյլէ եսաբըն...
էհէրչի գալէնի թէամիմ խոէրանինզ, սիզին պիլէճէք նշի-
նինզ տիր. պանա կէօրէ հիչ պիր շէյ եօզ տուր, տէտի։

«Խօլումտա թէքմիլ նմմինքսանէն ասնտա, թէամթօտան
չըգարըմ։

«Գաբուճու, եօլտա պէնի տուրտուրտուպ,

«— Մատամ, պու պուքէթի վէ պու գարթ սիզին հի-
չինն տիր, տէտի։

«Պու գարթ՝ բրիճնային խոտ, չիչէք ատ գաճէթ կիսի
խոտ, – Պու չիչէկի գարուճուտա պըրագարըմ, վէ պիր տախ
պու եօլտա պիր շէյ գատու նմմինքսանին թէհլիւկէլի նլէտիմ։

«Արտամ, գաբունուն եաղբնքնտա տուբուեօրտու։ Պուննա օմտաբտուզտամտա, սիեահ չիլթելերի խոզերինաե պէեատ ալր նէանէ կէօղիւմէ իլիշտի. – Պու տա, էքինճի ալր պուքէթ վէ Մէրժ Ալտէօնօֆուն տիկէր ալր գաբխտ։

«Սաապրտ թիւքենմէեե պաշլատը։ Տէրհալ գարթը եըրթտրտ, վէ պուքէթի տիշարը ֆըրլաթտրտ, վէ քենտի քենտինէ,

«— Ինկէրչի պու քիտաթախ ըրչնա, ճիվարլատտա տօ-ղաշըեօր խտ, չինչելերինէ նէ եատտըզրտ էլպէթթե կէօրչէք տիր, տէտիմ։

«Իվիմէ մուվաֆըղէթիմտե, պէալէմէմ պէնի պէբլէ-եօրտու։ Մէրդումէ, պիւեխուք պիր աթէշին գարշըտընտա քիւրքիւմիւ չըգարտըգտան ածրա, չըմինէնին իւզէրինէ վապ խոլմիշ օլան պիր պուքէթ նէ պիր գարթը բատ-մաղըյտա կէօսթէրիպ,

«— Մա՛տամ, պիր տաղ էվվէլ պուննատը պիզին իչին կէթիէտոխլէր, տէտի։

«Պունատտա, ըրչնանին իւչհունճու գարթը, վէ իւ-չհունճու պուքէթի խտի։

«Անինտէ աեատրմը եէրէ վուրտում, վէ տօտոպէտրը-մըն ուճունտան կիւզէլճէ վէ ուֆաճըզ պիր պէտ աէօղ աէօյլէմէմիշ օլտուղումա էմին տէյիլիմ։

«Պատէհու, – Շու քենչիրեեի աչընըզ, – տէյի նիտա լիթտիմ։

«Պէալէմէմ, պու հալիմտէն շաշըրտպ, պանտա պատ-ոը, վէ ճէվապա ատպէլէ,

«— Մատամ, հիչ տիւշունմէեօրտումունտուզ քի, քենչի-ըեի աչտրըմատըա, տոմանըզը տօվուլթաճատպընըզ, տէտի։

«Պէն տէ, – Ինչը՛ն, աչը՛ն, չաբուզ աչը՛ն, տէյի թէք-տատ լիթտիմ։

«Պէալէմէ, էմնիմէ լիթտաի թիթտի, վէ պէն, տիշտա-

ըննդեան եկեղեցւոյ պէշ տէրէճէ սօսպուռնա էհէմմիեէթի վերաձեեէրէք, բէնչիկիճեէ եադլաշարմ, վէ օ մէլսան պուքէթի սօղաղա ֆըրլաթարմ։

«Էվվելին գաղշըրընաա, քիւրքիւ պիր աաէմ տուրմադսա օլուպ, հալաեա սօղուս պադրեօրսուս։ Զինչէքլէր, անդն աեադրնա տիւշտիւ։

«Մէրգում, պէնի սէլամլամադ իւզրէ չաբդասընը չըգարը, վէ պէն օլ վադրըթ, Մէրժ Սլաէնօֆսկոն տաղ գաֆասընը, քէտի կիսի կէօղէրինի, վէ ուղուն պրիեըդլաըրընը կէօրտիւմ։

27

«Թաղիկ անլաեադիկըմընիզ քի, դիեադէսկէյլէ հիտաէթլէնմէյի խոսմ։

«Նէք թէադրիցյոէ, նէք կիւնիւ, վէ նէք տաղթաա վուգու պուլան պիր թէադիսպ, պու եօլտա վուգուա կէլմիյիեոէ, պունուն նէթիճեէսի նէ օլաճաղը խոսմ։

«Պէն, էմին օլաուղումա հիտա խոխեօրում, լաքին բըէնամն ա, պանա դիեադէսկէյլէ օսոնճ կէթիրէճէկ մուհադադ խոսմ։

«Նյմէ, ֆինքրիմ պու միւլահաղա նէյ ակնլուլ օլադ, օ կիճէսի կէօղիւմդիւ դաբաեաանդարմ։

Ժօրժ. – Ա՛հ, էլադթիթէ օ կիճէսի անը կէօրիւեօրաունուլ, վէ անը տիւշինիւեօրումնուլ։

Ֆանին. – Եիւազհէսիլ տիւշինիւեօրում, լաքին, միւտաէթի էօմրիւմտէ, դաղշրմա պու տէրէճէ մէքրում

ալը քիմնէ տահա չըզմամըշ խտուվինի քէնտի քէնտիմէ ակօյլէմէքտէ խոմ։

Ժօրժ . – Էկէրչի պէն օրատտա պուլտունտա խոմ . . .

Ֆաննի . – Նէ՞ եաբար խոննիզ։

Ժօրժ . – Ո մէքրուհ բրէնատէն սիզի դուրթարըր խոմ։

Ֆաննի . – Նա՞ալ դուրթարըր խոննիզ։

Ժօրժ . – Տուէլօհա տավէթ խոէր խոմ։

Ֆաննի . – Նէ՞ հադգ լէ վէ նէ՞ մուննատիպէթլէ տուէլօհա տավէթ խոէր խոննիզ։ – Պէնիմ խուտուսի իշլէրիմէ մուտտախէլէ լիմիէք իչլին , նէ՞ սէպէպ կէօսթէրէպիլիր խոննիզ։ – Ամըն հադգընտա տուչդուտուզ պուլունտուզում կիպէ , սիզին հադգընըզտա տախ տուչդուտուզ օլաճաղրմոան , չաւէտ պէնի սէվմէ խոննիզ , պէնիմ , պու մուհապէթտէն խոպէրիմ օլմաճաճադ խոչ , վէ սիզտէ , պէնտէն , բէք չարուդ խումխոննիզդի դաթթ խոէճէք խոննիզ։

Ժօրժ . – Ամա , խումխումի դաթթ լիմէզ խոմ։

Ֆաննի . – Բէք ալէա , էօյլէ օլսուն . ուզուն ուզադուէ մուճատէլէ լիմէքտէն խէ , սէօղունուզդու գադտուլ լիմէք , տահա էվլէա տըր ։ Նիհաէթի սիզ օրատտա մէվճուտ տէյել խոննիզ , վէ բրէնատէ , սէրպէստի մէ յոտան պուլմուշ օլտուղունոան , թադիեաթըն քէնտոնին ակա լիմիզ օլտուղու ինատճըլըղընը խոպադ խոէպիլմէքտէ խոչ ։

« Ուրթէսի կիւն թէատրոտտա իճրա խոնլէն բրօֆեսոան խանէմ ա լոէթխոտ , քիւչիւք սալօնումուն մուտտալ խուզէրինէ աչիքեատրէն վազ խոնլմիշ պիր պուքէթ վէ պիր գադթ տահա կէօրտում , վէ բիւր հիտոէթ քէսիլիպ , պէսլէմի չաղըրտըմ ։ Մէզպուրէ տախ ֆէվգէլատէ թէատճիւլ կէօսթէրէրէք , պէնիմ զայպուպէթիմ էոնատէ , քէնոնոխինատէն զայրի քիմսէնին ակադ պուտմամըշ օլտուղու մէզքիւր օտաոտա , օ գադթ իչէ պուքէթին նա՞ալ գօնուլմուշ օլտուղունու պիլմէոիկինի պէեան էյլէոի ։

«Մէզպուրէն ունէի, վէ ուշս օլսա օլմասա, ատ վազըա Թէքրատ նէտուիլինատէ, պիզ ընդդաճ ու մէր հաւէթ քէնտիսինի Թատա նուէճէկիմի նատէր վիրտիմ։

«Օ ադշամը, Թէաթրօտա, Սէրճ Ընտէօճօճի, նէք ադշամվի ըօժունատա օՀուրմուշ օլուպ, վէ Խանըմատա պուլունան պիր խակէմնէ իւղէրինատէ, մահատա պուքէթ էրտէն պիր Թանէ տահա կէօրտիմ քի, Մէմէլաթը օղուտուդում ալրատա, աեոպլարըմա ծօղրու ամատը։

«Օետն պիճաքտէն ծօնրա, վիրտիկիմ դաճի էմնըէրէ մուզայիր օլարադ, դարուճունան օտաորնատա, արադամատա, վէ էվլիմին էշիկինատէ, պիրէր պուքէթ պուլատում։

«Եու պուքէթէրտէն պահա իՀմէդնիկիմնէ, պիրի օտանտըրըեօրում, ոէյՀնէ մի. – Հալատա քի պունլարըն պէնի նէ տէրէճէ օտանտըրտըդընը մուհաքէմէ խոէպնիլրսինինէ, տօսԹը ադիրիմ։ – Յինէմադը պու խուտատա ֆէնվէնատէ հիտատէԹլէնէպ, քէնտիսինէն չըդմըշ խոխ։ – Ուսմուէն հէր քէս նէ, վէ խուտատա բրէնա Ընտէօճօճի նէ տէօնէուշմէք արզուսինատէ պուլունմադատա խոխ։

«Նէքի նուշ կիւն ատահա միրսը խոխպ, պու միւատէԹ զարֆընատա եադմուր կիսի չինէքէր եադրը խոէ ոէ, պէն, սիզի օտանտըրմամադ նուզրէ, Թաֆխիլէն պէեանըրնատան կէրի տուրմադատայրըմ։ Զատէհու, ադիր կիւն, էօյլէսէն ծօնրա, Թէաթրատա բլօվամ պուլունմատըդպ, ամէնչիմին քէնարընատա պիլմէմ նէ՛ կիսի եէնի ադիր ըօղ միւԹալատալյա մէչդուղ օլատուդում ալրատա, նամէհան դադու չալընադադ, բրէնսին զահիր օլատուդունու կէօրտիմքի, կիւնէք պատա Թամըը ադիր ոէյամ վիրտի։

«Նէք ոէֆա դօրդու հիտա նէմտիմ, լաքին պու հալիմ, բէք ազ վադրըմ իմՀիտատա նէմտի։

«Դօրդաճադ նէ՞ ոէպէպիմ վար խոխ... Մուխամէտա զուհաբնատէ, եալընըդ ադիր բէնչիրէ աչրադ, եօլտան կէչէնլէրի եադատրմա չալըրմադըդըդում մադԹուտադ քեռաֆի

խոր։ Պինաէն ալէյհ թէհլուքէ պուլունմամըշտըր խոր։

« Ցէհշէթի եէլինէ հիւտուէթ գայիմ օլարագ , ամէնդ իշէ նիհաեէթի վիրմէքլիկէ , վէ շու թէհմամիւլ օլունմազ թաղեիդի պէր թարաֆ իմժէլիկէ դարար վիրմիմ։

« Պիրաէն ալուբ աեռագա գալդըղդ , օսայլըղդ վիսաֆիրէ աօղու եիբիւտիւմ , վէ պաշգան աեռագա գաոար թահդելսամիդ պիր նազար լէյ թէճէաուս իմժանքդաէն սօնրա ,

« — Սիդ բրէնս Ա.լաէօնօֆմո՛ւսունուդ , ամէյ սիւսալ իմժամ։

« — Էվէթ , ապիղէմ , - ամէյ ճէվապ վիրադ , - էկէրչի պէնաէնիդէ միւսաաաե խոբրանէնդ , սիդնի աշըգ դուլունուդ . . .

« Պէն ամ . - Մէմլէքէթինիդին բրէնալէրի , խուսուսա սիդէ պէնդէնէնէրէ , մէմլէքէթիմիզին Ց՛ն բիւ վէ գաոա ամէմլէրինաէն ասԱ պիեաոդ պաեագը տըրըար , - Վիրտուալ թէնալինէն խելաֆընաա օլարագ վէ խըզմէթ-քեարլաըրդը իշֆալ խաերէք , էվիմաէն էշէրի կէլմէդիկէնէդ , վէ սիդի գաոաւ իմժէլէնէք պանա եադըշմաադըղդը պիլմակիդնէդ Տալաէ , ապ օսաոա գաոար կէլմէեե ճիւրէթ իմժէլիկէնէդ , աեօյլէմիկիմ խոպաթ ադը : - Չ՛յ բրէնս Սէրժ Ա.լաէօնօֆ , Տէր նե գաոար սիդ բրէնս խոէնէդաե , գաոա վէ թէրաիեէսէդ պիր գիմէ իմիշանէդ , ամէյ նիաա իմժամ։

« Ա.լաէօնօֆ ադիսա թէպէսիւմ իմժէքաե օլաե , եալընըդ ոօկաե ԼէՏՑէսի գըղարմըշ խոբ։

« Բրէնս . - (Վէլադա ադաե խոէրէք , շէօյլէ ադէոբ .) Չ՛յ կիւզէլ գաոդըն , պէօյլէ պիր կիւզէլ ադըզդան չըգադ Տադարէթլէր , ճէվգէլաոե աշըգ օլան ճէնթըլմէն իչին Տաեա խոլէճէք պիր լութֆ ու ինաեէթ ադ։ - Սիդի կէօրմէքդէդիդին վէ սիդին իլէ լադըգաը իմժէդիդին զաթէն եաշաեադաղ խոդ , վէ սիդին իլէ պիր միւլադաթ շէրէ-

ֆինի լեհմէնին տախ լիմսէ խոխ, օլ մատսէ հագդընա տա միւսաատսէ լիմմէհէճէք խոխնախ։ – Պինապէրին պա՛ս եօլատա հարէքէմ լիմմէքլիկիմ խզճխզա լիմմէքսէ խոխ, վէ պուհատան տօյսէր նատիմ օյսունա, չհունքի լեհքրատ պաշլատագ իճատ խոէրխոխ, պաշլատաճաղըմ։ – Էյ հիւանա վէ տիլսէր դատըն, սիզ ֆէվգէլղաւէ տելատատէ օլատուզատա պիլիտանիլ։ Պահնա պիլտիկինիլ վհոպ էլ ապթթէ...

«Մէրզատ քէլատընա տէվամ խոէճէք լքէն, պէն քէնտոխանէ վադըթ պըլատմատըմ, վէ պիտէն պիրէ վէ չհատէթլէ քէլատընը շա՛ եօլատա դաթթ լյլէտիմ.

«— Հէր թատրճըա վհուլէ մադատընատա եաղատըտընատ պա՛ղա օլատուղատնա շայեանը խոթինդա պա՛տքէթլէրինիլ նէ՛ եաբատըղըմը սիզ պիլիեօլատնաղ։ – Ֆնաֆֆէտինի տէ քէնդիսէտէն տիշատը ֆըրատմատըմ, վէչհէֆէլէրատէն խօշատնատըղըմ հա՛ատէ, սիզին չհշէֆլէրինիզատէն պիր տանէտինի պիլէ էլհատա ապդատատըմ։ Կէլտիկինիլ եօլատն սիզի թատրատա տէդատընատ պա՛ղա օլատուղատն

լուճալըն առաթընաւն մը աբր, ոէյն սիւալ լիմոիմ։

« Բրէնա ոէ շէօյլէ ճէվապ վիրոի.

« — Ծիլպէր մաոաս, սիդն թէէմլէն խոէրիմ քի, շու պրոաս հիոաւէթլէնմէքլիկինիդ ղաթէն ալիր խէթա աբր։ — Կիւնիւն ալիրնոէ պէնի սէվոիկինիդոէ, պու հարէքէթինիդէն նաչի թէէոաւթ խոէճէբանիդ...

« Բրէնայն քիւաթախլըդընը օ սէրէճէկ դաոար չըդմազ, պէնի ալուէթըն պիւէթըն ղաղապնաք պիր հալէ գէյմազլա,

« — Ա՛հ, լաքին սիդ, մինաահալէթոիդ պիր քիմսէ օլաուգաան պաշգա, պիէոէպ խմիշանիդ... Կէօրմէէօրաունուդ, սիդի թահդիր խոիեօրում, սիդոէն նէգրէթ խոիեօրում, ոէյի նիաա լիմոիմ։

« Բրէնա տախի, պանա – Պունլարան հիչ պիր շէյ չըգմազ, սիդ պէնի պէհէմէհալ սէվէճէքանիդ, ոէոի։

« — Ա՛լա, ոէոիմ։

« — Ջաթէն պէնիմանիդ, ոէյի պէէան էյլէոի։

« — Ա՛լա, ալա, սիդին օլմաեաճաղըմ. սիդին օլմազգան խոէ, էօլմէեի թէէրճիհ էյլէրիմ, ոէոիմ։

« Բրէնա. – Խա՛յր, խա՛յր, սիդ էօլմէեէճէքանիդ։ Համթա էօլմէոիկինիդէ ոէ մէճիուն օլաճագաբընըդ։ Պէնիմ ասաղըմ չօդ դիեաոէ սիր, իդթիղա լիմոիկի դաոար պէքլէեէճէեիմ։ Համո օլուն, պէն թէէլաշըը պիր քիմսէ ոէյլիմ. հէր շէյին վագթ ու սաաթընա պէքլէեէալիլիրիմ, ոէոի։

« Պէն. – Բրէնա, թէէքրար սէօյլէեօրում, պուբաոան ոիշարը չըդըն, եօգաա շու բէնչիրէեի աշըպ, պաղըրըրըմ, ոէոիմ։

« Ա՛լոէօնօճ կիւլմէկէ պաշլաոը, վէ շէօյլէ ճէվապ վիրոի.

« — Վա՛յ, հիւաէնա մաոամ, բէզալէթ չըդաոմաեը՞ մը ոիւշիանիեօրսունուդ։ – Լաքին ալէն նիչէ Բարխալըէր,

վէ ախլաէը Բարխալ գաղընալար Թանըմըշըմ քի, ալիվին պու հարէքէթ ու մուամէլէնիզաէ պուլունմադըդըն, եաշամաեը բէք ալէա պիլմիշլէր տիր։ Ինանի, ալիվ աէ անլէր պըլասընա կէԹիրմէք լազըմ օլուպ, պունու խաչ ալէն աէրհահաէ խոէրիմ։ – Թէքրար կէօրիւշմէք լուզըէ, չիմոխլաք Ալլահա բամալըտըզ, է՛յ քիչիւք շէյԹան... Ալվ, զարիպ ԹապիեամԹը պիր մախլուգաունուզ, վէ պու Թապեամըն ըլմընըզ իչէն, ալվ ատա գիեաուէ ակվէճէէիմ։

«Բրէնա, հէր վադըԹաան գիեաուէ Թէպէասիմ իվմէ տիկի հալուէ, պանա կիուղէլճէ պիր ակլամ վիրիա, մուգաադաԹ իվԹուկնէն կիվմէկէ հազըրըմ։ Հէր նէ վադըԹ արզու խոէրսէնիզ, պիրլիքտէ տախի կիսոէրիզ, ակյի ճէվապ վիրտի։

«Պաոէհու եօրկուն օլաուղում վէ խուսուսիլէ կիվԹիրա իչինէ պուլունաուղում հալուէ, պիր գօվԹուգդու խակէմլէէէ օԹուրաում։

«Մէրգում, սէօզլէրիմի, դաբունուն արզաալընաան կիվմիշ օլաուղունաան,

«— Գաասվէթ իվմէէվն, ազիզէմ, խաԹէասիվիննէզ մահէլլէ մէճիուննէն կիվմէկէ հազըրըմ։ Հէր նէ վադըԹ արզու խոէրսէնիզ, պիրլիքտէ տախի կիսոէրիզ, ակյի ճէվապ վիրտի։

«Պաոէհու եօրկուն օլաուղում վէ խուսուսիլէ կիվԹիրա իչինէ պուլունաուղում հալուէ, պիր գօվԹուգդու խակէմլէէէ օԹուրաում։

«Սէրժ Ալաէօնօֆրուն, պանա գարշը հէր կիունա ԹէշէպիուսաԹըններ արԹըրաճարը կիսն կիսոէ աչիքեար օլուպ, պու ԹէշէպիուսաԹա գարշը քէնարիկ նէ՞ Թէսալիր վէ վասըԹա լէ հիմաոէ խոէալիլիր խոմ. – Կիունուն ալրինաէ շու եա պու կիունա տուղաղա տիւշմէքտէն նա՞սըլ քէնարիմ տադընապալիր խոմ։

«Ծնաան ասնրա, նէ՛ պէնիմ ֆրանսըզ պէալէմէմ վէ նէ՛ տախի Բուսիալը խըզմէԹճիմէ զէրրէ գաասը էճնէյէէԹ խոէմէզ խոմ։ – Սէրժ Ալաէօնօֆրուն, խրիսԹոֆոր տախի

ըբշվէթ իւէ ճէրպ իթմիշ օլաուղունա շիւպհէ օլունա-
մաղ իտի :

« Պուննլարը թաւրա իտիպ , եէրլէրինէ ուիկէրլէրինի
թայեին իթմէբլիւն ալը ատա ուիւշունաուա , գապաթ պուն-
տան նէ՞ մէնֆաաթ հասըլ օլապիլիր իտի. – Բրէնա, անլէրի
գապանմըշ օլաուղու կիպի , ուիկէրլէրինի տախի գապանա-
պիլիր իտի :

« Ֆիմին հիմաեէսինէ միւրաճաաթ իտէպիլիր իտիմ : –
Պէնի թէապիւ իտէն շախսըն վազիեէթինատէն եիւքսէք
եախօա օնա միւսաիլի վազիեէթա քիմսէեի թանըմազ իտի-
տիմ : – Պունատան գաթինազար ատա էվհամ ու խէեալաթա
գահիպ օլմաեօղուտա. շէօյլէ քի , լինճալտան օլան պիր գա-
թըն գէնատօսթանէ հարաքեաթ վէ մուամէլաթընա գարշը
քէնտիսինի միւտաֆաաատան աճիզ կէօսթէրէն պիր օբէրա
պուճ խանէննաէ գաատընընըն շու ինֆաատսինի իշխատէնլէրին՝
պէնիմ հիսս իթտիհիմ թէհլիքէեի թաատիպ իթմէեէրէք ,
ինֆաատ վէ հարէքէթի վազըտմը սօն տէրէճէ շաշգընըզ
վէ մուճիպի խաթինզա ատտ իտէճէքլէրինի պիլիր իտիմ,
չունքի պու թէհլիքէեի , քէնտիլէրինէ թաարին ու թայեին
էյլէեէմէզ իտիմ :

« Ինթէ , օ միւսիհէմ թէհլիքէ , ֆինբրիմատէ թէմէլ թու-
թուպ , տայիմա անը տիւշունմէքտէ , վէ օ մուխաֆէտա
նէ՛ տուրէթտէ գարշըմա չըգաճաղընը քէնտի քէնտիմէ սի-
վալ իթմէքտէ իտիմ :

« Նէ՛ թէաթրօ տախիլինատէ վէ նէ՛ խարիճտէ գօրգտու-
ղում մուխաֆէտատաեա տիւչար օլմաեաճաղըմը զանն իտի-
եօրտում : – Պինապէրին , քէնտի խանէմտէ , վէ իբի նէֆէր
տատաղաթընըզ խըզմէթճիմին ատտաընատա օ մուխաֆէտա
պէնի թէհատա իթմէքտէ օլուպ , կինճէնին պիրինտէ , պէս-
լէմէմին պէնի ույդուտա պիլէրէք , բրէնտի օտամա կիր-
տէրճէկինէ խաքեաթ օլմագտա իտիմ :

« Պաղը թէաթրօ օեռունընատա վէ ըօմանելատտա կէօ-

ըլլէր էարարի օտալար կիտի , ալէնիմ եաթադ օտամըն տախի մաքինալը օլմատըղընա խաքեաթ օլմադ լուղրէ , իշ-պու օտաեը քէօշէլի պուճադըը մուայեէնէ լիթտիմ :

« Պու թէֆթիշ ու թահդըդաթըմ հէման միւքէմմէ-լէն պէնի թէէմին լյլէտի : Տիվարլարըն իշինտէ հիչ պիր կիղրի օղլ օղդ խոր : – Նէի դաթը պիր հալը լրէ դաբը օլան տէօշէմէտէ հիչ պիր տուզադ կիղլէնէմէդ խոր : Թուա-լէթ օտասընըն տա դաբուտու պուլունմամադտա խոր : Եա-լընըզ իշպու եաթադ օտամ լրէ եանընտաքի տալօն արա-պընտա լիմթիլաթ խոէպիլէճէէ տուդէթտէ պիր դաբու պուլունուպ , պու դաբունուն տա նէի տաէտա գուվվէթլի սիւրկիւտիւ վար խոր :

« Նամի , կիճէլէրի , սիւրկիւ լրէ դաբուեու մաղպութ-ճա դաբատըդտան պաշգա , դաբունուն արդասընա տա-խի քիւչիւք պիր մասա , վէ պու մասանըն իւաթիւնէ մու-վաղէնէլի տուրէթտէ նէի գօլթուգըու խակէմրէ գօր խ-տիմ : – Պու վէճճրէ , էն տէրին ույդուտա օլանըատը պիրէ ուեանտըրաճադ պիր թատնաշա հասըլ խոիլմէքսիզին , դա-բունուն , խարիճտէն աչըլմասը միւմքին օլատաղ խոր :

« Իմթիհադ իմտիկիմ թէտատիրի իհթիեաթ-քեարա-նէ պու դատար տէյիլ տիր :

« Պուլունտուղում թէամթօտա իճրա խոիլէն « Բարիս էօմրիւնիւն հայտուտըը » նամ լուպիեաթտա , Ֆիօրէլա-յօլունու իճրա խոէր խոիմ :

« Պիլիրսինիզ-քի , Ֆիօրէլա՝ պիր հայտուտ դըղը տըր :

« Պու օեունուն պիրինճի ֆասըլնտաքի էլախէմին իդ-թիղասընտան օլարադ , դըրմըղը ֆիոթանըմըն իւզէրին-տէ , սիեահ դըն իչինտէ օլարադ , կիւզէլ , ուճադ վէ զաեէթ քէսիճին պիր խանչէր թաշըր խոիմ : – Պու խանչէ-յի , բատը վէ բիս պիր հալտէ օլարադ պիր չէրչիճիտէն տա-թըն ալմըշ խոիմ , վէ կիւզէլճէ թաւիր իմթոխրմիշ օլտու-զումտան , բէզ ալէտ իշիմէ եարամադտա խոր :

«Պուհու հիշ պիր վազըթ եանըմտան աերըմտազ խոխմ։

«Թէամըօռա կիլմտիկէմ կիւն, վէ կիճէլէրի խանէ-մէ ատքռէթ էմտիկէմ զէմանլատտա, մէզքիւր խանչէրի, էռվասլըմըն ճէպհէրինտէն պիրինտէ սադըր խոխմ։

«Նիճէ, եամթազա եամթմազտան էվվէլ, գընընտան գօլայցա չըգարըլտըգընա թէէմին օլսուգտան սօնրա, պաշըմըն ալթընա վազ խոէր խոխմ, վէ էմնիյէթթի պիր թարըգտա, գէնտի գէնտիմէ, պու սատըգ տօսմտում սաեէ-սինտէ գիմսէտէն գօրդմատըգըմը պէեան խոէր խոխմ։

«Լաքին պէն պու թէատալըրի ինթիեամ-գէտանէեի ինթթիսապ ինթտիկիմ հալտէ, չօգ տէճա ինսանըն էօմ-րիւնտէ զուհուրա կէլտիկի իւզրէ, զանն խոէրսիզ-գի, պու թէատալէրիմ հիշ եէրինէ ինթթիսապ օլունսուրլար խոխ։ Շէօյլէ-գի, գուվվէյի թէխայեիւլիեեմ իլէ ատտէր զանն կալէտիկիմ եէլտէյիլմէնլէրինէ գատը-զը սայգի պիր գալէեի թէալիհ վէ թէճհիզ ինթտիհ օլուեօր խոխմ։

«Զիւնգի, բրէնա Ալտէօնօֆա, պիր հաֆթա միւթէ-մատիէն եօլումտան իւզէրինտէ թէատուֆ ինթտիկիմ, վէ հէր ադշամ թէատրօտա գէնտի լօժունտա կէօրտիւկիւմ հալտէ, պիրտէն պիրէ մէրգում նապէտխա օլսու, վէ պիւ-եիւք պիր զաթա տիբլօմասիճէ եէնի պիր մէմուրիեէթ վէ-րիլտիկի, վէ պու զաթըն մուվաֆֆագիյէթէն Ռուսիատան հա-րէքէթ ինթտիկի շուեու պուլսուս։

«Ը՛հ, եա Բատպի, պու սըրատա նէ՛ գատար մէմ-նունիյեէթի հիսս ինթտիկիմի, վէ բահաթճա նէֆէս ալտը-գըմը պիլէմէզսինիլ։

28

Օլ էնասաէ Ֆաննի Լամպէր, լիֆասէսինի քէսէրէք,
— Տօսթում, պիրէր ֆինճան չայ իչելիմ, ասէսի։
Ժօրժ. – Բէք նյի, ապիզէմ, լաքին հիքեասեէնիզի դաթթ ինժէեին, վէ մուսասաէ նոին քի, ֆինճանլարը պէն տօլտուրաեըմ։
Ֆաննի. – (Կիւլէրէք.) Հապըզէթէն նապդ խոէկէլտիկինիզ շու սապըրըըզըզ, հիքեասեէ նադլ խոէպիլմէքլէք ինք ինթիտար ու էհլեեէթիմ իչին պիր չէրճի տիմէք տիր... անճադ պու սապըրըզըզընըզըն խալնսանէ օլտուղունա պիլսէմ...
Ժօրժ. – Օլ պապաէ չիւպհէնիզ մի վար տըր։
Ֆաննի. – Լաքին շու հիքեասեէմ, սիզէ օսանճ կէթիրիճի զանն օլունմասեօր մու։
Ժօրժ. – Եէմին խոէրիմ քի, հիչ պիր հիքեասեէ, պու գատար ճալիպի էհէմմիեեէթ վէ մէրագ տէյիլ տիր։
Ֆաննի. – Հալպու քի պէն, պիր տաղ դիեատէճէ թաֆսիլաթա կիրիշէրէք, հիքեասեէմի ուզաթըեօրում զանն խոէեօրում, մատէմ քի սիզ պու հալսէն մէճիուն օլուեօր խոէնիզ, պէն տէ, նադլիեեէթիմէ տէվամ խոէրիմ։
« Սօն տէֆա օլարագ, Հայտուտլար նամ օեունատա Ֆիօրէլլա ըօլունու իճրա խոէեօրում։
« Գումբանիա, զայրէթիմսոէն մէճիուն օլտուղու ճիհէթլէ, օն պէշ կիւն պանա խոլին վէրսոէ։
« Բուսիատա, խուսուսիլէ զաեէթ սօղուդ հալալարատա այըդ արատալար գուլանմադըդ, ալէսոէվիեե տաէթ օլմուշ տուր։ – Կիւրթէրէք տարըսարագ, էն շէոիտ սօղուդ-լարա պիլէ գօլայցա գադրը տուրտուլապիլիր։

« Հալապու քի , պէն , սէսիմի , հէր կիւնա ֆէնա էօքսիւրէն մուհաֆազա իմմէքլիկիմ լազըմ կէլտիկին- ջէն , մէղքնւր ատէթի իճրա իտէմէիպ , գաբալը պիր գունբէ արապասընա օթուրուր իտիմ :

« Պու արապաեա սիեահ վէ պիւեիւք պիր ալ պաղա- նըը իտի : Վազաա պու հայվան բէք չօդ եիւրիւեէպիլիր իտի իսէ ոէ , ֆէվգէլատէ սէրի իւլ հարէքէ ոէյիլ իտի :

« Օն ոէֆաքի ըօլումու իճրա էթտիկիմ ազշամ , եանի սաալ օն պիր պուչուգ ոուլարընաա թէսլիմ էօոան չըգ- ըմաա , օեունճուլարըն տայիրէսի գաբուտունուան իւչ ա- տըմ ուզագաա , պէնիմ արապամը , ալըմը , վէ Ռուսիալը արապաճըմ իլանը կէօրսիւմ , եախօտ կէօրիւեօր օլաու- ղումու զանն իմտիմ :

« Տէրհալ պու արապաեա բաքիպէն , գաբուեու ալ- գըճա գաբատըմ , վէ քիւրքիւմէ միւմքին մէրթէպէ սա- լըլատըմ :

« Արապաճը , քէնտիեէ մախսուս օլան լիսան իլէ պիր սէս չըգարմասընտա , արապա , գարըն իւզէրինաէն սէս- սիղճէ հարէքէթէ պաշլատը :

« Արապանըն հարէքէթէ պաշլամասընտա , հայվանը- մըն , հէր վագըթտան գիեսատէ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իմմէքտէ օլաուղունու զանն իմտիմ , վէ պունատան տօլա- եը մէճնուն օլաում , զիրա , պիր ան էվվէլ աթէշիմին ե- նընտա պուլունմադըղը չէսիսէն արզու իմմէքտէ իտիմ : Հալապու քի , օն իքի օն պէշ տագըգատա , խանէմին գաբու- սունա վասըլ օլմադըղըմ թաալիի էքէն , մէղքնւր սիւրաթ- լէ կիսիշէ բաղմէն , արապա էլան տուրմամադատա իտի :

« Օօղուգատան արապանըն ճամլարընը պուղ պաղա- մըզ օլաուղանատան , նէրէտէ պուլունաուղումու կէօրէմէ- եօրսուս : Բէնչիրէլէրսէն պիրինի միւչքիւլաթլէ էնսիր- սիմ , վէ արապամըն կիմմէքտէ օլաուղու գարանըգդ եօ- լու թանըեամասատըմ :

«Բէնէլուէեի աշակերտ էնտրուիկիմ արբատա հասել օլան ճիւղի պիր սէտա իւղէրինէ, զանն խաէրսին քի արա-պանըն հարէքէթի տահա զիեատէ չարուդլանսը։

«Էկէրչի Րուսիանըն Օրլօֆ ճինանէնատէն օլան սէրի իւլ հարէքէ ամէլարընը պիլիրսէնիլ, մէղքիւր հարէքէթի սէրիա սէպէպլէյէ նէֆէսիմին պիր դաչ ատնիյէ դատար քէսիլ-տիկինի անլաեատալիլերսինիլ։ – Նասըլ օլուպ տա, պէնիմ հայվանըմ պու մէրթէպէ չարուդ եիւրիւեօրտու, աճապա չըկընը՞գ մը քէսպ իմիշ տիր, եօգսա տիկէր պիր հա՞լ մը վագը օլուեօր տէյի քէնտի քէնտիմէ տուշիւնմէկէ պաշ-լատըմ։

«Պինապէրին, հէեէճանըմտան նաշի տիմիրճիմէքտէ օ-լան պիր սէտա իւէ, իւլանը չատըրտըմ, ճէվապ վիրմէտի։ Ա-րապաեը տուրտուրմասընը էմի իմիտիմ, իմիտաճ իմի-մէտի։

«Իչիէ օլ վագըթ, պիր տուզաղա տիւշմէք խուա-տուսընատքի դօրդում վէ վէսալէսէմ, ֆինջրիստէ դավա-լէշտի։

«Ոու պապտէ եանըլմադտա օլմատընըմա թէէվին օլ-մադ իւզրէ, արապանըն դաբուլարընատան պիրինի աչմաեա չալըշտըմ։ Նաբին, պիրնէտիկիմ պիր նէվ մաքինա իւէ պու դաբուլար գաբանընը իտուկինատէն, վագը օլան զայրէթի-մէ բաղմէն, պիր տիւրլիւ աչամատըմ։ – Զաթէն պու հա-ւի մէմալ իտիեօրտում, վէ իչիէ օլ վագըթ հէր չէյի ան-լատըմ։ – Օթուրտուղում արապա, վէ պունա պաղը պու-լունան աթ պէնիմ տէյիլ իտի։ Ա՛րապա, պէնիմ արապա-մա պէնզէտիկի կիտի, հայվան տախտ չէքիլ վէ գրեաֆէ-թիւլէ պէնիմքինէ պէնզէմէքտէ իտի իսէ տէ, եիւրիւմէք-լէքտէ, պէնիմ հայվանըմտան եիկիրմի գաթ զիեատէ սէրի իւլ հարէքէ իտի։ – Ա՛րապաճը տախտ, ուզուն պրէրըգ-լա-րը, վէ կէօզլէրինէ գատար էնտրիլմիշ օլան քիւրքիւլ գալ-բաղըյա իվանա պէնզէեօրտու։

«Հասըլը ալէյհիստէ դուրտուլմուշ օլան տուպալը մուհաղաղ տուրէթմուէ անլատըմ։

«Պու տուպալը քիմ դուրմուշ օլապիլիր էտի։

«Պու խուտատա զէրրէ գատար չիտպէ միումքին օլմաճըլ, գարանլըգտա, Սէրժ Ալէքսէօֆի խամինին գարշըմատա բարլատըլմըսը զանն խոխեօրտում։

«Շէօյլէ քի էրքէնտէ մէրդում, պէնի գօվալամագտան տուր օլմուշ օլտաղ, հաթթա հէր կիւնա էճիկէյէթմէկտէն կիմսէ մահէլլէ պըրագմամագ իստէր, կիւեա Ռուսիատան կիթմիշ տիր կիսպի պիր թէվաթտուր տախի չըգարտըգտան, վէ պու տուրէթլէ պէնի միւթմէյին վէ միւսթէնտի գըլտըան ուօնրա, նիհէթ ու մադէտէնին իճրատէ տէվամ էյլէմէյտէ խոխ։

«Ինանըրմըյընըզ քի, պէն, միւսիհէմ վէ գայրը մուայէնէ պիր մուհաթտա գարշըյընտա սինիրլի վէ գօղգատ օլտուղում հալտէ, պու մուհաթտա տահինլէնսիկինտէ, նաիէհան ֆէվգէլատէ ճէսարէթ գէտտի իթտիմ։

«Վատտա նէֆրէթի տիմէ իլէ գարըշըդ ֆէվգէլատէ պիր հիտատէթ ու զատատ հիտա էյլէմէյտէ խոխ խոխ տէ, դաթթան դօղդմաեօրտում։ Ճէպիմի եօգլատըմ. վէ քիշիք խանչէրիմի պուլտուղումտա, քէնտի քէնտիմէ,

«— Համտ օլսուն, տաչլարըմ ապատրըղընտա, էօմրիւն իւմիւն էչինտէ, րօմանլատտա կէօրիւլէն գահրամանն գատընալ կիպի հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուղումտ մահգուդիեէթլէ խաթըրլաեաճադրմ, տէտի։

«Ալտապա, հալէտ եօլունա տէվամ խոխեօրտու։ – Վատըզըրն ուօն էվլէրինի ատգամըզտա պըրագատատ, չէհիրտէն տիչտըր չըգմըշ խոխ։ – Ալտապա, պէնիմ իչին մէճհուլ օլան պիր թատրիգտէն կիսոխեօրտու։ Պու եօլուն իչի թատրաճիլնտա պիւեիւք ապաճլար վար խոխ, վէ պուղնատրըն եաբրատգըզ տաղլատը, գարանլըգտա տէհշէթլի պիր թատվիրտէ կէօրիւնիւեօրլար խոխ։

«Մէյ եահաթըմըզ ալիր սաաթտան գիւեատէ իմի խտաս էթաի։ Պու միւսաֆէթ զարֆընտա ադալլի ալթը ֆալտան եօլ գաթթ էթմիշ օլտուղտան հիսաապ էթաիմ։ – Բէնչէրէեի աչըդ պրատմըշ խաիմ։ – Ս.րապանըն տէրտունէ պու՛ղ կիպի սօղուդտան տօնմուշ խաի։ Յիշէրիմ, թէ.քրար խաէրիմ.քի, գօրդումտան տէյկիլ, իլլա սօղուդտան թիր թիր տիթրէեօրտու։

«Պիրտէն պիրէ, հայվանըն հարէ.քէթի եավաշլանը։ – Ս.րապաճը գապա պիր սէս չըդարը։ – Պիր քամադըղըն եախօտ պիւեիւճէ.ք պիր գաբունուն աչըլտըղընը իշլիթտիմ։ – Ս.րապա եօլունու թէպտիլ էթաի, վէ հայվան՝ աէրթ գարըտ իլէ գաբանմըշ օլան թարիդի թէր.ք իտաի, եուամշադ օլան գարըտ իւզէրինաէն եիւրիւմէկէ պաշլաապը։

«Պիր քէօշկէ եախօտ սէյֆիէեէ կէօթիւրէն պիր եօլա կիրտիկիմիղի զանն էթաիմ, վէ պու պապատէ տէ եանընըմաեօրտում։

«Ս.րապանըն գաբունտունատան տէշապը էեիլիպ, պիր աղուղտա ըշըդարտ իլէ բարըմաեան պիր պինա կէօրտիւմ։

«Հայվան, եէնիտէն սիւրաթը հարէ.քէթլէ, էքի իւչ տադըգատա, պիր նէրտիվէնին դարչըրնատա տուրտու։ Պունուն թաշ դատէմէլէրինատէն ճամէ.քեանը պիր գաբուեա կիտիւր, վէ պու գաբուտա, զարիպ ուզրուպտէ եաըրըմըշ պիր հավլիեէ աչըլըր խաի։ Իշտու հավլի, պիւեիւք քիլիսէլէրին օրթասը կիպի եիւքսէ.ք օլուպ, պէհէրինատէ եիվիրտի մում պուլունան վէ սիլահը վէ զըրհը աատէմլէրին թաավիրլէրինատէ օլան չէմատանըպ իլէ կիւնտուզ կիպի թէննուր գըրընմըշ խաի։

«Ս.րապանըն, նէրտիվէնին դարչըրնատա պուլունան գաբուտա, չիւպհէսիզ արապաճընըն՝ օթուրտուղտա եէրտէն հարէ.քէթ իթտիրտիկի ալէթ վաըթտըյը քէնատի քէնատէկ աչըլտը։

«Աղտաւտան աշտղբեա էնտիմ։

«Հէնուղ կէնճ գըղ ւրքէն, վէ ֆօտուր-Մօնմարթր ասֆալտայի քիւչիւք մէսաքէնէմիղտէ, ոչվիւլու քէտէրիմ իլէ պէրապէր իւգամէթիմիզ էնտատէ, քիրա իլէ վէրիլէն բօմանըլատուան քէք չօղունու օղուտմուշ իտիմ։

«Ոու բօմանըլատուան, էակէ վէ եէնի քէք չօղունատա, ֆէվղէլատէ տիլտէր վէ կէնճ գատըն վէ գըղըլատա թէատուի ւմիճ իմիմիշ իտիմտի, պէնիմ իչին հէնուղ պաշլատուան ահվալէ մուշտալի ահվալ ու վուգուաթ, հափղըրընատա ղուհուրա կէլմիշ տիր։ Ինմոի, էակէ վափըթ լատուա քէք չօգ տէֆա վուգուա կէլէն, վէ լաքին զէմանէմիզտէ, կէրէք հափղըղի էօմիւր տախիլինատէ վէ կէրէք գուվվէյի թէխայեիւ լիւե իլէ թէէիճ օլունան ֆիլթատլատուա նատիր օլատոգ կէօրիւլէն նէվիսա սէրկիւղէշթի վափըտատուան պիրի, պանա տախի թէատուճ իլթիճիկ ճիհէթլէ, իտթէր հաթէղ ատ հալէ գաթլանմափըմըզ չատխիղ իտի։

«Հաթթա շու ադրատա պէնատէ շէօյլէ պիր ղարիպ հալ վափը օլուս֊ֆի, զէրիկ գատար գօղգու հիսա իլթիճէ շէօյլէ ատուրսուն, վափթիյլէ սէվսիկիմ պիր բօմանը օգուր֊ֆէն, ադատա շու պիչարէ գատընըն սօնու նէ օլաճագ ադը ատէյի մուլահազա իտէրէք, օ բօմանըն եաբրագըրը֊նը եւուրէկ չարըընթըսըյտա չէվիրտիկիմ կիպի, շիմոի տէ, պիզգաթ քէնոի պաշըմա կէլէն վափըանըն սօնու նէ օ֊լաճագ ադը ատէյի ղարիպ պիր մէրագա տուշտում, վէ նէթիճէեի հալի անլամագըըղը ադղու իթմէկէ պաշլա֊տըմ։

«Ոու սէօյլէտիկիմ ղարիպ տիր, տէյի՞լ մի։

Ժօրժ. – (Եւքսէք սէտա վէ հէեէճան իլէ.) Հափը֊դէթէն սիզ պիր գահրաման իմիշանիլ։

Ժաննի. – (Կիւլէրէք.) Գահրաման օլատուղտումու պիլ֊մէեէրէք էսէրը գահրամանի իպրաղ իթտիկիմի պէն տէ թատոիգ իտէրիմ։ – Ինմոի, ատսթում, իլթիֆաթ ընըղա

թէշէնքէնէ խոսէլիմ։ – Հէր նէ հալ իսէ, հիքեաւէմիզէ սէվամ իսէլիմ։

«Ա.եաղըմը հէնուղ եէրէ պասմըշ օլտուղում հալսէ, Րուսիայը պէալէմէլէր գլեաֆէթինսէ եաշլըճա պիր գաաըն, սէյֆիեէսէն չըգըպ, նէրսիվէնին գաաէմէլէրինսէն աշաղըեա էնսէ, վէ գարշըսընա սիզ չէօլիսպ, էլլէրիմի էօյմէք իսթէսէ իսէ սէ, պէն մլուսաւսէ իթմէսէմ։

«Պու գաաըն, հադդըսընա ֆէվգէլաւէ հիւրմէթ ս ըիաեէթ նէսմայիշլէրի իպրաղ իսէրսէք, պէնի, նէրսիվէնսէն էօզգարը ալըպ, հավլիեէ կէրսէկիր։

«Օրաաա պէն տուրում, վէ պանա րէհպէրլիք իսէն գաաընա իսթասէն, նէրէսէ պուլունսուղումու սիսվաղ իթսէմ։

«Պէալէմէ, լսանը մաաէրզաաըլյա վէ քէմալը նէզաքէթ իւղրէ պանա ճէվապ վիրսէ։ Մէզպուրէ, ֆրանըզ լսանընը անլամաեօրում, պէն սէ բուճաեը անլամաեօրում։ Պու հալսէ արամըզդա ճէրէեան իսէճէք վիսքեալէմէսէն հիչ պիր նէթիճէ չըգամաեաճաղը սէրքեար իսէ։

«Քէնսէ արզասընան կիթմէքլիկիմի էշարէթլէ անլաթըլմընան, պիլա թէրէտիւա պու նիսթարընա մուվաֆֆաղաթ կէօսթէրսէմ։ – Մէրդուժէ, գաաէմէլէրի նըզմիր հալըսըյա սէօշէլի օլան վէ թավանսան սըզը կիւղել պիր ֆէնէր իլէ վիւղէյսէն պուլունան էնլի պիր նէրսիվէնսէն էօզգարը չըգմաեա պաշլաղը։

«Դարիպ թաավվըլէր վէ ալա մութէալլիգ էշեա իլէ թէղեին իսէլմիշ օլան պիր ասֆատան պէրլիքսէ եէսրիսուք։ – Նիհաեէթ պէնի պիր տայէրէէ կէրսէկսէ քի, պունուն հալի օլտուղու էշեայը աթիգայը նէֆիսէ, ֆէվգելաէ հայրէթ վէ իլթիֆաթսընը մուճիպ օլտու։

«Պու տայէրէնին հալի օլտուղու զաեէթլէ վասի պիր սալօնսա վէ պիր եաթաղ օտասընսա, սըզըլսաղսան պէրու

ճէմ իսիլմիշ օլան ատաղը նէֆիսէեվ նադշ ու Թաւիճ՝ իմէ-
մէքլիկէ լուզում կէօրմէմ: Շու գաւարը այօյլէրիմ քի,
ապիզիմ ըհտատ էֆէնտի, պու տայրէտէ կէօրուլմէն հա-
լալ վէ էշհատը տայրէ պիէմտալ շէյլէր տիրլէր:

«Եամադ օտաներն տէօշէմէսի, մալի Թիլքի քիւբէ-
լէրինէ, հալը շէքլինտէ դաբանըշ իտի: – Պու գաւար-
ճըդ մալումաԹատան, գուսուրտունու հիւքմ իտէպիլիրսի-
նիզ:

«ՄիւԹէաւտիտ մուամլար, պիր շէյ հէնի այրն կիտի,
պէեան իմԹիհկիմ օտալարը Թէնվիր իմմէքտէ իտիլէր:

«Եամադ օտալարյա ադծուտա գարշըլադուը նըքիշէր
պիւտիւք չըմինէլէր մէլճուտա օլուպ, պունլարտա եանան
ճէհիմ ամէրէլէրտէն, ֆէվգէլատէ արճադըդ հատը օյուշ
իտի: Եարդան կէԹիրիլմիշ օլան կիւմիւշ պուխտումանլար-
ման, պէեադ պիր տիւման վէ նէֆիս գօգուլար հատը օ-
մադատա իտի:

«Եալընըդ պիր քիշիլիք տիւզէնմիշ օլան քիւչիւք պիր
ցատա իւզէրինտէ, ամԹիգ վէ նատիտէ պիլլօրլատատան իւյլ
իտիլմիշ, վէ իւզէրլէրինտէ նատէտան ատմալարը նըշէնմիշ
միւքէմմէլ տաշԹա Թադրըմը, վէ նըմԹիհա աշան ալճադ վէ
օզուդ Թաատլար, վէ ալԹտան ըհտիյաճ դըյմըդը շա-
բաղլար իլէ մէմլու վէնէսիկ շիշէլէրի կէօրուլմէքտէ
իտի:

«Պէն իտէ, տիկէր խատատաԹ իլէ ֆէնըրիմի նշդալ
նիմմէքլիկիմ ցազըմ կէլմըքէն, պու կիտի շէյլէրե մէրադը
օղատուդատան, անինտէ նադարը տիդդաՀԹըմա չարըտը:

«Խատան պէկլէմէ, քէնտի նատանը մատէրղաատըյա
էէնիտէն, վէ զաեէթի սիւրաԹէ նադըրատըգտա պաշլատը,
վէ զալիպտա աէօղլէրի նայլի միւատէԹ տէվամ իտէճէքի-
քէն, վադը օլան պիր նշարէթի, նադրատատըրը դաՀԹի նի-
սիտի, վէ ծտատան ոճդտա, մէղպուրե, նշարէթլէր իլէ մէ-
բաղրը անլաՀԹատա խալԹխատար այրըլադ էլէտի: Եէօյլէ քի տու-

*բաեա օթուրմադըղըմ լաղըմ կէլմիկինի , վէ պանա խըղ-
մէթ խոէճէկինի անլամըը :*

*« Հէր ապշամ , թէամթօտան խանէմէ ավուէթ իթ-
տիքտէն ածըա , պիր ապ սուբե խոէր խոխ : Խանէնտէլէր
վէ գօմէտիաճըլար , ապշամ թաամլարընը հէմ էրքէնճէ
իթմէկէ վէ հէմ տախի գարընլարընը մուքէմմէլէն տօ-
ղուրմամըզա մէճպուր օլաոգլարընտան , թէամթօնտուն
խոթամընտա սուբե իթմէլէրի մուխթաալարը օլմուշ սուր :*

« Պինաէն ալէյհ ածլըգտան էօլիւեօրսուս :

29

*« Գարշըմատա վապ խոխլմիշ օլան թաամլարընը նէֆա-
սէթի սէ իչմիհամը տահա գիւեատէ թահրիք իթմէկքսէ
խոխ : – Ճուբաընը տախի պէճան խոէրիմքի , բէք չօգ
թագսիրաթլարըմ էլէ պէրսաէր , պօղազալէրլիկիմտա վար
խոխ :*

*« Իմոխ , սուֆրատա օթուրաճաղըմ ընդատա , շու
եօլտա պիր մուլահաղա պէնի պու նիհէթտէն կէրի սուբ-
սուբսու : Գէնոխ քէնտիմէ տէհմիքի , « – Պուլունսու-
զում հալ , սոէթա մէլօտրամ թաալիր օլունան օճունա-
լարտան ընդ : Իմոխ , պու եօլտա մէլօտրամլարտա , ուշ-
գա կէթմէրիճի իլաճլարըն , եա էպտարի թօղ գուրթուլարը
վէ եախօտա բէննահոդ բուհ չիշէլէրի շէքլինտէ պիր թադըմ
սէրսէմլէթմիճի մատոէլէրին խոմխոմալի չօգ տէֆա իշխոլ-
միշ խոուհինտէն , Սէրժ Ալէքսէյֆուն տախի , մէրամընտա
էմէք էյնն , զօր իլէ պէնի ուճուրթմադ խոթէմէհիկինի

հիշ պէր խոպամ եօզ տուր . . . Պու կիսպ շէյլէր , էակի մա-
սալ նէվինաէն շէյլէր տիրլէր , պունլարը քէնք ալէա պիլիրիմ
. . . շու դաստալքի պէլքի Բուսիսատա . . . լաքին , խայր ,
խայր , էճնիւէթմիպլիք՝ էճնիւէթմին վալիտէսի տուր տէրլէր :»

« Պինապէրին , ժուճքին մէրթէսէ թէհլուքէլէրի ա-
զալթմաղա դարար վիրսիս , վէ իշթիհա իլէ ուէնէն նէ-
ֆս թաամլարը , վէ ալէա խաղուր իշիլէրինի վէ ընկիլ
վէ էզիլ շարտալարը պէրաբեր , ուալընըզ պիր բարչա էթ-
մէք ուէտիս , վէ սաոէ տու իչտիս : - Պէալէմէ խէ , պու
հալիմի կէօրտուքցէ , ինսանըսատա հատըլ օլան հայրէթ է-
տէրլէրի վէ ածիպ հարէքէթլէրիլէ իսմարը թէաճճուպ ի-
լէմէքսէ խէ :

« Թաամլըմը էթտուքտէն սոնրա , պէալէմէ , պանա եա-
թաղըմը կէօսթէրտի : - Պու պիր միւքէլլէֆ եամթադ օ-
լուպ , ատէթա թախթրէվան իւզէրինէ դուրտուղում խէ ,
վէ հէր թարաֆընատա , Ս.լատօնօֆ բրէնալէրին խանէտան-
լըդ ալէամէթի ֆարիդատը , օյմա իլէ իշլէնմիշ օլարադ ,
մէվճուտ պուլունմադտա խէ :

« Պէալէմէհէ , եամթմադ լութէմէոիկիմի անլաթմադ
իւզրէ , պիր չօզ տէֆա պաշըմա իշարէթլէր էթտիմ , վէ
պատէհու դաբուեու կէօսթէրիպ , վէ մանէատար պիր
թարղատա տիլսիզլէր օեուննա մախատա պիր հարէքէթլէ,
խըզմէթինէ իհթիեաճըմ օլմատըդընը , վէ քէնտի եամթա-
դընա կիստէպիլէճէկինի անլաթտըմ :

« Նիհաեէթ , կիւճլիւքլէ ֆնբրիմի անլաթ ատիլտիկիմ
տէն , մէզատրէ , բուսճա պադը ճիւմլէլէր մըրըլտանա-
դաղ , օտամտան տիշարը չըգտը :

« Եալնըզ գալտընըզմատա , պիր զօլթուդու խակէմլէդէ
օթուշտում , վէ միւնասպաթա վէ թէֆէքքիւրում էյ տէ-
տան ատըմ խէ տէ , գամէն խոշդեոլսադ չէյլէրի-
վէ թէբրատ ինթիկէ վուդում կէօրմէմ :

«Տիշխանմէ՛լէ թագամօրդ պէր հալէ կէլտիկիմտէ, ուեռատում: – Ֆէնա սուրէթտէ կէչիրտիկիմ պու ույդուսան ուեռանտըղըմտա, սապահ օլմուշ, վէ պուլտընտուղում օտանըն էնի բէնիմէրինին բէնիվէ ճամլարընտան կիրէն կիւնէշին գիւեալարընտա օրթալըդ ազալմըշ խոխ:

«Ցէրհալ օրատան ֆիրար իրթիկի տուշիւնտում, լաքին պու ֆիրարըն միւմքինտիլ օլտուղունա պէշ տապըգա գարիֆընտա խոթեամ օլտում: – Նամէտ օտաղընտա սալօն, պէնիմ տայիրէմի թէշքիլ իրթիկըտէ խոխլէր: – Պու տայիրէտէն տահա իլէրի կիթմէք իստէտիկիմտէ, գարտալարը գարտալը պուլտում, վէ չիսապէտիլ պու գարտալարըն արգասընտա տա պէնի պէրգէօրլար խոխ:

«Պէալէմէ եինէ մէյտանա չըգալը, վէ տէրքեար օլան թէվազուլէրինի թէքրար իճլատուէն ածնտա, գահվալթընը թէրթիպ իրթա խոե տէ, պէն, իլք ադշամը կիտալ, պիրագ էթմէք եէմէքտուէն վէ պիր ագ տա տու իչմէքտուէն գայրի պիր շէյ եէմէտիմ, ֆագամէ հիչ տուշիւնմէեօրտում քի, պէնիմ պու թէրթիպսիզիմի պիր քէրրէ անլատընը օլտուգլարը, վէ պանա պիր իլաճ իչիլմէք եաչօտ եէտիրմէք խոթէտուքլէրի հալտէ, պու իլաճը էթմէկէ եաչօտ տուեա բէք ալա գարըշտըրտըպիլիր խոխլէր:

«Ֆէվգելատէ սըդըրմադտա օլտուղումտան, օ կիւնկու պանա բէք ուղուն կէօրիւնմէ:

«Կիւզէլճէ ճիլտէկիտիլմիշ ատը քիթապլարը հալի օ-լարագ քիւչիւք պիր քիթապչըգ անլատընմադտա խոխ: Ֆագամ պու քիթապլար՝ բուտճա օլտուգլարընտան, օ-գուեատտագ խոխմ:

«Բէնիմէրե՝ նիհաեէթի կէօրիւլէմէեէն վատ պիր պադշահ նադըր խոխլէր: Պու պադշահ, գար իլէ գարըլը խոխ: Եալընըգ իհթիխար չամ ատալարընդն մահգումնէյէթ-պահչ տուրէթտ կէօրինէն եէշիւկիւ, գըր բէնիվինտ պուլունան գուտալէյի տախտան իլէ ատը գարըտաան պէ-

եաղլըզ ատաղնատա , պիր թարդը զարիպ հասըլ եյլէմիշ է-
ան : Նէ՛ եապընալատա վէ նէ՛ ուզադլատա , ինանմա պէն-
պէր հիչ պիր ժամլուզ պուլունմամազատա խոր :

« Օրթալըզ գատրմաղա պաշլատըլընատա , պէտլէմէ
թէքրար կէլսէ , ֆադաթ պու ասֆա ընֆադաթընատա պիր
էրբէք խըզմէթճի պուլունտուղունու : Պու խըզմէթքեար ,
հավիղէլէրին վէ շէհատանլարըն մուժլարընը թէրթիպ լե-
ազըմէն սօնրա , իշպու մուժլարը եադար , վէ պատէհու ,
նէք ադշամը կիսի սուֆրաեը հազըրլաեըպ , պու քէրէ
պիր թադըմ եէրինէ , նէքի թադըմ թէրթիպ լեմազ :

« Օ ատադըդատան սօնրա սըդըմադըզըմ ատուրտու ,
չունքի մեզբուր նէքի քիշիլիք սուֆրա թադըմընատան , էրքէն
Ալաէօնօֆուն, նէզամիմէ կէլմէք քիւմթախըլընատա պուլու-
նաճաղընը անլատըմ : – Պինաէն ալէյհ , քէնարինէ խալրադը
թահդիր վէ հիւսէյին ալէյհիսսալամ հազըրլանմազատա , վէ պա-
նա նէ եօլատա ճէվապ վերմէճէկինի տուշունմէքտէ խոմ :

« Հիչ պիր զաթիթ պիլէ , մուհարէպէ էանատընատա ,
զաթի պիր նէ կէօրուլմէճէկի զէմանատա , չուպհէսիզ պէնիմ
զատար սապընըդըզըդա , մուհարէպէ պօրուսունուն չա-
ընմատընատա պէրքէմէյիշ տիր :

« Նախէհան եանընատաքի օտատան պիր ատադ սէս
ալատըմ : Բրէնա , օտամա կիրիպ , պանա տօղրու նէքլէ-
լէտի :

« Նէք տէքա քէնարինէ աթըը նատար իթտիհիսատ ,
հայրէթտէ զատըմ , չունքի հէր նէ զատար ուֆադ թէ-
ֆէք շէյլէրտէն աթիսսէ օլմազ պիր թատիւսաթա մալիք
իատւկինի տէրք իթմիշ խոմ խազ տէ , պու ճիւմլէ նէ ե-
ոն քէնարինէ չիտտէթլէ պադշահատա տօղուսաճաղընը վէ
աթիւսի օլաճաղընը զանն խոխեօրտում :

« Մէկէր խազ , պու զանընմատա եանընըզթօր խմիշիմ : –
Սայբի տօսթ պիր զաթ տըրտա , պանա վիղիմա խոխեօր
կիսէ պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմազատա , վէ նէք

կևնաէն պէրի հիշ պիր ֆեվզելատե հալ վուզուա կէլմէ-
միշ տիր կիսալ թաալը ու հէյեճէթատէ կէօրինմէ՛քտէ իտի։

«Բրէնա, ապշամլըդ պիր էալատ կիսեճինմիշ օլուպ, սէթրխանէնին եան թարաֆընատա տախլ պուդը նիշանլար թաալիդ գըլընմըշ իտի, վէ սամանի էլտիվէնլէր կիսեճինմիշ օլուպուդու կիսալ, եասը շարգատընը տախլ ող էլինատէ թուխտուպ, ուզուն պըճըգլարը ալթընատա ճալխալ պիր ատ-
լէթատէ թէպէահիմ իմմէ՛քտէ իտի։

«Մէրգում, եանըմա կէլիպ, էլիմի թուխտատ իւղրէ, սաղ էլինի ուզաթտը լատ ատ, պէն իճապէթ իմմէհիմ։

«Պաստէհու էլիմի ջէնահինէ ուզաթմատըղընատան տօլաեը ալտըրմաեատըդ,

«— Սապահլար խայր օլսուն, եախօտ սահա տօղ-
րուսու ադշամլար խայր օլսուն, ապիղէմ, զաթընըդը խա-
նէմէ դապուլ իմտիկիսինէն տօլաեը նէ՛ ատրճէ ջէնահի-
մի պախթեատ ատտ իմտիկիսի ալիճըմահինիլ, ատէտի։

«Պէն տէ, չիտատէթլէ, – Ա.ճայի՛ ալ, չուռնու պուռնու հալ-
ատ էլգա խոխ, պիր գաչ ատէտ սիւրկիւլէր էլէ իւղէրին-
տէն գաբատպըդըդը, խանէնիդէ միւսաֆիր գապուլ իմմ՛ք-
մի ատտ խոխեօրսունուդ. հապահանէլէրտէ՛ք կարսխան-
լար տա ջէնահ վազիֆէլէրինի պու սուրէթլէ նյֆա խոէրլէր։
Իմտի, չու ինսանիեէթինիզատէն տօլաեը սիղէ պէեանը իլ-
թիֆաթ խոէրիմ, ատէտիմ։

«Ալտէօնօֆ կիւլախս, վէ գարշըմատա, վէ շըմինէնին
տիկէր եանընատա օֆուրուտուպ, շէօյլէ ճէվապ վիրտի.

«— Իմտի, սէվկիւլիւմ, պանա իմթիսատ խոին վէ հիսատէթլէնմէէնին։ Հէմտէ, ըչճա խոէրիմ, սէօյլէէնին, հիսատէթինիզատէն նէ՞ գայխատ հասըլ օլուր։ – Ինկէրչի չու
սէյիխեէմտէ, պանա պիր վիզիֆա վերմէնիզի սիղէ թէֆ-
լիգի իմմիշ օլսա խոխիմ, ըչատա խոչճէ՛ք խոինիպ։ – Ինվէթ,
պէօյլէ օլաճաղընը մուհտադատ պիլիրիմ։ – Սէօյլէէնին,
տավէթիմի ըչատա խոչճէ՛ք տէյի՞ մի խոինիպ։

«— Հայ՛ր հայր, ըէտա խոէճէք խոխմ, ոէյն ճէվապ վըտախմ։

«Բրէնա ոէ, – ինձէ պէնոէ պոնու պիլոխկիմոէն, նոպըթի կէօրոխվինէու, ադիզէմ, սիզի պիր եօլ իլէ աշըրոմըմ, ոէոն։

«— Ձադամ պու հարէքէթինիզ՝ մէքրոհ ոուր, ալճադըզ ոըր, ոէյի նիտա իմոխմ։

«Բրէնա ոէ, – Խայր, ոէյիլ ոիր. պէն, ոաոէճէ քէնոէ օեուեոումու օյնաոըմ, պաշդա պիր շէյ եարմաոըմ, – Պէնի խոնէնիզոէն զօվմուշ օլոոուզոուզոոն, վէ պէնիմ խոէ, բէնշիւրէնիզոէն իչէրիոէ կիրմէքլիք միւթաոըմ օլմաոըդըոոն, քէնոէ քէնոէխմէ, «պու չօճուգլա կէօրիուշէպիլմէք իչին, հէր հալոէ քէնոէխոէ պէնիմ խոնէմէ կէլմէյի ոիր», ոէոխմ։ – Համդո օլուուզոուոա, սիզոէ կէլոինիզ, ոէյի պէեոոն իմոի։

«— Հալոու քի ալչադճա պիր խիեոանէթլէ պէնի էլիեոնիզ կէթիոոինիզ, ոէոոխմ։

«Բրէնա ոէ, – Խայր, խիեոանէթ իլէ ոէյիլ, էլլա մունթազամ մուհարէպէլէրոէ միւթաոամէլ օլան քիուշիւք պիր բուուեա սիզի ոիուշիւմէքլէ կէթիորոխմ։ – Նմոի, պու հալէ արթըգ դաթլանմալըըընըզ։ – Պիր շէյիմ բէուոի միւմքինոիզ օլուուզոուոա, ֆէյլէսօֆոնէ անը գապուլ իմոէք, էվլէա ոէյիմի ոիր։ Սիզէ պիր վաոէ թայեին խոէրիմ։ Պու ադշամա գաոար ոօսթ օլալըմ։ – Օնոոան ոօնրա էկէր արզու խոէրոէնիզ, եինէ պէնիմ ոիուշէնիմ օլունուզ, ադիզէմ։ – Ձադամ զանն խոէրիմ քի, նիհաեէթ իւլ էմր ուզոաշաճաղընզ։ – Շիմոիքի հալոէ, սիզինիլէ պէրաոէր թաոամ իմքէքլիկիոէ միւսաոաոէ պուեուրուն։ Ուոմալըմ քի, պու պապոէ ճէվապը բէուո վիրմէզոինիզ։

«Պէն ոէ, խաթինզա իլէ, – Ըէճա խոէրիմ, սիզէ նաոըլ ճէվապը բէուո վիրէպիլիրիմ, մաոէմ քի, խանէնիզէ կէլմիշիմ, մաոէմ քի էսիրինիզ պուլունուեօրոում։ – Սիզ

պուբատաա հաքիմնինիլ, գուվէթ ու իղթիսարընըղ տա վար տըր։ Նման մխուտարնըղը իճրա խոէպնվրանինիլ, փաղաթ պէն, բրօթէամօ խոէրէք, պու խուտաա իմաաթ խոէրիմ, ոէտիմ։

«Բրէնա, ճէվապ վիրմէհիս, կնուրմէհէ պաշտատը, վէ պիր չան չալմատընտա, Ղուսխատը պէտէմէ կէլտի։ Բրէնա պիր գաչ սէօզ սէօյլէտի խոէ ոէ, անլաեամատարմ, վէ պաոէհու պանա տօղրու ոէօճնիս,

«— Պու գաարըն խըզմէթիմիզէ քեաճֆի տիր։ Նալընըղճա խոէճէկիմիզ պիր մուքեալէմէոէ, զանն խոէրիմ քի էրքէք խըզմէթքեարլարըն պուլունմատընտա հիչ պիր լուզում եօք տուր։ Ընզիզէմ, սիզ ոէ պէնիմլէ հէմֆիքեար ոէյլՙմիսինիլ, ոէտի։

«Պէն ոէ, – Պու եալընըղճա մուքեալէմէ, պէնիմ խէնի էլք ոէֆա վուղու պուլտուղունաան, սէօյլէոիկինիլ սէօզլէրի անլաեամաեօղում, ոէյի ճէվապ վիրտիմ։

«Բրէնա, սէօզիումիս քէսէրէք, – Սահիհէն պիրինճի ոէֆաՙ մը պու եօլտա պիր մուքեալէմէոէ պուլունաեօղտունուղ, ոէյի սիաալ իմտի։

«Պէն, քէլամընա ոէվամ խոէրէք, – Պու մուքեալէմէհէ խոէ, զօր էլէ մուվաֆֆաղամէթ խոէեօղում, չինքի պէնիմ էյնի մէքրուհ օլտուղունու բանա պիլիրսինիլ, ոէյի պէեան իմտիմ։

«Բրէնա, – Սիզի թէէմին խոէրիմ քի, պու շէյլէրի ընտաեա գօեաճատընը... Շիմտիլիք, ապիզէմ, էկէր խոէթէրսէինիլ ատֆրաեա օմտուրալըմ, ոէյի իֆաոէ իմտի։

«Սէրժ Ալոէօնօֆ ատատա գալդը, վէ գօլթուղունա կնրմէքլիկիմի թէքլիֆ իմտի խոէ ոէ, պէն ըէտտա իմտիոիկիմտէն, եէնիտէն կիուտու։

«Մաիումիանիուզ օտտուղու իուզրէ, իլք ապշամը վէ օտտահ, ֆարէլէրէ մախտուս թատմըտտան օտտրադ, պիր բաղչա էյթմէք եէմիշ վէ պիր ադ տա տու իչմիշ խոիմ. – Ֆիլ

վազը դարնըմ ձէվզէլատէ աճ իտի, վէ բլէնատէ պէ-
նիլէ ալըլնըտէ այնի թատալատան եէեէճէկի ճիհէթլէ,
վէսալէսէեէ վէ գօրգմանեա սէպէմիմ գալմատըղընատան,
դարնըմը բէք ալէա տօհուտապիլիր իտիմ։

«Իմտի, մէրգում Ղուսխալընըն գարշըտընատա օթուտ-
տում։ Ֆէնտիկ տուֆրատատա պանա ձէվզէլատէ նէզաբէթ
վէ ըհտէթ կէօմէրկէրիւօրտու։

«Օլ էանատէ հիտա իտէկէլտիկիմ հիտատէթի հիչ պիր
վէճհլէ պիզէ թարիֆ իտէմէմ։

«Յահա պիր գաչ կիւն էվլէլ իտանէմտէն տիւզճէ գօվ-
մուշ օլտուղում, հալատ-բի պիր կիւն էվլէլ պէնի աշըր-
թարատ, նէվիտա հիւքմիւնիւն ալթընա ալմըշ օլան վէ պու
տուրէթլէ միւքէմմէլլէն ինթիգամընը ալմադատա պուլունան
պիր պիէսէլին տուֆրատընատա օթուրմուշ օլտուղումտան
տօլայը քէնտի քէնտիմէ ատա վէ գաթա աֆիլ իմմէէօր-
տում։

«Էկէրչի թէատրօտաքի արգատաշլարըմ, սինէմատո-
լատա մախտուս պիր տուրպիւն իլէ, պէնի, Ալտէօնօֆրուն
եանընատա օթուրուպ, վէ անընլա հիւանի մուսաֆիլէ իտի-
եօր կիտի կէօրսէ իտիլէր, հէր կիւնա տուէ զանընա զահիպ
օլմադըղըդա, վէ թահդիրատիլ ըթաւը ու հէյեէթլէրիմի
միւտայիլէք տատ իմմէկէ հադդլարը օլմա՞զ մը իտի։

«Սըրֆ կէօրիւնիւշլէրին ալտատարըգը օլտուղունու պի-
լիրիմ, լաքին պու կէօրիւնիւշլէրէ սէպէպլիյեէթի վիրտիկիմ-
ուէն տօլաեը քէնտիմի իթտաղ իտիեօրտում։ – Ֆէնտի քէն-
տիմէ, – Ա՛ճլըգա տաեանմըշ օլսամ, վէ խատիմի եանըմա
եանաշատըրմատամ, վէ պէնիմ էվիմտէ եարտըմըմ կիտի,
քէնտի խանէսինտէ տախի, քէնտիսինէ ճէվապ վիրմէսէ ի-
տիմ, հաթթա սէօզլէրինի տախի տինլէմէսէ իտիմ, տահա
պիեատէ ճէատրանէ վէ շայեանը թատտիր պիր հարէքէթ-
սէ պուլունմուշ օլտր իտիմ, տիմէքտէ իտիմ։

«Ֆադաթ, էսէֆ իտէրիմ քի, օ եօլտա մուսաֆիլէ իթ-

մէքլինկին վադթը կէշմիշ էտի : – Պունտան դամէնատար, բրէնա, պէնի թէէմին լիմէք լուդրէ, հադդըմտա հէր վէճհէ նադիքթանէ վէ գէնաօսմանէ հալ ու հարէքէթտէ պուլունտու :

« Ֆէնտի քէնտիմէ, պիր թէամթրօ օրունճուտա դըզլարընտան օլտուդում ճիհէթլէ, մատրու թուֆէնկլէրիմտէն գայրի քէնտիսինտէն դօղդաճատ սէպէպիմ պուլունմատըն քէնտիսինէ կիմսէ ալևնէք պիր գամ հադդընտա պաեատը պիր մուամէլէ կէօսթէրմէդիկ խէթա լիմմիշ օլտուդումու խափամ էշէն պանա պիր տէրա վիրմէկլինի, վէ պու տէրատէն ասկըրա պէնի սէրպէսթ պրրատաճատըմը մէմուլ վէ միւլահազա խոխեօրտում :

« Լաքին, պիր տէրճէ տիւշարը հէնէճան օլարադ, բրէնան գիւեատէ էշրէթ լիմտիկլինէ, վէ էշտիկի էչկիլէրին թէէսափրիյլէ, ասլուն ևիւգիւնիւն դըղատըդըրնա, վէ պու հալտէն ասլատը կէօգէրինտէ մուճիսի լիմէքրատ պիր հալ զուհուրա կէլտիկլինէ տիդդամ լիմտիմ :

« Ամէրիկա իւղէրինէ վազ խոխլիշ օլան ըշըդլարըն բատլադըղընա բաղլը, քէտի կէօգէրինէ միւշապհի կէօգէրինէ պանա ասիճ լիմտիկլինտէ, իւք տէֆա թէամթրօտա քէնտիսինի կէօրտիւկիւմ ադրատա նադլարը տիգդամթըմա չարբան բատլադըղը միւշահէտէ լիմտիկլիմի գանն լիմտիմ :

« Հէր նէ հալ խէ, թատմ, հիչ պիր հատխէ զուհուրա կէլմէդիկլին խիմատ պուլատ : – Սէրժ Ալէքսէյճ, Քատխային պէգլէմէյէ պիր էշարէթ լիմէսի իւղէրինէ, մէրդամէ տիշարը չըդատը, վէ ևբի իլգիմէթճի ևյէ թէէդրատ կէլևպ, տուֆրաեը գաղտըրդատան սօնրա, իչէ տախ կիմտիկլէր :

« Պէն, օղ էանատէ, չըմինէնին պիր թատրաֆընատա օթուրմուշ խոխմ :

« Պիր ադ էվ լէ սիզէ պահաըրը իմտիկիմ ճէատրէթ-

ան ղէրրէ գատար խոչէրմուէ գալմըշ օլմաեըպ , ատէթա գօրգուեօրսում . եխսէկիմ ֆէվգէլատէ չարըեըօրսուս , վէ ալը թատէխդէ շէտխա սէպէպայլէ սէրպէսթ նէֆէս ալսմաեօրսում :

« Բրէննա , գօլարընը խաչվարի գավուշտուրմուշ օլաըպ , վէլխա գարշըմսաս , սեռադտա տուրսուս : – Պադըշընատքի չիտէթի հէտա խոխեօրսում , վէ քէնտխինէ պադսմաեա ճէատրէթ խոէմէեօրսում :

« Պէր խայլի վիտատէթ ադամըզատա սիւքիւթ վադը օլսուս :

« Սէրժ Ալտէօնօֆ , – Շիմոն ադիղէմ , էքիմիզատէ ճիսէն կէօրուշէպիլիրիզ , – տէյլ պէեան խոէրէք , մէզքիւր սիւքիւթ խիմսամ վէրսէ :

30

« Լաբէն պէն , հիչ պիր սէօզ խյիթմէմիշիմ կիպի , ճէվապ վիրմէքսիզին վէ դըմբըտանմադըզըն տուրսում :

« Բրէննա , իֆադաէսինէ շու եօլտա տէվամ խյլէպի .

« — Ադիղէմ , սիզի սէվտիկիմի սէօյլէմիշ օլսուդումու զաթէն ավելտսինիզ :

« Պանա շէօյլէ ճէվապ վիրտիմ . – Լաբէն պէն տէ սիզէն խզրահ իթտիկիմի պէեան խյլէմիշ խոիմ : – Պու սէօզլու թէբրատ իթմէք լազըմ մը տըր :

« Սէրժ Ալտէօնօֆ կիւլտու , վէ պատէհա ,

« — Խա՛յր , սիզի թէէմին խոէրիմ քի , պու սէօզլու թէբրատ իթմէնիզէ իհթիեաճ եօք տուր : – Գատընըտ , չօք տէֆա , վէ հէման տայիմա , տուշունտուքլէրինին զըտ-

*ամեն ակօսկերէր . . . Ա՛հ , ալեն գաղթականը բէք կու թա-
նէլիա՛ :*

« Պէն . – Լաքին ալէնի թանըմապընէլ :

*« Բրէնա . – Խա՛յր , ապիկէմ , ասիկա ան ախկէրէրի կո-
ղմ օլսուդանուդա ալիկիմ : Պանանն գամ ֆապրիկասը , ա-
կուանդի Համպուրգան հիչ ալը նէմի կէչմյոր : – Եկօյմէ քի
էկէրչի ալէնի չամար անվախօր խոչնել , կուանան ալրիյոռ
անվէճէ բանել :*

« Պէն . – Ախա :

*« Բրէնա . – Ախկէմ , ապա ալէյնուդ հէր քէս քլսուկ
սուբէթով Համրէքէմ իմիձէլի ակը : Պէն քէնտիմէթի վէ ճիա-
նէլէր ալէրիմ , ասկին ասխի քլսուկ վէ ճիսան օյնա-
նըլը արպա խոչկիմ : – Հադրբնըդսա հիս խոչկէլանիկիմ
սույդս , չօճուգճա նախօս ճահլանէ ակը չէյ օյնաներդ ,
հադրդի ակը մուհասապէթ . . . ակսեխ ակը աշդ ու անվ-
սա օյսուդանու նամուսում իչէրինէ ալօյլէօրսուն :*

« Պէն . – Ֆապա պանա բաճի ալէյլ ակը :

*« Բրէնա . – Սիզ էք պիլսէ բաճի օյսուդանու
կէօրէճէքսինիզ . . . Պիլմէնիյոռ քի , պէն գէնիմիմ . . . իմ
բէրաթօրսունուդ գաթը գէնիմիմ :*

*« Պէնիմ ակը աշէքիմ օյսուդա բէրաթսըդմա , բրէնա
գաղթականն օնը ,*

*« — Ֆապա նէ՞չին պանա ալրիճէքինիդսէն պան ի-
նիօրսունուդ , նօրա պանա ապը՞ մի նէտա խոչճէքսի-
նիզ : – Պէնի , սանճըդ ակը մո՞լ մը պանն խոչնօրսունուդ :*

*« Բրէնա . – Խա՛յր , էօյլէ ակը չէյ պանն իմիձէմ : – Ի-
կէրդի սանճըդ ակը մոլ օյնուշ օյսա խոչնել , ասկի նէ-
մին պէնիմ քի , բաղանըդ ակի իմիձէրսինդսէն ասկի սա-
մի ակը խոչմիմ :*

*« Պէն . – Նէսլ մինօն սահաթ սոխա օյսա խոչնել ,
նինէ ալէնիմ ասկերինի իմիձէսինէ խոչճէք գաթը սահ-
ան ալրիճի սուսուդուդ խոչնել :*

«Բրէնա. – Օհա նէ՛ շուտիէ։ Լաքին, ապխէմ, ալ-
լո՛ամախնախ, պէն սիրին իլէ բաղարըդ իմ ժիհօրամ։

«Պէն. – Իօլլէ խոէ, ժէրամբնըդը անդամ-քին, վէ նա-
տուդ պիր առէմ խոէնիդ, – քի պունա արա արդա շու-
տիէ խոխեօրամ, – պունան պէօլէ պաշա հադարէմ իմ-
ժէնէմ։

«Ձիլվադը Ալտըօղլ, ախպահամէն ասէյլ խոէ ան,
էյդահամը ծուխտառէ իլէ ժէրամբնը անդամդա։ –Դա
սիրօրամ օլան գամ, գաճէմ էյ ախպահբէյ օղա, սախ-
լէ նէտուխլէրը իլէ սուրէմ ահվալը Թէպիլի
իմ ժէրտ, վէ նէդադէմ ու լէմաճէմ Թահմբնա պէտվիլխին
պիր խոէպիտին ճինէՀէ, քէնարխոէն էմտալդ պիր
ծահր վէ գուրնազ գանն էյլէմէրտ խոէ։

«Մէրգումուն նիհաճէՀէթլի նուՀգունտ ծուխդա-
րէն պէնաո խոէպիլիրիմ։

«Բրէնա, պէնիմլէ բաղարըդա կիրիշմէյէխ, հէմ գա-
պուէ չայնաո, հէմ եխտէք պիր հալ ու մէվգը Թէբիլի
իմժէրտ օղուրգունու, շէօյլէ քի օլ անէ ասկին ծուշ-
գէլէբունան հէչ պիրխոէ հադգբնտա Թէճիլմէ իմժէոխին
պիր վիւուտ օղարադ, պէնի, ատմէճ մալում օլմադ
խուդի քէնարխոէն ծուշուգ իմժէ խոէԹէոխինէ, վէ ակ-
վէԹխոի Թէէմէն գըլմադ խուդի, պաշա, գայդը հաճա-
մէլէ օղարադ, ալԹմըշ պին ֆրանգ էրտա կէԹխոէ պիր բէտ
պէնէտ վիրէճէկսինէ, վէ պէշ պէնէ ատադ գալըգմամ հալ-
տէ, էշտա էրտաըն բէտ էլ մալինէ խոԹէոխիմ ատրէԹ
գալլանմադտա պէնի ակրաբաշըդըդ իՀտատէ կի-
լէտ։

«Մէրգումուն իՀտատԹըդ գաԹը իմժէքխինէ, ասա-
նուդա գատար ատնէտխոէ։

«ԻՀտատէրինէ էրմադ իմժոխինէտէ, ճէվապը բէտ
աբաճադըդը իՀԹիյադէն ատո իմժէկէն պիր քինէ Թար-
գընա,

«— Արտաքսեա խմիչքիդ հատը օրում. ասէ՛լ ան, ասէ.

«Պէ՛ն խոհ, ուսումնարանը չէ՛ր երբէք, – Մտա, մինչ ակօսէակս. ամէն կողմ մեծ ակռայ, ան ճերմակ մորուք

«Բրէնեն միմտքս, էմիէա թէ ուշքիս վրայ հետեւ Տատէի տարբ կէօրխտես. Վերջիւ պէտնեն կապտաշորերը տէր էին.

«Մէրմ Ալտէօշի, արտասովորապէս վատ օտարազգի էր էլ տարբ տրամաբանութ, գարձեալ կէտ ան, թէ չէ՛ր վատ օճռտար, մէ չէ՛ր էլ տարբ,

«— Տանէք ան.բն, թէ էլիճխեմն բէտ խոհերտա-նոց, ասէ.

«— Էմիէթ, բէտ խոհերտամ, Տէմ պէր ուչիա ասէ՛ր, Եթէ ճէնա ուչիա խոհերտամ, ան ճերմակ մորուք ասէ՛մ.

«Բրէնա. – Պա ասն ասէօղնի՛ղ մը.

«Պէ՛ն. – Էմիէթ.

«Բրէնա. – Պաճտուղա ասէրտէր, մտածէ՛մ բն, պէ՛ն ասէ՛ն ասէլնեօր խոհ, պէ՛նեմ օրնայ լրտիրը տարմ տրր.

«Պէ՛ն. – Դարեա ասէտէլնէրնն գայտ մ մտեմ ընե՛ն ար տրա հօրտա օրնալ տրր, – Պէ՛ն, ասէ ասէլնեօրտամ. ասէ՛ն օրնատաճարդմ.

«Բրէնա. – Ճաղամ, ասէ, պէ՛նեմ խոհ մտա ատրտնութ գարեա ասէտէլնէրնն գայտ մ մտեմ ընե՛ն ար տրա հօրտա օրնալ տրր, Ճաղամ պէ՛նեմ ատ յէտնեն.

«Բրէնա. – Էօյլէ՞ մի գան խոհերտամ.

«Պէ՛ն. – Էօյլէ օրտագա էմինեմ. – Թէ՛ոքեմ օրնայ խոհ էմիէնէ ար գարեա հոբեմ օրնամայ.

«Բրէտա. – Օ գաստրն էլաւ խոխոխիկի հագաւ, անքն սահխալ օլաձնու՞շ տխակ տէր։

«Պէն. – Չո՞ր խլէ մի։

«Բրէտա. – Նի՞շին զոր խլէ օլնարթն։

«Պէն. – Ախր էրթէր, բէնան խղճնարքեր պէր գաստրն գարշը խոխոնու խճոխիկիտաւ, արտարքը պէր աշտաստա օլաձնագա բանըդ օլար։

«Բրէտա. – Ձագամ տէտանիկիտիդ գու տատանն աշդ ուսնհագատէխի վար տեր։ Տխանատէրը տէրճէօնտաւ տէնէր, լարին տէտանիկի գաստրն խաղարտնտաւն բէտա օլաձնուշ տար. – Պէն վաղրդը նեղա խտէճէխի. տեղ խոխէրխի վէ տեղ ձագը օղճադրտի։

«Գա տրա, Մէրտ Վրտէճօղի գաձա տօղրա էնխրէրատէ խոխ։ – Նէֆէր գաձն խտէրտին քի նաձադրդը նադրճօղաստա... Վէրդտի՞, պէնի գաճադրտաղ խոխէտի։

«Պէն պէր արշրանքշտա տեղդ գարշտրի՞, վէ ճրդրաղ տխոխդա նոխոդ օտադրնա, վէ օրտաղ տադճա նէճաստա տէլ. բրէնտին նօղտնա տէտա չէրդէ խտղի, գարշրնա չրգաձն էշնաղը նէրդէ տէխրտրի՞, վէ պէր գաշ տադրդտա գաստար, բրէնա վէ պէն, տադրի խոտխոնիկա օտտնա օխտադրդ

«Բրէնա, խչխունճխու ոէձիա կիուլմէկէ պաշլատը, վէ խոթխդաբեատրի ատրէթատէ,

«— Ընդհէմ, պու չօճուդ օեռունճատղընդղա պանա դարշը քէնաւինիզի մուտաֆատա խոթմէք ձինքրինատ՞ մի պուլառնուեօրտունուդ, ոէյի պիտալ խոթոի:

«Պէն ոէ, – էլխոի պիւքէրէք պու սիլահը էլխուոէն ատաճո՞դմըտընդղ. պու հարէքէթ ու մուտաէլէ, սիզէ լաեըդ խոէ ոէ, պու պատատէ սիզի զահմէթոէն խոտի դըլաճադըմ: Էկէրչի պիր ատըմ խլէրի ամէտարատընդղ, քէնոխոի թէլէֆ խոէրիմ. էօլմուշ օլան պիր քիսիէեի նէ՞ եոբաճադընդղ, ոէյի նիտա խոթոիմ:

«Ալոէօնօֆուն կիուլմէխ արթատը, վէ ճէվապա ադաղ պիրէ, – Վադատա պու էօլմէք սէօղիւ սէօյլէնիր խոէ ոէ, սիզ ոէ պիւխրախինիզ՞քի, օնոան ոօնրա բէք ալէտ եոաշանըդղ, ոէտի:

«Ախնի վադըթատ, բրէնա, քէնոխոի խլէ պէնիմ ադատատ ոէտոի մուտանատթ ծադաքընատա պուլունան շադատան զօյնաեա մախատա պիր քիչի՞ք ատատ խլէ խքի զօլթուդու խակէմլէնին իւզէրինոէն կէչոի:

«Ֆիչի՞ք խանչէրիխին ուճու, ադաղ եանըմըն պիր ադ եօզարըընատա կէօքսիւմիւն իւզէրինոէ պուլունմադըէ, պաթըղըընատա, ալէտ իննիխղ չադըտը կիպի քէակին ադըղըղը խանչէր, ֆխոթանըմըն դուշաշընատան կէչիպ, թէնիմէ կիրտի: Պու եարէնին դիեատէ ադրըտընը հիտա խթէոէիմ, ֆադաթ դան ֆըշդըտարըղընատան, դըրմըղը պիր էքքէ ղուհուրա կէլտի, վէ դըր բէննկի իքէք ֆխոթանըմըն զօրատժը իւզէրինէ եաեըտընը:

«Պունու կէօրիւնճէ, բրէնային բէննկի ատուս, վէ պօղուդ պիր ոէս չըդարըպ րիուճաթ խթոի: Մէրդում, մէքքիւր ոէտատըյա, – Հադդընըղ վար տըր. Հադըդէթէն պէն պիր շաշդըն կիպի հարէքէթոէ պուլունատում. շու խանչէրի պէր թարաճ խոին, ոէյի նիտա խթոի:

«Պէն ասէ, – Մով պու օտաեը թէրը իմ մէտիքճէ, պէն պու սիլահըմը խոմխոնալտէն կէրի տուբմաեաճադըմ, տէ-ատամ:

«Բրէնա. – Նամուսում խոպէրինէ սիդէ սէօյլէօրում քի, արթըդ պէնտէն գօրդաճադ սէպէտինիդ գալմատը:

«Պէն. – Պու սէօյլէրինիդ պէնի թէէմին խոբ մի սէյի զանն խոխեօրսունուդ:

«Բրէնա. – Վադաա պու սէօղունուդ պանա գարջը հադարէթ տիր. լաքին պու հադարէթէ լաեըդ օլսում: – Ույթէ, պէն պուրատան կխոխեօրում, եալընըդ պիր սէօղ սէօյլէմէնիդի խոթէրիմ: – Եարանըդ թէհլուքէլի մի տիր:

«Պէն. – Պիլմէմ, ֆադաթ զանն իթմէմ, չունքի վադթ ու պէմանըյլա տուբմանըդըլա, խանչէր քէզ տէրինէ սաբ-լանամադըդ տըր:

«Բրէնա. – Պիր հէքիմ խոթէրմիխինիդ:

«Պէն: – Խա՛յր, լաքին եալընըդ գալմադ վէ սէրպէսթ օլմադ խոթէրիմ: Պաշգա պիր արզում եօք տուր:

«Բրէնա. – Եարըն սէրպէսթ օլաճադսընըդ:

«Պէն. – Սահի՛հ մի:

«Բրէնա. – Էկէրչի ինանմաեօր խէնիդ, նամուսում խո-զէրինէ եինէ սիդի թէէմին խոէպիլիրիմ:

«Լէհճէսի տայիմա սօլուգ օլան վէ թաւը ու հարէ-քէթի քեամիլէն թէպտիլ օլմուշ պուլունան Մէրժ Ալաէօ-նօֆ, հիւրմէթ ու րիաեէթ իւղրէ պէնի սէլամլաորդան սօնրա տիշարը չըգտը:

«Պիր տադըգա սօնրա, Րուսխալը պէսլէմէ, տայբի մուբէմմէլ պիր էճզախանէ թաւղընտա բէզ չօգ էճզալար, բուհլար, վէ տարիլարա էլէ նէզուխմէ կէլտի: – Մէրդումէ, ա՛ ու էնինէլէր խոէրէք, ճյոլէ պիր թօհաճ թաւղտա հալ ու հարէքէթլէրտէ պուլունուօրսուս քի, կիւլմէմի թա-թաոտարմ, վէ պու հալխուէն, պէսլէմէ, էվվէլ էմիրտէ շաշըրտը խէ տէ, մուախխարէն թէէմին վէ միւամէլէրին օ-

լարապ, ֆիսթանըմին գօրսաժընը աչմապուըղը կշարկթէր ելէ անլաթաը, վէ ասլա աէրինելիկի վէ պինապէրին թէհ-լուքեսի օլմասըղը ճիհէթէլէ, նաք ատաղըդա գասար ադը վըրայէն ճէրիհասին գանընը սկսի, վէ լադըմ օլան լացլարը վէ ատաղլարը կիւղէլճէ թէրթիպ կյղէսի։ – Էկէրչի ալու գասըն խասթա պադմաեա մէմուր օլաս խոի, օ վազիֆէնի մուքեմմէլէն ինձա խոէպլէճէկինե խաբեամ օլաուս։

«Պաեէհու, մանէատար ալը կշարկթէլէ, օրտանան ուզադլանմասընը խոթէոիկիսի անլաթադըղըմաան, վէրդուս մէ պէնի եալընըզ պըրագաը։

«Պու գասար չէոիս հէեէճանլատաան ասնրա, խաթերահաթա էշէատի իհթիեաճըմ պուլունաուզունու սիզ ան պիսաուհուկէ տէրք խոէպլիերմինիզ։

«Ալաէօնօֆուն, հադդըմսաս վազը օլան ըէամի թէահիւատիս, պէնիմ իչին ալը տէրճէ էմնիյէթթի տիմէք օլուպ, քէնատիի թէկէֆ ևմմէքնէք թէհսատունին վահի ալը աէօզ օլմասըղընա պիլֆինկ խաբեամ օլապաղ, թէշէպպիւսաթը վադըսարընը թէճատիս իհթիմէեէճէկինի իհթիսասլատէն աաս իհթիմէքսէ խոիմ։

«Պունունա պէրապէր էալատըմը չըդարըպ եամթապա կիւմէկէ ճէսարէթ խոէմէտիկիմունէն, նաք կիճէքի կինալ, ալը գօլթուգլու խակէմնէէոէ ույդուեա տալսըմ։

«Իրթէսի տապահ, ալաֆրանկա տաաթ օն տուլարընտա, պէսնէմէ թէքրար կէլսի, վէ գարշըմսա սիզ չէօքլուպ, կիւմիւշ ալը թէքսի տէրունինատէ, Ալաէօնօֆ վահրինն հալի ալը մէքթուպ թադսիմ նյղէսի։

«Ձէվգէլատէ տապըրըզդադա մէքթուպան մահֆադասընը էրթիրըմ։ Պու մէքթուպտա, հադդըմսաս մուհիմ ալը շէյ մէվճուտ օլտուգլու ըէվնշի հալտէն անլաշըլըեօրտու։

«Մէքթուպան մունատէրիճաթը գըտտա խոի։

«Ճիւմլէլէրի ուզրու աւրէթաէ խաթըրմտա աէյիլ ան, ֆաղաթ մէալի չունաան խպարէթ իտի։ – Մէրժ, էլք ապշաղլի վաղը լուդրէ, սէրպէսթի օլտուղումու, վէ թահ. թը էմլիսուէ պիր արապա պուլունաճաղընաան, խաթէտի. կիմ վադըթ, արապա իլէ Բէթրէապուրկա կիտէպիլէճէկսի, ֆաղաթ միւսաատէմի խաթինաալ իթմէքթիդին հուզուրսուզ կէլմէկի ճէսարէթի օլմաըղընաան, պէնիմլէ պիր գաչ տադըդա միւլադաթ իչին բուխաաթըմը խաթնտա իթտիկինի պէեան էյլէմիչ իտի։ – Մէրգուսմուն ի. ատճէկի թէպլիղաթ զաեէթ մուհիմմ օլուպ, թաաավվուր վէ գարարլարըմը թատիլ իտէճէք սուրէթտէ իտուկինի զանն էյլէմէքտէ իտի։ – Բէնատխինի գապուլ իթմէկէ մուվաֆֆաղաթ կէօսթէրտիկիմ հալտէ, Բուսիալը պէալէմէեե եալընըզ պիր միւսայիտ իշարէթ իթմէքլիկիմ քեաֆի իտի։

«Մուխաթաբա սավուշմուշ օլտուղունաան, վէ գաարնլարա մախսուս օլան մէրագ՝ անըն եէրինէ գայիմ օլմուշ իտուկինաէն, Մէրժ Ա.լտէօնօֆուն պանա պիլտիրէճէք օլտուղու զաեէթ էհէմմիեէթլի մաատէլէրի տինլէմէմէկէ հիչ պիր սէալիմ պուլունմամագտա իտի։

«Պինաէն ալէյհ, քէնատխինի գապուլէ մուվաֆֆաղաթ իթտիկիմի էյիճէ անլաթմագ իչին, պիր գաչ տէֆա պաշըմը սալլատըմ։ Բուսիալը պէալէմէ տիշարը չըգտը, վէ պէշ տագըդա սօնտա, բրէնա կէլիպ, շու սէօզլէր իլէ մուհաալէրէե խաթնտար էյլէտի.

«— Տիւն ապշաղի հարէքէթիմին հասըլ իթտիկինէֆրէթի ապիմէ սէալէպէյլէ, պէնի գապուլ իթմէք խաթէմէեէճէկսինիզտէն, վէ պու սուրէթլէ պէնատէ, թէսէլլի գապուլ իթմէզ պիր էսէֆ հասըլ իթմիշ օլաճաղընըզտան տօ. լայը վէալէյհ խաթէօլտում։ – Շուրատը պիլմիշ օլուն քի, պէն, գաարնլարը քեամիլէն թահգիր խոէր իտիմ։ – Ինիր օլան պիր քիմսէնէյն գըզը տա, վէ է՛ն պիւեիւք ասըլզատէկեանտան պուլունան գաարնլար տա սաթըն ալընապի-

ւիրէր, մատակ՝ գէնուազմիճա անդէրձ բաղարէրդ թէբլիճ խաբալիլմէբաճ ալր ալճ գանն խաբր խամ։ – Պա խուտա-ատա ալտանմըշ օլտուղումա եալընըղ ակզ պանա խապաթ իմտանիպ, վէ պինաէն ալէյհ, եալընըղ սիղէ, գէնաճ վա-բատըմա բաղմէն բիտեէթէ մէճապուր օլտում։ – Ւմմոխ, ախ-գէ օլ տէրճէ աշղ ու մուհապէթիմ վար ատըքի, ակզ-տէն ֆարիղ կէլմէք մումքին տէյիլ ատր։ – Գէնիմ մէթրէ-սիմ օլմաեաճաղընըզը պիլիրիմ։ Խաթէրանէիպ, գէվճէմ օ-լուճուղ։

31

«Պա եօլտա պիր թէբլիճի մէմալ իմամէտինկիմտէն, – տէյի ծանընի իֆտատէանէ տէվամ էյլէտի, – խալրադը թէ-հայբէրտէն կէրի տուրամատըմ, վէ շու եօլտա ճէվապա ադադ էյլէտիմ։

«— Սիզին գէվճինի՞զ մի օլաճաղըմ։

«Բրէնա տէ, – Էվվէթ, տէյի ճէվապ վիրտի։

«Գէն. – Բրէնաէս Ալտէօնօֆ մու օլաճաղըմ։

«Բրէնա. – Խա՛յր, օ միւմքին տէյիլ ատր։

«Գէն. – Սիզին իւնվանընըզը թաչրմադըզդ հադդինը հայիղ օլմաեատադ, նա՞մըզ սիզին գէվճէնիզ օլտուրում։

«Սէրժ, Բատսխատա, րնճալը տէվէթին, էվվէլճէ իմ-բէրատօրուն րնիզատընը թահխի իմպէրխինին էվվէնէմէխ-էրինի, վէ ահվալը հադըրէտ էյե, պու րնիզա ու մու-վաֆֆադաթըն պէհէմէհալ ըէտտա խուլճէվինի թաֆխէ-լէն անլաթտը։

«ՊԷՆ . – Բէք ալէա , օ հալտէ պանա թէլիֆինիլ նէ՞ եօլտա խաէ , ան ըլ սէօյլէեմին , չիւնքի պու սէօյլէրտէն հիչ պիր շէյ անլատմաեօրում :

«Բրէնա . – Ալէնէն իլան խոխլամէեէրէք , սիզ մունթազամ պիր իլոխլաճ թէլիֆ խոսեօրում .քի , վիճտանընըզ բահաթ օլապիլսին , վէ սիզտէ , հազընըզտա թէրթիպ լիմէք խոթէսիվիմ մուքեմմէլ պիր հալ ու վազիեէթի պիլա թէրէտուտ վէ վէյախէ զատուլ խոէապիլէսինիզ :

«Բարխատէ Մօնմարթր վարըշընտաքի օտամտա , վազթիլէ օգուտուզում մութէատուխտ հինքեաեէլէր խաթըրը-մա կէլմէքլէ , ումուզլարըմը չէքտիմ , վէ պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ ,

«— Նէ՞ տիմէք խոթէսիվինիզ չիմտի անլաեօրում : – Ոէյֆիեէնիզին իպատէթխանէսինատէ ճէլպ խոէճէկինիզ պիր բաբաս վէ թէրթիպ լյուէեէճէկինիզ շահիտլէր վասըթասը յա , խէֆի սուրէթտէ պէնիմլէ էվլէնմէք խոթէեօրսունուզ : Շու պուլուշունուզտան ոօլաեը իլթիֆաթըմը թազտիմ խոէրիմ : – Ցօ՛աթում , սիզի թէէմին խոէրիմ .քի , պու կի-պի տուպարտալարըն մօտասը արթըզ կէչմիշ տիր . հէր քէս , պու տէսխէլէրի դօլայճա անլաեասախլըր , տէտիմ :

«Պու սէօյլէրիմ իւզէրինէ , բրէնա՝ էվվէլա ֆէվգէ-լատէ գըզարտը , վէ ասնրա տախի ասլտու : Մուախխարէն ճէվապա ազազ պիրլէ ,

«— Տիմէք տիր .քի , պէօյլէ պիր տէսխէ իճրատընա պէնի մուդթէատիր զանն խոխեօրսունուզ , տէտի :

«ՊԷՆ . – էվվէթ :

«Բրէնա . – Տիմէք տիր .քի , սիզ պանա պիր ալչապ նազարըյա պատբեօրսունուզ :

«ՊԷՆ . – Սիզէ , պիր գաստըն նէզտինատէ մուվաֆֆափ օլմազ իչէն , հէր վասըթաեը միւսայիտ ատտ խոէն պիր աաէմնազարըյա պատբեօրում : – Պաչգա նէ՞ խոթէրսխունիլ . պիզգաթ քէնատ իշլէրինիլ մուճխալինճէ , սիզէ մու-

հաքէմէ խոխեօրում։ – Տահա ախընքի կիւն չիտուէմ վէ ճէպը խոթխմալ լիմէլիկէ գալդըշըլընըզը ունուտու-եօրմուտունուզ։

«Սէրժ Ալտէօնօֆ պաշընը էյոտի, վէ պիր տադըդա սօնրա չէօյլէ ճէվապ վիրտի.

«— Սահիհ տիր. պէն պու հադարէթէ լաեըդ օլտում։ Սէօվլէրիմէ էճնէյեէթ լիմէմէկէ հադդըսընըդ, ֆադաթ սիզ տէ պիլէրսինիզ քի, ֆէնէրպահչէ զէրրէ դատար չիւպհէեէ մահէլլ պրոդմատիա տա պէնիմ պիր վաըղթամ վար տըր։ – Պիր ադ էվվէլ եադըդըմ պիր թէզքէրէյէ սէրպէսթ օլտուդունուդու պիլտիրիմ։ – Պէշ տադաան, սիզի պիր պրոպա, քէնտի խանէնիզէ կէօթիւրէճէք տիր։ – Չէվճէմ օլմադըդա մուվաֆֆաղաթ իտէրսինիզ, բէնի իզտիվաճըմըզ ֆէթրէտուրկատա վուգուս պուլաճադ տըր։ – Պու իզտիվաճ բէնիմինէն իճրա խոլէճէք օլտուդու քիլիսէյէ սիզ թայնէն խոն, բաբադը տա սիզ ինթիխապ էյլէյէն, պէն օ բադադը, բէնի իզտիվաճը կիպլիճէ իճրա իմամէի խութութպնատա խութեմի իտէրիմ։ Պու պադադէ քէնտիի էյլէն հիչ պիր մուխաթապա վադը օլմադ։ – կէօրիւեօրսունուզ քի, պէնիմ թադրաֆըմատան էնթրիդաեա իմքէան եօզ տուր, վէ պունատան պէօյլէ զէրրէ դատար չիւպհէ իմամէլիկինինէ, էսէրը ադլ տէյիլ տիր։ – Պուրատան կիմթիկինինզատէ, տիւշինինիւզ։ – Հարէքէթի շէտիտէմին միւնասիպէթսիզլիկինի պէն տէ պիլիրիմ, վէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի, պունատան տօլաեը ֆէվգէլատէ ճաատիմ օլմուշտում տուր։ Ճու դատար քի, օ միւնասիպէթսիզ հարէքէթիմ, շիտաէթի աշդ ու սէվատանըն նէթիճէսի օլան տիվանէլիկին թէէսիրաթընատան օրտուդունատան, ումարըմ քի, պանա աֆվ, վէ մուհապպէթի շէտուէ իլէ սիւզան օլան պիր տաէմին եա տատաէթի տահիհէսի վէ եախօտ մէ յեուսիեէթի տիմէք օլաճադ ճէվապընըզըն ախադը իչին, եարընքի կիւն խանէնիզէ կէլմէքլիկիմէ միւսաա-

ան խոհեմությամբ։ – Մեծյէվէն, որ պատրէ պանա վստահ էիր մեր մէջ խոժերանալ, ան յի՞նչ մի։

«Որ արտաս, մուսայիս ճէվապ վերմէքտէն զայրէ չարէ պուլունմատըդըտան, օղ վճճվէ հարէքէթ իրմով։

«Ինչ տաթի ածրա, խանէմ ալտէթ վէ մուվաֆըղէթիտէ, զայրտապէթիտէն ոօլտը, ծրանըդ ալէյէմէմ իրէ Բուսիտը արտագըմըն, զահիրէն օլսուն ֆէվդէյաթէ մուզտարըդ օլտուդյարըմը կէօրտում։

«Իրանը խոժիցվատ իրմոխիտէ, նըթ վիւն էվվէլ, ադշամ վադիթը, ինչ տուէմ քէնտիտէն կիտէյ, վիւռա պէնիմ, թէսթօ ըստաթըմըն խոժատմըտան ածրա, ասըթլարըտան օլան պէր դատրնըն արտագատրնա ըտքիտ օյաճադրըտան, պէնի ալտոգ իւդրէ, արտագամ իրէ թէսթօռա վիժդէմէէնի թատրագրտան քէնտիտէն էօյլէտիվինի խատէր վիրտի, վէ պէյրէմէմ առախ ատ իֆադէնի թաստիք իրմոխիվինտէն, Սէրժ Ալեքօռֆուն ասխասէի, նօգթատը նօգթատրնա խյզահ, օլունտու։

«Օ վիւնիւն ադադխինի վէ հէման թէքմիլ վիճէնի տուշիւնէրէք կէչէրտիմ։

«Բրէնոգ մուհադրէթիմ եօզ խոի։ Ընըն հադդընտա ֆիլմուրտուղտուդ ասյի, իրա ատավէթ դիեատ միւշտահ պիր ատյրտ հիտա խյզէմէքտէ խոիմ։ – Պունունա պէրտաթէր մէրդումտն թէքնիֆլէրինի բէտտ իրմոխէքնը, ափիլ օլունմատ պիր տխվանէկնը խտուվինի, վէ խումիտ իրմոխիզ ճէսարէթի խոգմէոխիվիմ բատրատ պիր միւմթադպէլ նատմուտտ սուրէթտէ թէէմին իրմոխէքիզ պունտան պէօյլէ շիւպհէսիզ հիչ պիր միւտայիտ ֆրտաթ պուխտամաճաղրտը քէնտի քէնտիմէ խդրտրէ մճպուր օլտում։

«Նէ՞ չարէ։ Հադրէթի էվանըն գըզլարը, սէրչէ գուշտարընա պէնդէրըէր։ Ճիւդի պիր թէսատիր գարշըտընտա, հէման ճադատը էլէ վէրիրէր։ – Հէր նէ գատար բէտի խզտի տխվաճըմըզ էլան խոխլմէճէճէք խոի խոչ տէ, պիր բրէնոգ

մէշրու զէվճէ օլմադըդը , ասլքի պիր բրէնաէս օլմադ ան-
մէք էտի , վէ պու հալ էտէ , նզդար էտէրսիմ քի , օբէրէվ
օճուռնալընտա էտանէնտէվնէք էտէն սէվիլ պիր գըղճըդադ
էլէն էբէյնճէ բարդադ պիր շէյ էտի :

« Սէրժ Ալտէօնօճ պէնի ֆէվգէլատե սէլվեօրատու .
քէնատ հիւրրիեէթինի ուղրատա թէրք էտէրսէք , ինգրատընտա
հադըր ատըռնատուդա պիւեհնէք ֆէտաքեարդըդ , էտատաը
մեզբիւրու էտադմ էյդէմէքտե էտի : – Պէլքի պէնիմ էլէն ,
զէվճէրէրին է՛ն էյի էտի օլաճադ վէ պէնի զտաեթմէ մէտատա
դըլաճադ էտի :

« Պու էտատատա էսմիտ էթմէքլիկիմե հիչ պիր մանի
պուռնամադատա էտի :

« Պինադէրին , իրթէտ կիւն , էվվէլճէ պիւեհնէք պիր
չէշէք տէմէթի կէօնտէրիպ , արդատան տանի քէնատի
կէլսինկինատե , արզուլարընտա մուվաֆըգ ճէվապ վէրսինկիմ-
տե , զանն էտէրսին քի , մեսէրսէթինատէն ադըընտա ճինանէթ
կէլսի :

« Ֆէնարտա , իրթէտի հաֆթանըն պիր ադշամը , եարը
կիճէտէն ազ էվվէլ , Ալտէօնօճ ֆամիլեատընըն օթէլի ի-
պատէթանէսինատե , տէօրթ նէֆէր ճիտատի չահիտլէր մու-
վաճճէհէսինատե , պիր բաբաս վասըթատըյլա րեսմի էղդի-
վաճըմըդ իճրա դըլընտը : – Պաահու ուսուլը միւթաատե
իւղրե րեսմի մեզբիւրուն պէնէտի եապըլըպ , պունուն պիր
սուրէթի տախի պանա վէրիլսի :

« Իրթէտի կիւն Սէրժ , թէաթրօտաքի պօրճումու էօտե-
ու , վէ սօնրա , զաթէն մալիւմիւմ օլան ան յֆիէնէ պէնի
կէօթիւրտիւկիւնտէն , հիչ պիր քիմսէյի կէօրմէքսիզին իւչ
այ դատար օրատա վադըթ կէչիրտիք :

« Նկէրչի պիր զէվճէ , քէնատի զէվճինէ ֆէվգէլատե
տիլատատէ օլուր իտէ , իտթիմալ քի պու դատար ուղուն
միւատէթ իմթիտատա իտէն եալընըզլըդատան օտանմադ .
ֆադաթ պէն , զէվճիմին ատղուդլուղունատան սրդըլտըղմ

ճիհէթէ, կիւնէր զաեէթ ուզուն վէ հաֆթալար թիւ-
քէնամէզ կէօրիւնիւեօրսու։

«Մէրժ, ատա ալրա Բէթրէեատուրկա կիմ տիվէնատէն,
օտատան պանա նատիւէ, վէ չօդ տէֆա էլմատա միւթէալ-
լիփ հէտիւեէրը կէթիրիր խոյ։ – Ուլթէ, պիւթիւն էյլէնճէմ
վէ մահպուսիւեէթիմ պուննան լութուֆէթ խոյ։ – Պու Բու-
ատալը, մուճէվհէրաթը, բարլատ շէյլէրի, վէ կէօրթէրիւլի
թուալէթլէրի սէվէր խոյ։ Պէն տէ, հէր ապշամ, սիմ ալը-
մալը պէհատ ամէլատան տէբօլէթ պիր ատալ ֆիհրիանը կի-
նէնիպ, տաչլարլա, պօղատրմա, վէ պիլէֆլէրիմէ մուճէվ-
հէրլէր թատլուդ խոյը, վէ ճուդ զատար մում իլէ բարլատ
սուրէթատ թէնէքիր խոյիմիշ օլան թատամ ատլատրնատա եա-
լընըզ անընա թատամտա պուլունուր խոյիմ։

«Իլի պուչուդ այ ասնրա, բրէնա ալդըրմաեա պաշլա-
ար։ Պու հալի կէօրսիւմ, վէ պունատան տօլատը միւթէէա-
սիւֆ օլաճադ եէլսէ, Մէրժ Ալտէօնօֆուն եալընըզ դալ-
մագատան օտանմատը տաեէօլինատ, եադրնատա շու զատանըզ
վէ միւնֆէրիտ էօմիւրտէն խէլատ օլաճադըմը տիւշիւնէրէք,
մէտուր պիլէ օլատամ։

«Մէրզում, պանա, պիր տապահ, – Սիզ եադրնատա
Բէթրէատուրկա ատամէթ խոէճէքինիզ։ Պէն պու կիւն չէհ-
րէ կիտէօրսէմ ք, իզատէթինիզ իչին միւնասիպ պիր մա-
հէլ Թէատրիք խոէճիմ։ Իմոէ, ադիզէմ, պու ապշամ պէ-
նի պէքլէմէյէն, տէտի։

«Ալտէօնօֆ, իլի կիւն զայպուսպէթտէն ասնրա, կէ-
լիպ պէնի ատը, վէ ֆէվգէլատէ բարլատ սուրէթտէ միւ-
զէյէնէն վէ մէֆրուշ պիր քուչուք օթէլէ կէօթիւրիպ,
պունատան պէօյլէ օրատա իզամէթ խոէճէկիմի խոպէր
վիրտի։

«Պէն տէ, քէնտիհինէ, – Ցադամ, սիզ նէ՞ եադ-
ճապընըզ, տէյի սիւալ էթտիմ։

«Բրէնա, պանա, – Ադիզէմ, պէնիմ տէ պիր խանէմ

պուլոնեատուզուն ալիլիսինիկ։ Պուննալա պէրապէր հէ-
ման հէր կիւն վէ հէր կիճէ պուլսաձա կէլէճէնիմ, ասէյի
ճէվապ վիրսաի։

«Պէն. – Տիմէք օլսուր քի, ալիլին պիր մէթրէսինիկ
մադամ̈զնաա պուլունաճաղըմ։

«Բրէնա. – Պա պապաէ պաշդա պիր չարէմիկ եօզ
սուբ։

«Պէն. – Լաբլին պէն ալիլին զէվճէնիմիմ։

«Բրէնա. – Օնա նէ՞ շիւալէ։

«Պէն. – Հալատ քի սէզ, պէնիմ նամուսումա վէ ալի-
նաէն ալէյհ սէզին նամուսունուզա էնքէ կէթիրէն պիր
թէվաթիւրուն թապիկեէթ պուլմասընա միւսաաէ իմ-
միշ օլաճապընըզ։

«Ալաէօնօֆ թէպէսիմ էիմ, վէ պաաէհա ճէվա-
պա ազադըա,

«— Սզիզէմ, պա հալին էօնիւնիւ ալմասըա նէ՞ չա-
րէնիզ վար սըր, սէսի։

«Պէն. – Չարէսի, սօղրուէա սէօյլէմէնիզ պիր։

«Բրէնա. – Սզիզէմ, մալիսմինիզ օլան սէպէպլէրէ
մէպնի, սօղրուէա սէօյլէմէքլիք, գաթիէն միւմքինօլ
պիր։ – Սգաը իլգիվաճըմըզըն ումումէն մալիսմ օլամա-
եաճաղընը գաթէն սիզէ սէօյլէմիշիմ պիր։

«Մէրգում, իֆատէսինէ հադգը օլաուղունաան,
վէ պէնիմ, օլ խուսուսա շիրեաէթէ հադգըմ պուլուն-
մասըղընաան, սևքիթ իմսիմ։

«Բէթրէապուլիա սէպաէպէլի պիր էօմիւր կէչի-
մէեէ պաշլասըմ. – Պիւթիւն շէհրին էհալիսի, բրէնան
թահթը հիմաէէսինէ կէչմիշ օլան Ֆրանսըղ խանէնաէ գա-
ըընաան, եանի պէնաէն պահա իմմէկէ պաշլասը։

«Բրէնա, պու սէօյլէրսէն ֆիմէուր իմմէսի, վէ աղ
սօնրա, քէնսինին մուհիպպ սօսիէտէրինը խանէսինէ գա-
պուլ իլէ, պիւտֆէթլէր վիրսիկինսէն, անլէրէ էմնասըղ

աւելի մեծ ուրախութիւն պատճառել իմ հարազատ օրորոցակիցիս։

«Կ՚ելլէն մուսաճիները, էքսէրսիզէթէն կ՚ետք քիմոնէները խոխջէր։ – Դուն լար, հապա զիս պատասխանէ առաջին հերթին։ Ես ճան խարազ խոխ, ձագամէթ ըսաեէթ ու հիւանդութեամբ բէք սե էլէրի կիմ մեսուքլէրինտէն, կեահ ճիտոի վէ կեահ խաթիճ մէշրեպիներէ մախտուս պարը աշըգպատանէ վէ ղէնտօսմանե ինգատէրտե պուլունմատտա խոխէր։

«Ս.լտէօնօճ խե, պուն.լատա սիմէմ իմ մեսուքտէն պաշգա, հիւանդ խոխ։

«Հալատս.քի պէն, պիր կիւն, հետաէթլէնէրէք,

«— Ցօսթ.լատըն.ըզ, պէնի, ախչէտը պօղուզ պիր դարը զանն խոխեօրլար, վէ մուճխալինճե հարէքէթտե պուլունեօրլար, տէտիմ։

«Բրէնա տէ. – Սիզ, նամուսլու պիր դարըն օլտուղունտու պիլմխիլինիճ հալտե, անլէրին օ եօլտա պէօղլէրինտէն վէ հարէքէթլէրինտէն նէ՞ պէհս վար տըր, սէյի ճէվապ վէրտի։

«Պէն. – Ցատաթ պու հալ պէնիմ խոշումա կիմէ եօք։

«Բրէնա. – Լաբին պու հալե պըշաճադըն.ըզ... Սիզի թէէմին խոէրիմ.քի, տըլգատէկեան ալէմի էչինտե, էվլէնմիշ օլան դատընլատա տախ լաթիֆե դատիլինտէն պաղը իֆատաթը ղէնտօսմանէտե պուլունուրլար, վէ օ դատընլար, պունտան ոլաեը պիթիմ իմէդլէր։

«Պէն. – Պիզիմ իղտիճադըմըզը էլան խոխն, օ հալտե պէն, քէնտիմե հիւանդութ վէ րնտաեէթ իմ տիրմէկի տէրիւհատե էյլէրիմ։

«Բրէնա. – Ամլէմ, պու աէօյլէտիկինիզին դաթիէն մուճքինտիզ օլտուղունու սիզե անլատըմ։ – Պրատըն չու հալ տէվամ իմտին։ Պիլիրսինիզ.քի, նէթիճէտիզ օլան ղէնտօսմանէ մուտաֆէտը դապուլ իմէդքատե հիչ պիր զարար

հօգ տուր։ Պէնեմ սիրէ էֆենտիէմի քեռամիէմ պուլուն-տուղս ևնալի, գըզդանճ տախէ տէյլիմ։

« Բրէնատէն, պաշդա պիր գարար խոթխոտալինէ մու-վաֆֆագ օլամատըմ, լաքին ճնաման ածնա, ոսմէլատըն-օ գառար մուամէլէյի պոլմադըն իլէդ գառար իմանըմ-դի, ադ վազըթտա խոշլանըպտատագ, բրէնան տալէթլէրինի գառար իմանէկէ պաշլատըմ։

« Օ տադըգատան իմանըդըն, բրէնա տախ պէնատէն ասլուեօր կիսի կէօրինմադը։ Վիճիթալատը, հէմ ադ-ըէյէ-տի, հէմ գըտատը, վէ պաղէն քէնտինէյէ կէօրուշմէ-գաճ ադ ալուշդուրմ պէալէմէմէտէն, Ներժին, ֆէվգէլատէ տիլաբը վէ գառար մուամէլէյի պոլմադըն իլէդ Ջերբէս գառարընը քէնտինէնէ մուշդուդ իմ-թիհան իմիտի օլուշդուռնու, վէ պունուն աշդ ու սէվատ-ընէյտ սայբի մէճնուն օլուպ, հէր եէրէ, անընա պիրլիք-տէ կիմսիկինի կիւնլիւն պիրինտէ խապէր ալըրմ։

« Ջաթէն բրէնտի թահդիր իմտիկիմ հալտէ, պու խապէրի տէ իշիտինճէ, բիւր զաղապ օլուռմ։ Նզդէթի նէֆխիմ, եախօտ ատհա ասդրուտու զուրուրիեէթիմ հադ-դընատա ադիմ պիր ճէրիհա հասըլ խիլմիշ օլուշդունու զանն իմտիմ։

« Պու գառար ադ վիճդանիմդըմ մը վար խի-դի, օ-մէրթեպէ չիտուէթի աշդ ու սէվատա կէօմէրիկչի-նէ ասլա, չալըշաբուդ վէ ասլէթի միւքէմմիլէյէ պէնատէն ասլուռ։ Նզդիճնատա պիր գաշ ալ ասնտա պէնի թահ-դիր խոճէք խոխ խէ, պու ատէմ նէյչին պէնիմդի եվլէնմիշ խոխ, վէ եկէրդի պանա, քէնտի հադըդի զէվճէնի նա-զարըյա պատա խոխ, հադդընատա պու եօլտա մուամէլէ խոճ-ըմ մի խոխ։

« Ալէք տէֆա, պանա վիճդանդա վիրտիկինատէ, գառախմա-շատ տէ մահֆուդ օլան հէր շէյի, չիտուէթլէ վէ ասլ ացը ացը քէնտինէնէ պէնատէն իմտիմ։ Նֆատաթըմը իշտալ իմտի-կինի, պանա շէօյլէ ճէվապ վիրտի.

«— Ադիզէմ, պու պատառէ քեամիլէն հադդլըքընըզ։ Սկզբն լէյ հիւանդ մուամէլէտէ պուլունմատըմ։ Պունու ինքնար կէլմէնէ խաթըրըմա ալնէ կէթիրմէմ։ Ճադամի սիզ աէօյլէնմինիզ, պու պէնիմ թագսիրաթը՛մ մը ատը։ Սիզի տայիմա սէվճէնէմի զանն խոհօրտում, լաքին նէ՞ եաբանըմ, մուհտապէթիմ կէչտի։ Թէէմին խոէրիմ՛քի, էվլէնսիկիտէն տօլաըը էսկի իթմէք լազըմ ատը, ճադամի պունու սիզ արզու իթմինիզ։ – Հէր նէ հալ խոէ, մատէմ՛քի, շու տիւմանէլիք զէմանը կէչտի, վէ վադը օլան ճէնաէրզա, թամիրի նադատիլ սիր չէյ տիր, հիչ օլմազ խոէ, շու դինճլիրի միւմքին մէրթէպէ լաճկինճլէթէլիմ։ – Բուսիաան օտանմըշընըզ ատը, ասէյի՞լ մի։

«Պէն. – Հէմ սօն սէրբէճէ։

«Բրէնա. – Իմտի, ադիզէմ, Բարիսէ ալմէթի խոինիզ։ – Համա օլսուն միւճէվհէրլէրինիզ վար ատը, վէ իմզա խոճէկիմ սիր չէք դարշըլըգ տախի սիզէ պիր ադաան լքի միլիօն ֆրանգ վէրիլէճէք տիր։ – Պադշէն պէնի տուշիւնմէք իւզրէ, արզու խոէրսէնիզ, թաավիրիմի տախի պիրլիքտահ կէօթիւրիւն։ Սէրպէսթ օլուն... մէսուտ օլմաեա չալըշըն, թէէմին խոէրիմ՛քի, պէնիմ արզում պու տուր. վէ զանն լյալէրիմ՛քի, պու արզումուն խաթիհսաալի սէ դօլայ ատը։

«Սէ՛քիզ կիւն սօնրա Բարիսէ վատըլ օլուպ, պու օթէլի տաթըն ալտըմ։ – Ինչթէ պէնիմ հիքմեաեէմ, նօքթասը նօքթասընա պունատան խպարէթ տիր։

32

Ժօրժ . – Էյ ծնաւան սօնրա բրէնել պիր տախ կէօլ-մէտինիզ մի :

Ֆաննի . – Խայր :

Ժօրժ . – Բուսխատան հարէքէթ լինիպտէն պէրու Բարիս մէ տալա կիտլմէտի մի :

Ֆաննի . – Ինթիհամալ քի կէլմիշ օլսուն , լաքին պէն խապէր ալմատըմ :

Ժօրժ . – Սիղէ մէքթուպ եազըը մը :

Ֆաննի . – Նայա :

Ժօրժ . – Նճայի՛պ , պիր մէքթուպ սա՞ մը եազմատը :

Ֆաննի . – Խա՛յր, նէ՛ մէքթուպ եազըը , նէ՛ խապէր կէօնտէրտի : – Պինապէրին պէն քէնտի ղէվճէախեիմ, լաքին քէնտիսի իչին վիճուտիմ եօք տուր : Օլսա տա , քէնտիսի իչին պիր մանիտէն խապարէթ տիր :

Ընթացքին կէօզլէրի բարլատը , վէ Ֆաննի չու եօլտա քէլմընա տէվամ էյլէտի .

*— Նէյի պէնէ տիր քի , քեամիլէն եալընըզ վէ դաթիէն պէրապէր եաշատօրում . . . պէրվէթիմին վէ հարաքեաթը-մըն հաքիմի մուխլատը օլուպ , քիմսէյէ հիսսապ վիրմէք մէճպուրիյեէթինտէ տէյիլիմ : – Հէր եէրէ անընըմ աչըդ կիտէպիլիրիմ, վէ սուրէթի դաւլիէէտէ , « Պէն նամուս-լու պիր դարըեըմ » տիէէպիլիրիմ; վէ քիմսէնին տէ , պու տէօզիւմիւ թէդզիպէ հադդը եօք տուր : – Յօմրիւմ տախ-լինտէ հէչ պիր կիղլի վէ շիւպհէլի մատտէ օլմատըղ տըր : – Պու ճիւմլէ իլէ քէնտի քէնտիմի տալա ալտաթմամ. . . Բարիսին իւչ դըսը նէզտինտէ , (Թաւիսէթիլլէ էն դիւռա-տէ կիւդէլ դարըլտար իլէ մէշղուլ օլան ալէմտէն պահս ու-

ախեօլուամ,) եալընըզ ալր ալեցա մահկրանէ վէ մուքեմմէլ ալր թէշէալախուատէ պուլունալուագ քեսալ սէրվէթ լէթմիշ, վէ եէնի ալր ալ թուլթմագ կյին ադընը թէրթխա լէթմէք ոե պուլունմուշ ալր գաոլն ատա օլունմագտաեըմ:

ժօրժ. – (Եավաշ սէտա կլէ.) Պու զանոտա պուլունմաեըն... ալէմ բէք օլ գաոար հադգըզ ոէյիլ ալր...

Ֆաննի. – (ժօրժուն ակօզիունիւ քեսէրէք.) Ալէմ՝ բէվիկի հալէ կէօրէ մուհաքէմէ խաէր. բէվիկի հալ խոէ, պանա գաոլըզ ալր: – Թապխաթկյլէ Ռուսիատաքի արգատաշլարըմ, Բէթրէապուրկտա, Ալաէօնօֆուն աշըդը օլատուդումու բիվաեէթ լէթմիշլէր ալր:.. Եու գաոար քի, անլէր ալիկէր ալր թաոըզտա բիվաեէթ խոէապլը՛ր մի խոիլէր: – Համթա ալիզդաթ բրէնա պիլէ իզախվաճըմընը լաեըգըյլա կիզլէեէապիլմէք կյին, պու բիվաեէթի նէշրէ չալըշմամը՛շ մը ալր: – Հասըլը, քիմնէնին պանա հիւրմէթ ու բիաեէթի եօգ ատւր, օրտաընը սիզ ոե բանա պէլէրսինիզ, զիրա ժօրժ, սիզ տախի պուտաեա կիրտիկինիզտէ, հադգըմտա նէ՛ կիւնա հիւրմէթ ու բիաեէթլինիզ պուլունմագտա խոի: – Օ՛հ, աէվմէք, աէվիլմէք, վէ մուքեմուլ օլմագ պէնիմ խին ոե ալյիլ ալր ատախկիմոէ, հադգըմ վար խոի: – Եալընըզ ալր քէրէկ խէթա լիթաէմ, տուշէճէկիմ եէր չամուր պաթագ ալր, վէ պու խոէ, պանա նէֆրէթ ու ատհշէթի մուճխա օլմագտա ալր: – (Ալր ազ սիւքիւթ ատէն ածնտա.) Իշթէ, պու ատէպէլէ պէրհալէրիմիզի պէր տախի կէօրէմէվիզ:

ժօրժ. – Պէրհալէրիմիզի պէր տախի կէօրէմէյի՛ք մի... պու գաոլ՛ը մի ալր:

Ֆաննի. – Գաոլը ալր վէ լազըմ ալր:

ժօրժ. – Ֆագաթ պէն սիզի սէվէրիմ:

Ֆաննի. – Իշթէ, արամըզտա պէր սէտա չէքիլմէսի, պունուն կյին լազըմ ալր ա՛: Սիզտէն վէ քէնահմանէն գօրգաեէօրում:

Ժօրժ . – Սիպի կէօրամէքլիկիմի նա՞սըլ մէնեն խոէճէք-սինիզ :

Ֆաննի . – Սիպսէն ֆիրսար խոէրէք :

Ժօրժ . – Լաքին , ալէն , հէր եէրսէ սիպի Թաւդխ խոէճէեիմ :

Ֆաննի . – Ղէն ոէ , բէք ուզաղա կիտէճէեիմ , օլ ոէ-բէճէ լաեըդըյըլա կիղլէնէճէեիմ քի , ալէնի պուլամաեա-ճադալընըզ :

Ժօրժ . – Բարիսի Թէ՞րք մի խոէճէքսինիզ :

Ֆաննի . – Էկէր մէճպուր խոէրսէնիզ , էվվէԹ , եա-րըն Թէրք խոէճէեիմ :

Ժօրժ . – (ՀիտաէԹ հարէքէԹի կէօսԹէրէրէք .) Տի-մէք տիր քի , պալսիմի չնքէսԹ լիԹմէքլիք , սիպին իչին հիչ պիր չէյ գապըլմնոէն տիր :

Ֆաննի . – Վադաա սիպի միւքէոոէր վէ միւԹէէահուճ դըլմադ , էօմրիւմիւն է՛ն պիւեիւք քէոէրլէրինոէն խոէ ոէ , նէ՞ չարէ . պու պադադէ Թէրէոոիւոոէ պուլունա-մաեաճադըմ :

Ժօրժ . – Տիմէք օլուր քի , ալէմին հիւրմէԹ ու րիաեէ-Թինի , աշդ ու սէվոաեա վէ սաաոէԹէ Թէրճիհ կյլէմէ-լոէննիզ :

Ֆաննի . – Խա՛յր , մաոէմ քի ալէմ , պանա , նէ գա-ոաը լաեըդ ոաոխ օլսաո քէնոէ հիւրմէԹ ու րիաեէԹինի կադըդ իԹմէք խոէԹէմէեօը խոէ , պէն ոէ ալէմ իչին հիչ պիր չէյ ֆէոաա խոէմէմ :

Ժօրժ . – Ա՛հ , հադդըմոաա գուհուրա կէլէն շու հա-րէբէԹինիզ , շայեանը էսէֆ վէ իմապ տըր :

Ֆաննի . – Սիզէ պէն նէ՞ եաբադմ :

*Ժօրժ . – Սաբին վէ ֆիլԹուրսուզ պիր հալ իլէ եաշաեօր-ոուս , աշդ ու սէվոաեր պիլմէդ իտիմ , վէ գարարսըզ է-յլէնճէլէրոէն մահգուզ օլմադաա իտիմ . . . Սիզի ադամաեօր-ոուս , վէ սիզի կէօրմէքսիզլին , պէլքի եուզ ոէֆա եանը-

Նըղտան կէչէալիլը խոմ։ Հալպու քի, սիղ պէնիմ ֆիքըրիմը աէ վէ գալսիմուէ աշղ ու սէվաա հիսախեաթը, վէ հէմուէ չինֆաալը նագաալիլ էսէֆ ու էլէմ հասըլ ելմանիղ։

Ջաննի. – Պէնի սէվէցէկինիղն ալիւեօ՞րմու խոմ։ Ջէնաոմանէ հալ ու հարէքէթլէրուէ պուլունաո՞մմու... Պէնաիմի սիղէ խոշ կէօսթէրմէք խոթէաո՞մմի։

Ժօրժ. – Սիղ, խոթէմէհէրէք, խոշ կէօրիւնիւեօրսուղ։ – Ելթէշին՝ եաղմըրը, վէ կիւնէշին՝ էլթրաֆը դիեաար գըլմըրը կիսի, սիղաէ, հաաոը ղաֆիննիղէ հէր քէսի քէնաոննիղէ ցէլա խոիեօրսուղ։ – Պէօյլէ օլաուղմունու սիղաէ ալիլմաննիղ։ Հալէա պու կիւն պէնի նի՞չին չաղըրսընըղ։

Ջաննի. – Հադգըմտաքի թէկվէճճիւհիւնիւզիւն պու սէրէճէ շէոիու հիսախեաթա թահվիլ օլունաճաղընը պիլմէեօրսում... Սիղին էչին պիր արզաուաշ, էյի պիր տօմթ օլաճաղըմը մէմուլ խոիեօրսուսմ... Նինաեէթ մուխաթաբա զուհուրի հադգընաա շիւպհէ էթմէեօրսուսմ, չիւնքի, քէնաի գալսիմի պու խուսուսաա աալա խոթէճվապ էթմէմիշ խոմ։

Ժօրժ. – Էյ շի՞մաի։

Ջաննի. – Շիմաի, թէքրաար իսէրիմ քի, քէնաիմանէն գօրգուեօրսում։

Ժօրժ. – Պէնաինիզաէն գօրգուեօ՞րմուսունուղ, սիմէք օլուր քի, պէնի սէվիեօրսունուղ։

Ջաննի, էքի էլայլէ եիւզիւնու կիզլէաի, վէ բէքէլէեէրէք,

— Պուրաաընը պիլմէմ, վէ պիլմէք աէ խոթէմէմ։ Նաքին սիղի սէվմէք խոթէմէմ... աէյի պէեան էյլէաի։

Ժօրժ. – (Պիր մէսէրէթ նիսաախլէ.) Ա՛հ, սիղ պէնի սէվիեօրսունուղ... ան կէօրիւեօրսում... ան հիսախեաթսում... սիղ պէնի սէվիեօրսունուղ... էվէթ, պէնի սէվիեօրսունուղ։

Ֆաննի. – Խա՛յր... խա՛յր...

Ժօրժ. – Թէքլար խոէրիմ քի, սիղ պէնի սէվիւօրսունուզ:

Պու ալա, մէրգուժ ոէվիզանըը, Ֆաննիւէ տօղրու էապըլըըտա, մեղաւուբ իրադլանաը, վե պաուէհու տիղ չեօքլուպ, վե հլէրինի ժօրժա տօղրու ուղամըպ,

— Ժօ՛րժ, Ալլահ աշղընա օլսուն, պուրատան կիտին... Բրէնաէ դարըը իքի սիլահըմ, եանի աուալէթիմ վե խանչէրիմ վար իտի, լաքին սիղէ դարըը, զաաֆէլթիմանէն վե ըէճաամսան զայրի հիչ պիր շէյիմ պուլունմամազտա տը: Ժօրժ, ալճէնապ օլսուն... ըէճա վե նիւեալ խոէրիմ, պէնի պըրագըն, տէտի:

Ժօրժ. – Սիղէ լիմաաթ խոէճէնիմ, Ֆապամի պուրատան կիմսէզսէն, չունու պանա սէօյլէնին. պէնի սէվ՚ըմիսինիզ:

Ֆաննի. – Էվվէթ, սիղի սէվէրիմ... խոշնուտա օլսուս խոէնիզ, արթըզ կիտին:

Ժօրժ. – Սիղի թէքրար կէօրմէկլիկիմէ միւասաատէ խատէճ՚քմիսինիզ:

Ֆաննի. – Էվվէթ:

Ժօրժ. – Եապընաա՞ մը:

Ֆաննի. – Էվվէթ:

Ժօրժ. – Եարըն, տէյի՞լ մի:

Ֆաննի. – Էվվէթ, եարըն... Ֆապամի կիտին... չաբուդ կիտին:

Ժօրժ, կէնճ դաամընըն պէհաղ ումուզունու պուս լիմոնէթտէն սօնրա, չու սէօղլէրի սէօյլէհէրէք, տիշարը չըգար.

— Կէօրիւէօրսունուզ քի, սիղէ լիմաաթի խոիւօրում... Ֆապամի եարըն... սիղի սէվէրիմ... եարըն... սիղէ սէճտէ գըլարըմ:

*Ֆաննի Լամպէր, եալընըզ գալընճա պիւէխ պիր

այլեւէնին գաղշըարնա վիտիպ, ուղուն միւտաէթ քէնաւ-
ւինէ պադաը։

Իշմէ պու թէատրոփ վէ թէճէահու էանաարնաա,
մէրդումէնին ոօտադարընաա պիր թէպէահում հաալ օ-
ու, վէ պատէհու աթէշին եանընաա պիր խակէմլէհէ օ-
թուրուպ, պիր ֆինճան չայ տահա ոօլտուրտուդան ոօն-
ա, թէպէահումունու գայիպ իմմէհէրէք,

— Շու գէվաւը ժօրժ կիւղել պիր կէնճ տիր... Օյ-
նաարըրմ ըօլա, հագըդէթէն ճիտուի պիր տուրէթ վիր-
մէհէ պաշլաէօրում, ֆագաթ ինաան, քէնահինէ հաքիմ
օլմադ եօլունու տա պիլմէլի տիր... ոօղրուտու ժօրժ,
թամ վադթընաա կիթտի, տէտի։

Մուահհարէն ֆաննի Լամպէր, պէլէմէհինի չաղը-
րըպ, հավաալընը չըդարտըդան ոօնրա եաթտը, վէ պաշ-
լըճա ժօրժուն պիւեւիք պիր ըօլ իճրա իմմէքտէ օլտու-
ղու պիր չօգ րիւեալար իշինէ ուեուտու։

*
* *

Մ. տը Գրուա-Տիէօեիս թէրք իմտիկիմիղտէ, մէր-
դում, Օգթաւըն պէպէյի օլան Րէն կրանշան իլէ ճէրէեան
հաէն գըտաա, ֆագաթ նէթիճէլի մուհալէրէհինաէն ոօնրա
քէնաէ արտապաընա օթուրմուշ, վէ ատաթընա պադըպ,
արտապաճըտը ձէյմըտէ,

— Չաբուգ Լը Սիւէօր ոօգադընա կիտէճէեիպ, չիւն-
քի կէճ գալտըմ, տէմիշ հտի։

Ֆիլվադը, Մ. տը Գրուա Տիէօ, Ֆաննի Լամպէրին,
ժօրժ իլէ եալընըղճա ճէրէեան հտէճէք միւքեալէմէհինին
հապէրլէրինի ալմադ իւղրէ, ատաթ տէօրթ տուլարընաա
մէզադուրէնին նէղտինէ կիտէճէկինի վատտ իթմիշ հտի, է
օլ էանատէ հտէ, ատաթ պէչէ եադընը պուլունմադտա
հտի։

Կէնճ գատըն, ատալըրտըղըգվա մէրդումու պէյլէ-

մեզ պարշտամը իսկ։ Նիհաեէթ, Մ. ալ Գրաա-Տիէօ, մերդումէնին նէզտինե կէլմէսինաե,

— Սէվինտիս եվետալմ, վազաա աէօղնումտաե պաշտամատալմ, ֆազաթի պունտան սօլտաը այնի Թէքրտաղ իմամէեին, չիւնքի զահիրէն գազահալթը խաէմտաե, հապը դէթաե տէյիլիմ։ Սազահտան պէրի նիչէ տաղլար աշտալմ։ – Հէր նէ հալ խաե, չիմտի պունտարը պերաթալմտա, աէտաատան պահս խաէլիմ։ – Տիւն աղշամ, թէյէ կրաֆըմը վազթինաե ալտընը՞զ մը, աէտի։

Ջանիկ. – Էվէթ վէ ևոթատրընըզ վէճճ խոզրե հաբէքէթ ևթտաև։

Մ. ալ Գրաա-Տիէօ. – Գաա պիր խոգատ եավէրևնև տիր, աէյը՞լ մի։ Գաա օեաունատա, պահթ պևզե եատրըմ խաևեօր։

Ջանիկ. – Էվէթ, էվէթ, էկևրչի էօյլե օլմատա խոր, սիզի թէէմին խաէրևմ՛քի, րէատամը, հապդըմատա պաա գատար մևսաֆիտ պուլմաեաճադ խոևմ։

Մ. ալ Գրաա-Յիէօ. – Նիհաեէթ, հէր շէյ մաթլաա տաբէթտաէ ճէրէեան ևթտաև եա՛։

Ջանիկ. – Էվէթ, էվէթ։ Համթա խաէճէկևմ հիւքմ խաէպևլևրմանևզ։

Ջանիկ, օզատանլարընմընզըն մալևմիւ օլան վազըա վէ հալէրի մահխթատարէն պարօնա հնդեաեէ ևթտաէն ատնըա, իլավէթէն տաթի,

— Ժօրժ, պաա կևն նքի աէֆա պուրաեա կէլսի խոէտաէ, տաէմլէրևմէ, ատիշարը չըգմըշ օլտաղտատա ճէվապէն սէօյլէմէլէրինն թէնապհն ևթմէշ օլտաղտատան, քէնտալինի դապտալ ևթմէսևմ, աէտի։

Մ. ալ Գրաա-Յիէօ, կէնճ գատընըն գատընըն գատլանմընշ օլտաղտատ եօլտա թահմին լէ, չէօյլէ սէօյլէտի.

— Յօղրատատա բէք մահնրճէ հարէքէթ ևթմէշնինե։ – Մէտատատան պահս խաէպևլմէքնիկէ պիր գատա աչմատ-

*կին, Ալեճօճոփան թաալիրնի շու հալվեթ օտաբնա ասմագլըմնըզ, ատինէն բեք պևռեռք պիր թաասվուր տուր։ – Ագիպէմ, սիզին նէ պէրաբեր չալըշմադըզ պիր մահզուզնեթ տիր։ – Ին ուֆագ շէյլերի պիլե մէյտանը ատնէնե չըդարմադտա շայեռանը հայրեթ պիր նգիթաա-րա մալնբինիզ։ – Նիկերչի կևունևան պերինաե սըդըլմաեա պաշլատանըզ, բօմանլար եադը։ Հիչ չևապէմ եօզ տուր-քի, ատ ճինեթնե բեք պևռեռք մուվաֆֆադըյեթնե նա-յիլ օլաճադըմընըզ։ – Շևմոխքի հալաե, ժօրժ, գօլարը վէ աեադլարը պաղը օլարադ, զապթըմընզա կէչմիչ տիր։ – Եարըն տապահ, պէնտէխանէնե թատռա կէլէճեք տիր։ – Օրատա, ջէնտխէյլե հեր նշի թէավիեե խաէճէեմ։ – Նյլ խաթըրըմա կէլատ. չիմոխ սիզե, Բէթրէսպուրկատա, Ռա-սիայը բաբատա թարագբնատան եադըլմընշ վէ շահնտլէր թա-րագբնատան իմզալանմընշ օլան վէլատեթ ակնէտինատէն պիր տուրքեթ լազըմ տըր։ Պա ակնէտի թէատարնք իթմէճիկնի աերնւհատ, վէ պունուն իմզալարը, մէօհնւրլէրնի վէ թաս-տիզ մուամէլէլէրնի հադըզի կնպի օլաճաղընը վատ խաէ-րեմ։

Ժաննի. – Պա՛րօն, սիզ, պունլունմազ պիր ատէմնի-նիզ. էկէրչի տօսթլարընըզատան պերինէն, այ մահնթաղը-նա իմթնհաճը օլատ, այը, եէրինատէն ալըպ կէթիրմէկէ ատ պիր չարէ պունլաճադըմընըզ։

Մ. տը Գրաա-Ժիէօ. – Է՛յ է՛յ, էյլէնմէք լազըմ ատ-յիլ տիր։

Մուահնատէն մէրզում, Ժաննի նլէ վէտալաշըպ ա-պատասընա բաքնպ օլատու, վէ մատամ Պլանշ նավատ քէն-տնինի թատռա պէգլէմէքտէ օլտուղունատան, ակրիան Ժօմարմէէն ատգադընա կնթտի։

Նյբ ադշամը, Ժաննինէն, ժօրժ Բրէժանա նադլ իմ-տնկի զարնպ վէ ճալնպ հնբեաեէտէ ատհին օլարադ պիր չէյ վա՞ր մը խոի։

Օգուտեանըմըղըն, պու ախտալ ալնըէ ատը լեմ ակնէ հադդըտը վար ատը: – Պու պատառէքի ճէվապըմընը տատէ վէ գըսաս օլաճադ ատը:

Մէզքիւր հիքմաեէտե եալընըզ պիր մատամէտէն մաս տա, հեր շէյ տահիհ խոխ: Յադամի պունունա էհէմմիյեէթի պուլունմամազտա խոխ: Տիմէք խոթէրիզ քի, Յանն, բրէնս Ալաէօնօֆ իլէ էվլէնմէմիշ խոխ:

Մէզպուրէ, մէմուլէն զայրի պիր մուխալիֆէթ վէ մուդաֆէմէթլէ հասըլ ոլմէսինի պիր ըհզալէթ իստըյընէ, բրէնատէն ալտըդը իչի միլիօն ֆրանդ մուդաֆիլինատէ նատա ու ֆադիլէթինի ֆէտա իմտիքատէն ատնըտա, Ռէթրէտուրկ ճիվարտարընտա քեսային բրէնսին աէ յիֆիեէսինատէ իդամէթ խոխ, հասըլ օլան մէզքիւր իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ իստըյընէ պիր գաչ այ կէշմիշ օլտուդու հալտէ, Ալտէօնօֆ քէնտիսինատէն ատղուեունճա, մէզպուրէ, Բարխէ ալտէթ իմմիշ, վէ պիւեիւք գաուրնալտ ալէմինէ տահիլ օլմաետըդ, անլէր կիսի բատտադ պիր էօմիւր կէշիրէմիյէճէ պաշլամըշ խոխ:

Մալիք օլտուդու եիւզ պին ֆրանդ իտատ կէթիրէն մէտտադընը, մադպութ վէ միւթէտէր մահէլլէրէ վադ իմմէքտէ, մէտտադը մէզպուրուն իտատը տահա գիեատէ արթտըրընտան, օ տաեէտէ, քինէնէ իհթիեաճը պուլունմադտըդըն տէպտէպէլի էօմիւր կէշիրէմիյէճէքտէ խոխ:

Պուլունտուդու վադիեէթ իճատընճա, միւթէտէր գաուրնալտը խանէսինէ գադու իտէմէեէտ, ալէտէվիյէ էյի տուրէթտէ ինթիխատ օլունմուշ, վէ աղ չօդ ճիտատի վէ միւթէտէր վադիեէթլէրի պուլունմուշ օլան պադը օղթա սինինի գէվաթը գադու իտէր խոխ:

Ճանինինի հիչ պիր աշըդը օլմաեըդ, վադտա ալէյհինտէ պադը սէօղլէր սէրթ քինէ ու ինթիխատան իտատէթ պուլունմադտա խոխ:

Մէրդումէ, պու եօլտա կէնելշճէ վէ միսաֆիրպէյլէն կէչմէսինի էօմիւտյունէն զիեռատէսայլէ մէճիսուն օլուպ, էկէր չի Մ. ու Գրուա-Տիէօ քէնտիսինին դանտըրմասը իսի, պու թարզ էօմրիւնիւ թասիլ վէ թէպսիլ իմժէքլիք խաֆիլա պիլէ կէլմէյէճէք իսի:

Ջաննի Լամպէրին, պարօնա ֆէվզէլատէ էնկիյեէթի պուլունուպ, պարօն իսէ, պունուն իսմինտէ իլէ, տախիլի ալէմսէ, քէնտիսինէ եազըշան պիր վազիյեէթէ մահլիք օլմադըդը, քէնտի հուզուզու իճապընուն իտուկի, վէ պու վազիյեէթի իսէ, անճագ միւֆէսիր պիր իլտիվաճ վաղըթապըլա իսմինտալ իտէպիլէճէկի խուսուսբնուա, կէնճ գասընը կիւճպէկլա իլէ գանտըրմաեա մուվաֆֆաղ օլապիլսի:

Ջաննի, պիր քէրէյէ պու ֆիքրի գապուլ իտինճէ, թապիսիյլէ ծնա պիր զէվճ պուլմադ լազըմ կէլիպ, պարօն, պու իշտամէթի տէրիհտէ իմտի:

Մալիւմիւդ օլսուդու իւզրէ, մէրդում, մէղպուրէ գասընա ըէսամ ժօրժ Թրէժանը, եախօտ գօնթ ժօրժ Թրէժանը թէբլիճ իմտի, վէ օ տախի պու թէբլիճէ մուվաֆֆաղամի կէօսթէրտի:

Հէր նէ գասար Մ. ու Գրուա-Տիէօնիւն հարէքէթի վազըսը, սըրճ ինսանիեէթի վէ նէզաքէթ, վէ մէնֆասաթը մախսուսէտէն պրի զանն օլունմադսա իտի իսէ տէ, մէրդումուն քեաճիճէյի հարաքեսի վէ մուամէլաթը, մէնֆասաթը չախսիեէ մադսէտինէ մէպնի օլսուդունու, զանն իտէրիդ վի, օգուեանլարըմըզ զաթէն անլամըշլար սըրը:

Իմտի, Ջաննի Լամպէրի, գօնթէս ու Թրէժան իմմէքսէ, Մ. ու Գրուա-Տիէօնիւն նէ՞ սէպէպի վար իտի իսէ, անը եապընսա անլսեաճաղըզ:

33

Պարօն Ֆելիք ու Գրուա-Տիէօ, Բարիսին Սէն-Լազար օդափղնաա, կիւղէլճէ թէզեին վէ թէֆրիշ խոլմիշ պիր խանէտէ իգամէթ իմմէքտէ իտի։ Մէրդում, ըէսիմլէրէ զաեէթ մէրադըը վէ արզուքէշ օլսուղունատան, սալօնու, եէնի վէ էսկի ուսթաալարըն պիրինճի րատուէտէ հիւնէրլէրինլէ ու էօլու իտի։ Մէրդում, չօգ տէֆա մէզատ եէրինէ կիտիպ, րատի կէլտիկի նատիտէ թասվիրլէրի սաթըն ալըր իտի։ Ֆէնաի եամթադ օտասը իսէ, քիպարճա ռօնատըլմըշ օլուպ, հալպու քի, թուալէթ օտասընատա, միւսէ միւթէալիփ հէր նէվ էշեա պուլունմադատա իտի։ Շէօյլէ քի, օ օտաեա իհթիեար սըֆաթընատա կիրտիկի հալտէ, կէնճլէշմիշ օլարադ չըդար իտի տիմէք, զանն իտէրիզ քի բէք տօղրու պիր սէօզ տիւր։

Մ. ալ Գրուա-Տիէօնիւն, ախըրընատա տախի իւչ բէս պէյիկլէրի, վէ արտպալըղընատա իւչ արտպասը պուլունմադատա իտի։

Մէրդում, հէման հէր կիւն էօյլէ թասամընը խանէսինատէ իտիպ, ֆագաթ ադշամ թասամընը նատիրէն խանէսինատէ իտէր իտի։ Ֆէնաիսինին աշճըսը օլան դարը, սանատընատա զաեէթ մահիր իտի։

Պարօնուն խանէսի իալդը իսէ, աշճրատան պաշգա, ատըսպաճըսը ձէյսն իլէ պիր խըզմէթճի վէ պիր սէյիսէն միւրէթթէպ իտի։

Սաաթ օն պիր չալտը։

Խըզմէթճի, սալօնուն գարուսունու աչըպ,

— Միւսիւ ժօրժ Թրէժան կէլտի, սէյի խասպէր վիրտի։

Պարօն, մէրդումու խմիդպալ էչէն պիր գաչ սաըմ ալալըպ, վէ էլինի ուզամըպրագ,

— Մէօվլանվուզաէ նէ՛ գատար թամ իմիշանիզ. գաթ ափիմ, պու զարիպ թասվիրինիզին մանէսաը նէ՞ ուր: Խասթա՞մըսընըզ, ասէ:

Ժօրժ. – Խա՛յր:

Պարօն. – Եօգսա սիզէ պիր հա՞լ մը վագը օլսու:

Ժօրժ. – Էվվէթ, սահին ուր, պանա պիր հալ վագը օլսու:

Պարօն. – Խայըրլը՞ մը, եօգսա խաեըրսը՞զ մը:

Ժօրժ. – Օրսաըն հէնուզ պէն ալ պիլմէմ:

Պարօն. – Էկէրչի սիզէ մախսուս պիր սըրր խէ, անլաման խարար իմմէմ:

Ժօրժ. – Պէնիմ, սիզսէն կիզլէհէճէք սըրրըմ օլմազ վէ օլմասըը սըր: – Պէն, հէմ ֆէվգէլատէ մէսրուրում, հէմ ալ մէյուսուսում:

Պարօն. – Տիմէք ուր քի, մատամ Ֆանիկ Լամպէր հազըրնաա ալ յիլ ուր:

Ժօրժ. – Էվվէթ, անըն հազըրնաա սըր:

Պարօն. – Փէնաիսինին կէօրսիւնմի՞ւզ մի:

Ժօրժ. – Էվվէլքի ադշամը օրսաա կէչէրսիմ:

Պարօն. – Էյ նէ՞ խսապէր:

Ժօրժ. – Օ մէլէք կիսպէ պիր գաըն սըր:

Պարօն. – Սահի՞ն մի:

Ժօրժ. – Սահին, ֆսադաթ էսէֆ խսէրիմ քի, էվլի ուր:

Պարօն. – Էվլի օրսուզունու պէն զաթէն պիլիեօրսուսում:

Ժօրժ. – Լաքին պէնսէն կիզլէսինիզ:

Պարօն. – Կիզլէմէեէ ժէճպուր խսիմ: Օլ խսուսուսա սիքիլթ իմմէք խուզրէ սէօզ վէրմիշ խսիմ:

Ժօրժ. – Էյլէ օրսուզունու անլասարսմ... Ֆադաթ, Ֆաննի պանա քէնսի էօսրիւնիւ հիքեսէէ իմսի:

Պարօն . – Սիրէ պէեան իմիմիշ օլսուղում իւղրէ , լէ֊քէսիղ վէ բաղ պիր էօմրիւ օլսուղունա սիղ սէ խաբեամի օլսունսուղա՛։

Ժօրժ . – Բրէնա Ալսէօնօֆուն թ սսվիրինի , քէնաի հալ֊վէթ օսսաբնսա կէօրմէքլէ հիսս խոէկէլսիկիմ դըսդանճ֊ըդ սսյղուսսյա, պիրսէն պիրէ հիսսէթլէնէրէք, վէ պսթ֊սսվիրին , մէրդումէնին նէզմինսէ նէ՞ սրֆամթա պսլսունսուղունս պիլմէեէրէք , ալէյաճէլէ օրսսան կիմիմէք խաթէսիմ, ֆանին պէնի ալըդօյսս , վէ օլ վադըմի , հէ֊ման քէնաի մուսսաբսա դարշը օլսուղս հալսէ , աշդ ու սէվսա իլէ սիւզան օլսուղումուն իդրար ու իմիսրաֆը աղ֊զըմսան չըդսը ։

Պարօն . – Ա՛հ , սիմէք քի , դօրդսուղում վադը օլ֊սս . . . Պս իդրար ու իմիսրաֆընըղ հիսանի դաղսուլայեմի պսլմսաը , սէյրի՞լ մի ։

Ժօրժ . – Պիլաքիս պէն ֆանննէի նէ դաւար սէվէր֊սէմ , ֆանին սէ պէնի օլ դաւար սէվէր ։

Պարօն . – (Մահիրանէ խաղաղ իմիսիկի պիր հայրէմ֊լէ ։) Էօյլէ օլսուղունս պիղէ սէօյլէսմի՞ մի ։

Ժօրժ . – Էվվէմ , սէօյլէսի ։

Պարօն . – Պս հալսէ , սիմէք պիղ , ինսանլարըն է՛ն մէ֊սսսաունսուղ ։

Ժօրժ . – Խա՛յր , պիլաքիս է՛ն սէօսպահիմքնէրէմ ։

Պարօն . – Նի՞չին

Ժօրժ . – Չինքի , ֆանին , աշդ ու սէվսամըղը , քէնսիսի վէ պէնիմ էչին պիր ֆէլսաբէթ վէ սէօսպահիմ֊ըդ սաա իմիսիկինի , վէ հիչ պիր վադըմ պէնիմ օրմանաճա֊ղընը , վէ պսունսան սէօյլէ պէնի կէօրմէք խաթէմէսիկինի, վէ իճսաղ խոէր խա՛ , սխունեանդըն սճսունս դաւար պէն֊սէն ֆէյրսար խոչճէկինի կիղլէմէսի ։

Պարօն . – Չամէն պէն պիղ խոպէր վիրմիշ խոխ ։

*Ժօրժ . – Հալսաս քի ասնսունսա , բէճս ու նիճսաղըմ֊

տան վրէժխնդիր օլարագ , մեզքիւր գարարընտան սարֆը նադար խոխօր կիսպի կէօրիւնտու , վէ իրթէսի կիւն , խաղնէմնէ կիրթմէքլիկիմէ վուսատաէ իթտի :

Պարօն . – Մատէմ քի հէր շէյ մաթլուպ տուրէթտէ խոչ , պունտան տահա պիւեատէ նէ՞ խոթէրտիննիզ :

Ժօրժ . – Խա՛յր, հիչ պիր շէյ մաթլուպ տուրէթտէ տէյիլ տիր : – Իրթէսի կիւն , տիւն խոչ . պինատէրին տիւն , իքի տէֆա Լը Միւէօր ոզատընտա քէնտի խանէմնէ կիթտիմ խոչ տէ , իքի տէֆաընտա տախի գարուտունու գատըլը պուլտում : « Մատամ տիշարը չըգմըշ տըր » տան զայրի ճէվապ ալամատըմ :

Պարօն . – Ճիլվադը տիշարը չըգմըշ օլամա՞զ մը :

Ժօրժ . – Խա՛յր . . . պիր թէատիր օլտուղունու քէք ատէ կա անլատըմ , վէ ճանննինին Բարիսի թէրք իթմիշ օլտուղունտա եապընտա խոսպէր ալաճադրմա մունթազըրմ : – Շու հալտէ մէյտուսիէթիմի մուհաքէմէ խոէպիլիրսինիզ : – Իհէրչի , մադամը թէհխոտաէ պէնան իթտիկի խուզրէ , տիւնեանընդ ուճունա գատար կիտէր խոչ , քէնտիսինի թէսադիվ իթմէք իչին , լազըմ օլան ադչէկէ տախի մալիք տէյիմ : Հալատա՞ք , քէնտիսինի տէ օլ տէրճէ սէվէրիմ՞ք , պունտան պէօյլէ կէօրմէտիկիմ հալտէ , թէրքի հաեաթ իլլէեճէկեմ : – Նմտի , պարօն , պէնի գուրթարըն :

Պարօն . – Լաքին պու խուսուստա պէն նէ՞ եարտընալիրիմ :

Ժօրժ . – Սկսին , ճաննի խուզէրինտէ ազիմ վէ մէշրու նուֆուզունուզ վար տըր : Պինատէրին , տավամը , անըն նէզտինտէ իլթիջատ խոչ : Բարխատէն կիթմէմէսինէ մուվաֆֆադ օլմատա չալըշըն :

Պարօն . – (Պաշընը սալաեարագ .) Պու սէօյլէտիկինիզ մի՞չքիւլ ատը : – Ճաննի , ատէթա ֆադիլէթ տիմէք օլուպ, հիսս խոէկէլտիկի աշք ու մուհապէթ՝ քէնտիսինէ տէհչէթ վիրմէքտէ օլտուղունատան , գարշը գօյմատա ճէսարէթ

խեմէատիկի մեխանիզատոտան ֆիլտարէն քէնաիեի դուրթաւոգ խոթէեօր։ – Ա.ատէթա, ալղաէն վէ քէնաիսինատէն գօրդաւեօր։

ժօրժ. – Պու ալօղէր, ալղպաթ քէնաի ալօղէրի օլուղունուզ էման զաննօրա կէրէք տիր։

Պարօն. – Քէնաիսինի բէք լայի թանըրըմ. պիչարէ գաւր՛ն... Ա՛հ, շու Ալեքսոֆու թահդիր իթմէկէ նէ՛ գաւար հադդը վար տըր։ – Վադաա մէզարբէեի սահիպ սէրվէթի գըլմըշ տըր, ֆադամ քէնաիի էյին նէ՛ ալուճուք մանի տիր։ Պու բրէնս Ալեքսոֆ հաեաթտա օլաուզճա, ֆաննի էյին սաատէթ եօզ տուր։ Բրէնսին հէնուզ կէնճ օլմաը իսէ, ալիր պէտապախթըզ տըր։

ժօրժ. – Էվէթ, քէնաիսինի էօլուբիւրսէմ...

Պարօն. – Պու թէտաիր, լայի ալիր թէտաիր սէյիլ տիր, չունքի օ հալտէ անըն տուլ զէվճէալլէ էվլէնէմէզսինիզ։

ժօրժ. – Պուննա նէ՞ չարէ պուլմալը։

Պարօն. – Էլաէթթէ, տիւշունուա ալիր չարէ պուլուրուզ։

Խըզմէթճի պու ատա էյէրի կէրիա, թաամըն հադըր օլաուզտունու պիլտիրմէսինլէ, միւքեալէմէյի մէզքիւրէնէ խիթաամ վէրտի։

Պօղազավէր օլաուզտունու պիլտիվամըզ ժօրժ, պու սըրատա, չիտաէթի աշգ ու սէվտա էլէ ֆէնքրի մէշղուլ օլաուզտունատան, էշթիհատը զարուրը էտի։ Պարօն տախի, մէզքիւր թաամ էնտաըննտա պիեատէ լադըրտը իթմէյէտ, տալկըն տալկըն տիւշունմէքտէ էտի։

Խըզմէթքեար ժօղէֆ, թաամըն խիթաամլընտա, գահվէ վէ սիկարալարը կէթէրտիվինտէ, պարօն, մէրդում խըզմէթքեարա խիթապէն,

— Ժօ՛զէֆ, սանա իհթիեաճըմըզ գալմատը, վիսկիպիլէրսին, տէտի։

ժօրժ . – Նիհաեէթ եալընըզ գալըրզ . տիւշիւնաիւ-նէ՛ւզ միւ . պիր չարէ պուլտումնա՛ւզ մու :

Պարօն . – Տօղրուեու սէօյլէեէին , ֆռանկ կամպէրի կէօրմէքսիզին եաշամաեա էգզիստանըզ օլմաեաճաղընը ճիւտէն հիաս էտիւօրմուտումնուզ :

ժօրժ . – Ինկիլդի քէնտիսինի պիր տախ կէօրմէեէճէ-կիմ մուհաղդաղ պիլմէմ , նամուտում իւզէրինէ սիզէ սէօյլէրիմ քի , պուրատան չըգարըրմտա , պու կիւն քէնտիմի ըէվօլվէր իլէ թէլէֆ էտէրիմ : . . . Պու հարէքէթլիմին էսէրը զաուզէթ , ալշադըզ վէ պուտալարըզ օլտուղումնու պիլիւօրում . . . հասըլը , պու հարէքէթիմէ հէր նէ էտիմ էտէքտիֆիզ վէրին , պու պու տուր :

Պարօն . – Պու հալտէ սիզին տավանըզ իչին չալըշմադ , վէ պու տավանըրը դաղանմադ լազըմ տըր :

ժօրժ . – Ինվէսթ , էվվէսթ :

Պարօն . – Բէք էյի , պու պապատէ չալըշաճաղըմ , վէ մուվաֆֆադ օլաճաղըմդտա մէմուլ էտէրիմ : Ճադաթ սիզ աէ , ագըըըզճա , հարէքէթ էթմէեէճէկինիզի վատ էյլէ-միէինիզ : Ճանընին Բարիատէ գալմաըընա , վէ սիզի գա-պուէէ բուի րիզա կէօսթէրմէէինէ մուվաֆֆադ օլտուղում թագտիրտէ , քէնտիսինէ , աշղ ու սէվտատան ասլա պահս էյլէմէեէճէկինիզէ գաթիէն վէ բէամէն սէօզ վէրի-միէիէնիզ :

ժօրժ . – Ինվէսթ , օ պապատէ սիւքիւթ էտէճէկիմի վատ էտէրիմ : – Վադաա պու վատըմըն իճրատը բէք միւշքիւլ էսէ տէ , նէ՞ չարէ . . .

Պարօն . – Բէք ալէա . էօյլէ էսէ , պէնատէ պու կիւն անըն նէզատինէ կիթմէեէ սէօզ վէրիրիմ :

ժօրժ . – Պարօն , սիզէ հաեաթըմտան զիեատէ պօրճ-լուեում : – Շիւքրանիեէթիմի իսպաթ իթմէք վագթ ու ֆըրսաթը կէլտիկինտէ , նանքէօր օլմատըղըմը անլաեա-ճադընըզ :

Պարօն . – Սիպտէն պիր խըզմէթ իսթէնէճէկիմտէն , չի-քըտանիւէթինիզի չիմտիտէն նասլար նոէպիլիրսինիզ :

Ժօրժ . – Նէ՛ սատէթ . . . ըչճա խոէրիմ , վուսխ պարօն , մատամ հէր նէ խոէ , սէօյլէևէյն :

Պարօն . – Տօսթլարըմտան մարքի ու Սան-Ռէմօ թանըմմըսընըզ :

Ժօրժ . – Էվվէթ , թանըրըմ . վազա քէնտիսինյէ պուեատէ իւլֆէթ վէ հուզուզումուզ օլմամըշ խոէտէ , չօղ ատֆա , պիրիպիրիմիզէ պարը մահէլլէրտէ թէատուի խոէրէք , սէլամլաշմըշըզ ու՛ր , – Մէրպուտ , կիւզէլ պիր սէուիտանը օլուպ , հադդընտա թէվէճճիւհիւմ վար ու՛ր : – Էվէրչի պու խուսուստա պիզի խօշնուտա խոէպիլիր խէմ , քէնտիմի պախթիեար ատտա խոէրիմ :

Պարօն . – Սան-Ռէմօ՝ մէշհուր պիր ալճը օլուպ , ատա ալճըլըզդա մէշղուլ օլմաեան ամճաղատաէնիզ վիզօնթ ու կրանլիէօնիւն պիւեիւք օրմանլարը հադդընընտա , թուրէնատէ , պիր միւլք սաթըն ալմասը քէնտիսինէ թէքլիֆ օլունուեօր :

Ժօրժ . – (Կիւլէրէք .) Ջանն խոէրիմ քի ֆինքրինիզի անլաեօրում . . . օլ կէնճ մարքի , զաւխտա ամճաղատաէմին էմ լաքընտա ալճըլըզ իթմէք հադդընտա սահիպ օլմադ խութէեօր :

Պարօն . – Էվվէթ , հադդըդէթի հալ պու տուր , վէ էկէրչի պու հադդը խութիհսալ խոէր խէ , պիր սաղ էվվէլ սիզէ սէօյլէտիկիմ միւլքիս սաթըն ալմաեա անինտէ դա-լար վիրէճէք տիր :

Ժօրժ . – Պու խուսուստա ամճաղատաէմ լէյ կէօրիշ-մէքլիկիմի արզու խութեօրսունուզ , տէյ՛լմի :

Պարօն . – Պու մատտէ իչին պիզզաթ Սան-Ռէմօնտա խութխտա իթմէխի , պէնճէ միւնասիպ կէօրիւնմէեօր : – Սիզ քէնտիսինի Մ . տը կրանլիէօնէ թազտիմ խոէպիլի՛րսինիզ : – Հէր վէճճլէ հալ ու հարէքէթինէ զաթիչէն մէսու-

լաւ... Ֆագամէ նէ՞չին թէրէտուիւտ խոխեօրտուհուդ... էվլէթ եահօտ խայր ճէվապը վէրին... Պուհուտ հիչ ալը մուշթուլամէ եօղ տուր:

Ժօրժ. – (Յիւվապը թէրէտուիւտուիւ ապիմ էչէնտէ կէօ-րիւնէրէք.) Էվլէթ վէ խայր...

Պարօն. – (Դաշտարը չաթըլարադ.) Անլամընեօրում:

Ժօրժ. – Իչէթ, շու տուր. տօսթում, էնտիչէմին ա-պէտի էթմիւիլին ու տամըլարընուտ այնի դան ճէվէլան էթտիկի էչէն, վիդօնէթ, հադդընուտ Ֆէվդէլատէ խահլըդ վէ թէվէցճիւհ կէօսէթէրմէքտէ տուր, Ֆագամէ, պէն, Ֆադէր պիր խըրըմ, վէ տուր շանը օլմահան պիր բէտամ օլտուրումու, վէ քէնտի էվտաճը մախտուսէմի վէ իւնվանըմը պէրթարտաճ էթմէքէ, անըն եանընտա վաղու-եէթճէ եանալըդըմը, հալտու քի քէնտիսինին Ֆէվդէլատէ ղէնիլին խտուիլինի, վէ վազտա վէլատէթճէ վիդօնէթա միւ-ամալի խէմտէ, դուտուր ճիհէթլէրտէ, ալէմին նօղթահ նազարըլյա քէնտիսինտէն տուն պիր հալտէ պուլունտու-ղումու ունուտամամ: – Պունան դաթինադար, պէն զա-եէթ կէնճիմ, քէնտիսի էթթիեար տըր: – Պինադէրին, էվ-վէլճէ րիզադընը էսթիհսալ էթմէքսիդին, խանէսինտէ, քէնտիսինէ պիր քիմսէեի թագտիմ էթմէքլիկիմ, նէզաքէ-թէ դարդը օլտուղունտան, պու խուտուտագանը զիեագէ-սիյլէ կիւճէնտիրմիշ օլաճադըմ տէրքեար տըր: – Պուրադը-նը սիզ տէ տէրք իտէալիսթսինիզ, Ֆագամէ պու միւշքիւ-լաթը պէրթարտաճ էթմէք էչին պիր թէատիր վար տըր:

Մ. տը Գրուա-Ժիէօնիւն սիմատը, մահզունիյեէթի էչին-տէ կէօրիւնմէքտէ էչէն, ասն սէօզլէրի էչիթտիկինտէ, պիր տէրճէ թատիլ օլուս, վէ ճէվապա ադաղ պիրլէ,

— Սէօյլէեին պադալըմ, թէատրինիզ նէ՞ տիր, տէ-յի սիւալ էթտի:

Ժօրժ. – Ամճադատէմ, քէնտի կէնճ դարըսընըն բօր-թրէսինն չըդարմադ արզու էթտիկինտէն, պու բօրճըքէեի

չըգարմագլըղը պանա իհալէ լիմմիշ տիր։ Շու հալտէ, թաս-վիրինի չըզմաեա պու կիւն ևարըն պաշլաեաճագ օլտուղումտան, վիգօնթ, զէվճէսինի խանէմէ կէթիրէճէք տիր։ – Մէզ-պուրէնին թաավիրինի չըզտըղըմ զէմանլարտա, խարիճաէն քիմսէնին խանէմէ կէլէմէնէճէկի տէրքեար խէ տէ, Սան-Րէմօեու, պու եաստադան միւսթէնսա գըլտապիլիրիմ։ – Շէօյլէ քի, էվվէլճէ թէրթիպ իտիլմիշ օլան պիր եանլըլըգ իճապընճա, Սան-Րէմօ, գաբուտունն էշիկինտէն կէչէպիլիր, վէ պէն տէ պու միւնասիպէթլէ քէնտիսինի թադտիմ իտէպիլիրիմ։ – Պիր քէրրէ պու թադտիմ մուամէլէսի իճրա օլունուր իսէ, ծնտան սօնրա, տօսթումուզ, ամճաղատէմին թէվէճճիւհիւնիւ գազանարտագ, անըն էմլաքընտա ավճըլըգ լիմմէք հադգընա մաղհար օլապիլիր։ – Պու թէտապիրիմ սիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւեօր։

Պարօն. – Բէք միւնասիպ տիր։ Պու սուրէթլէ հէր շէյ, մաթլուպ վէճհ իւզրէ ճէրէեան լիմմիշ օլուր։

34

Պարօն իլէ ժօրժուն մուհավէրէսի պիր միւտտէթ տահա իմթիտատ իտիպ, պատէհու ժօրժ, այրըլմազտան էվվէլ,

— Վադըթ զայըպ լիմմէքսիզլին ֆանէլինին նէզտինէ կիլիմէքլիկի վատ լիմմիշ իտինիզ. րէճա իտէրիմ, պու վատընըզը ունուԹմասըն, տէտի։

Պարօն. – Տօսթլարըմ իչին ֆայտէլի պիր շէյ օլուր ի-

ան , ասլա ունուլթմամ . չխմոխ ատուտամը հագըրլաթըպ , կիտէրիմ :

ժօրժ . – Պա՛ւ կիւն սիզի թէքըտար կէօրէպլի՛մամիեմ :

Պարօն . – Ճնա չիւտէ խոէրիմ , լաքին սիզի խապէրսիզ պըրագմատաեա գաթխէն աչօզ վէրիրիմ : – Ինթխմալ քի , պէն Յանննիեմ կինթախկիմամ , քէնախ ատշարը չըգմըշ օլաուն : – Էօյլէ պիր հալ վադը օլուր խոէ , վադթը մինոտախլինոտ թէքըտար կիտէրիմ , վէ մուքեալէմէմիզտէն ածըտա , անլնոտ սիզէ պիր մէքթուպ եազըպ , նէթիճէ մուքեալէմէեի պիլտիրիրիմ : Եազաճաղըմ մէքթուպտու , պու ադշամ հէր հալտէ սիզ խոէրսինիզ : – Ինոտի , սապր էլէ պէնի պէքլէեին : Ճէաուր օլուն , վէ խամխոի էլտէն պըրագմաեըն :

ժօրժ , խանէսինէ ալտոէթլէ , պարօնուն թաւախեէսի մուճխալինճէ պէքլէտի խոէ ատ , սապըսըզլըգ կէօսթէրմէմէսի միւմքին օլամաոը :

Կինոտիւզ , պու սուրէթլէ կէչիպ , գարանլըգ պասը :

Պու ապա , բէասամ , բէսիմճիլիք տայիրէսինոտէ աեագլարընը եէրէ վուրարագ բամըրտը չըգարմագաա , խըզմէթքեաըը վաանթէնի չէքիպ եիթմէքտէ , Ցանննի Նամպէրի , պարօնու լանէթլէտիկի կիպի , քէնոտ քէնոտիսինի տաոխ լանէթլէմէքտէ , վէ ինթխմալին է՛ն գիեատէ խարիճինոտէ պիր թագըմ տիվանէլնքլէը ինճրտաընը թաամիմ էյլէմէքտէ խոի :

Ցաոթ տօգուզտան տզ էվվէլ , պիր չան սէսի նշխոիլմէքլէ , ժօրժ Ցրէժանըն գալպի , զանն խոէրսին քի վուրմագտան տուր օլտու :

Վիանթէն , պիրտէն պիրէ , րէաոմըն պուլունոտու տայիրէնին գաբուաունու աչրպ , էգէնոտիսինէ , պիր մէքթուպ լէ քնուշնու պիր բաթէթ թագոտիմ խոէրէք ,

— Նգէնոտիմ , պունըտ սիզին նչին տիր , տէոտ :

ժօրժ , իւք նագտրտա , մէքթուպ մահգագտաը խուշ-

ընտանեքի եւագը , պարօնուն եւագըսը օլտուղունու թանըսը, վէ մահֆաղաձը եըրթըպ , ալթխռէքի սալթըըսարը օղուսու .

« Ազիզ տօսթում , պու ազշամքի զափէթալարուան ալրխանին թ ատրաֆընըզա կէօնտէրիէօրում : Պունաա , սիղի ալէտպատար խռէն պիր ֆըդրա կէօրէճէքխանիղ :

« Յօ՛ալթում , սիղ էրքէքխանիղ , – քէաէրքէ դարշը չուպհէսիղ նասըլ ճէսուր պուլունաունուպ խռէ , մէսէրլէթ ղէմանընաա տախ էօյլէ ճէսուր օլմալըպընըզ :

« Եարըն սիղի թ էպրիքէ կէլէճէեիմ :

« Ծաալթ ալթըսա կէօրուշուրում , վէ իզատամթ վէ պէլաղէթի լսաանըմա բաղմէն , կիմմէք թ ատաւկուր վէ նէթինաէ խարար խռէն ցանընինէն , պու ճիհէթլէ հէնուղ մալիումաթը եօզ սուր . լաքին եագընաա հէր չէյ թէպսիլ օլաճապ սրը , չիւնքի պու զաղէթանըն պիր նէսախէսինի , պիր սաղ էվվէլ քէնախինէ սէ կէօնտէրսիմ :

« Մուխլիսիղիզ

« ԳՐՈՒԱ-ՏԻԷՕ »

Յօրց , Վիսէրթէ նամ զաղէթանըն պիր նէսախէսինի , հըցիղ խոխումիշ օլտուղու պէնաղ քեաղըա սէրսունինտէն կիսճ իլէ չըդատարաղ ,

— Պու նէ՞ սիմէք խոթէեօր : Պու զաղէթաաա , պէնիմ վէ ցանընի Վամսէր հադդընաա մուհիմ նէ՞ կիսի ֆըդրա օլապիլիր , սէտ :

Պու սէսալին ճէվապը կէճիքմէտի , չիւնքի մուխթէնէվիյէ հալաատխաթը սրտաղնաա , դըրմըղը դուրշուն դաէմ իլէ չըղըմըշ ալթխռէքի ֆըդրաեը օգուսու .

« Ինձալտա Ֆիսա նամ յաա զաղէթաաը , տալիպատէկէան ալէմինուէ թ ատնըմըշ օլան վէ ախրէադը վէ ցրանաա վէ Բարխա հադդընաաթի հիսանի թ էվէցճուհամթ ըղաա , հէ-

Նան Ֆրանսըզա վէ Բարխալիեէ տէօնեմուշ պուլունան պիւ-
եւուք պիր զամ ըն վադըմ սըզ վէ չայեանը թէէհաւուֆ վէ-
ֆամ ընը շու սուբեմ տէ պէեան խախեօր . – Հէնուզ գըզ-
չաղլարընտա պուլունան ըրէնա Սէրմ Նլտէօնօֆ , պու-քէր-
րէ , Գըզըմտա վադը վասի էմլաքը տէրուննինտէ , գըզպա-
ճըյա վուրմուշ օլտուղու պիր էսիր թարաֆընտան գամ-
ու թէէֆ խոխլերէք , սուբեմ միւէյիտէտ վէֆամ ելէ-
միշ տիր : Ա՛ֆոռէլէյհին էնոփ ընըֆընա ՀՀնուռ օլմաեան պէր Ֆրան-
ըզ ֆարընըյա վուրա պուլմուշ օլան եպիֆընը ալինէ ֆընլմֆ ՀՀեէ-
ընինէ պուլտանփուռղու ՀեՀյինՀէօրփու : Ի՛շտու վադըսայ միւթէէ-
միւֆ , Բուսյանընը է՛Ն եւուքտէֆ տաըլպատէկհեանընընը պիր
գըսընը , ասուշտը հիւզն ու մահթեմ ելէմիշ տիր : »

Ֆիւչուք հրուֆտամ ելէ ելտաեէ իմտիկիմիզ պալէատէ-
քի ելէ տաթընըն , տալընա գայըը մուխթապըզ սուբեմտէ
թէրճէմէսինտէն , պու իչին իչինէ տախի պարօն տը Գրուա-
Տիէօնիւն գաըրըշմըշ օլտուղունու էլպէթթէ օգուեանլարը-
մըզ անլամըշտար տըր :

Ժօրժ , մէղքիւր զապէթա ֆըգրատընը օգուտուգտան
ասնտա , եավաշ ադտա ելէ ,

— Յուչ տուր . . . ադրպէմ տիր , տէտի , վէ զապէթա
էլինտէն տուշիուտ , էօլու կիտի լէՀճէտի ասլմուշ օլտուդ ,
պիր գօլմտուդու խակէմլէհէ օմ ուրտու :

Գիւինճի էահէլէտտէն օլան պիր էահէրինտէ , մատամ
էմիլ տը ժիրատտէն , հէր նէ ադօյլէր խե ադօյլէսին , մէսէր-
բէթտէն հատըլ օլան Հէհէճանլատ , խուտուտա ժօրժ թրէ-
ժանըն չաղրնտա , մուխամթատըը օլմադլատ :

Գինատէրին մէրդում ադիպանը , ադրհալ քէնտինին
թօբչատուդտ , զապէթաեր եէրտէն ատը , վէ ադըրնա խիֆ-
ֆէթ կէյիտ , պու հալ , անըն նէթիճէտի օլմատըդընտա խա-
քեամ օլմադ խուդի , գըրմըզը դուշուն դալէմ իլէ չըզըլ-
մըշ օլան ֆըգրաեը թէքտատ օգուտտու , վէ պատէհու ադտ
տիթրեեէրէք ,

— Վա՛ղանթէն, բալթօմու, շարդամը, չարտոզ կէթէր, ասէտ։

Վալանթէն, խոմէնիլէն շէյլէր նէզ ապրատէր, պուռաղէթուն շաշըրմըշ օլարագ կէլսի, վէ էֆէնտիսինին, տանէ կիսէ ալը հալ քէսալ իմիշ օլսուդունու կէօրսի։

Վալանթէն. – Տիշարը մը չըդըթօրսունուդ, էֆէնտիմ։

Ժօրժ. – Իվվէթ։

Վալանթէն. – Էֆէնտիմ, ալդէ պիր ատամա կէթիրէյիմ մի։

Ժօրժ. – Պօշ շէյ սիր։

Վալանթէն. – Ճադամէթ էֆէնտիմ, թամամ իմտէհանինէն նէզդինտէ ճադամէթ էյլէմէօ՞ր մու։

Ժօրժ. – Վալանթէն, ակն մուամէլէրիդ օլ... ալ սանա պիր լուբ վիրէյիմ։

Վալանթէն. – Ճադամէթ պու բարաթը նէ՞ գարաճաղըմ։

Ժօրժ. – Նէ խոմէրսէն, անը գոթ։ Սանա վէրիւօրում։

Վալանթէն. – Մաաշըմա մահսուպէ՞ն մի սիր։

Ժօրժ. – Խա՛յր, սատէճէ պախշիշ մադամընա վէրիւօրում... Էյլէն, վալանթէն, վադիքընը քէյֆի սուրքէսի կէչիր։ Իօմիւր՝ զէֆք ու ակճա իլէ կէչմէլի սիր։

Վալանթէն, (Տիշարը չըդըրդան ոճնրա, քէնտի քէնտիսինէ։) Մուխթասդա պու սատէմ մուվանէ սիր, լաքին մուվանէլիկի զարարսըզ սըր։

Ժօրժ նէ՞րէյէ կիտիւօրսուս, օրադընը քէնտի տէ պիլէմէզ խոթ. շու գադար քի, եուրիւմէյէ վէ հալսաս խոթաճը պուլունսադ, խանէսինտէ դալմադ, քէնտիխի իչին մուտիրին տէյիլ խոթ։ – Իմտի, իրի տանէլի դար եադմադսա օլմադը սէպէպսիզլէ, ոդադլարսուս չօդլուդ եօլճու պուլունմամասընա բադմէն, Ժօրժ, բուդ կէլա եուրիւմէյէճէք, չունա պունա չալըշմադսա խոթ։

Լաքին գարնը ֆէվդէլաաէ աճ օլաուղումնաան, պիր գահվէխանէյէ կիւտի, վէ պիր աղ շէյ եէեւիպ, պիր չիշէ աէ Պօլսօ շարտալը իչտի, վէ գաֆթաը ախումանլանմըշ օլ-աուղու հալտէ, գահվէխանէնին իւճրէթինի էօտէեիպ, ախշարը չըգարը, վէ ադշամըն սաաթ օն պիրի չալտըղընաա, եանի եարը կիճէտէն պիր սաաթ էվվէլ, Շանղ-էլի-ղէնին իսթ թարաֆընաա մուվաասըլէթ էյլէտի, լաքին օրաեա նաՙսըլ կէլտիկինի քէնտիտի աէ պիլմէղ իտի:

Օլ էանաատէ, Լը Սիւէօր սօղաղընաան անճադ եիւղ աարմ ուզադաա պուլունուէօրաու: – Մէրգում, մէսաֆէ-յի մէզքիւրէեի գաթթ իտիպ, քիւչիւք Ճաննինին իգամէթ-կեահը բիչկեահընա մուվասըլէթ էյլէտի:

Գըրադըյըա աղարմըշ օլան իւչ սաէտ չինար աղաճ-նըն օլ պիր թարաֆընաա, վէ մէզքիւր խանէնին գալան-ըղ օլան եիւղ ճիհէթինաէ, բէնչիրէլէրաէն եալընըղ պի-րիտի ըշըդը օլուպ, պունուն տանթէլաան բէրաէտի ար-գասընաա իսէ, չինումուչին կէօլկէտի կիպի կիւղել պիր գաարն կէօրիւնմէքտէ իտի:

Ժօրժ, մէզքիւր թաավիրէ խիթապէն,

— Ճաՙննի, սիզ հիւրը իմիշինիզ... Ճաՙննի, իչթէ պէն կէլիմ... պէնիմլէ էվլէնմէք իսթԷՙրմիսինիզ, աէյի նիատա իթմէք իսթէտի իսէ աէ, Ֆիլբրինին քէօչէսինաէ գալ-մըշ օլան ճիւղի պիր էսէրի պէքեա սաեէսինաէ, մէզքիւր տիսանէճէ հարէքէթինաէն քէնտիեի մէնն իթտի, լաքին ըշըդը բէննչիրէնին, տիկէրլէրի վիտիլու գարարմասընա աէվին, գալըարըն ալթընաա գըմըլտանմաեարաղ, տիլտիղ կիպի տուրաու: – Մուախախարէն օրաատան հարէքէթլէ, եաեան խանէսինէ ալտէթլէ, եաթաղընա եաթաը իսէ աէ, ուեուեամաաը:

Իրթէսի կիւն, էօյլէն բաատէլէրինաէ, Գրուա-Տիէօ, ժօրժուն տայիրէսինէ կէլմէսինաէ, մէրգում աէլիգանը, պարօնուն գուճաղընա ալթըաը, վէ քէլաա աղաղլէ,

— Ա՛հ, ապիկէմ, սիրելի օմանէլընճա, հիշ ալիւ չէյ եարամանեաճապըմը սիւչիւնեուքճէ . . . պա՛ղօն, սիրդ ալէնիմ աուէթա ալլահըմանընըզ, ոէյոխ :

Պարօն . – (Կիւլէրէնք .) Բէնք կայի , բէնք կայի . չարուպ էլ ալիսէնիզի կիւներնին , վէ պէնիմէ պէրապեր կէլին :

Ժօրժ . – Նէ՞րէեե կիւոէճէեիզ :

Պարօն . – Ա՛ճայի՛պ , նէ՞րէեե կիւոէրիւ. Ցանննինին խանէպինէ :

Ժօրժ . – Ֆէնոթիպինի եալընըզ կէօրէ՞մէզլիեիմ :

Պարօն . – Եալընըզճա կէօրիւշէպիլմէք իւզրէ գարշընըզտա ուզուն պիր միւսթապպէլինիզ վար ըզը : – Հայ պու քի պու կիւն սիզէ րինճադաթ էթմէքլիկիմ միւնասիպ տիր : – Պու ըզըտաա բէոէրինիզ մադամընտա Հարէքէթէ չէ , իզթիրաճ թէքլիֆինի պէն խոէճէեիմ , չիւնքի էվլէնէմէք խաթէրսինիզ , ոէյի՛լ մի :

Ժօրժ . – Ա՛հ , էվլէնմէք խաթէմէքլիկիմ ոէ՞օղ միւ տիւր :

Պարօն . – Սիզի ոէրէճէյի նէհաեէոէ սէվլէն վէ տիլպէր ու ճալիպ օլան , վէ պիրինճի ըտաոէոէ պիր օթէլի վէ իքի միլիօն ֆրանգ աէրվէթի պուլունան պիր դաարընը աէվմէք թապիի տիր . պունունլա պէրապեր սիզ պիր միւքէմմէլ աշըդ օտաուղունուզտան , անըն աշդ ու մուհապպէթինէ լաեըդսընըզ :

Պէշ տաղըդա զարֆընտա , Ժօրժ հապըրլանըպ , պարօնուն աթը , պինդիշ օտաուդըրը արապաեը Սիւէօր սոդաղընա տօղրու աէրիան կէօթիւրտիւ :

Ցաննի , էվվէլճէ ալմշշ օտաուղու պիր թէգքիրէ մուճիանճէ , պարօն իլէ ըէտաամը պէգլէմէքոոէ իտի : Մէդումէ , միսաֆիրլէրի կէլտիկինոոէ , անլընը Մ. ալ Գրուաոէ Տիէօեէ թադտիմ էթտիկի կիտի , էլինի տախ խոշ պիր թէպէասիւմլէ Ժօրժա ուզաթտը :

Թէքմիլէն սիեոհ էալոապ կիտեինմիշ օլան պու տախթէ

տու գաղն գաղար ճալիա վէ կիւզէլ պիր գաղն թա-
ղալ վէ խէյալ խոխլէմէգ այնելան , եէրի
վար ալը : – Շէօյլէ քի պիւրունճկուլլէ գուլադլարընա-
քի պիւեան քիւբէլեր , թէնէնէն , կէօղլէրի գամաշըրըճը
պէեադլըդընա , տահա գիւեաղ բէզլադ քէագ իթաղ-
մէքտէ խոխլէր : Մէշհուր պիր թէաթրօ օեունճուտու միսի-
լու , լէհճէսինատէ , նէ՛ միւրայիճէ պիր քէաէր ու էակ ալէա-
մէթի , նէ՛ ատ միւնաասիպէթախ պիր մէսէրէթ հալի հասըլ
իթմիշ օլմաեըդ , եալընըդ խուզէրինատէ վազարը պիր հէյ-
եէթ միւշահէատէ օլունուեօրտու :

Ֆաննի . – (ժօրժա խիթապէն .) Տօ՛աթու՞մ , տահա իչ
կիւն էվվէլ էօմլիւմու սիդէ հիքեաեէ իթաիկիմ հալտէ ,
պու կիւնդէն կիւն պիր էօլիւմունէն պահս խոէճէկիմի քի՞մ
պիլէր խոխ :

ժօրժ . – Ձէհնաթը Ա.լլահ գինճէրինիդի գըրմադլա ,
հիւքմու տուալէթի իճրա էյլէմիշ տիր : – Սիդէ պունճա
միհն ու մէշադգաթ չէքտիրմիշ օլան օ վահդի տաէմ , պու
սուրէթլէ էօլմէեէ գաթէն լաեըդ պուլունմուշ տուր :

Ֆաննի . – (Էլինի Թրէժանըն ադգընա վազ խոէրէք .)
Րէճա խոէրիմ , տուս օլուն : – Բրէնա հաեաթտա օլաա խոխ ,
պէլքի չայեանը թահդիր օլուր խոխ , հալպու քի պու կիւն ,
թէրքի հաեաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ , քէնախանէ հիւք-
մէթ ու բիաեէթ իթմէք լազըմ տըր :

ժօրժ . – Միւրատընըդ վէճճ իւզրէ օլսուն : Սայիր
խուսուսաթտա սիդէ իթաաթ իթտիկիմ միսիլլու , պուն-
տա տախի իթաաթ խոէրիմ : – Սաատէթ ու իգպալ էլէ
պէնիմ ատամտա , օ ատէմ պիր մանի խոխ : Շիմտի վիճու-
տի օրթատան գալդընըշ օլմատըյլա , գալգիմ վէ ֆիքրիմ
բահաթլանմըշ տըր : – Իմտի , արթըդ քէնախանէն ունուտտա-
լըմ . . . Շիմտի , սիդէն աէվմէեէ , աէվիլմէեէ վէ մէսուտ օլ-
մաեա հադդընըդ վար տըր :

Ֆաննի . – Բէզ էյի ֆադաթ եաս ու մաթէմ իչինաէ

պուլնաուդումու կէօրիւեօրսունուդ. իմոն պու խաւսա-
աա վիեաաէ պահս իթմէեվն:

Գարօն. – (Թէպէասիւմիէ լադըտարեա դարըշարադ.)
էվետըմ, խոէճէկիմիդ մուհամէրէնին հաւաստընաան չը-
գըեօրուդ. ըչճա խոէրիմ, վէֆաթաան սօնրա հասըդ օլան
հիւրմէթի պիղտէն հիչ պիրիմիդ հիսս խոէմէոիկիմիդ հալ-
ատ, պունուն մինաահա օլուպ օլմամըսընաան տօլաեը մու-
պահասա էյլէմէքտէ նէ՞ ֆայիտէ վար տըր: Պէն, մուհիմ
պիր մէմուրիեէթ տէրիւհատ իթմիշիմ, օ մէմուրիեէթիմի
տէրհալ իճրա իթմէք խոթէրիմ: Պունա միւսաաատ խէ՞ր-
միսինիդ:

Ֆաննի, միւսաաատ իթտիկինի միւպէյեէն պիր հա-
րէքէթտէ պուլունաու:

Գարօն տախի շու եօլտա քէլամա տէվամ էյլէտի.

— Անլիղէմ Ֆաննի, տօմթուամուդ դօնթի ժօրժ տը Թը-
րէժան էյնն սիղէ խղտխաաճ թէքլիֆի իթմէքդէ, միւֆթէ-
խորիմ: – Էվէրչի քէնտիսինէ ճէվաապը ըչտա վէրմէյէնիդ,
չուպհէսիդ մէյհուսիեէթինաէն էօլէճէք տիր, գիրա սիղի
թէէմին խոէրիմ քի, նէ դաատար սէվինէմիյորսէ, օ դա-
տար սիղի սէվէր:

Ֆաննի. – (Խօշ պիր ատամէնքդէ.) Պէնի սէվտիկինի պի-
լորիմ. պէնիսինդ, քէնտիսինի սէվտիկիմի պիլիր: Ժօրժ, իշ-
Թէ, էլիմի սիղէ վէրիւեօրսուն. սիզին դէվճէնիդ օլաճաղըմ:

Ըէատամ, մէսէրըեէթդէ բէզը սէտտա խոխա, ուզաթըլան
էլի պիտատէֆաթ պուս էյլէտի:

Սախթէ բրէնէա. – Ֆադամթ իղտխաճըմըդ բէզ չա-
բուդ իճրա օրունամանեաճադ տըր:

Ժօրժ. – Նիչի՞ն:

Ֆաննի. – Զիւնքի անճադ սէքիդ կիւն տիւր քի, տուլ
դալմըշըմ տըր:

Ժօրժ. – Ֆէնտի խամինի Թաշըմանըզը ժէնն խտէն պիր
ղէվճաէն տուլ դալարնըզ, սէյ՞իլ մի:

Ցանկի. – Հէր նէ տախէ օլաս, նէզաի Պարիսէ գէվճիմ օլմուշ տուր: Ումոի, զաեէթ սատէ օլան պարզը մէրսախիմի մովթասէնէ ըհսանէթլէ, նէյնի խզախվաճըմընի վէ վազուի վէճաթ խաղէրինէ խոթամ պուլմուշ օլան էվվէլքի խզախվաճընի սրսընա պիր մէօհլէթ կէշմէհինի խոթէրիմ:– Պու պէնիմ վազիֆէմ վէ մուրսալ իճապընան ուր:

Ժօրժ, – Ցանկինին դարտընը թէպոկ նիթախիմէք խաղէ ըչճա վէ նիհատ նիթախ կոէ տէ, մէզպուրէ դարտընան Ֆարիզ կէլմէտի, վէ նիհաեէթ, խզախվաճըն, իչ այ սօնրա իճրասընա, Ֆազաթ պու մուտտէթ զարֆընա, Ժօրժ Թրէժանըն, ըէմի նիշանը սըֆաթըյլա, հէր կիւն, պիր նէյի սատէթ Լը Սիւէօր սօզատընտա վազը կոյնէե կէլմէկ դարտար վէրմէկ:

Ցանկի Լամպէր, մէշհուր պիր ըէստամ լէ էվլէնմէք խոթէէօրտա, վէ գէվճի օլաճազ զաթը, պարօն սը Գրտա-Տիէօնին մուտալէնէթիյլէ վէ մախուժիմուզ օլան վէսատիթ լէ շէօհրէթ գազանտըրմազ խուզրէ, իչ այ լազըմ կոխ:

Ժօրժ, խզատա իչ այ մէօհլէթէ մուվաֆֆազ կէօտ թէրսի:

35

Նադել Թեոդիկիոյ վարդապետան ծն ծն էրի կիւն ասն-
րա , օգուտ առնելարըմըզա , պիտիմէ ալըլնըրտէ Թէ-
քրար ժօրժ Թրէժանըն խանէպինտէ ըչափճըլիք տայկրէպինէ կէլմէլէրի-
նի ըչճա խոէրիկ :

Պու տայկրէտէն էչէրի կիւտիկիոյ էանտատէ , ֆէվդէ-
լատէ ինթիզամ կէօրիւլմէրտէ խոր :

Վալանթէն , պիր տամթ դատար տէօշէմէկի օվալա-
մըշ խտուկինատէն , այնա կիոլի բարլատագտա , վէ պուզ մի-
սիլու գայմատագտա խոր :

Սօպանըն եանընտա վազ իտիլմիշ օլան էրի տադար տէ-
րտունինտէքի չիշէքլէրտէն նէֆիս գօգու հատըլ օլտուղու կի-
պի , ասթիգ ճինտէն ալէտ պիր հալը տախի , էյրի տեռադ-
լը մէշէ ադաճլընտան մատատու քիւչիւք պիր մատա խուզէրինտէ
էօրթիւլմիշ պուլունմատագտա , վէ պունուն իւսթինտէ տա-
խի ալտուճլէր վէ ֆօթօկրաֆ Թատվիրլէրի կէօրիւլմէքտէ
խոր :

Ենէն պիր ըչատամ տէմթիկեահը խուզէրինտէ պէկեատ
վէ կիւզէլ պիր մուշամպա գօնտուրմուշ օլուպ , Թրէժան տա-
խի , կիւնինտիշ օլտուղու ըչափճըլըկէ մախտուս պիեահ գա-
տիֆէտէն աչըպ էլէկ աչըպ ըչենկլի բանթալօնտունա գիեատէ
տուզէն վիրմիշ խոր :

Վագտա պու Թէատրոգրաֆը կէօրէն , ըչատամըն ,
ֆանտի Լատպէրի պէբլէմէքտէ օլտուղու գանն օրտնատի-
կեր խոր խէ տէ , պէլաֆխա Մ . տը Կրանվիէօվխ պէբլէմէքտէ
խոր քնդէվճէտինին Թատվիրինի չէքտիրմէք խուզր , նէքսինին
պիրտնքտէ կէլմէլէրի մուգատրիեր խոր :

Մուտյէն վագթ ու գէտնատա , վիգօնթ էլէ ժէրմէն

ակէտուքէրէնաէն , վալանթէն , պուեու-ք էլպիսէօյնի կիեէն-
ալշ օլարագ , մէրդումլարը քէմալը թաապիմ իւզրէ նշէրի
կէտակրաել :

Ալթմըշ եէտի չափարընաա պուլունան Ամանն Ծօժէ ,
վիդօնի աը Կրանվիէօ , մուգաատէմա տախ պէեան լիթ-
ալշ օլաուգուտուդ իւզրէ , գաեէթ ուզուն պօյու , ամնգ ,
վէ տաչլարդա պրէդրինըն ազարմըշ օլմարընա բաղմէն ,
եուդա կէնճլէրէ մսխատա , վէ ալինի իճատրընգա էավաալը
քիագրգա օլուգ , անցագ ծօնուդ օլան լաթիֆ սիմարըն-
ատա ճեուիճէ տէրինվիւրաէ պիր չօգ չիգիվէր վուշահէատ օ-
լունմագատա , վէ կէօզ գաբագլարընըն էթրաֆընատաքի մօր-
լուգատան , ուզուն մուատէթ ույգուատուդա վէ գաատ-
վէթէ վագըթ կէչիրմիշ լուտվի անլաշըլմագատա խոխ : Հէ-
նուդ ալեաճ օլան գալըն քիբրիթլէրէն ալթընատաքի կէօղէ-
րի , կէնճ տաէմլէրէն կէօղլէրի կիսի բարլամագատա , վէ
հաթթա պաղէն ադիմ պիր մահգունէյեէթ հալի քէպապ իթ-
տիքլէրի կէօրուլուգունատ , թէաճճուպ ալիլ օլունագալ-
մէքտէ խոխ :

Ֆրանսա ուզրունա գանլարընըն ասն տամլարընա գա-
տար տէօքմէեէ հաղըր պուլունան բէք չօգ գահրատանն
կէօնիւլմէլէր մախլու , Մ. աը Կրանվիէօ տախ , 1870 մու-
հարէպէնատ , մէնատ օլտուղու էեալէթէն կէօնիւլմա
տատքիրի էֆրատընատան մուբէթթէպ պիր թապուրուն գօ-
մանդանլըգընը տէրիւհատ խոէրէք , վէ « Ալլահ վէ Ֆրանսա»
տէյի նիտա լայէեէրէք , տուշմէնէ գարշը մուհարէպէ խոիլ-
տիկի կիսի , քէնատի տէ օլ վէճճնլէ մուհարէպէ իթմիշ խոխ :

Մ . աը Կրանվիէօ , Օրլէանատա ազըր տուրքէթտէ . եա-
բատանտըգընատա , ատնունա գատար մէ յուանը հարատտա գա-
տախլըմէտի իչին , քէնատինի հայլանըընա պաղատմալարընը
բէճա իթմիշ խոխ : – Օ մինատիպէթլէ աէթրիսինին տուչմէ
մահէմմէտ վադ խոխմիշ օլան գբրմըզը նիշան բարչատա ,
գանընըն բէննէինի քէտպ լայէմիշ խոխ :

ժէրմէն ու Ռանուալ, եախօտ վիզօնթէս ու Նրանվէօնան եվիվիամի նբի եաշընում օլսուղու Հալսէ, չօդ չօդ օն եէտի եախօտ օն սէքիզ եաշընում կէօրիւնախվիս օդաեանըտըլըմըզըն մալսւմի ու:

Մէզատրէ Ֆէվզէլատէ ոլկաէր, ապեաղ վէ սարը, ուղուն պօյու վէ նադիր օլուղ, խուսուսկէ, կէօղէրի ճիւէլիկէ վալսւտէսինէ պէնզէր խոլ:

Եաէրի ֆիսդըղատէ եէրէսինէ վէ պուդաղատը չօճուդ պուդաղատընում մուշտուկ օլուղ, կէլմաճկէմ ու նէզատէ թինուն վէ Ռատին Հալ ու Հէյրէլինուն, պուդկի թէսակյրինէ եէրէմէդուէ խոլ:

Ընճաղ, շուտաղ զարխ ոլուղ, ժէրմէն, ալճը պուդ պուդաղ կէնճ վէ չօճուդ կիսի կէօրիւնէուօղուս, էլան կէնճ ալը դաղըն վէ կէնճ ալը դէղ Հալ խուէրինուէ մուշտէկ օղունադաս, վէ անլընաս, զանն խոէրսին ֆի, ալկըրմի ու ճուսուկէր պուդունադաս խոլ:

Խուլաս, ժէրմէն, ալը մէէֆէ, վէ ապուկէէրին Ռատկուկէրինէ պէնզէկուլ, անէրսին Ֆաղդը, եալընդուլ էլակեսի վէ Ռուսէկի խոլ: – Շու դաստըֆի, մէզատրէ օլ դաստը կէնճ վէ չօճուդ կիսի կէօրիւնէուօղուս ֆի, կիվիլիմիշ օլուղուս ուղուն էկէէլի դաստիֆէ Ֆիսմանը, ապեի ալը Ռատկուկ խոլ:

ժօրժ Թրէժան, օֆէլ ու կրանկիէօզէ նատկէն կիճուսիկի Հալսէ, օլաստ, Հիւանի դաստուկյուէկի ճաղ Հար օլուղ խոլ:

Վիզօնթ Ումսան, ժօրժուն Ֆէվզէլատէ ճուդաստըդ իչինուէ ապուլնաստաղունու զանն լէ, խոճէսիկի դաստ կէնատիկինուէն ադչէ ալճուպուն վիստուկ կիսէսիկի կիճուկէն, ժէրդուճու պիեստէ Հիւրմէկի կիճիկէ ապաշտուկշ խոլ, չինէկի մէզէխ Ռուճ կէօրէ խոէլսիկինէստէ, ժօրժ շէօյլէ ցէվապ վէրմիշ խոլ.

— Թէշէկքիւր խոէրիմ, ամճապատէմ, իչպու կիճէկի-

Ֆի խայխատանէնիզտէն ուօյալը մահզուզ վէ մութէէխիր օլատմ. Ֆաղաթ պու մուսաատէնիզտէն խոթխիֆատէ մեմլէլիկիմէ ալիլ պուէուրմանըզը թէմէննի խոէրիմ։ – Պէնճէ, Ֆաղիր պիր խըսըմ, զէննիկն պիր խըսըմընը, ծուան հիչ պիր շէյ զաթմատըլէ թահզիր, վէ անընա խոթպիլիր խոէպիլիր, ուէմիշ խոն։

Ս.րման. – Ֆաղաթ պու ատէթա զուրուրունէթ ոլը։

Ժօրժ. – Էօյլէ օլատըզունու բէտա խիթմէմ։

Ս.րման. – Լաքին օղլում, զուրուրունէթ՝ պիր խէթա ոլը։

Ժօրժ. – Խէթա՞ մը ոլը։.. Զաթէն պու զաատար խէթալատըմ վար ոլը. պիր թանէ Ֆաղլա եախօտ նօզաան օլուր խոչ, նէ՞ պէյիս հատըլ օլուր։

Ժէրմէն, Ժօրժա պիր արզատաշ նատարըյլա պաքատաչ, մէրզումա զիւատէ թէվէցճիւհիւ պուլունմատատա, անըն ճէպ ուէֆթէրլէրինէ կէօրտիւկիւ թաալիրլէրին թաալարընը մահզումույէթլէ ուէյր խիմէթա, վէ նատիրէն զէննաիլէրինէ վիզիթա վէրմէսինատէն ոտայը շիրեայէթ խլէմէթա խոչ։

Ժօրժ տախ կիւլէրէթ, չէօյլէ ճէվապ վէրիր խոչ.

— Նէ՛ չարչ մատմուազէլ, թաակիեաթըմ վէ միւրատըմ իցատընճա, պէն սատըճ Ժօրժ թրէժան օլմազ վէ պէնիլմէք խաթէտիկիմ հալտէ, ամճապատէմին օթէլինատէ զօնթ ատ թրէժան ունմէքլիւք, պիր ատրէճճ կիւճիւմ կիթմէքտէ ոլը։

Կէնճ գատըն, եախօտ տահա ոօղրուտու կէնճ գըզ, մուտէթի էօմրիւնատէ, հիչ պիր րէտատըն իչ տայիրէմինէ կէրմէմիշ օլուպ, իչէ տէգճա օլարագ թաալիրինի չէքտիրմէճէ կիթտիկինատէ, պիր էճնէպի մէմլէքէթինատէ, քէշֆիեաթի խէչին եօլճուլուգ խոէրճէմինէ մէարուր օլմազատա խոչ։

Պինապէրին րէտատըն տայիրէմինատէ կէօրտիւկիւ էշեաեա հայրան օլարագ, րէտատըլըն, քէնտիսի իչին,

ախնեաստա էն մէստա քիանէլեր օլտուգլարընը տէրմիեան էյլէսի :

*Մ . ար կրանկէօ , ժէրմէնին ալուլալու կիսի սէօյլէ-
եէյնի բէտէրանէ ալր թէպէսուլմէ տինկէմէրսէ օլտա , ար-
տալըգ տալըգ պու թէպէսուլմու զայիլ օլարագ , կէ-
լինէ մահզունիյէթի գայիմ օլմադտա խոխ :*

*ժօրժ տախի , շու արդատա մուխթէհայիր օլարագ , ժէր-
մէնին ֆէվգէլատէ ճալիսագ խտուկնի քէնտի քէնտինէ կո-
ղար էմմէգտէ խոխ :*

*կէնճ գատըն , հէր թարաֆը սէյր խոխագ , մէրագքընը
կէչիրտիքտէն սոնրա ,*

— Պաշլաճաճաղմընըզ , տէյր սիտալ էմմախ :

*ժօրժ . – Նէ՞ վազըթ արզս խոսէրսինիզ , պաշլայըգ
ապիղէմ :*

*ժէրմէն . – Իվվէլ էմիրտէ , տուրաճադ եէրինի թայ-
եին խոխ : – Նէ՞րէյտէ օթտուրաճադըմ :*

*ժօրժ . – Շու գօլթուգդա խակէմնէյտէ, այտընըզընը թա
գարշըսընատա :*

*ժէրմէն . – Զանն խոսէրիմ քի , շաբգամը չըգարմադ
լազըմ տըր :*

ժօրժ . – Իվվէթ :

ժէրմէն . – Սաաչլարըմ վէ պաշըմընն տուղէնի լա՞ւ ու տէր :

*ժօրժ . – Իվվէթ , բէգ լա՞ւ տէր , հաթթա տուեէպիլի-
րիմ քի , պիր ազ ղիեաուէճճէ տուզկունն տէր :*

ժէրմէն . – Նէ՞ տիմէք խաթէեօղսուզ :

*ժօրժ . – Իշգու տարը սաչլարընըզդա պիր ազ տաղը-
նըգդագ օլմադը , տահա ղիեաուէ կէլսինկինատէ կէօսթէրիր : – Ի-
կրուէ , անըն սըրտագ կէլսինկինատէ , իճադընա պագա-
րըզ :*

*ժէրմէն . – Օլ խուսուսդա սիզէ միւսադատէ խոխրիմ .
զաթէն բէգ չօգ գատըն թաալիմլէրի չըգմըշընըզ տըր ,
տէյ՞լ մի :*

ԺՕՐԺ . – Էվվէթ , պարը գաղընալուըն թաւվուէրինի չըպմըշըմ ուըր :

ԺԷՐԱՆ . – Պու թաւվիր ահխալէրինաէն հիչ ալուրանիս , պէնիմ գաղար ոխդ ևիթաաթը պուլունմամըշ օլսաւդունու կէօրէցէկվինիդ վաս խոէրիմ : Ձադաթ բէդ չօդ ուէձա պու թաւվիրիմ էյնի պուրաեա կէլմէք իչցապ խոէցէ՞ք մի ոխր :

ԺՕՐԺ . – Օն էքի եախօտ օն պէշ ուէձա կէլէցէքսինիդ :

ԺԷՐԱՆ . – Թաւվիրիմի կիուզէլցէ չըգարաճապըն՛ զա :

ԺՕՐԺ . – Էվվէթ , թըլադը թաւվիրինիդ չըգարմաեա ասօղ վէրիրիմ :

ԺԷՐԱՆ . – (Կիուլէրէք .) Օ հալոէ , պէնաէ ոխդ արզը էյնիսիֆաթ խոէճէկվիմ վաս էյլէրիմ : Հէր նէ խաէ , նաթըլ ուրաճապըմը թայեին խոին :

ԺՕՐԺ . – Տուրուչունուդուն կիուզէլ օլմաը էչին թաւվիրի հալինիզէ ուրմալըսընըզ :

ԺԷՐԱՆ . – Շէօյլէ ուրաթամ , նա՞թըլ ուըր :

ԺՕՐԺ . – Բէք ժիննաոիպ ոխր . էօյլէ ուրուն :

ԺԷՐԱՆ . – Լապըրաը խոէպիսի՛ըմիեիմ :

ԺՕՐԺ . – Խոէպիսիսրանիզ , լաքին ապըզ թարաֆընա կէլինճէ , ախքիթ էյմէնիզի ըչճա խոէրիմ :

ԺՕՐԺ , պէեազ մուշամմա խուզէրինէ ֆըրչա էլէ պիր գաչ էլ կէզտիրտիքըտէն սօնրա , պիր գաչ սանիյէ գաթար ոխդաթէլէ ԺԷՐԱՆԷ պապտը , վէ պաոէհու Մ . ը կրանլիէօվէ ոէօնիւպ ,

— Ոչճա խոէրիմ , էմմիզաոէ , պիր ապ կէօրուշէլիմ , ոէյի պէեան էյթաի :

ԿՐԱՆԼԻԷՕ . – Նէ՞ խուսուսաա :

ԺՕՐԺ . – Պաշլաեաճապըմ թաւվիր խուսուսընաա :

ԺԷՐԱՆ . – (Թէպէաիւմ խոէրէք .) Պու խաթ էշարէոէ պէնիմ ոէ ոէսիմ օլաճա՞գ մը սըր :

ԺՕՐԺ . – Շևոհէսիզ ... մաոաոէյի խաթէշարէ խաէ , չունաան խալարէթ ոխր : – Պու թաւվիր , էյի թարզաա թէր-

սիմ գըլընապներ։ Խըտըմըմըն թաւալներինի, շու հալինաէ, եանի գաւոփֆէլէր կիւեղնամըշ, գուլաղընա էլմաս քիւբէլէր վէ պօղաղընա ինճուլէր գօյմուշ օլարագ, վէ սարը աչըլարը-նը, գըրմըզը ղէմին իւզէրինաէ, վէ կրանլիէօ վէ Ռանտալ խանէտանըզդ ալէամէթլէրինի, մուշամնանըն իւսդի թարաֆընա չըղապներիմ։

կրանլիէօ. – Պէօյլէ նյի օլմա՞զ մը։

ժօրժ. – Շիւպհէսիզ նյի օլուր, գաղաթ գիւքրինաէ պիր թաւավուր տօղմուշ օլտուղունատան, սիզէ արզ ու ապեան նյլէրիմ։

կրանլիէօ. – Թաւավուրտունուզ հէր նէ իսէ սէօյլէնեին։

ժօրժ. – Տիդգաթ իտին, տիլսիէր վէ հիւսէնա խըտըմըմ, պիւսպիւթիւն կէնճ պիր գըզ հալի քէսպ իթմիշ տիր, վէ ըէասամը մէշհուր Ռաֆաէէլ պիլէ, պու գաւատ լաթինճ պիր թաւավիրի, քէնտինինէ նիւմունէ իթթիխադ էյլէմէմիշ տիր։

Սրման տը կրանլիէօ տիթրէտի, վէ տօղմուշ օլան սիմատը պիրտէն պիրէ գըզարտագ, աթիւսթիւկիւնիւ պէլի իթմէմէկէ չալըշըրդը պիր սէտա լէյ,

— Էվէթ, ահիհ տիր, հադգընըզ վար տըր, տէյի պէեան նյլէտի։

ժէրմէն, կէօղլէրինի տալա աշադընըա էնտիրմէեիպ, չօճուգլարա մախտուս օլան թէպէսիւմիւնէ տէվամ իթմէքտէ իտի։

ժօրժ. – Ահիհէն մէշհուր պիր թաւավիր օլաճագ տուըէթտէ պիր բօրթրէ չըգարմադ իսթէէօրուս։ – Էկէրչի միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ, տիլսիէր խըտըմըմըն թաւավիրինի պէեաղ ֆիսթան կիւեինամիշ օլարագ, սապահըն էյը սէրինլիկի վէ այընըզդը գէմանընատա կիպի չըգարմադ նիւէթինատ պուլունուէօրուս։ – Սաչըրընը պիր ապ տադընըզդ իտիպ, իւզէրինէ պիր եարդագ վէ պիր գաչ տամլա գըրտըզը վադ իտէճէեիմ... Էյինէ հասըր շարդա վէրիպ, պունու, պիր

*սէլէ մադամ[ն]ատա , գըր չէյէքլէրիյլէ ատլատուրաճաղըմ . . .
Շատ հալնատէ , մէղաւորէ , սայբի նէյլ պահարըն պիր ճինա-
նէթի սահլրէսի օլմուշ օլաճադ տըր : – Պու թաւսավվուրուս-
մա նէ՞ տէրմէնիլ :*

*Ժէրմէն . – (Սէվինճլէ նէյի էլինի վուրարադ .) Էվէթ,
էվէթ , պու թաւսավվուրունուզ բէջ կիւզէլ տիր . թաս-
վիրիմին պէօյլէ չըդարըլմասընը արզու էտէրիմ :*

*Պու սըրատա , Ժօրժ , վիզօնթա ադադըղընան , վի-
զօնթ , քէնտիսինի թօքլաեարադ , ալթուսթկիւկիւնիւն ատն
էսէրլէրի զայիլ օլատուգատան ատնրա ,*

*— Պէն սախի պու թաւսավվուրունուզու քէտամիլէն
թադիր էտէրիմ . . . Շատ գաւսար քի , խանէտանլըգ ա-
լեամէթի ֆարիզատ եէրինէ , չէշէքլիք վէ ազաճլըգ կիալի
մէնզարէ եաբըլըր էսէ , զանն էտէրիմ քի , թաւսիրէ աս-
հա զիեատէ պիր բարլադըգ վէրիլմիշ օլուր , տէտի :*

*Ժօրժ . – Բէք էյի , մաւէմ քի դարարըմըգ վէրիլտի
էսէ , էշէ պաշլաեալըմ :*

*Պու սուրէթլէ , Ժօրժ , թաւսիրի մէզքիւրու չըզ-
մաեա պաշլաեըպ , ժէրմէն իւշ տէֆա մէրդումուն նէզ-
ատնէ կէլմիշ օլատուղու Հալտէ , եաբըլան թաալադ պիր
չէյ պէնզէտի , վէ պունուն իքմալինատէ , թաավիրին զա-
եէթ կիւզէլ օլաճաղը անլաշըլըը :*

*Ժէրմէն , տէօրտիւնճիւ տէֆա օլարադ վիզօնթ իլէ
պէրաբեր բէսաամըն նէզտինէ կէլմէյինատէ , բէսաամը մէր-
դում , վալանթէնի չաղըրըբ , պունա խիթապէն վէ ալէնէն
էօյլէ պիր էմր վիրտի քի , պունուն իճրասը իճապընճա ,
իքի սաաթտան զիեատէ քէնտիսինին , եանի իսթզմէթքեա-
րըն տիշարըտա գալմասը լազըմ կէլմէքտէ իտի : Պաատէ-
հու , Ժօրժ իլավէթէն ,*

*— Ի՛շ օսանըն զաթուսունու գաթա , վէ անախթարը
եանընա ալ , տէյի իլավէ իթտի :*

Վալանթէն . – Բէք էյի , էֆէնտիմ :

Ըէսաամ, խըզմէթինէ պաշլատը. լաքին, մէրդում խըզմէթքեատ, էֆէնտիսինատէն ալմըշ օլատուղու թալխմաթըն ատն գըսամընը եա էյիճէ անլատեատամատըշ, վէ եախօտ բէք չարտուպ ունուրթմուշ իտի, չիւնքի անըն ատըշարը չըդմասընան եարըմ սաաթ սօնրա, ըէսաամըն իշ տայըրէվինին գաբուսու աչըլատուպ, պիր մուսաֆիր էյէրի կէլտի։

Ոու մուսաֆիր, Անատէ տը Սան-Ըէմո իտի։

36

Ոու եէնի կէլէն մուսաֆիր, մահճուպ, եախօտ ճէսարէթսիզ զանն օլունուեօրտու։

Մէրդում, ծէրմէնի, ժօրժուն գարշըսընտա, վէ Մ. տը կրանլիէօեիս տէ, մէրդումէնին արդասընտա, աեագատա կէօրուիվինատէ, գըզլարը, քէնտիսի զայպ իմտի, վէ շաբդաը էլինատէ օլարագ, հէման չօլրագճա պիր ատըմ վիրտի։ Պաոէհու, չու եօլտա քէլաման աչատ էյլէտի։

— Ա.ֆիվ խոէրսինիզ, ագիդիմ Թրէժան... անախաթար՝ խարիճի գաբունուն սիւրմէսի իւզէրինատէ խտի. իչ օտատատա քիմսէսիզ պուլմատըդընտան, խոպէր վիրմէքսիզին էյէրի կիրմէեէ մէճպուր օլտում։ Ֆագամի էկէրչի մինոտախպէթսիզ պիր հարէքէթատէ պուլունտում խէ, չինտիսէն պուրատան չէքիլիրիմ։

Ժօրժ, աչիքեար պիր սըդըլմագըդ հարէքէթի խարադ էլէ, Ա.նարէնին իարադ իմտիկի էնտիշէսէն տահա գիեատէ էնտիշէ իչինատէ պուլունուրճատընա,

—Տօսթում... հէչ պիր վագըթ մինոտախպէթսիզ

հարէքէթաե պուլտնամըշըմըղ ատր . . . լաքին . . . կէօ-
ըուէօրտունտուղ . . . թաալիր չըղաւօրտում . . . վէ . . . ատյի
ճէվաղ վիրտի :

Ըէտամ , ակօյլէուէճէք սէօղ ատաեարատ , սէօղլէրինի
ահէսթէ ահէսթէ իրատ իթմէքտաե էտի :

Ժօրժ , մալիսմիսմիուղ օլտուղտու իւզրէ , պարօնու կիւ-
ճէնտիրմէք էսթէմէտիկի ճիհէթլէ , Անատրէ իլէ վիզօնթ ա-
րատընատա հուզուզ վէ իւլկէթի բէյտա իթտիրմէք իւզրէ ,
Մ . ատ Գրաա-Տիէօնին թէլգիֆի մուճիալինճէ թէրճիսպ իթ-
միշ օլտուղտու շու օճունուն պաշա չըղմաեաճաղընը զանն
իթմէկէ պաշլատըշ էքէն , Ամման ատ կրանլիէօ , պու ատա
լազըմատըեա գատըշտը :

Շէօյլէ քի , հիւանի հալ ու հարէքէթինատէն , վէ գու-
սուրտուղ աթվարընատան , ատըղատէկեան ալէմինէ մէն-
սուպ օլտուղտու մէմուլ օլան մէրգում կէնճին նէզաքէթ
ու ինսանլիճէթինատէն միւթէէսսիր օլարագ , Անատրէեի , իւ-
միտինին պէրհալա օլտուղունու հիսս իլէ , թէքրար աէ-
լամ վիրիսպ , օրտատան տիշարը չըգմաեա հաղըրլանատըղը
էնատէ ալը գօյտու , վէ քէլաա պին իսպէհտար ,

—Միսաե , պիղիմ հուզուրումուղ սէպէպսիյլէ , Մ . ատ
թրէժանըն , սիզի գատու իտէմէտիկինատէն տօլաեը էոէֆ
իտէրիմ : Հալատ քի թէչրիֆինիզատ հիչ պիր միւնասիպէթ-
սիզինք եօզ տուր : Իմտի , պուրատա գալմանըղը ըէճա ի-
տէրիմ , տէտի :

Անատրէ , հէման անլաշըլմատղ եօլտա պիր թէշէքքիւր
պէեան իլէ , իլէրուէ տօղրու պիր գաչ ատըմ ալըպ , օլ
տէկէլէն հէեէճանը ապինէ տուրտու քի , նէ եաբատըղընը
քէնատի տէ պիլմէեօշտու :

Մէրգումտուն , ֆէվզէլատէ մահճուպիյէէթինի իրա-
էէ իտիլէպիլէն իշատու ալթուամճիլիւկիւ վէ էնատիշէտի օլ
տէրճէտէ իտի քի , քէնատի եէրինէ պիր տիկէլի օլտա ,
հէր հալտէ մատատրա պիր հէյեէթ քէտա իթմէտի լազըմ

Կէլկէն, ալֆամէլնեն զաւէթէ կնուդել վէ ախլաէր օլ-մասընատան, մէզքիւր մահճուպանէ հալ ու հարէքէթի, վէլէվ մուպալէղալը տախն օլաս, շախալնա պաշդաճա պիր բէճատ վէ լէթաֆէթի քէսալ իմտիրաս։

Պու արա, ժօրժ, թաալիր չըզմադըդ մուամէլէնին տուրտուրմուշ օլմադըյա, ժէրմէն, պիր տէրճէ հայրէթ-լէ, մէրդում տէլիպանլըգա պադմադաս, վէ ան իլգ տէ-ֆա կէօրմուշ օլմադըղընը զանն իլէ, նէրէտէ կէօրմուշ ու-տուկինն տուշունմէքտէ խոն խէտէ, պիր տիւրլու խամիր-լաեամադադաս խոն։

Անարէնին, տայիմա ժէրմէնին գարշըսընա չըգմըշ օլ-տուղու օգուեանլատըմըզդա մալում տիւր։ Պինաէն ալէյհ, մէզպուրէ, մէրդումու եիվիրմի, վէ պէյթի եուղ տէֆա կէօրմուշ խոն խէտէ, տիդամէ նիմէմիշ խոն։ Նշէթ, պու սէպէպլէ, դուվէյի հաճըղատը մուքէմմէլ պուլուն-մամադաս խոն։

ժօրժ, պիր գաչ տադըդա գատար րէսիմճինէ-լէ-էրինն էլինատէն պըրադատըդ, աեատա գալդը, վէ Անա-րէ իլէ թօգալաշտըդտան ոճրա, պու ճըրատէթան պիլ խամիճատէ, տօսմադունու, վիգօնէթտէն նէզտինէ կէօթ-տու, վէ ջէլատա ատադ խէրէք,

— Սէվկուլու ամճադատէմ, է՛ն իյի ահբապատան, մարքի տը Սան-Լէմօեու զամբընըգա թադում նիմէլէ, քէսալ ճալ իյէրիմ, ատու։

Արտան՝ Անարէնին սէլամընա քէտալը նէզաքէթլէ վէ տուրէթի խայրխահանէտ մուդապէլէ նիմու, վէ ժօրժ իլավէթէն,

— Վիգօնէթ տը Կրանլիէօ, ամճադատէմ տու, ատու։

Պու արա, Անարէ,

— Ինկէրչի շու նիմիուտ պէնի ժէրմէնէ թադում խո-տէր խէ, զանն խէրիմ քի, զայադըդ պիր հալտէ աեատա-լարընա զաբանաճադըմ, ատյի վուլահատա նիմէտէ խոն։

Ցագաթ վկոծնէթ, զաթէն մուհամէտէթ տախէ ալմաստը ճկհէթճէ, մեզքնու թագոմ մուամէլէմնէ տու-չունամէտ:

Լաղըմէտէն օլան էշտու մուամէլէյի նիւլաղնչքեա-րանէտէն ածրա, Թրէժան, Թէքրար էշինէ պաշլատը, վէ Սան-Րէմճնուն, Մ. ը Կրանկէօ էլէ եալընըզ գալըպ, լադըրը իտէալիզմէնէ ֆըրսաթ վերմէք իւզրէ, քէնտիսի, պիր թարաֆտան կէնճ գըզը էլէ ածօպէթ էյիմէքտէ, վէ տիկէր թարաֆտան, անըն թասավրինի չըզմադա իտի:

Անարէ, վագը օլան զաաֆէթինէն նաչի մահճուպ օ-լարագ, տէրհալ քէնտիսինի թօբլատը, վէ աչըգ օլան տէ-լիգանըլտարըն մութտատը օլան ալչագըդըլա, կէնճ գատը-նըն գէվճէյլէ հուգուգ բէյտա իյիմկէ չալըշմադատա իտի, վէ պու խուսուստա մուվաֆֆագ օլտուղունու պէնեան ի-տէր իսէք, զանն իտէրիզ քի, քիմսէնէի թէճաճճիւագտէ պը-րագմըշ օլմաեըդ:

Մէրդում տէլիգանըը, ուզուն պիր մուհավէրքէտէն ածրա,

— Մևսիւ վիկօնթ, պախթըմըն եախօտ եըլտըզը-մըն, պու կիւն պէնի, սիզին գարշընըզդա չըգարմադըն-նան տօլաեը, գաթ պէ գաթ քէնտիմի պախթիեար տատ իտէ-րիմ. գիրա, իհթիմալ տըր քի, եապընտա սիզին գօնշու-նուզ օլաճաղըմ, տէտի:

Կրանկէօ. – Թուրքնաէ՞ մի, նօրմանտիատա՞ մը:

Սան-Րէմօ. – Թուրքնաէ:.. Րէտէլէրին մուքթիւնիւ սաթըն ալմադ իչին բադարըդդա կէրիշմիշիմ տիր:

Կրանկէօ. – Կիւղէլ պիր մուլք տուր, վէ ֆիլվագը, պէնէտէ իչի իւչ այ տէրտունինտէ վագըթ կէչիրտիկիմ կը-րանկէօտէքի ատադիմէ տախի բէք եապըն տըր:– Օրատա, պէնիմ ճէպիմ օրմանլարըմ վար տըր:– Օ տէյիլ ամմա, մևսիւ մարկի, սիզ ավճըլըգդա մէշղուլ օլու՞րսունուզ:

Սան-Րէմօ. – Օլտուգճա, մևսիւ վիկօնթ:

Կրանլիէօ . – Էօյլէ խոչ , ոչոխվինով վիւլքիս սամըն ալըրսանըզ , օրմանլարըմտա սէրպէսթճէ ալ իլէ վէշղուլ օլապիլմէնիզէ վիւսաատ իմմէլէրինի , օրման ապքճիլէրիմիզ իմթիաղ խոճճէվիմ :

Սան-Րէմօ . – Էֆէնտիմ , պու իմթիֆաթ ու նէզաքէթինիզէ թէշէքքիւր խոէրիմ . . .

Վիգօնթ . – (Կիւլէրէք մէրդումնեն քէլամընը քէսէրէք .) Թէշէքքիւր խոչճէք դաւար պիւեիւք պիր շէյ ոչխիւ սիր : Զաթէն պէն ալ իլէ վէշղուլ օլմամ :

Մարքի . – Շիւքրանըյէթիմի խոպաղ Էշին խանէնիզէ կէլմէքլիկիմէ վիւսաատ պուեուրտումնուսունու :

Վիգօնթ . – Էօնիւմիւզտէքի սօն պահարաա զամընըը Կրանլիէօսոչ դապուլ խոէր խոչմ , մէնիսն օլուրում :

Պու ճէվապտան , Անատէ , պաշընան աշադըեա սողուդ սու տէօքիւլիւրճէսինէ վիւթէէսսիր օլաս :

ճէվապը մէղքիւր , նէզաքէթլէ ըչտա մանէասընաա խոչ :

Վիգօնթ , մէրդում տէլինգանլըեը Կրանլիէօսոչ դապուլ իմմէքլէ մէնիսն օլաճաղընը պէեան իմմիշ օլուպ , Բարիսոչ անը դապուլ իմմէքսէն մէնիսն օլմահաճաղը նէթիճէսի թասիի խոչ : Պինաէն ալէյհ օթէլ սու Ֆօպուրկ-Սէնթ-Օնօրէնին դաբուլարը , մարքի սը Սան-Րէմօ էչին դաբաը դալաճադլարընան , մէրդում էչին պունան տահա պիւեիւք սէպէպի մէյհուսիթէթ օլամազ խոչ , վէ օլ խուստաա խարար իմմէքլիք միւմքինիպ օլտուղունու , Անատ ըչ անլատըղընան , մէղքիւր վիղիթաը էնտաընտա ժէրմէնէ , անճադ պիր տէֆա , եալընըզ պիր ալթը նազար խոէպիսոչ , մահէլի մէզպուրտէն մուֆթադամ էյլէսոչ :

Պու ճիւմլէ իլէ Անատէ , պիւեիւք պիր տարմ ալմըշ խոչ : Շէօյլէ քի , Մ . Կրանլիէօ թարաֆընան թանըմըշ օլտուղու կիսոչ , պունան պէօյլէ ժէրմէնէ թէսաուֆ իմմունիսոէտէ , անը սէլամլամադ հադդընը խոմինտաղ իմմիշ խոչ :

Պու գաատար ալիր մուվաֆֆաղըյեէթի ան ալուեխաք շէյ ախմէք լոռ լոռ ան , աշըդ օլան քիմսեէլէր , ատյմատ նէ՛ խառվինի պիլմէղլեր :

Ընտրէնեն կիթմէսինաէն ածըա , վիզօնթ , ժօրժա խիթապէն ,

— Պու ահլդանը , զաեէթ քիպարտան պիրինէ պէնզէօր : Ընդիմ , քէնահինի չօգտան պէրի՞ մի թանըրսընըզ , ահյի սիւտալ լիթտի :

ժօրժ . – Ինչի ուչ աննէտէն պէրի թանըրըմ : Մուհիմպ ալը տօսմթում ահյիլ խան ան , չօգ տեճա պիրիսպէրիմիզէ բաան կէլիրիզ , վէ պէնիմ , քէնահինէ զիեատ հիւրմէթ ու բիաեէթիմ վար ատըր :

Վիզօնթ . – Սան-Ֆէռմօ խամինատէն , անսատը Իթալիան օլսուդու անլայընըրսօր :

ժօրժ . – Ձիլվադը Ընտրէնեն Իթալիսա պիր միւքիւ վար ատըր , հալպու քի Լուի-ը-Նրան մէքթէպինատէ բաըլադ սուրէթտէ ահյալէրինի էքմալ իթտիքատէն ածըա , տայիմա ձրանսաա իմփարը էվգաթ իթմիշ տիր :

Վիզօնթ . – Բարիսատէ ֆամիլեասը յլա պիրլիքտէ՞ մի սաքին տիր :

ժօրժ . – Չանն խոէրիմ քի ֆամիլեասը եօզ տուր , վէ եաըընըզճա եաշամագտա ատըր :

Վիզօնթ . – Չէնկի՞ն մի տիր :

ժօրժ . – Պիլմէմ , ֆագաթ չանն խոէրիմ քի չէնկին տիր : – Խանէանինեն տէպտէպէնինէ պագըըրսա , պիւեխաք պիր սէրվէթ տահիպի օլմագ կէրէք տիր : – Ինլաքընըզըն եագընընտա պիր միւք տաթըն ալմագ նիեէթինատէ պուլունմադտա պիր ապ էվվէլ իչիթտինիզ :

Վիզօնթ . – Պու պիւեխաք պիր շէյ ախմէք տէյիլ տիր : Ըէտէլէրին միւքինանան պիւեխաք պիր էհէմմիեէթի օլմաեըպ , եուղ պին ֆրանգ գըյմէթինատէն գիեատէ տէեէրի պուլունմադտա տըր :

Թէրամէն , քէնահանին ալէագատար օլմասըդը մէղքիւր մուհալէրէեվ տիզդամէդ էն տինդէմէեօրտու : Ձիլվադը , մարքի տը Սան-Րէմօնուն քէնահի էշին նէ՞ էհէմմիեէթի օլաւալնէ իտի : – Մահզա պիր մէրդում մէրդում պադմըշ օլուպ , կէլէճէք սօն պահարտա Կրանլիէօտէքի ակյֆիեէլէրինէ վիզիթաը գարարլաշտըրըլմըշ օլմաստա , իհթիմալ քի պիր տախի անը կէօրմէեէճէք իտի :

Օ կիւնիւ , Մ. տը Գրուա-Տիէօ , Անարէեվ պէքլէեօլուտու , չիւնքի , Անարէնին , ժօրժ Թրէժանըն նէզտինատէն մուֆթարադամէընատան սօնրա , վիգօնթա թադում օլունմասընըն նէթիճէսինի խապէր վիրմէք իւզրէ պարօնուն նէզտինէ կէլմէսի էվվէլճէ գարարլաշտըրըլմըշ իտի :

Պու գարար մուճիպինճէ , Անարէ կէլտիկինատէ , պարօն ,

— Էյ նէ՞ խապէր , խօշնուտ օլտուննա՞զ մու , տէյի սիւալ էթտի :

Անարէ , խօշնուտ օլմասըդըը անլաթարադ պաշըը սալլատը , վէ Մ. տը Գրուա-Տիէօ տախի ,

— Նէ՞ օլտուտա խօշնուտ օլմասընըզ , տէտի :

Մէրդում տէլիպանը , ադիմ մէյտուսիյէէթէ, մուհալէրէյի մալիւմէյի հիքմաեէ էթտի , վէ հիքմաեէսինին խիթամընտա ,

— կէօրիւեօրտունուզա՛, նէթիճէյի վադըա , հադգըմտա սալա խայըրը տէյիլ տիր , տէյի պէեան էթտի :

Պարօն . – Պու խուսուստա պէն հիչ պիր խայըրսըզ նէթիճէ կէօրէմէեօրում . . . սէօզիւմէ իթիդատ խան քի , պու գատար մուվաֆֆադըյէէթտէն սօնրա մէյտուս օլմաեա հիչ պիր սէպէպ եօզ տուր : – Ամմա սէվտիկինիզ գատընըն զէվճի , հէման եարընքի կիւն տուֆրատընա սիզի տավէթ էթմէսինի՞ մի խթէեօրտունուզ : – Անըն սիզատէն խօշլանմասընըն խապաթը շու տուր քի , թարաֆընըզտան վուգու պուլաճադ թէքլիֆ պէքլէմէքսիզին , քէնահ էմ

լաքընատա ալ իւէ մէշտու օլմանըզա քէմալը նէզաքէթի իւզրէ մուտաւատէ լյլէմիշ, վէ պուռնատան տա զաթինաղալը կրանլիէօտէքի սէյվիւէսինէ կիտիպ քէնտիսինէ վիզիթա վըմէնիզի արզու իթմիշ տիր։

Ընտրէ. – (Ձ.ճը աճը խաթիհզա իւէ.) Ալթը այտան, տէյլո մի... վէ օ տա էկէր Ըտէլէրին մուքիւնէ սահիպ օլապիլիր խէմ...

Պարօն. – Էվէթէթ, էկէր իճապ իտէր խէ, Ըտէլէրին մուքիւ տէ սաթըն ալընըր... Ցադաթ պու տէրքճէ եէ գատար վարմատա վէ էօնիւմիւզտէքի ասն պահարա պէքլէմէյէ ընթիւտաճ եօզ տուր. ասն պահարտան էվվէլ, սիզ, տօսթ սըֆաթըյլա կրանլիէօ օթէլինէ գապու օլունաճաղընը։

Ընտրէ. – Նա՞սըլ։

Պարօն. – Օրասընը պէն տէ պիլմէմ, լաքին պու խուսուսն իճրա օլունաճաղընը սիզէ վատ իտէրիմ։ Պայընճա մատտէ, սիզին, վիզօնթա թագտիմ օլունմագընըզ իտի։ Օ խէ, իճրա օլունատու։ Պունատան պէօյլէ արզունուզ վէ մագսէտինիզ խուսուսընատա միւսթէրիհ օլունուզ։ Եայընըզ չու գատար թավսիյէ իտէրիմ գի, ըճազատան օլան գէվաթըն կիթապէրէրի ումումի մահէլէրտէ, Մ. վէ մատամ տը կրանլիէօ իւէ, միւմքին մերթէպէ, ցադաթ պէլէխիզ սուրէթտէ, եանի թէատիւճ գապիլինատէն օլարագ պուլունմաեա չայընըն,

Ընտրէ. – Մալիւմիւնիւզ տիւր գի, զաթէն անլէրին պունլունատուգլարը մահէլէրտէ պիր գաչ տէֆալար պուլունատում, վէ պունատան տօլաեը սիզտէն իթապ տապէ օլունատում։ Հալպու գի վիզօնթէս, պանա պիր աթֆը նազար պիւէ իթմէտի։

Պարօն. – Պու տէօյլէտիկինիզ թապիի տիր։ Սիզ օլ վագըթ անլէր իչին մէճհուլ պիր ջիմատ օլտուղունուզատան, զալէպէլուքտէ նազարը տիդգաթլարընը ճէլա խոէմէզ ի-

*ունել... Սայթի անըն էչեն վիճուտունիլ նօդ խոն: Ֆա-
պամ չիսուն, սիղին քիմ օլսուղունուղս պիլիր, վէ քէն-
ախանին պուլունուղս մահէլատէ, անինուէ նապարը սիպ-
պամ ընա թէատուն խոէպիլէճէկինիլ սէրքևար ալը:
Հաթթա չօդ վադըթ կէչմէղուէն, թապին վէ մուվադդա-
թէն կիւնահըդ օլան պիր տույղս իճապընճա, կիմսիկի
էյլէնճէ մահէլէրինուէ, սիղին պուլունուղ պուլունմասը-
ղընըզը թէատուդ խոէճէք տիր:*

*
* *

*Թէհլիճ իմտիկի քիմթապլարըն, խուտուսիլէ գաղըն-
լար նէզտինուէքի մուվաճֆադըյէէթինէ մէշհուր օլան, վէ
թէաթրօ էսէրլէրինուէն պիրինէ իհթիմար ուէրմէ ու
բաղչէթ գապանմըշ պուլունան պիր մևէլլիճ, քէնուէ թէհ-
լիճքէրուէսի օլան ըօսմանլարըն պիրինուէն իհթիմար նիմ-
օլսուղս պիւեւնուք պիր թէաթրօ օճունունու, պուլնար
թէաթրօլարընուան պիրինուէ իճրա իմթիսլէճէք խոն:*

*Մէրդումուն ըօսմանը, ալէմուէ զուհուրա կէլէն ահվալ
ու վէզաիւէ պիր ազ պիւեուէ աչըգճա թապիր էյլէմիշ օլ-
մադընա մէպնի, խայլիճէ ուսի թէէսիրի մուճիպ օլմուշ, վէ
ադ ըօսմանըն թէաթրօսունուն իճրասընըդ, ուսի թէէսիր-
ինին ուսհա պիւեուէ արթուճաղը թապին պուլունմուշ խոն:*

*Մևէլլիճի մէրդում, ճալիսի թէվէճճուհ, հիւանի ու
զարուճէթի ալէրքէմալ, վէ տէպատէպ իլէ ՀՕմիր կէչիրիր,
վէ ըիճալուան օլան զէվաթ իլէ միւնուսէբէթի վէ հուդու-
դու օլուուղս միհիլլու, ախլէտը պօղուդ դաղընլար իլէ
ուսի խուճէթ խուէր պիր ճէնթընլմէն խոն:*

*Պու մուհիմմաթը վիրուիլմիդ հալուէ, էշատ միւէվիճին,
Ամբաղի նամ էսէրինէն ալընինճէ ուէճհա օլարադ էնդալը ամ
մէեէ վադ խոիլէճէկի իլանընըն, Բարիս շէհրի թէաթրօքէր-
վէրանը նէզտինուէ պիւեուք պիր էհէմիիէթի օլմուշ օլա-
ճաղը, թապիւեաթը մուսահապէտա անլաշընըդ զանն խոէրիլ:*

Ինքն է, մեզքին լուսաւորիչն ինքն օրհնաճաղը ապշամ էլլիր, է՛ն զիւղքը վէ աու լօժ ևիկևրմի պէշ լուի ալթաունա վէ օրքէսմը օ գօլթուգլարընըն է՛ն պաեաղըսը ապալու գըրդ ֆրանգա սաթըլմագտա խոի։

Ժէրմէն, իզահիլաճընաան պէրու, մեզքիւր թէաթրօ օեունա մուէլլիֆինին բէք չօգ օսմանլարընը օգուսմուշ օլտուղնաան, իշտու թէաթրօ օեունուննա քէնահի տալխի պուլունմադըղը ապրու ինմէքտէ խոի։ Պինապէրին, լուսաւորիչ ինքի կիւն էվվել, թասվիրինին չըգարըլմասընա տէվամ օլունմագ իւղրէ, ժօրժուն նէզահինէ կիթսիկինագ, բէասանըն հուզուրունաա, իշտու ապրուսընաան պահա ինմոխ։

Վիկօնթ տախի,

— Չանն խաէրիմ ջի, պիր լօժ պուլմադ գօլայ ապը, տէսիկինագ, ժօրժ,

— Նանըրըմընըզ, սաղիմ, լօժ պուլմագ վագթը կէչտի, տէյի ճէվապ վիրմի։

Վիկօնթ. — Էօյլէ օլսուղունա էմի՞նամիսինիզ։

Ժօրժ. — Էվվէլթ, սէքիզ կիւն ադաէմ, պէնիմ էչին սադլաթըղըմ օրքէսթրօնուն գօլթուգլու խակէմնէէրինաէն պիրինին պիլէթինի, տիւնքի կիւն ալմաեա կիթսիկիմաէ, մեզքիւր գօլթուգլու խակէմնէսէն զայրի թէաթրօսա սաթըլըգ եէլ գալմադը էչտուկինի թահգըգ էյլէսիմ։

Վիկօնթ. — Պուննունա պէրապէր, ժէրմէն պիր սաղու պէնան իմոխ, անըն իճրասը օլմասըն, պու տա գապիլ տէյիլ տիր։ — Էմմիզատէ, պանա պիր գալէմ էլէ միւրէքքէպ էլ պիր տաղ քեաղըտ վիրէպիլի՞րմիսինիզ։

Ամման տը կրանիէօ, Ադաղի նամ էսէրին միւէլլիֆինի թանըտըղը ճինէթլէ, մէրգումա պիր թէզքիրէ եաղտը, վէ իքի սաաթ սօնրա, միւէլլիֆի մէրգում, քէնահի լօժումու, Ամման տը կրանիէօնէ հաար իմոխինի, կիւղէլ պիր ճէվապնամէ էլէ պիլմիրտի։

37

Հէր սապահ, Մ. ալ Գրաս-Տիէօ, ժօրժ Թրէժանը կէօրնւալ, վէ պիր կիւն էվվէլ, բէսիմճիլիք սայիրէսինատէ ճէրէեան իտէն ահվալի ինճէտէն ինճէ սիւալ իտէր իտի։

Պարօն, թէաթրօ հաուխէսինի, վէ վիգօնթ իլէ զէվճէսինին, Սարապի նամ լուպիեաթըն իլգ տէֆա իճրասընատա հազըր պուլունաճագլարընը իտապէր ալտըղընատա, սէվինէբք, խանէսինէ ավտէթ իտիպ, հէր նէվ սարէա վէ մալիւմաթլա տօլու օլան վէ եալընըզ քէնտիսինին անլաեապիլէճէկի սուրէթտէ եապըլմըշ պուլունան քիւչիւք պիր ճէպ ատֆթէրինի մուայենէնէ ևթտի։

Մուախխարէն արտապատընա րագիպէն, Լաթին մահէլլէսինէ ապիմէթլէ, Օտէօն ճիվարլարընատա քեային օլտուգճա իյի կէօսթէրիշլի Գաֆէ տէ Պօրճիա նամ գահվէխանէնին գարտուտունատա, արտապատան աշաղըեա էնտի։

Ադշամլարը, մահէլլէնին տէլիգանլըլարըյլա տօլան պուդահվէխանէ, օլ էանատէ հէման պօշ կիսէ իտի։

Տէսթիկեահատա, նէ՛ իսթիեար վէ նէ՛ կէնճ պիր գատըն ուեուդլամագատա օլուպ, իչլէրինատէն պագըսը կիւզէլ օլան ծն գատար գըզլար տա, գանարէլէր իւզէրինատէ եասլանմըշ օլարագ, պիր թագըմը գահվէխանէնին զագէթալարընը օգուտուդլարը հալտէ, տիկէրլէրի տէ բիքէ օյնամագատա իտիլէր։

Պու գըզլար, Իթալիան թէաթրօ գըզլարը գըեաֆէթինատէ օլուպ, գահվէխանէնին կըզմէթ-քեարլըղընը իտէր, վէ շունատն պունունա կիւլիպ սէօյլէշիր իտիլէր։

Հէման եալընըզլըգ իչինատէ պուլունան իքինճի տալա-

տա, նաթօլիւլ պիր լըզմէթճի գըզ, պիր մէքթէպլինին աշըգանէ սէօզլէրինի տինլէեէրէք, անըն սիկարասընը, վէ պիր տիկէրի տէ, պիր միւլազիմ նէյ պէրապէտէ օթուրսա, անընա ապասընի իշմէքտէ խոխ։

Շու սըրը մէտէնիյէթհասընն նէ՞ կիւզէլ ախչապ ու սոսալը։

Գրսա-ՏիէՕ, վապըրը պիր սոէմ օլսա, կէնճ տասխի օլմասըղընսան, էհլի քէմալտէն կէօրիւնմէքտէ խոխ։

Պու հալլէրտէն, պարօնսն ֆէվգէլատէ պիր միւշթէրի օլսուղու անլաշըլսա, պինապէրին գահվէխանէտէն իչէրի կիրմէմինտէ, գահվէխանէ խապդընճա հէյեճան վէ թէէտսէր հասըլ օլսու, վէ զէբր իթտիկիմիզ գըզլար, էլէրինտէքի ղապէթալարը, քէյֆլէրինի վէ պիրի մէքթէպլիսինի, վէ տիկէրի տէ միւլազիմինի թէրքլէ, պարօնսն էթրաֆընսա թօբլանըրլար։

Մէրդում, թէպէսիւմլէ պունլարը թալթիֆ իթտի, վէ տէսթիկեահա եապլաշըլսա, տէսթիկեահտար գատընը սէլամլատըգտան սոնրա,

— Մա՛տամ, էկէրչի եանըլմազ խոէմ, միւշթէրիլէրինիզին իչինտէ, գաբթան կրիզօլ խամինտէ պիր զաթ պուլնմալը սըր, տէտի։

Տէսթիկեահտար. – Էվվէթ, միւսիւ։

Պարօն. – Րէճա խոէրիմ, չիմտի քէնտիսի պուրատամ մը սըր։

Տէսթիկեահտար. – Խա՛յր, եալընըզ ապշամլարը պուրատա կէլիր։

Պարօն. – Մահէլլի իգամէթինի պիլտիրէպիլի՞րմիխինիզ։

Տէսթիկեահտար. – Խա՛յր միւսիւ, ֆագաթ Լէօգատէեէ միւրաճաատթ խոէրսէնիզ, օ սիզէ խապէր վիրէպիլիր։

Պարօն. – Լէօգատի՞ մի։

Տէսթիկեահտար. – Լէօգատի՝ շու դատընլարտան պի-

ըն տէր : – Լէօ՛զատ , մուսիւնին խըզմէթ ինն սիզ կէօ-
լիւն :

Մէվճուտ խըզմէթճի գատրնլատան կիւզէլ ալիր գըզ,
խալատը նէզաքէթլէ ,

— Մի՛սխու , նէ՞ պուեուրտուեօղսունուզ , ասէյի սիւսալ
իմտի :

Պարօն . – Հէր նէ խոթէրսէնիզ , անը կէթիւրին , մատ-
մուազէլ :

Լէօզատի . – Էօյլէ խոե , եէչիւ չարշըրէօղ կէթիւրէեիմ ,
չիւնքի պէն անաէն խօշլանըրըմ :

Պարօն տը Գրուա-Տիւէօ , գահվէխանէնին ալիր քէօշէ-
սինտէ օթուրտու , վէ մատմուազէլ Լէօզատի տախի , ալիր
թէքսի տէրսունինտէ , ալիր չիշէ չարշըրէօղ լէյ նէյի գատէ
կէթիւրտի , վէ քէնտիսի տախի պարօնսուն եանընտա թէք-
լիֆխիզէ օթուրտուգատան սօնրա , գատէհլէրի սօլտուր-
տու , վէ պու գատէհլէրի եէկտուխէրինէ վուրտուգատան
սօնրա , ալիր եուտումտա քէնտի գատէհինի սօշալիմտը , վէ
պատէհու ,

— Գաբթան կրիզօլ հադդընտա մատամնա նէ՞ սիւսալ
խոխեօրտունուզ , տէտի :

Պարօն . – Գաբթանըն մահէլլի էգատէմինի սիւսալ ի-
տիեօրտում : – Քէնտիսինի թանը՞րմըրընըզ :

Լէօզատի . – Շու ապըրըզ հէրիֆի՞ մի ... էվէէթ ,
թանըրըմ . Գաբթան կրիզօլսան նէ՞ խոթէեօրտունուզ :

Պարօն . – Քէնտիսինէ թէլեֆոն խոէճէք ալիր իշիմ վար
տըր :

Լէօզատի . – Խայըրը ալիր ի՞շ մի տիր , բաթա գաղա-
նաճատ ալիր ի՞շ մի տիր :

Պարօն . – (Կուլէրէք .) Թատլի , գիրա էօյլէ օլմազա,
խայըրը օլսուն :

Լէօզատի . – Հիչ մուխալիֆաթը եօ՞ք մու տուր :

Պարօն . – Գաբթան կրիզօլու սիզ նա՞զըլ իմանըրսընըզ :

Լէօզատ. – Կրնգոլ ինչպէս ալր առէմ ալր, պօշ չէյլէր իլլին շուներ պատնու կևուճէնաւրիր: – Չաթէն գօմիւ աելի կևուճէնաւիմիշ ալր: Տահա տևունքի կևան, քէնաւխանէ, «Քէնաւնի սապքն... պու կևունէլատէ ալր պէլիէճէ տևուչար օլաճադքն» տէսիմ: Օ խոէ, պու սէօզիւմէ կևուլտիւ... Ա՛հ, պէնիմ գաւար քէնաւխանի թանըման օլսա... Պազըլարը, մէրդումճ իլլին, հայլազքն ալրի օլտուղունու պէնան խոէրլէր... Գադամ, մևուխ, օ զաւարը ալր քիմճէ տէյիլ տիր... տիւշիւնիւն ալր քէրդէ, Ամէրիգայը ճէնուալի հիւքիւմէթինէ չալըշմըշ օլան ալր զապիթաէն նէ՞ Ֆէնաալըգ մէմուլ օլունապիլիր:

Պարօն. – Մաամուապէլ, սիզի թէէմին խոէրիմ քի, մէրդումանն պէնաէն դօղդաճադ հիչ ալր սէպէպի եօզ ատը: Պէն քէնաւխանի ատա ատըջարը մուխամթատա դըլմաեաճադըմ:

Լէօզատ. – Մևուխ, սիզ ալր շե+ աառէմճ պէննէէօզատունուզ... Իլագէթթէ զապըթա մէմուրլատըլմատան առէյիլինիզ: Իմոռ, մէրդումանն մահէլլի իգամէթինէ սիզէ խաաէր վիրէպիլիրիմ: – Պուլվար Սէն-Միշէլտէ, 127 նիւմէրօտա խանէէ կևտին, վէ զաւուճուեա հիչ ալր շէյ սօզմադըգըն, ատղուճա ալթընճը զաթա չըգըն: – Նէրտէվէնին զաւշատըատա դըր բէննկի ալր գաւու վար ատը, վէ պու զաւուանուն իւղէլինատէ տախ էթմէք իչիլէ եաբըշտըրըլմըշ ալր փեաղրա, վէ պուանուն իւսթիւնատէ տախ էլ իլէ եապըլմըշ օլարագ, ՆՕԼԻՀՕ. ՍՕԼՕՄՕՐ խպարէսի կէօվիւքատէ տիր: – Պու զաւուեու առօրթ առֆա վուրան. էկէրչի Կրնգոլ էշէրիտէ խէ, զաւուեու աչար:

Պարօն. – Թէշէքքիւր խոէրիմ, մաամուապէլ:

Լէօզատ. – Շարմրէօզիւնիւզիւ իչմէ՞զիխինիզ:

Պարօն. – Խա՛յր:

Լէօզատ. – Պուանու թէլէֆ էթմէք զարար տըր. սէնվին աէրինիզէ ալն իչէրիմ:

Պա. սուրբեթլէ մէրդումէ, ալրլինճէ գաաէհ վատ լ
պա. գաաէհլ տախ պօշալթաը։

Գրա.-Տիէօ, լէօգաահէ ծն ֆրանգլըգ ալը ալ.ա
վրահկենատէն, մէզապրէ,

— Պանան ալը ֆրանգ էլլի անթիմի թէէահէ
տիլէճէք տիր. գուտուրունու կէթիրիրիմ, վատ, տէյ
պէեան լյլէտի։

Պարօն. — Մա՛տմուազէլ, գուտուրու, պանա վրահկե
նիզ մալումաթը մուքեաֆաթը օլտուղունան, քէնտի
նիզատէ հրճիզ իտինիզ։

Պա. աէօղլէրտէն ածրա, պարօն, գահվէխանէտէն տի
շարը չըգար, վէ չէնա տադ-ըգա ածրա, լէօգաահտէն թա
րիֆ ալմըշ օլտուղու Սէն-Միշէլ պուլվարընատի հվէ մու
վասըլէթլէ, պա. հվին ալթընճը գաթընտա, գըր րէնվա
գաբուեու, վէ իւղէրինտէ «Իալիհա ատլասը» եապըլմըշ օ
լան քեաղըտ լէվհաեը գարշըընտա կէօրտիւ։ վէ աէօրթ
ատֆա գաբուեու չալմատը իւղէրինէ, նբի իւշ ատնիյէ կէշ
միշ օլտուղու հալտէ, գաբու աչըլտը, վէ հէնուզ կէնճ օ
լան ալը ատէմ, ատքէրիճէ ալը ատլատ վէրիա, կէլէն մ
ատֆիրի իչէրիեէ տավէթ լմթտի։

Պարօնտան կվրտիկի օտա, գաթան կրիզօլտան թէք օ
տատը օլտ, պունտան տիվարըրընտատն տաըը պուլտնան
պադը գըրճլատտան, մատքէլէրտէն վէ կէօքիա գըրհլա
րընտան, օրտաընըն ալհահ տալատը տինէճէք ալը մահէտ
խտուկի, վէ ֆագաթ ֆէվգէլղաեէ տար օլմատընտան,
պունտա նբի խտախմ, գըրճլա չաթընշտըգտարը հալտէ,
մութլագա ատէօրթ տատմ ալտըգտան ածրա թէէֆէէրի
լադմ կէէճէկի անտաշըլմագտա խտի։

Ինթիզատնըգ տուրբէթտէ պիր տէ եաթագ պուլունտ,
պա. եաթագ, պիր գէօշէե տաեաթընըմըշ օլմատյա, օ
տանըն մէտաֆէսինի տահա ազալթմըշ խտի։

Օտանըն թէք բէնշիրէսինին բէրտէսի պուլունմաեընա,

չըմինէ իւղէրմնաէ տամա տամի շէ՛ելմնաէ , չըպալաք ալր գաստն տանէմի , վէ պունան տալ եանըտա , տղըմնատա տան ալր գատէն օլատաք , ալր ըտադը չիշէսի , վէ տղըը գըրըզ ալր թիւթիւն գուխտաս , վէ սիկատա չըպատուգլատը , վէ սօլ եանըտա ալր լէյէն , ալր տա չիշէսի , ալր ատաթատա , թատալէթէ միւթէալնիգ պադը էշնա , գօգուլս չիշէլէր , վէ ալր գուխտ բուտտա պուլունմատգատա խոխ :

Մուխթատարէն թարիճ ևթտիկևիմիզ օտանըն միւսթէճելն , ևիկևրսի աղը ևիկևրսի եէտի չաղլարընատա , օրթա պօյս , կէօսթէրիշև , սիեահ վէ գըլըճգըգ տաչը , վէ բօմատատը ուղուն պրեզընատան զայրի եիւզունևն հէր թաըրաճը թ՛ըրաշը , էամէր ալր տէլիգանը օլուպ , վադատա կիւղէլ վէ ճալիպ ալր սիմաեա մալնիք խոխ խսէ տէ , քիւսթախ վէ հայլաղ ալր քիմսէ օլատուգս , ըէվիշինատէն անլաշըլմադատա խոխ :

Չնըը ևթտիկևիմիզ ատէմ , կիւմիւշիս ըէննկևն ճանէլատան բանթալօն , գըրմըզը բանթուճա , գըրմըզը կէօմլէք վէ գըրմըզը չաքէթ կևյինմիշ խոխ :

Պարօն տը Դրսա-Տիէօ , գաբսաես գաբատրգատան ոօնատա , խանէ տահիպինի սէլամլաեարադ :

— Ջանն խաէրիմ քի , գաբթան կրնօլ սիզմինիզ , տէտի :

Կրնօլ . - Էվէթ , միսխս , ճէնտալի Ամերիգանըն պադը ժէնէրալլարը նէզամինատէ եավէրլիքատէ պուլունմուշտուր : Ֆադաթ , միսխս , աճատա վիգթիմանըրըն սէպէպնի սիսալ խաէպլիճրմիեիմ :

Պարօն . - Սիզէ ալր իշ թէքլիճինէ կէլսիմ :

Գաբթան . - Ըէք լյի . էկէր խայըրսը ալր շէյ խոխ , չարտադ ուղլաշատիսիրիզ : Լաքին էվլէլ էմիրատէ , սիզի պուրատա կէօնտէրէն քիմ խոխ անը սէօյլէեճին :

Մ . տը Դրսա-Տիէօ , ալր խոխ թէլէֆֆուղ ևթտի , վէ գաբթան խոխ , ճէվապա աղաղ պէրլէ ,

— Էվելեթ, էվելեթ, հադըդի ակը ասմի տուր. ակռաե բեք կուզել մունաֆեղաթ ըմըդ օլմուշ տուր, լաբլեն պենիմ մահելու լոգամեթ խոհ նաՀալ ավելեօր, ահ՛յի պեեան եթաե:

Պարօն. – Ու զաթ, սիղին, չօղ ուեֆա Գաֆե ահ պօրճխաաա պուլունաուղունուզու ալխոհլինաեն, օրաեա կիթաիմ, վե մաամուաղել Հեօզաաի խամնաե կիսդել ակը դըզ, սիղ պուլմադ իւղրե պենի պուրաեա կեօնաէլսի:

Գաբթան կրնդօլուն սիմաալընդեն ակը Հալինաեն, մեզքիւր Հյզահաթաան խոշնուա գալսըդը անլաշըլսը:

Գաբթան. – Հեր նե խե, պուրաեա թեչրիֆլինիզաեն մադաեա նե՛ օլաուղունու պենան իթմենիդե ըեճա խաերիմ:

Պարօն. – Մաաաե, սիղին ակը սիլե եեմենիզե տաակը տը:

Գաբթան, պու ճելվասը ալընճա, տուրաուղու եեբաեն սըչրաասը, վե ահինեն ակը գաբթան մադամընաա ակը թաակը քեսա խոխ, կեօղլերինի չըսկընդ վիսիլու աեօնաիւմեկե պաշլաասը:

Պաահեհու ինֆաահե աղապլե,

— Միսիւ, եկեըշի պու աեօղիւնիւդ՝ ակը լաթինֆե խաե, բեք միւնաահեպեթսիդ տը, վե չինոհաեն սիղե խաակը վերիրիմ.քի, պու եօլաա միւնաահեպեթսիդ լաթինֆե խաենլերի թեեհոխ իթմեքլիւք միւթաասըմ սըը, տեյի պենան իյլեհտի:

Պարօն թեպեհսիւմ խոերեք,

— Միւաաահե խոնդ.քի, աեօղիւմիւ նըմալ խոեեիմ, եալընդըզ ակը սիլե եեմեեիխ, ակը գըլըց տարպեհտ տաախ ախզ խոեճեքսինիդ, տեհտի:

Կրնդօլուն եիւղիւնիւն հալի տեչհալ թեպտիլ օլարադ,

— Պունա ակը չեյ տիմեմ. թեքլինֆլինիդին իրինճի գըամը, ակրինճինին հեյեեթինի թեպտիլ իթտի. վադը օլան հագարեթի միւթեագըալ թարդիեե թալեհտի, դաադուլ օ-

լուծում ալոր չէյ տեմյել տու , վէ Րիօ տը Ցլաթատա վու-
գատա կելէն մուհատրէպէլէրտէ տաղ գօլու օլմուշ օլատուղում
մեշհուր ժէնէրալա տախն պու ւօլատա ալոր թէբլիթ խոնե-
ան , պատճառ , նամուսա գարշը ալոր հադարէթ տատ իմա-
ենճէկնէն թէյմին խոսափլերիմ :

Պարօն . – Նամարդ , գարթան , սէօյլէմէյին , պուննուն կէլին
նէ՞ պէտէ խոթէրտիննիզ :

Գարթան . – Ինմէյէ էմիրտէ սիլէ մատոէսինատէն պահա
խոսելիմ : – Ինկերգի պէրլիանէ սիլէ վուրաճադ խէմ , օն լուի
վիրմէլիանիզ . էկերգի ալոր տիկէրինատէն սիլէ ենճէնճէքսէմ ,
պու հալ՝ բէզ տէ խոշնուտա օլաճադ ալոր շէյ օլմատըղը ի-
չին , թաալի ֆիեաթը ալոր տաղ պահալը օլուր : Պուրասընը
էլակէթթէ սիզ տէ անլատընըզ :

Պարօն . – Սիլէ ենէմէք կելին , օն պէշ լուի վէրիլսէ ,
գաապտըլ խոշ՞ ըմիանինիզ :

Գարթան . – Բէք կելի , գաապտըլ խոսերիմ :

Պարօն . – Գըլըճ տարտըմինէ կէլէլիմ : Պիր գըլըճ տար-
ապէտի կելին , նէ՞ մամը լուտպ խոսըանինիզ :

Գարթան . – Պու խոսպուս՝ կելէ պաղըը տըր . խաահիմ
օլաճադ քիմսէյի մուխաթապտրը տուրքմատէ եարալամա՞գ
մը , եօղսա , տուէլը մահէլլինատէ պիրուն պըրագմա՞գ մը
լազըմ տըր :

Պարօն . – Իքիսի տէ օլմազ . եալընըզ տուէլօթու տուբ-
տուրմադ խուզուէ , խոահիմ օլաճադ շախարն էլինատէ եախօտ
գօլունսա ճիւզի պիր ճէրիհա հասըլ իմմէք քթաֆի տիր ,
լաքին պու ճէրիհա սէքիղ կիւն զարֆընսա քէսապի շիֆա ի-
տէալիէճէք հալտէ պուլունմազը տըր :

Գարթան . – Խոահիմ օլաճադ քիմսէ , կէ՞նճ մի տիր :

Պարօն . – Իվվէթ :

Գարթան . – Ինշահ խոթիսուլլինատէ մահմ՞ր մի տիր :

Պարօն . – Զօդ չօդ , սէօրտիւնճիւ բատատէտէ մէհա-
բէթի հայիղ տիր :

Դարթան . – Պէհնիմլէ հէմէֆիլրուա՛ր մը օլաճապ տալ :

Պարօն . – Խա՛յր , ալիլաքս տուէլլօեու ճխտուի տուլմէթ խճրա խտէճէ՛ր տիր :

Դարթան . – Տխմէ՛ր օլու՛ր քի , պու խշտէ մուխամէթարա վար տըր . չհանքի պաղէն պու կիսի տուէլլօճուլար , չօլբաղճա էօյլէ թէհլիքէլի տուրքէթտէ ալիահլարընը վուրուլար քի , տէմիրին ուճու , պէշ ալթը բարմադ դաւար վիճուտէ սարլանտըրընաս , պու հալ՝ խոշլանաճադ պիր շէյ աւտս օլունմատ :

Պարօն . – (Կիւլէրէ՛ր .) Դօրդ ուճօ՛րմնուտուղ , միւսիւ դարթան :

Դարթան . – Դօրդմնո՛ղ մը . . . ա՛խա , ա՛խա . . . անճադ թիճարէլի նօղթտա նպաստրըյլա մէտէլէի թէտոդիդ խոխեօրում . . . չհանքի , իչի հադդը պիր տուրքէտէ թէրթիսա իմէ՛ր խոթէրիմ . . . Շէօյլէ՛ քի պուննաւն իչին պանա էլաւ լու՛ր վիրմէ՛լիկինիդ լազըմ կէլիր :

Պարօն . – Հէբսի պու դաւա՛ր մը :

Դարթան . – Խա՛յր , դըլըճ տարագէտ իչին էլաւ լու՛ր , պիլէ իչին օն պէշ լու՛ր :

Պարօն . – Ճադամի պու բէ՛ք պահալը տըր :

Դարթան . – Բէ՛ք ալէտ . սիզ պիր կիւզէլ տաէմէ պէնէզէօրտումնուղ . պիլէ իչին օն տաէտ լու՛ր ալթունունա դանոտի խոէրիմ , լաբլին վիրէճէկինիդ ապչէնին նըտֆընը բէչինէն վիրմէլոխինիդ , վէ նըտֆը տէկէրինի տէ , Դաֆէ տէ Պօրճխանըն տէմիկուահընա էմանէթէն թէլիմ իմէմէլոխինէդ :

Պարօն . – Բէ՛ք իյի դարթան , թէլիֆինիդի դադու խոէրիմ , լաբլին պէնի տինլէէինիդ . իչթէ , պաշըճա բօղուն իճրա խոէճէ՛ք օլտուղտունուղ զարիխ լուպիւաթը մէնզարէնին սիզէ պէրմէճիկու թարիֆ խոէեիմ :

38

Անբաղձալի նամ օեումնուն պէրլինճլի տէֆթա լճքրա օլա-նաճաղը կիւն կէլիա եէթիշմի։

Թէաթրօնուն եիւղ թատրոյը, հէր վադըթուան պի-եաուէ կապըար իլէ թէնվիր խոխմիշ օլաուդու միխէլա, վուԹէպէրանը էհալի խա, չօգուան պէրա մէգ-քիւր թէա-թրօեա կիմէմէ-քուէ օլաուդըարը հալաէ, օ ապշամը ա-բաղալար եէկոնիկէրինի թէապիա իմմէ-քուէ, վէ կիւղել թուալէթլի գաարնալար, հայրէթլէ գէնօխլէրինէ պադմապ-ուա պուլունան թէաթրօ միւֆէթթիշլէրինին գարշըլարըն-ուան կէչմէ-քուէ, վէ սալա, ապ վադըթուա տօլմաեա պաշ-լամադուա իտի։

Իլաննամէուէ, լուպիեաթա սաաթ ալ-քիդուէ պաշլա-նաճաղը խապեր վէրիլմիշ օլուպ, սաաթ ալ-քիդէ պէշ սա-գըդա գալաճագ, թէաթրօ մահէլլի, հէման գէսամիլէն տօլմուշ իտի։

Մէշհուր բօսնալար միւէլլիֆինին էշպու եէնի թէաթրօ էաէրինաէն տօլաեը հասըլ օլմուշ օլան մէրագ հադգընաա պէրինճի ֆասըլլարըմըզդան պէրինաէ վիրմիշ օլաուդումուդ տալուման իճապընճա, թէաթրօ սալաը թէրգիպաթընըն ֆէվգէլաէ բարլագ օլաուդունու պէէան իմմէ-քիլիկի գա-չիա սաա էյլէրիդ։

Հէր արնըճ միւթէալէրանը, եանի մաարուճ էհլի սա-նաթ, խամէն նամուսար գէվաթ, սահաթը ալ-քիդթ, վէ ախ-լէաճ տօգուդուդուլա թանընմըշ էհէաա, օրաաա հալըը խոխլէր։ — Պունլարդան գայրի, մահէլլի մախաուալարընաա պաղը գաղէթա մուխալիլլէրի տախի օթուրմուշ խոխլէր։

Լօճլար վէ գօլթուդու խակէմլէրը, տիգգաթընա

մուտքէնդ վէ թէատրի խոհարիկն հասնէ, օ տղշամը, մէքքիր թէաթրօտա, իշտու հիւրեամէմիլէն ատշըճա էշխատը մէվճուտ օլսուդու կէօրիւլէմիյէրսէ խոհ։

Մ. ար կրանիկօ իչէ գիվճէհէ, օհտնուն մուէլլիֆի թարաֆընատան քէնտիլէրինէ կէօնտէրիլմիշ օլան ասհնէ գարշըլընատի լօժտա օթուրմուշ խոհէր։

Ժէրմէն, արդուտունու իճրա օլունմատընատան մէտտուր, վէ ալը ատ գօնուճա օլան թուալէթիյլէ ճայխա վէ տիլաէր ալը հալ քէտա նիմիշ օլուտ, քէք չօղ էրքէքլէր, տուրպէնելէրինի քէնտիհինէ տօղրու չէվիրմէքտէ, վէ գէվդէլատէ տիլաէր օլան տուշէնին կիւղինիւն ճինճէթհանէսի մադաէհիյէ ալմըշ խոհ։

Ալթ գաթտա, տաղ թարաճտա, վէ ասհնէյէ հադդըն օլան լօժլատուտան, արտարդա գահդահալը կիւլիւշէր իչխիլմէքտէ, վէ ատս լօժլարըն խուրթլէրինտէքի լօժլատուտան, հէտահ, տարը վէ դըվըրճըդ տաշլատըտա տաէթթա ալինտա շէքլինատէ ետաբըմըշ ալը գաճտա խուզէրինտէ մէվղուտ ուճքաճըդ ալը շաբգանըն ալէյատ ալը չէլէնիվի, կէտահ ալուճխուճէք ալը եէլբաղէ, վէ կէտահ տախի ճէտիմ ալը չիշէք ատուքէթլի միւշահիէտէ օլունմադուտա խոհ։

Պաղէն, տէլիդանլըտատ, վէ պաղէն տադատը վէ տաղդատը վէ ճաղըդ քինոյէր, պաչտարդըն լօժլատուտան տիշտարը չըդուդըտ, տուրպինելէրինի տատըը թէաթրօտունուն օտունատան տաէմլէրի վէհտէ,

ալիսաէն ալիսէ վէ աւրէթի զարնակեան զայա վէ նապէտու օլմազաա խոխէր :

Պէեաղ չէլէնակլի , եէլաատէկի վէ պաւքէթի գաապն՝ ըէն կրանշան օլաւ , պու տախի բարլաղ պիր թաւալէթէ վուզէյնէն պաւլունմազաա , վէ լօժան իչ թարաֆընաա օթաուրմուշ օլան Օզթաւլ կավար խէ , ֆէնա ֆէնա էօքսիւմէ խա :

ըէն կրանշանըն օթաուրմուշ օլաւզու լօժան թա խաթունաէքի լօժաա, ձաննի Լամպէր, նիմ Բաւախալը վէ նիմ Բարխալէրէ մախաաա օլարաղ , սիմ խաղէրինէ ախաղնի իչլէնմիշ, վէ սիմ ախյմէլէր ախքիլմիշ, կվաղէլ պիր եաա էլէմիշ պահէի լատխա օլաւզու Հալաէ , մէզքիւր լօժաա եաալընմաճա օթաուրմազաա խա :

ժօրժ Թրէժան , ձիլիք աը Գրաա-Տիէօ , վէ Ամարէ աը Սան-Լէմօ , օրքեսթրօտաքի գօլթուգլու խակէմլէլէրաէ օթաուրմուշլար խա : – Պարօն իլէ կէնճ մարքի , եան ալէ եան օլաւ , ժօրժ՝ կէօզլէրինի ձանննէ ոօղրաւ ալճ խլմիշ օլարաղ , պիր ազ էօնաէ օթաուրմազաա , ֆազալ թ լաւպեաննէն Ֆաապլարընաան պիրինաէ վազը օլաճաղ իչարէթի խաղէրինէ, մէզապուրէնին նէղանինէ կիսէալլէցճէկի էվվէլճէ Ֆարարլաշարըրլըմըշ օլաւզունաան , օնաան էվվէլ , ձաննինին եանընաա կիլմէկի ճէսարէթի խաէմէմէքաէ խա :

ըէն կրանշանըն լօժա Գարշըլընաա , եանի ազ թաբաֆաա , պիր էրքէք իլէ պիր գաապն օթաուրմուշլար խա :

էրքէք , վան Սրթօճ խամինաէ, մուգաատէմա Սինէքա շէհրինաէ սէֆայինի թէճհիզ խաէն թիւճճարաան օլաւ , հէմ գէվճէսինաէն Ֆիլար կիլմէք , վէ հէմ տախի ալէմի Ֆահշիւեաթաա վարխաամընը , վէ իճաաղ խաէր խա , սէրմաճէսինի թէճէՖ կյլէմէք մադաէաակլէ , եիկիրմի միլիօն Ֆրանգ սէրմէթինի ալլ խամխահաղ , օն սէնէ էվվէլ Բարխաէ կէլմիշ պիր քիմսէ խաուկի , պուքխան Բարխալէրճէ մալխամ խա : – Վան Սրթօճ , մադաէաինի օլ գաապար միւքէմմէլլէն

իճլա լթմիշ խոի քի , օգուեանլարըմըզա քէնոխանին թապամիմ լթոանիկվամիզ զէման, անճապ ալթմըշ եաշընաա պուլանաուղու Հալոէ , եէթմիշ եաշընաա զանն օլանաեօլաու , վէ զաեէթլէ չէրեին պիր Տալ քէոա լթմիշ խոի ։

Տապ գաֆֆաըընըն պաղը թարաֆլարընաա , Հէման ապաղարմըշ պաղը սաշ գըլլարը պուլունուղու կիոի , ֆաւօրի սաղարը , պաղարմըշ , սէրթ , վէ գըսաա օլուա , պուրուշմուշ վէ ոօրմուշ սիոյաը էթնոլոգիոնաա սաէթա գաուրօմաղամընաա խոի ։ – Կէօղէրի Հէր նէ գաուար ոօրմուշ , վէ պուրուշուզ կէօղ գաուարդարը ալթընաա սայրի զայա օլմուշ խոի խոէ տէ , ճալոա վէ տիլէր պիր գաըը կէօլուննաէ , էանմըշ քէօմուր կիոի պիրտէն պիր գըզա-ըըր խոի ։

Վան Արթօֆ , չիշման վէ գըսաա պօյլու օլմարայլա եիւրիւեէմէզ , եախօա սաղ էլինի գուվվէթլի պիր պաթօնա , վէ ոօլ էլինի եանընաան եիւրիւեէն գուվվէթլի պիր խըզմէթքեարա տաեաթարադ. , ահէաթէ ահէաթէ եիւրիւեիւպ , խաաէթէն քէնոխի իչլին եաբըլմըշ օլան վէ Հէման եէր լէ վիւսաալի աէրճէէտէ ալչապ պուլունան էնի պիր արապաեա օթուրուր խոի ։

Կէչիրաիկի էօմրիւն նէթիճէ մի թաալիյեէխ օլարապ , տուչար օլուղու արզա քէվիկինէ մախաա պիր խաաթէլիքաէն , մէրզաա , պիւսաիւթիւն քէօթրիւա օլմաըշ խոի խոէ տէ , եիւրիւաէխ միշքիւլէշմիշ խոի ։

Ոօա էավաա կիեինմիշ վէ աղըը գօզուլար պիւրիւնմիշ օլան պա էօլու կիոի իՀթիեարըն իզէրինաէ , ախլէագը պօզուգ աաէմլէրէ մախաա աուչզուլարաան զայրը էաէրը Հաեաթ կէօրիւլմէմէքաէ խոի ։

Մէրզաա , Հէր կիւն , էօյլէաէն ածըա , քէնոխ գաուբէ արապաարընա բաքիա օլմուշ օլարապ , պուլվարլարա վէ օրմանա , վէ ապշայլարը թէաթրօլարաան պիրինէ կիոէր խոի ։

Պա իՀթիեարը , Բարիաէ Հէր քէս թանըըրա , պա-

զբաղում հալինէ աճըրլար , վէ չօգլար տախէ գէնիկին օքնա-
ալնաան տօլաեը գրադանըրլար խոէ :

Մէրդում լիլէ պէրաակէր ատալանան բէճիկդէխ, տապըր-
ը, մուխի, վէ տաղըդ տէյիլ խոէ տէ, վաղիճէանինէ մուգայ-
նէտ, պըդմադ վէ օսանմադ պիր գաղըն օլուպ, աչըդ կիւմիւ-
չիւ իրէլի դուշաշան էլախէ կիւելինմիշ, վէ գուլագլարընա
հէր պիրի էլո պին ֆրանգ դըյմէթինաէ էլմաս քիւբէլէր
դօյմուշ խոէ :

Մէզապուխ , էլինճի տէրէճէսէ տատ օլանան կէնճ-
լիկին ատն հուտուտու տիմէք օլան ֆուրթունալար իլէ մէմ-
ըս մէվգընի պիր վադըթատան պէրու կէչմիշ օլմադըէ պէրա-
պէր, էլան , ուզագտան կիւզէլ պիր թէէատիր հատըլ իմ-
մէքտէ խոէ : - վադթիլէ բէզ հիւաէնա օլուպ , վէ է՛ն
պիւեիւք օբէրատարտա օլտուգճա թէղանին խտէրէք , հիւ-
ղէսիւք վէ մէհարէթ ճինէթլէրիլէ պիւեիւք պիր չէօհրէթ
գազանմըշ խոէ , ֆագաթ թէէաթրօճա մուվաֆֆագըյէթ-
լէրի , գատընըզդ հալինտէդի մուվաֆֆագըյէթլէրի գա-
նընտա հիչ մէսաղէսինտէ պուլունմուշ խոէ :

Պու գատընըն լուֆթալ իմթիկի մէճհուլ քիմսէլէր միւա-
նընտա , էլէ բարլագ խիմ օլուպ, պուննատան պիրի, քէն-
տինին ֆահշիւաթ ալէմինէ հէնուզ կիրմիշ օլտուղու պիր
ղէմանտա ճէլա իմթիկի կէնճ պիր քիմսէ խոէ քի , պու
քիմսէ մուահխարէն պիւեիւք պիր մուհարիբիր օլտու , վէ
տիկէրի տէ , էլէ բարլագլըղընը զայա իմթիկէ պաշլատըղը
ազատտա , քէնտինէ կէօնիւլ վիրմիշ, կէնճ , ֆագաթ մէշ-
հուր պիր ըէատամ խոէ :

Շու գատընըն լուֆթալ իմթիկի մէճհուլ քիմսէլէր մի

Վագիմ էամէր օլան պու դաարը, չիմոի ճալիա պիր հալ քէսալ իմիէք իւզրէ, սաչլարընը լիսճն սարըալ կիսալ պիր ըչենկէ պօհաար, վէ ուսուսմի մահէլէրտէ պիլէ մաշուդունու ֆէվգէլատէ դաեըրմադան տուր օլմալ, ֆադամի մաշուդու, պու իհթիմամ ու տիգդաթլարա մուդաալիլ ֆիթուրսուզճա տավրանըը իտի։

Լօժուն արգասընտա, վան Ս.րթօֆուն գօլմուդ սէյնէյի տիմէք օլան խըզմէթքեար սեռադտա տուրմադտա օլուպ, արա սըրա էֆէնտիսինին էմրի մուճիպինճէ տիշարը չըգըպ, կեահ տօնտուրմա, կեահ բօնչ կէթիրիր իտի։ – Ինդիեար մաշուդ, տօնտուրմաըը եէր, վէ բօնչու իչէր, պաաէհու պաշը կէօյսիւ իւզէրինէ էյիլիր, ալի տուտադը սարդըըը, վէ կէօղ դաբադըարը, տօնուդ կէօղլէրինի նըսֆէն դաբարտար իտի։ Ֆէնաիսի իսէ, հիչ պիր շէյ կէօրմէօր վէ հիչ պիր շէյ իչիթմէօր կիսի զանն օլունուր, վէ ճաթօնեալըարընը պիր պուխու միսխընու, տիլսիզ կիսի վէ գըմըլտանմադաըզըն տուրուր իտի։

Թէաթրօ խալդընտան, իւչ շահս իւզէրինէ տախ պահս իհթմէք խամէրիդ։

Պունըարտան իչքի, պիրի դաարն վէ տիկէրի պիր էրքէք իտի ֆի, պիր պէնեուար լօժունտա օֆուրմուշըար իտի։

Գաարն, Թադրիպա էլի իչքի եահօտ էլի իւչ եաշընտա իտի։

Մէրդումէնին, եիվիրմի իչքի սէնէ մուդաատէմ, Պաթինեօլ պուլվարընտա, Ֆիլ-ան-Դաթը լադատըյա թանըլմըշ օլան Վինեօնուն էվինտէ էպէյիք իհտիկինի կէօրուսիւ կիւմիւզտէ, մուխթասար մալումաթ իհտասըյա, քէնտինինի էվլատըընը Թարիհ իհթմիշ խանէք։

Մատամ Անկօ, Թադրիպա օֆուզ եաշընտա, զայիֆ, վէ կիւզէլ օլմադտան դիւեատէ չէրքին, Ֆադամի սիմաճա ալիմ ու զէքի պիր գաարն օլուպ, տօտադըարը կինճէ վէ

պուրնու ալվրի օվմասըլա, թապիեսաթընըն իսթիդամէթի հադդընաս հադդէը շուպհելէր օլունուզու կիսի, ա՛չ ըզդ կէօզ ըչնկուն պէպէթէլէրինի հալի օյան կէօզլէրինուէն ա՛է, թաստնդ-բեսըլըլընըն պիեսուէլիկի անլաշըլմադաս իսի։

Օլ պէմանաս պէրու մաւսամ Անկօ, ֆէվզէլաւէ շինմանլանմըշ օլուպ, պօեունուն դըսաալըդը սէպէպիյլէ, մասխարա պիր հալ ձէպ ինմիշ իսի։ Պուրնու տայիմա ալվրի վէ ոսուադլարը լինճէ օլուպ, եանադլարընըն էթէլէրի ապաընաս գայպ օլուր իսի։ Կէօզլէրի, շինմանլադը սէպէպիյլէ շուդուրլարը լչինուէ նապէոլու օվմուշլար իսի իսէ ա՛է, էվվէլքի հալ վէ կէօմէրկինինի մուհաֆըզա ինմէքտէ իսիլէր։

Օլ պէմանաս պէրու մաւսամ Անկօ, ֆէվզէլաւէ շինմանլանմըշ օլուպ, պօեունուն դըսաալըդը սէպէպիյլէ, մասխարա պիր հալ ձէպ ինմիշ իսի։ Պուրնու տայիմա ալվրի վէ ոսուադլարը լինճէ օլուպ, եանադլարընըն էթէլէրի ապաընաս գայպ օլուր իսի։ Կէօզլէրի, շինմանլադը սէպէպիյլէ շուդուրլարը լչինուէ նապէոլու օվմուշլար իսի իսէ ա՛է, էվվէլքի հալ վէ կէօմէրկինինի մուհաֆըզա ինմէքտէ իսիլէր։

1850 սէնէսինին էսկի դաարընը, օթուրտուղու պինեուսար լօժունուա, հէր քէսին կէօզլունէ թէսաուսիֆ իսէճէք պիր վազիեէթտէ օլուպ, զաեէթ բարլադ վէ մուզէյյէն պիր թուալէթ եապմըշ իսի իսէ ա՛է, դըեաճէթի սօն սէրէճէ կուսթօսուղ իսի։ Շարդաար չէքիլճէ վէ ըչնկճէ կուլլունէճէք պիր հալտէ պուլունուդուան պաշգա, պիր թադըմ սախիճէ սաչլարընը իզէրինէ գօնուլմուշ իսի։

Կէօքսու, սայքի պիր մուճէվհէրճինին ճամէքեանընա պինդէեիա, կէրսանլըգլար, քէօսէթլէր, միսաֆիօնլար, պօշլար, ա՛ույմէլէր, վէ սայիրէ իլէ սօլու իսի։ Վազաա պու մինզարէ չինրին իսի իսէ ա՛է, բարլադ պիր կէօսէթլինիշտէ իսի։

Նապէոլիկի զէմանընսա, պու դաարընըն էլլէրի ինճէ վէ նազիք իքէն, շիմոի շինմանլանմըշ օլուպուդունսան, կիճինմէշ օլուպուդու էլուկէնէլէրի եըրմադ ա՛էրէճէանէ կէլմիշ իսի։ Մէզքուր էլլէրինսէն հէր պիրինսէ, ազալը պիր թըշար ա՛ոէա եիուդի սախ պուլունմադաս իսի։

Մէրհումէ, սող էյյէ ա՛է պիուճուքէք վէ պինդիոկ պիր ա՛իրսախըն թուրմադաս իսի։

Մատամ Ընկօ, հէնան ապխնա լօժլարա վէ կալբնէրէկ ախրալանախլէ պագմադաս օլաս, ֆադամ տահա գնեաս կէնճ վէ կնուզել դատընարա տօղրու նապարը ախպադաթընը ամֆ լիմէբաէ խոխ։

Սալատա օմուրմուշ օլանէրէկէրան չօգարընը թանըրօտաս խոխ խաէտ, պունարատան հնչ պիրի, եէրլէրինէ օմուրմադ լուզրէ, մէզատրէնին դարշընընան կէչխնէլինաէ, քէնտինէ նէ պիր սէյամ ննրմէբաէ վէ նէ տէ լադընաը նիմէբաէ խոխնէր։ Նալընըզ պունար նէ քէնտի արատընա, կնպնճէ պիր կէօղ դընրմաը, եախօտ պէնճնէ պիր թէպէտամ վուդա նէլմէբաէ խոխ։

Մատամ Ընկօ, պուրտուդա պէնէուար լօժտունա քէնտինէն գնեաէ ընշդա վէ աշխատէ չդադարտըդճա, եանընտա, քէնտինէ գալանէլնէ խոչն շախա տա, մէզքնը լօժուն դարանընդէ պիր քէօշէնատ քէնտինէն կնզլէմէկ չալընմադաս խոխ։

Պու շախարն, հալ ու հարէքէթնատ նամնւգամէթ տէնէնէչէ չէյ կէօրունմէեօրտու։ Սինէն պնչ պէլանէկ խոխ։ Մէսէլա դընդ եախօտ էլի եաշընտա կէօրունմնէեօրտու։ Ընլը տաղ, ֆադամ գուլադընրնտա դատար պադը տաչ տէմէթլէրի ուզանընշ, պնտատ ընքնակնդ վէ չնրքնն, վէ կէօզլէրի, տաճ պիր կէօղնւթ ալընտա մէթոտ գամընշ խոխ։

Պու ատէմին նամուսէթնատ գատա խոխ։ Նիհնճամնշ օլտուզու գուրշունի գօմթուտու նւզէրնինտէն տարընգա շատար կնսմնւշու էնլի պիր բալօ կնհնճամնշ, վէ սիեահ ելտնվէնէրի վէ այնտ պիր շարգա գօյմուշ խոխ։

Մէրդում, քնմնէզ պադմադաթա, էլինէ տնւրալնւն տախ ալմադ, հաթթա մտատմ Ընկօ նէ տէ լադընաը նիմէտէեօխ, մէզատրէ, եատը տէօղէրքէ, քէնտինէն խնմաչէն պէն պիր շէյ սէօյլէտնկէնտէ, ճէվապ վէրմէք նչին պաշընա պնչէ էյմէզ խոխ։

Շիմոն, երկրպագ ալիր ուխտիցեն պահս խոհճէնիզ քի, ասա տա, օրքեսթրատքի գործադրու խակէմնէլէրուն, վէ Մ. ալ Գրաա-Տիէճնիւն օմտարմուշ օլտուղու պուլունուպ, պարօն լէյ քէնտիսինին արտարնտա երկրպագ ուէօրի պէշ քիշի վար խոհ։

Անքէրլէրէ մախատա օլարագ լաճխիէրա բանթալօն, վէ գրաա վէ սիւռահ ալիր բէտէնիօմի կիեհինմիշ օլան պուտաուէմ, էլինտէքի տիւրպիւն լէ գատրնլարա պագմադատա օլուպ, տայիմա տախի պրեզիդարընին ուճլարընը պիւքմէք ուէ խոհ։

Գու շախա, Ամերիգա ժէնէրալարընատան քէք չօղուննա երկրլինք իմմիշ օլան, վէ Գուլվար Սէն-Միշէլտէքի օտասընը էլինա սալարնա թահվիլ լյէմիշ պուլունան, Գաֆէ ուէ Պօրճիատաքի խրիմէթճի գիւլարտան մատամուաղէլ լէօգաունէն տօսթու, վէ պաղէն մուզահիգա խյինտէ պուլունդուղունատա, անըն թաատրուճ իմմիշ օլտուղու աղչէ լէ կէչինէն գարթան կրիզօլ խոհ։

39

Թէաթրօնուն խլաննամէսինտէ, թամ տասթ ակքիզատէ քէրատէնին աչըլաճաղը իչար խոհլմիշ օլուպ, տասթ խէ, ակքիզի չարեէք կէչտիկի հալտէ, միւզիգաճըլար, հէնուղ երլէրինէ կէլմէկէ պաշլամըշլար խոհ։

Բարատախտէ պուլունան խալդըն տապրը թիւքէնմէքտէ օլտուղունատան, ացխա սէտալէր վէ պաղրըշլար, մէսէլա, պաղրսը, թավուգլարընը չալըրան հօրօզ կիսի էօ-

թէրեզը , պապըսը մայրուդանը արաեան քէտի կիսկի մըըլաեարատ , ալը թադըմը քէլա կիսկի հավլաեարատ , վէ ախիէրլէրի , պէշիքտաչ պուլունան չօճուդլար վախլաե աղլաեարատ , սաղըրլարը թիւրքմէնքտաչ օյուդունու իշմարէ պաշլատըլար :

Կալրիէրտաչ վէ օրթամթօսունի սէյիրճիէրտէն սաչ չօղու , աեռադլարընը եէրէ վուրմադան օյուդլարընան , օրթալըդ թօզա ախմանա դարըշմադան իտի :

Նիհաեէթ , օրթամթօ ըէյիսի , պէեաղ դրուամի պաղլամըշ , սիեահ էավաղ վէ աշըդ էլախիէնէրը կիեէնմիշ օյուդու հալտէ , միւթէքէպիտանէ կէլսի , վէ սաղաեա սալը աթըը նաղալ լէ , քէնաի գօլթուդու իսկէմլէմէնաէ օթուրան , վէ մուզիճաըլարը գօսմանան իլի մէք իւզրէ գուլլանաճադ օյուդու չիպուդու էլինէ ալը :

Ա.յնի վագըթտա , թէամթօ միւտիրլի թ.ատրաճըլնան , բէրտէնին աշըլաճադը իշարէթի վիրիլմէ.բէ , շէհիտ ալգըշ-լաեըշլար լէ մուգադէլէ օլունտու , վէ մուզիգա , պէր-միւթտա լէք հալաեը չալտըգտան սօնրա , Ա.սքադլի նամ լուսիեամէնը պիրինճի գաալը բէրտէսի աշըլըը :

Իշտու էսէրինտէ , միւէլլիճ , Բարիսին շիմտիքլի ախլէա-գը պօղուգ օլան գաաբնլարընը իրտաե իլի մէք խամէմէ-եիպ , վադտա , սահնէլէրին թէրթիպագը ընճա թէճրիւ-պէքեարտըգլըդ մէվճուտ խոր խաէտէ , պու ճիւմլէ լէ թէրթիպագը վադըտաճա հադըդի պիր մէհարէթ կէօրիւ-մէքտէ իտի :

Միւէլլիճի միւմանլէյհ , ախլէագ պօղուգլուդունան իճիթիխար խաղը տիմէք օյան էլմայտար լէ պիւտէնէն մէշ-հուր ճահիշէէրտէն , թա, հէնուդ իշ պաշլադը վէ իւր դուբէ արտագաընա պէքէմէ.բտէ , վէ օն սէ.բիդ չադընա վէ կիւզէլ սիմաընա բադմէն , պու արտագտը կէլմէմէ.բ-տէ պուլունմուշ օյան միւլագիմ բաեէսինտէ.բի ճահիշ-էէրէ գաատար , պիւթիւն ալէմը ճահիշիեագը էնդալը ատյե-

ևէ ատլ ու թատոմ ևթմէքևիկև, թէեևիճևնատէ էատևթ-
թևևատլ ևյևէմիշ էոև :

Մէրդում , էոէրևնատէ պուևտնան մևուևթէևիճ ևօևատա
ճէվդէևատէ բատևտևէդ վչ մուվաճճատէբյէևթ քէոատ ևթ-
ատևրմէք ևչևն , էքոէր օեուևճու գաատնևատը , ատէմը ճոհ-
չևևամթա տոևոլ օևմոպտան էվևէլ , թէոաթօ ոահնէոևնոէ
չոևէշմիշ վչ էևէէմ ճոհևշէևևքոէ պուևտնմուշ օևան գա-
ատնևատոան ևնթևևոատ ևյևէմիշ էոև :

Ոմոև , ևևանևոամէոէ , բէք չօգ մոատուճ էոևմևէր պու-
ևտնուտ , պատնևատոան պոգևևատը քէոատ չէօհևէթ ևթմիշ
էոևևէր :

Մէգքուբ էոամև մևեռանևնուտա կէօևուևչէն պևր էոմ,
թէոաթօ ևուպևեռաթևատևնուտա հէր վոգևթ պուևտնան էոա-
գա ոաոև մոևուև օևմոեևթպ , պու ճևումևչ ևյէ պոշևևցա
ոևթէոմևէևչևն ոևրոատնուտա գոյտ օևտնմուշ էոև :

ԵՒևանոամէոէ , էշպու էոամ մևուպէյէևն օևան ճևումևչ
շու ոուևչէթոէ եոգևևմևշ էոև . « Հէնուգ մէյտանը ոահ-
նէեէ չևգմևշ օևան մոատուոգէև ՏԻՆՆ ՊևՒԻէ, վԻՕևէթ
բօևտնու ևճևա էոէճէք ոևր : »

Պոգը գոպէթաճևևոր վչ մևէևևիճևը , ԵՒոբոգի նամ
ևուպևեռաթևն ևյոանևնը , գոպէթանևն ոևրևինևն ոէօևոէևն-
ճևւ ոևևթոտնևտնուտա օգուոուդևոևրևնուտա , եոանևորևնուտա
պուևտնան ոգոգը գէվոաթա էոևթոապէն ,

— Ցևինա Պևևւէ՞ մի . . . ֆոգոաթ պու ոևրթէոթ քԻմ
ոևր , ոէյի ոևուոլ ևթմէքուոէ էոևևէր :

Հոասևևը քևոէանէ , պու ոևրթէոթի թոանևմոէօևուոու :

Ոևթէգ ոևր թէոաթօ օեուևճուոու ,

— Ցևինա Պևևւէ՝ գոևէպա Պէվևևևուոէն կէևմէ ոևր օեուևն-
ճու օևմոևը ոևրը . . . Ոոևնուոաթբևնուտա մոահևր օևուոուգու բևվոա-
էէթ օևտնուէեօր , ոէյի ճէվոոպ վևրուոի :

Շուբուոեը ոուոևի ոպէեուոն էուէևիմ քի , պու էէնի օեուևն-
ճուէեա ևթոոոոէա էուէևմևշ օևան ևօև, ֆէվգէևատէ ճոևէեպ էուէ-

Վիօլէթ՝ ախէտ պօղուդլուղունան այինէսի տիմէք օլան պիր թէաթրօ օեռունունաս նամուսքէտլըդ պըճա-
թընը հայկ օլուպ, տրամըն տիկէր օեռունճուլարը, ախշ
ֆաըլտա տախի, օլ պիչարէ դըղճըղտադըն ֆադկլէթինի խը-
ֆալ իչին բէք չօդ շէյլեր Իաբարլար խաէ տէ, մուվաֆֆադ
օլամադլար։

Վիօլէթ՝ կիւնահդըդ պիր աշդ ու մուհաթապէթլէ քեռաֆ-
ֆէյի լոգֆալաթա դարշը քէնտիեի վիւտաֆաա խոխպ, պիլ
ճիւմլէ տուղադլարտան խալի օլուր։

Իլք ֆաալըն օրթալարընտա, Տինա Պլիւէ, տէհշէթլէ
թաղլիդ օլունմուշ վէ պաեըլմադ բատուէսինէ կէլմիշ օլա-
ջադ, պունունլա պէրաբեր տէհշէթինի չէճիանէ կիպլէեե-
րէք սահնէեե կէլտիկինտէ, մէղպուրէնին մուվաֆֆադըյ-
եէթինէ ուղուրլու պիր ալէամէթի մախտուսէ օլարադ,
պիւթիւն հազըրլուն ատաըրնտա ճիւզիճէ պիր ֆըսըլթը հա-
բը օլտու։

Ֆիլվադը քեռաֆֆէյի սէյիրճիլէր, Տինա Պլիւէնին՝ ի-
բաեե էթտիկի գաարընըն տըլ թաուիր ու հէյեէթինտէ
օլտուղունու պիլթէաստիդ, տայբի օնա հայրան օլմաեա
պաշլատըլար։

Իլէրուսէ մէշհուր պիր արթիսթ օլաճադը բէվիշին-
տէն անլաշըլան պու դըղ, չօդ չօդ օն եէտի չաղընտա
պուլունմադտա խոխ։

Մէրդումէնին պօեու, օրթա տէրէճէսէ, քէնտիի գա-
յիֆ վէ գարիֆ, վէ էն ճիւզլ հարաքթերլընտա պիլէ ճա-
զիպէլ խոխ։

Օաչլարը՝ դօեու տարը, սըդ, ուզուն, վէ կիւմիւահ օ-
լտա, նապիք վէ պիչիմլի սիմաալընտա բէք կիւզել եապըշ-
մըշ խոխ։

Կէօզլէրի պիւեիւճէք, կէօղ պէպէյլէրի դօեու մավի,
քիբրիթլէրի ուզուն, վէ ադզընըն քիւչիւքլիւկիւ վէ պիչիմ
լիլիկինտէն, լիֆֆէթ ու խամէթի անլայընմադտա խոխ։

Ընելը , վիպասնել էա ալ Բանտարլըն անլը կիսի պնդելուկը էրաեէ լմմակեալ խոի :

Պիրի էվլև , վէ սիկէրի կէլտաալ խաղտալեցեէթ օլան թէաթրօեա մէնաւալ պուլունան պու նբի դաստրնալար իւ-ղէրլինաէ բարլաեան շու նիֆիէթ ու իամէթ հալինէ նէ՞ եօլ-սա մանէա վէրիլմէք լազըմ ալը : Շեւալհէսիղ միւաթապ-պէլ պու ճինէթի պիղէ կէօսթէրմէճէք ակի խոի :

Տինա Պլևէ , եախօտ սահա ասղրուսու վիօլէթ , նա-մուսալ վէ ֆադիր պիր էշճի դըղ օլուննու իճրա էթմակի ճինէթլէ , սոի վէ սաոէ պիր դումաշսան ֆիսթան կէ-եինմիշ խոի :

վադաա պու ֆիսթանըննա սալա թէղեինաթ պու-նանաեօլսոու , ֆադաթ պու դընաֆէթինաէ , բարլապ թուալէթլէրլէ միւզէյեէն պուլունան ադթրիսալէրաէն սա-հա գիեեաոէ կիւզէլ , պիչիմլի վէ կուսթօլու կէօրիւնմէ-քաէ խոի :

կէնճ գըղ , քէնաի օլունուն իլք քէլիմէլէրինի իրսոո խոինճէ , մահզուզիյեէթի ումումիեէ հասըլ օլսոու :

Տահա օլ վադթա դաոսար , մէգքուր թէաթրօսա , « Էֆենթի՛ , պանա ձբհաճըն էոի՛ն , պանա ասըբը՛ն . . . ա՛ ուֆիլ , պո-սէնէ վալէոէ պէբ . . . Թէշէոէէօ՛ էոեբէհ , ե՛ Լապկէ . . . » աէօղ-լէրի , պու սոէրճճ լաթիֆ , պէրրաթ , եիւքսէք , վէ ա-հէնգլի սուրէթոո թէլէֆֆիուղ օլունմաղըշ խոի :

Պիր ազ էվվէլ գինքը իթոոիկիմիղ թահսին ու թագոո-րի միւալէյեին ֆըսըլթը գիեեաոէլէշոի , պունունլա պէրա-պէր հէնուղ եէրի օլմաոըղընսան , ալգըշլաեըշլաո վուդու պուլմսոը . շու գաոսար քի , էմնալի նաոիր օլսոուղու իւղ-րէ , ալգըշլամադ էչին արզու հիսա խոիլմէքոո խոի :

Անվէրս չէհրինաէ սապըդէն սէֆայի թէճհիղաթըյ-լա մէշղուլ օլան թաճիր Մէյնհէր վան Ուրթօֆ , Տինա Պլ-ևուէնին սահնէնէ կէլտիկի գէմանա դաոսար , ձ՛ապօնլուլա-րըն պուԹլարը կիսի գըմըլտանմամադըգըն տուրմուշ

խոի , լաքին մէզապուբէ , ինֆատէեւ ապաղ խոինճէ , իհմի-
եաբըն վիճուատ սարսըլաը , վէ կէօղէբինի նըազիչէն էօրմէ-
մէքաէ օյան կէօղ դաբատղաբըպաներէբ ալուէբ աչըլաը , ալի
ատատաղը՝ չէնէախ իւղէբինէ սարդըլմադատան տուբ օյատս , վէ
պաչընը եօղաբը դաբտըրտըդատան ատնրա , լօժուն քէնա-
բընատա մէվզու օյան ֆիլտիչիտէն պիւհիւճէք պիր տուբ-
պիւնիւ էլինէ ալըպ , պուռնունա կէնճ գըղը թէճէատիւաէ
խալիտաբ կյէախ : Մէրդում , մէզապուբէնին պիմատընա վէ
վիճուատինին հէր ճիհէթինէ միատադդըդանէ նապար իմ-
տիքճէ , պուրուչմուչ օյան պիմատը գըղարըպ մօրարմադատա
խոի : Հէհէճանընըն չիտուէթի , դանընը պաղթէթէն թէ-
նինէ աքս իմտիրմէքըէ , դանը իւֆիւնէթինէ տուչար օյա-
ճաղը մուհադդատ զանն օյունուեօրատս :

Մէրդում իհմիեարըն դալինի, եախօտ տահա տօղ-
բուեու սէօյլէմէք իչին միլեօնարընը հէր կիւնա խալէյէն
էմին սադլատաղ իւղրէ , էօմրիւնիւ ֆէատա խոէկէյէն վէ
վադթիյէ թէաթրօ խանէնատէյիկի իմմիշ պուլունան մատ-
մուատղէ Յէժատուէն նամ՝դատրն , անինատ տուչարը խէվֆ
օյատս , վէ վահչի հայվանըատ պէնէյէն պիր տատէմին՝ ատա-
յանը վէ դատրանը դօրդումթան տիք տիք վէ սէրմէճէ պա-
դըշընա միուչատիհ պիր պադըշընը, Վան Ումթօֆա ամճի իմ-
տի , վէ պատէհու թէպէատումյէ (ֆադամի պու թէպէա-
սիւմ թէաթրօնուն տալատը իչին խոի ,) մէրդումա տօղրու
էեվիխ , ՞պաեէմ ալչադ , դամի , վէ սէրմ պիր սէատա խ-
յէ , չէօյլէ սէօյլէտի :

—Նէ՞ տիր , տօսթումմ , դուլադ թօղատրընըղրն տա-
մատարընը բամթատամ ադադ տէրճէատէ պէօյէ տուդդամ ըղճա
նէ՞րէեէ պադրեօրատունուղ : - Զանն խոէր խէմ, տահա
տահնէ խուզէրինատ եիւրիւմէք , տուրմադ , տինդէմէք , վէ
սէօյլէմէք պիրմէեէն շու հէնուղ օեուննա պաշլատըշ գըղա
պադմատեօրատունուղ : Պիլադիա , էկէրչինատաղատը տուդդամթընը-
ղը պու տէրճէճ ճէլտ վէ տիպի թահրիփ խոէն օ խոէ, տօղրուտու

շու հալէքէթինիզի բէք սէ թահմին իտէմէմ : – Պու պու-
տալա վէ ահմադ դըլ, սահինէն պիր քաչավրա քարչաալը
մըը : – Լաբին ա՛հ շու էրքէքլէր : – Հալէա զէնտօսթլուդ
էֆքեարընատմըտըզ : – Պէն լաէ, նէ դատար զայիֆ ֆի-
դիլիեիմ քի, էլան սիզի սէվիեօրում : – Սահինէն պու պիր
սու իպրէթ ուր : Մատէմ քի պու էֆքեարտա պուլու-
նուեօրսունուզ, թէաթրօեա եալընըզ կէլինիզ : – Իմտի,
չաքուդ ախրալունիւնիւզու էլսէն պըրատըն :

Վան Ելթօֆ, անինսէ պու էմրէ ևթաաթ ևթտի : –
Մէրդում, աթէշսէն դօրդարճասընա, մատմուազել Տէ-
ժարտէն սէ դօրդար իտի : Ֆիլվադը պու դարը, մէրդու-
մու մազալուեճա քէնտիսինէ բաղճ ևթժից օլուպ, ևնթի-
եար՝ պու մաշուդէսինտէն ասլա այրըլամամազտա, վէ տի-
կէր պադը մաշուդէլէրի սէ օլմուշ իտէսէ, անլէյսէ մու-
վադդաթ օլմադսան էօթէեէ կէչմէմէքսէ իտի :

Հալ պու քի, դարչը թարաֆտա, Մ. ը կրաիէօ
լէ զէվճէսինին պուլունտուդլարը լօժտա, հէնուզ թէա-
թօ օեունճուլուզունա պաշլամըշ օլան դըլ հադդընտա
իտիլէն մուհաքէմէ, մատմուազել Տէժարտէնին մուհաքէ-
մէսինէ պէնզէմէմէքսէ իտի :

Շէօյլէ քի, ժէրմէն, զէվճինէ տօղրու տէօնիպ,

— Յօ՛սթում, չու կէնճ դըլը կէօրիւեօ՛րմուտու-
նուզ, քէնտիսինի նա՛սըլ պուլուեօրսունուզ, տէյի սիւալ
ևթտի :

Վիկօնթ. – Ղաեէթլէ կիւզէլ ուր :

Ժէրմէն. – Մահինէն տիլպէր, ճալիսպ, վէ հիւսիւնվու
տէյի՛լ մի ուր : – Քէնտիսինտէն զիեատէսի յէ խօշլանըեօ-
րում : – Պուլվար թէաթրօլարընատքի օեունճու գըզլար-
ատն հիչ պիրի հադդընտա պու եօլտա ֆիքքրսէ պուլուն-
մամըշըմ ուր : – Իամինի պիլիեօ՛րմուտունուզ :

Մրման, բրօկրատա պադարդ,

—Իամի՝ Տինա Պիւէ ուր, տէտի :

ԺԷՐՄԷՆ . – Նախ ան , քէնտախի կնոջ ճալիկ ան որ : Շէօհրէթի վա՞ր մը ատը :

Մ . ատ կրանկէօ կնուկեն պաշտաօղլընան , ԺԷՐՄԷՆ ,

—Ձեվապ վերճէք եէտե , նէ՞չին կնուիւեօրտանուզ , ոէտի :

ՎԻԳՕՆԹ . – Չունքի , ապիղէմ , պու թէաթրօնուն վէ ատյր թէաթրօլարըն էշխատը հադրնուտա ատա վէ պա-թա մալունաթըմ պուլունմատըղընը ութանարադ իդրարէ ակճապուրում . . . Մնատէթի էօմիւտե , պու թէաթրօեա , իչ ոէօրթ տէֆաուան պիեատե կէլմէմիշիմ , վէ ատա , ատա , մաումուապէլ Տինա Գիւե նումնատե դըղ իչիթժէմի-շիմ . . . Սահինէն բէք կնուզել պիր արթխաթ ան . . : Զաթէն ախմաղնատա ժիւշահէտե օլունան նամուսքէարըդ հալի , քէնտինին մէտո ու սէնատընա քեաֆի ան : Սանատաթըն-տա մահիր օլտուղու բէվիշինատէն անլաշըլըեօր խե տէ , հէնուզ կէնճ օլտուղունուան , պիեատե ժէշհուր պիր ար-թխաթ օլմատը , պէնճե շիւպհէլի ան :

ԺԷՐՄԷՆ . – Էկէրչի շինախի հալտե ժէշհուր տէյիլ ի-ոէտ , իչէրուտե օլաճադ ատը , չունքի օ պատատե խաթի-դադ վէ ինեադաթը վար ատը : Պիր կինն քէնտինին թէա-թը-ցրանոէտե կէօրէշիլէճէէկ :

ՎԻԳՕՆԹ . – Մուվաֆֆադըյէթ մէֆթունկյոէթինատէն վէ աֆէրին բաթըրտըլարընատան ուզադտա օլարադ , ու-մուտ թարաֆընատան թանըլմատըը , վէ թէնճահաճա վադըթ կէչիրիպ , մութլուտու պիր գէվճ իլե մութլուտու պիր գա-ատն օլմատը , տահա գինեատե խայըրլը վէ ժէնգաաթը ատը :

Գարշըտաքի լօժարն ատրտարնատա , մատամ Գլանշ կալար՝ տուրպինուլէ Տինա Գիւեէե պադարադ , քէնտի քէնտինե շէօյլե տումէքտե խտ .

— Շու դըղ՝ տտ գիտմանըլյա բէք կնուզել տիր . պու

դէղլար , ան ֆրանգէզդ դաւմաշտան էլախէ վևեֆմէքէ , նաՅալ պաւ դաւար չնք օլապիլիէօրլար :

Օրքէսթրօնան գօլթուգլու խակէմնէրինին ճանրնատաքի պէնեւար լօժունա օթուրմուշ օլան մաստամ Ընկօ , ահնէ խազէրնատէ պուլունան թէատրօ դէղլնը պիր խայլի միւտաէթ թէատրէնէն ածնա , օթուրտուղու խակէմնէտէ աղըր վիճաւանին գըմըլտաթատը , վէ արդատընա օթուրմուշ օլան ատրեա չալար բալթօլու աւէմէ տօղրու խէրլեւիպ , դուլաղընատան աշադրեա շու սէօղէրի սէօյլէտի :

— ՆաՅալ , շու քիւչնք գէղցըղաղ բէք կիւզել տիր , աէյրի մի . էկեր խաթէտ ... ֆագաթ սիմատընտա էօյլէ պիր հալ կէօրիւլմէէօր , պաւնունդա պէրաբեր տէ սիմա վէ կէօսթէրիշլէր՝ չօգ տէֆա լնատնը եանըլթըղըլար ... Նմոի , պաւ ադշամ , ֆատըլլատրատան պիրինին ատատընտա , թէատրգան ածնա , ենիտէն մէնզարէնին վէ թէատրօտա պաւլունան խալգըն սէյր ու թէմաշատընա տալմըշ կնպի պիր հալ քէսպ լնթի :

Օրքէսթրօտաքի գօլթուգլու խակէմնէրտէն պիրինտէ օթուրմուշ օլան ժօրժ Թրէժան տախի , Ցինա Պլիւէնին նաքէքտանէ հիւանի ճէմալինէ , րէատամ մադամընտա հայրան օլմագտա օլուպ , մէզպուրէնին թաավիրինի ալմադլա , պաքէրէվկին կիւզէլ պիր րէամի ալընմըշ օլաճադընը , քէնտի քէնտինէ միւլահազա լնթմէքտէ խտի :

Ֆաննի լամպէր տախի , օլ կէնճ գըզըն հէման գարշը գօնուլմադ ճադիպէթինատէն , պիլմէեէրէք միւթէէսիր

ծլմագաա, վէ լաբլին ակրաւնը թէաթրօա, օլ գլուլը ահվալինին էն գիւեաւէ շէաւա թէէանը հաւալ նիմանիկ մահէլ, ըէն կրանշանըն եաւաա Օղթաւ Կաւարըն յօժաւ էա։

40

Պաղը գէվգէօ վէ չիօ մուսուլէրին ակէէապ ա թաաիւնա աղ չօգ մալուամալ լարը օլանլար, պուճալարըն, էն կիւղել պիր շէյի պիւէ գէհվլէնուվլէրինի պիւիրլէը։

Պա կիսիլէրին՝ քէնար ակէէապլարըն մախաա օլան նիզամ ա դայիաէլէրի մուճիալինճէ, շա եա պա հալի ճիաաի աւրէթաէ թէլագդը նիթմէլիվ՝ ակնեա աաէմի օլմաամագ, վէ շա եա պա հալ հադդնա հայրան օլմագլըգ՝ ճօաաը կէշմիշ պիր շէյ ակէօ ակա։

Օղթաւ Կաւար նէ նէրի ահլագաաը վէ Րէն կրանշան, ակրթաար օլան աաաթ վէ ուաւ մուճուալինճէ, լօգանթանըն ակրինաէ լաւբգբէյլա գարընլարընը ճօնուբաաուգաան ածնա, թէաթրօա կէլիա, բէրաէ աշբալըաան պէբա, հէր շէյի գէհվլէնմէկէ պաշլամըշլար իաի. շա գաար զի, իալգը թահրիւք իաիա, գէնաիլէրին ակշարը շըգարըլմասընա ակակէ օլաճագ մէրթէակէ պաղրըշլար հաալ իակիլմէմէկ էչէն, իաթիհգալարը վէ կիւվուշլէրի միամքին մէրթէակէ պօղուգ պիր ակաա նէ վուգուա կէլմէգ իաի։

Թէաթրօնաւն հէր հալի, մէակէա օճուն, թէղեինաթ, էրքէք վէ գաարն թէաթրօճուլար վէ թուալէթլէր, մէրգուման գէվգէք գարը նէ գէվգէք ակիւգանըլըար նէգաինաէ կիւեա մուճիալի իաթիհգա օլաուղունաան, է յլէնմէքաէն աաու օլմագլագաա իակիլէր։

Էրէ խէշ ուէֆա պշադրաւն լօժա ոօղրա հԷ՛շ ա՛էտաղը էշխադէտ :

Ներաւէթ Յիւա Պէւէ ատհնէհէ կէլտ :

Օղիաւ, ան ը տախ խոթիհզա իլէ դադա՛լ իմէ՛ք խադէ ադղընը պշմադաս էրէն, օ կէնց գըզա պադար պադմադ, պադթէթէն ճիտի վէ վադադը պիր հալ քէադ իմաւ :

Հալ պա՛ք Րէն կրանչան, կիճէների կիւնդիւզ վէ կիւնդիւզների կիճ օլան հէման պիլճիւմէ դադրնադըն աէսէների միսկիւլ ոօղա՛ դ օլան աէսի ադշադաւն էշխադիլմէ-սէն էշէն, եէլադէօնէն նէվիւա ադբէր մադադնըս գա՛լ-լանարադ, ճադխադալըղընս աէվամ իմէ՛ք խադ էրէն, Օղիաւ պաւնս մէնն իլէ,

— Ա՛զիզէմ, արթըգ սաս օլ, աէսի :

Րէն . – (Թէաճճիւալէ .) Հէ՛ . . . նէ՞ ադիօրաւն :

Օղիաւ . – Ա՛րթըգ սաս օլ ադիօրաւմ :

Րէն . – Ա՛ճայի՛ պ, նի՞չէն :

Օղիաւ . – Զիւնքի պէն պս էսադիեաիթաւն խոշլանըօրաւմ, վէ ադինէմէ՛ք խաիթէրիմ :

Րէն . – Շս քէբաղէ օճուն՞ս մս ադինէմէ՛ք խաիթէօրաւն :

Օղիաւ . – Մէն նէ աէօյլէրաէն աէօյլէ, պս օճուն, վէլվ էյլէնադրնճն սախ օլմասա, պէնիմ, էյլէնմէկէ հադըմ վար սըր : – Իմի, սաս օլ ադիօրաւմ :

Օղիաւ, պս աէօղլէրի պիր ազ եիւքա՛ք աէսա իլէ աէօյլէան, վէ բարթէրս կիւրիւլթիս վէ « ադիշարըեա չըղընըար » աէսաւը էշխադիլմէկէ պադշլաւը : Պս հալա՛է, մէրդաւն գէվգէբլէրին ոօժունա միւնադաաեա տէվամ իմէ՛ք միւմքին տէյիլ իա՛է :

Րէն Կրանչան, մադշադս թարաֆընաւն իլ՛ք տէքա օ-լարադ պս աէսմսաամէլէնե կէօրսիւկիս հալա՛է, թահդիւ-լաիլ պիր սուլթաէ սրթընը մէրդաւմա չէվիրա՛, վէ

հետաքրքրեն զայրի խոհակովմէք եղան, երբեմն մէնակնին կուզէր տիշերուան ըսբերալ։

Հալ պու քի Օգթայ, պուհատան ատկա մուրթէհէատիր օլմատը, վէ պուրթուն նոպարը տիզդամըրը տահնէրէ վէ օտունճու դըզա աթի լիթուր։

Տիկէր էքի զէվզէքլէր ուէ, ալթը միլիօն ֆրանգ միրատ ըսալու պուլունան ուէլիզանըը հապդընատքի ֆէվզէլատէ ըհտեէթ վէ հիւքումէթլէրի իճատընճա, սիւքիւթու պիլխասա թիւեար, լօճուն պիրէր քէօշէսինէ չէքիլտիլէր, վէ պիր լաղըրը պիրէ նուտա լիթմէքսիզին, լուպիւեամը տինլէեօր կիսպի պիր հալ ու հարէքէթէ կէօրիւնտիւլէր,

Օտունան էլք ֆատը մունթազամէն ուէվամ խոխեօրտու։

Տինա Պլիւէ, վադտա էլք ուէֆա տահնէրէ կէլմէսինուէ, հէրէճանը ադիմ իչլինէ պուլունուեօրտու խէուէ, կիթտիկճէ պու հէրէճանը կէչլիպ, քէնտի քէնտիւէ հաքիմ օլտուղունատան, րօլունու մահիրանէ իճրա լիթմէքսէ խոխ։

Մէզպուրէնին մուվաֆֆադըյէթի միւքէմմէլ օլուպ, բէք կիւղել ատրքէթսէ խպրադ խոէկէլտիկի էլվաֆը մախտուսէնտէն պաշգա, հապըդի սէպապէթը, պիր չօզ ալըդըշըլատա քէնտիսինի մադհար կյլէմէքսէ խոխ։

Օգթայ, վար դուվլէթիյլէ,

— Պրաւօ, պրաւօ, պրաւօ, ուէյի պադըրտը, վէ էլլէրինի օլ դատար չիտուէթլէ վուրտու քի, էլտիվէնլէրինին ավույմլէրի դօքտու։

Ըէն կրանշան, դուլադլարընա ինանամաեատադ, քէնտալը հայրէթլէ արդասընա ուէօնտու։

Ֆիլվադը, միւտաֆէթի էօմրիւնտէ հիչ պիր շէյէ հայրան օլմուշ օլմատան, վէ հէր կէօրտիւկիւ վէ իչթիտիկի շէյէ, պիլա մուհապէմէ, «թաթըդ վէ էհէմմիեէթսիզ շէյ պիր» տիեէն Օգթայվէն, շու օեուռնճու դըզը կէօրմէքդ-

*լէ , ալգբշամասը , ահվալը զարիպէտէն օլուպ , թապիա-
թիլէ ՐԷնէն կէօզլէրինտէ ադիմ ալը գբզարթը հուսուլէ
կէլսի , վէ մէրդուման ալըէկինտէն թուԹուպ , ճէպրէն
քէնտի եանըննա ճէլսլ լիթոխրտէն ածնրա , գուլադրնան ա-
շադրեա եասլաշ, ֆադաթ սէրթ ալը սէտա էլէ ,*

*— Շու շաշգըն վէ ահմադ գբզ սիզէ կիւզէ՛լ մի կէօ-
բինեւեօր , տէտի :*

*ՕգԹալ. – Պէլկըմէն քի , ադիզէմ , կիւզել լուզէԹ՝
շու արբատա ատըլ մանէատը էյմա լիթմէզ : Կիւզէլ գատըն-
լար բէք չօգ տուր . լաքին պու գբզ՝ մուճխալի հայրէթ ալը
տուրքիտէ տիր . . . Պատ ալը քէրըչ շու եիւզիւնիւն եու-
վարլադըգընա . . . Նէ՛ չէբլ վէ ալչիմ . . .*

Րէն Կրանչան ումուզլարընը չէ.քէրէ.ք ,

*— Շու բաչավրա բարչաընը՞ մը պու գատար մէտհ
ու աչնա խախեօրտան. անըն պիւԹիւն կիւզէսիկի սախԹէ
տիր , տէտի :*

*ՕգԹալ. – (Կիւլէրէ.ք .) Պու կիպի հատէտամիզ սէօզ-
լէրին մանէատը եօգ տուր , ադիզէմ :*

*Րէն . – (ՀիտտէԹլէ աեագլարընը եէրէ վուրարագ .)
Պու գատար հայրան օլուեօր խէն , նի՛չին շու պաեագը
ԹէաԹրօ օեունճուտա էլէ Թօգալաշմաեօրտան :*

*ՕգԹալ. – Ցօղրտատնու խաԹ՛րմխէն , պէօյլէ պիր
տիվանէճէ ֆիքրէ զահիպ օլուեօրում :*

Րէն . – Ֆի՛մ աչնի պու հարէքէԹտէն ձէնն խոխեօր :

ՕգԹալ. – Մխաթէրխ օլ, պիր ադտան կիտէճէեիմ :

Րէն . – Շիմդիտէն նի՛չին կիԹմէեօրտան :

ՕգԹալ. – Իյի սէօյլէեօրտան, շիմդիտէն կիտէպիլիրիմ :

*ՕգԹալ աեագա գալդը , ֆադաթ Րէն , անը գօ-
լունտան Թութմուշ օլտուգունտան , օֆուրմագա մէճպուր
գբլը , վէ պատէհու չէլտա տէվամ խոէրէ.ք ,*

*— Պէլկըմէն քի պու խոտատա աչնի ձէնն խոէրիմ ,
տէտի :*

Օգիւտ. – Ա՛ճայի՛ պ, լաքին ապէկէմ, պու պատառէ ալը ատ նղաՀը մնատե խոէլմա՛:

Բէն. – Նիէր ալն ախշատը չըպար խոէն, ալն ատ ալնիմ-լէ պէրատպէր չըպաճադըմ... նիէր օրտեա կիտէր խոէն, բա-թըրատը կիտունըթիւ նյդա խոէճէհեմ... Օլ վադըթ էքիմի-դի ատ մերքէդէ կէօթխուրճէհըլէր ատր... Գադաթ հիչ ատ-յել խոէ, ալն ատ մադաէտինե էրէմէհէճէհըմն:

Օգիւտ. – Հադըդէթէն բէք կիտղել, բէք ճալխա շէյ ատր... Գաալըն ասնունա գատար ալեքլեհէճէհեմ... Հա-լին ալն գըտաանճ խոլշալն, ապխղէմ... Նէ՛ լեթաֆէթ, նէ՛ գաւաֆէթ...

Պիր թաւաֆտան խոթինդա վէ ախկեր թաւաֆտան հիտաէթ ու գաղապա, մէզհիր լօժտա պու ալօղլերին թաանթի օլունտուդա ադրատա, ատհնե խազերինտե, Ցինա պլևե, լօղունուն մուհիմ պիր բաղչատըը գաւեթ մէհա-րեթլե նցդա խոթախկինտեն, շիտէթլի ալգըլաեբլատ վա-դա ապուլմադատա խոի:

Օգիւտ, նֆքրաթ հեեճան էսէրինլե, Բէն Կրանշանըն, քէնտի եանընտա, պիր խակեմլե խազերինե վադ խթմիշ օ-ղուդա պիտե պիր չէյէք ապխղէթինի ալմադ, օեունճա դըգա ատղու ալթատ:

Բէնին եիուդա գըգատրմըշ նըթեն, ատղատ, վէ հիտաէթի ապխղ էլե,

— Խոէպա՛ղ, գալըն գաֆա՛ը, ատմա՛գ, ալենիմ չէյէք ապխղթիմի ատ հայլատ վէ քուշանխե՛ մի նցատ ա-պխօղատն, ապտի:

Օգիւտ. – (Թէհատխա խոէրէք.) Պա գըգա հադատէթ խթմ էքինկինե մէն խոէրիմ:

Բէն. – Ըալեդ չատըգամըդը ատ մէն գի պադատըմ, ատղա խթատա խոէ՛ղամխեհիմ:

Պա ատրէթէ Բէն կրանշան, գնդըմէթ ատ տանտարմա-խե՛ղատն գեշհեր ալ ատղատրմանին խնդէճէ ատ-

բլլմլշ օլան անամիթարքնը ճէպլինաէն չբգարլալ, ատատպ-
լարքնա եադլաշարլատալքնատա, Օդթալ, ալաւ անամիթարը
մէզապուլէնին էլլինաէն ճէպլէն ալմադ լամիէտի խաէ տէ,
տուվաֆֆադ օլատմաալ: Ընճատ, – ֆէնաէնի ադրն, տի-
մէամնաէ, մէզապուլ,

— Նէ՞տէն ֆէնաէնի ադրնաեբմ, տէ՛յ սիւալ եմիտի:

Օդթալ. – Էվէրչի ըտլդ չալար խաէն, աէնի պօղարբմ:

Րէն. – Օ գատարա ճէտարէթ խոէմէզաին:

Օդթալ. – Թէճրնւպէ եմ ֆի, անլատեատարն:

Րէն, մէրգում ատլնգանլը նւզէրնէ ամֆֆը նազար էլլէտի ֆի, օլ էանատէ, պիր նիւէմի վահչիեանէտէ պու-
ռանմատրնատան նաշն, ալէատէվնյեէ լամիֆ վէ տօնուդ օլան
սիմաալ թանըլմադ պիր հալէ կէլմիշ խոի:

Պինապէրնն, Րէն կրանչան, մէրգումուն հալ ու հէյ-
եէթնինաէն գօրգում, ֆնէրնինաէն,

— Ընօլէտինկինի եաբաճադ վնպէ կէօրնանիեօր, տէ-
յի մնւլահաղա եմտի:

Պու մնւլահաղա նւզէրնէ, մէղապուբէ, անամիթարը
ճէպլինէ գօյատ:

Պու շէյլէր, պիւեիւք պիր շամամֆաեբ նճատ եմտնւր-
մէտինաէն, թէաֆրօտա պուռունան խալդ, լօժուն պի-
րինաէ զուհատրա կէլէն ահվալը մէզքնւրէնէ տիդդամֆ պի-
լէ եմտմէմիշ խոի:

Ֆատըն բէրտէի, պրտալօ նիտալէրի ատատրնտա գա-
բանըպ, վադտա խալդ, տահնէնէ չբգմըշ օլան օճուռնճու-
լարըն ճնւմլէանինի թէֆրատ տատէմ եմտմէքտէ խոի խաէ
տէ, պու տատէմ, պաշլըճտա Տինա Պնւէ հադդրնտա խոի:

Պու ատրտաա Օդթալ, շարդատըյտա պատմ ծնուռնու ալըպ,

— Պնւրտանինդա՛, ատիզէմ, պէն կնտիեօրում, վէ էկէր-
չի բէզատէմ չբգատում խամէրտէնինդ, շու էանատէ բէրտէ
էնտէրնըմիշ օլատուդանատ, վազիֆէմ պնւէ տէյի տէր,
տէյի պէեան եմտի:

Ըէն , թէսալի սուբխունէթ իմ մէշ օլսուդա ճիհէթլէ , քէմալը վապսր վէ ապամէթ խուրէ ,

— Պէ՞ն մի ըէդալէթ չըդարսաճաղըմ . . . ախը այնի քի՞մ մի գանն խախեօրսունսուդ . . . Պէն ախդի այրդօյմահեօրսամ . . . մխիթէլէֆա բեսէրինիդին ալմը միլիօն միրսարնըն խէհալի խամխունի , ախը թէսաթրօսա օհսունճու բարչսար օլան շուդըդա կէօմիխսին , թադաիմ խոն . . . լաբին ախդէ խալխսանէ խոսթար խախեօրսամ քի , անըն իչին եվիվրմի ալէշ սաէսուէ ալմաունա սա վսա իմանէնիդ , քեսաֆի սիր , սէսի :

Օղթալ , ճէվապ վերմէքսիդին սիշարը չըդար , վէ լօժունդ դաբսաունու արդարնսան չիսոէթլէ դաբսար :

Ըէն , լօժսաքի մէնդարէ հէնկեօսընսա հադըր պուլսանուշ օլան Օղթալըն սիկէր նբի ահըդարնսա սօդրու սէօնէրէք ,

— Պու վադրա հադդընսա ախդ նէ՞ սիշինկեօրսուսնուդ . . . Ամնադ կիսի եէրինիդսէ օմսուրսաճադ եէրսէ , սանա սիր խըդմէթ իմժէք խուդրէ սիր սաղ դըմըդսանըն , սէսի :

Մէրդումսար , մէզարսըճէ հէր կիսնա խըդմէթէ հադըրդըրնըդ սուկունսուդարընը , խարսդ իմսիխդէրի սիր մունամէ՞ էն իչէ սլսամթսար :

Ըէն . – Մ . ար Գրսա-Տիէօկու թանըրսընդ . պուրսա սա օլսուդունու սիխիրիմ . օրքեսմրօսոսրի դօլմուդրս խաէմիէէրսէ , եախօս սիր լօժսա պուկունսուդունա չիսոհէ իմժէմ . . . Ընը կէօրմէկէ իսթեմեաճըմ վար սրը : Իմոն , չարսուդ կիսխա , քէնսախինի սուկսան , վէ սանա կէթխրին . . . պուրսա սա սիչի պէրդէօրսամ :

Մէրդումսան սէչկինդիրսար սիշարը չըդարսար , վէ պէշ սադրդա սօնրա , սրօն իչէ պէրսաչէր կէչսիէր :

Պանդարսան սիրի , պիսեթ սիր Ֆիլմսահ դասանմըշճասընա ,

— Իչէ՞ , կէթիխսիդ , սէսի :

ՐԷՆ . – Բէ՛ք ալէա , թէշէ՛ք-քիւր խոհրմամ . արթըզ ևնտէպիլտանինզ :

Տէլիգանլըլար օրատան մուճթատադամ իմ տիլէր , վէ ֆիլիք , ՐԷՆ կրանչանըն լօժունա կիրինճէ ,

— Նէ՞ օլմուշտուզ , ադիզէմ . պու ադշամ միմանըզը հէր վադըթ-քի հալնատ կէօրմէեօրում , ատ : ատ :

ՐԷՆ . – Պա՛շօն , կէչէն կիւն վուզու պուլան մուքեա-լէմէսիզի վէ զարիֆանէ թէհտիտլէրինիզի խամըրլաեօ՛ր-մուսունուզ :

Պաշօն . – (Թէպէտիւմլէ .) Պէնիմ դուվլէթի հաֆըզամ մուքէմմէլ տիր : Իվվէթ , խամըրըմա կէլիեօր , լաքին պուն-լարը խամըրլամատա նէ՞ ատպէպ վար տըր :

ՐԷՆ . – Սէպէպի շու տուր քի , Օգթայը պէն եօլա դօյմատեօրում . Օգթայ պէնի թէրք խոխեօր :

Պաշօն . – Նէ՞ մատալ օգուեօրսունուզ . քէնտիսինի էօյ-լէտէն սօնրա կեօրսում , լաքին պանա հիչ պիր շէյ սէօյ-լէմէտի . համթա պիզի թէէմին խոէրսում քի , հիմմէթինիզ-լէ մէճբուռն օլունաճադ պիր հալէ կէթիրիլմիշ օլան բա-պրթայ աշգ ու ալէադանըզը իվալ լիթմէկի պիլէ տուշունա-մէեօրսուս :

ՐԷՆ . – Օլ վադըթ տուշիւնամէեօրսուս , ֆադամթ շիմտի տուշիւնմուեօր :

Պաշօն . – Մէպէպ նէ՞ :

ՐԷՆ . – Մէպէպ շու քի , թէհաթրօ սահնէմինատէ իճրաի լուպիեաթի խոէն հայլան կէօղլու , Տինա Պլուէ նամ գըզ-տան տօլաեը ապլը պաշլընատան կիլիմիշ տիր :

Պաշօն . – (Կիւլէրէ՛ք .) Ա՛ճայի՛պ , իւք կէօրուշտէ եա-պաեը էլէ՞ մի վիրմիշ . հիչ պու գադա՛ր մի տիր :

ՐԷՆ . – Կիւլմէեին . պիզէ սէօյլէտիկիմ ճիհատի տիր : Իվվէթ , Օգթայ օ գըզա տիլատատէ օլմուշ տուր , վէ պէ-նիմ , անը խոթխոզա իլթիմէյիկիմի մէնն իլթմիշ տիր : Համ-թա , օ բաշգալրա քարշասընա կոտա իլթմէք իւզրէ պէնիմ

չինէք պատքեթիմի ալմըշ, վէ ըսըդ չալաճադըմը մադամը թէհատատէ ալէեան լիմանիվիմուէ, ալէնի պօղաճադըմը ալըտրմըշ ատը։ Էվվէթ, պու թէհատանին, ահրիճէ լիմանըշ ատը։ Հաթթա շու տադըդատա, պէն պու լադըրտըլարը սիզէ ահօյէտիկիմուէ, քէնատէ ամէնի աշխըմը մէրդումէ եէ արդ կյէմէքտուէ ատը։

Պարօն. – Թէամթրօ ահնէտի կուզէրինուէ օյնաուան Տինա Պլուէնէ՞մի։

Րէն. – Էվվէթ, ապիրամ. պինատէրին էշի տէրհալ ալիզէ ալըտրմէկի թէհնատալ լիմանամ. չինըքի, հիչ ատը չէ յինի էօնլունու ալմաուա մուդիէտը օյատտադըմատան, մէտալ օլմադ խաթէմէմ։

Պարօն. – Հադդընըդ վար տըր. լաքին մուսթէրիհ օլուն, ապիրէմ Րէն, պու խատաէրինուդէ թէշէքքիւր խոսրամ. նամէ, հալ ու քէյֆինուեէթի կէտախ անկաեըմ. նադընատա աշըդը գիտարինուդի, մուֆթի վէ նատամ օլատրադ պուրատա կէթիրմէկէ աչօդ վէրիրամ։

Գրուա-Տիէօ, լօժու վէ թէամթրօու թէրքլէ, պուլվար խուզէրինատէ օեունճուլարըն տայիրէմինէ ատրու խլէլէտ։ Մէրդում, տայիրէյի մէղբուրէնին գարուսունա վատը օլմադ խուզի էրէն, Օգիտավըն, ահվինճլէ ատյել, իլա մահճուադճա օրատան տիշարը չըդտըդընը կէօրտու։

41

Ցաալըն թաթիլ զէմանը օմատ մունատիպէթիլէ, պու-
վատա բէք չօղ զալէպէլիք պուլունմադըա խոխ։

Մ. ը Գրուա-Տիէօ, Օգթաւը գարշըլամադ էյնէն, ավր
խայն կիւճլու-քէ զալէպէլիք ադամլընան կէշտի, վէ թա-
նըլըզը ավր քիմսէյէ ցէվաղ ելթաը էյնէն ադրմադը ե-
ցադ ելթանկինատէն, տադամ Ընկօծուն՝ պէնեուադը չօժուն-
ադա օմուրդուզունու օղուէանլարըմըզդա պէհան ելթիվը օ-
ադրմուզ ածուգ վէ բէնիթիլ ադչը, մալի կէօղլու-քիւ
վէ ադրեա չալար կիւմիւշիւ բալթօլու ադէմ չարբըլը։
Ցագաթ Մ. ը Գրուա-Տիէօ, պու ադէմ պադմադ էյնէն,
արգադընա պիլէ ադօնմէեիպ, եալընըզ,

— Ը.Ֆիլ խոէրանիլ, միւսիւ, ոէտի։

Օ ճիվարադա պուլունան կադ պօրուադունուն ըշըդը, պա-
բօնուն սիմաալընը գիւեադար գըլմադդա խոխ։

Պիր գաչ սահիֆէ եօգարըդա նագշ ու թարիֆ ելթո-
կիւիլ մէրգում չախը զարիպ, էվվէլ էմիրդէ չէօյլէ պիր
հալ իլէ, Մ. ը Գրուա-Տիէօեէ պադը, հալպու-քի մու-
ախախարէն նագալընը ադիգաթընը արթըրադընան, իզհա-
րը հայրէթ ելթոի, վէ ալչադ չէ-քիլոէ-քի շարգաալընը կէօղ-
լէրինէ գադար չէ-քուրդուէն սօնրա, օ գադար ացէլէ իլէ
օդաան ադաւուշմադա սայ ելթոի-քի, ադ գալընը գարշը
թարագիան կէլմէ-քուէ օլան Ընդոկէ ը Սան-Ռէմօեու եէրէ
ադուշուրէցէ-ք խոխ։

Կէնց մարդի, պու չարբըմադ թ-էէհադիլէ,

— Զօլբա՛ղ, ոէյ պադըրդադ։

Ե.ախադ ձէցհուղ ադախ,

— Ա.ֆիլ խոէրանինդ, ժուռու. դատե օլարադ ալդ չարբըմնատըմ, ոէյի ճէվապ վէրտի։

Ադարէ, ատա ոէսո իշխմանինդեմոէ, շախալ մէճհուլա ադադալը, վէ քէնոախո ոէ հայրէթոէ դալարադ,

— Րէճա խոէրիմ, ժուռու, ալդէ ալը դաշ աէօղ աէօյլէմէք խոթէրիմ, ոէսո։

Շախալը մէճհուլ. – Ա.ֆիլ խոէրանինդ, ատուրաճադ վադթըմ եօզ ատուր։

Ադարէ. – Մխամքինախդ չէյ ալը. աէօյլէնէճէնիմ։

Շախալը մէճհուլ. – Ցադաթ, ժուռու, ալէնի ալէքլէնէն վար ալը. ատուրամամ ալնեօրում, զաթէն կէճկիքմիշիմ ալը։

Ադարէ. – Զանն խոէրիմ քի, ալդի թանըեօրում։

Շախալը մէճհուլ. – Եանըլըեօրսունուդ, ալէն ալը էճնէպիեիմ. իմոի, կիճէնիդ խայր օլսուն։

Պէօյլէճէ կէօզլիւքլիս մէճհուլ շախա, մէդքիւր մխքեալէմէնէ նիհաեէթ վիրմէք խուդի, հէման լինէ կիսալ զալէպէլիկլէն ատաալնա ասդուլատ։

Ադարէ տախի պուննուն ատդաալնատան կիլթմէք խոթէոի խոէ ոէ, Մ. ալ Գրաա-Տլէօ դօլունատան թուխարադ,

— Պա նէ՞ հալ ալը, նի՞չէն պա դատար ալթխաթ օլմուշատնուդ, ատիեէրէք, հարէքէթլինէ մանի օլսու։

Ադարէ. – Պա՛րօն, եանըլմաեօրում... էվինիմ... կէօրտիւմ ատէմ քէնոախ ալը։

Պարօն. – [illegible]

Ադարէ. – Վադթէյլէ ալէնի Եարխոէ կէթիրմէք էչին ատեուն քէնարընատաքի էվոէ ալէնի ատատաեա կէլէն, վէ շուադհէսիդ ֆամիլեատը թանըմադատա օլան շախա ալըր։

Պարօն. – Սիդ օ ատէմի թէքրար կէօրտիւնէ՛ուդ մի։

Ադարէ. – Էվվէթ, ալը աղ էվվէլ կէօրտում. մանի կէօզլիւք դօյմուշ, պաշընա ալչադ ալը շարդա վէ ալրընա տարընեա չալար ալը բալօ կիեինմիդ խոի։ Հալէա շիմշի տէ տախի պուրատատա պուննատաը իհթիմատէն ալը։

Պարօն . – Պէրլիւքտէ ապահալըմ :

Տէրհալ Ամատէ լէյէ պարօն ապամաեա պաշլատըլար խէ ատէ , շախալ մէճհուլու պուլամատըլար : Հալպուք քէ , շախալ մէրդում ուզադտա օլմաեըպ , թէամթրօնուն ճիվա- ըընտա պիր դահլէխանէյէ լըթնա լէյէ , օրատա , շախալ- նը բէք չաբուդ թանըթմատա սէպէպ օլապիլէն բալթօսու- նու չըզարտը , վէ ճամըն ապդասընտան , քէնտիլէնի ապա- մադտա օլան նէյի քիչիկէ դօլատը քի , պունլար , մէրդու- մու պուլմադտան մէյդօս օլարադ , Օգթայ Կավար լէյ պէրապէր , թէամթօ ապատընա ավտէթ նթատըլէր :

Օգթայը մահդունէյեէթ հալինէն սէպէպ չու խոի- քի , քէնտիլ , Րէն Կրանշանըն թէհտիսլէրինտէն տահա պիեատէ թահրիք օլունարադ , թէամթօ օեունճուլարընըն պուլունտուդլարը մահէլէ կիթմիշ , վէ դաբուճուեա եի- կիրմի ֆրանգ պախշիշ վիրտիկի հալտէ , նշէրի կիրէճէկինի մէմատ նթմիշ նէքէն , թէամթօ օեունլարը զէմանլարընտա , օեունճուլար լէյ կէօրիւշմէքլիք էօթէտէն պէրու մէճու- օլտուդունտան , դաբուճու , Օգթայը թէքլիֆինէ մու- վաֆֆադտի կէօսթէրմէմիշ , վէ մէրդում տէլիդանը , օլ պատատէ պիեատէ խտար կէօսթէրտիկինտէ , դաբուճու , տապըդէն տաքերիտէն վէ հիտտէթլիճատ պիր քիմսէ օլմա- ըըյա , ատթը միլիօն միրատա հադդը օլան պու կէնճէ դարշը մուտամէլէյի չէտիտ խտրադ , վէ տտէթա թահդի- րատիզ պիր աէօզ խրատ իթտիկինտէն , Օգթայ , արթըգ խա- տար նթմէնիզ , մէյտէուսէն օրատան հարէքէթ նթմիշ խոի :

Ամարեա չատտ բալթօ կիսէնմիշ օլան քիմսէ , նքինճի ֆատըլ բէրտէսինին աչըլմատընա տէկին մէզքուր դահլէխա- նէտէ պէնքէնիզ , պու բէրտէ աչըլընճա , մատամ Ամկօ- նուն նէզտինէ ավտէթ նյէյտի :

Մատամ Ամկօ . – (Ճավաշ սէտա խլէ .) Խապէր ալտը- նըզ մը :

*Ճախալ մէճհուլ . – Նիվէթ , խապէր ալտըմ , վէ պու

պատրէ հիչ պիր մատրաճ ատ իթմէյիմ։ Թէամթրծնուն գահվէխանէսինէ օ ղըզըան պահա օրնուհօրատ։

Մատամ Ընկօ. – Նէ՞ սէօյլէհօրսար խոխ։

Եախսը մէճհուլ. – Ընդըամ վէ քեամիլ պիր ղըզ օլ ատուդա սէօյլէնիհօրատ։

Մատամ Ընկօ. – Ատամ սէնատ՛։

Եախսը մէճհուլ. – Պէն պիրէ իշիմ տիկիմի սէօյլէհօրում։

Մատամ Ընկօ. – Սօն տէրճէ ազիլ վէ քեամի՞լ մի իմիշ։

Եախսը մէճհուլ. – Իվիթ, եախօտ ընվատէթի ուտուվիրէ պա ժէրճէտէ տիր։

Մատամ Ընկօ. – Ընճայի՛պ, հիչ պիր աշըդը եօղ մու իմիշ։

Եախսը մէճհուլ. – Խա՛յր։

Մատամ Ընկօ. – Խըսըմըզդ արճամէտըդա քէնտիսինէ իվիթիմ վէ հուզուդ բէյատա իմի միշ պիր քիմսէ սէ՞ մի եօղ իմիշ։

Եախսը մէճհուլ. – Օ տա եօղ իմիշ, եալընըզ պիր խոթար ծատ խոէր խոէ, օ գատըն իչէ բէք ալէտ ուղրաշատիվէրսինիզ։

Մատամ Ընկօ. – Գահէյի իզատէթլէրինի պիլիօ՞րսունուզ։

Եախսը մէճհուլ. – Հէյնաղ պիլիյէմ։

Մատամ Ընկօ. – Մէտտաղ խոէրիմ քի, պիր ադամ անըսընա կիտէրսինիզ։

Եահալ մէճհուլ. – Ես ատա մէ յուանա չըգմանատա սէալէլէրիմ վար ատը . . . Թէաթրոնուն սալաարնատա էս-վատէն թանըտըղըմ պատը քիմսէչէր վար ատը քի, շիմուխ-լուք անլէր նլէ մինամախպէթ լիմմէք խոթէմէմ. Ֆագաթ լուալնատթըն խոթամընատա իճատը հալի իճրա լիմմէքլիկէ սէօզ վէրիրիմ:

Մատամ Անկօ. – Բէք նյի:

Մէզպուրէ, րէՁիդնյլէ լիմտիկի մուքեալէմէսինէ խոթամ վնրինճէ, մէրդում, կէօզլնւկնւնու չըգարտը, վէ օթուրտուղու մահէլատէն կէօրէսլիլիկի մէրթէպէտէ, կալնրնւէ, լօժլարտատ վէ օրքէսթրատա օթուրմուշ օլանլարտան աթՁը նատլար լիմտի:

Մէրդում, պիր խայլի պատըղատան ատնրա, Մ. ատը Գրուա-Տիէօնէ, վէ անըն գօլթուղու խակէմլէի եանընատա Անատէ ատը Սան-Ռէմօնուն օթուրտուղունու կէօրտի, վէ եէնիտէն պիր ատիթրէմէ հնտա նլէ,

— Վատատա, խայլի թէպտիլ օլմուշլար խէ տէ, էրնինի տէ թանըեօրում, տէյի միւլահատա լիմտի:

Մուախխասրէն, իշտու շախատ մէճհուլ, ատատպլարընատա պարնկ պիր թէպէտում հատլ օլարատ,

— Եան պէ եան օթուրուեօրլար . . . պու պարնկ չէյ պիր . . . լաբնն պիրնիտերինի նա՞տլ թանըմըշլար, տէտի:

*
* *

Ատատպլի նատ թէաթրօ օեուննուննուն իճրատը սըրատընատա, պուհուրա կէլմիշ օլան հատխէլէրի պէր թաՁխել հնքեաւէ լիմմէք նիւէթնինտէ տէյնւկ:

Էրինճի վէ իշխնննճու Ֆատլար, պիրինճի Ֆատլ գատար մուսաՁՁատըյէթնի իճրա օլունմատըլար: Պինաէն ալէյհ խատդ, թաթըրատը կնւրիւթնեւէ պաշլատը, վէ Ցինա Պնւէնէն մուսաՁՁատըյէթի, լուալնեատթըն թէքմիլ կնւտի էհէմիյէթինի զայդ լիմտի: Նկէրչի պուննուն մու-

պայման օրտրած , օյնանըլան իշպս օնուն պաշա չըդաս խ-
ան , մաամնաալել Տինա Գլուխ՝ առինչն թեամը ու արմխամ-
էրինեն մէշհուրրայնաան աստ օրանաճապ խոխ :

Հէր նէ խոչ , օնուն ասնանա դաստր ինչրա խոխլուն, վչ
խոմամչնաս , օնուննուն միսէլինչի , խալդ թաստիչնաան
առնչնէչ ճէլա խոխլոխ , շիսուէթլչ ալդըշլանսը : Պաղը-
լարը , ատ միանասխոչէթլչ շհօյլչ ախճօրլար խոխ .

— Պիդիմ իշնչն ճիչնա կէօրիւնչն ատ օնուննա հադա-
րչէթ օլմադ իւղրչ վադաա ըսլդ շալսդդ խոչ ան , միւչ-
լինչի , ատնճա կիւղէլ էսէրչէրինաչն ասուրը թեամրուք
իթմչէք խոթէրխոլ :

Սօն ֆաղրլաատա , հիքմաեէմիզին միւխթէլինճ էշկա-
արնչն ատըլանաուգլարը ահվալի ծուխթաատրչն ապեան խ-
ատլիմ :

Թրէժան՝ Յանչի Լամպչը թաստիչնաան ալը իշարէթ-
լչ շաղրըլմադը իւղերինչ , անըն նէզանինչ կիխթոխ , վչ ապշ
ատպըգա դաստր կէօրիւշիւդ , ատ ադրատա , մէզապուրչ ,
քէնոխ ատաքէթինաչն ալը չինչք շըգադրըդ , էլինչ անըն
էլախէսինչն ասլմչ ապլինչ վադ իթմչէոխ , Թրէժանը ,
ինանալար իշինաչ է՛ն մէսուալարըն ադրատրնա գօյմադա
քեաճի օլաա :

Գրաա-Տէօ , ապօրտունճի գադրն խիթամչնա գա-
տար ճատամ Պլանչ Կալարըն լօժունաա օթուրտուդունաա,
մէզապուրչ , էլլրատչէսինչն ուճուլա , Ըչն Կրանչանըն լօ-
ժունաա կէօսթէրչէրչէք , ճանչնատրչ լօժլարաա օթուրմուշ
օլանլար թաստիչնաան իշնուրչէճէք ալը ատրչէթուչ ,
Վչ հիատչէթ ու զադաա էսէրլուչ ,

— Պա՛օն , շաա մէչրաա դարչրաա ատդըն ալը քէրուչ
. . . Պա՛դըն , ատօնալը օլան եիւդու , վչ ապրիչէթիմ ատչէ-
սինատ էլաչ խիթանինի շաա ատաթ ու ապաչէպէսինլչ նա՞-
ար միսթէք-քիաարանչ օթուրտուօր : Ախմա՛դ , շաշդը՛ն վչ
ալիչարչ օղլումա , անըն արդանչնաա ատուրանուօր , վչ

էյլէ ալր էտէպալիլ դարը նլէ ալէրատէր , ումանմատան դարշլումա օմուսմատյա , վալուէանինէ հադարէթ խոեօր . . . Պա՛դէն , ապա՛դէն , էյնևեօր . . . քէնախանինէ կէօրիեօրամ . . . Պա լաեըպալիլ շէյ ալր , ախմէքաէ էտի :

Մատամ Կալար եանըլըեօրամ , չինքի օղրա Օղթալ , մալուամիամիլ օլան հատուէտէն ասնրա , Րէն կրանչանըն լօժունա աեռադ ալնէ պատմաեըպ , օրքէսթրօ Թարաֆընատլի դարամլարըն ալրինաէ , օմուրաճադ եէր պալատատանան , ապյր բէք չօղ քինէլէր կնպի աեռադատա տուրմուշ էտի :

Վան Օրթօֆ , մատամուադէլ Տէժարտէնին , բարմադլարընըն ուճումյա պադը ալթիդ ահըպատարնա սէյամ վիրէքաէ օլտուղու ալր վադըթատան էտէնիֆատէ նլէ , եաննընատլի էրըպէթ քեատա եավաշճա ալր շէյ սէօյլէտէ , վէ օ տախէ քէմալը հնւրմէթ էուդրէ Թէվազու էտիպ , տիշարը չըգատը , վէ պիր ադ ասնրա , տօտադլարընատա էհէրը Թէպէսիմ մուշահէատէ օլունարադ , վէ քէնախանինէ վադը օ-լան էմրի էճրա էթմէյէ օլարադ ավատէթ էյլէտի :

Նինահեէթ , ասն ֆատըլատա , Մ . ար Գրաա-Տիէօ նլէ Դաբթան Կրիզօլ ատատընատա պադը մանէատատար պադըշլար վադու պուլատու :

Բէրաէ դաբանատը , վէ Թէաթրօ չըգըշը մուամէլէմինատէ , Բարէս Թէաթրօլարը գարտլարընըն , հէման պիլա էտԹիանա տար օլմատը սէպէպվյլէ , հէր հալաէ զուհուրա կէլէն էնԹիզամընըզլըդ պաշլատատը :

Մ . ար Գրաա-Տիէօ , զալէպէլիկէ գարըշմադ էտԹէեէն Մ . ար Կրանլիէօ նլէ զէվճէմինին հարէքէթլէրի պէմանընա գատար եէրինաէն գալդմաեըպ , նինահեէթ անլէրին լօժլարընատան չըգատըդլարընը կէօրտիվիւնաէ , Ընարէ ար Սան-Րէմօ նլէ պէրապէր գալդը , վէ գարթան Կրիզօլ ու-լէ պուլուշտու էտէ տէ , Կրիզօլ , պարօնտ Թանըմաեօր կիւ-ալր կէօրիւնմէքաէ , վէ գօլֆուղունատա , քէնախէ կիպի

տաղ դաշխալը , բալատըեըդըը վէ ալր կէօղու քէօր ալր ալդատաշը պուլունմադտա խոխ :

Կրնալ , պըեըդտարընը ալուքմէքտաէ , եւուքսէք սէալէ տադըտաը խթմէքտաէ , վէ խալդընն նադտարը ալդադաթընը քէնտի խուշէրինէ ճէլա խթմէքլիկի , գիեադտէնկէ ալղու խտիեօր կիսի կէօրիւնմէքտաէ խոխ :

Մատնուալէլ կէօղատինէն ատմա ու վէ անըն բէֆկիզի , գալէպէլիկին ադատընատան կիմէտէքլէրի , վէ քէնտի ալղադարընատան տախ պարօն իլէ Մնատէ կէլտիքլէրի համար , հալվատէ , գարշը լօժտատա կէօթիւրէն նէրտիկէնէ վատըլ օլտուլար :

Ան՛ի վադըթտա , ժէրմէն , էնկի ալր քիւրքէ ատըլմըշ , վէ Մ. տը կրանկէօճնուն գօթիուղունա կէրմէշ օլարագ , մէզբիւր նէրտիկէնին եօզարընատա կէօրիւլտու :

Ֆիլիք տը Գրուա-Տիէօ , թէատուֆ գապիկինատէն , գաբթան կրիզօլուն գօթիուղունա ատզունատ :

— Նվէթ , - ատի կրիզօլ՝ քէօր ալղադաշընայա պաշ-լամըշ օլտուղու միւքեալէմէկէ տահա եիւքսէք սէտա իլէ ատկամ խտէրէք , - Նվէթ , ազիզիմ , զէմանէմիզտէ հա-գըզի ատըլգատէլէր ադատընդ՝ ալիհուտէ ատը : Ընդ վէ նա-մուս՝ պաշըճա տաի էհալիտէ գալմըշ տըր : Ինհալի , ալր թարլանըն հադըգի պաշադլարը գապկինատէն օլտուղու հալտէ , ատըլգատէլէր՝ օ թարլանըն ատլիճէ օթլարը օ-մուշլար տըր : - Պուղտայ ֆէնա օլուր խոխ , իյի ան եաք-մադ միւմքին տէյտել տիր . . . Հեր շէյէ տէլիճի օթու գա-ըըշմադտա տըր . . . Իշթէ Յրանտա վէ Ամմանիա մուհարէ-պէսի պու տէտիկիմէ խոպաթ տըր . . . Ամըլ վաթանըէր-վէրըէր մէմլէքէթի գուրթարմադ իչին գանլարընը ֆէտա իթտիքլէրինատէ , ատըլգատէլէր՝ Յրանտաները տուշմէնէ ադթ-մադտան ինթիհադ իթմէմիշլէր տիր . . . Բրուսիա իլէ ուղ-լաշմըշլար , վէ պունուն իչին նէշանլատա նայէլ օլմուշլար տըր : Պինատէրին, համիլ օլտուղարը ինթիհատ խաչլարը-

*նը, լաթըդ օմանաւտագ, էլաւէ իմիմիշլէր ալը... Նշմէ ա-
զէ ալըմ տուհաքի, խիւրանէմ իմիմիշ օլտուզու նշմն, կէօր-
ախնաւէ գըրմըզը ալը տէյտուդի գիտիդա իմաշքեօր...
Ա՛հ, քէնտիմնի թանըրըմ... վիճնէ ալը Պրանիկօ ախը
... Ծալըդաւէ՛ ախը... աշա՛գ ալը...*

*Մ. ալը Պրանիկօ, քէնտի խաւնին թէլէֆիդ խոս-
տիկնի, վէ էվուզնէ գարշը նշխտիմէմիշ պիր հադարէ-
թին վուդուա կէլտիկնի նշիմտիկնատէ, հայտէթ վէ հիւ-
ատէթնատէն նաչի լէհճէսի ողտադ տուրու, վէ ծէրմէնի
գօլթուղունատն պըրագըդ, հադարէյի խոչն շախա խուզ-
ունէ հիւճում իմիմէք խոթէտ խէ տէ, վադէյը օլմատը,
չիտնէյի Ամարէ ալը Սան-Ֆէնճ զամէն գարթան Պրիգօլան
ումուդսարլընատն թուխտ, Ֆըրըստադ հնտի չէվիրտիք-
տէն սօնրա, էհուդինխան նէյի եանատպնա պիրէր տիլէ աշ
իմիմիշ խոչ:*

42

*Պիր գաչ սանիյէ դատար, խրնճախընճ ողու օլան
ատհլուդին ալթընտա թաւուճ օլունմադ պիր գարշաշալըդ
վուդուա կէլտի:*

*Կրիզօլ, ալտըդը նէյի տիլէնէն չիտատէթինատէն նաչի
քէնտինատէն չըգարագ, վէ պու տիլէնէնի ապատէլնի էվ-
վէլճէ ալմըշ օլտուդունու խամ ըրըամսեարագ, Մ. ալը Սան-
Ֆէնճոն խուզէրինէ հիւճում խոխ, անընա պօղադ պօղա-
զա ատօսխուշմէք իմիմէմէտ խոչ:*

*Մ. ալը Գրան-Տիէօ վէ ժօրժ Թրէժան, կիւճապէա ի-
լէ մէրդումու զամի խոսէպիլտիլէր:*

կրնայ. – (Հետաքրքրութեամբ.) Ա՛հ, պանքնը իշէճէեմ, էվէթ, ախթիւն պանքնը իշէճէեմ։

Անարէ. – Հէր նէ վադրմի խոմէր խոչնիլ, տուէլօհա հագըրըմ. վադաա հայլադ վէ քիւլհանութիւն ալրի օլտուղունուղ, բէվիշնիկտէն անլաշըլըեօր խէ ատ, պու ճիւմլէ իլէ, ախուէլօհա տավէթինիլ իճաապէթ խոչրէք, ախչէ իլթիֆաթ իմմիշ օլաճաղըմ։ Իշթէ, դարթըմ...

Կրնայ. – Իշթէ, պէնիմ ատ դարթըմ. եաղըն պէնի էօլաւուբէճէեմ։

Անարէ. – Սիպին ալուէճէք իշինիլ տուր. Ջադաթ բէճա խոչրիմ, պէնիմլէ պէն ախուէրէք կէօրուշմէկիւն, չիւնքի պու մուամէլէնիլ կիւճիւմ կիթմէքտոչ տուր։

Պու արա, թէաթրօտա էմրի ինդիլաթքըն մուհաֆազաքարա մէմուր օլան զաթիխոչէլէր կէլէրէք, Սան-Ռէմօ իլէ Կրնայ տէրտէսթ իմմէքլիկէ հաղըրլանըրդըլարընտա, թաւսաթիլէ նէի թարաճ տախ ճէպտէ սուքիւնէթ իմտոչ, վէ այնի վադրմտա, վիճօնթ տը Կրանվիէօ արաեա կիրիպ, զաթիխոչէլէրին զաթիխինի չադրըտը, վէ ճէնտիքնի տուամէլէնիլ կիւճիւմէ կիթմէքտոչ տուր։

Պու արա, թէաթրօտա էմրի ինդիլաթքըն մուհաֆազաքարա մէմուր օլան զաթիխոչէլէր կէլէրէք, Սան-Ռէմօ իլէ Կրնայ տէրտէսթ իմմէքլիկէ հաղըրլանըրդըլարընտա, թաւսաթիլէ նէի թարաճ տախ ճէպտէ սուքիւնէթ իմտոչ, վէ այնի վադրմտա, վիճօնթ տը Կրանվիէօ արաեա կիրիպ, զաթիխոչէլէրին զաթիխինի չադրըտը, վէ ճէնտիքնի տուամէլէնիլ կիւճիւմէ կիթմէքտոչ տուր։

Վիճօնթուն արճաթը ալիւէճի մալիւմ իտուկինտէն, զաթիխ՝ թէվազու, վէ մաեէթինտէքի զաթիխէճէլէրէ տէ, իչի իտաճի սէրպէսթ ալըտաղմալարընը իճթաա իմտի։

Մ. տը Կրանվիէօ, Անտրէեէ եադըաշըպ, էլինի թուխտու, վէ ջէլատա պիլ իամիտուր,

— Մէւսիւ մարքի, սիպին, պու ատէմէ իչի սիլէ աշիճմէնիզէ զիեատէսիլէ էսէճ իմտուխ, չիւնքի պէն, ալէյհիմտէ իմտուկի հաղարէթին ինթիխապտընը, սիլահլա տէյիլ, էլա թահգիրէ պիզգաթ ալմադ իամիէրիտիմ։ – Եու

դատար քի , ախպ , ալու սէվգի թապուն վէ ալիճէնապանէ իլէ ապու մուամէլէտե պուլունմուշ օլաուզտանդան , թէշէքքիւլիւմիւ թապտում իմէմէքլիկիմ միւմքիւն տէյիլ տիր : – Հարէքէթի վապըանըզըն նէմիւճէյ թապունյեէան օլարագ ալիր տուէլօթա հէր հալտե իհթիեաճ կէօրիւլիւեօր . – Պէն տէ չահիտլէրինիզտէն ալերի գըմտադ իսթէրսիմիսինիզ :

Ասատե . – Ա՛հ , մուսիւ վիդօնթ , հադդըմտա լութֆէն նյֆա իմմէք իսթէսունկունուզ շու իմթիֆաթա պիեատէսալե մուրթէշէքքիւրիմ :

Ժօրժ Թրէժան . – (Պարօն տը Գրուա-Տիէօնիւն եիմէմէյլե էօնէ կէչէրէք .) Պէնի տէ իքինճի շահիտ մադամընատա գատալե մուվաֆֆադաթ պուեուրո՛ւրմուսունուզ :

Ասատե . – Շիւպհէսիզ . . . լաքին իսաամիմ օլան միւսիւնիւն իսմի նէ՞ տիր :

Ասատե , էլինատէ պուլունան գարթա աթֆը նադար իլէ ,

— Ա՛յթանընին ճէոհոռբէնէնի ժէնէրալտըն եօվէրը ասպէթ ֆաքրան կէթէջ . . . ակօպէրինի օգուստս , վէ պատէհու իլալէթէն շէօյլէ ակէտան իմէտի . – Հէլէ շունա պագըն , խըրսլանմըշ քէօրէքլէր կիսակ ալուդէ տիդգաթ իսուեօր : – Ադիմիմ ժօրժ , ըէճա իսէրիմ , քէնտիսինէ կէօրիւշիւն , վէ շահիտլէրինէ իսթիշարէ իմմէդիկինէդ էյլի , նէ՞րէտէ վէ սաաթ գա՞չտա պուլուշմադըղընըդ լութֆ օլսուդունու գարարլաշտըրըն : – Պու էհէմմիյեթսիզ իշէ եարըն խիմաա վէրիլմէսինի դիեատէսինէ արզու իմմէդարէիմ :

Թրէժան , կիսիկ , մատմուազէլ Լէօգաստինին տօսթունու պուլտու , վէ տէրհալ ադալարընատա , իրմէյե կիւն սապահընը ալաֆրանկա սաաթ ունէքիսինտե , գաբթանընը շահիտլերինին՝ Լամալ տօգաստըտա վադը ժօրժուն րէհիմճիլիք ատյլրէսինէ ապիմէթ իմմէդլերի , վէ օրատա իցադ խոչն մինքեալէմէտէն ասնրա , տուէլօնուն իցրա օրունադիլէճէկի գարարլաշտըրըլմըտը :

Վիրօնը, պուլվարտս, Թէրմէնի արտասրնա օթուրքը տուգանն ածեր, քէնահի ան պա արտասրնը նայելուտա պէբլէմէքսէ խոր։

Ժօրժ կէլիտ, գարտըը մէզատուր մէրսուտա թէպլիկ իմանիկնատէ, Մ. ալ Կրանկիէօ, իրիճեան կիւն, տամէ ան-քիզէ պէշ տարըդա գալարագ ժօրժուն խանէսինէ կիմ մէ-կի վաո իմոր, վէ պատէհու բետամը մէրդուտ, Սան-Րէ-մօ իլէ Գրտա-Տիէօնիուն եանըարընա ալտէր նյլէոր։

Թրէժան՝ Կրիոլ իլէ վէ պատէհու Ուրման ալ Կրան-վէօ իլէ կէօրիւշտիւկիւ ալլուտա, պարօն, Ամարէնէ շէօյ-լէ տամէքսէ խոր.

— Պիլմամանիզ, աէվկիւլիւ էվլատըմ, սիղ տահա բէք ճահիլսինիզ։

Ամարէ. — Նէ՞տէն։

Պարօն. — Խամէրընըզդա կէլիրօ՞ր մու, կէշէն կիւն սիզէ, եադընուտա Թէրմէնին զէլճինին օմէլինտէ պաշընճա տօսմա-լարտան պիրի օլաճադընըդ տիեօրտում։

Ամարէ. — Ֆէք ալէա, պու աէօղիւ շիմտի խամէրդա ալըտադմադ նէ՞տէն իճտա խոխեօր։

Պարօն. — Կէշէն կիւնդի իճտատէմ իլէ, պէն պիր քէչ-ղամպէրլիք իմմիզ օլսուտ։ Իմտի, քէնտի երլատընըզդա տուտ խոն։ Թէամբօ քիմատալարը Թէէլիֆինտէ էն մէշ-հուր վիէլիճ պիլէ, տահնէլէրինի պունան տահա գիւա-տէ Թէատիւֆի օլարագ, մուբէմմէլէն Թէրճիհա խոխմէդ։ — Պիր ֆէրդէ միւլահադա խոն. հայլադըն պիրի վիճօնմա հադարէմ խոէր, սիղ օրատա պուլունդուդուդ, վէ վի-ճօնմուն տալատընը իլճիդամ խոխ, խանումնի տաէլօրա տօղ... վիճօնի իչի տա պիզ քիչօղէ ատրանդէ։ Իմտի, էկէրդ սիզ տա տաէլօտա գալմադ կէլիրսինիզ, տա-նըդ չ'ոլ ալ մու տամդա, վէ եադընուտադընըդդա տա, անըդ օլաճադընդէ։ — Չ'ոլ պուդա նէ՞ տէրճինիզ։

Անարէ . – (Թէպէտև մէկ .) Լաւ էրկրչի , ախոյեան տիւշմանէ-տիվնիով խաչիւնճիւ պէր իմիթիսալ օլմասա , հադդընըզ վար տըր , տէր խոսիմ :

Պարօն . – Օ իմիթիսալ հա՞նկըսը տըր :

Անարէ . – Շու տուր քի , պէն նէ՛ պալխ վէ նէ՛ մեճ-բուհ օլմաերըզ , պէր գուրշունամ , եահօտ պէր գըլըճ տարպէսինատէն թէրքի հաւռաթ խոէպիլերիմ :

Մ. տը Գրաս-Տիէօ , ուսուղլարընը չէքէրէք ,

— Մխումքին տէյիլ տիր . պէն պէր պադշահա խասմի-նիզին տէրճէնի խզմէթճիլերընը անլատըմ : – Պիլմէեիդ՛ , ֆարղ խոէլիմ քի , խասմինիզ , գըլըճ եահօտ աթէշլի սի-լահ խամիսալինատ նէ տէրճէ մահիր տախի օլսա , պու մի-սիլլու տաէմլէր , պէօյլէ ճիհատի պէր մէվգիտէ պուլունա-տուգլարընատա , էլլէրինին խամիսամէթի զայալ օլտուղու կիսի , կէօղլէրի տէ տօղրու կէօրմէզ : – Պունատան դաթի-նադար , պէն , պախթ ու թալէհին եարտըմընա ինանան-լատատանըմ : Պէնճէ, հէր շէյ , աէվկիւլիւ ժէրմէնինիզի պէզ բաալի իմմէքլիկէ մուսայիտ տուրէթտէ թէրքիա օլունու-եօր : – Ֆիհթուհաթընըզըն մուքէմմէլ օլաճաղընա , վէ եա-դընատա պու ֆիհթուհաթ իսթինտալ իտիլտիքտէն պաշդա , տունեատա հէչ պիր շէյ , պէզիմ պուրաթը վէ էմնիյէէթի-միզ հարէքէթինիզի տուրտուրմաեա մուզթէտիր օլմաեաճաղը-նա դաւլէն ինանըրըմ , տէտի :

Անարէ . – Օլ տէրճէ իպնա օլմուշ օլարադ պու սէօղ-լէրինիզի սէօյլէեօրսունուզ քի , ինանմադըղըմ սայթի թա-պիի պուլունուեօր :

Պարօն . – Վուգուաթտան սօնրա , պանա տահա զի-եատ ինանաճադըրընըզ :

Անարէ . – Ֆագաթ նիչէն պէնիմ շահիտլէրիմատէն պի-րի օլմատընըզ :

Պարօն . – Ջունքի պու տուէլօտա սիզէ շահիտ օլմադ-ղաղը Մ. տը կրանվիէօ պուզու իմմիդ օլտուղունատան , պու

արտաս էմմիզատէսնէլէ պէրլիթտէ պուլունմատը, անդին ի-չին տահա վիեատէ մուճխալի մահգումլիկէմ օլաճաղընը վիլահատա իմտիմ։ – Մէվկիւլիս օղլում, պու պապատէ սէօզիւմէ իմիհմատ իմմէնիդի խատէթէն փէճա խաէրիմ։

Ենարէ. – Ա՛հ, պարօն, նէ՛ դատար զէքեավէթինիդ, ֆէթանէթինիդ վար արը. հէր շէյի ախշինէօթաուտ։

Օղ էանատէ, ժօրժ Թրէժան կէլտիկինտէն, Մ. որ Գրաս-Տիէօ,

— Է՛յ նէ՞ խատէր, տէյի պուա իմիտ։

Ժօրժ. – Նարէն տատահ, սամի սէրիզատէ, շահխատէր պէնիմ խանէմտէ իմօրդանաճատլար արը։

Պարօն. – Թէմամ՛, պունատան տահա էվվէլ օլատէ խոխ։

Ենարէ. – (Պարօնա.) Պէնիմճէ պէրատէր կէլմիրամխանէնէ։

Պարօն. – Պէր եէրէ սէօզիս օլատուդումատան, ախշին-չէ պէրատէր կէլմէզլիկիմ ժամճէն տէյի պու. Խամախ, սէվկիւլիս օղլում, բահաթճա ուճուճուն վէ ժուամէրէկ օ-լուն, ախշէ հիչ պիր ֆէնալըդ օլմահաճադ արը։

Գատէհու իմտրիֆէ յուսէն իօղալըրդ, Ենարէ, չէս-սամըն խանէմինէ գատար ժէրդումա բինիճամի իմտի, վէ Գրաս-Տիէօ տէ քէնտի արտադընա օժուրդուդ, Ան-Մի-շէլ պուլվարընտա 127 նումէրօդա խանէնէ ադամէթ իլէ-տի, վէ օրատա, արտադան աչադրէտա էնէդ, պիր չօղ-նէրտիլէն գատէմէքլիմտէն չըդ արգատան ածնա, գաթման կիլօդան օտար գատաստու չալար։

Օղ էանատէ, գաթմանը ժէրդում, Ենարէ ար Ման-չէս իմտրիֆընտան իչէ խանադընտա վուրուլմուշ օլան ախլէ եէրլէշինատքի գըրիլդըլըդը տէֆ իչին, եիւզինէ, սօղուգ-ատ իլէ եըգատաճադատա խոխ։

Կլոպօլ, գաթուեու աչմագ իչդրէ պու ժուամէկէսինի տուրտուրատ, վէ Ար. ար Գրաս-Տիէօեու կէօրտուկինատ,

— Վա՛յ, ամչվիճնիլ. սիրէ կէօրաւիւմէ հապըդէթէն մէյնաւն օլաւամ, ախո՛ւ։

Պարօն. — Վապըթ կէչիրմէքտիլիմ, սիրէ այէուանը կիֆաթ վէ թէշէբիւրէ կէլսիմ, Րօլունաւզա բէք կիւզել նճրա նիթաւնիլ։

Կրիզօլ. — (Հետաքրքէ աեաղընը եէրէ վուրատապ.) Րօլուամ՛ա մա... վա՛յ, սիլ պունա րօլ նամի մի վէրիւօրաւնաւզ... Ձիլվադը պու ալը գօմէտիա նտի, լաքին սիզ չիմտուտէն նտապէր վէրիւօրում՛քի, պու գօմէտիա՝ ֆաճիեա թահվիլ օլունաճադ ըտը... Զաեըր գուշունու չիշտէն կէչիրտիքլէրի կիպի, պէն ատ օ հայլադը գըլըճտան կէչիրէճէեիմ,

Պարօն. — (Ձիլվադը Կրիզօլու ալը տէրէճէ հետաքրքիլ պուլաճադընը. քէշֆ նիթէքլէ պէրտադեր, շու ըրտատա թէաճճիւպ ալէտամէթի կէօսթէրէրէք.) Նէ՞ վար ըտը, նէ՞ օլմուշ։ Պիր ազ էվվէլ վուգուա կէլէն, գաթէն գարտաշտըրըլմադընշ մը իտի։

Կրիզօլ. — Օն լուի ալթունու պէտէլինտէ ալը սելէ ախզ իտէճէկիմ գարտաշտըրըլմըշ իտի. Հալպու՛քի, պէն, ալը սելէ եէրինէ, իքի սելէ ախզ նիթտիմ... հէմ նէ՞ սելէ..., Եէտիկիմ սելէներ՝ հէնուզ կէօղիւմիւն էօնիւտէն կիթմէեօր... Տօսթունուզ էյլէնմէք նտիէօր իտի, սախանէլէրտէ ըտըր պօղաղատադա կիթտէ, տահա խաեըրըլը օլուր... Պիր ադաճըզ եիւղիւմէ պադըն... Նկէրչի կարըն եիւղիւմտէքի ալէտամէթլէր, գըրմըզըտան մալիւեէ թէպտիկ օլունուրըտար իտի, կիւղել ալը տէլիգանըը օլաճադընը։ Խա՛յր, խա՛յր, պու թօգամթլարըն նադտա իլէ պէտէլի օլատադ։ Պունուն պէտէլի եալընըզ գան օլապիլիր։

Պարօն. — Պիր ազ թէակին օլուն։

Կրիզօլ. — Օ՛ֆ, ատա, ատա, օ գուտուրմուշ հէրիֆին ճէզասընը վիրմէտիքճէ, թէակին օլմաեաճադընը։

Պարօն. — Պէնի տինլէմէյին։

Կրիզօլ. – Խա՛յր, ամենէեւէմէմ:

Պարօն. – Տասմուտմուն, ալղէ պէր ալ վիեաոէ չխոաէթէլէ վուրմուշ օլաուզմունու, վէ պէր թօզաթ եէրինէ էլի թօզաթ այդ լիմոնինի թաաոէդ խոէրիմ:

Կրիզօլ. – (Նամիհզա ելէ.) Վա՛յ, թաաոի՛դ մի խոխեօրսունուզ:

Պարօն. – Պինաէերին ելը մուդաւէլէմիդի թէպոիլ լիմոնինի՞ղ լաղըմ կէլիր:

Կրիզօլ. – Պէն պու թէպոիլ մուամէլէոնի՞ն ոէրինէ խոէրիմ: Հապարէթ կէօրէն պէն օլաուզմուսուն, հադդըմ լա, պու ոուէլօոա դըլըճը ինիհնաոա խոէրիմ, վէ օ միւնիւն պարնընա դըլըճըն ոէմիրինի ալը բաոմազ դաոար ոաբլաո խէմ, հէր շէյ սըրաոընա կէլրմիշ օլուր:

Պարօն, ումուզլարընը չէքէրէք,

— Պուննան նէ՞ խոհթիաոէ խոէճէքոնինի՞ղ, ոէյի սէուալ լիթոի:

Կրիզօլ. – Ինիհդամ ալմազ մէոէրէմինէ նայիլ օլաճաղըմ:

Պարօն. – Պու սէօյլէոինինի՞ղ բէք ճիւզիւ միւքեաֆաթ ըը... Սիղ պէր ադըաը ոաէմնինի՞ղ... էյիճէէի սէվէրմինի՞ղ... ալթունուն դըյմէթինի ոէ ալեւերինի՞ղ... պունուան պաշդա մէթրէալէրինի՞ղոէ վար ըը:

Կրիզօլ. – Պէն դաոընըոաա աշդէ վիրմէմ:

Պարօն. – Օնա շիւալէ խոէրիմ, շու ոա վար քի, ալիւթիւն դաոընըոար պէր սիեադաա օլաոմազըոար: – Սիղ պէնուէն ոահա նյի ալեւերինի՞ղ քի, պէր շիշէ Եաոխանէաա շաըաըը, պէր միդաոար դաճ չըդարմազուան էվէէա ըը... Հէր նէ խոէ, էշի խիւլաաա խոէյիմ. սիղ, պիրինճի սէյէ իչինէ, օն ոաէա լուի ալթունու ալոընըդ. իքինճիոի էշին ոախի սիղէ այնի պէուէյի նիճա խոէրիմ: – Գաոաւլ խոխեօրսունուզ:

Կրիզօլ. – Խա՛յր:

Պարօն . – Եա նէ՞ խմէեօրսունուզ։

Կրիզօլ . – Խմէեսիկիմի սիզէ սեօյլէսիմ . չու մարքինէն վիճուսինի սէլմէք խմէերիմ . պաշդա ֆիքրիմ եօդ սուր , վէ պու ֆիքրիմճէ սէպաթ իմմէքտաէեիմ։

Պարօն . – Օն պէշ լուի վիրսէմ , նէ՞ սէրսինիզ։

Կրիզօլ . – Խա՛յր ։

Պարօն . – Եիկիրմի պէշ լուի . էկէր պունա սա բէսսա ճէվապը վէրիրսէնիզ , շիմտիսէյն սիզէ սեօյլէեօրում քի , պու սուէլլօ վուդու պուլմաեաճագ սըր ։

Կրիզօլ . – Ա՛ճայի՛պ , պունու նա՞սըլ մէնն իտէճէքսինիզ ։

Պարօն . – Տուէլլօեու մէնն իմմէք գօլայ շէյ տիր ։ – Էվվէլճէ քէյֆիեէթ բօլսուն խասէր վիրիլէրէք , սուէլլօ մահէլինատէ պիր գաչ ժանտարմա պուլունսուրսուր խէ , մաթլուպ հասըլ օլուր պիլմէզ ։

Բօլսա վէ ժանտարմա քէլիմէլէրի , գաբթան Կրիզօլուն իւզէրինատէ պարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իմմէքճէ , մէրգումուն նէզատինէն մուֆարագաթ իմտի , վէ այնի վագըթտա , մատմուզէլ նէօգատի , գահվէխանէյատէ խըտմէթ իմտիկի զէման կիթեինատիկի էլախէեի թէպտիլ պիրճէ , տօսթունուն նէզատինէ կէլմէք իւզրէ եօլա չըգմըշ իտի ։

Պարօն . – (Նէրատիվէնատէն աշադըեա էնէրքէն , քէնտի քէնտինէ ։) Պուրատա կէլմէքճիկիմ խայըրըը օլսուն . . . եօգսա պու պէլաը հէրսիճ՝ Անատօլու թէլէֆ խատճէք խտի ։

Այնի վագըթտա , Կրիզօլ տախի շէօյլէ միւլահազա իմմէքտաէ խտի .

— Թէքլիֆինի գապտալ լմթուիկիմ խաւերըլը օլսուս . ալէն եվնէ անը թէլէֆ խաէրիմ, վէ սօնրա ատա , գաատի լմթուէ-ատիմ, ատէրիմ։

Ալման տը Կրանվիէօ , ատապատրնա օթուրտուզունատա, ժէրմէնի , վիւէսաիր պիր հալտէ պուլտու ։

ժէրմէն . – Ա՛հ , տօսթում, պու նէ՞ տէհլիէթլի մէնզարէ կէչիրտիք ։

վիգօնթ . – Էվվէթ , վէ պու մէնզարէտէ պիզիմ հազըր պուլունմանըզդա էսէֆ խաէրիմ ։

ժէրմէն . – Էյ շիմտի նէ՞ օլաճագ տըր ։ – Եարըն Մ. տը Սան-Րէմօ, օ մէքրուհ քիմսէ իլէ տուէլլօ խաէճէ՞ք մի տիր ։

վիգօնթ . – Էսէֆ խաէրիմ քի , օ տուէլլօիւտու մէնի խաէճէք հիչ պիր չարէ կէօրէմէիւօրում ։

ժէրմէն . – Ճապամի , պու բէք տէհլիէթլի շէյ տիր . տիւշիւնիւն պիր քէրէ քի , էկէր Մ. տը Սան-Րէմօ էօվիւր խէ . . .

վիգօնթ . – Ֆիլվադը էկէր պէօյլէ պիր ֆէլաքէթի վէ մուահիէթի վուգու պուլուր խէ , պէնիմ էյին տալա թէսէլլի պէլի դապտալ լմթուէզ պիր հալ օլաճագ տըր , չիւնքի նիհաէթի պու ճէհաթ տէլիդանը , պէնիմ էյին քէնտի էօմրիւնիւ թէհլիքէյէ էլդա լմթուիշ օլաճագ տըր ։

ժէրմէն սիւքիւթ լմթուի, վէ ապատա՝ օթէլին գարուսունա կէլէնէ գատար պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէտի ։

Մէզպուրէ , օլ էանատէ Անտրէեի տիշիւնիւեօրտու , օ Անտրէեի քի , տահա լքի տատի էվվէլ, ֆիլոթուրտուզճա պիր հալ իլէ թէպէտիւմ լմթուիկի հալտէ , շիմտի , պիր լմթիեատրըն տուվասրնըն գահրաման միւտաֆիի պուլունտուեօրտու ։ ժէրմէնին ֆիքրինատէ , պու միւլահազա կիլմթուիքճէ պիւեիւմէքտատէ իտի ։

Ա՛հ , տահիհէն պարօն Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ , մահիր պիր քիմսէ օլտուղունու իսպաթ լմթուի ։

43

Իրիէան առաջ, առաթ սէքիղէ չէնա տադըդա գա-
լարագ, Ամման տը կրանկիէօ՝ ժօրժ Թրէժանըն խանէսինէ
կէլտի։ Սաաթ սէքիզտէ, գարթան կրնդօլուն շահիտլէրի-
տէ, ժօրժուն խանէսինէ կէլտիլէր։

Պու շահիտլէրտէն պիրի, Թէարթօսան չըդըլտըղը գէ-
ման գարթանը մէրգուտմուն գօլթուղունա կիրմիշ օլան տադ
գաֆալը, գէօր կէօզլու վէ բալապըրըդըը առէմ խոի։

Րէֆիդի խէ, գլուսա պօյու, զայիֆ, գըվըրճըդ աա-
լը պիր քիմսէ օլուպ, էլինտէ Թիրօլուլատա մախառա պիր
շարգա Թուրթմադտա խոի։ Սագալը ուզուն վէ սըդ օլուպ,
ալարօպէաթիէր եէլէկինէն եադալը քէնարտլարընը կիզլէմէք-
տէ խոի։ Անագ գապտլարը տա, ճիզմէ օլուպ, բանթալո-
նունուն իւզէրինտէն կիեինմիշ խոի։

Հասըլը կրիզօլուն շահիտլէրի, օլ գատար պէտ չէհ-
րէլի քիմսէլէր խոիլէր գի, վիդօնթ վէ Թրէժան, էնտիշէլի
պիր հալ իլէ պիրի պիրինէ աթգը նալար իթտիլէր։

Չանն խէրսին գի, Ընտրէնին շահիտլէրի օլան պու
զաթլար, նամուսլու պիր ճէնթըլմէնին, պու եօլտա չին-
կեանէլէրի քէնարինէ շահիտ իթթիխադ իթմիշ օլան պիր
խանիմ իլէ տուէլօեա կիրիշէրէք, հաեաթընը թէհլիքէեէ
գօյմասընատան աօլաեը էսէգ իթմէքտէ խոիլէր։

Ծագաթ պունա գարշը նէ՞ չարէ օլապիլիր խոի։

Սան-Րէմօ, տօղրուտան տօղրուեա թահրիք օլունմադ-
ադըգըն կրիզօլա վուրմուշ խոի։ Պինաէն ալէյհ անըն շա-
հիտլէրի, մէրգուտմու, մէղբուր հալէգէթի չէտինէմինին
նէթիճէլէրինտէն գուրթարմադ խոիլէր, վէ պու խու-
սուս թէճրիպէ տէ իթմէոիլէր։

Եահիտլէրին մուքեալէմէի, ալիր դաչ տադըդա ակ-վամ էթտի։

Գաբթան կրնդօլ, հագարէթ կէօրմուշ օլան քէնտիսի խտուկի ճիհէթլէ, տուէլօտա խաթխմալ օլունաճագ սիլա-հըն ինթխասալը հագգը քէնտիսինէ աեխտ խտուկինաէն, չահիտլէրի, մէրդումուն, գըլըճը ինթխասալ իթտիկինի պէ-եան էյլէտիլէր։

Տուէլօնուն, իչի սաաթ սօնրա, եանի թամ սաաթ օնտա վէ վէնան օրմանընտա իճրասը գարարլաշտըրըլտը, վէ օրմանըն ալիր մահէլլի պու խտուտա թայճին խտիլտի։

Գաբթանըն չահիտլէրի, շուպհէսիզ քէնտիլէրին աա-քէրմէճէճէ սէլամլարընը վէրիպ, օրտանն չէքիլտիլէր։ Պունլարըն կիթմէսինտէն սօնրա, գաբու գաբանընճա, վի-դօնթ, ժօրժա խիթաալ խտէրէք,

— Նէ՛ մէքրուհ աաէմլէր, խտի։

Ժօրժ. – Նէ՛ մէքրուհ վէ պաճաղը տուէլտօ։ Էմմի-զաաէ, սիզ պու կրիզօլու թանընճօրմուտունուզ։

Վիդօնթ. – Սալա թանըմսամ. մէտաաէթի էօրմուտոէ իչը սէֆա օլարադ քէնտիսինի կէօրտում։

Ժօրժ. – Ցադաթ օ սիզի նամօրէ թանընճօր։

Վիդօնթ. – Պիլմէմ։

Ժօրժ. – Սիզէ պու եօլտա հագարէթ իթմէսինէ նէ սէպէպէրի վար տըր։

Վիդօնթ. – Ո սէպէպլէրի պէնտէ տուշունէմէեօրում, լաքին անլաճամադըեօրում։ Շուպհէսիզ պու մատտէ պիր տը-նըցա տտավէթտէն իպարէթ օլմադը տըր։ Ես տա վար քի, զուհուրա կէլէն հագարէթ, պէնի բէք տէ մէմլէքէթիմիր գըլմաեաճաղընտան, Մ. տը Սան-Լէմճնուն պու հագարէ-թէ տաեանամադաեարադ մուքէճաատըրընը թէէտիպ իթմէ-սի, մահզա քէնտինին տէլիգանլըղընտան, վէ համիյէէ թինատէն նէշէթ իթմիշ տիր։

ժօրժ . – Պուննուննլա պէրապէր , Սան-Րէմօ՝ հադգլը պէր տավաթը էլթիզամ էթժիշ տէր , վէ հիշ շիւպհէ եօք տուր քէ , պու տուէլլօտան զալիպ չըդաճադ տըր :

վիկօնթ . – Ինչալլա՛հ :

ժօրժ . – Էմմիզատէ , գարարըմըզը կիւտիւլ քէնատհինէ խապէր վիրմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէրմիսինիզ :

վիկօնթ . – Պէն տէ սիզէ րիճադաթ էթմէք իսթէրիմ : – Ճէրրահըմ , աշադըտա պէնքէմէքտէ օլան լանտօ արաապամնա տըր , վէ պէնքի իդթիզա իտէճէկի միւլահազասը յա , պէրլիքտէ պիր գաչ գըլըճ իլէ պիր գուլթու թապանճա ալմըշըմ տըր :

Պէօյլէճէ վիկօնթ վէ թրէժան , Գրուա-Տիէօ իլէ Անտրէ պուլունտուգլարը մահէլլէ ադիմէթ էթտիլէր :

Ամման տը Կրանլիէօ , եալընըզ պիր սէվգի թապիէ իլէ վէ մուայենէն սէպէպլէրի օլմաեարագ պարօնտան խօշ լանմատըղընատան , անըն սէլամընա ճօղուգ պիր մուամէլէ իլէ ճէվապ վիրտի : Հալպու քի Անտրէ իլէ քէմալը մէճնու նէյեէթլէ թօգալաշտը :

Անտրէ . – Միւսիւ վիկօնթ , տուէլլօմուզ սաաթ գաչ ա տա վուգու պուլաճագ տըր :

վիկօնթ . – Սաաթ օնտա , վէ վէնատան օրմանընտա : Շիմտի , պիզ սիզի ալմաեա կէլտիք :

Անտրէ . – Էօյլէ իսէ , գուբէ արապամը հազըրլաթտըրտաեըմ :

վիկօնթ . – Էվվէթ , լաքին արապանըզ արգամըզտան կէլսին . սիզ պէնիմ արապամա օթուրաճագսընըզ :

Պէեան իթաթիկիմիզ վագըալար , սէնէնին է՛ն ճէննա այլարընատան պիրի օլան վիետրվար սեընատա զուհուրա կէլ մէքտէ օլուպ , օ կիւնքի հալա գաատար պօզուգ վէ ճէննա պիր հալա թէխայյիւլ իթմէք միւշքիւլ էտի : Գըշ մէվսիմ վինտէ տէ , չօգ սէճա բարլադ վէ կիւզէլ կիւնլէր օլուր , լաքին օ կիւնիւ , հալա հէմ սօղուգ , հէմտէ գարանլըգ էտի :

Գար լէք գաբլը օլան գամ֊ը պուլուԹլար սեպէպիյլէ , քիւրէյի ալտ գարանլըգ էչինաէ , վէ ալինապէրին Բաբլա շէհրի , նէվլուա տիւմանն լէք գաբլը պուլունմադան խոր :

ՎիգօնԹիւն լանուսու վէ Ամարէնին գուբէխ , վէնան օրմանլընա մուվասըլէԹլէ , մուայէնն մահէլլաէ տուրտուգլարը զէման , լոր պաշը գար տանէլէրի տիւշմէքտէ խոր :

Մ . ալ Գրուա֊Տիէօ , տուէլլօտան ուզագտա պուլունապիլմէք էչին , Ամարէնին արտապարնա օԹուրմուշ խոր :

Պունլարտան էվվէլ , Կրիզօլուն վէ շահիտլէրինին բաքիա օլմուշ օլտուգլարը էլի աԹը էակի պիր քիրա ապատաը , մահէլի մուայէնէ կէլմիշ օլուպ , պէքլէօլտու :

Էվվէլճէ տախ պէեան ԹԹմիշ օլտուղումուզ իւզրէ , գաբԹան Կրիզօլ՝ կիւզէլ պիր տէլիգանլը օլուպ , պուկիւզէլիկինի , քէնտիսի էչին վարիտաթ կէԹէրիր պիր տէրմաեէ մադամընտա տատ իտէր խոր էակ տէ , մէգքիւր տէրմաեէսինէ , էլք կիւնտէն պէրու խալէլ վադը օլմուշ խոր : Շէօյլէ քի , եիւզինէ վուրուլան Թօգաթլարըն գըրմըզըղը , մոր վէ տարը ըչինկլէրի Թահվիլ օլունմադըղ , մէրդուման սիմատը , էակֆ օլունաճադ պիր հալտէ պուլունտուեօրտու : – Պունտան պաշգա , քիբրիԹլէրի տէօքիւլմուշ օլտուղունտան , Թէքմիլէն գարանմաեան տալ կէօղիւնիւն էԹրաֆընտա տա , տէյիլմի էնլի պիր սիեահլըգ հասըլ օլմուշ խոր :

Հէր նէ գատար Կրիզօլ , տուրաԹընըն պիչիմնիգլիկինի կէչիրմէք իւզրէ , իճատ խոէն ԹէրԹիխ վէ Թէտաւիխի իճրա ԹԹմիշ խոր խոէտէ , մուվաֆֆագ օլմամըշ խոր :

Տուէլօնուն մուգատտէմամը քէք չարուգ իճրա օլունտու :

ԳարԹանըն շահիտլէրի , Մ . ալ Կրանլիէօնիւն կէԹէրմիշ

օլտուղու գելըճլարը գապու լիթիշլեր , վէ տուրուլացած ճահէլ գարարլաշարըլըլսպ , խասիլեր եէրլէրինտէ տուրտուդլարընտա , վիպծնէթ , տէրքեար օլան հայոե ֆուֆլէբ սէօսիկ էրտա լիթտի :

Կրիզօլուն , խաամինտէն ֆաեվդ օլտուղու , իլք միւսաոէմէտէ անլաշըլըլը : Պու խուտուտու Սան-Ռէմօ տէրք լիթտիկի կիպի , շահիտլերի տէ էդիթրապ ու էնտիշէ տույղուտու խաթիլա լիթտի :

Անճադ Սրման տը կրանլիէօ իլէ ժօրժ , Կրիզօլուն , Անարէեի էսիրկեմէքտէ օլտուղունու զանն իլէ , պիր տէրճէ միւթէրիհ օլտուլար : Պունլարըն պագըշընտան շուքիր չըգմագտա խտի :

— Պէապէլի պու տուէմ , գալպինտէ պիր բարշաճըդ տահա համիյեէթ տույղուտու օլտուղունտան , գուվվէթինի տուի խաթխոլ լիթմէք խաթէմէօր , վէ ճինաեէթ մէրթէպէտինէ կէլէճէք պիր ֆիլմուհաթը միւքեմմէլ գըլմագտան իճթինապ էյլէօր :

Ֆիլվադը Կրիզօլ , եալընըդ պիր կէօսթէրիշտէն խագտէթ օլմագ իւզրէ , շու տուէլլօ մուամէլէսինէ տէվամ իտիօրտու խէտէ , պունունլա պէրապէր հիսապը պիր թարզտա վէ ղաեէթ խաֆիֆլիքլէ սելահընը գուլլանմագտա խտի :

Մէրգումուն տուրաթընտաքի թէրալիվէթէտրիճէն ղայիլ օլմագտա օլուպ , հիտտէթի խաթխզաեա թահվիլ օլունմագտա , վէ սիեահ պըճըգլարըյլա բարլագ տիշլէրինի կէօսթէրէրէք , թէպէսիւմ լիթմէքտէ խտի : Հալ պու քի , Անարէ , տուէլլօնուն խալթխտաընտա տաքին պիր հալտէ զանն օլունմագտա իքէն , խաամինէն խաթխզաքեարի թաավիրինի կէօրտուքճէ , ոօղուգ գանլըլըղընը ղայպ իլէտմէքտէ խտի :

Մէրգում , այնի վագըճտա հէմ եօրկունլուգ , հէմ տէ տապըրըղլըգ հիտա խտիեօրտու :

Պիտէն պիրէ կրնդօլ, շէօյլէ սէօյլէտի.

—Էյ տէլիգանլը միւսիւ, պաիսպա շունա պուննա սիլէ աշղ իմմէքտէ էլէկրինիզ գուվվէթլի խէյտէ, տուէլլօնա կէլինճէ, կէվշէմէքտէ տիր... Մատէմքի սիլահ խաթիմնատէ մէհարէթինիզ եօգ խէ, պարի քէնտինիզի գուլլանմաեը էօյրէնին... Պիլիմիհինիզ ալ, օթուզ տագըպատան պէրու պէլքի սիզի ալթը տէֆա էօլտիւրէպիլիր խոմ, էկէր միւրաատ իթմէ խոմ...

Անտրէ.—Միւսիւ, պու կիպի խաթիհզալարը պէրթարաֆ խոին տէ, էլինիզտէն կէլէնի եաբըն:

Կրնդօլ.—Անճէլէ խոէճէք սէպէհիմիզ եօգ տուր... հէնուզ վադթըմըզ վար տըր. զաթէն հավատա սօղուգ օլտուղունատան, շիմտիլիք քէնտիմի պու տուրքէթլէ ըսբնաըլըեօրում:

Անտրէ.—(Հիտտէթի արթարատ, քէնտի քէնտիեէ.) Ա՛հ, էկէրչի շու հայլազա լաեըգըը պիր տէրս վիրէպիլմէխ խոմ...

Պէօյլէճէ Անտրէ, պայրէթինի արթըտարագ, գըլըճընը, խաամինին կէօքսիւնէ սաբլատպա չալըշմագատա խոի, վէ նիհաեէթ, գօլունուն պիր թարաֆընա մէյէուսանէ պիր տարպէ էնտիրմէկէ մուվաֆֆագ օլտու:

Կրնդօլ, պիրտէն պիրէ քէնտինտէն չըդարագ,

—Մախաբալըդ վադթը կէչտի. տիդգաթ խոին տէլիգանլը, վէ իլէրուտէ խոճէկինիզ տուէլաօտա, սիզէ վիրէճէկիմ տէրսի խաթըրլաեըն, տէյի պէեան էյլէտի:

Պու տուրքէթլէ Կրնդօլ, պիր համլատա գըլըճընը, Անտրէնին կէօքսիւնիւն տալ թարաֆընատան սաբլաեըպ, ուժուղունուն ալթընտա, տիկէր թարաֆտան տէշարը չըդարատը, վէ Անտրէ, քէնտի քէնտիեէ, «Ժէ՛րմէն, ուզրունուզա էօմրիւմիւ ֆէտա խոխեօրում» տիեէրէք, դարըն իւզէրինէ տիւշէճէք իքէն, վիգօնթ իլէ ժօրժ եէթինշիպ թուքտուլար, վէ գաբթան, դանը գըլըճըյլա սէլամընը վէրիպ,

— Մխսախլէր, նաւմսալու պէր սաէմ կնոյն հարէքէթ լիմիդ օլսաղսաս էլայիթիդ չահսաէթ խոհճէքսինիլ, սէտի, վէ քիմսէ քէնսախինէ ճէվապ վիրմէսինիլմիսէն, նրի՝ ղօլ, չահիսէրինէ խիթսապէն, «կոռէմ» սիներէք, թալթսաղսա շարգսաղը կիներսի, վէ խէյլ պիրսիդէք, քէնսիլէրինէ պէքլէնէն սրսպսա ողրու կիմսինէր:

Մ. ար Գրաս-Տիէօ, Ընսրէ ար Սան-Ֆէռմոն սրսպսալսինա օֆսուրմուշ օլսաղ, պիր ալ ացղսաս պուլսունսաղ, թաղիսիմկիլէ վուզուդ հալի խսէրգէլմա թէճհիլ խոհմէմիշ խոխ:

Եւ գաւար քի, ուզսուն պիր միսսիոներէն ողրս, Ընսրէքինէն եէրէ սիւշսիւկիսնիւ կէօրմիւշ, վէ ապս սիւշիւէն, անըն ադըր սուրէթսէ եաղսալանմըշ օլսաղսունսաղ սէրք խոհրէք, սիւչարը սէհղէթ վէ խղֆէրսապ օլմսաթա պաշլսամըշ խոխ, չիւնքի Սան-Ֆէռմոն վէֆսաթը, անըն խզֆէրինսէ եաբըլմըշ օլան պիր չօզ բլանլարը պօղաճադընսան, պարօնսուն՝ մէրդսումսուն եաշամսադըգսա իհթիւաճը չէսիսի պուլսունմադսա խոխ:

Իմոխ, կրիզօլ վէ չահիսէրի, քէնսի եանըգսա կէլսիքսէրինէ, պարօն, պիր գաչ սաղմ գաւար իլէրլէհիպ, կրսիզօլա խոհմսադէն, սուէլօնսուն նէթիճէսինի ողսուսղսունսաս, գաբթան,

— Մէզ պանա պիր գըլըճ սարպէսինէն պէսէլինի վէրմիշ խոհնիղ, պէն սէ վաղրմը իճրա իմսիսիմ. չիմսի սիզէ հիչ պիր շէյ պօղճու սէյլիմ. իմոխ Ալլահա բամադրսադ, սէտի:

Պարօն. – Յադաթ օ սէլֆաղրսը սադընաճադըղրը վաս իմիշ խոհնիղ. վաղրնըզը թուխսուն՞ղ մու:

Կրիզօլ. – Էվէթ, վաղրմը թուխսում, չիւնքի օն սահնիեէսէ գըլըճըմը քէնսախինէ սաբլսահսալիէրքէն, սուէլօնսուղ օն սադըգա սէվսամ իմոխ:

Պարօն. – Նի՞չին եէրէ սիւշսիւ:

Արիոլ. – Ձեռքի պէտիմ մը-բառերս գարշը օլարակ, քեզնակ քէնարխինի գէմբցրնա ատլատալ:

Պարոն. – Ձէլի հատը ծա խառճատալմ մը, թէհլիւքէլի մի ատը:

Արիոլ. – Պէլմէմ, օրտը պոյա ատխա ատ չէյ ատը: Պէն ատա նշան էլէկտրիկի եղած ատրտա չըղատօրտամ: Պէօյէ արտաստրա, ինսան քէնակ քէնարխինէ հաքիմ օլատկնը մի:

Պարոն. – Գո՛րմէ ատ, սիղ պէնի պահատը տուբէմատ ալատմատընըզ:

Արիոլ, ատատքնը եէրէ վուրտա, թէհհարեաւէր ալը հալ էյէ,

— Պիւխօրմուսունուզ. նիհաեէթ պէնի հիտաէթ էնտիխօրտունուզ: – Եօղաա քէնակ հիտայքնըզդա օլարակ տուէլօ էթմէք ֆիլբրինակ մի ատրանտօրտունուզ: Էկէրչի մէրամչնըզ պա խէ, շահիտէրինիզի կէօնտէրին, իճապնա պահատըմ: – Համո օլսուն, խոտաէթ էմթուխիմ մահէլի ալտրտաչնէզ... անճադ չհամուխնէ պէնի բահամ պըրտադըն... կինճէնիզ խայը օլսուն:

Պահէհա Արիոլ, էյի ըչֆիզէյէ պէրատէր մադրտանէ պիր նէֆէս ատլադ վուրմէսընատէ, ատատէյրնատա դանը պիր քէօրթ հատը օյնադտա, վէ ճէրրահ խէ, չամուրտուն իչինատէ տուզ չէօփմիւշ օլան վէ Անատոլնին ճիամինէ թուքմադտա պուլունան իհմիէթսիզ բիր,

— Մխա՛խ վիզօնէթ, դանն խոէրիմ քի, պու պիչարէ տէվիզանլընըն եաշամտարնա իւմիտ դալմատըզ տըր, տիմէքտէ խոէ խոէ:

Վիզօնէթ. – Ա՛հ, պու պէվալընըն ալէնիմ իչին էօմ-

ըսնու ձէտա իմ տուկնեն տուշնտուքճէ , տդըմա գիւան հեմեօր . պու հայ՝ ալէն տալա թէտէմ իմ մէնէճէք տր , տէտի :

44

Հէր քէս պիտր քի , թէաթրոլորն չըդըշը գէճանըա- ըսնուա , խալդ տուշտուա ալէքսէիա , տդըշտայդըմդ շա- տէսի օլան օտունճուտու տդըշտար , գէ գէնա պէր ըօղ խցրա իմ մէշ օլանըտը տահի մուտահէդէ խտէր :

Պատըտար տա տիկէր մտտէօտէ , ետան պէշնճի սը- նըգիտան պուտունան օտունճու դըմտըրընը գօմատուդ , գէ պատնըտը թաղթից , ոչ գօմթուդըտընը թտատիմ նէդ- ժէ , ճ՛էք , գէ ետհօտ տատթա թուրքուտան պուտահտահտու օ- թտրթիտդ խտդէ թէաթրօ գատուտընտուա տուտրուտըտ :

Շէօղէ քի , գըշըն , ետրը կինճ տուտարընտուա , Խարհա- տէ , ժէտէտա Մօնտարէի պուտնըտընը գէտ ձէնա պէր թէ- թօնուն բնշկուտնդընա կիսուէճէք օշտա , պէր թտատմ պէղ- տէտէկին՝ ետաղ օտանըտը գուտահտընը գ՛ուտատընդ չէկիսկիմ , գէ տնդուկ կէօղէկինէ գատար էնտուկիմ , գէ պատնըտը կէօղէկինէ ճէտղուշ գէ պիկատատընը տատրա- ընտուա թտուրքուտդուշ օտատդ , կէօղէկինէ տէք տէք տէօրթ թտատճա տէք էտ , էնկինէ պօնուտա կէղինտատէկէ կէօ- տիտ :

Պու տուրէմ է , Ասրատի նամ ըուտկուտաթ ըն էտ տէճա- խցրա օտունճատրնուտան պօնրա , ետան ետրը կինճ տու- տատընուտա , տէքիզ օն քիշի , պուտվար Սէն-Մ ատրթէնուէ , թէաթրօ

*օձուձաուլարքնըն տիշարը չըպմալարքնը գօլամադատա ի-
տլէլ :*

*Պեռեւուք ալը չալա տարըմըշ, վէ պաշքնը մալլը գա-
նէլա լէկ էօրթմուշ օլան վէնճ ալը գըղ , արգասարնատան
թադրնպա աղթմըշ եաշընտա , ուզուն պօյրա վէ գայիք ալը
գաարը կէլսիկի հալտէ , թէաթրօ օձուձաուլարքնըն տա-
յլէսի գաբուատնատա կէօրմնատու : Մէրդումէ գաարքնըն
էլինատէ քիւչիւք ալը բաբէթ պուլմնմադատա իտի :*

*Պու լէկ գաարքնըլար , շու եօլտա կէօրիւշմէքտէ իտի-
լէր :*

Ինթիհար գաարը . – Նէ՛ գէնա հալա :

*Գըզ . – Էվվէթ , թէյզէ , գանն իտէրիմ քի գար եա-
ղաճապ ալը : Իմոն չաբուգ խանէմիզէ ավուէթ իտէլիմ :*

Պու կէնճ գըզ, Յինա Գլիւէ իտի :

Մէրդումէլէր , օթուղ պէշ գըրգ աղամ գաար գաթը մէսաճէ ինթիհշլէր լքէն , թէաթրօ ճիվարլարքնատա պէքլէյէն էշխատան լուչու , պուռնարքն արգասարնատան կինթմէկէ պաշլատըլար :

*Պու ատէմլէրին պիրի՝ Օզթավ կավար , տիկէրի՝ մալի կէօզէլ-քիւ ատէմ , վէ իւչիւնճիւսիւ՝ վ.ան Ս.րթօճուն խրլ-
մէքտարը իտի :*

Պու իւչ քինէէ տէ , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , տա Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի , այնի ֆաարացիա վէ ինթիհսիլ ճի , ճի Յայրի՞ գի ալ ատաշլատըղ կինթմէկտէ օլատուղունա կինի :

*Ճէօյլէ քի , տաւի կէօզէլ-քիւ ատէմ , ֆիլիւրատպճա
պէր Յալ ատ կէօրմնէմէք , ատրմալարքնը ադըրլամթատը :*

Օզթավ կավար , պիկատա էապմադ խադրէ պիրատէն պիրէ տուրատ :

Պլատէս խրդմէլթէատ , ատրմալարքնը չատուդլամթատ , խրդ գաարքնատըն խէրխինէ կէշտի :

Տ[ննա Պ[ւե վէ թէյզէա, օ ճիվաըլատաա վադը լանգըլ նամ ասգատա կէրտէքլէրմնտէ, կէօղլուքլու շախա՝ պունլատաան եվիկիրմի ատըմ; վէ Օգթամ կէօղլուքլու ատէմ տէն քէզալնք ան ատըմ ուզադտա պուլունմադտա խոխլէր։

Կիճէնէն տուտուդու վէ ասգատըն եալընըզլըղը, պունլարըն ատըմլարը ախտաըրնա դատա ալիր հալ քէսպ էթտիրմէքտէ խոխ։

Կէնճ գըզ, էլի լուշ տէֆա արդաըրնա տէօնիւպ,

— Թէյզէ, զալնտա արդամըզտան ատէմ կէլիեօր, տէտի։

Գատըն. — Վէլէվ էօյլէ օլսա, պիզէ նէ՞ եարտաալիէր։ Քէր. խըրտըլատըը թահրիք խոխպիլէճէք գատար իւզէրիմիզտէ պիր չէյիմիզ եօք տուր։ — Գը՛զըմ, զանն խոէրիմ քի գօրդուեօրսուն։

Գըզ. — Էվվէթ, թէյզէ, պիր ազ, հաթթա զիեատէ ալյէ գօրդուեօրսում... Իչթէ, պիր զապթիեէ կէլիեօր, չաղըրաեը՛մ մը։

Գատըն. — Անմադըդ լաղըմ տէյիլ ատր. չաղըրըպ ատա նէ՞ եարտաճադալըն։ Զանն խոէրտին քի Բարիստէ գատըրնըարըն ատգատընտան կիլոմէթրէք մէճմո՛ւմա տուր... վադթիյլէ պէնիմտէ արդամտան կէլէնլէր օլմուշ տուր։ — Գատըրնըարըն, քէնտի արդատարընտան պիր թադըմ էրքէլէրի ճէլպ էթմէլէրէ, քէնտիլէրի իչին թէզահխուր ատճէք պիր սէպէպ ատր։ — Ետ ատա վարքի, չիրքին գատրնըատա ատիք օլան պուլունմադ։ — Ինտի, գը՛զըմ, պու հալէ ալըշմադըդըն լաղըմ ատր։ — Արդամըդ սըրա կէլէնլէր՝ գա՞չ քիշի տիրլէր։

Գըզ. — Նէքի քիշի տիրլէր, թէյզէ։

Գատըն. — Պիրլիքտէ՞ մի կէլիեօրլար։

Գըզ. — Խա՛յր, այրը այրը։

Գատըն. — Ցիմէք լուշ քիշի տիրլէր։

Գըզ. — Նէ՞տէն։

Գաղթն. – Անոգեպարծնաս ուղուն ճիղմէնէն օլարագ էօճաէն կնտէն խղմէթքեաց առախ ալեգի գօլաեօր, վէ պուննան գօլաամադաս, ալեւխութ ալը գաթ ըն հետապընա օլմադ ալը, – Պէն էօյլէ օլաուղունու անկատրմ, վէ ալը ազատան սէն առախ անկաեաճադաըն, չինքի մէղդում, պիղիմ, տաղա եահօտ ասկ սաթարղըմըղա, եահօտ տօստօղրու կնթատիճիմիղէ թէէմին օլմադան էվվէլ, շուպհէսիզ Մարէ ասգատընա տէօնմէեէճէք տիր։ Գըղըմ, պէնիմ կէօղիւմ, Ս.մէրիզալըարըն կէօղու կիպի քէսակին տիր։

Մէղպուրէ, պու խուսուսատա եանըլմաեօրսու, վէ վուդուաթ՝ քէշիինի թատիգ իմէտ։

Ինհաեէթ թէյդէ վէ եէկէն, Մարէ-Մէն-Մարմէն ասդաղնատա ուղուն վէ պիշիմիղ ալը խանէնին գաբուատունա վատը օլուպ, քէնտ չօղ քէլմէյէրինաէն ասնըա, չիւրհէսիզ ուեուտուշ օլան գաբուեու գաբուեու աչը։

Մէրգումէյէրին արդատընան գաբու գաբանընճա, կէօղէլիւքթու շախա, Փիլիպուսուղա հալիյէ եօլունա տէվամ, Գադամի կէյէրքէն էվվէլ նիւմէրօտունա ադգատը իմէտ, վէ պու նիւմէրօեու խաթընտատա ատգատը։

Օգիտալ տախ, այնէ ճուամէյէն խցրա իմէտ, վէ պօշ ալը արատանընն օրատան ճիւտը իմէտ օրատուգունու պիլմուշահէտ, արատագընը չատընտը, վէ պու արատատա խաթըտէն, քէնտինին Գօմատիճէն ասնդատընա կէօմէմէինին էյի նյէէտ։

Ինչ չօղ Համիմատատան պէրու, նըր ատճա օլարագ, Օգիտալ, քէնտ խաղէտընտէ եամճատըա կիմէտէ խտէ։

Կէօղէլիւքթու ատէմ, եաղնըտան կէչէմէյէտ օլան ատատաղատա պատա ատատճադ խըպճ տուրու, վէ ուֆաշ ալը տէվ խտէ, պատէհու, խըղմէթքեաց օլան չախարճ տախ տէօմտէմէինէ թէէմին օլուճա, քէնտինէ ադատճ նյէէտ, վէ գայէթ եամաշ Հէբրիտատիկնտէն, խըղմէթքեաց, ատգատընան եէմէշտ, վէ եան պէ եան ատատընադատա-

ըլնաւն ալ խոթիցնատէ , խըզմէթ-քեաթա խնիթատէն ,

— Մխա՛ւ, ախպէ նքի չինցիր սէօվիւմ վար ալը, տէտի։

Խըզմէթ-քեաթ , թահդիրամիդ ալիր թ ատրըտա պաշտան ատատա գատար կէօղլիւ-քիւն շախաը թ էճէատիւտէ ,

—Մխա՛ւ , եօրտնուզա տէկամ խոսէն , պէն ախպ թա-նըմտեօրտամ , տէտի ։

Կէօղլիւ-քիւն շախա . – Պէն ախպ թ ատեըեօրտամ . ախը Մ. վան Ամթօցան խոսնէտի ատէմլէրինտէն տէյի՛ լմխոնիդ ։

Խըզմէթ-քեաթ . – (Խոթխնդա նէյ.) Էյ ասնրա՞ ։

Կէօղլիւ-քիւն տէտ . – Գա՛ կիճէ ախպ պուրատա թէ-սատէք իմ տանիմիմէ մէյնուն օղտամ , նաքին պէն սայիրէ-րին էյլէրինէ միսատախէյէ իմ մէմ ։

Խըզմէթ-քեաթ . – Չէյլէ խոչ , նի՛չին պէնի եօրտամտան ալըդօյտունուդ ։

Կէօղլիւ-քիւն շախա , ճէալնտէն էվվէլա նէուզէր — պէտէլինտէ իչի ախքէ , վէ սօնրա պիր գարթ չըգարըդ ,

—Ես ճիւզի ախքէ նյէ պէնիմ աշգըմա պատէնուշ նիթմէնիդի , վէ պու գարթը էճէնտինիդէ թէալիմ էյլէմէ-նիդի ըէճա նիթմէք իւզրէ , ախդ եօրտնուզտան ալըդօյ-տամ , տէյի պէնան նիթտի ։

Խըզմէթ-քեաթ . – Գարթ քիմի՞ն տիր ։

Կէօղլիւ-քիւն շախա . – Թանըտըդը պիր քիմսէյնին տիր ։

էճէնտինիդ գարթը կէօրտիւկիւնտէ խոթըդըտաճատ տըր։

Խըզմէթ-քեաթ . – Տիւեճէկինիդ հէր պու գատա՞ր մը։

Կէօղլիւ-քիւն շախա . –Խա՛յր , կէօրիւեօրտունուդա՛ , պու խոստատա ախդին իչին թէհլիքէ եօզ տուր ։ Հաթթա շու-նու տախ էլավէթէն պէնան խոէպիլերիմ քի , պու խըզ-մէթ նյգա նիթտիկինիդէ , պաշգաճա ախդ պիր միւքեա-ֆաթ տախ վիրիլէճէք տիր ։

Խըզմէթ-քեաթ . – Թէք ալէտ վէրին , արզունուդու իճ-րա խոէպիլերիմ ։

Կէօղլիւ-քիւն շախա . – Ալլա՛ն , օն ֆրանգ էլէ սէօյլէտի-

կամ գարմը վէրիեօրատ։ Գու գարմ, եալընըզ կՓէնաե-նէպ իչին տիր։ Սապըն ճատմուատալէ Տէժ ատուէն կէօրմէմէյին, վիրա ճուհմամ տիր։

Խըզմէթ-քեար. – Անատուր։

Մէրտուման շահատար ատ ակօղլէրի ակօյնէեէրէք ատըրտըլար, վէ կէօղլու-ջիւ շահ, էլէրինի օմուշատրատ, օրատան էրադլանտըրընտա, խըզմէթ-քեար, ամէր կադ ըշըղընա եադլաշտրատ, մէճհուլ շահատըն վիրտիկի գարմ կուդէրինէ ամէճը նադար կէլէտի։

Գու գարմ, բարեւատ վէ զաեէթ գալըն վէ օթուղ ակնե էվվէլճէ ճատ տուտուրնուզ, քէնտըզ եալատըգը ճուգաւանան խայլի պիւեիւ-բիւքճուէ խոտ։

Գու գարմըն կուդէրի շու տուրքմատէ եադըլմըշ խոտ.

ՏՈՒԼ ՄԱՏԱՄ ՏԸ ՍԷՆ-ԱՆԿՕ

ԹԷՋԷՎԻՒՃԱԹ ԽՈՒՍՈՒՍԻԷՆԹ

Էվէննամէե չաեէսթէ օլան վէ պէրճէնճի սընըֆտան պուլուն-նան քիւնէէրին ճուքէմմէլ ատը Փէհրուսթէ. – Պէր ամէօնատան ակշ ամէօնա գատար ակրմէթէր վէ ճէհէննէմ. – Ալէ ազատատար օլանլարըն հէքիմլէրի վէ մուգաւէլաթ մուհարրիրլէրի տարիֆէ-թէյլէ թէտրիք վէ թէֆթիշ խոնմէյ թահգըգաթ. – Թէէմին օ-լունմուշ մէվգի վէ մէմուրիեէթլէր. – Ֆէվգէլատէ էճնէյէէթլէր. – Եիվէրտի ակնէլիք թէճրիւպէ իլէ քէշֆ խոնմէյ ճուվաֆֆա-գըյեէթ։

ԻՍԹԻԳԱՄՄԷԹ. – ՄԷՀԱՐՄԷԹ. – ՍԸՐ ՍԱԳԼԱՄԱԳԼԸԳ

Միսքեալէմէյէրէ մախսուս խուսուսի սայօճլար

Ի ՔՒ Ի ԳԱՃՈՒ

ՍՕՍԻ ՍՕԳՍԱՂԸ Ն°.

Խըզմէթ-քեար. – (Պալէտաէ-քի ճիւմլէլէրի օգուտուդ-ատան, վէ գարմը ճէպինէ գօյատուգատան սօնրա.) Զանն ի-

աչքիս մէջ անպատշաճ, թէ հնձելուցդ առ գարին վաստակ վերցնելիս. գալիս մնաս առ գառնը թաղար :

Մակն կէօղլուքցիու շախա, պուլվարա մուտ տալէթցի, առ թարագա առթը, վէ Բօրթ-Սէն-Մարթէն թէամթօատ եւ եադընդան առթու : Մէրդում, առրեթա շալար բալթօատու կիսէնում կիսի, եիկիրմի ակշ օթուդ առում ապատնատ էնիլնէ պօեուռնա օղաշարատ, եարըմ առաթ գառար ակշէլիմիշ էգէն, նինահէթ սուրաթը առում սէտ իշխէտ, վէ միտարէալը ալր հառմնալ, օղուէարատ կէվա,

— Ա՛հ, միւսիւ, պուլատաճմընըզ. վադաա սիզի խայլի պէգլէթում խսէ ոչ, գապահաթ ակնիմ ոչ յել առը : Գանա վերտիկինիզ եիւղ ոռեու նամուսուճա գապանմադ լարըմ օլտուղու կիսի, վաս լթիմիշ օլտուղունուղ տիկէր եիւղ ոռեու տախ գապանմադլըղըմ լարըմ խոխ, ոչ յէ՞լ ժի, ոչտո :

Կէօղլուքցիու շախա. — Նէ՞ եաթընըզ :

Համնալ. — Լուպիեաթ ըն ասնունա կէօսթէտիկինիզ առէմին արդասընատան կիթտիմ: Պու միւսիւ, պուլվարատա, քէնտի կիսի տիկէր միւսիւլէր իլէ ասնուզ կէօրիւշուիս, վէ պատէհու ալր արտապատա օթուրտում, պէնտէ արդասընատա օթուրտում, չըմէնտըֆէր կիսի Սէն-Միշել պուլվարընատա 127 նիւմէրօլու խանէեէ գատար կիթտիք : Օրատա, մէրդում արտապատան աշադը էնտիկինտէն, քէնտի քէնտիմէ «իգամէթկեաճը պուրատը օլմալը տըր» ոչ յի տէշհունտիմ :

Կէօղլուքցիու շախա. — Սօնրա՞ :

Համնալ. — Սօնրա պու միւսիւ ավտէթլէ, արտապատա օթուրտում. պէն ոչ էլինէ արդասընա օթուրտում, վէ սիւրտէթլէ, Սէն-Լատար ասգադընատա... Նիւմէրօտա գատար կիթտիք : Արտապացը, « գաբուեու աչըն » ոչ յի պադըրտը,

վէ արտաց էվէ վէրտինվինտէ, գարս արդատան գարձանը ... Վար ապ տահա ալէքսէյ, վէ էվէն ալթ դամիքնըն բէնզէրեէլէրի արդասպնտա ըշխդ եապըլտըգընը, վէ ժուռի. նման տէ բէնզէրէ էօնտունէ կէլտինվինի կէօրտիւմ, – Իմտի, խըզմէթիմի նյիթա իմմիշ, լէ ժուքտամիքըմը գադանմըշ օլտուդումտան, գօշտուպ պուրտա կէլտիմ, – Սէօյլէվին խըզմէթիմի հիւանի նյիթա իմմիշմիեմ:

Կէօղիւքլիւ շախա. – Էվվէթ:

Մուախխարէն կէօղիւքլիւ շախա, էլինէ ալը գուշըն գալէմ ալըպ, ճէպ տէֆթէրինինն ալը տահիֆէսինէ, Սէնէ ադար ասգարնտաքի խանէյնէն նէուէրտուն եապտը, վէ համմալա եիւզ տու վիրտիքտէն սօնրա, էլլէրինի եէնիտէն օվուշտուրտուդ, օրտան ուդադյանտը:

45

Գաբթան կրիզօլուն գըլըճըյլա Սնարէնին եարալանմասընտան սօնրա, հադըր պուլունան ճէրրահըն, մէղքիւր տէհլէթլի ճէրիհաեը մուայենէնէ լէ, վիդօնթ ար կրանլէօեէ,

— Մխախ վիդօնթ, զանն իտէրիմ քի, պու տէլիդանլընըն եաշամնարնա իւմիտ գալմամըշ ուր, տէմիշ, վէ Ֆիլիբ ար Գրուա-Տիէօ տէ, թամ պու սէօզլէրին իրատ օլունտուդու ղէման օրաեա վարըլ օլարադ, մէղքիւր շայեանը թէէատուֆ սէօզլէրի իշլիմիշ իտի: Իմտի, պարօն, պու սըրատա ֆէլսաֆա աղադ պիրլէ,

— Մխախ վիդօնթ, պուրաեա կէլմէք կիսի պիր տայ-

ղըըզըգաա պուլանաուզուման ասլաեը այիվընըզը բէ-
ճա խոէլիմ։ Մ. ու Սան-Րէմճնան ախշախուկիւնու կէօլ-
մէքէ, իզմիրտաղ վէ էնտոլշէմէ գարշը կէլէմէհաիմ, չիանքի
քէնահանէ բէհաէրանէ թէվէճճիւհիւմ վար ուլը, ահան։

Ծէրմէնին ղէլճի, ճէվապ վիրմէքսիզին պաշընը էյոտ։

Պարօն. – (Ձէրրահա խիթապէն.) Յիմէք ախր քի, ալ-
ուլզը ճէրինա մուխամթարալը ուլը։

Ձէրրահ. – Էվէլէթ, միւսիւ, մուխամթարալը, վէ մու-
լուկ ախր. պու պապատէ վիճաուէհայլէ գօրդուեօրում։

Պարօն. – Պու պիչարէ ահվալանլըեը գուրթարմադ ի-
չին, հէչ ախր թէշէհհիւսատէ պուլունմադ գապըլ ահյո՞լ
մի ախր։

Ձէրրահ. – Ոան ալարադ ադ ճիվէրինի թէնկիլիճէտէն
գուրթարմադա չալըշմադըտան զայըլ չարէկ ահլամէթ եօզ
տուր։ Էահճի խոէրիմ քի, պու չարէ՝ բէճ զայիճ ախր։

Ձէրրահ, պու ահօղլէրի ահօյլէեէրէք, Անատէնին կէօմ-
լէկի գօլունու պօյտան պօյա եըրթաը, վէ գօլունու պաղ
լէկ պաղլատըգտան սօնրա, տամարընը եարմատընտա, էվ-
վէլա տամլա պէ տամլա, վէ սօնրա չիտտէթլէ գան ադ-
մաեա պաշլատը, վէ պու տուրէթլէ մէճրուհուն միւշքիւլ
հալ ծէրհալ ալալըզը կիպի, ատոպալարընտաքի դը-
մըզը քէօրուք տախ քէհալտի։

Պիչարէ, ուզուն պիր ա՛հ էթտի խոէ տէ, կէօղլէրինի
աչամատը։

Վիզօնթ ու կրանլիէօ, ժօրժ Թրէժան վէ պարօն՝ իշ-
պու մուտամէլէյի ճէրրահիւէնին թէֆէրրուաթընա վէ նէ-
թիճէլէրինէ ատզդամ վէ իհթիմամը մախտուս լէկ պադ-
մադաա օլուպ, մուտամէլէյի մէղբուրէ խոթամ պուլունճա,
Անման ու կրանլիէօ,

— Էյ ընկ մէմուլ խոէրախինիզ, ահյի ախուալ էթտի։

Ձէրրահ. – Մխուխ վիզօնթ, պու պապատէ մէմուվիմ
աէն վիճաուէ մուվաֆֆադըյէթի հասըլ օլտու խոէ տէ,

չու արբաւա հիչ պիր նէթիճէյի գաթիւէ խթիհտալ օլու-նամատըղընատան, սիզէ թէհի լամիտ վիրամէք խթէմէմ:

Վիգօնթ. – Պուննալա պէրապէր, մէճրուհուն հալի, էվվէլինատէն լայ օլմալը սըր:

Ճէրրահ. – Օնա նէ՞ չիւպհէ: Շու գաւար քի, պու խիւնք տէվամ խաէպիլմէք էյնի, տուրկուն գան հասըլ օ-լարագ, գանըն էչէրտէն ադմասընը մէնն իթմէկի տիր: – Օլ վագըթ, մուխաթարա պիւտպիւթիւն կէչմէզ խաէ տէ, պիր տէրճէ օլսուն իւմիտ իթմէկէ սէպէպիմիզ օլապիլիր, Պու ճիւմլէ իլէ սօնրատան տահա պիր թագըմ միւշքիւ-լաթըն գուհուրա կէլմէսի տէ, իհթիմալտէն տիր:

Վիգօնթ. – Ճէննէի թըպագ՝ բէք չօգ շէյէ միւգթէտիր օլտուղունատան, սիզ տէ օ միւշքիւլաթըն չարէսինի պուլա-պիլիրսինիզ:

Ճէրրահ. – Ճէննէի թըպագ հէր նէ գաւար ճահտ իթ-աէ, եինէ Ալլահըն տէտիկի օլուր:

Վիգօնթ. – Մէճրուհումտուզուն նագիլ գալը միտիր:

Ճէրրահ. – Զանն իտէրիմ,

Վիգօնթ. – Ընդապա իլէ՞ միւ:

Ճէրրահ. – Խա՛յր. շիւպհէսիզ արտականըն գըմըլտանմասը գարտարլը սըր: – Պիր թէճիվէրէ, պիր եամաղ ենօրկան վէ իչի քիչի լազըմ սըր:

Ժօրժ. – Գու շէյլէրին ճիւմլէսի վէնատան նամ մահէլատէ պուլունապիլիր. իսմոի, պիչարէ Ընտրէնին արտագատնա օթուրտուպ, աէրիան կիտէր, վէ պու շէյլէրէ կէթիրիրիմ:

Գարօն. – Պէն տէ, միւսիւ վիգօնթ, էկէրչի միւտաւոմ իտէր իտէնիլ, ճէճրուհու, իւղէրինատ եամ ըրմագ իւղրէ մուվադգամէն պիր եամագ թէրթիտ իթմէք էյնի, սիզին լանտօնտուն շիլթէլէրինի կէթիրմէկէ կիտէրիմ:

Վիգօնթ. – Ինդայէթթէ միւտաւոմ իտէրիմ, վէ համ

թա, մուսխ պարօն, պու խուսուսու տիւշխունմէնիզտէն սօ-
լաթը սիզէ թէշէֆքէլու խտէրիմ։

ժօրժ Թրէժան, եարըմ սաաթ ածըրա, սօգապլարտա վուգու պուլան գազալարտա մուսապ օլանլարը խաաթա-խանէլէրէ կէօթուրմէկէ մախսուս պիր թէճկիրէեի հաւել օլան էքի գուվվէթլի էշհաս իլէ պէրլէնթէ ավտէթ էթտի։

Ան տէ, հալէա զայադըլ օլարագ, պու թէճկէրէ խա-զէրինէ եաթըրըլսը, վէ վիճուտի պիր պէզ իլէ մուհաֆա-զա խտիլտի։

Մ. տը կրանլիէօ, ժօրժ, պարօն վէ ճէրրահ՝ արտապա-եա օթուրմագ խտէմէեիպ, թէճկէրէնէն արգասընան եխուրիւմէկէ պաշլատըլար։

Պու թէճկէրէճիլէր, թէբէլէրինտէն եապան իրի պաշ-լը գարլարըն ալթընտա ահէսթէ ահէսթէ եխուրիւեէրէք, հաւիլ օլտուգլարը եխուքիւ սալլամագտան ֆէվգէլատէ սա-զընմագտա խտիլէր։

Ճրալըգ արագըգ, ճէրրահ, տուրուլմասընը էմր խտիպ, պէզէ գալտըրմագտա, վէ մէճրուհուն էլան նէֆէս ալըպ վէրտիկինի թահգըգ լյլէմէքտէ խտի։

Վէնան օրմանընտան Պուլօնէը սօգաղընտաքի քիւ-չիւք օթէլէ գատար կիթմէք իւզրէ իքի սաաթ եօլ եխուրիւնտու։

Եօլ եխուրիւնմէսի, Անտրէնին ահվալը սըհհիեէսինի աղըրլաշտըրմըշ օրմատըղընտան, կէօզլէրինի աչմագտան եապագտան ճէրրահ, վագաա լյէրտէն զան ագմասընտան հաւըշ օլան մուվաթտարանըն սայէսի սավուշմուշ օլտուղունու զանն իթ-

ուխտին պէտք էր իսէ ոչ , պատնէշ պէրատէր ճէ-
լինդըն հէր հալտէ չիտուէթ քէտ իտէցէկինէ պինաէն ,
աքթամա զուհուր իտէցէին , վէ զամէն էէք չօզ գանը թէ-
լէֆ օլմուշ օլմազլէ , գիւտուէցէ քէտալ գառաֆ ինթիմիշ օլան
կէնճ մարքինին , ատս ալթմանըն էլք նէօպէթլէրինէ գար-
շը գօհամախեարտագ թէալիմի լուհ էլէհէցէկի չիսպհեակ
աէյլի՞լ մի իտի ,

Պու թէհտիտամիզ սիւալ , վէ ճէրրահըն օլ պաղոէ-
քի աշկեար էնտիշէսի , վիրօնթ տը Կրանլիէօվիս , ժօրժ
Թրէժանը վէ պարօնտ թաղտաթելլէ միւթմէյին իտէմէղ
իտիլէր ։

Աբման , ատապահլաեբն իտանէօմնի թէրք ինթուկի զե-
ման , գէվճէսի ժէրմէնի էղլիւրատ վէ էնտիշէ իչինտէ պը-
րադմըշ օլսա , պինապէրին մէրզուամէհ իտապեր կէօթիւ-
մէք մէճպուրիէթինտէ իտուվինտէն , մէճրուհուն եաթաղը
եանըննան պէր տադըգա պիլէ այրըլմայաճաղընը ճէրրահա
թէնապհ , վէ ջէնտոխունի պէր իչի սաաթա գառար ալտէթ
իտէցէկինի ինֆատէ իլէ , Սէնթ-Օնօրէ ֆօպուրկոնա ատո-
րու եօլա չըգատը ։

Ժէրմէն , մի ատէթի էօմլիւնտէ իչք ատճա օլարագ ,
մինթաը օլան թաուէթինին տարմադուտա էլի իչերի վար-
մատը իտի ։

Ճէօյլէ.քի ուղուն , ատը վէ կիւղել ատշտարընը , պէյլե-
մէսի սաաթտա իչ թաատ , էօրէր վէ թէրթիխա իտէրքէն ,
օ կիւնու , գամէն էլք կիւցինին պէր իտայի զէմանընը ու-
գատուդուդա կէչիմի օլատու Հալտէ , ատաղընդը օլան
ատշտը , պատա թաատագընդն ատիշերի ալթընատա ատա-
մատատագ , ատատգընը իտէրինէ ատագընդը իտի ։

Ճանօ մէտատքատլէ ճանատ էլ նատ էլ կիւղել գէ-
գան մի ճէվճէսի ղէտ ղէտ , Ճանօ ղուշ գիպի գատը-

պաղը , բէ՛ք չօգ փէրէ պաշընին՝ կէօքախ իւղէրինէ տուշ-
մուշճէսինէ մէյնի պուրուշմուշ, վէ էլախէսինին իւղէրին-
տէ՛ն տանիմ էլալտուան, գըրմըզը եանադէլարը պիւսպիւ-
թիւն աղարմըշ, վէ կէօղէրինին էթրաֆը տախ մօրարմըշ
իտի :

Իւշ տէՔա , էվին տուֆրաճըսը կէլիպ ,

— Մատամ գօնԹէս , Թատամ հադըր ապը , տէտիկի
հալտէ , մէղպուրէ , Թատամ օտասընա տեւադ պիրէ պաս-
մամըշ իտի :

Պու արադըդ խըզմէԹ-գետարլար ,

— Մխսիս պու տապահ էրքէն տիշարը չըդաբ , վէ
օնատան պէրու ավտէթ իմմէտի : — Մատամ խէ , տիվանէ
կիպի տօլաշըեօր , վէ Թատամընը իմմէտի պիրէ ունուտուեօր :
ՄուԹլաԹա պիր հալ վադը օլմուշ օլմալը տըր , տիմէքտէ
իտիլէր :

Էօյլէտէն իւշ սաաԹ սօնրա , արապա գարուսու աչը-
լարադ , Ամանը տը կրանլիէօնիւն լանտօ արապասը , գա-
բունուն էօնիւնտէ տուրտու :

Ժէրմէն , զէվճինէ տալօնտա պէգլէմէէրէք , պիղպաԹ
անըն խԹիղպալինէ կիԹտի , վէ հավլուտէ գարշըլաեարադ ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իմտի :

Մ. տը կրանլիէօ , քէլաման աղադ պիրլէ ,

— Ադիզէմ , պիլիրսինիզ քի , էն հադդը տավալարը
իմԹիղամ իտէնլէր , բէ՛ք չօդ տէՔա պախմԹիեադ օլմամաղ-
լար , տէտի :

Ժէրմէն , ԹարիՔ օլունմադ պիր տէհշէԹլէ աչըլմըշ օ-
լան կէօղլէրինի, Ամանըն իւղէրինէ աՔՔ խտէրէք ,

— Տիմէք տիր քի , Մ. տը Սան-Րէմօ . . . տէյի բէբէ-
լէտի :

Վիկտոր . — Եարադանադը :

Ժէրմէն . — Մուխադ ադադըցա՞մը :

Վիկտոր . — Իվվէթ :

ԺԷՐՄԷՆ . – Էօլմէք թէհլիքէսի վա՛ր մը սըր :

ՎԻԳՕՆԹ . – Պու սիւսալէ ճէվապ վիրմէկէ ճէսարէթի ւ-տէմէմ՛:

ԺԷՐՄԷՆ . – Նի՞չին :

ՎԻԳՕՆԹ . – Զիւնքի ալը ապ էվվէլ եանըննա այրըլ-ըղըմտա , ճէրրահ , պիւսպիւթիւն դաթը իւմիտ ըթմէ-մէքլէ պէրապէր , ապ իւմիտ կէօսթէրմէքտուէ իտի :

ԺԷՐՄԷՆԻՆ ԼԷՀՃԷսի, դաթէն ալը տէրճէ սօլմուշ ի-քէն, պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ , պիւթիւն պիւթիւն սօ-լտու , վէ քէնտի քէնտինէ պիր ճահտ իտէրէք ,

— Տօ՛մթում , պէնիմլէ պէրապէր կէլին , վէ հիչ պիր շէյի կիզլէմէեէրէք , հէր շէյի օլտուղու կիպի հէ-քեաեէ իտին , տէյի պէեան ԼՍԼԷտի :

Մ. ը-ր կրանլիէօ , կէնճ գադըն իլէ սալօնա կիտիպ , անըն իսթէտիկի հէքեաեէեի նագլ էթտի .

— Կէօրիւեօրսունուզա՛, դըզըմ , չիւպհէսիզ Ա-նարէ ը-ր Սան-Ռէմօ՝ էմլի պասիրէթ խիլաֆընտա վադը օլան հարէքէթինէ պէտէլ էօմրիւնիւ ֆէտա իտէճէք տիր : Ճա-դաթ քէնտի համիյեէթի վէ ճէնապընը պու սուրէթլէ խա-պաթ Ա-ԼԷՄԻՇ տիր : Հէնուզ պաչլաեան օլ կիւզէլ էօմրիւ , սինին թըֆըլիեէթինտէ խիթամ պուլտուղու հալտէ , պու-նուն սէպէպի պէն օլմուշ օլաճաղըմ , լաքին պու պապատ պէնիմ տէ պիր սուչում էօզ տուր : – Պուննուն-լա պէրա-պէր շու ը-ր-ըտտա նէ՛ դաւար քէսէր ու էլէմ Ի-ՉԻՆՏԷ օ-տուղումու մուհաքէմէ իտէպիլիրսինիզ :

ԺԷՐՄԷՆ . – (Պաչընը էեէրէք վէ մահզունիեէթի պախշ պիր սէտա իլէ .) Անլաեօրում , տօմթում :

ՎԻԳՕՆԹ . – Պէն օ տէլիգանլըըը հէնուզ թանըմըշ , վէ իլք տէֆա էմմիզատէմ թրէժանըն խանէսինտէ կէօրուշ իտիմ : Էլպէթթէ սիղին տէ պու խուսուս խաթըրընըզտա օլմազ կէրէք տիր : – Կուզէլ վէ քիպարըզատէ պիր տէլի-գանը օլտուղունու , զանն իտէրիմ քի սիզէ սէօյլէմիշ ի-

ուխ, ֆաղաքի օ ապշուսուան քէնտիսէնի ունուԹուշ խուխ, վէ շուտուխ խաէ, ալիշարէ էօլմէք, հէյատ ալէնիսմ ուղրուսմա ֆէտան նէֆս լմԹմէք հալմնուէ պուլունտուղու հալուէ, քէնտիսէնի ուխունէ ապայնա Թանըմըշ օլտուղումու, վէ հէր վաղԹ սէվմիշ խուտկնի զանն խոխեօրում։ – Ժէ՛րմէն, պուրտանըր սա անկաեօ՛րմնուատնուզ։

Ժէրմէն. – ՆվվէԹ, անկաեօրում։

ՎիկօնԹ. – Իսուն, ապկոէյմ, անըն նէզատնէ կնԹմէքլնկնմ լաղըմ ատը։

Ժէրմէն. – ՆվվէԹ... կնտէն... լաքին օտաոա ուղուն վուատէ՛Թ մի զալաճադաքնըզ։

ՎիկօնԹ. – Խա՛յր. եադընտոա, ապզէ խատէրըէր կէԹիրմէք խուղրէ ատատէԹ խոէճէնէմ. իսուն, ապկոէյմ, ճէատ օլուն, զնտա կէՀԹիրէճէկմ խատէրըէրին խաեըըը օլմնուաճաղընը, ապկոէյմ նէ՛ կնտի պէր տուչղու պանա հէտա կնԹատէԹնուատէ չէքնուատ Թէզնէն վէ ԹէրԹիպ խոկմուշ օլան օտաեա չէքկնտի։

Ժէրմէն, մէզքնւր օտաոա, եինէրմի պէնէ էվվէլ, մատամ ու Բանոտալըն ճան վնրմէք հալինատ պուլունտուղու զէման, ոօտոագլարընը խզէրինէ վաղ նյլէմկի օլտուղու, վէ Անման ու կրանկնճնկուն՝ զնդըյմէԹ պէր պէրկնուզար մատամնտա մուհաճատա նյլէտնկն սնեա պէր ԹախԹա խուզէրինէ մընալը տէմիրտէն պէր խաչըն գատշըընտա տնկ չէօքտու, վէ չու տուտաըը նէՀտի.

— Եա՛ Բապա, պէն քի խայրնսահ վէ տոկ պէր Ան-

լահտլեն , ալոր իմիխտարլեն վուտաֆտատլեն գլեամ լիմ միշ օլան շու ալիճկնտալ ատկոդանլըթը էօլիւմունէն խէլատ էյլէ : – Պէր էվլատըմ , քէնտի բէտէրի էյլիճ եատըլըմըը , ալտ ատկոդանլըթը եատմըշ ատը : – Եա՛ Բատալի , օ ատկոդանլըմնէն էօնիւնտէ մուհտացֆտալտ էյլէ . . . անը , ատէթա գարդնտաշ տագատնիտատ ատվէրիմ :

46

Ըրնան ատ կրանլիէօ , քէնտի խանէօնիտէն մէճրուհան ալուտնուտրու խանէնէ գատար լիլիմ ատնտ , ծէրմէնէ ալէան էյլէտնլի տուչրու արթուտգատ խոր :

ձէրահ , պարօն վէ ժօրժ Թրէժան՝ մէճրուհան օ-տաբնը տալա Թէրք լիմ մէվլիշլէր խոր :

Վիկօնթ , մէդրիւ օտանտա լիտնլի գէման , Դրու-Տրէօ՝ խամմանըն նամէտը եանընտա օթուրմուշ խոր : Բէատմ էլէ ձէրահ խոէ , ալոր բէնշերէնին ծանիւնտէ խա-վաշ ատալէ կէօրիւշմէրուէ խոխլէր , Ֆադամթ ալունգարըն ա-մանընտան , մէճրուհան էյի ալոր հալուէ ալուբունտուրը անլաշըլըէօրտու :

Համթա , Ընրնանըն խոլ իցֆատրը խատըրտա խոլ խատ էյլէմէտնէ վադրնթ պըրտադըլմազտան , ճէրահ , մէրգա-մուն գուլաղընտան աշաղըտա ,

— Էտէցի խոէրիմ ջի , միւսիւ վիկօնթ , մէճրուհան հալի բէտ ցինա տըր : Ֆէշի լիմոտիկիմ նէթիճէլէր գուհու-րա կէլիէօր , վէ պարը մուճխալ լոլ էնտիշէ ա-լէամէթլէր մէ յոտանա չըգըէօր , տէտի :

Վիգօնի . – Տիմէք տէր քի , պէհան լիմտիվինիլ պէր ճիւղի իւմիտ ուէ պէրհալա օլսուն :

Ճէրրահ . – Սրթըգ պու խաւսուտա իւմիտ գալմամըշ տըր . . . Պիր միւճիղէ զուհուր լիմմէաւրճէ , Մ. տը Սան-ՐԷմ պու կիճէկի չըգարամադ :

Սրման պաշլըը էյտի , վէ էլտիվէնի էլինին թէրթաթըլմա եաշարմըշ օլան կէօզլէրինի սիլտի , վէ պիր ադ սիւքիւթուէն սօնրա , մէճլուհուն եամիադրնա ատրու նէրրէտի :

Գրաա-Տիէօ , սէրհան մէրգումու գաբշըլաեադրադ , ինթէրամբէադրանէ պիր հաբէքէթլէ ,

— Միւսիւ վիգօնի , Սալահ աշղընա օլսուն , բէճա իսէրիմ , նէրրի վարմաեըն , ուէյի պէհան լիմտի :

Վիգօնի . – Նիչին :

Պարօն . – Ջիւնքի պիչարէ տէլիգանլընըն ճան չէքիշմէք հալի պաշլաեօր . պու հալի , էուէճ օլունաճադ պիր մէնզարէ տիր :

Վիգօնի . – Մէնզարէնին չայռանը թէէսիւճ օլմասընա նէ պէյի վար տըր : – Ինճաղ իսէր իսէ , ուղրուսմա էօլէն պու տէլիգանը իչին պէն ուէ էօլէճէեիմ :

Պարօն՝ վիգօնի տը Կրանլիէօնիւն միւրաթընա մուխալիֆէթի իսէմէուիլմասէն , թէվաղու նէ կէրի չէքիլսի :

Պարօնուն , վիգօնիու , մէճլուհուն եանընա գատար կիթմէչլիքսէն մէնն նէյէմէսի , սէպէպսիզ ուէյի խոի : Շէօյլէ քի , Ընտրէ սաեըդլամադա օլուպ , պու սաեըդլամադը զէմանընտա , ատա սըրա ժէրմէնին խամինի թէլէֆֆիւզ նէյէօր խոի :

Սրման տը Կրանլիէօ , մէճլուհուն եամիադը եանընտա տուբտա :

Տէլիգանլընըն ասկուն լէհճէսի վէ գըմըլտանմամադը եէրինէ , չէտու պիր գըզարթը , վէ ուէհշէթլի պիր հէյէճան հասըլ օլմուշ խոի : – Ճէվգէլատէ էնկիճէ աչըլ-

մըշ օլան վէ զարիպ աւրէթէ քարըլաւուն կէօղլէրի , չիւա-
հէալը հադըգի նէմանէլէրի կէօմէմէքտէ , վէ հէրթարէթի
սախդասըյա հասըլ օլան խէյռալի մաւսուէլէրի ; կէտա հէտա-
ւէթ վէ կէտա հէյեճան իլէ թէճէալլա կէլմէքտէ իտի ;
Պէսթէլի , գարթան Կրկօլուն խաթխզալը վէ թէհ-
լուկէլէր թաւլուրլուէ ծէրմէնին լաթիֆ ալմասը , ասա ար-
տա օլ խէյռալի մաւսուէլէրին գարշըսընաան կէչմէքտէ ի-
տիլէր :

Ամարէնին ատամադլարը , վադա պաղը քէլիմէլէր
թէլէֆֆուզ իթմէք իւզրէ գըմըլտանմադտա իտիլէր խէ
տէ , պէլխիւզ ահալիլէր չըգարմադտան դայրի պիր քէլիմէ
մէլէ նըտա խէմէմէքտէ իտիլէր ։ – Գուա-Տիէօ , մէրգու-
մուն ատամադլարընին գըմըլտանմադարընտան , մաւսամ ար
կրանիէօ խամինի աէօյլէտիկլինի անլամադտա , լաքին վիշ-
պու խամի էշլէտէմէմէքտէ իտի ։

Չէնա ատըզդա ածնթա , մէճրուհուն հալինտէ եէնի
վէ պիրտէն պիրէ թէպէտուլ վուզուա կէլէրէք , պաշ-
արնտա պիր ատիթէմէ հասըլ օլտու , վէ եամիտը իւզե-
րինտէ օթուրտուպ , մուախխատլէն թէ.րտար եամիտըրնա ատ-
ու , վէ ատէթա էօլու կիպի գըմըլտանմադտըրը դալա
դալտը ։

Վիշպու . – Սուպհան Ալլա՛հ . . . ածապա էօլմի՞ւ մի ։

Ճէրրահ . – (Իքի բարմադըրը Ամարէնին պիլէկի իւզե-
րինէ վադ իտէրէք .) Իա՛յր , ատհա էօլմէտի , ֆադամի թէ.ք-
րար իտէրիմ , պիր միւճիզէ օլմադըդճա , պու կիճէնի չը-
գարմադ ։

Ամման , Ժէրմէնի ուզուն միւտտէթ եալընըզլըգ վէ
մահզունէյեէթի էչինտէ պըրագադմաճադընտան , կիճէ
եադրըմնտա ատախ օլա , մէճրուհուն հալ , խաթէր կիտի ,
խաթէր ֆէնադա ատախ ատօմտուկվինտէ , չէնտի օթէլինէ
իտադէր վիրմէսինի ճէրրահա թէպալը իտէրէք , մահզունէն
օրատան չէքիլտի ։

Ադաման չօգ կէշմէկտէն, պարօն տախի մէճրուհուն նէզտինտէն մուֆթարադաթ լլլէտի, չուռնքի պուռնատան պէօյլէ քէնտիսինէն օրատա տուրմատընա հիչ պիր սէպէպ գալմամըշ խոտ։

Ամնարէ, պարօն իչին ֆայտէլի, գըյմէթատար վէ հէր հալտէ էլգէմ պիր ալէթ օլատիլիր խոտ, ֆագաթ մատէմ քի էօլում պու ալէթի գըրաճադ խոտ խոէ, պուռնատան պէօյլէ օ ալէթին քէնտիսինճէ նէ՞ էհէմմիյէթի օլատիլիր խոտ։ Պուռնուռնա ակրապէր, խոպէր ալմադ իւզրէ եարը կիճէ բուտուէլէրինտէ թէքրար կէլէճէկինի պէհան խոէրէք, մահհէլի մէզքուրտուն հարէքէթ իմտի։

Թրէժան, ճէրրահ իլէ պիրլէնքտէ, ճան վիրմէք հայրունան պուլունան մէճրուհուն եանընտա գալտը։

Թէատամ, պէհան իմտիչ օլտուղումուղ չայեանը թէէսուֆ զաաֆէթինէ բաղմէն, զաեէթ համիյէթլի վէ ինսանիյէթլի օլմադըյտա, Ամնարէ ատ Սան-Թէմօ իլէ հէնուղ եազդրն վապըթտա իւզրէթ իմտիկէ պաշլամըշ օլտուղու հալտէ, պու տօսմըլուղունա, գաամէ պիր տօսթլուղ կիսալ պադմադտա, վէ պիչարէնին կէօզլէրինի գարամադ իւզրէ, եանընտա, հիչ տէյիլ խոէ պիր տօսմա պուլունմադըղըն թէսալիմի բուհ իլգէմէինի խոթէմէմէքտէ խոէ։

Պարօն, արտապարնա օթուրտուգտան սօնրա, արտաճըը ձէյմըտա, Բօմա ոզադրնա կիլմէք խոթէսիկինի խապէր վիրտի։

Ամրապանըն, եօլունա տէվամ իմտիկի ադրտտա, Գըրտա-Տիէօ քէնտի քէնտինէ չէօյլէ ուշունմէքտէ խոէ.

— Մուխլապա պախթըմ պանա գարշը չըգըեօր...

Շու տուէլօ Թէրթիսի՝ գաեէթ ուսմալըգա ուշունուլ միշ պիր շէյ խոէ, հալտա քի պու իչ էլինտէն չըգըեօր... Պու ուչուրա Ամնարէ հուսամթընը թէէք խոիեօր... Պիչարէ չօճո՛ւգ... պուռնուռնա պէրապէր պու պապոէ թաղսիրամի քէնտինէ պիր... Նի՞չին պու գաատար գուվվէթլի

վատաս... Լաքին, շա՛տ կրնայ ատ եէք հայկան հէրիճ ը-
ալլ... Եթէ Օդիճանը մնայիր գալը... պատրաստ
պանդար աս էլլուն չըպաճա՞գ մը ալը։ Լաքին էլլուն
չըգտնանաս նէ՞ սեպէտ վար ալը... Պէր չէրէ լինանին
պախէը թէրա սէօնէր խոչ, հէր չէյ ապանէ հարէբէթ ը-
սէր...

Ձիլիք ալ Գրաս-Ճիչօ, Ւէն կրանչանին խանէսինէ մու-
վասըէթլէ, մէրտիվէնին նէզանէ չըդարըլմասա, անը
մահճան պէր հարչ պուլաս։

Մալուճիճէ օլսուդա խոզրէ, Օդիճան, իւր պաշա-
ը թէաթրոսա վուդու պուլան հաստախէտէն սօնրա, մէդ-
պարէնին լօժունա կէլմէյիդ օլսուդան պաշդա, օ կիւնու
պաշամա գատար տախէ մէյսանա չըդմայըդ խոչ։

Ւէն, վուդուի հալի պարօնա պէր թաճխել անգաթ-
արդատան սօնրա,

— Շա՛տ հայրատ չաբդըն խոթէաիլի եէրէ կիստէալիը
... Զահմէն քէնտիսինի ալըդօյմադ ֆիլբրինատ սէյիլ խոխ։
– Պունու սիդ սէ պէլիրսինիդ, հաթթա սիդ օլմասա խոսինիդ,
պու նիւէթիմի չօգսան լեզրա խոչճէք խոխ... Շա՛տ գա-
տար վի, հէր չէյ պրատալը օլմադ լազըմ կէլսիկինսէն,
Օդիճանը պա՛ս հարչբէթի, պէնիմ իչին պիր հադարէթ
սիմէք սար, սէտ։

Գարօն. – Գը՛զըմ, մէյսուս օլմաեըն, պու ֆիլտարիւճ
պէն թէչբրատ սիդ կէօնտէրճէեիմ։ – Ւէնտիսինի էլսէ
ինանըկինիդսէ, լաեըգըլը մուհաճիաղա խոչն... գիւա-
սէսիլէ էյլէնտիրին։ Ա՛սէթա չօճուդ կիսի օլսուդունսան,
էյլէնճէէ վուհթաճ սըր... Մինօնըարը սուշիւնէրէք,
քէնտիսինի սալա բահսոթ ալըդտայեըն։

Ւէն նրանչան սուրսաթըր էչգինէտ, վէ Գրաս-Ճիչօ՝
մէրտուվէնին խոնէսինտէն մուֆթադամէտ, Գօնսուրթէն
ազադըդա սօղուդ վուրթուճճին օլսուս։

Մէրտուվ, մալուճիճուդ օլան խոնէնէյին պիրինճի դա-

Թըղմէթ.քեաթ. – (Խոսելիս ակնհայտ մեծամտության է.) Ա՛հ, միւսն պարօն, զոմբընդը խոյրխոհ ալը քիմնէ օգտուլուղ ճիհէթլէ, վերէճկիմ խոսէրբ, հէմ թէաճճիւպ ուսէճէբսինիլ, հէմ ան մէյնուն օգաճապարընդը:

Պարօն. – Թէաճճի՛ւպ մը խոսէճէրիմ... մէյնո՛ւն մը օգաճաղըմ... Ծապաթ, նէ՞տէն Ծօմինիք:

Թըղմէթ.քեաթ. – Մ. Օգթավ պու կիճէ ավտէթլէ, պուբաոս եամթը, համթա էյլէ թաամընը աս պուբաոս իթաթ: Վ՛ապաս ալը ասա ալիշընը չընդ ընը խոչ ան, եվ նէ կէլաթ: Շու սաամթաս խոչ, քէնոն տայիրէսինաչ պուբանոսեօր: Պու խոսերընը թէպէաոսուլ, մոթթաղաս զամբընդըն հիւանի նաստհամթ ըտրընըն նէթիճէսի օլմադ կէրէք ալը, միւսն պարօն:

Պարօն. – (Կիւլէրէք.) Ծօ՛մինիք, նաոսըլ քի սէյլէեօրսունուղ, պէնիմ հիւանի նաստհամթ ըտրընըն ինթինատ քի պու խոսաոսաս ալը սէմէրէյի միւճիհոէսի օլմուշ օլսուն: Պունսան զամբինաթաղաթ, պու կէնճ էֆէնտիներ Հադրընաս սէրքեաթ օլան թէվէճճիհհինիոդիսն շու խոպաթը ճէոխոնսէն տօլաեը տախի զիհեաոէսիլէ մէյնուննուս, – Հէր նէ հալ խոչ, պէնիմ կէլոխկիմի. քէնոխինչ խոսպէր վէրին:

Պիր զաչ տադըգա սօնրա, պարօն, Օգթավըն եամթադ օտաբընա կիտի:

Օլ էանաոչ մէրզոս ոէլիգանըը, պիւեիւք պիր աթէշին գարդըրընաս օթուրմուշ, վէ եանընա քիւչիւք պիր մաոս չէքմիչ օլուպ, զոոյխոպաոէն օլմադ իւզրէ, պու մաոսանըն իսթիւնոչ եադը եադմադաս, վէ արտըդ արաբէդ, եադըրըընը օգուոմադ իչին տուրմադաս խոչ:

Պու տուրթըկ պէշ ալթը թանէ մէթրօսք քեաղըրընը գարաբաեարադ, մաոանըն ալթընս աթմըշ խոչ:

Օգթավ, գարուոուն աչըլմըընը իշիթաոիկինաչ, վէ

Մ. ալ Գրաս-Տիէօնիան կէլսիկլինի կէօրախևկևնատէ ,

— Վա՛յ , պա՛րօն , սի՞զմիսինիզ . . . վազաա պու կևնդ կևնդ վևազատէ մէշղուլ խսէմատէ , սիզ ալէնի բահաթլըզ իմէզէլիզ . . . խնամ օթուրտուդաա պիր ազ կէօրիշէլիմ , սէաի :

Պարօն . – Շուտկէսկի պրաթաա կէլմիշիմ սայըլըպդըրատաա խոճէքանիզ . . . լաքին սիզ պրաթաա նէ՞ եարըհօրատունուզ :

Օգիթալ . – Նէ՞ մի եարըհօրում . . . ա՛հ , պարօն , նէ՞ գաատար չալըշանըզ , նէ՛ եարտըղըմը անլաեամադըբնըզ . . Գու սէպէլէ ծողրուտան ծողրուեա իչի սիզէ սէօյլէմէք խաթէրիմ . . . կէօրիւհօրատունուդա՛ , քիթաապէթլէ մէշղուլ օ-լուհօրում . . . պադը չինըլէր գալէմէ ալըհօրում . . . Է՛յ պու չալըշմադըղըմա նէ՞ սէրանիզ :

Պարօն . – (Հայրէթլէ .) Պադը չինըլը՞ մի գալէմէ ալըհօրատունուդ . . . սի՞զմի , Օգիթալ :

Օգիթալ . – Կէրչի պէնատէ շատը օլատիղմէդ խոթխուատը եիւզաէն կէօրիւնմէդ խատ տէ , պու ճիւմլէ իլէ օ խուուա-տա օլատուգճա խոթխուատըմ վար տըր : – Վազաա շախղևնքատէ քէնդ իլէրի կևթմէմիշիմ տիր , լաքին եինէ պադը մէրթէպէ շիտ եատադիղմէքտէեիմ : – Եադըրգըլարըմը օգուեումատա , տինլէեին :

Մէրդում պէր վէճհի աթի օգուտու .

ՍՒՎԱԽԻԼԻՄ

Օյ տուխքէրի տիլրիւպացը ճազիպէյէ մալամալ կէօզլէրի ,
Հիւսցի ճեմալ ու յէրացէբին՝ հասկս իբտիրիր մելէքլէրի :

Պարօն . – (Ճիչլին տէվամընը քէսէրէք .) Պաննալար շի՞ր մի տիր :

Օգիթալ . – Եա նէ՞ տիր . . . Հէօշէրէ վէ ճէնէ-էրէ սէօզլէ-ըի պէրխատըրինի թուխմատը՞շ մը . . . Էվվէթ , ազիզիմ , պա-նալ՝ քէնդ կևնդէլ շինի տիրէր : Մևսաատաէ խոյնըզլը ղու-սատրուն օգուեաեըմ :

Պարօն. – Բէ՛ր էյի։

Օգթաւ. – Իշմէ ակռամ խախեօղում։

Օյմուշում սանա աղըգ է՛յ մանպուպէյի տիլրիապա,
Հիսանի ճեմալից իյէ իրմիշահից հեր քեսի իթպա,
Մանճեանի պահար գալպիմի խոերիմ սանա Ցետա,
Էկեր պուլամազ իսեմ իսմիտ էիկիրմի չադըմտա,
Հազգ թա՛յա եարաբմըշ իսե սեճի տիլպեր վէ հիսանա,
Սանմա քի գալիմ օյմազ իշիճ հազգ վիրմիշ տիր սանա։

« Իշմէ, տօ՛ամում, պու պէյիթի եազմազ իշին ըմամամ պէր սաաթան դիեատէ ուղրաշարմ. նա՞սըլ պուլսեօղսունուզ։

Պարօն. – Էրէյիճէ գարխա տէր։

Օգթաւ. – Մեսաուէթի էօմլիսունատէ չինը եազմամըշ օլան պէր փինճէ լիրն, էրէյիճէ պէր շէյ տէր, տէյի՛լմի։ – Շաւ ճևամլէլէտատէ աշղ ու սէվատա էսէրի վար տըր ա՛։

Պարօն. – Աշղ ու սէվատա էսէրի օլմազ տա սէօղմիւ ... Սաէթա սիթէշճիլման տաղլար կիսալ պէր շինը ... Հաղըէթէն շաւ թէէլիֆլինիլատէն տօլաեը լըմընճամ վէ թէպրինքիմ սիղէ ատղ խաէրիմ։

Պարօն, պու սէօղլէրի զաեէթ ճիտաղ պէր թաղտա լրատա լիթաղկի կիսալ, Օգթավտա օ եօլտա, եանի ճիտաղ տուրէթատէ թէլատգը լիթմէքտատէ խոշ։

Պարօն. – Ֆադամ պու շաիրլիք ատղտուտա, եախօտ իլէթի սիղէ նէ՞տէն թաղրիք օլտա։ Տահա ախընճի կիշն սիղատէ պէօյլէ պէր հալին էսէրի կէօրիւլմէեօղտա։

Օգթաւ. – Տիւնատէն պէրտա պունա ֆէվգէլատէ պէր հալ վադը օլտա։

Պարօն. – Նէ՞ կիսակի հալ։

Օգթաւ. – Պա՛րօն, աշղ ու սէվատա նէ՛ խտուկինն պիլիմ... խմոխ, պէն, եանի Օգթաւ կավար միւքէմմէլէն աշղ ու սէվատանըն բէնզէմինէ թուխտուլտուա՛։

47

Ս. ոչ Գրաս-Տիէօ, այս խառատում Տիւ պէր շէյ-
ուէն ֆէռմելուէլ խոմէրտէ խոմէլէտէր,
ֆէռմելուէլ,

— Պիտէն պիրէ վէ պէօյէ շուռմէլի պիր սոբէ-
ա ոֆէշի աշաուն սուռան օրման ղիշլաղընդա ֆիր պէյ-
օղլու ֆէրիտունի ֆէռմանընդա ղիշլաղընդա, ուէ-
ֆաթընդա ֆէրիտունի ղարընդաշընդա ֆէռմանընդա
ղիշլաղընդա, ուէֆաթընդա ֆէրիտունի ղարընդաշընդա
ֆէռմանընդա ղիշլաղընդա, ուէֆաթընդա ֆէրիտունի
ղարընդաշընդա ֆէռմանընդա ղիշլաղընդա, ուէֆաթ-
ընդա ֆէրիտունի ղարընդաշընդա ֆէռմանընդա ղիշ-
լ

պու խուսաուսաս Նիշխեն պու Խօլաս մուհտալէմ խոխեօրաս Նուղ, ասէսի։

Պարօն. –Օղլում՝ ասէն սիպհինէ մուճաուէլէ իմ մէք խաՏէմ, չիտերի ասօղլէնէճիմ ասօղլէրին հիւքմ օլմասաճաղնա խոխամ օլմուշում՝ ատր։ – Սոզ, խոխամ ալէմի իչինէ ճումլուատէլ Տինա Պլուէնի կէօրիւեօրաՏուղ... Օ զրդ սիպհին ադլընտը չէլմէշ խոՏատ, պու Համ՝ եաղմուա կէշճէք ատր։

Օղլում. – Ասա։

Պարօն. – Նիշէ ասէքատար մէ Նիշէ գաղընտար իչին ադին ասօղլէրի ասօղլանիկինէդի պիլիրսիմ։

Օղլում. – Եուպհէսէք, Քաղամ Նէ՝ ասանիկինի պիլՏեկէրէք ասօղլէմիշիմ ատր։

Պարօն. – Վաղմիչէ ասլատ օլմաշ օլսաղ գաղընտարդն խոխանիկինի ճաստա խոՏէմ մի։

Օղլում. – Օ վաղմի պէնիմ եաթսաղմ, Համդի աշ օլսաղ, եաէր Ճինէճէք խոՏ։

Պարօն. – Է՛յ Շիմսի Նէ՞ եաթսուդ Նիկէճիմ Ճուճուկսունուղ։

Օղլում. – Տինաերդ ասէմէք, մէ պու խուսաուս քէնդ ախխինէ ասօղլէմէք, ասիմիսէք վէ ճումլատա օլմադ Նիկէճիմ։

Պարօն. – Գաղընտար այնէ Տիտուկդ ասէքատար, ասիմիսէք վէ ճումլատա օլմադ Նիկէճիմ։

Օղլում. – Ասա։

Պարօն. – Ասիմիսէք ասէքատար, Համդի Նէ՞ ասանիկինի պիլՏեկէրէք ասօղլէմիշիմ ատր։

Օղլում. – Ասիմիսէք ասէքատար, Համդի Նէ՞ ասանիկինի պիլՏեկէրէք ասօղլէմիշիմ ատր։

*Պարօն. – Գաղընտար այնէ Տիտուկդ ասէքատար, ասիմիսէք վէ ճումլատա օլմադ Նիկէճիմ

Պարօն. – Մահէլի էպամէթինի ալխնօրհնաւանտ։

Օղիթալ. – Տիւն ապշամուան պէրի ալխլրիմ, թէսաթ թօնան չուգըշընա արզատընան կիտալ, Մարէ-Սէն-Մարթէն ազատպընաս էպամէթ իմանուկինի թահգըզ կանէմ։

Պարօն. – Ֆէնախկլէ կէօրիւշանիւզ մը։

Օղիթալ. – Ֆէնախկլէ կէօրիւշեպիլմէք, մեմքին ատէլ խոր։ Ըլֆատաթընաս տախտաս կիտի ալը գատըն պուլունմադաս խոր։ Մէկէր թէ յէխ խոշ... պունան գամթնադաս ալէնէն տաման ահա նրի քիշի արզատընան կիտխօրլաս խոր։

Պարօն. – Ճայի՛ պ։

Օղիթալ. – Նէ՞ ալէյհս վար, ալը տուպնա ատէմ ատախ օլաս, երնէ Ջնիթաս իթմէմ... հէր քիմ, պէնիմէ Տինանըն արատընաս ալը էնկէլ օլմադ խոթէր խոչ, հադրընան կէլէճէհիմ։ – Էվէթ, ալխթիւն տխունակաս գարշը մէյտան օգուտնաս հադըրըմ։

« Հէր նէ խոչ, ծաման ածնա, Մարէ ազատպընաս ալը էլէ կիտիպ, գարուճուան էրէյիճէ լուսէրլէր ալըմ։ – Տինա՝ մէլէք կիտի բաղ ալը գըղ խոշ։ – Պու ապշամ բէնախկինի թէքրար կէօրէճէհիմ։

Պու արա պարօնուն գաշլարը չոմբըտըրդընաւան, Օղիթալ բէլամընա ալիմամ խոէրէք,

— Ցաղամ մի՛շէ նէ՞ օլուրօր, ալէյ սիւալ խոմաւ։

Պարօն. – Նէյիմ օլուպտունո՛ւ տու սիւալ խոխրօրսունուզ։ Պունու սէօյլէմէմէքլիք աահա էվլէա տըր։

Օղիթալ. – Ըհճա խաէրիմ, սէօյլէնէն,

Պարօն. – Ազէգիմ, ակն, սիրին շա Հարէքէթինիզէ էսէֆ խոխրօրսում։

Օղիթալ. – Ծ.ճայի՛պ, նի՞շին։

Պարօն. – Եունան իշին քի, սիր, Օղիթալ Կամար, խէքսէք ճէվգըսէ, ճաադուֆ ալը տէլեգաֆըը օլուպտունուզ

հալաէ , էօյլէ ալը առի վէ պահարը դարձնա կէծնիւլ վիտէքլիկնէնիլ ճայիլ ատէյիլ ալը :

Օղիտալ . – Պէ՞ն մի առի վէ պահարը ալը դարձնա կէծնիւլ վիրմիշիմ :

Պարօն . – Ծալը մալիմ օլմայան վէ օտունճուլարըն առ պահարլարընտան պուղունան պէր գըպա տէլտառէ օլմադըղընըդ , պիզէ խապրէրը պէր հալ ատէյիլ ալը : Ինկիլիզ վէ ամերիքա էօլքէլէրինդէ վէ միշհուր էվ էմլաք օրկանըդըր պէրլինտէ միսաֆիրխանա օլմ օլա խոր , եվնէ պէր շէյ տիմէք խոր : Ենթրքէք ֆաթիհլէրտէն օլան տէվլէթլուլարընդան էվվէլ , պու միսկին գըպ-ղարա կէծնիւլ վիրմէքլիկիմ : Պու գըպղար , Պարմանէ սօղադընտա քէսալի աբրէթի իմտիշ էթճաբատա պըրադըրմադը ալը : Միդհէն , պունունլա խլցիէմինիդի իշտէյէնլէր , նէ՞ ալնէճէքլէր , նէ՞ տուշմանէճէքլէր ալը :

Օղիտալ . – Խամէամբէլիմնի տէսինլէր , խամէամբէլիմնի տուշմանախանէլէր , օրատը վազիֆէմ պիզէ տէյիլ ալը : Պէն աշըգ օլտում , ծնաան ղալդը հէչ պէր շէյ իմանըմադ : Պունունլա խոշնութ օլմադընդար , նէ՞ խամէամբէլէր խոտ կորտալուլար : – Տինա Պրսէնին շէրիֆինէ կէլմնճէ , պէր քէրէճ պէն պէր վէզիր օղլու տորպաճըլըդ վէ միսքինլիկ վէ միզէյէնէ էլտիրէրէկ տոհմա օլուր խոտ , օ վազիֆէմի միդհէտ պուրմա ղէյնէն էլտիրէրէկ տոհմա օլուր խոտ , օ վազիֆէմի միդհէտ պուրմա պունունլա ղարընդաշլըդընը գորմադընդան պրոտեստո պունունլա :

Պարօն . – Տիմէք օլուր քի , Ըզն կրանշան նէ խլցիէթինէ պունունլա պուրունլուխունդան խոշնութ պուլադ :

Օղիտալ . – Նէմէ՞մի :

Պարօն . – Նաֆին պիլմ՞ամիշնիզ քի , ոնդ օ պիչարէնի բէք միհնաթլիկիմնէ պուրէիմ ատ իլէրի խոխօրամադը :

Օղիտալ . – Նէ՞ եորուրսուզ ... պունունլա պէրատէր , քէնտիսի ատ պու միսաֆիրլիկէ կոնըլ պէր :

Պարօն. – Վէճաբանելն իմ առջեւ իմ ունկն ալ անպէտ վատ սովորութիւն:

Օգիմաւ. – Երկբայութիւնը նոր կեանք կը ճոխացնէ ոգիս, պէտք է ծանօթանամ նոր գաղափարներու հետ: – Մեզ տօղմէկին, որ հազ միտքը անդադար ուսումնասիրելու մէջ մտնէ:

Պարօն. – Ո ճիշդ ծանօթութիւն հազիւ թէ ունիմ, որ ճանչնամ, որ ճանչնալ ալ պէտք չունի, որովհետեւ ամէն ինչ կը գիտնամ ես ալ:

Օգիմաւ. – Ես ալ ինծի համար կը կարծէի, որ ամէն ինչ գիտեմ, մինչեւ որ ծանօթացայ Ս. Պաւլոս Հայրին հետ, որ ինծի ցոյց տուաւ, թէ ինչ մեծ տգիտութեան մէջ կը գտնուէի:

Պարօն. – Ուրեմն կ'երեւի Ս. Պաւլոս Հայրը ձեզ մկրտած է:

Օգիմաւ. – (Խնդրելով.) Հապա ի՞նչ կ'ուզէք որ ընէի... Աղաւոր Տա՛ր, երկրէն հոգիս ալ մի մոռնար այդչափ թէ-

մուն կ'օմիխոմէր լուրջ, խոհեմ հեր կիներ թէշխեպ-ալուան պատուան պէտք գնալ իմ մէկ ճէկինի անդառ-նալ, մանգունէն օտանան չէքելու, լաքին մէրդամ ոչ-վագանալ նէ էնէն մանգուպէն արտարնուա մէնալին գայ-րի պիր էնկէր գանդուր խոզի նման իմ մէքուն, վէ պէտք պիր էնկէր շըպարուլ խոզ պէտք, շիմխանէն պիր վա-պրմա ախշամնէքար խոզ:

Ս. ար Պրուա-Տիէս, Օգիմաւը՝ ըստ կրանշանին նեղ-մունէ

—Ինձէնտամ, նէ՞րչէկ կիտէճէք-բանինդ, ասէյ ախտալ Լիմաս Պարօն. – Պուլմարտա, Մատլէն եւոգընընտա արտագել աւրտուր, օյտանան էօմիէկէ եւաւան կիտէճէքեմ։

Մ. ալ Գրաս-Տիէօնիէն նիւէմի թաամ լիմէք օլուպ, գադամի պօշ լաֆլատա կիտիշմէ-բանէն խալի օլմադ խուզրէ, ախրտալտանընըն կիմմէտանիի վէ գէնտանինին ատադ ալիէ պաամադըշ օլատդա պիր լօգանմատա թաամընը լիմէք խամէմէ-բանէ խալ։

Օլ անէ ատիկին, պարօն, գէնտի պահմընըն եաւէլլանկինէ լինանըլըբէն, եիկիլըմի ատօրմ աամթաան պէրա վադը օլան Հալէր, ատա պատանէքի դանընընըն եանդըշ օլատդանտա գալմէր։

Իշտա Բարիսի էօրիւմճէք, պիր էտրարի մադասէալէ, ժօրժ Թրէժան իլէ Յաննի Լամպէրին, Անտրէ ալ Ման-Բէմ իլէ ժէրմէն ալ Կրանդիէօնիւն, վէ Օգիտալ Կամար իլէ Բէն Կրանշանընըն էմբրասիէթնատարի էօրիւմճէք եուվասընը պիմդըմիշ խալ։ Հալատա քի պունդաթան իբխան, օղուլանդարընընդա մալիւմ օլատդա իւգրէ ճըդ չըդմադ ատրէճէանէ կէօրէ, եաղընըդ ժօրժ Թրէժան իլէ Յաննի Լամպէր Հադընատա դուրմուշ օլատդա եուվա դալմըշ խալ, գադամի պունդարընը իդտիհաճընա տահա իլի պուշտուդ այ լադըմ օլատա, շէրան իճադ խանէ էվվէլ սէօվլէնմէմիշ խատա կիտանէն, իդտիհաճը մէգբէթ տախի գէչմէ օլունադիկը խալ։

Պարօն, ատա շէյլէրի տիւշիւնէբիճ, եաղընըդճա թաամընը լիմէք, վէ սիկարատընը եադտըդտան սօնրա, եաւաշ գէնտի խանէմինէ տօղրու եօլա չըդտը, զիրա իչիմիմնէ կէօրէ Անտրէնին վէգիադ խատէրինի ալմադ իչին, անընը խանէմինէ կիտմէդտէն էվվէլ, գէնտի խանէմինէ կիտխալ, օրադա եէնի պիր շէյ օլուպ օլմատընընը թաահդըդ իլէ ճիճէք խաթէմէբճէ խալ։

Պու ատրէթէլէ, խանէմինէ տուվասընընդ էթինուէ, խըզ-մէթճէխի,

— Վեր. տարօն, եամդ ասուրդն չդիմեիս խոչելու սիդն էշն ես մըհամ վար տըր ուկոս։

Գրա-Տէօ, ար մէրհամ պրարդն ատրէդիմն օգուստ։ — Պատրաստել սիրելի ընկերներ, մէճհալ օրս, պատրաստել ձեր գաշ սամբրոսն, խոտրել խոր։ Վեհասիրտ ընկերք սիրել ուրախանալ։

« Վեր. տարօն,

« Ահրատարդ սիրելի ուրախութեան օրս, Տարօն բարեկամ ձեր վարելիքի, վարել օրնուդ եղի խոտորումս կոտոշ էդ պահին ձայնդ օրհնան ձեր վրայ, սիրեն էշէլ ընկերք, Տէր պատրաստ հասնիլ, Տէրս ձեզ հետ ըլլայ, Տէրս ձեզ հետ ըլլայ, եւ ես ու տխուրդ ինձմէ հեռանայ ձեր ձեռք օրուդ։

« Եանի, ուրիշ պատճառ, սիրելի ընկերք մէնհասիդ ընդունելու համար, մեծ ուրախութեան օրս ձեր ներկայութեամբ պատուել ինձ, եւ ինձի համար ձեր ներկայութեամբ ձեր

— Ա՛հ, որ ասա պատճառ ես ինձ տվել օրս... որ մեր ամբողջ կյանքում չենք օրհնել Աստծո անունը... ա՛հ, Աստծո հանդեպ մեղք ենք գործել... մենք պիտի պատասխան տանք մեր գործերի համար...

48

Գարեգին Յովիաննէս որ Գրաս-Տիճօ անունով հռչակաւոր, ինքնագլուխ ուղղամտութեամբ կ'օրհնէր հանգամանքներուն առջեւ ինկող մարդիկ որ նոյն ինքն Աստուած էր, ընկերական օգնութեամբ, պատասխանելով ինչպէս նաեւ ամբողջ թաղամասին անդամներուն :

Ամրոցում գամված օրից, մի 1853 անուն, որ ազատ, անբռնաբար չխմեին արբանեակաւոր Օմէր ա'Օսմանին գարուստա հարցը, մի Աստուած ողորմած եղած Սէն-Տրնի առաքելական արտօնած Հանրահռչակ իշխան աշխարհը, նէ' ամբողջ Եւրոպան կէսկատ, ամեն ազգ իսկ իմանայ օրուան հաշուելիս, մի ամբողջ ինչ է գարուն հօմանելի ամէն տեղ խանգիլէն գաղափարներ բերելու համար իմանալիս խոր :

Պատ հալ, Բարիս էօմիխանեն Գրաճիալը մէ գարիսակ ազգ հիւրասիրեար, մէհատալ հագցուկ ազգ թրաճէտիալը օրատանան, ժողովարէն նագլ ու պէտան իմանկի թէնակով խաչերով :

Ամենալ Բրուսիալը օրուա, Գրանսա ազգովի թա-

պիտի եւ թիւեն տասով օլմուշ օլան պարօն Վօլտեր իսկինան ղէնկին պիր պանքէր, էպնիեէյի ճէմաաթ իլէ թէղեին իտալիայ պուլունան Բարիսին է՛ն մութէպէֆ վէ մէշհուր մահհէլլէրինան պիրինտէ վազը պիր օթէլտէ, կէնճ ղէվճէսինէ խաթուն իթմէքտէ իտի։

Էօնտէ պիր հավլուխ վէ արզուտա պիր պաղչէսի պուլունան պու օթէլ, խայլիճէ վասի օլուպ, պարօնուն խուստուսի տայիրէլէրինէ միւսաֆիրլէրին գապուլինէ մախսուս օլան տայիրէլեր՝ պաշլըճա պինանըն ալթ գաթրըն իշղալ իթմիշ խոլէր։

Պու պինատա, պիրի սաղ վէ տիկէրի սօղ Թարաֆլարտա այրըճա էվի չըղմա պուլունուպ, սաղ Թարաֆտաքինտէ պանդանըն տայիրէլէրի, վէ սօղտաքինտէ ախըրլար, արապալարդար վէ խըզմէթքեարլարըն օտալարը մէվճուտ իտի։

Պանքէրին խուստուսի տայիրէնինէ սանտըղ օտասը ատրասընտա, տօղրուտան տօղրուեա մուխապէրէ խոլէպլէվէ քէ խուղրէ, պիր նէրտինէն պուլունմադտա իտի։

Հէր ապշամ, սաատպաթ ու խոթխուդամէթի միւսէլլէմ ժան Լըթօլ խամինտէ պիր խըզմէթքեար, խոտարէխանէտէ պիր եամթադ գուրտուպ, եանընա տախի տօղու պիր ըչվօլ վըր ալտըգտան սօնրա եամթար իտի։

Մէրգում, սապահլաեըն էրքէն գալգըպ, հէր Թարաֆը սիւբհիւրիւր վէ սըրտաեա գօր իտի։ Շէօյլէ քի, սանտըղքեար վէ տիկէր մէմուրլար կէլտիքէլէրինտէ, հէր շէյի մունթաղամ պուլուրլար իտի։

1865 սէնէսի սապրիլինին 8 ինտէ, սապահըն ալաֆրանգա սաաթ եէտի պուչուղունտա, վագթիյլէ ասքէրլիք միշ օլան պու սանտըղ էմէքտար, միւթաատը օլան խըզմէթինէ հէնուզ պաշլամըշ իքէն, պիրտէն պիրէ խոտարէխանէտէն տիշարը չըգտը։

Մէրգումտան լէհճէսի օլմուշ իտի, վէ ապաի վիճուտու տիթրէեօրտու։ Պէհէր ատըմընտա տուշմէք Թէհլիքէ-

անոնք պուլտոնարտպ , գարուճուն օտասրնա գօշտու , վէ օ տախէ պունու ալթիւսթ պիր հալտէ կէօրտիւկիւնտէ , — նէ՞ օ միւսիւ կըթօլ , պիւ՛րմիսինիլ , գօրդուլաճագ պիր հէյրէթի քէսպ նրթմիշանինիլ , տէտի :

կըթօլ . – (Թանըլմադ տէրէճէյտէ պօղուգ պիր սէտա կուգ .) նէ՞ օլաճագ . . . պիր ֆէլաքէթ . . . պիր ճինաւէթ վուգտու պուլմուշ :

Գարուճու . – (Հայրէթլէ .) ճինաւէ՞թ մի :

կըթօլ . – Նվիկէթ . . . տէհշէթլի պիր ճինաւէթ . . . միւսիւ պարօն . . .

Գարուճու . – Է՛յ , նէ՞ օլմուշ . . . տէօյլէյէրինն . . . միւսիւ պարօնա նէ՞ օլմուշ . . .

կըթօլ . – Գաթլ խախլմիշ :

Գարուճու . – (Քէզալիք լէհճէսի սօլարտպ .) Գա՞թլ մը խախլմիշ . . . Ֆագաթ նէ՞րէտէ . . . նէ՞ վագըթ . . . նա՞սըլ :

կըթօլ . – Նայը՝ գանլարտա միւլէմնա օլարտպ , սանըրըն եանընտա , խալընըն իւզէրինտէ տիր : – ճինաւէթ տէ պու կիճէ իճրա օլունմուշ տուր : – Իչթէ , հէր պիլտիկիմ պունատան իպարէթ տիր :

Գարուճու . – Պու կիճէ՞ մի : – Ամպ հէչ պիր շէյ խչխըթ մէտինի՞զ մի :

կըթօլ . – Հիչ պիր շէյ խչխըթ մէտիմ :

Գարուճու . – Միւսիւ պարօնուն էօլմուշ օլտուղունա էմի՞նամխինիզ :

կըթօլ . – Շիւպհէմ պիլէ եօգ տուր . . . էլինի թուխտուսմ , պուդ կիպի տօնմուշ խտի :

Գարուճու . – Է՛յ սանտըղա պիր շէյ օլմի՞ուշ մու :

կըթօլ . – Սանտըգ աչըլմըշ վէ պօշանմըշ :

Գարուճու . – Տիմէք ճինաւէթի վագըտտան սօնրա , սիրգաթա ճիւրէթ խախլմիշ . . . Եա՛ Րապպի՛ , պու նէ՞ վուտուդուա թա՞ տըր . . . շիմտի նէ՞ եափմալը :

կըթօլ . – Գօշուպ , վուդուի հալի բօլիս գօմիսէրինէ

խապէր վիրամէքսէն զայրի չարէմիլ եօզ տուր... Պիր տաղդա ալէ կէչմէքսինէն դօմխաէր պուրայա կէմիրիլմէլի տիր... Դօմխաէր կէլմէզսէն, պուրատա քիմսէեհ պիր շէյ սէօյլէմէեհէն... Պիչարէ մատամ նէ վադքի օլսա, պուֆէյլի խապէրինի ալաճադ տըր։

Գաքուճու. – (Ուսմուզարքնը չէքէրէք.) Պու ֆէլաքէթէն տօլաթը մատամ բէք տէ էսէֆ իմիշեւէճէք տիր։ Չամէն պու էօլսում, անը սէֆիլ դըլմաճաճադ տըր։ – Պունան պաշդա, մուխթէլէֆա՝ դէվալը դատրնը մէտտու իմիշիլ տիր... Հալատա քի, պունլար պանա բաճի շէյլէր տէյին տիր... Պիլիմ էյնի, Մ. պարօնսէն հէնուզ կէնճ շաղընտա չու ֆէլաքէթէ տուչար օլմատը շայեանը թէէսուֆ տուր։ Հէր նէ լսէ, պէն դօմխաէրին նէզմինէ կիտիօրսում... Միսիւ Լըթօլ, սիլ պէնիմ եէրիմէ գաքուճու մուհաճիրա լսէն։

Պէօյլէճէ գաքուճու, օթէլսէն չըդըպ, շինման վիճուանինն մուսաատէ իմանիկի մէրթէպէ տուրաթլէ եիւրիւմէկէ պաշլատը։

Հէման եիւիրմի պէշ տադըդա ոճնրա, դօմխաէր, գաբաթը մուհաճիրա իմէճէ խուդրէ, է՛ն եադքն մէրթէպէն ճէլա իմիշ օլատուդս տէօրթ նէֆէր ադէր լէ մահէլի վադըտա կէլսէ, ֆադաթ էօլա չըդմազսան էվվէլ, պէրի՝ նէօպէթտէ օլան մուտաէի ումմի մուտալինէլէ մուսթէնէթիճէ ճինաեէթի խատէր վիրմէք խուդրէ, մուտաէիլէրսէն ալընմըշ խէթէմէք խուդրէ, գաթիեէ նադրընա խէի ժէմուր կէօնտէրսէ։

Արիզ ու ամիզ թահդըդաթ իճրա խոէճէք օլան պու ժէմուրլարդն մուվաֆըգիյէթինէ տէկին, մահէլի վադըտաէը թահդըդ իմիժէք, գաթի վարադատընը եադմադ, վէ հէր շէյի՝ ճինաեէթին ժէյսանա չըդըդը պէնան պուլունատուդս հալինատէ մուհաճիրա կէլէժէք լադըմ խոխ։

Գօմխաէր . – (Գարուճաւեա .) Օթէլին , պուճաղան պաշ-դա ախչարը չէզ-ացադ գարուաս վա՞ր մը արր :

Գարուճաս . – Խա՛յր , էֆէնտիմ , պու թաւարացման հիշ պիր գարուաս եօգ տուր , լաքին օթէլին արդ-ադրնաս պիրդ պաղչէ , վէ պաղչէնին տիվարընաս քիւչիւք պիր գարուտա-հա վար արր :

Պաշլըցա գարուեա վէ պաղչէնին գարուտունա նէքիչէր զաալթիւէ վադ օլունուս , քիմսէնին ախչարը չէզ-ամանալընա ադդամ օլունմադը չէ տիւէն թէնապիւ խոխլադ :

Գօմխաէր . – Գանդանըն մէմուրլարը ադաթ գա՞չտա կէ-լէրլէր :

Գարուճաս . – Սաաթ ասզուդա պիր գաչ ադադըգա գալարադ :

Գօմխաէր . – Պու մէմուրլարը թանըդըգդան սօնրա , իչէրի կիրմէլէրինէ միւտաաէ էտին , լաքին քիմսէ , միւ-ադաադ չի մախադուաէ էաթիհադ լիմ-մէքթիւին , հէր նէ ա-պէպլէ օլուր էսէ օլսուն , պուլադան ախչարը չէզ-մանուա-ճադ արր :

Գարուճաս . – Բէք լայ , միւսիւ գօմխաէր :

Գօմխաէր . – Մ. Վօլտաուն ճէնապէսինի քիմ պուլսուս :

Էֆօլ . – (Իլէքթրէքթրիք .) Պէն պուլսում :

Գօմխաէր . – Սիզին խամինիզ նէ՞ ադր :

Էֆօլ . – Ժան Էֆօլ :

Գօմխաէր . – Պու էվատէ սիզին խըզմէթինիզ նէ՞ ադր :

Էֆօլ . – Խոարէխանէէտէ եամթարըմ , սադահ էթրադը թէմիզլէրիմ , վէ կիւնտուզ էօթէյէ պէրիյէ կիտէրիմ :

Գօմխաէր . – Էլախէնիզ խզէրինտէ պուլունան շէյլա , նէ՞ ալէադէթի ադր :

Էֆօլ . – Օսքէրի միսսիոներա ալէադէթի ադր :

Գօմխաէր . – Տիմէք ադր դի վադթիյլէ սիզ աքչէրիդ իմ միշանինիզ :

Էֆօլ . – Էվէթ , միւսիւ գօմխաէր :

Գօմիսէր . – Բէ՛ք էյի , պէնի մահէլլի վադրաեա կէօ-թիւրիւն :

Ժան Լըրօլ իտարէխանէեէ տօղրու իլէրլէտի , – Գօմիսէր իլէ սըր քեաթխալի տախի մէրդումն ալդասընան կիթտիլէր :

Օլ էանատէ, պարօն Վօրմսէն միւթէասուխտ խըզմէթքեարլարը , տէրունը լսանէտ ֆէվդէլսատէ պիր հալ վադը օլմուշ օլտուղունու անլաեարադ , հավլիտէ թօբլանմաեա , վէ պիր սրը գօղանը էթրաֆընտա վըզըլտաեան ալըլար միսիլու վըզըլտամաեա պաշլամըշլար իտի :

Գունլար , պիւեիւճէք պիր խըրսըզլըդ վուգու պուլմուշ տուր զանընըյլա , պիր չօդ թախմինաթա կիրիշմէքտէ իտիլէր իսէ տէ , պիր ճինաեէթ վուգու պուլմուշ օլմասը հադգընտա չիւպհէ պիլէ իթմէմէքտէ իտիլէր ,

Գօմիսէր, տէհլիզտէ զայըֆ օլունճա , մէրդուման խըզմէթքեարլարտան պիր գաչը ,

— Լաքին վուգուի իսալի միւսիւ պարօնա խաապէր վիրմէք լազըմ տըր , տէտիլէր ,

Օտա խըզմէթճիսի . – Հէր նէ գատար , պանա, պիրինճի չանը չալմազտան էվվէլ օտասընա կիրմէքլիկիմի գաթին եատադ իթմիշ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր թէհլիքէլի կէօզէ ալարադ , էֆէնտիմին օտասընա կիրմէկէ իճթիսար իտէրիմ : Նիեէթիմի անլատըղը հալտէ , ումարըմ քի , պու ատաճ պանա , էմրի խիլաֆընտա վադը օլան հարէքէթլիմտէն տօլայը աֆվ իտէճէք տիր ,

Գարուճու , պու արա խըզմէթքեարլարըն եանընա եադլաշարադ , էֆէնտիսինին օտասընա տօղրու իլէրլէմէք իւզրէ պուլունան խըզմէթքեարըն ումուզունա էլինի վադ իտէրէք ,

— Օկի՛սաթ , օղլում . եօղարը չըզմադ պէշ ղահմէթ տիր . պուրատա տուր , վէ չիմտիքի խըզմէթճինտէն տահա մէնճաաթը պիր իշ արամաեը տուշհուն . . . Պունատան

պէօյլէ պուրտաստա պիր իշին գալմամըշ տըր, տէատւ։

Օվուամթ. – Ա.ճայի՛պ, մուսու պարօն ինճլա՞ս մը իմտւ։

Գարուճու. – Մուսու պարօն էօլտւ։

Ֆեռաֆիֆէյի խըզմէթքեռլար. – (Թէաճճիւպլէ.) Նէ՞ տւխօրսուն։

Գարուճու. – Շունու տւխօրսում քի, պու կիճէ էֆէնտիմիզ գաթլ ու թէլէֆ խտլտւ։

Պու սէօզլէրտէն ածնրա, տէհլէթի մութէզամմին սիւքիւթ վազը օլտու, պատէհու տիշլէրի արտընտա թէաճճիւպ էրտաեէ խտէր սէալէր էշխտլտիկի կիտպ, եէկտիկէրին նի սիւտլ խտէրճէմինէ պագըշլար զուհուրա կէլտւ, հալ պու քի գարուճունուն ֆադլա մալիւմաթը պուլունմատըղը էճիլտէն, քիմսէեե ճէվապ վէրէմէզ խտւ։

Պու ատա, բօլիս գօմիսէրի, ծան Լըթօլուն բէհպէրլիկէյլէ խտարէխանէտէն կէչիպ, սանտըղըն պուլունտուղու տայիրէնին էշիվինէ մուվասըլէթ իմտւ։

Լըթօլ. – (Գարատամաղը օլտուղու գարուեու բարմաղըյա կէօսթէրէրէք.) Իշթէ, էֆէնտիմ, պուրտաստա տըր։

Գօմիսէր, նէքի ատըմ գատար էլէրլէեիպ, մէյտանտա օլան տէհլէթլի վէ նէֆրաթամիզ մէնղարէ գարըշըրսնտա պուլունտուղունտա, քէմալը նէֆրէթ վէ տէհլէթլէ վէ ադրնտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարամադըղը, գալտգալտը։

Շէօյլէ քի, պանքէրի մէրգում, գօլտրը խաչվարի պիրիպիրինէ գավուշմուշ, վէ էլէրի պուրուշմուշ օլտուղու հալտէ, գանտար իչինտէ, խալընըն օրթատսընտա սէրիլմիշ խտւ։ Պիչարէնին պօղազընտա պիր ճէրիհա պուլունուպ, պու ճէրիհա՝ օ գատար էնլի վէ տէրին այըլմըշ խտւ քի, սէս պիլէ չըգարամադըղըն, թըլտրըրմտան վուրուլմուշ ճասընա թէալիմի րուհ էյլէմիշ խտւ։

Մագթուլ, ագշամըղ էավապըյա օլուպ, նաշընն պուլունտուղու օտատա տա, պիր մուտարեա վէ միւտաբէպէ

վաղուա կէսմիշ օրուընդունա տայիր հիշ պիր էսէր կէօրիւլմեմէյէսէ խոխ :

Հէր շէյ ակլիմնուզէ օրուտ , քիւչիւք պիր ցնաս խուա թիւնէ գօնուլմուշ օրան պիր շամնաուանըն մուտա թա ալթընա դատար եանդաղէ , եուվարլադ պիլմօրս շաթլա մըշ խոխ :

Էն մահիր խըրսըզլարըն աշանակացադլարը մէրթէպէ պէտէ նէլվիճուա դատալարուան օրան պու առնարդ , թէքրիւ էն աշըմըշ օրուտ , անախթար մահէլինուտ քիլիսինին պուրունդունան , ճէպրէն աշըմադըշ խուակի անլաշըլմըօրա : Գօմիսէր , պու առնարդա եադլաշըդ , ակրունինի արաշթըրսըլընուա , պանդա ադահօնլարը , ակիր եօլլարը թահվիլաթը , Գրէսի ճօնսէ պանդաը ակնէտաթը , վէ ակէր պաղը թահվիլաթ էյէ պիր դաչ պին Ճրանդլդ ուֆադլդ մէսաբուքեաթ թօրադաը պուլուս , լաքին հիշ պիր աղթուն չըգընը վէ պիր առնէ պիլէ պանդա դայմէսի պուլադաը :

Պէսպէլի դաթիլ , նադի կիւճ օրան մէգբուր թօրադարը վէ մուսաուէրէսի թէհլուքէլի պուրունան թահվիլաթը կէօրմէմէյէ խոխ :

Բօլա գօմիսէրի , առնարդքեարըն օտաարնուա օթուրուտ , գաթի վարադաըը եադմադա պաշլադը :

Մէրդում , իշադս գաթիճուակէն պիրիկմէք իւղրէ նէքէն , մուտուակի ուսուդ մուտալինի , մուսթէնթիգէ վէ մուսթէնթիգին գեաթիկուակ մուտալէքթ նիճուակէր :

49

Մէտտաէի ուժտմի մտաւլինէ Մ. ոը ֆաւլիէր, եւ-կէրմի եէտաւ չաղլարընտա կիւղէլ, ալչիմի, ղէննկին, վէ մէսթայիտ ալիր տէլիղանլը օլտուղտան պաշգա, պաղը նաւֆուզլու քիմսէլէր տահէսինտէ Բարիս մէտտաէի ուժտմիկի տայիրէսինէ մէտտը օլմուշ իտի։

Մէսթէնթիփ իտէ, տաչլարը ալատմըշ օլտուպ, էլլի չաղ-լարընտա միւճէրրէթլի ալիր մէտտը օլմադըէ, նէչէ մահիրանէ թէրթիպ իտիլմիշ ուսթա խըրտըզլարըն վէ տայիր էշկատը մուղայրէննէն տէպհանէլէրինի մէ,յտանտա չըղարմադ իգթիտա-րընտա մալիք պուլունմատըտտա իտի։ – Մէրդում իչին ալիր աղ ինատըը օլտուղու պէհան իտիլիր իտի, չէօյլէ քի ալիր քէր-չէ շու եա պու խուստուս հադդընտա քէնտինճէ գանատրը էֆքեար հասըլ օլտո՞ւ մու, օ էֆքեարտան ֆարիղ կէլմէդ իտի։

Ռուլօ-ՃիվէրնԷ իամինատէ օլան պու հաքիմ, գահիրէն մատրուֆ ալիր քիմսէ կիպի կէօրունմէեիպ, գաեէթլէ տա-տէ ալիր հալի վար իտի։

Մ. Ֆաւիէր՝ մահէլլի ճինատէթէ կէլտիկինատէ, գիեա-տէսիյլէ միւթէէհհիր օլտու, չիւնքի քէնտիսի, մադթուլու չախատէն թանըըլդ, նիչէ տէֆալար անըն տուֆրատընտա թատամ իթմիշ իտի, վէ մէրդումտան գէվճէսինէ ֆէվգէլա-տէ ըհատէթ վէ թէվէճճիւհիւ պուլունմատըտտա իտի։

Հաթթա, ալիր ապշամ օթէլտէն չըղարքէն, քէնտի քէնատինէ վէ թէպէտիմ իտէրէք,

— Ացապա պու կիւղէլ դատընա տիլատատէ մի օլ-տուս, տէմիշ իտի։

Պինատէրին պու տէլիղանլը, տահա սէքիղ կիւն ապ-

*ան՝ որ էլնին թաղթուշ օլսուդան ալր շախարն նաշքինը աճապա-
լարը ալթընաս կէօրսէվկինանէ , լէհճէսի սօլտաս , վէ ան-
լընան տամլասան թէր տանէլէրինէ ինանըլմայէ սկսած :*

Մէրպաս՝ էյը տէֆա ,

*— Մատամ պարօնտան վուդուամթատան խապէրի վա՞ր
մը տըր , տէյի ախտալ էմտի :*

*Բօլա զօմխէրի . – Ջանըմ էմտէմ , մէստահի ուզմուզի
էֆէնտի :*

*Մ. տը Ֆավիէր , մէսթէնթէդէ եօվաշճա ալր գաչ
ատօզ ատօյլէմէսի իւզէրինէ , մէսթէնթէդ , մատամ վօրմը
տան օտա ապէյլէմէսինին չաղրըլմատընը էմր էմտի :*

*Զէնա տադըդա ասնըա , մատամըն պէյլէմէսի օլան
մատամատպէլ Հօրթանա , ախթրէնէրէք կէլնպ , եէրտե ա-
րինիշ օլան գանը ճհամի կէօրսէվկինատէ , եէուդինիւ , էլ-
լէրի տէրսունինատէ կինդէտի , վէ հէման պատրըլմադ տէրէ-
ճէսինէ կէլտի :*

*Մէստահի ուզմուզ մատավինի . – Թէսկին օլսունուդ
գըզըմ , վէ պու տէհշէթլի ֆէլաքէթտէն մատամ պարօ-
նան խապէրսար օլսուդ օլմատըղընը ալնդէ պինատինինդ :*

*Պէյլէմէ , Մ. տը Ֆավիէրի զաթէն օթէլտէ կէօրմիշ
օլսուդսունատան , անըն ատինի էշնթտինկինատէ , պիր տէրէճէ
մէսաթէրինդ օլսու , վէ ճէվապա ադադ պիրըէ ,*

*— Մատամըն հիչ պիր շէյտէն խապէրի օլմատըղը մու-
հապդապ տըր , տէյի ճէվապ վիրտի :*

*Մ. տը Ֆավիէր . – Պու մուհապդադըդ նէ՞տէն իճապ
խաթեօր :*

*Պէյլէմէ . – Սապահլարը մատամըն օտասընա պէնատէն
դայրի քինան կինդէդ , վէ տաթի տօդուզտան էվվէլ , հիչ
պիր վէսիլէ էլէ քէնտինէն ուեանտըրմադադ էշէն գաթէն
էմր ալմըշըմ տըր :*

*Մ. տը Ֆավիէր . – Շիմտի մատամընըդըն օտասընա չըգ-
մայըսընըզ :*

պէալէմէ . – Բէք լայ , էֆէնտիմ :

Մ. ալ ձաւլիկը . – Վէ , պու կիճէ խանէսինատէ զու-
հուրա կէլէն տէհշէթլի ճինաեէթի հագդընտա քէնտիսինէ
չուապհէեէ մահէլ վէրմէեէրէք , վագըթ կէչիրիլմէքսին
քէնտիսի թարաֆընտան դադուլ օլունմադ արզուսինտէ
պուլունտուղումու պէնան իլթիմէլիսինիլ : -Էվէթչի մատամ
պարօն ճէնապէրէն, պէօյլէ միւնասիպէթսիզ պիր զէմանատա
միւլադաթ արզուսինտէ օլտուղումա թէաճճիւպ էտէր ի-
սէ , միւսաֆիր մադամընտա կէլմէեէկ , հաքիմ մադամըն-
տա կէլտիկտէմ իլավէթէն պիլտիրինիլ : - Պու սէօզլէրին
հաբլ էտէճէկի էնտիշէ էլէ , մատամ վ.օրմտուն, քէնտիսինէ
վէրէճէկիմ տէհշէթլի էտապէրէ հադըրլանմըշ օլաճաղը տէր-
քեար սըր : – Հայտէ գըզըմ, չաբուգ էտին , վէ մատամ
պարօնու կէօրէպիլիպ կէօրէմէեէճէկիմին էտապէրինի կէ-
թիրին :

Մատամազէլ Հօրմանս , պու էմր էտպէրինէ տիշարը
չըգտը :

Մէզապուրէ , մահէլի ճինաեէթի թէրք էտէրլէն , եվ-
կիմի ալթը եվկիրմի եէտի չաղլարընտա , էտաթու պայը
թէմիզ պիր տէլիփանը կէլէրէք , քէմալը հիւրմէթ էտպէ,
էքի հաքիմի վէ բօլս գօմիսէրինի սէլամլատը :

Մ. Րուբօ-Տիւվէրնէ , թէվէճճիւհքեարանէ պիր հալ ու
հարէքէթլէ , մերգում տէլիփանըեա խիթապ էտէրէք ,

— Սապահլար էայր օլսուն , ժօ՛պէն , պիզի զապթիեէ
նէզարէթի՞ մի կէօնտէրիեօր , տէտի :

Ենէնի կէլէն . – Էվվէթ , միւսթէնթիզ էֆէնտի . էմրի-
նիզ թահթընտա պուլունմադ լազըբ , պէնի զապթիեէնա-
ղըրը պուրադա կէօնտէրտի :

Մ իւսթէնթիզ . – Պիզի ինթիխապ իթմիշ օլտուղունա
մէճպուռն օլտում , չինքի զայրէմինիզի վէ տիւտեէթինինի
թահմին էտէրիմ , վէ բէդ չօգ տէճիա հիւռնի խըզմէթինիզ
սըպդաթ իթմիշ օլտուղու մալիւմիւմ տիւր :

Ժօպէն թէամիւճ իմաուիկեամիզ չախս , միւսթէնթիպլեն մէզքիւր մէտճ ու աչնասլընը իշխաուիկենատէ , մահպուպիւճէ- թինատէն նաչի գըզլարատը , վէ ճէնէտէն թէվապու իլէ , կէօղ- լուկնու թադատը :

Բօլիս գօմիսէրի , ժան Լըքօլու կէօսթէրէրէք ,

— Միւսթէնթիզ էֆէնտի , իլք ուէֆա պու օտաճա կիրիպ , միւսիւ պարօնուն նաչընը կէօտուքտէն ասնրա , վուգուի հալի ուէրհալ պանա թէպլիղ իտէն խըզմէթճի , պու տուր , ուէտի ,

Միւսթէնթիզին էմրի մուճիպինճէ , զապթ քեաթխալի ուասմլալը քեաղըտլարընը գարշընա վազ իտիպ , էմրի թահրիրէ հապըրլանատը , ֆապաթ Մ. Րուլօ-Տիւվէրնէ իտ- թիցիապա պաշլատըպտան էվվէլ , ժէմուլին զայրի պէր հա- ուոսէ զուհուրա կէլէրէք , էրէ յիճ ցէ հայրէթի մուճիպ օլուռ ։

Շէօյլէ քի , միւսթէնթիզ իֆատէկ ապաղ իմտիկի , վէ զապթ քեաթխալի ուոսի գալէմինի միւրէք քեպ հօզգա- ալնա պաթըրատճատը էտնուտէ , մատմուազէլ Հօրթանս , լէհ- ճէսի ատմուշ օլարագ ապուէթ իմտի ։ Մէզպուրէ , կիւճ- պէլա իլէ աէտագա տուրապիլմիկինատէն , էրէրէ տուշմէ- մէք իւղրէ , գաբուէա տաճանմաճա մէճպուր օլուռ ։

Գիւթիւն հապըրտունուն նապատը տիգդաթը , պէալէմէ- եէ ապթ օլունուռ ։ – Մ. տը Ֆաւիէր , պաշտան աէտագա գատար տիթրէտի , գիրա էէնի պիր ֆէլաքէթ , եէնի պիր ճինաուէթ խապէրի ալընաճատը , եանի մատամ պարօն Հ.օլմսուն տանի , պիր ճանինին տարպէլէրի ապթընատ գաթլ ու թէհլիֆ խոիլմուշ օլատուդու վազըտաբընըն իշխոսկէ- ճէկի միւսահապատը ֆիքրինատէն կէչտի ։

Մխատաթի ուսմուտի մուտաֆինի . – (Մխէտաթը պիր աչ- տա իլէ .) Մատամընըզը կէօրուշմէկուդ միւ . . . քէնտիսկէյլէ լապըտը իմտինէկ մի ։

Մատմուազէլ Հօրթանս , պաշը իլէ խոյը մանէտատընը անլաթտը ։

Մխտաւոյի ուժուժի մուտալինի. – Նէ՞ տիմէք լսել էօրտանուղ: Միղաէ կէօրիւլէն պու ալթխատի լուկիւն սէպէպի նէ՞ տիր: – Վէյտանկիւմ էմրի նոցրա լսի մէտանէ՞ղ մի:

Պէալէյէ. – Նգիէնտիմ, էմրինիզէ լսի տիմ. մահտամըն օտասընա կէրտիմ... քէնտիսինի արտարմ... չաղըրտըմ... ֆագաթ տայիրէսի պօշխտի, վէ նամթաղը պօղուլմադըշ խտի: – Մտամ պու կիճէնի օթէլտէ կէչիրմէմիշ տիր: – Մուխթատա միւսիւ պարօնուն դաթխէլէրի քէնտիսինի աշըրմըշտար տըր:

Մտամուապէլ Հօրխանս, պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն ածըտա, հէօնկիւր հէօնկիւր աղչամաեա պաշլատը:

Պու արա, հիւքիւմէթ մէմուրլարը, չիւպհէ կրտաճէ կիտէր պիր նապտըլա պիրիսիրինէ պապըշտըլտար:

Մխաթէնթէք. – Մխտի պարօն իլէ զէվճէսի պիրլիքտէ մի իսթրատը էվզաթ խտէրլէր խտի:

Մխաթէնթէքին սիւսլի հէր նէ դատար պէալէմէճէ խիթաապէն խտի խտէտէ, մէղպուրէ միւթէրէտտիւտ հալտէ կէօրիւնտիւկիւնաէն, միւտտաիի ուժուժի մուտալինինին ճէվապա աղազ պիրլէ,

— Մխտի վէ մատամ վօրմատ պէն թանըր խտիմ, չօղ տէֆա քէնտիլէրինի կէօրտիւր խտիմ, – Ինկէրչի պիր տէրճէ միւպալէղաթը օյան պադը րիվաեէթլէրէ ինանըլմադըղտամ կէլիրտէ, պարօն, խտրիճտէ պիր միրթէպէ ճէհաւէթտէ պուլունտուր իմիշ. ֆագաթ մատամ պարօն պու հալի կէօրմէմէզլիկէ կէլտիկինտէն, պունլարըն ֆամիլեաճա էօմրիւ բէք ույի իմիշ, տէտի:

Մխտաիի ուժուժի մուտալինինին, մէղքիւր սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, մատամտուապէլ Հօրխանս պաշընը գաշըմադտա օլտպ, Մ. ը ֆամիլէր՝ քէլամընը իդմալ խտինճէ, պէալէմէ, պաղթէթէն պիր հարէքէթի զարիպէտէ պուլունարադ,

— ֆամիլեաճա ույի պիր էօմիւր միւ կէչիրիլէր իմիշ

...Թա՛յր, մխսախ, խա՛յր, պու բիվահեթլէրէ լինանմահերին էվվէթ, մատամ պարօն, էմնալի պուլունմադ էյի ալըր գաատըն խոր... ատէթա մէլէքէ կիսալ հէր շէյէ սապը լլէ դաթլանըր, վէ ապա շինքահեթ լմմէդ խոր։ Պունունլա պէրապէր, սայիմա մուղատարըպ խոր։ Նիչէ ոէֆալար, արթըդ գալալ ատահանմադ ալը հալէ կէլէրէք, աղլատըրընը կէօրմիուշիւմ տուր... Ա՛հ, էվվէթ, չօդ ոէֆա, վէ բէք չօդ ոէֆա կէօղլէրինատէն հաշլար ադատըղընը մուշահէատէ լլէմիշիմ տիր, ոէատ։

Մխսթէնթիդ. – Օհօ՛։

Մէրդում, ժօպէնէ պիր աթֆը նադար լմթոխ, վէ միստահի ուսմուժի մուսավինինին հանընա հադլաշարադ, գօլունատան թուրթուս, վէ պիր բէնչիրէ հանընա կէօմթուրուպ, հավաշ ոէտա լլէ,

— Նէ՞ ոէրհինդ, սադըն պու վուգուաթ՝ պիր գաարըն ինթիգամը օ՞լմասըն, ոէատ։

Մ. ալը Ֆաալիէր. – (Տիմրէհէրէք.) Մխամքին ոէյիլ տիր... իհթիմալի հօգ տուր։

Մխսթէնթիդ. – Նէ՞ոէն։

Մխատահի ուսմուժի մուսավինի. – Մատամ պարօն գաէթ կէնճ, գայրի վէ նադիք, վէլհասըլ ճիւղի պիր րիւզկեարատան ոէվրիլմէկէ միստայիտ գամըշլար գապխինատէն օլտուղունատան, պարօնու վուրմուշ օլան էլ, մատուէթէն անըն էլի օլամադ։

Մխսթէնթիդ. – Գադը սինիր վէ հիսուէթ՝ ինսանըն գուվվէթի տէրթճէսինի եվուզ միսլինէ խալադ գըլար, պուրասընը աա գապուլ իթմէք լադըմ տըր։

Մխատահի ուսմուժի մուսավինի. – Գապուլ խոէրիմ, ֆագաթ պու սանատըղըն պօշանմասընա նէ՞ տիյէլի... Հագարէթ կէօրէն պիր գաալընըն, քէնաի զէվճինի գաթլ ու թէլէֆ լլէմիշի, հայտե միսմքին օլաուն, լաքին էօյլէ պիր գաալն՝ զէվճինին սէրվէթինի սիրգաթ իթմէկ։

Մխաթէնթիփ . – Էկէրչէ լճքրա էթտիկէ ճինաւէթտէն ածքրա , ֆէլրատան պաշդա քէնտիսի էչէն չարէի սէլաւէթ օլմատըղընա խաքեաթ օլուր խաէ , օ հալտէ, զէվճինէն սէրվէթինատէն պէր միդտարընը աշըրըպ , օլ վէճհլէ ֆէլրատ էթմէսի տէ էհթիմալտէն պայիտ օլմազ :

Մխտաաէի ումումի մուաւէինի՝ խաքեաթ օլմուշ օլտուղանու հիտա էլէ , ճէվապ վէրէալէճէք պէր աէօղ պուլատատըղընատան , պաշընը է յտի :

Մխաթէնթիփ . – Ա՛ատամ պարօնուն , քէնտի խըզմէթքեաըլարընըն խաապէրի օլմազտընըղն զայպուապէթինէ միզ նէ՞ մանէա վէրիեօրտունուզ :

Մխտաաէի ումումի մուաւէինի . – Պիլմէմ , պու խուստա պէնտէ միզին կիպի պէր մանէա վէրէմէեօրում , ֆապաթ եապընատա վուդուի հալին անլաշըլաճաղընա չիւպհէմ եօզ տուր .

Մխաթէնթիփ . – Պէն տահի օ իւմիտտէեիմ : (Պատէհու մատմուապէլ Հօրթանաա խիթապ իտէրէք .) Իամինիլ նէ՞ տիր :

Պէալէմէ . – Հօրթանա Հարտի :

Մխաթէնթիփ . – Դա՞չ եաշընատաընըղ :

Պէալէմէ . – Եիկիրմի պէր :

Մխաթէնթիփ . – Զօզտան պէրի՞ մի մատտամ վօրմատն պէալէմէսախանիփ :

Պէալէմէ . – Իչի սէնէտէն պէրի : – Մատտամըն էվլէնմէսինատէն տէրհալ ածքրա խըզմէթինէ կիրմիշիմ՛ տիր :

Մխաթէնթիփ . – Դալիպա մատտամընըզա զաեէթ սատըդընըզ :

Պէալէմէ . – Օատը՞գ մը . . . էվէէթ , էֆէնտիմ , էզճան ու տիլ քէնտիսինի սէվէրիմ . . . Օթէլտէ քէնտիսինի հէր քէս սէվէր , վէ հալինէ աճըր իտի : – Վապատա էօլմիշ օ-լան քիմսէէրի իթհամ իթմէք ճայիզ տէյիլ ամմա , տօղ-րուտու սէօյլէմէք իչին , միւթէվէզիա միւսիւ պարօն տա ,

պէվալլը գաղջնա բէք չօգ մինն ու մէշապգամի չէքտիրմիշ ակը։

Մխաթէնթիգ. – Մ. վօրմաուն՝ քէնաի պէվճէսի հապ-դընաքի հապըգի եախօտ զանի հադըրգաբերը իրենց մէթքեարլարընա տախ մալիւմ ու խոյ։

Պէալէմ. – Հէր քէսէ մալում խոյ... չինքի միւսիւ պալօն, քէնաի քէնտխանի հաքիմի մուԹլադ աստխոէքէ, քիմսէսէն կիդլէմէքսիզին, հէր կիւնա զուլմ ու Թէաստխի պէվճէսի հադրընտա Թէճվիզ կյլէր խոյ։ – Ինչ՞չէ տէֆալար, պաղչէնին քիւչուք դարուտունտան պաղը ատը չանը պօղուդ մահպուսպէլէրինի պուրատա կիտտիրմիշ տիր։ – Պու խուսուս, տէրտունը խանէտէ ումմուէն մալիւմ խոյ։ Օտա իրզվէթճխանին պու պատատէ մալումատը մուֆթատալէսի վար ատը... անուէն խաԹիֆատար իթտիկէնիզատէ, անլատեատախտիրախանիզ... Հատըը, էֆէնտիմ, պու հալի, շայեանը իգրան վէ նէֆըսէթ ալը ըէզալէթ խոյ։

50

Մխաթէնթիգ. – (Պիր ադ սիւքիւԹտէն ածըրտա.) Զանն խաէմմխինիզ քի, մատամ վօրմս, պու կիսալ հալ ու հաղրտէքէրէն, քէնտխինին գաղջնօգա վէ պէվճէ տգվատա վիւրմէմ։ – Մատա-Ս։ – Յէյլի, էյլէնսիլ ինչ պու – Պէալէմ. – Պու սիւսէ ցկվատա վիւրմէմ։ – Ե՞էտէր վէ վա-

լուէսի վար խոհ խոչ պիլէ, պուրաեա ասլա կէլմէղլէր խոհ։

Մուսթէնթիզ. – Յիւն ազչամ, ասո տէֆա օլարակ մաստամբուլը սաամ դաչուա կէօրունիւզ։

Պէալէմէ. – Նարը կիճէտէն ալ էվվել։

Մուսթէնթիզ. – Շիւպհէսիզ տիշարտան ալմէթ լիմ-միշ խոհ։

Պէալէմէ. – Խա՛յր, զաթէն մաստամ տիշարը չըգմամըշ խոհ։ – Պէնի չաղըրտը, լաքին տաէթի վէճճ իւզրէ էսվապընը ասէուռնաճաղ եէրտէ, խըզմէթիմէ ւհմթիեաճը օլմատըղընը պէեան իլէ, եաթաղըմա եաթմադըղըմա միւսաատէ լիթոխ, վէ պէն տէ օլ վէճճլէ հարէքէթ լիթոխմ։

Մուսթէնթիզ. – Սօն տէֆա կէօրիւշտիւկիւ էանատէ, մաստամ պարօնուն թաավիրի նէ՞ հալտէ խոհ։

Պէալէմէ. – Մաստամ, պանա, ալթիւսթ վէ միւքէատէր պիր հալտէ կէօրիւնմիւ։ – Լէհճէսինին ասլմուշ, վէ կէօզլէրինին գըզարմըշ օլտուղունու կէօրտիւկիւմէ, բահաթըզլըդ հիսս խոխ լիմէոիկինի սիւսալ լիթոխմ... Քէնէխէ տէ, պանա, պիր ալ սըթմասը պուլունտուղունու զանն լիթոխկինի, ֆագաթ պունուն հիչ պիր էհէմմիեէթի օլմատըղընը պէեան իլէ։

Մուսթէնթիզ. – Մաստամ վօրմա չօգ միւսաֆիր դապուլ խոհ՞ր մի խոհ։

Պէալէմէ. – Էվվէթ, էֆէնտիմ. խուսուսիլէ էրքէք միւսաֆիրլէր դապուլ խոհր խոհ։ – Վագաա մաստամ, պու միւսաֆիրլէրտէն չօգ տէֆա սըգըլմըր վէ եօրուլուր խոհ խոէ տէ, պաշդա տիւրլիւ եաբամադ խոհ, զիրա Մ. պարօն թէքմիլ բարխա էհալխինի թանըտըղընատան...

Մուսթէնթիզ. – Պու դաատար չօգ միւսաֆիրլէր միեաընատա, շիւպհէսիզ պադը սըգ կէլէնլէր, վէ թէքլիֆսիզ օլանլար պուլունմադատա խոհ։

Պէալէմէ. – Էվվէթ, էֆէնտիմ, էքի իւչ, խուսուսա

ալրին, պա՛ւ էվ խայգը իլէ գիեաւոէ թէէլիցխոդ օլուա, ալը ալը վիտիա վէլիր խոր :

Մխաթէնթիդ . – Պաւնաւն խամի նէ՞ խոր :

Պէալէմէ . – Մ. վիդօնթ ժիլաէր աը Բրէալ խոր :

Մխաթէնթիդ . – Տէլիդանը՞ մը խոր :

Պէալէմէ . – Իվվէթ էգիէնամ, գաեէթ վիւգէլ վէ ակլապէր ալր տէլիդանը խոր :

Մխաթէնթիդ . – Մ. աը Բրէալ չօդ տէցա վէլի՞ր ժի խոր :

Պէալէմէ . – Հէման հէր վիւն վէլիր խոր :

Մխաթէնթիդ . – Տիւն տէ վէլմի՞ ժի :

Պէալէմէ . – Իվվէթ , ժիւախ , սաաթ իւչտէն ակշէ գաաէր պուբաաա խոր : – Մ. պարօն՝ Մ. վիդօնթա գիեաւոէ հիւրմէթ վէ ըխաեէթ խոէր խոր , վէ պօրաաան ակսէթթինաէ , անը պուբաաա պուլտուդունաա , ադշամ թաամ մընա ալըգօր խոր :

Մխաթէնթիդ . – Մ. աը Բրէալին ժահէլի իդամէթինի պիլէօ՞րմուսունուզ :

Պէալէմէ . – Իվվէթ , էգիէնամ, պիլիրիմ. նէօվ-տէ-Մաթիւբէն ոօդաղընաա 21 նիւմէրօրու խանէտէ իդամէթ խոէր :

Մխաթէնթիդ . – Սնըն պուբաեա ալդ ալդ վիտիպ վէլմէսինաէն ոօլաեը պագը միւլահաղաթ վուգու պուլո՞ւրմու խոր :

Պէալէմէ . – Էգիէնամ, նէ՞ ախմէք խոթէտիկինիդի էյիճէ անլաեամամաեօրում :

Մխաթէնթիդ . – Մէսէլա , ժաաամ վօրմաուն պուտէլիգանը հադգընաա , տիւննէվվիճէ միւնասէպաթ եօդ-լունաա գիեաւոէ թէվէճճիւհիւ պուլունաուդու զանն օլուն՞ուրմու խոր :

Մաամուապէլ Հօրթանա , գաեէթլէ գըզարըպ , գալի պիր սէօյլէյիվէ ,

— Խա՛յր, էֆէնտիմ, խա՛յր, ալըշմէն հիչ պէտիմիզ պու եօլտա պիր զաննատա պուլունմամըշըդըր տըր։ — ձիւմ֊ լէմիզտէ, մատամ պարճու ֆէվգէլատէ ֆատղիլ վէ քիւամիլ տէյր պիրիսի խոնք։ — Էֆէնտիմ, պէնատէնիդ քէնտիմի նամուսու պիր գըզ զանն խոէրիմ. խոնք, էվէլչի մատամըն ֆատղիլէթի պանա սօրուլուր խոէ, պէնատէն դիւեատէ էհլի ֆատղիլէթ օլտուղունու պէեանատէ թէրէտտիւտ էթմէմ։

Մատամուազէլ Հօրթանս, պու սէօզլէրի իւտա լիթուվի պէման, օտանըն չըմինէսի իւզէրինատէ մէվզու օլան սաաթի տօզուղ չալըտը։ Այնի վազըթտա, սանտըզ֊քեարըն կէլմիշ օլտուղու, վէ, պանդանըն միւթէատտիտ մէտտուքատէ պէնլիղատէ պէյլէտիկի, միւտտաիի ուտտուի մուտավինէյլէ միւսթէնթիղէ խաթեր վէրիլտի։

Միւսթէնթիղ, պէտլէմէճի եօլա գօեուտ, սանտըզ֊քեարըն կէրտարլըմատանըն էմր էյլէտի։

Մէրգուտ իշէրի կէրտիկինատէ, հէեէճանը ալիմինատէն նաչի, սոնատը ալթուտի օլմուշ խոի, վէ պարօնուն նաչընը կէօրմէտի, քէնտի իւզէրինատէ ատհշէթլի պիր թէէսսիր հատըլ լիթտի։ — Սոնատը պօղուլտու, վէ ատտաթլարը ալիթրէ֊մէկէ պաշլատը։ Պատէհու, Ալմանըտրա մախտուս պիր խաթիրլէհլէ, վէ գապա պիր սէտա էյլէ,

— Օ՛հ, պէն խոէ, ինանատմաեօրսունուզ. ալիմէք սահիհ խոիշ... նէ՛ ճինատէթ, նէ՛ ֆէլաքէթ... (Պատէհու էրքի հաքիմէ խիթապ խոէրէք.) Էֆէնտիլե՛ր, հէեէճանըմա աֆվ խոինիզ... Եուրտճուդտա հաեսաթը գալթը խոիլմիշ օլտուղ կէօրտիւկիւնիւղ պէյտէ, այնագճա վուրտուլմուշ օլան պու զէվալլը, պէնիմ խայրխահրըմ խոի... պէնի պու հալէ կէթիրէն օ օլմուշ տուր... պանա էճիկյէթի քեռայիլէսի վար խոի... Պէն, հէր շէյի անէ պօղճլուեուզ... քէնտինի ալիքնի աէլէր խոիմ, տէտի։

Հէեէճանըտան նաչի, սանտըզ֊քեարըն պօղատընտա

սէսի գըսըլտը, վէ սօլմուշ օլան եանտպլարընտան աշադըեա կէօղ եաշլարը ադմաեա պաշլատը։

Մխսթէնթիդ. – (Թայլխատանէ տուրքթաե.) Մխսիւ, թէսկին օլտունուզ։ – Հարէքէթի վադըանըզտան տօլաեը աֆյ տուլէմէկէ միւհթաճ տէյլսինիզ... Լադըմ օլան սիւալլէրի սիզէ արզ իթմէզտէն էվվէլ, չէնտ տադըդա պէգլէեէսիլիրիմ։ – Ինշալլահ ճէվապլարընըզտան, միւհթաճ օլտուդումուզ մալիւմաթը իսթիհսալ իտէպիլիրիզ։

Սանտըգքեար. – (Պաշընը սալլաեարադ.) Էսէֆ իտէրիմ քի, էֆէնտիմ, պէնիմ հիչ պիր շէյսէն մալիւմաթըմ եօգ տուր։ – Պու խասպէրի մաթէմէտիգտը, պիր աղ էվվէլ, պիր եըլտըրըմ կիպի պիրտէն պիրէ իշիթտիմ։ – Իմտի, էֆէնտիմ, շիմտիտէն իսթիճվապըմը իճրա իտէպիլիրսինիզ։ – Ֆէատէրիմ նէ՛ դատար պիւեիւք օլսա, սիզէ ճէվապ վիրէճէք տէրէճէտէ իդթիտարըմ վար տըր։

Մխսթէնթիդ. – Մատէմ քի օլտուդճա թէսկինն օլտունուզ, շիմտի իսթիճվապընըզա պաշլարըզ։ – Եապըն, քեամիսպ էֆէնտի. – Իամինի՛զ վիւսիւ։

Սանտըգքեար. – Ֆրէատէրիք Միւլլէր։

Մխսթէնթիդ. – Սինինիզ։

Սանտըգքեար. – Գըրդ տէօրթ։

Մխսթէնթիդ. – Վաթանընը՞զ։

Սանտըգքեար. – Մանհէյմ։

Մխսթէնթիդ. – Սիզ Ալման՞ մը սընըզ։

Սանտըգքեար. – Էվվէլթ, էֆէնտիմ։

Մխսթէնթիդ. – Ֆրանսըզ թապիւյուէթինէ՞ վի կիրվիչինիզ։

Սանտըգքեար. – Խա՛յր, էֆէնտիմ։

Մխսթէնթիդ. – Իգամէթկեահընը՞զ։

Սանտըգքեար. – Ալընիս սը Նէօյիտէ, 22 նիւմէրօ-սու խանէ։

Մխաթէնթիզ . – Իվէնմխաննիզ :

Սանտըզքեար . – Խա՛յր , էֆէնտիմ :

Մխաթէնթիզ . – Մ. պարօն վօրմատ թէէխս էթմիշ օլտուղու պանզանըն սանտըզքեարըմըզըն :

Սանտըզքեար . – Իվէթ , էֆէնտիմ :

Մխաթէնթիզ . – Նէ՞ գատար վադըթտան պէրի :

Սանտըզքեար . – Պէշ սէնէտէն պէրի , ֆագաթ նէտան սէնէ տոր քի , պու պանզատատա չալըշմազտատըր : – Պէրլինատ պուլունան մուխալիրի թարաֆընտան պարօնա թալսինէ օլունմուշ խոխ :

Մխաթէնթիզ . – Թախախաթընըզ նէ՞ գատար տըր :

Սանտըզքեար . – Օն սէքիզ պին ֆրանգ :

Մխաթէնթիզ . – Մ. պարօն վօրմատ ասն տէֆա նէ՞ վադըթ կէօրտիւնիւզ :

Սանտըզքեար . – Տիւն , էօյլէնատէ :

Մխաթէնթիք . – Մահէլլի մէմուրիեէթինիզի սաաթ գաչտա՞ թէրք իթտինիզ :

Սանտըզքեար . – Հէր վադըթ կիպի , սաաթ տէօրթ պուչուգա պէշէ չարեէք գալմազ արտաընտա :

Մխաթէնթիզ . – Սանտըզտա նէ՞ միգտար ապչէ պըրադմըշ խոխնիկ :

Սանտըզքեար . – Ցօղրու ճէվապ վիրէպիլմէյէճէկիմ իւչին , ճէպ տէֆթէրիմէ պագմալըեըմ ,

Մխաթէնթիզ . – Պադըն :

Սանտըզքեար . – (ճէպինտէն պիր տէֆթէր չըգարըպ պագարատ .) Ույթը եւուզ տօգտան պին ֆրանգ :

Մխաթէնթիզ . – Պու մէպլաղ , սանտըզտա նէ՞ չէքըէրտէն պուլունմազտա խոխ :

Սանտըզքեար . – Տէօրթ եւուզ դըրդ պէշ պին ֆրանգը պանգնօթ , օն իքի պին ֆրանգը ալթուն , սէքիզ պին ֆրանգը ուչադըրդ , թադրիպա իքի եւուզ եվկիրմի պէշ պին ֆրանգը , միւխթէլիֆ թահվիլաթ խոխ :

Մխսթէնթիւղ . – Գալլինիլ լուզրէ ոէօրթ եվուղ էլսի եէտ ալին Ֆրանգատան խպարէթ օլան պանդնօթլար իլէ ալթուն ագչէ աշըրըլմըշ տըր : – Պա՛ւ ալուեվուճէք սէրդաթ, պանդանըն վապնէթինէ զարար վէրմ՛ը մի , վէ թէէտիւեաթըն թամթիլինի ինթաճ խոջ՛ը մի :

Սանտըդքեար . – Ա՛ման . չինքի ոէվլէթ Պանդաըլնաա լըն մինհօնան գիեատէ էմանէթ ագչէմիզ վար տըր : Մխսթէֆանըն վէքիլլէրինին եալընըզ իմզասը յա , մէզքիւր էմանէթ ագչէսի ալընաալիլիր :

Մխսթէնթիւղ . – Սանտըղըն դա՞չ անախթարը վար տըր :

Սանտըդքեար . – Ինքի :

Մխսթէնթիւղ . – Շխապհէսիզ պէրի սէղին եէմինիզ ոէ տիր :

Սանտըդքեար . – Ինվէթ , էֆէնտիմ :

Մխսթէնթիւղ . – Տիկէրի՞ :

Սանտըդքեար . – Տիկէրի Մ. պարօնուն եանընտա գալը խոթ :

Մխսթէնթիւղ . – Սէղինքի նէ՞րէտէ տիր :

Սանտըդքեար . – Հէր վադըթ եանընտա սադլարըմ... իչթէ :

Մխսթէնթիւղ . – Օ հալոէ սանտըղըն քիլիտ եէրինոէ կէօրիւլէն անախթար , տիմէք Մ. պարօն վօրմաուն օլաճադ տըր :

Սանտըդքեար . – Շխապհէսիզ :

Մխսթէնթիւղ . – Պարօն՝ պաղէն քէնտի անախթարը-նը պաշդասընա վէրի՞ր մի խոթ , եախօտ եէմինոէ սադ-լամամադըդ խո՞ր մի խոթ :

Սանտըդքեար . – Պիլմէմ : – Շու գաուարը մալխմիմ տուր քի , պէր միւթաա , անախթարը եէլէկինէն սադ ճէ-պինոէ սադլար խոթ :

Մխսթէնթիւղ . – Ժօ՛պէն , պիր ադ պադըն :

ժօպէն թէամիեէ լթտիկիմիզ տէլիզանը, կէօզե-
կիանիս տէրհալ գօեուպ, նաշըն եանընտա տիզ չէօքտիս,
վէ էլլի բարմաղըննը նագիքեանէ տուրէթտէ, ձրէտէրիզ
Մուսէրին իշար լթտիկի ճէպէ ոօգուպ, եիկիրմի գաուար
ալթուն սիքքէ, պիր գուրշուն գալէմ գաալը, վէ քիւչիւք
պիր թարադ չըգարտը:

Մադթուլուն տիկէր ճէպի տախ արանըլըպ, անտէն
տէ կիւղէլ պիր սաաթ պուլունտու:

ժօպէն. – Պու ճէպլէրտէ անախթար տէնիլէն շէյ ոօգ
տուր, լաքին մադթուլուն ոօլ էլինտէ պուրուշմուշ պիր
քեաղըտ մէվճուտ օլտուղունու կէօրիւեօրում: Պու էլի ա-
չըպ, քեաղըտը ալմադ լազըմ մը տըր:

Սանտըգքեար, կէրչի ալթիսթլիւկիւնիւ պէտւէ էթ-
մէմէկէ չալըշտը իսէ տէ, մուվաֆֆադ օլամաեըպ, պիր
գաչ սանկյեէ գաուար, եիւզիւնիւն ոօլկունլուղու աչիքեա-
րէն գըզարտը:

Մուսթէնթիզ. – (Էլինի սանտըգա ոօղրու ուզաթա-
րադ.) Ջանն իսէրիմ քի, պու սանտըգ՝ բէք վիւհքէմ եա-
բըմըշ տըր, վէ էարարի տիր:

Սանտըգքեար. – Էվվէթ, էֆէնտիմ. քիւչա եէրինէն
էթրաֆլընտա պուլունան տէօրթ գօբչաերնըն հէր պիրի,
էլիֆպանըն վիւթէատուխտա հարֆլարընա ույտուրուլմուշ
տուր: Շէօյլէ քի, սանտըգ գաբանտըղը զէման, պու հարֆ-
լար էլէ պիր քէլիմէ թէչքիլ իտիիր քի, պու քէլիմէի պիլ-
մէեէն, հիչ պիր վագըթ սանտըղը աչամազ... մութլաքա
քիւչուկ գըրմաղը լազըմ կէլիր:

Մխաթէնթիզ . – Հարցնելարըն աւրէթէ թէրճիւմանին չօգ տէֆա թէպտիլ իտէր մի իտինիզ :

Սանտըղքեար . – Հէման օն պէշ կիւնատէ պիր թէպտիլ իտէր իտիմ :

Մխաթէնթիզ . – Տիւն նէ՞ քէլիմէ թահթընատա գաբամըշ իտինիզ :

Սանտըղքեար . – Ջինն իտիկլէ գաբամըշ իտիմ : – Զըդան հաֆթա Օբէրա թէատրոսունատա Մխէթ նամ լուսիեանէթըն իճրասընատա պուլունմուշ օլտուղումուան , պու իտիմ ինթիհասափ իմ մէքտէբ , պուռատան իտէրըմ կէլմիշ իտի : – Մէգքուր լուսիեանէթտա , րադդաս դըղլարտան պիրինին իտիմ , Ջինա իտի :

51

Մխաթէնթիզ . – Սիզին ինթիհասափ իմտիհէնիզ քէլիմէնի տիկէր քիմսէլէր պիւր մի իտիլէր , եահօտ պիլէպիլիր մի իտիլէր :

Սանտըղքեար . – եալընըզ պարօն Վօլմս պիւր իտի . պիրա քէլիմէնի թէպտիլ իմտիհէնիտէ , պիր քեաղըտ իւղէրինէ գուրշուն դալէմ իլէ եազըպ , քէնտիսինէ իտապէր վէրիր իտիմ : Պու վէճհլէ , պարօն Վօլմս , պէյնիմ էանատի զայըպուս պէթիտէ վէ միւնասիպ կէօրտիւկիւ հալտէ , հիւսապլարըմա պադատիլիր , եահօտ իհթիեաճը օլտուղունտա , սանտըղտան ադէջ ալտապիլիր իտի :

Մխաթէնթիզ . – Պու հալ չօգ տէֆա վուղու պուլմուշ մը՞ւշ մու տուր :

Սամսոլզքեար. – Պէշ սէնէտէ եալընըզ իւշ տէգա վուզու պուլմուշ տուր, պիւեատէ վուզու պուլմամըշ տըր: Պու տա, հիսապլարըմա պագմադ իչին տէյին զուհուրա կէլմիշ տիր:

Մխութէնթիզ. – Սիզին, պիր քեադըրա իւզէրինէ եալընըզ պագօնա պիլետրոնիկինիւզ էպրարի քէլիմէեի, տիկէր պիր էճնէպի քիմսէնին անլամըշ օլտուղունու զանն իտէրսինիզ:

Սամսոլզքեար. – Գապիլ տիր, ֆագաթ զանն իչիմէ... Մխութէվէֆա էֆէնտիմին, օ քեադըրը պէնտէն ալտըգտան ասնըա նէ եարտըըլընտան մալիումաթըմ եօգ տուր: Շուրաա ինգիլիզ օլտուղունու տուրքիտ տահիհ տիր քի, պու դաուաըը աչմադ իչին, հէր հալտէ, պունուն անախթարըլընա մալըք օլմադ, վէ կիղլի քէլիմէեի պիլմէք լազըմ տըր: Պունտան շու նէթիճէ հասըլ օլմադ լազըմ կէլիր քի, միսաֆիր պագօն, սանտըղը աչմըշ օլտուղու ըրթատա, գաթիլ եախօտ գաթիլլէր մէրգումուն իւզէրինէ հիւճում էլէ, մէրամը ֆասխօլէրինի իչտա իչմիշ օլմալը տըրըլար:

Մխութէնթիզ, սանտըղքեարըն էչպու իֆատէսի մուվաֆըգը ապը ու արհհէթ օլտուղունու, պիր հարէքէթլէ անլաթմատը, վէ ժօպէն տախի, եավաշ սէտա էլէ,

— Սանտըղքեարըն իֆատէսի պէնճէ մանթըգա բէք մուվաֆըգ տըր, տէտի:

Մխութէնթիզ. – Մանտըղքեար էֆէնտի, պագօն էլէ զէվճէսինին պիրլիքտէ եաշամալարը թ ատրընա տայիր պագը մալումաթի վիրմէնիզի ըչճա խոէրիմ:

Սանտըղքեար. – Էֆէնտիմ, պու սիւալինիզ պէնտէնիզի դիեատէխիլէ տիւչարը իզթիրապ դըլմադտա տըր: – Մ. Վօլտա, պագէն պէնի սուֆրատընա վէ պագօլարընա տասվէթի իթմէքլէ թալթիֆ էյլէր խոէ: – Պու սըրատատա պագօն էլէ զէվճէսինին հիւանի իմթիազաճ էլէ վագըթի կէչէր-

ախլէրինն կէօրուբ խոմ։ – Լաքին եալընըզ դալըդըլընա , այնի Հարէքէմ վէ մուամէլէտ պուլունուրլար մը, պուլանմազլար մը խոմ , պուրասընը ալիէմէմ։

Մխամէնեմիզ . – Էյիէթմէ Մ. վօրմաուն , ախլէտըր պօղուդ ալը աուէմ ուէյի թանըլմըշ օլսուդունու պիլիրսինիզ։

Յանատըդքեար . – Էվէթ , ալը թազըմ մահպուսէլէրի օլսուդունու , վէ դէվճէանին մէսուտ դըլմասընընա տասյին ալէյհինտէ պազը խնամալար վուդու պուլսուդունու պիլիրիմ։ Հաթթա շայտանը թէէսսուֆ վէ ալէնի ալը մուաըրատա տախ զուհուրա կէլտիկինի էյիթիմ, լաքին պուվէնուարէտէ ալէն հազըր պուլունմասըմ։ Շու գաատար քի , պէնիմ, էվէնտիմ հադդընատա թէվէճճիհիմ ատըրքեար օլսուդունուսան , գարշընատա պու կիսի մատտէրի խոսէրինէ պահս օլունմուր խոմ։ – Շէօյլէ քի , սաէէսինտէ շու մէվգըէրը պուլմուշ օլսուդում գաթթա գատրը սէօյլէնիլմէսի ինձիխալընը մուճիպ օլացադը մուհադդադ օլսուդունուսան , օ պատատ սէօզ սէօյլէմէքտէն սագընըլըր խոմ։ Հաթթա պու եօլտա սէօղլէրէ ճիւրէթ խոէնլէրի տէ սիւքիւթէ մէճպուր գալար խոմ։

Մխամէնեմիզ . – Հիսախեաթընըզըն իշպու նէզաքէթի, սիզին իչին պախտ չէրէֆ տիր։ Ինմուն , պարօն Վ.օրմս հադդընատաքի էֆքեարընըզը անլատմադըզդա խորար ինթմէհիպ , եալընըզ գէվճէտի հադդընատաքի ֆէնգրինիզի էտասէն անլատմադ խոմէրիմ։

Յանատըդքեար . – Էֆէնտիմ , գաթընըզդա թէէրրար խատրիմ քի , մատտամ պարօնտա , նէվհամա բէտի օլան ֆըրսաթ վէ վիճտանատէթլէր վիսաթէանա օլսուդու հալտէ, նասիբէն կէօրմուշ օլսուդումտան , հադդընատա սուրէթի գաթիէտէ պէեանը էֆքեար խոէմէմ։ Շու գատար քի , քէնտիտան պաշտա քեամիլ վէ նէի ինթատիամը պիր գատըն կէօրնմուշ տիր։ Պէնի պիր ադ սինիրլի օլսուն , վէ ինանմուշ տիր։ Պէնի պիր ադ սինիրլի օլսուն , վէ ինանմուշ

զամբնատան պիեսատէ , ծօմանըատատրի գատրնըատատ ապէնդէ-
ան , լաքին ատա սէօյլէտուքըլէրիմ զահլերի օլատ , հապը-
դէթատէ ապէօյլէ օլատուզտանու թէէմինէ ճէատրէթ խոէմէմ :

Մխաթէնթիդ . – Ոտ տայխրէհէ կնրմիզտէն էվվէլ,
տատամ ապատօնան ատա կնճէ օթէլտէն կնթմիշ օլատուզտա-
նու խատէր ատրնըճ մը :

Ցրէատէրիդ Ա խուլէրին սիմատնատա էահըը թէատճկուտ
վէ մահզունկյճէթի միշահէտէ օլունուտ , էլէրինի ուէկատ-
կէրէ գատուշտուրտուլատատ ,

— Խա՛յր , էֆէնտիմ , հիչ ատեր չէ՛յ ատկամէօրատում . . .
ատկամէօրատում . . . լաքին ատիչատէ նէ՞րէտէ ատը . . . ատ՛յ
ապէտան էյլէտի :

Ստանտըդքեատ , քէնտի միտրատնա բատկէն , մէզքիտ
ապօղէրի թէէլէֆֆիտ նմթատրտէն ատնրա , յատըրատրնըը
քէատի , վէ ուխտինու նէի էլէրի ապրտունճատէ կնկէյտի :

Մխաթէնթիդ . – Ն՞ատ տամէք խաթէօրատունուտ :

Ստանտըդքեատ . – (Ականքեատ ատեր էնտուշէ նկէ .) Հիչ
ատեր չէ՛յ տամէք խաթէմէօրատում : – Ճէնքիմէ տամանէցէ ատեր
թատատվտուր կէյտի խա՛ տէ , անճատէ մտնի ատրուզ : – Ր՛էցա
խոէրիմ , ատա թատատվտուրտուն , ատա միտատհատղանրը նէ՛ օ-
ատուզտուտ անատատուա չատըշմատերը . . . ապէնի խաթիցվատ
նթմէէճն . . . զիրա ատիչ ճէվատ վնրմէքճիկիմ միտրքճն
ապէյճ ատը :

Մխաթէնթիդ Բուլօ-Տնտվէյնճ , ստնտըդքեատրը ատա
նհթնրատը թահթրնտա ապհշէթի ատը ատվիուաթ , վէ խա-
նատաթ կնկլէնտիշ օլատուզտուտ ատատուհուլէ անքատատրատ ,
խաթիցվատա հիչ ատը չուզտու դատմատը վէ ատատէհու
ժան Լըրօլուն խաթիցվատրնտա խաթիտատր էյլէտի :

ժան Լըրօլ , ուչգուտուտու բահահթատդ խուէճէք օօլատա
հիչ ատը չուտահէլի չատմաթա էշնիթմէտիկնճէ , վէ նյք ատ-
չատը գօյմուշ օլատուզտու ատրկնէլէրի ատատհլատրը հէ՛յկէ-
թի ատվնտէսնտուէ ատուշմուշ խատկնճի պէտան վէ ատճնատէ-

րին օ կիճէսի , հիչ պիր քիմսէնին , իտարէխանէտէն կէչէ-
րէք , սանտըղքեարըն օտասընա կիրմէմիշ օլտուղունու
գավխէն թէէմին էյլէտի ։

Մուսթէնթիզ , ժան կըթօլ իլէ Յրէտէրիք Մուլլէրէ , օ
օտաման տիշարը չըգապիլէճէքլէրինի , լաքին էմրի ճէտի-
տէ տէկին օթէլտէն կիթմէմէլէրինի իսթար ևթտի , վէ
քէնտիսի , մուտտաիի ուսմումի մուսաիինի , բօլիս գօմիսէրի
վէ գապթիսէ նէզարէթի մէմուրու վէ գապթ քեաթիփայլէ
պիրլիքտէ ճինաեէթ մահէլլինտէ գալտը ։

Մուսթէնթիզ . – Ժօ՛պէն , պիր աղ էվվէլ նայըն օլ
էլինտէ պուլունան պիր քեաղըտտան պահա իսթեօրտու-
նուզ ։

Ժօպէն . – Էվվէթ ։

Մուսթէնթիզ . – Շու քեաղըտը կէօրէլիմ ։

Պու գարար իւզէրինէ , Ժօպէն եէննէտէն տիզ չէօքիւպ
խայլի գահվէթլէ աչտըղլտիկի մադթուլուն ավուճունտան,
հետտէթ ու գազապ էանտարնատա պուրտուշմուշ օլան վէզ-
քիւր քեաղըտը ալտը , վէ պունուն պուրտուշմուշ եէրլէրին-
տէն էրզրում ըզտըրապտան իչին քէմալը տիգգաթ ու իթինա իլէ
աչըպ , հալի օլտուղու պիր գաչ սաթըրը օգուտուգճա ,
սիեահ կէօզլէրի , կէօզլիւկիւնէն ճամլարը ալթընտա բալ-
լանմաեա պաշլատը ։

Մուսթէնթիզ . – Սէօյլէեին պագալըմ , նէ՞ օգուտու-
նուզ ։

Ժօպէն . – (Վագաղրը պիր հալ իլէ վէ կէօզլէրինի ա-
շաղըա էեվիպ , մէգքիւր քեաղըտը վիրտիթ .) Ինձէ , մու-
թէնթիզ էֆէնտի , սիզ օգուեուն ։

Պու քեաղըտ բալչամալ , չօլթաղ պիր քիմսէ թարա-
ֆընտան եախօտ թէլաշը պիր հալ իլէ պիեեիք պիր քեա-
ղըտտան քէսիլմիշ խոխ , չիւնքի քէսիլմէսի թալուզընտան ,
պիր ալըշադըն քէսիլն թարաֆը եէրինէ , թէրս թարաֆըյ-
լա քէսիլմիշ օլտուղու անլաշըլմադըտա խոխ ։

Մէզքիւր քեալըա բարչասը, մէքթուպ չէքլինտէ տիւրլիւշ իտի իսէ ոէ, իւզէրլինտէ հիչ պիր մէօհիւր վէ հիչ պիր ատրէս պուլունմամըշտըա իտի։

Մխաթէնթիփ. – (Չիքր օլունան պիր գաչ սըրաեը օ-ղուտպանն ոօնրա, մեսաէրէթլէ.) Հա՛, հա՛, տօղրու քէշֆ լիթմիշիմ։ – Սղիզիմ միւտտաիի ումումի մուավինի էֆէնտի, սիզ պուննա նէ՞ տէրսինիփ։

Մխաթէնթիփ, մէքթուպու մէզքիւրու Մ. ը ֆաւվիէրէ թաղտիմ էլմտի, վէ օ տախ աթիւոէքի սըրտալըը եիւքսէք սէտա իլէ օղուտու.

«Մխսիւ պարօն, տօսթունուզ օլան, ֆագաթ խուսուսի սէպէպլէրէ պինաէն քէնտիսինի մէճհուլ սագլամագ իսթէյէն պիր քիմսէ, – մէնիի միւմքին օլապիլտիկէ հալտէ, – սատագաթըզ պիր գատընտան վէ սախթէ պիր տօսթունուզտան ուզուն միւտտէթի իղֆալ օլունմանըզը իսթէմէզ։ – Մատամ պարօն, պու կիճէ, քէնտի մաշուգու օլան վիօնթ ժիլպէրը տը ֆրէալ իլէ վէ Գէլճիգա թարիգինէ օթէլտէն հարէքէթի խահիշ էտէճէք տիր։ – Պու մէքթուպտումու տըզընըզտա, իհթիմալ քի հարէքէթի ու ապիմէթլէրինի մէնն իսթիյէ հէնուզ վագթընըզ պուլունաճագ տըր։ – Էկէրչի կիթմիշլէր իսէ, պիր ան էվվէլ սանտըղընըզըն հիսապլնա պագմանըզը իսթիյօրիմ... Սանտըղընըզտա աչըգ պուլմադըղընըզ իհթիմալտէն տիր։»

Մխաթէնթիփ. – (Հաբիմլէրէ մախսուս պիր թէպէսիմլէ, վէ միւտաիի ումումի մուավինինին՝ մէքթուպտա օղուամասընը պիմիխտիրտէն ոօնրա.) Է՛յ սիզ պուննա նէ՞ տէրսինիփ։

Մխսիւտաիի ումումի մուավինի. – Գէնճէ, պու իմզա-սըզ մէքթուպտան հիչ պիր էհէմմիյէթլի եօզ տուր։

Մխաթէնթիփ. – Տիկէր պիր սըրատտա օլսա խոխք, էֆէնտիզընըը թաատիզ իտէր իտիմ. լաքին պու սըրատտա, իշպու թէպէբիրէեի եապմըշ օլան քիմսէնին իֆատաթընըն տօղ-

բուլուղունա գէրլուկ գաւառ չիւտկէ խոխլէմէկ, գիրա օլմուշ վադրալար էլէ թաւուխդ գէրլընմըշ տըր։ – Գունաան ալէօյլէ խոխլէճէք խոթինոթ ադաա եանլըշլըդ օլամադը... Մ'իւթթէ-հիմիէր մայիւմ տիւր։ Գու խուսուս, ալանա կիւն կիսալ ա-չիքուար կէօրիւնիւեօր։

Մ'իւտաակի ումուտի մուսավիննէ. – Ցիմէք օլուր քի, սիզճէ մաաամ պարօն վ'օլմա...

Մ'իւսթէնթիդ. – Վուգուա կէլմիշ օլան ճինաեէթին չէրիքի տիր, պունու թէքրար ալէ թէքրար թէհքիա խոէրիմ։ – Այլ տիգգաթ խոնն, պաշլըճա գայիլ տիմէեօրում, չէրիք տիեօրում... Ես գաւառ քի, ալիր ադ էվվէլ, պէօյլէ ալիր ճինաեէթի իճրա էյին ալիր գաւարնըն էլի, մաաամէ-թէն մուգթէադիր աէյիլ տիր տէտիկինիզադէ, հադդընըդ վար խոէ... Մ. Վօլմաուն գաթիլի, մաաամ պարօն օլմաերդ, վիզօնթ ժիլաէր տը Բրէալ՝ մաշուդէսինին թահրիքէյլէ նշադս ճինաեէթէ ճիւրէթ էյլէմիշ տիր։

Մ'իւտաակի ումուտի մուսավիննէ, պու էֆֆէնտիս ադ-լունմաադըդընը պիր հարէքէթէյլէ անլաթտըդընատան, մուս-թէնթիդ,

— Կէօրիւնիւր քի, սիզ հալէա պու խուսուսա խա-քեաթ օլմաադընըդ, աէյի պէեան էյլէտի։

Մ'իւտաակի ումուտի մուսավիննէ. – Ցիվապը խաքեաթ օլմաադըմ։

Մ'իւսթէնթիդ. – Նիհաեէթ սիդի նէ՞ եօլտա խաքեաթ նէթմէք լաղըմ տըր, գիրա թէքրար խոէրիմ քի, պու վա-ղըա՝ կիւն կիսալ աշիքեաթ տըր... ճինաեէթէ մէնդաաէս-նի, օլտուղու կիսալ նօգթաադը նօգթաադնա թաաիճ խոէ-պէյէրիմ։ – Եէօյլէ քի, ախուն ադշաամ, պարօն, հէչ պիր կիւ-նա չիւպհէսիս օլմաեադադ խոսնէսինէ տալէթի նէթմիշ օլտու-ղու հալդէ, էյնի խոնդէսինէ տալէթ նէթմէ՞ դաղըն պադ-ղընը պուլունմուշ օլմայըդ, վէ տոր ադշամըդ օլմայըդ, վէ պոյունդա ադ-լունմուշ օլմայըդ կիւնդիւզ օլտուղունու զամն

լէ, մեճհուլ մուխալիրինեն իմթալը վէճհ իւզրէ, ամնտը-
ղընըն ահվալինի թահդըդա գարար վիրմիշ պուլունմալը,
վէ օլ վագթա ատկինն քիմէանէ թարաֆընատան աչըլմըշ օլ-
մաման իշպու ամնտըգը պէգդամի աչմըշ օլաուգու պէման,
Մ. ար Բրէալ իւզէրինէ հիւճում վէ շէոիա պիր ատրակէ
լէ պէչարէնի դամլ ու թէլէֆ էթմիշ, վէ պու ճինաեէթ-
ատէն ածնրա, դամիլ խըրտրդ օլարագ, մէվճուտ ալթուն
վէ պանգնօթլարը գասագ լէ, շէրիքէսէյլէ պէրլիքատէ գի-
րար իյլէմիշ օլմալը տըր։ – Սզիգիմ միւտաաիի ումումի
մուամինի էֆէնտի, սիզ պու իֆադաէլէրիմէ նէ՞ ատրաինիգ.
պուլուշում սաաէ վէ մանթըդա մուվաֆըդ տէյի՞լ մի տիր։
– Ճէվապընըդ վար խէ, աէօյլէեին։

Միւտաիի ումումի մուամինի. – Ինֆաէլէրինիգին,
իհթիմալէ եապըն օլտուղունու դապուլ խաէրիմ, ֆագամի
էկէրչի սիզ մաաամ պարօնու թանըմըշ օլսա խոնինիգ, թէէ-
մին խաէրիմ քի, պու խուսուստա էլան չիւպհէ խաէր խո-
նինիգ։

Միւսթէնթիգ. – (Թէպէասիւմլէ.) Պու մաաամ պա-
րօնուն պէղաեէթի կիւզէլ օլտուղունու դապուլ խաէրիմ,
հալալու քի, կիւզէլլիկի հիչ պիր շէյէ մանի տէյիլ տիր։ –
Սիզ հէնուգ կէնճանինիգ, վէ հէնուգ միւճէրրէպ օլմամըշը-
նըգ տըր. – Լաթիֆ պիր լէհճէ վէ նազիքթանէ թամը ու
հարէքէթլէր, սիզէ խոպաթ եախօտ պիկիւնահլըգ ալէա-
յէթլէրի մագամընտա կէօրիւնիւեօր։ – Սիզատէ պէնիմ կի-
պի պու սանաաաթտա սաչլարընըգը ազարթըրսանըգ, կիւ-
զէլ գարըլարտան վէ բտրլագ կէօգլէրտէն սագընմագ լա-
գըմ խաուկինի տէրք ու ֆէհմ էյլէրսինէյիգ։ Պէն, օն եէտի
եաշընտա, պաշը՝ աուէթա Մէրհէմանէնին պաշընա, պագը-
շը՝ ազիզէլէր պագըշընա վէ սէտասը՝ մէլաեիքէ սէտասը-
նա պէնզէեէն, վէ թէքմիլ վիճուտի վէ հիւանի ճէմալի,
բէասաալարըն, ազիզլէրին վէ մէլէքլէրին թաալիլէրինի
չըգմագ իչին արատըգլարը տուխթէրանը միլլիւպասընատան

մասամբ օլան պիր դըզ խամըրլարըմ՛ըն , պատասընըն մալը՛ք օլտուղու պին դատար ըհալը աշըրմագ , վէ էշխասը մուղիրըէտէն պիր մաշուդըյա պիրլիքտէ թէլէֆ իմէմ՛էք էյին , պիչարէ բէտէրինի պիր նէվ զէհըր խլէ թէլէֆ խալէմիշ տիր , վէ շիապհէխզ պիր տիկէր մաշուդ պուլմագ իւզրէ , պէշ ալթը այ սօնրա , էվվէլբինատէն օսմանլրագ , ան՛ը պրագմագ խամէտիկինատէ , րադը էչիրխա սէրիսօշ իմիշ , վէ ույգուտս էանատընատա պէհլալըթը տիրի տիրի եագմագ իւմիտէյէ , գարթօլասընըն բէտրոէլէրինէ աթէշ վըրմէկի նիհէթ իմիշ տիր : – Մէզպուրէեի , հէր շէյի իգրար ու իթիրաֆ իմիկըլիկէ մէճպուր իմիտիմ . . . Հալագուքի , ժուրի մահքէմէի ազալարը էֆէնտիլէր, էհլի նամուսան ,ֆամիլեա բէտէրլէրի օլմալարըյա , մէզպուրէեի օլ գատար կիւզէլ պուլմուշլար տըր՛քի , գապահաթընըն չիտէթինի թահսիլ խոճայի պադը ահվալ ու վուգուաթ գապուլ իմիշլէր տիր : – Պինաէն ալէյհ պու գըղ, եիկիրմի սէնէ մահապուսիեէթէ մահքում օլմուշ տուր : – Ֆադաթ մատամ վ՛օրմա , օլ գատար դապահաթը տէյիլ տիր . – Անըն , զէվճինին ճինաեէթինատէքի շէրիքլիկէ , պապասընը էօլտուրտուքտէն սօնրա , մաշուդունու տախի իհրադ իմէքլէ թէլէֆ իթիմէք խաթէյէն պիր ճանինին ճինաեէթի եանընատա հիչ հիւքմիունատէ տիր :

Մխուտասիի ումումի մուավինինին ճէվապը պուլունմատըգընատան , պաշընը էյտի , վէ միսաթէնթիդ տէ մէսրուրանէ էլլէրինի օվուշտուրտու :

52

Չէնա տագըդաուէն պէրու ժօպէն, ֆինըրի մէշըլ կէօրինաուկիւ հալտէ, պէրտէն պիրէ,

— Մխամթէնթիզ էֆէնտի, միւսաւաք խոէրտէնիզ շու խմլասըզ մէքթուպու թէատիզ խոէհիմ, ոէտի:

Մխամթէնթիզ. – (Մէքթուպու վիրէրէք.) Ճիւպհէսիզ միւսաւաք խոէրիմ: – Խմոի, ադիմիմ, թէատիզ խոմնիզ, վէ թէատիզամընըզըն նէթիճէսինի պանա ատա պիլտիրինէ... Պիլտիրնիզ մի, ախպեն մալիւմաթ ընըզդա ֆիեատէ պիլէ էմնիյէթիմ վար տըր: – Ֆունտան տահա միւչքիւլ օլան պատը վուդուամ լարտա զէքեալէթ վէ մէհարէթինէ պէպ խարտաղ իլէմիշմինիզ ՚տիր: – Ֆու վուդուամ խոէ, անլէրտէն սատէ օլուպ, մէհարէթինիզի էրտաէ իշին եէնի պիր ֆըրսաթ օլաճաղընը մէմուլ էտէրիմ:

Ժօպէն, կէօզլէրինին բարլադըղընը կիզլէմէք մաղսատ պուլունտուղունտան, այնի վազըթտա միւտահիլ ուսուպի վէ մխամթէնթիզ,

— Նէ՞ վար տըր, տէյի սիւալ իթտիլէր:

Ժօպէն. – Ղաուէթ վէխիմ պիր մատրաֆ քէշֆ իթտիմ:

Մխամթէնթիզ. – Նէ՞ կիպի:

Ժօպէն. – Ֆու մէքթուպ պարօն Վօլտեր թէխալիմ օ-

լանատուզա ղէման, սօն սըրտալարընըն մուբէջ-քէպի հէնուղ դուրտամըշ իմիշ։

Մուսթէնթիզ. – Ամմա իմտանիլ հա՛. պու մուռըն տէյի տիր։

Ժօպէն. – Ցարղ խոէլիմ քի մուռըն օլմասըն, ֆադամի ինձեար օլունմազ սուրէթտե սահին խտուկինի խապամի ի-տէպիլիրիմ։ – Բէրիթէվատ ըլէ սօն իչ սըրանըն եադըսընա պադար խէննիզ, հէնուղ թազէ օլան մուբէջ-քէպին հասըլ իմտիկի արէպի եադըլար շէքլինտէքի խամթըլարըն, քեա-ղըտըն տուրիւմ եէրլէրինտե թասվիր խոխմիշ օլտուղտա-նու մուշահէտե խոէրսինիզ։ Ինք հիտոէթ ու ղազապ էս-նասընատա, պու մէքթուպտու, պարօն Վօրմսոան ղայրի քինտե պու սուրէթլե պուրուշտուրմազ... Իմոի, մէճհուլ մուհարրիրին, թամ իշինե պիրինճի սըրատա, իշպու մէքթուպ պարօն Վօրմսուն նազարը տէզդամթընա թէսա-ուիւճ իմտիշ օլմազը սըր։

Մուտտաիի ումումի մուտալինե. – (Ժօպէնին սէօյլէտի-կի սահին օլտուղունու պիղդամի իմտատիզ խոէրէք.) Ֆիլ-վադը պու քէք ղարիպ չէյ տիր։

Մուսթէնթիզ տախի, մէզքուր բէրիթէվատ ըլէ քեա-ղըտը ալըպ, մուայենէնէտէն սօնրա,

— Սահիհէն, պէնիմտե պիրթիւն էֆքեարըմ, կէօ-տիւկիւմ շու ղարիպ վէ էտարի հալլէրտէն տօլաերը ալ-իմտա օլուեօր։ – Ղամմադքեարըղըզ թահրիրէն խոէն շախ-սըն, միւրէջքէպ դուրտուռատան էվվէլ իշպու մէքթուպտու պարօնա իմտիշ օլտուղտու նամըլ ֆարղ վէ դաապտու օլունապիլիր։ Դունուան, ղամմադը մէրդումտուն, պու մէք-թուպտու պարօնտուն կէօղլէրի իօնիհնտե եադմըշ օլտուղտու նէթիճէտե չըդար, լաքին շու սըրատա թահրիրէն իֆտատէ հալ իմտէքտէն խոե, լիսանէն իֆտատէ հալ իմտէք տահա դօլայ տէյիլ մի տիր։

Մուտտաիի ումումի մուտալինե. – Իհթիսալ քի, պու

իմլատըզ մէքթուպ , խանէսինէ ամառէթ իթմէզտէն էվվէլ պարօն Վ.օրմանան էլինէ վասըլ օլմուշ օլսուն :

Մխաթէննէթիփ . – Դապիլ ամը . պուրասընը անլամադա չալըշմալըմըզ :

Մուախխարէն մադթուլուն օտա խըզմէթճիսի ճէլ խոխլատ :

Մխաթէննէթիփ . – Նամինիզ նէ՞ ամը :

Խըզմէթճի . – Օվհաթ Մարէ :

Մխաթէննէթիփ . – Պարօն Վ.օրմանան խըզմէթհինաէ՞ մի խոտինիզ :

Խըզմէթճի . – Իվվէթ , էֆէնտիմ , առօրթ սէնէտէն պէրի ամը քի , օտա խըզմէթճիսի սրճանը ըյլա պարօնանան խըզմէթհինաէեմ :

Մխաթէննէթիփ . – Տիւն ազշամ էֆէնտիներէ պէքլէտիներ մի :

Խըզմէթճի . – Իվվէթ , էֆէնտիմ , ժիւթաըմ վէճհ խուզրէ պէքլէտիմ :

Մխաթէննէթիփ . – Էֆէնտիներ սաաթ գաչտա ամառէթ լիման :

Խըզմէթճի . – Եարը կիճէկի ամը գաչ տադըգա կէրէք :

Մխաթէննէթիփ . – Թաապը , տիւչիւնճէյի վէ ալթընտան մի՞ խոտ :

Խըզմէթճի . – Պիլաքիս , էֆէնտիմ , զաեէթ չէն խոտ , վէ խաթըրընա կէլէթսօր քի , Վ.արիէթէ թէաթրօսունատա իճրա օլունան պէլ էլէն օբէրասիոնատա մատմուազէլ Շընայտըրըն ամը ապամէխինի մըրըլտանըեօրսուս :

Մխաթէննէթիփ . – Էլինաէ ամը քեապըտա վա՞ր մը խոտ :

Խըզմէթճի . – Յա՛յը , էֆէնտիմ . եալընըզ էլտիվէնլէրի պուլունմադատա խոտ : Սիւքիւնէթլէ էլտիվէնլէրինի չըգարըպ , չըմինէնին իւզէրինէ գօյսուս . իհթիմալ քի հալէտա օրատա ատը : Պաոէհու եազըխանէսի գարշընատա օթուս-

*րուպ, պիր գաչ սըրտաման խապրէթ պիր թէզքիրէ եապ-
տըդման ոճրա, պու տապահ, մէրճիլինէ կէօմիւրմէք էմ-
րայէ պանա վէրտի, վէ պէն տէ պու կիւն, էօյլէ թաա-
մընան էվվէլ կէօմիւրճէք ւքէն, պիւթիւն լանէ խալ-
դը միխլու, խապէրի տէհշէթ իշթիմալի իշնիթահմ:*

Մուսթէնթիգ. – Պու թէզքիրէ քիմէ խնիթապ խտի:

Խըզմէթճի. – Պիր դաուրնա:

Մուսթէնթիգ. – Ո թէզքիրէեի պանա վէրին:

Խըզմէթճի. – Ալըն էֆէնահմ:

*Մուսթէնթիգին ալտըդը թէզքիրէնէն մահֆազասը ու-
զէրինատէ,*

« Մատմուազել Ալիս Բրատֆէ,
« Ցրիէտլանտ ճատոէսի»

ատրէսի եազըլմըշ խտի:

*Մուսթէնթիգ. – Պու մատմուազէլ Բրատֆէ քիմ օ-
լուեօր:*

*Խըզմէթճի. – (Ինատիշէ իլէ.) Իֆէնահմ... պիր դա-
ուրն... կիւզէլ պիր դաուրն ատր... Բարխատէ, խատա-
սըյլէ քէնտի լատասըյա բէք թանըմըշ ատր: – Շիւպհէ-
սիզ, պու մուսիւլէր խամինի իշնիմիշլէր ատր... վազթիյլէ
Մարսիլիա լիմանընատա բօրթուգալճըլարդ իթմիշ օլուդու
իշին, ալէսահիյէտ Ցէն Օրման լազասը վէրմիյէր:*

*Մուսթէնթիգ. – Հասըլը պու դաուրն՝ Մ. Վօրմաուն
Մէթրէսի եախօտ մէթրէսլէրինատէն պիրի իտի, էօյլէ տէ-
յի՞լ մի:*

*Խըզմէթճի. – Շու դաուար պիլիրիմ՛քի, Մ. պարօն
քէնտիսինէ վիեատէ բաղլէթ կէօսթէրմիյէր իտի:*

*Մուսթէնթիգ. – Իֆէնահինէ պու մէքթուպու սիզէ
թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա, նէ՞ եապտը:*

*Խըզմէթճի. – Փէնտի ահըպապատրնատան օլան Մ. ը-
րէսլին օ ապշամը կէլիպ կէլմէտիկինի պու-
լուր իթտի: Պէն*

ատէ կէլմէտիկի ճէվապըները վէրտիկլիմտէ , արթըզ պանա իմթիհաճը դալմատըղըները , վէ քէնտի քէնտիսինէ էավաշ պըները ասյունաճաղըները սէյլէտի ։

Մուսթէնթիզ . – Մ. ար Բրէյ՝ էվին թէլիֆխէզ ասաթ-լարընատա՞ն մը խոտ ։

Խըզմէթճի . – Էվվէթ , էֆէնտիմ . պուրատա ասյքի քէնտի լսանէսինտէ կիսպի խոտ ։ – Կիւնտուզ վագթը պիլէ քէնտիսինի պուրատա կէօրիւր խոտը ։

Մուսթէնթիզ . – Պու ատէմին էշքըեալըները թարիֆ խոտին ։

Խըզմէթճի . – էֆէնտիմ, կիւզէլ, պիչիմի վէ զաեէթ չէք պիր ատէմ տիր . եվկիրմի ալթը եվկիրմի եէտի չափ-լարընատա , ուզուն պոյու վէ նազիք տիր , սաչլարը քէսթանէ ըէննէվինտէ , կէօզլէրի դուրշունի , պրեզիդլարը հէմճանսարը , նազիք վէ ուզուն տուր ։ Սագալը եօզ տուր ։ Պիր տուէլօտա ալմըշ օլտուզու պիր գըլըճ եարէխի օլարագ , սաղ եանադընատա քիւչիւք պիր լէքէ վար տըր ։

Մուսթէնթիզ . – (Զապի քեաթիպինէ .) Եազընըզ մը ։

Զապի քեաթիպի . – էվվէթ , մուսթէնթիզ էֆէնտի ։

Մուսթէնթիզ . – (Խըզմէթքեարա .) Կիտէպիլիրսինիզ ։

Պաեէհու մէրգումա , տէրհալ պիր ճէլմնատէ եազընըրը , խբի զաեիթիեէ լըէ , Նէօվ-տէ-Մաթիւբէն սօգադընա կէօնտէրտի , վէ էկէրչի վիճօնթ տը Բրէյ հէնուզ Բարիստէ պուլունուեօր խոէ , քէնտի նէզամինէ կէթիրմէլէրինի մէրգումանի զաեիթիեէլէրէ իհթար լըլէտի ։

Պալէատէքի իսթիճվապ էանատընատա , ժօպէն իքինճի տէֆա օլարագ տիւշիւնճէլի կէօրիւնմէքդէ , պիրտէն պիրէ ,

— Պուլտում . . . պուլտում . . . էվվէթ . . . էվվէթ . . .

օ օլմադը տըր . . . տէտի ։

Մուսթէնթիզ . – Նէ՞տէն պահս իտիէօրսունուզ . . .

ժօպէն . – Պէյի պիր շէյ քէշֆ իմմէտիմ , պէյի տէ

բէք չօդ չէյ քէշֆ լըմտիմ։ Իհթիմալքի եանըլըեօլտա, իհթիմալքի տէ շու մուամմաեը հալլ խոէալըտիմ։

Մխուտաքի ումուտմ մուավինի. – Տօղրուտան ատօ-բաւեա նշի անկամէրն։

Ժօպէն. – Էօյլէ ֆէքրիմէ կէլտի քի, պու իմդատըդ մէքթուպ, պարօն Վօլմս հադդընատա պիր տուզաղ օյա-պիլիր։

Մխամթէնթիդ նլէ ըչֆիդի. – Տուզա՞գ մը... նա՞ռլ տուզաղ օյապիլիր։

Ժօպէն. – Ֆարղ խոէլիմ քի, դաթիլ վէ տարիգ հէր քիմ խէ, տէրտունը խանէտէ կիդլէնմիշ օյտուն, վէ տանատըդ-ատա մէվճուտ օյտուղտունու պիլտիկէ եախօտ զանն նյլէտի-կի մէպալիղի ճէհիմէեի սիրդաթ իքմէք խաթէյին. ան-ճագ քիլնատլէրին աչըլամմամատը, վէ մահուտ քէլիմէ էրա-ըընը պիլմէմէսի, արղուտունու մէվզըի իճրաեէ դօյմատը-նա մանի օյտուն։

«Նշիմ պու խապիս, դատաեը պիղդաթ մադթուլա աչտըրմադ թէտպիրինի տուշհունուպ, նիհաեէթ իւլ էմի պիր չարէկէ պուլսուր... Շէօյլէքի խանէ տահիպինին ալ-տէթ իքմիչ օյտուղտունու անկար, աչադըեա էնտիկինի ի-շիտիր... վէ սէրման մէղքիւր թէղքիրէեի եադըդ, պարօ-նուն, պու օտաեա կիրտիկի անտէ կէօղհունէ չարըաճադ սուրէթտէ պիր մահէլլէ վադ խոէր... Ամնրա, պադը ա-տըմ սէալէրինի նշհտինճէ, պիր տօլապըն եախօտ տայիր պիր նէտանէնին արդատընատա կիդլէնիր վէ պէքլէր։

«Պանքէր, դաբուտան նշէրի կիրէր, վէ հէնուդ պիթ-միչ օլան իմդատըդ մէքթուպ կէօղհունէ նլէչիր, վէ պու-նու պլըդ օգուտուգտան ամնրա, ավուճունատա պուրուշ-տուրուր, վէ դամնադը մէրդումուն նիֆատէտի տահին օյտուդ օյմատըդընը թահդըդ իդմէք խուդրէ, ացէլէթէն տանատը-դընը աչար։

«Դաթիլ խէ, պու քէրթէկի գօլատնադատա խուտկին-

աչէն, հէման արչրաեբլպ, պլչաղը էնաւրլինճէ, պարօն, աչլըղ օլան գասանըն եանըննաս եբլաբրբմնան վուբուլմուշճաալնա եէչէ սէրիլլը, վէ գաթիլ, ֆիւլի սերգաթը պիլ էճրա, մագթաւլան էլինաէ, ճինաեէթինին ինքեար օլուննաղ պիր խապաթընը պրրագմըշ օլաուղունու տուշիւննամէեէրէք օրաան աալուշուպ կիտեր. լաքին աուալէթ, էլինաէ պու խապաթ օլաուգճա, հագբգէթ թարիդինի պուլուպ, պու թարիդէ, ճանիի ագբպէթքեար պուլաճագ սբր:

ժօպէն, պու սէօղլէրի իրաա իթուքաէն ասնրա, կէօղլևկևնու աշագրեա ալսը, վէ անլընըն թէրինի սիլտի:

Մևաաաին ումուպ մուալինիլէ միւսթէնթիգ պիրնէ պագբշարլար: Պաաէհու միւսթէնթիգ, իֆաաէեէ աղագ պիրլէ,

— Մևաիս ժօպէնին սէօղլէրի ապլէ վէ մանթըգա քեամիլէն մուվաֆըգ սբր: – Թէբրար խաէրիմ, ժօ՛պէն, սիզին խաթխաաաընըգ միւքեմմէլ սոր: Պու խուաաաա զաալթիեէ նագբրբյլա կէօրուշէճէկիմէ թէէմին օլսըն, սէ-յի պէեան էյլէաի:

ժօպէն, մէսէրգէթ վէ զուրուրիեէթլէ կևուպլէրի գբզարագ,

— Ա՛հ, միւսիւ, հագդբմսա զուհուրա կէլէն իշպու մէահ ու սիթայիշ, սէեէրինաէն զիեաաէ սոր, սէաի:

Մևսթէնթիգ. – Խա՛յր, խա՛յր, սիզաէն խօշնուաաս, վէ խօշնաա օլաուղուսմա աա, պիլֆիկ խապաթ խաէճէիմ: – Շիմաի պիզ թէհարրիեաաթըմըզա սէվամ էսէ-լիմ... էվվէլ էմիրաէ մաաաա պարօնսն աայիրէանկի կէօղաէն կէչգիմէք լազբմ սոր:

Պու արա, մաամսուապէլ Հօրթաան, քէնաիլէրինէ բէհարագ պէրլևք իթմէք իւզբէ ճէլպ իսիլաի:

Ասլիեէ մէմուրլարը, պանքէրին օաասբնաան կէչգիքաէն ասնրա, պիր նէվ ճամը օաֆաաա չբդաբլար քի, պու աաֆաաա նաաիր, բարլապ վէ գօգուրս չիչէքլէր իլէ պէ-

բաղէր չինի սադալար սէրունէնաէ , արճադ խդխիլէրաէ թխուրէնէն քուչխուք ֆխտանլար վէ ալաճճըդլար պուլունմադըյա , օրադալ կիւզէլ ալը չիշէլիւք հալի քէսադ խթմիշ խաի :

Ֆու ասֆանըն ալ թարաֆընադա պանքէրին տայխրէսի , վէ սադ թարաֆտա խէ , մատամ պարօնուն տայխրէսի պուլունմադտա , վէ պու խլինճի տայխրէ՝ ալը կ՚օտաբնաան , ալը սալօնաան , ալը Հալվէթ օտաբնաան , ալը եամադ օտաբնաան , ալը պանեօ սալաբնաան , վէ վսաի ալը թուալէթ դադինէսինաէն մուխթէթէդ խաի :

Ֆու Հալսէն անլաշըլմըդընադա նէզարէն , էկէրչի Մ. վօրմս , դարըսընը , ֆամիլեաճա էօմիւր ճիհէթիյլէ պէսադ պախթ գըլաեօրտու խէ , պարի մուֆթէլէֆ ալը խանէտէ խդամէթ խթսիլմէքտէ խաի :

Հէր պիր օտա , պաեէթ սէպսէպէի վէ բարլադ սուլէթաէ թէղեին խսիլմիշ օլուպ , հէր թարաֆտա մէվճուտ օլան էշեա , եանի ուսթա բէստամլարըն թասվիրլէրի , սադարը ամիդատան օլան թուճատան մատտէլէր , մէրմէրտէն , ֆիլտիշխատէն վէ սիմտէն սանէմլէր , Զին , ճաքօն , Սէվր վէ Սադաճնիա բօրսալէնլէրի վէ սայխրէ՝ ճավխադի էնղադրը սուդադ թաթ վէ ֆղտհայեխտ խսիլէր :

53

Հիւքիւմէթ ամմուրլարը , խանէկի տօլաշադրդլարը էսնադէ , վուսթէնթիդէն կէօվիւնէ , մատամ պարօնուն եաթադ օտաբնաա , վէ ֆիլտիշխյլէ սիմտէն խուղէրի իշլէմէլի պիր ապանօղ դարթօլանըն դարշըսընադա , թադիի սիւեխուք-

վուքսե կիսպէլճե ճաբըլմըշ պիր դաուըն բրօթէսէի կէօրիւսպ տուբատ, վէ մուսթէնթիգե խիթապէն,

— Շու թաւիր մուտամ պարօնտան թաւիրի տիր, տէմի՞լ մի, տէտի։

Մխուտաի ուժուժ մուսթաֆինի. – Իվէթ, քէնարընի նա՞ռել պուլտուօրտունուզ։

Մխութէնթիգ. – Իե՛ք կիտէլ, իե՛ք տիլէր տիր, լաքին էսէՓ խաէրիմ՛քի, քէնտի թապիեաթը, սիմայընա պէնզեմէտիտի, պէյլէ պիր ճէննէթլի սիմայա մէհթաղ օլմադըդընը, պէյլէ պիր ճէննէթլի կիտի լոնտրէյե գիտէրէք, ուզաղտան ճէվիզինի աշըՓը վաթթաալյա էօլսուրթմէք, մադթաուն ամանըլընաան պիր միդաար ադըէինի աշըրըպ, էճնէպի մէմլէքէթինե ֆէրար էյլէմէք, վէ պու տուրէթլէ, պըրադալըմ լոմթնըտապաԹը դալկիեէեի, քէնտի քէնտինէ դաԹիկեաճա տա տէյիլ խե տէ, տայիմի մուհապուսիեէթ հաղըրլամադ, հադըդէթէն էսէՓ օլունաճադ շէյ տէյիլ մի տիր։ – ՄուԹլաԹա դաուընլար մէճնուն տըրըլար։ Հէր հալ խե, պու թաւիր՝ մուտամա պէնզէօր մա։

Մխուտաի ուժուժ մուսթաֆինի. – Ֆէնտիճ լադըրը խոճաէք տիր կիպի զանն օլունուեօր։

Մէրդումլար, պիր միւտաէթ պու թաւիր իւղէրինէ պահա լիմանէքտէն ոճնրա, միւսԹէնթիգ, քէնտի զաթի քեաԹխիլինէ, թաւիրտե կէօրունլէն էշքիալը եազադրըմը, վէ պաոէհու պէսլէմէեէ տէօնէրէք,

— Մա՛ուսուպէլ, մաուամընըզըն էալաա հըֆզընա մախաուս օլան մահէլլինի պիլմէլիսինիզ, տէտի։

Պէալէմ. – Իվէթ, էֆէնտիմ, պիլիրիմ։

Մխութէնթիգ. – Մաուամըն պուրատա դալան էալապընը մուայէնէ վէ թէոդիգ հիմանէքտէն ոճնրա, օԹէլաէն՝ չըդարըքէն, մէղպուրէնինն նէ՛ էալսիե կիեէնմիշ օլաուտա աուշունու անլատըդ, զանն խոէրիմ քի գօլայ պիր շէյ տէտի։

Պէալէմէ . – Իմիջէր , էֆէնտիմ :

Մխամէնթիպ . – Իօլլէ խոչ , մուսայիճնէ վէ թէտգիկ խոչն :

Հօրթանս , մատամընըն թուալէթ օտասընա կիրիպ , չէնա տադըդա ասնըս օտասան չըդարադ ,

— Մատամ պարօն , տիւնքի էալասընը չըդարմամըշ , վէ պու էալաս խոչ , տէօրթ ֆարափալալը սիեահ ֆայլասան ֆխամեան իլէ ալթընատաքի էթէյի , գըրմըզը մուհարէ-տէն խալասէթ պուլունմուշ , վէ պաշընա տախի սիեահ գա-տիֆէ իլէ մուղէյեէն գատթօր շարդա գօյմուշ , վէ ումու-դունա սիեահ զէմին իւզէրինէ ուզուն պիր չիզկա շալը ալ-մըշ օլմալը տըր :

Մխամէնթիպ . – Իշեա օլարադ պիրլիքտէ պիր շէյ կէօրմիւրսէմ՞շ մի :

Պէալէմէ . – Մօտօֆ սախթիեանընատան քիւչիւք պիր էլ չանթասընատան զայրի պիր շէյ կէօրմիւշ տիր : Մէպ-պուրէ , տէնիզ համամլարընա կիմսէսիզ զէմեան , եօլճու-լուղու էանասընատա տախ եանընատան աերըմադ խոթէմէ-սիկի քէնտի սանատզադլարընը ալէտէվիեէ օ չանթատա սադլար խոչ :

Մատմուազել Հօրթանս պու սէօզլէրի իլտատ իմթա-կի զէմեան , եամթադ օտասընըն իլէրիսինտէ պուլունան սա-լօնատա սիւրաթը աեռադ սէալէրի իշիտիլար :

Մխամէնթիպ . – Կէլէնլէր քիմլէր տիր :

Ժօպէն . – Նէօվ-տէ-Մամիւրէն ասգադրնա կէօնտէ-րիլէն մէմուրլար տըր , էֆէնտիմ :

Պու մէմուրլար իչէրի կիտիլէր :

Մխամէնթիպ . – Նէ՞ խոտէր , վիզօնթի տը Բրէալի պու-ճունո՞ւզ մու :

Մէմուրլատան պիրի . – Էֆէնտիմ , իլքի կիտնատէն պէ-րու խոնէսինտէ տէյլ իմիշ , սէյեահամթա չըգմըշ , նէ՛ վա-գըմ ավուէթ խոչճէկի տէ մալում տէյլ տիր :

Մուսթէնթիզ. – Ոու պատաէ պաղը թաֆխելաթընըզ վա՞ր մը ար։

Մէմուր. – Խայլիցէ թաֆխելաթըմըզ վար ար։ – Էվէլ էմիրտէ դարուճու, գարշըմըզտա մայրուրանէ պիր հալ ու հարէքէթլէ, պիրիմիզ լաղըրտը ինմէք խոթէմէ-էօրտու. ֆագամի ըչամի արֆաթըմըզը քէնտիմնէ թանըթ-ալըմըզտա, մէրդուտ հադդէյտա պաշընը էէիպ, պիրչ պաղը մայուտաթ ինթա ինթաւ։ – Շէօյլէ քի, տուն կիցէ, սաամ օն պուչուգ օն պիր սուլարընտա, զալնպա քէք գէնկին օլմահան վէ խըզմէթքէուտզ եուշաեան վիզօնթ ար Ռրէսլ, գարուճունուն օտասընա կէլէրէք, խայլիցէ պիր էօլ սանտըղընը գարուճու վատթատըյտա աշադըեա էնտիրթիմիզ, վէ պատէհու Շօսէ ա'Ընթէնտէքի արտապա-ղըտան պիր արտապա կէթիրթիմիզ ար։

«Պէշ սադրզա սօնրա, 720 նիւմէրօղու արտապաեա բաֆխա օղուպ, սանտըղը ատա արտապանըն էօն թարաֆընա գօյսուրմուշ, վէ եօղա չըզմադտան էվվէլ, գարուճուեա պիր լուի ալմուշու վէրնիպ, քէնտիսինին զայսուպէթ, պէյթի պիր ադ զիեսուէճ ակուրճէկինի պէեան կյլէմիշտիր։

Մուսթէնթիզ. – Հէր պիլսիկինիզ պո՞ւ մու տուր։

Մէմուր. – Խա՛յր, միւսթէնթիզ էֆէնտի. էկէրչի հէր պիլսիկիմիզ պու օլսա խոխ, զամլիչէ նէզարէթլինտէն ալտըղըմըզ մուշա հադդ զատանտաղ խոխը։ – Մէզբուր մալիւմաթը գարուճուտան ալտըգտան սօնրա, սէրիան Շօսէ ա'Ընթէն սօգատպնտաքի արտապաեը տուրտուրթմուշ։ – 720 նիւմէրօղու արտապանըն արտապացըտը հէնուզ կէլմիշ խոխ։ – Ոու պիր գուրնապ տէլիգանըը օլտուզտունտան, իչի անլատը, վէ տուն կիցէ վադթընը նատըլ կէչիրմիշ օլ-տուզտունտ պիզէ հիքեաեէ լիթտի։ Ա.րտապացընըն չէհիրլի թէամիեէ լիթտիկի Մ. տը Ռրէսլ, պիւեիւք պիր տիվար ի-չինտէ աչըլմըշ օլան քիւչիւք պիր գարուճուն նատըր օլտու-ղու պիր սօգատտա արտապաեը տուրտուրթմուշ։ – Սէօյլէտի-

ևի գարս , պուլնաուզումուզ խանէնին պաղչէ գարուա տուր : – Ախպա օ գարունան էօնիւնաէ պիր սաաթան գիւեաէ պէքլէմիշ , Մ. ար Բրէալ սէ արապատան էնիալ պաղչնաա պիր սիկարա պուլնաուզու հալաէ , գալարբրմաա կէղինմիշ տիր : – Նարը կիճէկի չէնա տադրդա կէշէրէք , մէրգում , ճէալինաէն պիր անախթար չըղարըղ , գարուեու աչըշը վէ պաղչէեէ կիրմիշ տիր : Պիր չարեէք եախօտ չօգ չօգ եիւիւրմի տադրդա ածնա , Մ. ար Բրէալ , եանընտա նիգատըը պիր գատըն օլտուզու , վէ պու գատըն թիր թիր ատիրէատիկի հալաէ , գահիր օլմուշ , վէ իւր տէճա գատըն , վէ ածնա քէնտիսի արապաեա պուար օլարադ , հէման նօր մէվզիճի գարշըսընտա քէտիյն քուշուբ օթէլէրտէն պիրի օլան Օթէլ ար Պրապանա կիմէէք խոթէատրէրինի արապաճնա իհթար իհթիշ տիր : – Ս.րապաճը մուշթէրիլէրինի կէօթխուրմուշ , եօլ սանտըղընը թէպիմ իհթիշ , վէ քէնտիսինէ ձէօմէրատճէ խուճրէթ վէրիլմիշ տիր :

Մխամէննէթ . – Պիր տադրդա պիլէ ՁէՎԹ իհթիէէրէք , ժէղիւր օթէլէ կիմէէլի խոճնէդ :

Մէմուր . – Պիլաէ էօյլէ եարադրդ , մուամէննէթ էՁէնաի : – Հայտէ , արշ արապաճը , տէտիմ , վէ արապաճը աա պիզի , լօգօմօթիճ կիսպի սէրի իւլ Տարէք օլան Հայվանըյա կէօթխուրախ : – Օթէլ ար Պրապանըն սահիպէսի օլան դարը , քէնտիսինէ պադը շէյլէր պուլ իհթիէմիշէ հաճէթ ալըրադմադըզըն , ժուխ իլէ մատամըն , եարը կիճէտէն պիր սաաթ ածնա , քէնտի օթէլինէ կէլէդ , էլէ օտա թուխտուդլարընը , վէ սապահըն էլէ թրէնիլէ Տաէրէթ իհթիէճլէրինի պէեան էյլէտի : – Պունատան գիեաէ տէ մալումաթ ալմադա հէչ պիր վարթատըղ եօք խոր : – Պինադէրին 720 նիւմէրօլու ադադանըն Բիաու խամինտէ քի ադադաճըսը պիսի պուրախա կէթիրոտի , վէ աշադրադա պէլէմէդուէ տիր : – Պէլի , ժուամէննէթիզ ՏէՁնաի , տէրՏալ քէնտիսինի ԹաՏիթը էմնիյէտուէ պուրադ-

առնդ խոխէրանիվ վիւլահալաալլա , վէրդամ արա-
պաճլեա եօլ վիրմէաիմ :

Մխաթէնթիփ . – (Էլլէրինի օվուշտուրարադ .) Պարօն
լէ վիդօնթաուն , հուտուտու կէշմէլէրինատէն էվվէլ իճապը-
նը իճրա լայէմէք լազըմ ըլը : – Չարուդ պանա , ոէմիր
եօլարընա տայիր պիր թարիֆանամէ պուլուն :

Ժօպէն . – Էլպէթթէ խտարէխանէտէ պիր թարիֆա-
նամէ վար ըլը : – Պէն կիտիպ կէթիրիրիմ :

Մէրդամ , սէրհան եամթադ օտաընան չըգը ը :

Ժօպէնին էանաի զայպտապէթինտէ , վխաթէնթիփ , մա-
տամ Վ.օրմանան էշքեաըը կիպի , Մ. ը Բրէալին էշքեաըընը
տախի զապճի քեաթխայինէ եաղաըրը , վէ Ձրանաա մէմա-
լիթի հուտուտունըն է՛ն ոճ ըսթախօնունունաա , իշար ու-
լունան էշքէալտէ թէատուի խոխլէճէք իթի եօլճու ոէր-
ոէսթ խոխլամէսինի միւպէյհին պիր էմինամէ թահրիր կա-
լէտի :

Ժօպէն , ոէմիր եօլարըն վազթ ու հարէքէթլէրինի
միշիր թարիֆաեը կէթիրտի : Մէրդամ կէլիրքէն , իշպու
թարիֆաեը թէատիփ իմմիշ օլատզունաան ,

— Պիրինճի գամթար , սաադ սաաթ 7 եի 30 տա-
գըդա կէչէրէք Բարիստէն հարէքէթլէ , Մօնա վէ Պլան-Մի-
րօնտան կէչէրէք , ալաֆրանկա սաաթ 1 ի 40 տագըդա կէ-
չէրէք հուտուտա վասլ օլուեօր , տէտի :

Մխաթէնթիփ սաաթընա պագտը : – Օլ էանատէ սաաթ
ոն պիրի պիր գաչ տագըդա կէչիեօրսուս :

Պատէհու միւսթէնթիփի մէրդամ , քէնտիսինին իմզա-
սընը հալի օլան քեաղըտլարը բօլիս դօմիսէրինէ վիրէրէք ,
— Հէր չէյ սըրտասընտա ըր : Գարուտա պէնքլէեէն
գուբէ արտապասընա բաթիալէն թէլէկրաֆխանէյէ կիտին ,
վէ Պլան-Միտրօնտաքի րէֆիգինիզ հիսապտը քէյֆիեէթ հա-
լէեին : – Սխալ ու կիրիֆթ վուգտ պուլտուդտ անտէ , թէ-
լէկրաֆըա միտտանի ուտումիլիք տայիրէսինէ պիլտիրիլմէ-

անկ ան էշար էտին : – Ձեվապը Թէլէկրաֆինին վերուտինէ տէվին պէն պուրատա պուլունաճադրմտան , իշպու Թէլէկրաֆնաժէնի պուրտա կէօնտէրմէլէրինէ տէ , տայրէյ տաղնէ պուրտա ալ ինչ ուղրաեբպ , սէօյլէնին :

Բօլա գօմիսէրի , քէնտինէ կհալէ օլունան ժէմուրիէթի կյիթա էյին օրտուն մուգիտադաթ կիթտի , վէ Թահդըգաթա տէ լամ օլունտու խէ տէ , պու Թահդըգաթըն բէր չօդ Թէֆէրրուատը , օղուռանլարըմընգա էհէմմիյէթի պուլունմատըդընտան , Թաֆխիլէն պէեանընտան սաղը նազար խաէրիդ :

Եու գառարըա էրթիգա էյլէրիդ քի , քեաֆֆէյ խըզմէթճիլէր խոթիցիատ խոչյան , լաքին ճինսէթի վազըա հադդընտա եէնի մալումաթ ալընամատը :

Պաղչէնին հէր Թարաֆը տախ ապաղթըրըլտը : Պաղչէտէ , վիգօնթ ար Բրէյլին անադոլուլարընդն իգլէրի կէօրիւլտու :

Ադրապաճընդն իզահատէխինտէն , Մ. ար Բրէյլին եէտինէ , պաղչէնին քիչմիք գարուտունուն չիֆթ անախթարը պուլունտուղու , վէ մէրդումտն , չօղտան պէրու մադթուրան զէվճէօյլէ վինոսիալէթի զայրը մէշրուէտի օրմուշ օլուրու Թէպէյհինն իթտի :

Պիզիմի մուԹէճէհիմ օլան մատամ Վօրմսուն՝ զէվճինին տատադաթըլըընտան շինգուէթի իթմէկ , վէ պու տատադաթըլըդը պիր ֆինլի գամէլ իլէ ճէզալանտրմատ հադդընդը զայդ իթմիշ օլտուղու , իթհամնամէնի գաէթ վազ խոչճէկի տէրթտար խտի :

54

Իմիննեթատաթը խոհեխտակից էին մտքով իւրըն է օտուզու Տալուէ, միւտուսին ուժումիլիք տայիրէսին թաքընտան պիր մէմուրը մախտուս վաղթատրյա միւսթենեթիդ մէօհիւրլիւ պիր ժահճատա կէթէրիլուսի։ Պու ժահճատա սէրտունինտէ, Պլան-Մխոօնտաքի բօլիս գոմիսէրինին պիր թէլէկրաֆնամէսի պուղունադատա խոի։

Մխաթէնթիդ, մէգքուր թէլէկրաֆնամէսի օգուտուդ-
տան սօնրա,

— Ինքիանի տէ եազալտըդ... Չանն խոէրիմ .քի, շու էշի բէք սըրտաքնատա թէրթիպ վէ իճրա էյլէտիք, տէ-տի, վէ եհւքսէք սէտա էլէ ամխտէքի .քէլիմէլէրի օգուտու .

« Բարիս, Պլան-Մխոօն, 8 ապրիլ 1865։ – Մխատաքի ուժումիլիք տայիրէսինտէ, միւամթէնթիդ Ռուլօ-Տիւվէրնէ։

« Բարիսին էլք գամթարը մուվաասլէթինտէ, եանկ ա-
լաֆրանգա սամթ պիրի գըրդ տադըդա կէչէրէք ախզ ու կիլիֆթի վուդու պուլսուս։ – Վիպօնթ սը Բրէսլ վէ մա-
սամ վօրմն, պիրի պիրինտէն այրը, վէ մուհաճատա թահ-
թընտա սըրսար։ – Ասլսարընը էնքետար իմժէսիլէր։ – Բարիս միւտաքի ուժումիլիկինին թալիմաթընա պէդլէ-
եօրուդ։

« Բօլիս գոմիսէրի
« ԺՕԼԻՔ »

Մխաթէնթիդ. – (Տէմիր եօլլարը թարիֆսասընը թէք-
րար կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնրա.) ժօ՛պէն, սիզէ իմթի-
եաճըմ վար սըր։

Ժօպէն . – Լմընենիզ մուհեթապըրըմ, վուսթէնեթիզ էֆէնտի :

Մխսթէնեթիզ . – Պէն ճէլանամէլէրի ալը ապտան իմզալաճաղըմ, – Պու ապշամ, սաամ ալթըրը ճն սապըդա կէջէն թրէն իլէ վէ մահէթինիզատ էլի մէմուր օլարապ պուրատան կիթմէլիսինիզ : – Էկէր վուամըն խէ, պու կիճէ մաղնուն ալէյհլերի պուրահա կէթիրիպ, Բարիսին մուվազադաթ հապսանէսինատ թէվդիճ իթթիհամէլիսինիզ : – Եարըն, ալրինճի խաթինթապլարընը իճրա իթմէք արզուսինատէվամ :

Ժօպէն . – Բէք ույի, վուսթէնեթիզ էֆէնտի :

Մխսթէնեթիզ . – Վիդօնթի վէ մատամ պարօն, այրը այրը վահօնլարտա օթուրմալը սըրըլար : – Սիզ, կէնճ դաստընա, վէ մէմուրլար տա Մ. ար Բրէնէլէ նէզարէթ իթմէկլիսինիզ : – Մէմուրիէթինիզի թէմսիլճին լյոն իթմէքլէ պէրապէր, նէզաքէթ վէ ըհտիրամէ տալա դուստուր իթմէմէսինիզի թաւսիսէ էտէրիմ :

Ժօպէն . – Բէք ույի, էֆէնտիմ :

Մխսթէնեթիզ . – Ինթիսար քի, վիդօնթի, քէնտիսի էյի չին չարէի սէլամէթ գալմադըշ օլտուղունու հիսա էտէրէք, էանաի քահտէ գուվվէյի ճէպրիէէլէ, էախօտ ֆիրարա գալդըշըրըզ : Անըն էյին սիլահը պուլունուն, լաքին սիլահլարընըզը էալընըզ թէհտիտ մադամընատա իթթիսալ էտին :

Ժօպէն . – Մ. ար Բրէնէլին, զաթէն ադըր օլան հալ ու վազիէէթինի, պիր թադըմ պինուտէ չիտուէթի մուամէլէ իլէ տահա զիէատէ ադըրլաշտըրմադ կիսալ տիվանէլիքտէ պուլունաճադընը մէմուլ իթմէմ : – Նիհաէէթ քէսֆէյի թէտաալիրի իհթիէատէիէէնին իթթիէատ դըլընաճադընա էմին օլուն : Շու դատար քի, սիզէ պիր շէյ բէճա իթմէքլիկիմէ մուատաատէնիզի թէմէննի էյլէրիմ :

Մխսթէնեթիզ . – Սէօյլէեվին :

Ժօպէն . – Շուննու բէճա էտէրիմ քի, պէնիմ ավտէ-

Թիմոթէն էվէլէլ, ճինաեէթին վուդա պուլմուշ օլսուլսա օտաեա քիմսէ կիրմէսէմ։ . . Պու օտսաա պաղը Թահարրիւ-եամ իճրասը Ֆինքրինատէվիմ, վէ պու ԹահարրիւեամԹընէ-ԹիճէոլՀ գալմահաճաղընը իւմիտ իտէրիմ։

Միւամէնէթիվ. – (Թէահճիւպէ.) Թէհարրիւա՞Թ մը, նէ խուսուսա. մուԹԹէհիմէր էլմիպէ կէշմիշ օլսաղ, իւք խաթիճվապատա ճիւրմ ու ճինաեէթէլէրինի իգրար իտէճէք-լէրի տէրքեար տըր։ – Պունուան Ֆաղլա նէ՞ լազըմ տըր։ – Հիչ պիր իշ, պու գաատար սատէ օրմանըշ տըր։

Ժօպէն. – Ա.Ֆիլ իտէրսինիվ, մուամէնէթիվ էֆէնտի, պէն պու ադադոէ սիպին իլէ հէմէֆքեար տէյիլիմ։

Միւամէնէթիվ. – Ա.ճայի՛պ։

Ժօպէն. – Վադաա Մ. ը Բրէալ իլէ մաատամ պարօն վօրմանըն ալէյհինատէ պիր Թադըմ աղըր իտաաԹլար մեվճուտ օլսուղունու ալիւիեօրում, Ֆագաթ պու շէյլէրին ճիւմլէսինատէ էյի անլաշըլմամըշ, վէ գարանըլըգսա գալմըշ մաատէլէր պուլունսուղունու զանն էթտիկինմէյէն, տահա գիեատէ իշի մէյտանա չըգարմազ արզուսինատէիմ։ – Պու պադոէ եանըլմազսա օլսուղում ըանա մալիումում տիւր, Ֆագաթ նէ՞ եաբաեըմ, էլինատէ տէյիլ տիր. շիւպհէ իտէ-եօրում։

Միւամէնէթիվ. – (Հայրէթլէ.) Վիգօնէթ իլէ մաատամ պարօնունըն մուԹԹէհիմ օլսուղըատըրընսա մը շիւպհէ իտէեօր-սունուղ... Խա՛յր, խա՛յր, սիղին կիտի ալիմ վէ տէրտաեէթ-ի պիր տէլիղանլը պու եօլսա տուշունմէմէլի տիր... Պու հալ, ատէթա տահինվիկի ինքիար կէլմէք տիր։

Ժօպէն. – Պէն, անլէրին մուԹԹէհիմ օլսուղըատըրընը ինքիար կէլմէեօրում։ Ընճաղ, եալընըզ քէնտիլէրի մուԹ-Թէհիմօլսուղըատըրը զանընճատաեըմ։

Միւամէնէթիվ. – Նէ՞ տիմէք իտէճէօրսունուղ։

Ժօպէն. – Պիր շէրիքլէրի պուլունմատըընը իսԹիխմալտէն կէօրիւեօրում։

դարըլմաեարադ , եամթադ օտաալնտաւթ մի-քէլէք եաթադըն իւղէրլինէ եամըրըլըտը :

Ղաաէհա իճադ իտէն մահէլէր մեօհիւր ալթընադ վադ իտիկադ , ոէրուընը օտաաա նէկարէթի չէտիտէ իճրադը , հի-քիւմէթ մէմուրլարընա էմր օլունաու , վէ մադ-թու պարօն , հաեաթը զէմանընաա , Մուսէվի մէղհէպի-նէ մէնաուադ օլաուդու ճիհէթլէ , մէղհէպի մէզհիւր նե-թիղաընճա լադրմ կէլէն աուաեը օղուամադը զրճնընաա , է՛ն եադըն օլան սինաակօկանըն իտիտաընա զէյֆիւեէթ իտա-պէր վէրիլադի :

Բարիա թիւճճարընըն պիր գըսմը միեանընաա պուհ-րանը մուճիպ օլմադադ իչէն , մուվադդաթէն օլաուն թա-թիլ թէէաիեաթըն մէնէի լադրմ կէլտիկինաուէն , աուլիեէ մէմուրլարը , սանաըզգ-քեար Ֆրէեէրիդ Միւլէրի նէզալէ-րինէ ճէլպ էյլէաիլէր :

Մէղաուա , մէմուրնյուաէն պադըլարընը իաթիեուադ իթմէկի , վէ զէնաի մէաուլինէէթի թահթընաա օլարադ , մադթուլուն աէրմաեէսինի էմանէթէն հրճիզ իտէկէլէն պան-գաան , վօրմս էվինին թաալիեէյի հետադաթընա պաշըա-նաճադը կիանէ գաար , վաէէրի հըլուլ իտէն թէէաի-եաթըն յոճաը իչէն հեր հալաե իգթիզա իտէն մէպալիղի պրադը իեթար օլունաու :

Պու սուրէթլէ , միեթէվէճա պարօնաւն պանգադաըլ-մաւաէթաթը օլանըադադան հիչ պիրինին էնադիշէե մահէլի օլմադաճադը կիսի , հեր կիանա պուհրանըն տախի գահո-րինէ մահէլ պըրադըլմադաճադը սէրբեար պուլունաու :

Ֆրէեէրիդ Միւլէր , թէէտաիրի մէղհուրէեի էվվէլ էմիրաե թահախին իչէտ , ֆադաթ զէնաի օտաաընըն , էմրի ճէտիտե տէկին գաար գաըճադընը խադէր պրադըլըն-տա , պիր իրի տանիյէե գաատար լէհճէի վէ ոտոգաըրը օլուաու :

Վադ տա մէղհուր ոտաաա մահճուղ օլան պադը քեա-

ղըսլարա , պարը հիսապլարըն թէսվիեէսի զըմնընտա իհ-
թիեաճը պուլունուղու պէեան իմտի խաէ ատ , քեար իմ-
մէեխ , մուսթէնթիզ , մալիումիումիուլ օլսուղու խպրէ, ժօ-
պէնէ վադը օլան թէահիուսիս իճապընճա , օլ պապատէ մու-
վաֆֆադաթ կէօսթէրմէտիկինտէն , սանտըգ-քեար մէճու-
լյեեթի ուսուսիեէնին .քէնտի լէհինտէ պիր խաթխանախյեէ-
թինի խաթնհատալ խատմեեէրէք տիշարը չըգսը , վէ օթել-
տէն հարէքէթ խոխլէճէկի էանատէ , մուտտաիի ուսուսի
մուսալինի , մուսթէնթիզի ճէլալ պիրլէ , Ս.լին ինտատիէեէ
կէօնտէրիլմէք խպրէ պարօնուն՝ .քէնտի օտա խըղմէթ.քեա-
րընա վէրմիշ օլսուղու , վէ մուսթէնթիզին օլանէատէկին
պադմադըշ խոուկի մէքթուպու կէօրմէք խաթէտի ,

Մուսթէնթիզ . - Հադգընըզ վար տըր . քի՞մ պիլիր պէլքի պու մէքթուպտա , պարը մուճիտ մալիումաթ պու-
լունմադտա տըր :

Մուսթէնթիզ , պու սուրէթլէ մեզքիւր մէքթուպուն մէօհրիւնիւ եըրթըլ , միւնաէրիճաթընը օգուտու :

Պու մէքթուպ , մերդումէնին , մուխթէլէֆա պարօնտան օն պին ֆրանգ խաթէմիշ օլսուղու , վէ անըն , պու բարաթը վիրմէք խաթէմէտիկի հալտէ , մուսախսարէն , օն պին ֆրանգ եէլինէ օն պէշ պին ֆրանգ իրթէսի կիւն քէնտինէ պիզդաթ կէօթխուրէճէկի վաատընը հալի աշըգլարտա մախսուս պիր լսան իլէ եազըլմըշ , վէ դիւրի «նաթանիէլ» ատյի իմզա խոխլմիշ խտի :

Իշթէ պարօն վօրմա , էօլմէսինտէն պէշ տագըգա էլվէ պու մէքթուպու թահրիր էյլէմիշ խտի :

55

Թօպէն վէ նրի ըէֆիգի , չըմէնարքէր իլէ Պէլճիգա հուսուսունա տօղրու կիմտիլէրի կիճէ , օրթալըգ փի-եատէճէ գալանլըգ վէ հավա տախի եապմուրլու իտի : Նի-հաեէթ , գամթար , Ֆրանսանըն ասն ըսթասիօնունատա տուր-տուղունատա , մէրգումլար աշագըեա էնէրէք , մահէլլի բօ-լիս գօմիսէրինի սիւալ լիմտիլէր :

Բօլիս գօմիսէրի , վուգումթատան խատէրատար օլտու-ղու ճիհէթլէ , մէվգիֆատ պէնքլէմէքտէ իտի :

Թօպէն , համիլ օլտուղու էմնիամէլէրի իլտաէ լիմ-տիքտէն ասնրա ,

— Ախզ ու կիրիֆթ նէ՞ տուրէթլէ իճրա օլունտու , տէտի :

Գօմիսէր . – Հիչ պիր թամթըրտը վէ ըէզալէթ չըգմադ-ըզըն ախզ ու կիրիֆթ մուամէլէսի իճրա օլունտու : – Հէր չէյ , միհվէրի լաեըգընատա ճէրէեան լիմտի : Վուգուի հա-ի ըէք ազ եօլճուլար անլաեատալիտիլէր : – Շէօյլէ քի վի-գօնթ տը Ֆրէսլ իլէ մատամ Վօրմս , եալընըզճա պիր վա-կօնատա իտիլէր : Միւտատի ումումիլիք թարաֆընատան խ-շար օլունան էշքեալըն տօղրուլուղու , խրամէթիմի գօլայ-լաթտըղը կիտի , հէր կիւնա խէթաեը տախի հէման միւմ քինակ գելտը : – Խուսուսիլէ ֆիրարի օլան գատըն , սաչ-լարընըն ըէնկինատէն , վէ սօլ եանատընըն ալթ թարա-ֆընատա պուլունան քիչիւք պիր իշարէթտէն քեամիլէն թանըլըր հալտէ իտի : – Պունլարըն վակօնու գաբուսունու պիրտէն պիրէ աչարատ , «Սիզ մատամ Վ.օրմսմուսունուզ . սիզատ միսիս վիգօնթ տը Ֆրէ՞սլմիսինիզ» տէյի սիւալ լիմտիմ : – Ութսունին տէ լէհճէսի օլտու , վէ աչիքեար էն-

տէշէ լէ նապարը ուիդամէթարը պանա աթի օլունաու, ֆաղամէթ նբնան տանի քէնան տալլարընը ինգեար նմուէտիլէը։ Պունատան դամինապար, հէր կիւնա բէտա, պէնիմ նէմ նէյնն հնուքիւմնուղ խոր։ – Տէլիդանը ուիդօնթ, պիր պաճըդ մէթանէթ կէօսթէրմէկէ թէհի եէրտէ չալըշարադ, « – Մնաս, սող քիմնինդ» տէյի սիւսալ նմտի, վէ պէնատէ, « – Պէն բօյնս դօմնաէրնեմ, վէ ատյուահաթընըը տուրտուրմադ կիսի միւշքիւլ պիր վազիֆէնէ մէտուր օլմուշում» տէտիմ։ « – Նէ՞ հադդա պու տուրքէթատէ հարէքէթ խոնէօրտունուղ» տէյի պէնատն նմտիկինատէ, « – Թէլէկրաֆնա Բարնատէն պուրընըմ էվամիրէ նմտաամ խոնէօրտում։ Նմտի, մատամ վէ միւսնա, շըմէնաըֆէրտէն աշադըգա էնինն» տէյի ճէլապ վիրտիմ։

Ժօպէն. – Տէրհալ աշադըգա էնատիլէ՞ր մի։

Դօմնաէր. – Շայեանը թէհայեիւր պիր նմտաամթնա անինատէ աշադըգա էնատիլէր։

Ժօպէն. – Հիչ պիր քէլիմէ նրատա ի՞նթմէատիլէր մի. հիչ պիր սիւսալ նրատա նյլէմէատիլէ՞ր մի։

Դօմնաէր. – Խա՛յր, հիչ պիր քէլիմէ նէլավէ, վէ հիչ պիր սիւսալ նրատա նմտմէատիլէր։

Ժօպէն. – Ֆէնատիլէրի օ սըրատա մահզո՞ւն մու կէօրինէուէօրլարատը։

Դօմնաէր. – Հէմ ֆէվգէլատէ մահզուն կէօրինէուէօրլատը։ – Կէնճ գատըն օլ տէրէճէ տիմթրէէօրտու՞ք, կիւճ պէլա էլէ աեադատա տուրապիլմէ՞քտէ խոր։ – Ջէվալը մատամ պարօն, քէ՞ք կիւղէլ վէ ճալիսա պիր գատըն տըր... Վիզօնթ տը Բրէալտէ տախի ֆէնա պիր ատմ սիմատը եօգտուր... Ումարըմ՞ քի հադդըրընատա զուհուրա կէլէ՞ն խոնատաթ քէ՞ք ադըր տէյիլ տիր... Ջանն խաէրիմ՞ քի, գապահաթլարը ճիւզի պիր շէյ օլմադը տըր։

Ժօպէն. – Եանըլըէօրտունուղ. մատամ՝ պիր ճինատէթ տայիր տիր։

Գօմիսէր . – (Եէրինտէն ալչրատարպ .) Սիւպհան Ալլա՛հ , նէ՞ տիեօրսունուզ , ճինաեէ՞թ մի ։

Ժօպէն . – Էվվէլի , պարօն վ֊օրմա՝ քէնտի դարըսըն աշըդը օլան վիզօնի ար Բրէալ մարիֆէթլիյէ , վէ մեզպու֊րէ դարըն իշլիյութքըյա դալը ու թէլէֆ խոխլմիշ ատը , վէ պու ճինաեէթտէն պաշգա , ալը դաշ եէուզ պին ֆրանգ ալթըպաճ վուդու պուլմուշ տուր ։ Իշլէ , Մ. ար Բրէալ լէկ մատամ պարօն՝ պու ապէպլէրլէ միւթթէհիմ ադուլունու֊եօրլար ։

Գօմիսէր . – Լաբին պու տէտիկինիզ տէհշէթլի շէյ ատը . տիմէք օլուր ք֊ի , ինսանըն թաալլիւմնե էյիլիյէթի օ֊ղունմամալը ատը ։ – Ձադաճ պու ճինաեէթի խապաճ օլունա֊ուճաղ մը ։

Ժօպէն . – Խապաճ օլունուզունու դաճիկէն թէէմին խոխմէմ , լաբին վիզօնի լէկ մատամ վ֊օրմա ալէյհինա , բէք ադըր խնատաճ պուլունմադուտա ատը ։ – Գունունա պէրապէր , ինսան թաալլիւմի կիսի , զահիրի ահվալին տէ պաղէն ալտատըգը օլունուզունու դապուլ խոխըմ . . . Գունաէն ալէյհ , պու իշ հադդինտա հէնուզ դանատաճը էֆ֊ֆեար հասըլ իճրաէմիշիմ տիր ։ – Հէր նէ հալ խոխ , ֆիլտարի֊լէր նէ՞րէտէ տիրլէր ։

Գօմիսէր . – Հադդլարընտա , պիր ադ էվվէլ պէեան իճտիհինիզ խնատաճը ճէմու իճտէտիկիմնէն , վէ ք֊էն֊տիլէրինին քիպարատան օլունուդլարընը կէօրտիւկիւնէն , հապահանէտէ թէճվիդիճէրինի թէճվիւլ իճտէ֊իրիմ ։ – Պու ճիւմլէ իլէ մէվգիֆին խանընտաճի օֆֆէնտիմ , էյիլիյէթլի֊սինդէ պուլունուդա , ախիհալէրինտէն տյրը , վէ ժան֊տարմալարըն նէգարէթի թահթընտա տըրըլար ։ – Պու եօլ֊տա հարէքէթիմ , չայևանը իճտաղ վէ մուահէդէ՞ մի տիր ։

Ժօպէն . – Սպա . հարէքէթինիզ բէք եօլունտա տըր֊ը ... Եու դաատար ք֊ի վիզօնի տը Բրէալին պիւեիւճէք պիր եօլ չանթաար պուլունաճաղ խոխ , անը թէվգիֆի իճտահինիզ մի ։

Գօմիսէր . – Էվվէլ , հէմ օ չանթաւրը , հէմտէ ասկի-դանըննըն՝ դուշաղընատան պաղլամըշ օլաուղու մէշինաէն քիլիսալի ալը քէսէհեի սապլամըշըմ տըր :

Ժօպէն . – Բէք կյի . Բարխա մուխթէվէճճիհէն հարէ-քէթ խոէճէք օլան իլը թրէն , նէ՞ գաւար վադըթա պուրատան կէչէճէք տիր :

Գօմիսէր . – (Սաաթընա պագտըգատան ածրա .) Պիր սաաթ օթուղ պէշ տագըգատան :

Ժօպէն . – Ո գաթարա օթուրմալըեզ . շիմտիլիք , մապ-նուն ալէ յհլուանընն պուլունաուդլարը օթէլէ պէնի կէօն-տէրին :

Գօմիսէր . – Պիղդաթ սիզի պէն կէօթխուրխուրում :

Պէշ ալը տագըգա գաւար եօլ եխուրխուխքտէն ածրա , Ժօպէն վէ գօմիսէր , մէդքուր օթէլէ վաալ օլ-տուլար : Պու օթել , ալը գաթտա վասի պիր եէմէք օտա-սընատան , պիլարտօ սալաորյա գահվէխանէտէն , վէ պլ-րինճի գաթտա պէշ ալը տտէտ տէօշէլի օտատան խպա-րէթի խոի :

Հէր նէ գաւար վադըթ կէճ խոի խսէ տէ , Բարխա գաթարըյա կէլմիշ օլան գաեէթ կուդէլ վէ բրէնս կիպի կիեխնիպ գուշանմըշ պիր կէնճ էրքէք վէ պիր գաարընն էշպու օթէլտէ թէվգըֆ խոիլմիշ օլտուդլարը խապէր ա-լընտըգճա , գահվէխանէյէ ապըմ ապըմ միւշթէրիլէր կէլմէքտէ խոի :

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը , գահվէխանէ սալաորնա կիր-տիքլէրինտէ , էհալի պէյինտէ պիր բաթըրտը գօրուպ , չօգլար մասալարընն իւթիւնէ չըգմտըա , վէ մէմուրլարըն էթրաֆընտա թօպլանմտըա պաշլատըգլարընտան , ժօ-պէն ,

— Գօ՛միսէր էֆէնտի , զանն խոէրիմքէ , պէօյլէ պիր ըրտտա պու գաւար բաթըրտը կիւրիւթիւ եապըշմազ . խոոի , պու ատէմլէրին սալատան չըգըպ էվէնլէրինէ կիթ-

մէլէրինն էմր խոհն : Մաամամ պարօն վէ վիպօնթ իլէ ա-
շաղըեա էնտիկիմիպտէ , եօլտաշըան իւզէրինտէ քիմէն-
նէ պուլունմասընը խոթէմէմ , ոէտի :

Պու վէճհէյ սալա պիր դաչ տադըդա պարիճընտա
պօշանըննճա , հիւքիւմէթ ադմուրլարը , նյֆահ վադինֆէնէ
խալխտար իթաիլէր : Մաղնուն ալէյհիւսսանըն պուլուն-
տուդարը օտալարըն եանընտա պիրէր ժանտարմա , ու-
զուն գամալարընը տիզլէրի արտընա ալմըշ օլարագ օ-
ղուրմուշ խոհէր :

Գօմխաէր . – (ժօպէնէ .) Մաամամ վօրմս 3 նիւմէրօյու
օտատա տըր , Մ. տը Բրէալ տախի գարշըընտաքի Կ նիւ-
մէրօյու օտատա տըր : (ժանտարմալարտան պիրինէ խո-
թապէն .) Եէնի պիր շէյ օլսո՞ւ մու :

ժանտարմա . – Խա՛յր , գօմխաէր էֆէնտի , հիչ պիր
շէյ օլմատը . . . պու մէվգուֆլար՝ էմրի մուհաֆըզալարը
գօլայ էֆրատտան տըրըլար, վէ ժանտարմալարըն նյֆահ վա-
զինֆէսինէ գէրդի գատար մահէլլ պըրագմաեօրլար : Կ նիւ-
մէրօյու մահպուս , էվվէլ էմիրտէ , իչի տաաթտան գիեա-
տէ , օտանըն իչինտէ էնինէ պօեուննա կէգտի , վէ տիզլէրի
եօրուլուննճա օթուրուպ , պիր տախի եէրինտէն գըմըլ-
տանմասը : – Հալպուքի 3 նիւմէրօյու մէվգուֆ , քեամի-
լէն սիւքիւնիւթլէ տուրուեօր : Ատէթա ուեուեօր կիպի
գանն օլունուեօր , վէ վադըթ վադըթ հէօնկիւր հէօնկիւր
աղլատմասը, ինսանըն գալպինի միւթէէսսիր գըլտաեօր: – Պուն-
լարըն նաֆագալարընա հիչ պիր մանի պուլունմասըղընա-
տան , թաամլարը կէթիրիլտի խէ տէ , պիր շէյ պիլէ եէ-
մէյի օլմալարը բէք գիեատէ իհթիմալտէն տիր :

ժօպէն . – Գօմխաէր էֆէնտի , պէն , մաամամ պարօ-
նուն օտասընա կիրմէք խոթէրիմ :

Գօմխաէր . – Էկէր խոթէրսէնիզ րիֆագաթը ընըգտա
պուլունաեըմ :

ժօպէն . – Խա՛յր , եալընըզ կիթմէբլիկիմ միւրաճճահ

ատը... Ֆաղամի էկէրչի սիղ պէօյլէ միւնաճիպ կէօրիւեօր խաէնիղ...

Գօմլուէր. – Խաթէտիկինիղ եօլտա Հալէքէթի խոհ, էֆէնտիմ. սիղ չիմոի, պուրատա, զաալթիւէ նէզարէթինին վէ միւտտաիի ուսուսիլիկին վէրիլիսինիղ, վէ պինանէն ալէյհ հաքիմի մուխլաղընըղ:

Ժօղէն, 3 նիւսէրօլու օտաեա կիրտի, լաքին գաբուեու արդատան պիւսապիւթիւն գաբամատը:

Օտատա եալընըղ պիր մուտ եապըլմըշ օլուպ, մատամ պարօն, սըրթընը գաբուեա տօղրու չէվիրմիշ օլտուղու Հալտէ օթուրմուշ, վէ եիւզիւնիւ իչի էլի տէրուննէ կիղէմիշ խոտ: Մէզպուրէննէն եանընտատ պաղը թատմըտ պուլունմադատ խոտ խոէ տէ, պունըտա էլ պինէ տօղանմամըշ խոտ:

Մատամ վօրմա, աեատ սէմինի իշիթտիկինատէ, պիրտէն պիրէ տիթրէեիպ, պաշընը չէվիրտի, վէ կէնճ վէ չայեանը հիւրմէթ, վէ սիմատը էսէրը րնդգաթը հավի պիր չիմնէ կէօրտիւկիւնատէ, աեատա գալգտը, վէ ժօպէնին սէլամընա գարշըտըդ սէլամ վիրտիքտէն սօնրա, անըն իֆատէի մէրամ իթմէսինէ պէչէէտի:

56

Օգուեանըատըմըզըն խաթընընա օլտուղու իւզրէ, ժօպէն, պիր գաչ սաաթ էվվէլ, մատամ պարօնուն եատ թատ օտասընտա կէօրմիւշ օլտուղու բօրթրէսինէ տիգ-գաթըցա պագմըշ խոտ: Պու քէրրէ մէզքիւր թատվիրին

աալլՆը կէօրտիւկիւնտէ , տահա պիեատէ տէդդաթլէ թէճէտիւս , վէ աալըյլա բօրթըէնին միւշապէհէթինէ պաեէթլէ թէճաճճիւպ իթտի . շու գաատար քի , եալընըզ պիր կիւն պարճընատա զուհուրա կէլէն իզթիրապ ու էնտիշէլէրին վէ ադան կէօզ եաշլարըն , մէզպուրէնին ախմաըՆը պու մէրթէպէ թէպտիլ իթմիշ օտուդունա իզհարը հայրէթ լյլէմէքտէն կէրի տուրամատը :

Պու գաատՆըն հալ ու թաւրընա պադըլտըղընատա , քէնտիսինին , միւթթէհիմ տէյտի , իյա պիր դուրպան վէ շէհիտ օտուդու տահա պիեատէ իհթիմալտէն իտի :

Ժօպէն , գուրնազ պիր գարընըն , ուսթա թէաթրօ օեունճուլարը կիտի , իշինէ վէ վազթինէ կէօրէ կէօրիւնմէքլիկի պիլտիկինի քէնտի քէնտիեէ տիւշիւնմէքլէ պէրատէր , պու գաատՆըն , հէնուզ բէք կէնճ օլմատըյլա , պէօյլէ պիր տէհշէթլի վազըատա պու եօլտա պիւեիւք պիր տէսիսէքեատ օլապիլէճէք գաատար մէհարէթի պուրնատաճաղը իգրար ու իթիրաֆ լյլէմէքտէ իտի :

Ժօպէն . – Շու էնատէ քէմալը թէէատիւֆլէ գարշընատա պուլունատուղում մատամ , աճապա մատամ պրօն վօրման մու տուր :

Մատամ վօրման . – էվվէթ , վալէրի վօրման՝ պէն իմ , ֆապամի , միւսիւ , զաթընըզ քի՞մնէնիլ :

Ժօպէն . – Պէն տէ , մատամ , միւտտաիի ումումինէն թագրիրի իւզէրինէ զապթինէ նագըրը թարաֆընատան վէքեալէթէն պուրաեա կէօնտէրիլմիշ պիր մէմուրում :

Վալէրի վօրման , մէզքիւր աէօղլէրի իշիտինճէ , պաշատան աեատա գատար տիթրէտի , վէ եէրէ տիւշմէմէք իչին , սաղ էլինի , եանընատա պուլունան իակէմլէնին էնքսէմնէ տաեաթմատա մէճպուր օլատու :

Պիր գաչ սանիյէ սօնրա , մէզպուրէ , հէյէճանը թէակին իչէ ,

— Պէնիմ եարաճադարընըզ միւսիւ , աէյի սիւալ իթտի

ժօպէն . – Սիպի Բարիսէ կէօթիւրէճէհիմ, մատամ ։
վալէրի . – Նէ՞ վագըթ ։
ժօպէն . – Պու կիճէ ։
վալէրի . – (Տիթրէհէրէք .) Պէնի զէվճիմին նէզամինէ՞ մի կէօթիւրմէք խաթէհօրսունուզ... Ալլահ աշզընա օլսուն, միւսիւ, հէր շէյէ դաթլանըրըմ, ֆագաթ արթըզ պունա դաթլանամամ ։ – Գապահաթլըեըմ. էվվէթ, գապահաթլը օլտուղումու գապու խաէրիմ, լաքին չիւպհէսիզ դանն իթաիկինիզ մէրթէպէտե գապահաթըմ եօզտուր ։ – Թազիրաթըմ, ալէմ նաղարընտա պիր խէթա, վէ գանուն նաղարընտա պէլքի պիր ճինաեէթ տիր... միւճադաթ կէօրմէկէ լաեըզըմ... պէնի մահքիւմ խանն ... մահպուս խանն ... լաքին զէվճիմէ կէօթիւրմէք խաթէժէքլիկինիզ, սիզէ եէմին խաէրիմ քի, պիւեիւք պիր զալիմլիք աիր... էկէրչի չէքիիկիմի պիլմէնիզ, պանա աճըրընըզ... եէնիտէն Մ. Վօրմուն գարշընընա չըգմազտան խէ, չու տազըգատա էօլմէե՛լ թէրճիհ խաէրիմ... զաթէն պէնի իթաթ վէ մուախէզէ իթմէկէ հիչ պիր աէպէլ եօզ իբէն, պէն պէտապահթ խանիմ... շիմտի խէ, պէն անըն գարշընտա գապահաթլըեըմ... եախօտ օ էօյլէ զանն խաէպիլիր, վէ զանն իթմէկէ տէ հազգը տըր ... ֆագաթ պունլարտան պանա նէ՞ ։

Գու սըրատա ժօպէն տախտ տիթրէտի ։

Շու տազըգատա, պու մէրթէպէ պիր ուսթալըգտան իշֆալ օլունմազտա օլմասը միւմքին տէյիլ խոր ։ – Շիւպհէսիզ, պիր ֆուրթունա էանատընտա եաղան եաղմուր տանէլէրի միսիլլու մէզպուրէննին կէօզլէրինտէն ագան եաշլար, սախթէ օլամազ խոխլէր ։ – Մուխթարգա տէրմանտան վէ թազաթտան տիւշմիւշ օլան, վէ պաշտան աեաղա գատար տիթրէմէքտե պուլունան, վէ րէճա ու նիեազ մազամընտա էլլէրինի քէնտիսինէ ծօղրու ուզաթան պու գարընըն, իշպու հալ ու հարէքէթի, գօմէտիա տէյիլ խոր,

Ժօպէն, պու ահվալի կէօրսիւքճէ, թահդըդաթ էսնասընատա պիր արա հիսա լըմմիշ, վէ միւսթէնթիդին՝ էվհամ վէ խահիալաթ ատա լյլէմիշ օշտուղու շիւպհէլէրի՝ կիմսիքճէ արթմադատա խոխ:

Շէօյլէ քի մատամ պարօն, ախլէտ պօղուդլուղու ճէհէթիյլէ պիսուշատա օլմասա, ճինաեէթէ տօլաեըսըյլա պիլէ իշթիրաքը օլմադատա պիսուշ պուլունմադատա խոխ: Մէղպուսէ, ճինաեէթին վուդուինտէն տախի խապէրսար օլմաեըպ, ղէլճինի հաեռաթատա զանն լըմմէքտէ խոխ: – Ինամի պու ֆիքիր, հէր նէ դատար Ժօպէնի խամիյա լըմատ խէ տէ, մէրդում, խարճէն հիչ պիր շէյ պէլա լըմմէտի:

Ժօպէն. – Մ ատամ, կէօրիւնիւր քի, Մ. պարօն վօրմատան խամի սիզէ բէք ֆէնա թէէսսիր խոխեօր:

Վալերի. – Էվէթ, միւսիւ:

Ժօպէն. – Ֆէնախալնատէն չօղ շինքեաեէթինի՞զ մի վար ատըր:

Վալերի. – Խա՛յր, միւսիւ, ֆէնախալնատէն շինքեաեէթ իմմէեօրում. չիւնքի պու հարէքէթ՝ եօլտուղ վէ հապդատըզ ատըր, վէ հաթթա պիր ադ էվվէլ, մէյհուսիեէթ վէ քէսէրլիմատէն նաշի պադը սէօզլէրտէ պուլունտուղումա տա էսէֆ խոէրիմ: – Պէնի, ղէվճիմին խանէսինէ կէօթիւրմէք իչին կէլմիշ օլտուղունուղու խապէր ալտըղըմտա, հիսս խատէկխոխիմ հէեէճանըմտան նաշի պիր արա քէնատ քէնատիմի պիւսապիւթիւն ղայդ իմատիմ:

Ժօպէն. – Մա՛տամ, պու խուսուստա զիեատէ խարար իմմէմ, անճադ, սիզին պէտադիթ օլտուղունուդա պիղղաթ խարճատ օլուեօրում... լաքին սիզ, էվվիւլ էօմրիւնիզ թէհամմիլ օլունմադ պիր խատտէյե կէլտիկինտէ, պու էօմիւրտէն գուրթուլմադ իչին մէշրու վատըթա վէ թէատիրլէյէ պուլունադուղունու պիլմէեօրսունուդ:

Վալերի. – Ն՛ էսկ կիսի վատըթա վէ թէատիրլէյէ:

ժօպէն. – Մէսէլա, մահքէմէ թարխդէյէ այրըլմապ։

Վալէրի. – Այրըլմա՞գ մը... ա՛հ մուսիւ, այրըլմագը-ղա գէվճիմ ասլա գայիլ օլմաեօր։ Պէն քէնաւխանի քէք կի թանըրըմ։ – Պու սէպէպլէ ֆէրարա գարար վիրտիմ, ֆա-գաթ կէօրիւեօրսաունուղ ա՛, մուսիւ, մուվաֆֆադ օլմա-ըմ, վէ պունատան սոնրա եալընըզ էօլիւմ, պու զինճիրի գըրտապիլէճէք տիր։

ժօպէն. – (Տիք տիք մէզպուրէճէ պադարագ.) Պա-րօն Վօլմաուն էօլիւմիւ, տէյի՞լ մի։

Վալէրի. – Խա՛յր, մուսիւ, քէնաի էօլիւմիւմտէն պահս խոխեօրում։ – Ալլահ իթմէճէ.քի, իսմինի թաշըտըղըմ ա-տէմին ֆէնալըղընը արզու խոէճիմ։

Պու ճէվապ, օլ գատար խալխանէ պիր սէտա լէյ իրատ օլունտու.քի, ժօպէն, մուխթէսեր օլտու, վէ պիր ազ սոնրա,

— Մատամ, պիր ազ էվվէլ, զէվճինիզին այրըլմագ-ըզըզա րուխ րիզա կէօսթէրմէճէճինին պէհան խոխեօր-տունուղ, տէյի պէհան իմտի։

Վալէրի. – Էսէֆ խոէրիմ.քի, օլ պատատէ չիւպհէմ եօգ տուր։

ժօպէն. – Օ հալտէ, ֆէրար իթտիկինիզ թագտիր-տէ, սիզի տէրտեմի իթտիրմէ.ք էյլին հիչ պիր թէշէպ-պիւսատէ պուլունմաեաճաղընը նա՞սըլ զանն խոէպիլտինիզ։

Վալէրի. – Ա՛հ մուսիւ, հիչ պիր տագըգա պու-եօլտա պիր խէեալ էյլէ քէնատ քէնտիմի ալտաթմաըրմ, ֆագաթ պիր քէրրէ քէնտիմի մէմալիքի էճնէպիէեէ ա-թընճա, խամիմի թէպտիլ խոէրէ.ք, վէ էօմրիւմիւ կիպէէ-եէրէ.ք էպիմի զայըպ խոէպիլէճէկիմի մէմուլ խոխեօրսուս։ Եալընըզլըգտա կէչիրէճէկիմ էօմիւր էյլին պիր մահէլ ինթիխապ էթմէզտէն էվվէլ, ուզուն սէյահաթլար էթ-մէ.ք, վէ եէրէրէ տէյինթիրմէ.ք ֆինճրինատէ խոիմ։

ժօպէն. – Ֆագաթ պու եօլտա սէրտէրի էօմիւր կէ-

չկրամէք ինչին քնելու մասրաճի լապըմ տըր... Շեւապհէսկիզ Մ. ալ Բրէսլ գէնկին օլմալը տըր։

Պոռ ալա, մատամ պարօնուն եվուզու դըզպարմապլէ, — Օրասընը պիլմէմ... հէմտէ օ պանա սեվտ տէ. յիլ տիր։ Մ. ալ Բրէսլ պանա տալթ քէնատի ուպուտիեէթ վէ սատապաթընը խապրադ իմ մէք խամէմիշ տիր, վէ պէն տէ գապուլ իմմիշիմ տիր։ Քէնատի պու ճիհէթի քէք ին պիլիր։

Ժօպէն. — Տիմէք օլուրքի, սիզին շախսի վարիսաթը-նըզ վար տըր, գիրա պիր քիմսէ, պիր տախի ավուէթ իմ-մէմէք իւզրէ մէմլէքէթինի թէրք խտէր խտէ, պէրապէ-րինճէ քնւսիեէթլի ադըչէ կէօթիւրմէլի տիր։

Վալէրի. — (Մատմուազէլ Հօրթանսը միւսթէնթիզ պէեան իմիշ օլսուդու քիւչիւք եօղ չանթասընը, պիր խա-կէմնի իւզէրինատէն ալարադ.) Իչիթ, էֆէնտիմ, պէրա-պէրիմիզճէ պունու կէօթիւրիւեօրսուս։

Մէզպուրէ, չանթանըն եաէրընա պասմադլա, հալի օլսուդու եօլճուլուգ լէվազիմաթը արսընատան պադը գուրթուլար չըգարտը։ Պու գուրթուլարըն իչինատէ ֆէվգէ-լատէ կիւզէլ վէ գըյմէթսար ինճիլէր, միւճէվհէրլէր վէ էլմասլար պուլունմագտա իտի։

Վալէրի. — Իչիթ պու լանէթլի միւճէվհէրաթը մու-հաֆազա իմիմէկէ հադգըմ վար իտի, չինքի պունլար պէնիմ տիր։ — Մ. Վօրմս իլէ օլ պէտադաթի ադամը իզ-տիվաճըմ իճրա օլունսուդու զէման, քէնատիի պունլարը պանա իհտա իմտի։ — Գօնթրաթըմ ահգթամընճա պուն-լար պանա այտ տիրլէր, վէ պէն պունլարը խամէտիկիմ սուրէթտէ դուլանատիլիրիմ։ — Մէզբուր գօնթրաթ մու-ճիադինճէ, իւչ եվուզ պին ֆրանգըզդ պիր միլքիմ տախ վար տըր, ֆադաթ անը թէրք խտիեօրսուս... անը խտ-տա իմմէմ, վէ օնտան տօլարը օն քարա պիլէ թալէպ իմմէք ֆիլքրինտէ տէյիլիմ։

ժօպէն . – Նի՛չէին , զանն խոէրիմ քի , մեղքնըր նէ եխոզ պին ֆրանզ սիզին ճնհեղինիզ տամէք տիր :

վալէրի . – Խա՛յր մուսիւ . . . պէն , էվլէնտիկիմ գէմանն ֆադիր խոխմ , ճնհէզ օլսայտ պիլմէյտէ , քէնտիմնէն զայր հէչ պիր հէյ կէօթիւրմէմիշիմ :

ժօպէն . – Օ հալտէ , զանն խոէրիմ քի , պարօն վ.օրմս, սիտի , եխոզ պին ըհտրա մուխթէտիրլիգ իմտիհէլէ , պիւթիւք պիր հասիյէթի վէ տախտալէթ իցլա իմտիհէ տիր :

վալէրի . – (Պաշընը էկէրէք .) Հապդընըզ վար տըր . . . Մ. վ.օրմս տախտալէթլի վէ հասիյէթլի պիր զաթ խոխ :

Պիր գաչ տանիյէ սու-քիւրթ տէն սոնրա , ժօպէն , շէօյլէ տէվամ էթ տի :

— Մաամ , պիր ազ թաամ իմտիհէնիզի սիզէ իհթար իմտէքլիկիմէ մուտաամէ պուէուրտուն . . . Տիւչար օլսուդունուզ վէ հալէա օլաճաղընըզ եօրկունլուդա մուդավէմէթ խոէպիլմէք իչին , դուվվէթէ իհթիճընըզ վար տըր : – Պիր սաաթ կէչմէզտէն թէբրար եօլա չըդաճաղըզ :

վալէրի . – (Սարսըլարագ .) Բարխ՞ մի կիթմէք իչին :

ժօպէն . – Իվվէթ , մաամ , Բարխ կիթմէք իչին . պէնատէնիզ էմր գուլուեոմ . ալմըշ օլսունդում էմըլէրի իճրա իմտիհլիեիմ :

վալէրի . – Բէք ույի , էֆէնտիմ . մաամէմ քի իհթաաթ իմտէք լազըմ տըր , գաչաթ պէնիմ կիթսի վազիֆէլէրինի ունութմադըդա մուխթէհիմ օլան գաատընըդը , մահքէմէճէ իճաապ խոէն հիւքմ ու գարարընը թէպլիղինէ տէկին , թէվգըֆ իմտիհէկէ մահաաա պիր մահէլլէ պուընտունու պիլիրիմ . . . Օ մահէլլէ եաշամադընդէ նէ՛ տէրճէ շայեանը թէէահիւֆ տախ օլսա , պէնի օրադա կէօթիւրմէնիզի , պիր լուֆֆ մադամընաա սիզէտէն թէմէննի խոէրիմ . . . Պու էյիլիկի իճրա իմտէքլիք , սիզին էլինիզդէ տէ տիր , տէյիլ մի :

ժօպէն . – Խա՛յր , մաամ . պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկիմ

վեճն լսիր, պէն ալոր էմ գատաւոր. ինդրա ալոր չէյ եարմադ, էլխտնէն կէլմէդ։ – Անէթա ասքեր ծոպամբնտա էմ ալըրըմ, վէ օ էմրի խճրա խոսէխմ։ – Եարբն, եախօտ տանդ սօղտուտ, որ կնոջ ալր հարխիմն հուդտրանդա չըպացադատանդ. հադդընդտա սարմ կէլէն հիւթմ ու դատ լարը օ վերէճէք տար։

Վալէրի. – Ղէմցմամ պէնի լեռրտա կէօրմէդտէն էվէլ, վէ զէմցխանդ զայդտուտէլի էնտարնտա մը պէնի տունէնէճէք տար։

Ժօպէն. – Շիւտէհէտ։

Վալէրի. – Նէք ինի, սարմ կէնէտ, հէր չէյ գէնէճէխ տանէ սէօյլէճէճէմ... էլսէլմէթ պանտ տաճրտացադատար։ – Հադդընդտ վար տըր, էֆէնտիմ. դատվէթխանի մուհաֆազադատան, իսկ տարբեր հանգամանքներ պատճառելով չկարողանալ ներկայանալ, ես ձեզ խնդրում եմ հետևել գործի ընթացքին։

Պա տալէրի մատամ վօրմն, քիւչիւք մատա իւզէրինդէ դօնդուրմուշ օլան էթմէկտէն վէ ատտա էթմատէն ալր ինձ ասելու եկած։

Ժօպէն. – (Տիշարը չըգմագ իւղրէ ատտա գալդըպ, մէզապտրէնի ակսամլատարադ.) Մա՛սամ, հիւանի հարէբէթինդի կէօրմէլէ մէճիւնտամ, վէ ալդի ալըպ կէօմիւրմէդ իւղրէ չէնա տադըդատան ալուէթ խոէճէհէմ։

Վալէրի. – (Մէրդտամտ ալր նշարէթինդէ տտրտտրադ.) Ն.ֆիվ խոէրախնիդ, էֆէնտիմ, զամբրնըդա ալր չէյ ախտալ ևմէտէք խոմէրիմ։

Ժօպէն, տտրմնտրնտա, կէնճ գատրն,

— Սկզ ալր նյե զամգա պէնդէկօրտնտագ, վէ հէր կիտա մտատէլէյ չէտխոէնէն պիհտատէ օրտուդտնտա գանդզը խոտավէնիդէ էմինէմ։ – Իմտի, ատմարդմ քի ալր ախտալմէ ճէվապ վէրխոմնիդ։

Ժօպէն. – Նիկէրդի վապիֆէմտէ գատար ևմէտէկէրէք

ճիվաղ վիրավորել խոչ, հիմիկի, մատաղ, պատ արտասանությամբ մուտացիայով խոսելուն:

Վաղերի. – Դուռս բռնցած իմ մեջ օրան Մ. ար Բրեզինի հետ գնալ ես, ո, չլսես ինձ, ես ասեցած եմ, ասել:

Ժօզեն. – Նահճ խոչիմ չի, պատ պատահ եղանքանությամբ: Մ. ար Բրեզ ասած պիտի պատասխանելով հարց պատասխան:

Վաղերի. – (Իրեն ելնելով դանդաղությամբ.) Ո՞ պես պէնիմ հետն ի պէնիմ ասելիքիդ մեկը մի՞ պես... Ա՛հ, ես Բաղալ, պիջարելին չու ալիճեղապանե պատասխանել, բէնտախնե գալ օրագատ պես... Լաբին, հիշ ասելիք էս, բէնտախնե կէօրելիմիդ համեմ, լաղերտը ասելիմիդ համեմ:

Ժօզեն. – Խա՛յր, մատամ. պիտի ելե Մ. ար Բրեզ պատրաստությունները տեսնելու, դամիկեն մեր գնանք, վե ըճցալարինըզը նէկուանե նեմիճեսի, ասոնց դատար հյիմա իմիկե մեճցաբ օրատրամ պիտ մեր մեզ մուրնեմին նճրտարը գաղեմ միշքիդ գըլմայդաան խոսքեմ ասիր:

Վաղերի. – Ա՛ճայ՛ի, պիտի դարշընըզտա կէօրուշմեդ ա՛ն մի գատել ասելիք ասիր: – Բէնտախնե գալընըզ պիտ քեզ ինե ասօղեմեդ խոմիերիմ, օ քէլիմեկե պիտ ասե խոչտեցանիլ պինիզ:

Ժօզեն. – Բէճա խոսերիմ, մատամ, պատ խոստատա խարար իմիմեներ, վազը օլան թաղեպինիլ՝ դամիկեն միամ քինալ պիտ, վե ըճցալարինըզը նէկուանե նեմիճեսի, ասոնց դատար հյիմա իմիմեկե մեճցաբ օրատրամ պիտ մեզ մուրնեմին նճրտարը գաղեմ միշքիդ գըլմայդաան խոսքեմ ասիր:

Ժօզեն, մատամ պարօն ակլամաներ, պատ ասեճա ոտտատա միշտ չեղատ:

Գօլմեր, ոճգատա մերգատա պէնճերօրատ, վե մեր չհատ ատատ հիմատ.

— Ներե պիտ չէ՛ հօլտեղամնիզ մի... Ֆատլա մատ-

մաթ ալտընը՞ղ մը . . . պու կէնճ գաղըն հէր շէյ իդըար իմաո՞ մը ։

Ժօպէն . – Գօմիաէր էֆէնտի , շու գաղաղըը սիղէ պէ-ռան խոէրիմ քի , պէն խաթիճալաղ իմ ժէք վազիֆէյինի հա-յիզ ոէյնլ խոիմ . պինապէրին ճալընըղ պաղը թահգըղա-թը աղլոէ լէ էքմէկա իմաոիմ ։ – Իմոո , իշ հէր նէրէոէ խոի խաէ , անոէն պիր աղըմ էօմէէ կէչմէմիշ ոիր ։ – Շիմ-ոի , միւաոաոէ խոին պանա քի , մաղամ պարօնուն նէզ-ոինոէ պաշլաղընշ օլաուղում խըղումէթէ , Մ . ը բէէալին նէղանինոէ ոէվաղ խոէեիմ ։

Պու աւրէթլէ Ժօպէն , Ֆինէմէրօլու օաաեա կէրաի ։

Ժանաաբանդըն իֆաոէսի վէճհ խաղի , Ժիլպէր ը բէէալ՝ պիր գաշ ամաթ գաաար ալա աուբնագաբղըն ոէ-բաունը օաաաա կէզաէքաէն ածնըա , նինաոէթ եօրուլաբագ պիր խակէմլէէ օմժուբմուշ խոի ։ Մէրգամ , Ժօպէնին էշէլի կէրաիկինի կէօրինճէ , աւաղա գաղգըղ սէլամ վէրաի , վէ էլի աաղմ խլէղլէէէրէք ,

— Մևաու , պիր խայլի ամամժան , եանի աուբէթի գա-բիպէոէ թէվգըֆի օլունաուղումունաո պէրի աոր քի , քէք չօգ աոէմլէրի խաֆինֆաա նիթաոիմ խաէ աոէ , հիչ պիրինին պու խուաուաա մալումաթլաըը պուլունմաաըղընը , եաիոա պա-նա պիր շէյ սէօյլէմէք խաֆէմէոէոինի անլաաըմ ։ – Ս.-ճաաա սիղին մալումաթ ընըղ վա՞ր մը աըր , վէ պէնիմ թէվ-գըֆի օլունաուղուաունաո սէպէինի պինլուրմէկէ բուն բիզա կէօաթէրի՞ ըմխանինիղ , սէոո ։

57

Ժօպէն, ախը ախը նապաստը ախգդաթլընը մէվգուֆա ամֆ լիմաւ իսէ ոէ, Մ. ոը Ւրէել, պու պադըշատն պօ-զուլմատը։

Ժօպէն. – Ախզ ու կէրիֆթինիզին սէպէպնի սիւալ խոխեօրատնուզ, սէյլո՞ մի, միւախ։

Մէվգուֆ. – Շիւպհէսիզ։

Ժօպէն. – Չանն իսէրիմ քի, պու սէպէպի սիզ հէր քէսէն տահա նյի պիլէճէքսինիզ։

Մէվգուֆ. – Միւախ, նամուսում իւզէրինէ եէմին իսէրիմ քի, պու պոպոե հիչ պիր շէյ պիլմէմ։

Ժօպէն. – (Խաթիհզա լէ.) Նամուսունուզ իւզէրինէ հա՛... ահի՞ մի։

Մէվգուֆ. – Ա՛հ, պանա ինանմահեօրմուսունուզ։

Ժօպէն. – Խա՛յր, միւախ, սիզէ ինանմահեօրում։

Մ. ոը Ւրէել, իչպու գաթի ճէվապը ալընճա, պու-նունուզու հալի ունուտուպ, դանը պաշընա սըչրատը, կէօզլէրի գըզարտը, վէ գըմըլտանմադըգըն տուրմադա ալան ժօպէնէ ոօղրու թէհախուամիլ տուրէթոէ, պիր իլի տալմ ալարադ,

— Միւախ՛ե, միւախ՛ե, քէնտինիզի տագընըրըզ, սէյլի պադըրատը։

Ժօպէն. – Սիզէ իլճաթ իսէրիմ, օ գատար պադըրմաեըն։

Վիջդանթուն հիսսէթի թէհակկին օլարադ,

— Սիզ քիմմինիզ, միւախ, սէյտ։

Ժօպէն. – Ղէն, Չապմխէ նէզարէթինին պիր մէմուրում։

Մելպոմ. – Ա՛հ։

Ծիլպեր ու բրեալ, մեղքիս ան, թահդիրամով ալը թարզաս թելեֆֆիլուդ իմ ախչուկն ածար, սըրթըն ժօպէնէ չէվիրիս, օֆ ատըրս։

Պիր վուսուլճը առաջ հուբ իմ ախչիմ, ժօպան, մելպոմ ատլըգներուն վրեմէ իմ ղարդասանէ թալը ու հէյհէմինն ղեվիսը բիզամէ իմ ֆիլորինն առախ,

— Ձու ալը վրեմէհիմ թալը ու հէյհէմի՛ն ախ. հէրէյն հաղըմէմն արօն վօրսիս էօխսըմլուշ ա՛ն, ախ թալըդ դուլլանալըդ չա՛յ ախ, ախմէդա՛ն էվէլ էյի ախ, ախ ու վայ։ Վօղծիմ առախ չա՛ր եօխա ախչիմէդա՛ն։

— Շիմա՛ն պէն ախ ախ ղէնուրան հուբիս ալ ընանաերիմ. հէրէյն աշխադա ալը թահդիր ելէ ինճիլալըդ ղուճիա օխա խաբ, եալընըդ պէնանէն ան՛յլ, վալէրիանէն առախ ինճ խոտանըդ ալանալը։ Իմա՛ն, ֆենախանէն գաբերըմադըեմ. . . ախ խէ, պէհիմ էյնն ան՛յլ, ելա վալէրինէն խոմըը էյնն ախ։

Պինադէրին ենենանէն ախուա գադըդ, ժօպէնէն եաղա ալմէմիշ,

— Ա՛խա, ախր ատ էվվէլ, ախղ ու ինրիֆֆիլինն աբ պէալնի ալղամախիմի պէնան խախօրում. . . Ընդ Հադըդ ախ ախ. . . Ֆիլմատը շուրաբ ախղամանօրում ֆի, Ա. Վօրնի՝ ղուղամ պրօնան բախիղ օլմըշ օղուդա գամդարա պէհիմ ախղ ալղամախուդուդա խադէր ալաղատ, վէ ախ ֆէգաղնէն, էվվէլճէ գուրդուլմուշ ախր ֆէրֆիղ խուալինի զոնն խոբբէ, ղուղամ պրօնա վէ ախղան չէօհրէֆլինէ գադըշ ղուղ ախր ղուղամ ալղամախ ղուղամ ֆիդուդշ ղուղ ղադըն խոբբէ։ Վէօհ չէօ ախղ, ախ։

ժօպէն . – Միւսիւ , չըպան կիճէ, եարը կիճէաէն ալը ալ ջէնրա , մաւամ պարճաւն բաթիւ օլմուշ օլաւդու ա- բաւա իլէ Օթել ալ Պրապանա կիմիշ օլմադըղընըդ, ալը թէհաաւթ իչի խաւկինէ էմնանմալը :

Մէվդուճ . – (Մէյհաւանէ ալը Հարէքէթլէ .) Ա՛հ , մեսիւ Վօլմն պուբաաըը առ մը պիլիեօր . . . Տամէք ալը քի , պէշարէ դաաըն իչին ալթըդ դամիչն դուբմուլմագ չարէսի դալմամըշ ալը . . . Ձունանա պէրապէր բուհամ խզբրինէ եէմին խաէրիմ քի , օ դաաըն պիլիճնահ ալը . . . Ա՛հ , չա Ելմանիաը հէրիճ , օ պէշարէի պունաան պէօլէ հիշ աճըմաեաճադ ալը :

ժօպէն . – Սիզ ան պիլիրսինիզ քի , պէօյէ ալըպաբուա մաամ Վօլմաան պիլիճնահըը , քէնան զէվճինէ մաալ դաամիլնաէն կէօրճնիր :

Մէվդուճ . – Ձադամ , մեսիւ , զահիրի հալէր բէբ չօդ ասիճա ալաաաըը օլաբլար : – Ջաթընըդ ապիճա ուաըը ճինայիեէ լէ մէշդուլ օլաաբաէդաան , ապաբաաըը հէր քէաէն աահա լիի պիլմէյէճինիզ : – Պունանա պէբաաէր , էհէրչի պարօն , պէնաէն ուօլաեր քէնաճինի թահդի ալթընաա կէօրիեեօր խէ , էմիճնէ հաղըրըմ : – Պէնի աաէլօեա ապիլիճնահըը . . . քէնաիմի ալա մեսաճիա ճաաճիա խաէճէբ ասէյիմ . . . էհէրչի քէնան նամուսաա լէգէ ա- ըդա օլմադ օլաաբաէդա թղէճէլ նյլէեօր խէ , պէնի եօլաիբաճն , լաճին գաաըդաա ճինայէճն . . . Օ պիչաճէ , պինաճլաըդա ասէպիլիճ էրգադ ասեաանամաճաբաղ , իմէրչի հաեաղ խաիճէճէբ ապ- վանըն բէգալէլմինէ ապաբաաըդ , իմէրչի հաեաղ գիղաէրդ ալէրեէճէբ ալ :

ժօպէն . – Ա՛յ , էհէր մաադ եաղըդա գինադբաըդ օլաա խալ :

Մ . ալ Բրէալ , ալա ալա կէօրէնինի հաաղէն գիեա- ալէճէ աչաըաղ ,

— Ամաղ եալընըդ գինադբաըդ օլաա խալ նէ —

ամէնը : Պաշտօն ալ չէ՛յ ան ալ վար տալս, ան չ ալ խմած :

Ժօպէն . – Սանտըպ աչքըմըշ, պու քիւչիւք ալիր չէ՛յ մի տիր :

Մէվդուճ . – Վա՛յ , խըրտըմըդ մը վուդու պուլմուշ :

Ժօպէն . – Նիվէթ , ան օրթ երէս էլի ալին Ֆրանսպատան ալիր աղ վիճատէճէ սիրդամ վուդու պուլմուշ տուր : Պու ադչէ խաչ , էբէյիճէ մուքէմմէլ տիր :

Մէվդուճ . – Տիմէք տիր քի , ալէնի Ֆիկիւլ սիրդամ խմհամ խոխօրլար . . . տամէք տիր քի , խըրտըդ պըճամըչ- լա տէրտամ խոխմուշիմ տիր :

Ժօպէն . – Պաշդա նէ՞ տէպէլէ սիդի խմհամ վէ սիդի թէվդըճ խոչապիւրլէր :

Պու արա , ժիլպէր ար Բրէսլին պօղազընատան պիր զա- րիպ նիտա չըդըպ , հիվէլա դըղարտը վէ ածնրա ատլտու , վէ պաշընա պիւեիւք պիր ոթա վուրտուլմուշճասընա տար- պըլըպ , պըրթ իւամիւ տիւշմէք իւզրէ օլմապըլա , Ժօպէն, մէրդումու թոխմատա հադըրլանտը , լաքին աղ վադըթ- տա վիճօնթ ատուդ դանըլըպընը-քէտ խոչերէք , եիւզիւն- տէ զարիպ պիր թէպէտիւմ հասըլ օլմապը իւզերինէ , մէր- դումն եարտըմընա միւսապատի խմմէդլիկէ իհմիեաճ դալմապը , վէ այնի վադըմտա , վիճօնթ , զարիպ պիր հիւիւմանէմէ իլէ պաշընը ատօդարը դալտըրըպ ,

— Խա՛յր , խա՛յր , պու ատօթա պիր խմհամ միւնապէ- պէթսիզ շէ՛յ տիր . . . մադամ՝ թէճաւուդ խոխիր խոչ , օ մադամ վասըլ օլմընամըշ : Ֆարօն քէօրլուդ վէ տատալէթի իչինտէ օլարադ պէնի լէքլէմէկէ չալըշըրօր . . . Ֆադամի պու պապոչ քէնտոխի մահճուդա օլաճադ տըր , ատէտի :

Ժօպէն . – (Վիճօնթուն խմիխնալ խմապիկի լիսանատան ատլաթը հայրէթտէ դալարադ .) Պու ըրտաա նէ՞ կիպի դանն ու ղէհապատա պուլունուէօլատունուդ :

Մէվդուճ . – Ջանն խոխատամ քի , Մ. Վօլտեր , պանա .

դարշը ապերախտացա իմ հայրի վէ ապիւեամէտա պուլուն-
մար ֆիւբիւյէ , քէնար ուանտըլընտան ալիզամէ քէնարի
խարտըզէտ իմ մուշ տէր : Ժադամէ դալխիմ վէ ֆիւբրիմ մու-
լէ , մուշքիւլ պէր վադիֆէյի կիտէճէվիդ : Ամա հայրի-
սէ , աստէղ , պու ալէմադէտ հարէքէթինի , մէյտանա չը-
գարաճատ տըր . . . Մուսա , չիմուն պիդի նէ՞ եարաճատ-
սընըդ :

Ժօպէն . – Պիդի Բարիսէ կէօմիւրջէճէյիմ :

Մէվդուճ . – Նէ՞ վադըմ կիտէճէկսիդ :

Ժօպէն . – Պիր ադաման :

Մէվդուճ . – Բէք ալէա . պիր ան էվլէլ հաքիմ հու-
զուրունա պուլունմադ ադըսընաճէյիմ : – Ամաամ վ՚օրմա-
լէ կէօրիւշէպիլի՞միսիմ :

Ժօպէն . – Մումքին ոէյիլ տէր :

Մէվդուճ . – Տիմէք տէր քի անընա պիրլիկտէ սէյ-
եահամի իմ մէնէճէյիդ :

Ժօպէն . – Պիրլիկտէ , լաքին այրը այրը վակօնլարտա
սէյեահամի խոէճէքսինիդ . անճաղ եօլա չըգմայաճան էվ-
վէլ , մուշքիւլ պիր վադիֆէյի կյոխա իմ մէկէ մէճապուրում :

Մէվդուճ . – Մուշքիւլ պիր վադի՞ մի . նէ՞ կիտի :

Ժօպէն . – Ուզէրինիդէտ հիչ պիր կիդի սիլահ պու-
լունմատըդընա թէէմին օլմադըդըմ լազըմ տըր :

Մէվդուճ . – (Տիմրէեէրէք .) Եախօտ չէօյլէ սէօյլէ-
մին , ուզէրիմի եօգլատադ խոթէօրտունուդ :

Ժօպէն . – Պունու եարամադըդըմ չարէսիդ տէր :

Մէվդուճ . – Բէք կյո , մուսա , ուզէրիմի եօգլաեէրը :

Ժօպէն , էլլէրինի վիզօնմատըն ճէպէլէրինէ սօգուտու խո-
տէ , հիչ պիր չուպահէյի նէյանէ պուլմատը , վէ պատէհու
չէօյլէ սէօյլէտի .

— Մաեէթ մէմուրլարըմըզան իլիխի սիզէ բիֆագաթ
խոէճէլէր տէր : Հագդընըզտա լազըմ կէլէն հիւրմէթ ու
բիաեէթատէ ատա գուտուր իմմէկսիճէքլէր տէր . շու գա-

տար.քն, սիրէ տալ ճէվապ վերմիմէլերի էքիպէն. քէնա-
լերինէ թէնաին օլանմուշ օլսուդունան, Մէրզումլուտա
հէշ ալը սիւռալ խիմատ իմ մէմէնիդի խնթատ լսուէրիմ։ – Ան-
լերի տէքէ կէթիրիպ ֆիլտատէ թէսատուն իմ մէթիքինիդ
տախտ ալոշ ալը թէճրիպէ օլսուդունու պէհանէ վուզում
կէօրմէմ. դիրա օ ճօլտա ալը թէճրիպէնին պաշա չէդմադ
խամխի օլմատըդը չէօյլէ տուրսուն, հալ ու վազիէթինիդի
ա՛ն աղըլաշալըտաիր։

Մ. ար ֆրէնճ ուսուզլարընը չէ՞քտի, վէ զաալթիւէ մե-
մուրտ տա, պարօն Վօլտեր զամխիլ վիզօնէմ օլմատը-
զընա քեաւիլէն խաթրամ օլարադ, օտաան ախշամը չէդ-
տը, ֆադամ քէնարնի հադըդէթէն մէթէլէհմ օլմատը-
ղը հալաէ, ապա խուսուսա նա՛ալ խադաթ խոէալէճճե-
կինէ քէնար քէնարնէ պուա ալ իմմէքտաէ խոր։

Պինադէրին ժօպէն, շու մուսամմաերը հալ վէ ֆսալ
իմմէք էյին սարֆը զինին իմմէքլէ պէրատէր, պիր վէճճի
մուվաֆֆադ օլամամադտա խոր։

Ֆօմխեր, Բարիսէ կիտէն զամ ալը զաշըրմամադ էյին,
մէվզուֆէ կիմմէքլիկին վազթը կէլմիշ օլսուդունու ժօպէնէ
խապէր վերմիկճինատէն, Զաալթիւէ նէզարէթի վէքիլի, մա-
սամ վօյսա կիչ պէրատէր, պուլունսուդլարը օթէլտէն
մուֆթալսադամ իմտո։ Մէզպուրէ, հէյէճանընսան, ան-
շէթճինատէն վէ քէսէրինատէն նաշի օ դասա սէրսան վէ
թադամմատան տուշմուշ խոր.քի, պիր դաշ եուզ ասըլըդ
մէսաֆէյի եուրիւէպիլմէք էյին, ժօպէնէն զօմմօդունա
կիտմէկէ մէճպուր օլսու։

Պիր ադ սօնրա, վիզօնէմ տախտ րիֆֆադամթընտա էքի
մէճլուր վէ ասդատա իքի ժանտարմա օլսուդու հալաէ,
օթէլտէն հարէքէթ էյլէտի։

Մէրզում, ըրխթըմ խազէրինատ պէնճլէմտախրիտի։

Վիզօնէմ, վալէրիեի կէօրմէք իչտր էմմրտացա ամթը
նաձատ իմտո խաէ տէ, կէօրմէմէտի, չինդի ժօպէն կէնճ զա-

աբնը նէղարէթ գօմիսէրինին տայիրէանէ կէօթիւրմիշ օլ-
տուղունատան , ամէ թաղըմ էնդի մէրատըն պաղըշլարըն-
ատան վէ թէճէահուսէրինէն խատի գըլմըշ խոտ :

Նիհատէթ թէրէն կէլսէ , վէ տատումտի թէզիմէհիշ-
լէ իլթիսատ օլունատուղու պըրատա , թէրէնտէ պօշ տայի-
ր է պուլունմայտըղընատան , բօյնա գօմիսէրինին նիմֆալը իւ-
զէրինէ ամէ վահօն տաճա իլատէ գըլընտը , վէ Մ . տը
Բրէտ , մէմուրլար իլէ ամէրիգայէ ամերինցի տայիրէտէ իր-
թեատ խոխլոիկինտէ , ժօպէն տէ , տատամ վօրմու էքինճի
տայիրէտէ օմուրմատա , վէ քէնտիսի , մէրգումէնին
գաղշըրմատա օմուրտու :

Տայիրէնին թաւանընատան ասըլմըշ օլան ամէր ֆէնէրին
ճիւղիճէ այտընլըղըյլա , ժօպէն , կէնճ գաուրընըն , զաթէն
գալըն ամէր նէգատ իլէ էօրթիւլմիւշ օլան սիմսաըրը կէօ-
բէմէհիտ , ֆապաթ տուրուշունատան , տիւչար օլտուղու
մէյտուսիէթի ապիմէհի տէրբին իյլէշէրէք , օլ պիչարէ
գաուրնատան տօլաբը ֆէվգէլատէ մուքէտտէր վէ մուխ-
էաիր օլտու :

Թրէնին տէվամը մուտտէթի էանատընատա , մատամ
վօրմա սէտաիզէ ադլատը , վէ ժօպէն տախի պու իշ հադ-
դընատա պիղդամի իճրա իտէճէք օլտուղու թահգըգաթը
բլանընը ֆինքրինատէ գուրտու :

Թրէն , Բարիս մէվգիֆինէ մուսաատըէթ իմէտ , վէ ժօ-
պէն , մէրճինէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իյլէմիշ օլտու-
ղունատան , պունլարա նէր ատատա պէնճէմէքտէ իտի :

Վիկօնթ իլէ մուհաֆըզըլարը պիր ատատաձա , վէ վա-
լէրի իլէ ժօպէն տէ , տիկէր պիր ատատաձա ըտաֆինդ վէ
ատատալար տա , Հապսխանէյէ տօղրու ըչէվան օլտուլար ,
ժօպէն , մատամ ալէյհիւսաթը թէվգըճի իմամընէն սօն-
րա , գահվալթը պիրէ իմմէճիկի տուշունէրէկ , Վատիճէ
տայիրէնատէ , մուսթէնթիգլէրին օտալարընըն պուլուն-
տուղա սօֆթալտուտան պիրինէ չըգատը , վէ Մ . Բաւլօ-Տիւվէր-

նէեռէ , քէնաի էմլինէ թաալի պուլունաուղունու խապէր վիրաէրաի :

Մխաթէննիգի մէրդում , ժօպէնի ուղուն մխաուէթ պէքլէթմէիր , օլ էանաատէ իճրա իմմէքաէ օլաուղու խաթինթադը պիլաթլէ էդմալ խոխ , ժօպէնի դաալու իմմէաինաէ , մէրդում կէնճ մէմուրա խիթաապէն ,

— վայ ժօպէն , սիզիհինիլ . պիր սաաթ , պիր տաղըդա պիլէ ղայա իմմէքսիղիր , թամ վադըթաա կէլմէքսիզինիլ , հադըդէթէն շայեանը թաղարիր տիր : Խայըրը խապէրլէր կէթիրաինիզ մի : Վիղօնթ վէ մաատամ պարօն, մէմուլին ղայրի սուրէթտէ վուդու պուլան ախալ ու կիրիֆթէր արրաաբնաա հէման տայիտա վադը օլան ֆիլիբիճէ ալթիսաթլիդէ , ճինաեէթլէրինի նզուար իմտիլիզ մի , աէօռ ժօպէն . – Խա՛յր , միսաթէնթիգ էֆէնաի . օ ճօլաա պիր նզուար ու իմհիսաճտա պուլունմայաըլար , վէ հաթթա տատամ վօրսո՝ զինաթեաըլդ սէվէվիլէ թաադիխ վէ թէվֆիգդը ճանն իմտէդէ , պու դաատահաթը տախ էշլէմէմիշ օլաուղունու , վէ քէնաիհինին հիչ պիր սուչու պուլունմայաըղընը խաատա խոխօր :

Մխաթէննիգ . – Պունլար սիզին դաըշընըղաա նէ՞ ճօլաա թաալը ու հարէքէթէ պուլունաուլար :

ժօպէն . – Նահադ եէրէ մազնուն օլան նամուսու քիմսէլէրին թաալը ու հարէքէթինէ պուլունաուլար : – Իշթէ քէնաիլէրինիլէ ադամընըդաա ճէրէեան խոչն սէօղլէրի մուհամաատին վէ ռօղու սուրէթտէ սիղէ պէեան խոչեհմ :

Պէօյլէ սիհէրէք , ժօպէն , զաթէն օգուեանլատընըղ-ճա մալհում օլան վուդուաթ վէ նիճատաթը միսաթէննիգէ անլաթտը , վէ սէօզիւնու պիլմէդիգինատէ , Մ . Րուլօ-Տիւվէրնէ պաշընը դաշընեատադ ,

— Սալամ Սալլահ , պու ատէմլէր բէք ուամա շէյլէր խ-միշլէր , ախ նէ՞ սէբանինիզ , ժօպէն , տէտի :

ԺօպԷն . – Խնամս ալիմ, միւսթԷնթիպ էՁԷնաի , պու պատաո Նէ՝ ալիկՃԷկիմի պէն տէ ալիլմէՏօրում։ Պանա էօլէ կէօրիւնիւօր քի , պու առէմլէրին քէնաիլէրինէ զաՏԷլ կիւալէնիլՃէանէ հարէքէթլէրի , միւթԹէհիմ օլմաՏըդըրը իչին ալր , ոէյի պէՃան Լյլէոի ։

Միւսթէնթիպ . – (Օթուրտուղու եէրտէն ալթևաեաՏրաք .) Հէ՛, նէ՞ ալիեօրսունուղ ։

ԺօպԷն , ճէվապընը թէէրտարևատը ։

Միւսթէնթիպ . – Լաքին պու տէտիկինիլ՝ օլմաՁ Հէյ ալր . քէնաիլէրի ալէյհինէ պու գաատար տէլիլլէր վար ալը , հէր Հէյ քէնաիլէրինի իթհամ խալեօր , հէր Հէյ ։

ԺօպԷն . – Պիլմեօրում։

Միւսթէնթիպ . – Պիլտիկինիլ հալտէ , օ սէօզիւ նաՏալ սէօյլէրսինիզ ։

ԺօպԷն . – Քէնաիլէրինի շու սէպէպլէ պիտուՀ վէ պիհկիւնահ զանն խալեօրում քի . . .

58

Միւսթէնթիպ . – (Ուսմուպլարընը չէքէրէք , վէ պարէ-ատանէ պիր հալ իլէ .) ԺօՃպէն , ճիատի պիր ՃէՃմուր , պիր թադըմ էվհամ վէ խէեալաթա գաբըլմամալը ալր ։ – Պէն պիզի եամլըՀ պիր թարիգատէ կէօրիւեօրում։ – Օ ատէրճէ հագըգէթի հալի ինգիլար կէլիեօրսունուզ քի , ադըլ սէվիմ սահիպի օլմուզունուզա ատէթա չիւպհէ խալեօրում ։

ԺօպԷն . – Ձագամ , միւսթէնթիպ էՁԷնաի ։

Միւսթէնթիպ . – (Սէրթլէնիր .) Ուրթ ըզ էլվէրիր ։ Սիպ

գին լսէ մուճաւէլէ իթմէկէ նէ՛ վազթըմ, վէ նէ՛ աէ ար-
զում վար արը : – Սիպ, աղըլարընաան , ճինաւէթի վա-
զըալարընըն իգրարընը օն տագըզատա ալաճադրմա չիւա-
հէմ զուլունամաման պա՛ւ իբի զինիաէն իզճալ օլունուշա-
նուզ : – Մ. ը Բրէալին չանթաը նէ՞րէաէ ախր :

Ժօպէն . – Չատի զեամթխալինին օտաարնա արը :

Մխամթէնթիզ . – Ընը պուրատա կէթիրին :

Ժօպէն . – Մատամ պարօնուն մուճէվհէրամ սան-
ադրդալա վիդօնթուն զուշադրնը նէ՞ եաբալըմ :

Մխամթէնթիզ . – Զուշադա նէ՞ վար արը :

Ժօպէն . – Գիլմէմ : Ընախթար լսէ զաբալը արը , վէ
Մ. ը Բրէալին ախզ ու կուրիֆթի օլունուշուա զէման
զամի խոլմիշ խուակինատէն , պունուն , զամընըզըն մու-
վաճճէհէաինաէ աչըլմատը մինուախա օլաճադրնը մուլա-
հազա կյլէախմ :

Մխամթէնթիզ . – Ենունարը եապըխանէմին իւզէրինէ
վազ խոն : – Ենունու պանա սէօյլէվին.քի , ժօ՛պէն , մազ-
նուն ալէյհնէր սէրտէթ օլունուզ , նիհայէթաան մէնն
խոլախընէրինատէն պէրի ախր , պէրիվքուէ կէօրիւշմէախնէր ,
վէ մուճէվէրնէրի ճէվապարար հազգընուա խոթիշարէ նիմա-
ախնէր , սէյլ՛ի :

Ժօպէն . – Պէրապուկ պիր սէօզ եախօա պիր իշարէթ
նիմա՛ք պիլէ մատամէնէն մուամլինախզ գէալընմըշ արը :

Մխամթէնթիզ . – Բ՛էք կյն . հայուէ կխոսէն էմնէրիման
հապահանէնէ թէպզիզ խոսն : – Վ.իդօնթ ար Բրէալ չիմուն
պուրատա կէթիրիլմէյի ախր . . . սիզ ուէ պէնատէն այրըլմա-
եըն , զիւա հէր տագըզա սիզէ նէմնիաուճըմ օլապիլիր :

Ժօպէն , թէվազու խոէրէք ախշարը չըգար :

Օն տագըզա սօնրա , ծինըզէր ար Բրէալ , խոթինթաք
օտաարնա կիրան , վէ էհլի նամուտաան օլան քիսինէէր կա-
ան Մ. Բաալօ-Տևավէրնէհի սէլամլատը :

Մխամթէնթիզի մէրզամ , պիր խակէմնէ կէօռթէրէրէք ,

— Օթուլուաճուպ, ասէաւ։

Ժիլաէր լմեսաղի խոէրէք, գալի աւրէթաէ չըգալմաճա չալըշալըղը պիր ասէտա կյնէ,

— Միւսիւ, էմրի ալինիլ մուճխալինճէ տիւնքի կիւն պէնաէնիզի տէրտէսի լմեմիշ օլան բօլիս մէմուրտ էֆէնաի, հագդըմտա աղըր վէ նամուստուճա պիր ադվիեաթի ալուլանուղմունու սէօյլէտի։ — Պու ադվիեաթի խոէ, խըրսըզլըգ ֆիկիլ իմիշ... Ա՛հ, էֆէնաիմ, հէր հալտէ պու խուսուսա սէհվէթլի պիր եանլըշլըգ օլաճադ ադը... Փինալպէրին պէօյլէ պիր ճինաեէթտէն ոօլսաղը պիր ան էվվէլ թէպրիեէյի վիմդէթ լմեմէք իւզրէ, էմրինիզդէ լմեսաթէն պուրաեա կէլմիմ, ասէտի։

Միսաթէնթիզ. — Նամիճվասընըզա մունթազը օլուն — եազը՛ն, գալի քեսաթիակի էֆէնաի։

Ժիլաէր, մէյհուսիէթի ադիմէ կյնէ պաշընը էյտի։

Պիր ադ սիւքիւթտէն ոօնրա, Ռուլօ-Տիւվէրնէ, շուեօլաա նամիճվասա իպրիճատար էյլէտի.

Միսաթէնթիզ. — Նամինիլ նէ՞ ակը։

Ժիլաէր. — Ժիլաէր-Լընէ, վիդօնթ ակը Բրէտ։

Միսաթէնթիզ. — Սինննինի՞զ։

Ժիլաէր. — Եիկիրմի եէտի։

Միսաթէնթիզ. — Նվա՛ժիանինիլ։

Ժիլաէր. — Նա՛յր, էֆէնաիմ, ապէքեաըրըմ։

Միսաթէնթիզ. — Նէ՞րէտե ոօզմուշաունուղ ուսը։

Ժիլաէր. — Բիզատան մէմլէքէթինաե, Բրէտ ապէյֆիսէնաե։

Միսաթէնթիզ. — Նամինի թ աշըտըղընըղ ապէյֆիսէ շիմաի սիզի՞ն մի ակը։

Ժիլաէր. — Բէտէրսիմին վէֆաթընաան ոօնրա, վէրաակի ուսուրընըն թ աասֆիսէօի ադրատընաա ծն պէշ պէնէ մուդաատէմ սամ ըլմըշ ակը։

Միսաթէնթիզ. — Նէ՞րէտե խոեօրաունուղ։

ԺԼԱՊԵՐ. – Բարխառե, նէօլ-ուէ-Մամիխըմին ասպատը-ատա 21 նախմէրօլու խանէատէ:

Մխամիէնթիպ. – Սանսամիքընըզ նէ՞ ատը:

ԺԼԱՊԵՐ. – Հուդուդ մէրթիէալի ատէրալէրինէ ատէվամ խէ, խաթխնամալարըմը վերտիմ: – Պինաէն ալէյհ տաղա վէքէվեիմ:

Մխամիէնթիպ. – Ցադամի սիզ, տաղա վէքիլլէրին սըրատը ճէտվէլինատէ դայտ օլունմամըշտընըզ ատը:

ԺԼԱՊԵՐ. – Խա՛յր, էֆէնտիմ, պէնիմ խաթիր հիչ պիր վաղըթտա օ ճէտվէլատէ խոպըլմամըշ ատը:

Մխամիէնթիպ. – Օ հալատէ սիզ նէ՞ խոպամալընըզ:

ԺԼԱՊԵՐ. – Հիչ պիր շէյ:

Մխամիէնթիպ. – Տիմէք օլուր քի, պէֆք ու էյլէնճէ տէվհինիպ. պինաթէրին սէրվէթինիպ օլաճաղ ատը:

ԺԼԱՊԵՐ. – Բէք աղ սէրվէթիմ վար ատը. բէէոէրիմ, պիւթիւն սէրվէթինի պիր թադըմ խոպըլտըղը թէշէքքիւրլէր օլտուղունատան, պէն, խալընըզ էլի պին ֆրանգա տահիլ օլմուշում ատը:

Մխամիէնթիպ. – Ւրի պին պէշ խիւղ ֆրանգ խրատ տիմէք ատը: Հալատ քի պու դատար պիր սէրվէթի խլէ պուրան կէչէրտիկինիպ խօլտա սէքսահաթլա էօմիւր կէչիրտիկլէրիմէզ:

ԺԼԱՊԵՐ. – Մարքի ատ ձավէրն խամնատէ եաղըն պիր խրատըմըմ... եանի պիր ամճամ, պանա սէնէլլի պին ղիսալ թախտահաթ լիթա լիթ մէ.քատէ ատը:

Մխամիէնթիպ. – Տիմէք օլուր քի, պէշ պին պէշ խիւղ ֆրանգ, ինթիսապտաճաթը ժատտուխնէնիզէ վէ տարամ ու տէտաէնիզէ քիֆֆաւէթի խոխօր:

ԺԼԱՊԵՐ. – Վխմի օեռւնռւնտա բէք մահիրիմ, վէ պախթըմ տախ պանա եավէր ատը:

Մխամիէնթիպ. – Հա՛ հա՛, գումար ադժէսինիտէ մի վարիտաթ ընըզտան ատտ խոխօրտունուզ:

ԺՒԼԱԿԷ. — Նո՞ր ինչ ատաղձ իմ մէջիմ,
Պա՛ս ատա եղբայրդ սիւքիւթ վապը օլատ, վէ պա-
տէհա ժուամթէնթիդ Մ. ատ Բրէտին գատրշըրմնա կիտէրէք,
— Սիղ մատամ վօրմատն աշըդըմըրըզ, տէտի:
ԺՒԼԱԿԷ, ատիթէտի վէ գըղատը: Մուախխարէն ճէ-
ատրանէ ատրէթատէ,
— Խա՛յր, մուախ, խա՛յր, ինֆատէի վապըրանըզ, է՛ն
գիւատէ հապըդի ֆատիլէթէ գատրը ինֆինէրա իմանէք տի,
տէյի պէտան էյլէտի:
Մխամթէնթիդ. — Տիմէք տիր քի, մէ յատանատա օլան հա-
գըդէթի հայի ինձքատար խոխօրատնուղ:
ԺՒԼԱԿԷ. — Պա՛ս հապըդէթի հալ նէ՞րէտէ տիր: — Պէ-
նիմ, մատամ վօրմատ մուհտապէթի ըհտիեաճ-քէրատանէմ վէ
ատատուխյէթի ֆէյզդէլատէմ վար տըր. պունու ինձքատար
կէլմէմ, համֆա պունան տօլատը ինֆինիսար տախի խոէ-
րիմ, լաքին անընա պէ յինիդիդէ օլան վիճնատէպամբըն
պաեթի ինֆիֆէթի ու խամէթի իւզրէ օլմատըղընըն զահիտէ չը-
գարըլմատը խուսուսընատ մէ յուան օգուտապիլիրիմ:
Մխամթէնթիդ. — Նէմէնթի կիճէ, ատամ ծն ախրատն
ինթխատարէն վադթընըզը նա՞տըլ կէչիրտիկինդի պէտան ի-
ատնել: — Թէհի եէրատէ եալան սէօյլէմէքատէն սիդի ատադըն-
ատրատդ իւզրէ, վադթընըզըն նէ եօլատա կէչտիկինդի տա-
գըդա պէ տադըգա պիլատիկիդի շիմտիատէն խոսափը վէրիրիմ:
ԺՒԼԱԿԷ. — Վադթիմի նատըլ կէչիրտիկիմի պիլատիկինդէ
հալաէ, նէ՞չին սիւսալ խոխօրատնուղ:
Մխամթէնթիդ. — Սիղ պէնի խաթխցվատ իմ մէք իւզրէ
տէյի, իլա ճէվապ վիրմէք իչին պուտատա կէլմիշանինդ ատը
... Իմտի, սիւսալէրիմէ ճէվապ վիրինէզ:
ԺՒԼԱԿԷ, պու արատատա հիտ իմ տիկի հէյէճան վէ
պիթուամթիւկիւ հիշ պիր վադըթատա հիտ իմէմիշ օլուպ,
չինդի սէօյլէնէճէկի հէր պիր սէօզիւն, վ՛ալէրինէ գատ-
շը պիր իմհամ օլաճաղընը անլատըգատա, հալպու քի լա-

դէմառ ինձմէ լաւագոյն պատրաստուած էին, չունի ախորժ տալուստը, մէզպաւրէի տահա պիտաւէ ինծի համար էլէմէք էին:

Պինաէն ալէյհ, ժիլաէր ուիմբրէմէքտաէ օլտուդ, առչտանըն քէօփեհանաէն անլը իւպէրինէ օղլուդ ինձի տամլատագաս էին:

Միւամէնէթիդ. – Սիզէ պէնչէօրտում:

ժիլաէր. – Ինձենաիմ, եարը կիճէտէն ալ էվլէլ, ապա էլէ, պարօն վօրմաուն խանէսի արդասլնաս պատրաստած պաղչէ դարտաուանա մուվաապըլէթլէ, պու պաղչէյէ կիտալիս:

Միւամէնէթիդ. – Թաապհաթիկլէ. քիչիք դարտաուան կիտաինիդ:

ժիլաէր. – Էվվէթ, ճինենաիմ:

Միւամէնէթիդ. – Եանընըզտա դարտուն անախթարը վա՞ր մը էտէ:

ժիլաէր. – (Զայնիք պիր ակտա էլէ.) Էվվէթ, օ դարտուն պիր անախթարը պէնտէ էտէ:

Միւամէնէթիդ. – Էլաէթթէ մտատամ պարօնտան ալմըշ էտինիդ, վէ օ անախթար էլէ, պաղչէնին դարտուտունտան պաշգա, պանբէրին ղէվճէսինին եամթագ օտասը դարտուտունու տա աչար էտինիդ:

ժիլաէր. – Ամա, միւախ, տալա, պիր ակճա, եարընըզ պիր ակճա պիլէ կիճէ վազթը էտանէնին էշինիւնտէն կէչմէսէտիմ:

Միւամէնէթիդ. – Տիմէք տիր քի, սիզին գավլինիդ էւրէ, մտատամ վօրմ էլէ կիճէ մուլադաթլարընըդ, տէյտունը պաղչէտէ վուդու պուլուր էտի:

ժիլաէր. – Էվվէթ, միւախ, լաթին միւլադաթ տէյտուինիդէն, չօդ չօդ պիր գաչ տադըպա կէօրուշմէյինիդէրտէն էպատէթ էտի:

Ամաան էյլի միւտատէթ կէչէրէք,

Մխամթէնթիզ . – Էվվէլքի կնճէտէն պահս խոէլմ. եարը կնճէկի կէշմիշ օլտուղտ հալտէ , ախը պաղչէեէ կնըմիշանիլ , վէ ծատամ պարօն տա կէլնա ախլը օլտուղտուղտա , ասլը էյի՞լմի :

Ժիլափեր . – Էվվէթ , մխախ :

Մխամթէնթիզ . – Օ հալտէ նէ՞ եարտընըզ :

Ժիլափեր . – Մատամ վօրմու ախը արտափեա օթուրթուտամ . նօր ասմիր եօլունուն մէվղիֆի գարշըընտա քեռին Օթել տը Պրատանտա էրի օտա քիրալամըշ օլտուղտուման , արտափ էլէ օրտեա կնիթտէք : – Մատամ պարօն , կնճէկի , օ օտալարտան պիրինտէ կէչնուտ , վէ տափահ օլտուղտունտա , պիրլիքտէ , Պրնուսէլէ մնթէվէճճինէն հաբէբէթ խոէն Թրէնէ րաքիպ օլտուղ :

Մխամթէնթիզ . – Պիր ղէվճոէն քէնար ղէվճէսինի ղոպ իթտիհինիզ հալտէ , օ գաոըն էլէ մինոտէպաթը իհթիրամքեարանէննիզ վէ գարտաշճա թէվէճճիւհ վէ մուհոպպէթինիզ պուլունտուղունու նա՞րել խոտաա խոխեօրսունուզ :

Ժիլափեր . – Սահիհ օլտուղու իչին խոտաա խոէրիմ :

Մխամթէնթիզ . – Էյլէ խէ , նի՞չին օ գաոըրը ղոպ իլէտինիզ :

Ժիլափեր . – Չէվճի եիւզիւնոէն տիւչար օլտուղտ շայեոանը Թ էէտահուճ էօմիւրտոէն քէնոխինի դուրթարմագ իչին , չիւնքի մէղպուրէ , հէր նէ գաոար ճէուր , հէմոէ գահրամանըզդ տէրճէվինտէ ճէուր խոխ խէ տէ , պու եօլտա էօմլիւ ուզոն միւտոէթ տէվամ խոէմէզ խոխ :

Մխամթէնթիզ . – Մ . վօրմ ղէվճէսինի պէտագ՞իմ մը գըլըեօչտու :

Ժիլափեր . – Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Մխամթէնթիզ . – Նէ՞ տուրթըլ :

Ժիլափեր . – Հէր տուրթըլ , շէօյլէ ֆի պարխոտանէ ախը պաղխոտանէ ախը ֆէնէրինէ ալչոգ ախը հալէ դօյմոյոտա , քէնգ-տոյթօյնէ էվլէնոէթմիշ օլտուղունու պիթէմոյ

մով աչօվէր իւէ անլամթմադաս , վէ զաեէթ էանա գարըլար իւէ իւլֆէթ խաէրէք , մէզապաւրէեէ գարըշը սաի րադխպէլէր չըգարմադաս , վէ համթա հէր վևանա ար վէ նամուսաս պէր թարաֆ իւէ , ախլէադը պօզուգ գարըլարը էվինէ կվրմէքջաէ խախ ։

Մխաթէնթիգ . – Վ.ադաա պաս աչօյլէախլէրինվդ , վէխիմ վադըալար խաէ աէ , խապաթ օլանմայըշլար ապը ։

Ժիլպէր . – Ալէնէն վաադաս պաւլմաշ շէյլէր ախը . . . զնքը իթախվիմ բէզալէթլէր չօգ աէֆա թէճախաս օլանմաշ աաս ։ Շահխալէրաէն ալվի աէ պէնիմ ։

Մխաթէնթիգ . – Ֆէք ալէա , խաթինթադաա պաւնալար անլաշըլաճադ ապը ։ Հապըլը , ախլին իֆադաէլէրինվդ ախնէ-նիւէր խաէ , մաաամ վօրմանաւն նէզաինաէֆի խըզմէթինվդ , մէնաֆիի մախսաւսէ կէօվէթմէնէն պիր թէսէլիճի օլմաշ օլաաւզանաւդ զանն օլանաւր ։

Ժիլպէր . – Էվվէթ , էֆէնաիմ ։

Մխաթէնթիգ . – Լաբլէն , սիդ չադաաս պիր աաէմին , մաաամ պարօն կիպի կէնճ , ժիլպէր վէ պէաադախթ պիր գաարըն հապգընաա , աաէ պիր ասամ լաւզաան զայրի հնա իւէ մաւթթաաըճ օլմաշ օլմադաըղընըդ աահաւէթէ էնաանըլմադ էնաանըլաէ հայ աէյլ աէյ ապը ։

Ժիլպէր . – Էֆէնաիմ , պէնաէնիդ , հաադխաթթմադըդ հաղ իթմէչօրաաս ։ – Շաս գաաար պիրիրիմ գէ , հաաաաաաղ հխաթմէթ ս իլաէրէթիմ՝ թէվէճճաս վէ սաղաաիւէթիդ իւա ապաաիի իաի ։

59

Մխաթէնթիւ. – Մատամ վ՚օրմա լէ պէրատէր մէ-
մալէի էճնէպէնէ կէչմէկէ մուվաֆֆադ օլմուշ օլսա ի-
ապնիւ, նէեէյլէնիւ նէ՞ իսի:

Ժիլալէր. – Յոէրնիմիդի զայէ իսէնէ դատար քէնա-
ի վէ սամէթ խոմլէր թահթընտա ճօլճուլուդ իսէճէ ի-
ուք: Պատէհու մէզարպէկի պուլունմադ պիր մահէլլէ
կիղլէեէրէ, ճօմլիւմիւ անըն ուդրունա հատր իսէճէ ի-
ամի:

Մխաթէնթիւ. – Տայիմա դարտաշճաընա՞ մը եաշա-
եարադ:

Ժիլալէր. – Էվէէթ, էֆէնտիմ. չիմտիքի հալտէ պու
սէօյլէմիկի, զաթընըզա իհթիմալին խարիճինտէ զանն օ-
ընուճօր, լաքին պահանը իթթիհիմիլ դատընը կէօրիւ-
սէնիւ, օլ վագըթ հադդընտա նէ՛ մէյթէպէ կիւնահընը.
պիր թէյէճճիւհ հիսա խոյէճկինն անլատընըզ:

Մխաթէնթիւ. – Ոզուն սէ յեահաթլատան վէ էա-
բարի պիր մահէլտէ կիզլէմէէքտէն պահա խոճէօրտունուդ:
Լաքին սէնէվի մալը օլտուղունուդ պիր դաչ պին ֆրանգ
իլէ բէք պիւեիւք իշլեր կէօրէմէդ խոնիւդ:

Ժիլալէր. – Մատամ վ՚օրմա տախի, պէրապէրինճէ պիր
խայլի միւճէլլէթտի թադըմը կէօմիւրիւճօրտու, վէ պու
միւճէլլէթտընըն նագատ թահվիլի դօլայ խոի:

Մխաթէնթիւ. – Շիւպհէսիդ մատամ վ՚օրմանըն սեր-
վէթի սաեէսինտէ եաշամադ նիճէթլինտէ խոնիւդ:

Վ՚ուդօնթ տը Բրէալին սօլմուշ օլան լէհճէսի գըզպատը,
վէ բէրէլէեէրէք շէօյլէ սէօյլէտի:

— Ա՛հ, միւսիւ, թարաֆընըզտան պէօյլէ պիր ադիմ

հագարկեմ լաւըդ օլմադ ինչին նէ՞ եաթարըմ... ալը պա-
ալնըն սէրվէթի զամխնէսիյլէ եաշամադ, վէ պու եվուզաէն
անէ զարար վիրմէք կիսի ալշադճա ալը հարէքէթա՞ պու-
լունմաեա նէ՞ հագդըս պէնի վուդմէէարը զանն խոխօր-
սունուզ:

Մխամէննիդ. – (Մէրճէ.) ձէվապ վիրինիզ. հա՛նա-
կը վարխոսմէընըզա կիսվէնիեօրսունուզ:

Ժիլաէր. – պէնիմ ադչէմ վար խոխ:

Մխամէննիդ. – նէ՞ դաւար:

Ժիլաէր. – էլի պին ֆրանդա եադըն:

Մխամէննիդ. – պու ադչէ նէ՞ըչեակ ալը:

Ժիլաէր. – Տէրտէմ օլունուզդում արդաւս խզէ-
բիմէն ալմըշ օլաուդլարը դուշադըմաա ալը:

Մխամէննիդ, քիչի՛ք պիր անահթար լէ բարա
գօեաճադ մահէլի դարալը օլան վէ վէչինաէն իսլ խոխ-
միշ պուլունան դուշադը, եադըխանէակ խզէրինաէն ալա-
բադ,

— Ա՛չըլըզ, սէակ:

Ա. ալ Ֆրէալին վիրակիկ քիչի՛ք պիր անահթար լէ
մխամէննիդ դուշադը այրալ, պիր բարէթ պանդնօթ, վէ
պէհէլի պինէր ֆրանդըզ խչ ալթուն չըդընը չըդարադը, վէ
պանդնօթլարը ադաղ: Իչդու պանդնօթլար, քեաֆֆէակ
տէ պին ֆրանդըզ օլարադ դըրդ պէշ աաէա խոխ:

Մխամէննիդ. – ձէման դըլդ սէքիզ պին ֆրանդ
մէվճուտ աաը, էլինիզդէ պու դաւար պիր մէալաղնա՞-
ալը պուլունաեօր:

Ժիլաէր. – Ղանուն լիյահը բէզ գօլայ ալը. խչ կիսն
էվվէլ պօրաաա խրատըմը աաթադրմ:

Մխամէննիդ. – Ադրադճա՞ մը:

Ժիլաէր. – Իվվէթ:

Մխամէննիդ. – Պու ադրադճըն խամի նէ՞ ալը:

Ժիլաէր. – Ա. ժխ՛ Ղէրդի ալը:

*Մխսթէնթիզ . – Տիմէք օլսուրքի , խըսըմընըզըն սա-
խալէթինատէն պաշգա մալնք օլտուզտունուզ պևսթիւն սէր-
մաեէ պունատան իպարէթ տիր ,*

Ժիլափէր . – Ինվէթ , մևսիւ :

*Պիր մևսաւէթ սևբքևթ վադը օլսու . պատէհու
մևսթէնթիզ , պևրտէն պիրէ ,*

*— Պարօն վօրմաւ դաթլ ու թէլէֆ նևեէթիլլէ վու-
տուդատան սօնրա , պանդնօթ վէ ալթուն օլարադ աշըրըլ-
ըընըզ տէօրթ եևուզ էլլի եէտու պևն ֆրանգը նէ՞ եաբսը-
նըզ , սէյի սևուալ էթտի :*

*Մ. ալ ըրէպ , պու սէօզլէրի իշէտմընճէ , օլ դատար
ալթևսաթ օլսու ք , օտանըն պիր ք էօշէմինաէ տուրմուշ
օլան ժանտարմա , մադնուն ալէյհ թարաֆընատան պիր հա-
րէքէթի չէտիտէ իճրա օլունաճաղընը ղանն լէ հէման եա-
նընա դօշտու , վէ դօլունու թուվմադ իսթէտի , ֆադաթ
վիդօնթ , զաթէն եըլտըրըմատան վուրուլմուշճասընա եէրէ
տուշմէք իւզրէ օլտուղու ճիհէթլէ , ժանտարմանըն անը
թուվմասընա մահէլ դալմատը :*

Ժիլափէր , քէսիք պիր սէտա լէ ,

*— Տիմէք օլուեօր ք , պէնի եալընըզ խըրսըզլըգ-
տէյէլ , իլլա ճինաեէթլէ տէ մուվթէհիմ զանն իտիօր-
լար , տէտէ :*

*Մխսթէնթիզ . – (Ժօպէնին թապլըէրինի , իֆտատա-
թընա էտաս իվթիհատ իտէրէք .) Տո՛ւրուն , վադըանըն
նամ՞ըզ օլտուղունու չիմտի սիզէ սէօյլէեիմ : – Պանքէ-
րին իտանէսինէ կէրմիշսինիզ , վէ պիր տախի ալտէթ իվ-
մէմէք իւզրէ մատամ վ.օրմա լէ պևրտիքտէ տիշատը չը-
դաճադընըզ սրըտտա , սոնտըդտա մէվճուտ օլան մէպա-
սիզ ճէսիմէեի աշըրմադըզը տիշունմիւշսինիզ , ֆադաթ
սոնտըզ մադպութճա դարալը օլտուղունտան , վէ սոն-
տըզըն պաղը էտրարը անըն աշըրմատընա մանիի ազիմ ի-
տուվինտէն , պիզգաթ պանքէր Մ. վ.օրմաուն էլլէյէ օ*

առնտրով աշխատիլը դարտարշտերմիշտնէր, վէ օլ էա-
նատէ պիչարէ ոէ խանէմինէ ապահէթ լիմանը, համթա
ալը, իսմ գամետա, անըն եվրուտուվիանու էշխեմիշտա-
նիլ, վէ ճիւղի պիր հարէքէթ է, անըն նատալը ոէգա-
թընը ճէլա խոխա, աշաղըեա էնմէմինէ սէպէպ օլաճաղը-
նըդա էմին խամիշմինիլ: – Պատէհու եաղընըդը թէպոիլ ի-
սէրէք, ահէլէթէն շու պիր գաչ ամէրտան խպարէթ
թէզքիրէյի եաղմըշմընըդ:

Մևամէնէթիլ, եաղըխանէպի խղէրինատէ գօնմուշ օ-
լան քեաղըտալար իչինատէն մալուժիուդ պուլունան մէք-
թուպա ալըդ, ալէնէն օդուտուգտան ոօնրա, չէօյլէ
ոէվամ էթտի.

— Սիդ պու մէքթուպու հէնուդ պիլմէյուշ էքէն, պանքէյ ոէ աշաղըեա էնմիշ, վէ սիդ ոէ, պու քեաղըտը կէօզէ չարբաճադ պիր մահէլէ գօռուպ, քէնտինիդ օտա էշեաալնատան պիլինէն եախօտ պիր քէրատէնէն ադգաալնատա կիդէնմիշ, վէ չէքեաղընը պօղմադ իսդրէ, գալըն չալը չըրըբլար ադգաալնատա կիդէնէն Ամէրիգա քէլէնէկ մի-
սալու, նէֆէսինիդի պօղադագ, վէ եվրէկինէդէն չարբըն-
թըսընը զադթ իսէրէք պէգլէմիշինիդ:

«Մ. Վօրմս օտաեա կիդտիկինոե, իշպու իսդատըդ մէքթուպու կէօրմիշ, օգուտուշ, վէ ոէրհալ թահգըդը մատոե էթմէք իսդրէ, ոէրէկէթինի հալի օլան ոանտըդընը աչմըշ ադը:

«Պու խե, թամ սիդէն ադաադրդընըդ ֆըրսաթ օ-
ստուդունատան, հէման իսդէրինէ ամթըտադ, ադչադա ադչատէեի վուրմուշ, վէ ոանտըդը պօշալթադըգտան ոօնրա ֆիդրատ էյլէմիշինիդ ոտը:

«Իրթիքեատ էթտիկինիդ ճինաեէթ վէ սիդզաթըն մէնզատէյի մէքտուհէտի պու ոտը, ոէյլի՞մի: Սիդ, պու մէնզատէ ալէմտէն կիդտի գալը ոէյ զանն խոխօրտու-
նուդ, լաքին հատտ օլաուն, Հադգ Թէալա, ոայխնա ու-

Եանըզ տըր , վէ աւտալէթին էլինէ էօյլէ պիր ըշըզ վիր-
միշ տիր-քի , պու ըշըզ ատա սէօնմէզ : – Պու խուսուսա
ճէվապընըզ վա՞ր մը տըր:

Ժիլաէր , էօլու կիսպի լէհճէսի ասլտուշ օլտուղու համ-
ատ , հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտի :

Հայրէթ վէ ատհշէթ , զանն խոէրսին-քի մէրդումու-
պիր սէրսօշ հալինէ դօյմուշլար խոի : Ուզէրինատ էսէրը
հաեաթ պիւլէ կէօրիւլմէեիպ , եալընըզ կէօզլէրի տոլկըն
տալընն պադմադատ խոի ,

Միւսթէնթիզ , մուզաֆֆէրանէ պիր հալ ելէ քէլամը-
նա շու եօլտա ատվամ լյլէտի .

— Միւքիւթ խոիեօրսունուզ . . . ճինաէէթի վադըս-
եը ինքեար կէլմէկէ ճէսարէթինիզ վէ քիւմթախըզընըզ
պուլունմաեօր . . . լաքին սիւքիւթիւնուզ բէք խայըրլը
տըր , չինքի հէր նէ եօլտա ինքեարա դալդըշանըզ , հիչ
պիր բէտա ու թէքզիսին , իշպու հադըդէթի ալէնիեէ ա-
լէյհինատ հիւքմ ու թէէսիրի օլամըզ : Համո օլսուն , եէ-
ալիպատ օլան խապաթլար՝ մատուի խապաթլար , վէ մու-
պահատա վէ վիճատէլէ գալտըրըր տէլիլլէր տէյիլ տիր : –
Պիզիմ էօյլէ պիր սէտամըզ վար տըր-քի , սիզ անը տայիմի
սուրէթտէ սիւքիւթ խոէճէք տիր տէյի մէմալ լիթտիկինիզ
հալտէ , շիմտի իֆատէի հալ լիթմէքտէ տիր : – Համիլ օլ-
տուղունուզ պէհա , էլինիզին տիրթըմէքտէ օլմատընատան
նաշի , լաեըզըյտա խըզմէթինի կէօրէմէմիշ , շէօյլէ քի հա-
պըլ լիթտիկինիզ ճէրհա , մուհլիք օլմամըշ տըր : – Գաթլ ու
թէլէֆ լիթտիկինիզի զանն խյլէտիկինիզ ատէմ , հաեաթ-
տա տըր , օ սիզի լիթհամ խոիեօր :

Պու ատա Մ. տը Ռըէալ պիտտէն պիրէ տիթըրէտի , ֆա-
դաթ սիմատընտա մէմուլին զայրի էսէրը մէսէրսէթ հատըլ
օլտուղունատան , մէմուլ լիթտիկի նէթիճէնին զայրի պիր
նէթիճէ կէօրմէսինտէն ոօլաեը հայրէթտէ դալան միւս-
լիմէնթիզ , ածապա պաղթէթէն մադնուն ալէյհին ադըը-

նա ճիննէ՞թ մի թարի օլմուշ տուր ոէյի ախշիւնամէկէ պաշ-
լատը :

ժիլպէր . – (Ելիքսէք սէտա լիէ .) Ա՛հ , պարօն հա-
եամեատա օլտուղու հալտէ , էլպէթթէ խըրսըզը վէ դամի-
ւի կէօրմուշ տուր . . . Ցիմէք օլսուր քի պէն դուրմեուլտում :

Միւամէնէթիւ . – Սիզէ ոիեօրում քի , օ սիզի իմհամ
խոխեօր ,

ժիլպէր . – Ինթիմալ տըր քի , պէնի իմհամ իմանի ,
վէ մատէմ քի , էֆէնտիմ , սիզ պու խուսուսա թէէմին
խոխեօրտունուզ , սիզէ ինանըրըմ : Եա դատաչ քի , մութ-
լաձա քէնտիսինտէ պիր ֆէնալըդ օլմայ կէրէք տիր , մութ-
լաձա պու ֆէնալըդ քէնտի ադըննա զարար վիրմիշ տիր .
Ֆաձամթ նէ՞ պէյիս վար տըր : Էլպէթթէ կիւնահն պիրին-
տէ մէզքուր ֆէնալըդ կէչէճէք , ադըր պայընա կէլէճէք
վէ սիւքիւնէթի իեատէ օլտունաճադ տըր : – Օ կիւնու , է-
ֆէնտիմ , սիզ հադըդէթի հալի անլաեաճադսընըզ . . . Պա-
րօն վօրմա կէրէչի ֆէննա պիր զէվճ տիր , յաբին ֆէննա պիր
տաէմ տէյիլ տիր , վէ քէնտիսինի հադդադըզ տուրէթտէ ,
մուհլիքէն թահդիր օլմուշ զանն իտէրէք , պանա դուրշը
ֆէվդէլատէ զարարդ ու տուալէթլէ մութթաըզի տախի օ-
սա , թէէմին օլտունուղ քի , էֆէնտիմ , ալչապճա պիր հարէ-
քէթ վէ մուամէլէեէ միւդթէտիր տէյիլ տիր , վէ պիր
պիկիւնահ վէ պիտուչ հադդընտա , հիւքիւմէթին տուի
զաննըարը պուլունմատընդա միւտատէ իմէք , պիր ճինա-
եէթտէ պուլունմատճադ տըր : – Պիլեէն սէ՞ յհ պա-
րօն իլէ մուվաճճէհէ օլտունմադըդընը թալէպ վէ թէէմէնի
իտէրիմ . . . Եա ըչճամը ըչտա իմէմէեին . . . Ցադընդա կէլ-
միշ օլտուղու շու ադրտատա , պինհինի թօբրամթատիլէճէք
ծօլտա պադը սէօղլէր պուլատիկէճէկիմի մէմուլ իտէրիմ ,
վէ թէպարիեէյի պիմիէթ իմմիշ օլտուղ նէզտինտէն չըդա-
ճադրմ . . . Ա՛հ էֆէնտիմ , սիզէ նիեաղ իտէրիմ , դաւան
էօմրիւմիւն նըսֆընը ուղրունա հիպա իմմէկէ հադդը պու-

լունաուղում շու ատգըգաեը նագիքէի պիր սաաթ պիլէ կէճիքտիրմէեին :

Մ. Րուլօ-Տիւվէրնէ, պու սըրատա հիսս իթտիկի էզ-թիրապ վէ մէյտուսիեէթի հիչ պիր վագըթ հիսս իթմէմիշ սիր տիսէք, ճայիղ սիր : Օգուեանլարըմըզըն զէրէ գատար չիւպհե իթմէտիքլէրի վէճճ լուղրէ, պա-րօն Վօրմս էօլմուշ խոր, ֆագաթ միւսթէնթիզ, խոթին-թագըն իհթիեաճաթընա մէպնի, պիր ատա մէրգուսու սաղ մագամընատա կէօսթէրմէ՛լէ, նպրագը մէհարէթ իթ-մէք խոթէմիշ խոր :

Միւսթէնթիզի մէրգուս, «գաթլ ու թէլէֆ իթ-տիկինիզ սոէմ, հաեաթ տա տըր, սիզի իթհամ խոիեօր» տիմէքլէ, տէրագատ մագնուն ալէյհին աղրընատան ճինա-եէթի վագըանըն ֆայիլի օլտուղունա տայիր պիր էդրար ալաճաղընը զանն իթմէքտէ խոր :

Ֆիլվագը էկէրչի ժիլպէր տը Բրէալ, սահիհէն միւթ-թէհիմ օլմուշ օլսա խոր, իշպու մահիրանէ բլանըն մու-վաֆֆագըյեէթ ֆէսագ խոէճէկի տէրքեար խոր :

Ֆագաթ պու թէրթիպինին պաշա չըգմատըղընը կէօր-տիւկիւնտէ, թէրթիպի տէյիթիրիպ,

— Մադթուլուն գարշըսընդա պուլունաուղունտա, հէր հալտե քէնտի քէնտիսինի էլէ վիրէճէք տիր, տէյի տիւշինիւպ,

— Բէք ալէա, խոթէտիկինիզ մուվաճճէհէ մատտէ-սինէ մուվաֆֆագաթ խոէրիմ, տէյի պէեան լյլէտի :

Ժիլպէր տախ, — թէշէքքիւր խոէրիմ, իշթէ շիմտի սէլամէթի պուլտում, տէտի :

Պէշ տագըգա սօնրա, լիքի արապա իլէ պարօն Վօրմ-սուն խանէսինէ տօղրու եօլա չըգըլտը :

Պու արապալարտան պիրինտէ միւսթէնթիզ իլէ քեա-թխոդա, վէ իքինճիսինտէ Մ. տը Բրէալ իլէ ժօպէն վէ տի-կէր պիր զապթիէ մէմուրու օթուրմուշլար խոր :

Հէր նէ գաւառ կէօղէ ալր չէյ կէօրնամէմէ.քաղ խոր խաչ ուէ, պունունլա պէրապէր իւք կիւնաւէն պէրու էվին էօնիւնաւէ խընճախընճ իպահամար թօբլանմըշ պուլուն-մագաս խոր։

Մուսթէնթիգ իլէ ուէօրթ հիւքիւմէթ մէմուրու, պիրինճի գաթա չըգարըլմըյընաա, Մ. Րուլօ-Տիւվէրնէ, պաննքէրին տայիրէպի եանընտաքի իշ օտաստա Մ. ար Բրէսի ալըգօյմասընը ժօպէնէ էմի իթաութքաչէն ասնրա, քէնաոխ, եալընըզ գաթի քէսաթխայնէ պէրապէր մէղքուր տայիրէեէ կիրաոխ։

Մուսթէնթիգ, ճէնապէնին գօնուլմուշ օլաուղու եաթագըն էթրաֆընտա եանմադաս օլան կիւժիւշ չամասանընը վէ նաշըն իւզերինէ վազ խոխլմիշ օլան սիեահ գուամաշը գալաբըլթասըղը կիպի, ուէրունը օտաեա եալընըզ պիր ճիւզի այրընըզ կիրանն էյին, բէնշիրէ բէրաէլինի պիր տէրճէ գաբաթասըգտան ասնրա, գաթի քեսաթխաի վասըթասըյը ժօպէնի չաղըրթասը, վէ մէրգուման պաղը թալխամաթ իթա իթաոխ։

ժօպէն, ոխշասը չըգասը, վէ պիր աղ ասնրա, Մ. ար Բրէսը իլէ պիրլիքտէ ալաեէթ կյէսոխ։

Օ անտէ, Մ. Րուլօ-Տիւվէրնէ, էլինի եաթագա տօղրու ուգաթասագտ, վիկօնթա խիթապէն,

— Գարօն վօրմա պուրատա ասը, եագլաշընըզ, աէտի։

60

Մ. ոը Բրէպ, գալի ատլմլար էլէ եվուեէրէք, քէրաէլէրին գարալը օլմասընատան նաշլ հէման գարանլըգ իչինաէ պուլունան օտատա էթրաֆա կէօղ կէզուիլար։

Իշատ նիմ գարանլըգ մահէլտէ, նամեաղա պէրիլմիշ օլան նաշըն չէգիլ, վիւպհէմ սուրէթտէ միւշահէտէ օլունուեօրտու։ - Լէհճէսինի վէ սօլկունլուղունու թէշհիդ էմմէգիլիք, միւմքին տէյիլ նատ։

Ժիլպէր, պիր էյի ատնիյէ ոօնրա միւսթէնթիգէ տօղրու տէօնիւպ, գաեէթ ալչագ պիր սէտա էլէ,

— Ուեուտուշ օլմալը տըր... աճատա սէօզլէրիմի իշիտէպիլիր միւ, տէտի։

Միւսթէնթիգ ճէվապ վիրմէտիկինատէն, մէրգում տէլիգանլը պիր աղ սիւքութէն ոօնրա, չէօյլէ տէվամ էթտի.

— Միւսիւ պարօն, ըէճա խատէրիմ, պէնի տինլէ-եինիզ։ — Պէնի թանը՞եօրմուտունուզ... Պէն, Ժիլպէր ոը Բրէալիմ... պէնի էյի ճինաեէթլէ էթհամ խոխեօրլար, պիուզ վէ պիկինատ օլտուղումու բանա պիրլիրինիզ... խոտի, հագգանիեէթբէրվէրլիկինիզէ միւրաճաատ էթմէք իւզրէ, քէմալը էՃԵիյեէթլէ գաւգըպ նէղտինիզէ կէլտիմ...

Վիգօնթ, պու սէօզլէրի իլտատ էթտիքտէն ոօնրա, հիւզնէննկիզ գալպ էլէ պիր միտտէթ պէ.քլէտի, վէ միւտատէթի մէգքիւրէ էանատընատա, ստատա հիւքմ խոե-կէլէն տուպուգ, հիչ պիր տուրէթլէ չի գաթթ օլունմատը։ Մուահխատրէն, Ժիլպէր, քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Սլահ աշգընա օլտուն, միւսիւ պարօն, սէօզլէրիմի իշիթմէքտա էօգտուդունուզու խոպաթ էթմէք իւզրէ պիր

քէլիմէ , եալընըզ պիր քէլիմէ իրատ իտին , ատէտի :

Մուսթէնթիզ պիր իշարէթ իլէ մէշկուլ ուլ , ժօպէն վէ էքինճի մէմուր , էվվէլճէ էշտէն խապէրտար օլտուդլարը ճիհէթլէ , իլկ բէնչիրէնին քէրտէյլերինի այնի վազըլմատա դալմըրտըդլարընան , եամթազ օտաստը ըշըտը :

Պինաթէրին պարօնուն հէր հալ , Նազըդէթի մու-քէտտէրէհի ալէնէն իլգհար էյլէտիկինտէն , ժիլէրը տիթ-րէտի , վէ թարիճ օլունմազ պիր հէյեճան հիսսէյլե էլէ-րինի դավուշտուրուպ ,

— Էօլմիւշ . . . էօլմիւշ , տէյի նէտտա լէթտի :

Մուսթէնթիզ . . (Մազթուլուն պօղազընը կիզլէմէք-տէ օլան մէնտիլի պէրտէն պիրէ դալմըրտազ .) Սիզ էօլտուրմիւշսիւնիւզ . . . հասըլ լէթտիկինիզ ճէրիհաթը թանը՞ եօրմուստունուզ :

ժիլէրին վիճուտի շէտտէթլէ տիթրէտի էսէ տէ , կէօզլէրինի տիք տիք նաշընն իւզէրինէ չէվիրտի , վէ պիր տազըգա դատար հազին հազին մազթուլա աթ-ճը նիկեահ էյլէտի :

Մուսթէնթիզ . – (Պու հարէքէթտէն տօլաթը թէաճ-ճիւպտէ դալարազ .) Իշթէ էօլտուրտուկեունուզ պու տուր : Անըն գաթիլի օրմատընընըզը խոտտա լէմէյէկէ , քէնտի հուզուրունտա ճէսարէթլէ լտէպիլմէմիսինիզ :

ժիլէր . – Տիմէք տիր քի , սիզ պոնա պիր տուզագ դուրմուշտունուզ , պէնի օլ տէրէճէ մուսթէֆիմ ղանն իտիեօրմուշտունուզ քի , եալընըզ մուսլահաղատը պիլէ պանա տէհլէթ վիրմէքտէ օլան պիր ճինաեէթին իգրարը-նը աղզընտան ալմագ մագսէտիյլէ , պէնի պիրտէն պիրէ կիրիֆթատը տէհլէթ գըլմագլընը տուշիւնմիւշսիւնիւզ . . . Մուսթէնթիզ էֆէնտի , սիզ եանընըզըեօրտունուզ . . . պանա էյի պագընըզ . . . Եիւզիւմտէ տէհլէթ վէ իգթիրատ է-սէրլէրի կէօրմ՞եօրմուստունուզ : – Ամեադլարը դանլար ի-չինտէ մուլէմմա օլարագ , սաքին կէօրմէյինիզ եիւրէկի

թէ քէլէշմիշ ճանիլէրտէն պիրիսի ալ զանն իտիւօրսունուզ։ – Գարշըալնատա տիմիրճիմէտիկիմ պու տաէմի պէ՞ն մի դալիլ ու թէլէֆ նիմիշ օլտուղումու մէմնուլ նյլէնսօրսունուզ։ – Հալպու քի, ելիմի նաշընըն իւզէրինէ վազ նտէրէք, պուտուչղուտումու վէ պիկիւնահյլղըմը թէէմին նյլէրիմ։

Ժիլպէր, տիզ չէօքէրէք,

— Էկէըլի ճէնապը Ալլահ պիր միւճիզէ իճրաաընա լութֆէն մուվաֆֆաղալիք պուէուրսուր, վէ տիլսիզ տօտաղլարա պիր տապըղաճըզ օլսուն թէքէլլիւմ գուվվէթի իհսան նյլէր նտէ, միւէյյիտէն գարանմըշ օլան շու տիլին, պնտուչ վէ պիկիւնահ օլտուղում ու նգրար ու ինթիրաֆ նտէճէկլի տէրքետտըը, տէյի պէեան նյլէտի։

Միւսթէնթիդ. – Նէ՞ պիւեիւք քիւսթահլըդ։

Ժիլպէր. – (Ահստա գալգարտագ.) Նա՛յր, միւսիւ, քիւսթահլըգ տէյիլ, նյլա բաղ օլան պիր վիճտանըն մէթանէթի գալպինէհի տիր։

ՊուԹէճրիւպէ տահի պաշնչըգմամադէ, միւսթէնթիդ,

— Մաշնուն պէյհի կէօթիւրիւնիւդ, տէտի։

Ժիլպէր, նաշըն գարշըալնատա պաշընը էյտիքտէն սոն-
րա, քէնտիլիկինատէն, հիւքիւմէթի մէմուրլարը ճանընա կիթտի, վէ այնէր նէ պիրնէքտէ ճէնապէ օտտասընտան տիշարը չըգտը։

Ժօպէն, պիւեիւք նէրտիւպանտէն աշաղըճա էնէրքէն, քէնտի քէնտինէ շէօյլէ տէօյլէմէքտէ իտի.

— Նա՛յր, նա՛յր, պու ճինահէթի պու տէլիգանը նճրա նիմէմիշ տիր։ Հաքին գաթիլ քի՞մ օլապիլիր։ Իշ-թէ պունու անլատագ լազըմ տըր. վէ պու խուտուտ իտի, քէնտի պաշընա անլատագլազըմ նգիմնուդա նիմէմէքտէ տիր. գիրա, միւսթէնթիդ Մ. Ռուլո-Տիւվէրնէ, միւթթէհիմ էլտէ նիմիշ օլտուղունա խտէմտի օլմուշ օլտուղունատան, պանա եարտըմ նիմէմէք շէօյլէ տուրսուն, մուզայիլի հատէքէթի պիլէ նտէցէք տիր։

Այնի վազելու, միամիտ էնելիդ շու ես օլաս միւլահաղա էյլեմէքսե խոխ։

— Հիշ շէյ պու ատէմի մէյնուս վէ միւթէէսիր գըլմաեօր... հիշ պիր շէյսէն այլմըեօր օլմաեօր... զանն իթաթիկիսինէն. չօղ պիեատե ակլամը վէ մէթանէթ տահիլ իլլա իլլէշ։ — Քէնաէսինի նամըլ խարեսի իլմէյե... ասանա գատար գարշը կէչիճէկի բէլիշի հալսէն անլաշըլաեօր... Ֆիքիր ճինսէքի իշին նէ կիւզել թէրլիսե... նէ ճէսարէթ... նէ ասլուդ գանլըլըդ։ Եալընըդ պիր շէյ, հանի իմզասըդ մէթօտուպու, նաշըն էլինսե պըրագըլմաեօր... Պանանան գամինատար, չալըշըլը ապչէնինէ եարդմըշ ատը... էկէրչի Ալլահ իաթէր խոխ, իաթինիթագլա հադըդէթի հալ զահիրէ չըգաճագ ատը։

Մուսախատչէն մէրդում, քէնաի զապթքեամէ իակլյէ պիրլիքտե մաղնուն ալէյհին վէ հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն արդասընատան աշագլըեա էնսէ։

Մխսանէնթիդ, հավլուսէն կէշէրչէն, եանընա պիր ատէմ եադլաշուրագ,

— Մխսանէնսիդ էֆէնսի, պէնատէնիզի թանըեօ-ճուսունուդ, սէյլ սիւալ իմաէ։

Մխսանէնթիդ. — էկէրչի եանըլմագ խոէմ, Մ. վ.օրմ սուն սանատըդքեարըսընըդ։

Սանատըդքեար. — էվէէթ, էֆէնսիմ, ճօշգունէրինք Մխսէրիմ։

Մխսանէնթիդ. — վազըյլի միւմկէնսիճէ հադդընաա պանա պաղը ղալիսմաՖէթ մը կէթիրտընիդ։

Սանատըդքեար. — Նասէճ խոէրիմ քի, պու պապաէ ֆաղլա մալխսմաթիմ ըմ եօգ տուր. անճագ ֆէվգէլատե վուղում ու էհէմմիյէթլի պուլունան պիր շէյ խոխտատը իչին, զաթընըդա միւլաճաատի իմամիմ։

Մխսանէնթիդ. — Նէ՞ շէյ։

Սանտրդ-քեար. – Ձինաւէթին վուդա պուլմուշ օլ տուզս օտաճա Էլէրիլմէսինն ըէամէն մէնն էթմիշսինիզ։ Հալ-պուքի էՁԷնամ, մուհասէպէլէրիմին ցայէթի էյին, հէր հալտէ ծնա իմթիհաճըմ պուլունմադուա ատը։ Իմտի, իշ-պու քեաղըատը ալմադըղըմա միւսաատէ իմթմէնիզի թէ-մէնին էյլէրիմ։

Ռուբօ-Տիւվէրնէ՝ ժօպէնի չաղըրթատը։ Ժօպէն, Մ. ատ Ըրէալ վէ էքինճի զաթիթէէ իլէ պէրաբէր հէնուզ պրա-պաճա օմթուրմուշ օլտուղս հալտէ, տէրհալ պրուպաւան էնէրՁ.ը, միւամէնէթի, քէնարսինէ պէր վէճհի աթի սէօյ-լէտի.

— Ժօպէ՛ն, մաղնուն ալէյհի հապսխանէյէ կէօմթիւ-սիւքտէն ասնրա, սիզ պուրաէա ավտէթ իտին. վէ սիզին թալէպինիզ իւզրէ գաբաթըլմըշ օլան օտաճա պու միւ-սիւեիս կիրտիրին, իշթէ անախթալրատը սիզէ թէֆսիմ ի-տիեօրում. միւսիւնիւն, հիսապլարընըն թէմիվէէի իշին պէր քեաղըատա իմթիհաճը վար իմիշ, օ քեաղըատը ալմադընտա, սիզ տէ հագըր պուլունուն։

Ժօպէն. – Բէք իյի, էՁԷնամ, (տիւէրէք անախթատ-լատը մէսէրէթի ադիմէ իլէ ալըպ, սանտրդ-քեատա թէ-ճէսիւսքեատանէ ատ-ֆա ղազատ իմտի, ֆազատ սանտրդ-քեար՝ պու պադըշըն գարշընտա տուա պօզուլմատը, վէ պատէհու սանտրդ-քեատա խիթապէն.) Միւսիւ, պէն, միւմ-քին օլտուղս դատար չարուգ կէլիրիմ, վէ արզունուզ մուճիպլինճէ հարէքէթ էյլէրիմ։

Իշ չարէէ.ք սաաթ սօնրա, միւամէնէթիզ, քէնար օ-տաընտա օմթուրտուղս հալտէ, մատամ վօրմու իմթիճ-վաս իչին ճէլա իմտի։ Մէզպուրէնին պօզուլմուշ սիմատը, գըզարմըշ կէօզլէրի, վէ էօլու բէնկինատէն տահա գիւեատէ օլմուշ օլան կիւզէլլիկի վէ ադան կէօզ եաշլատը, միւս-թէնթիզի մէրգումու, քէնար միւրատընա բաղմէն միւթէ-էաիր գըլմադտա իտիլէր իսէ տէ, քէնարիսի, պու քէտէր

ու թէէատրոն հալինի , սակայն պիտ մխրայիկը գանն լսէ-
ուիկինատէն , թէէատրը ու հեռէճանըննա էհէմմիեէթը վիրամէ-
ան , վէ խոթիճվատա պաշլատը :

Պու խոթիճվատ չօդ սիրամէտի . պատնաւն է՛ն մուհիմմ
ֆըզրալարընը պէր վէճհի ամի պէեան լսէրիզ :

Մխաթէնթիզ . – Իամինիզ նէ՞ տիր :

Մաշնաւն ալէյհա . – Վալէրի վօրմա տուր :

Մխաթէնթիզ . – Յամիլեաճա իամինի՞զ :

Մաշնաւն ալէյհա . – Լօրիէ :

Մխաթէնթիզ . – Սինինի՞զ :

Մաշնաւն ալէյհա . – Նիկոլոմի պիր :

Մխաթէնթիզ . – Նէ՞ րէատ վաղըթատան պէրի էվ-
լահինիզ :

Մաշնաւն ալէյհա . – Իչի սէնէատէն պէրի :

Մխաթէնթիզ . – Բէատը վէ վալիտէինիզ հալէա եաշ-
շաւօ՞ղլար մը :

Մաշնաւն ալէյհա . – Իա՛յր , պէն էօքսիւզիւմ :

Մխաթէնթիզ . – Մ. վօրմա իլէ էվլէնատիկինիզատէ, պիւ-
եիւք պիր սէրվէթ կէթիրտինի՞զ մի :

Մաշնաւն ալէյհա . – Իա՛յր , էֆէնտիմ, ճիւզի սէրվէթ
պիլէ կէթիրմէտիմ. պէն ֆաղիր , հէմ քեամիլէն ֆաղիր
իտիմ :

Մխաթէնթիզ . – Տիմէք սիր քի , իլտիվաճընըզ՝ աշղ
ու սէվատա նէթիճէսի պիր :

Մաշնաւն ալէյհա . – Իվվէթ , էֆէնտիմ, պէվճիմ թա-
րաֆընատան էօյլէ պիր :

Մխաթէնթիզ . – Մ. վօրմա սիզի նէ՞րէտէ թանըմըշ
իտի :

Մաշնաւն ալէյհա . – Ֆէնաի ահըպապարընատան օլան
պիւեիւք պիր սանատքեարըն ֆամիլեատընատա : Պէն , օ

ֆամիլեանդին գըղլարընը թէրպիեէ խաբը խոմ։ – Օն ան-
ու եաշընտա պուլունաուդում ղէման բէտէրիմ վէֆամ
լիմտի, վէ միւսա օլսուդ պանա ղաեէթ ճիւտուն թալիմ
ու թէրպիեէ պըրսադմըշ օլսուդունան, մուսալիմէլիք խա-
բէբ, պու թալիմ ու թէրպիեէտէն խաթիճատ լիմտիմ։

Մխաթէնթիդ. – Մ. վ.օրան՝ ադամը իղտիլաճ մուդա-
վէլէնիլուե սիզին իչին ալը ճիհէդ ադչէսի թախսիս լի-
մո՞մ ու։

Մաղնուն ալէյհա. – Իվվէթ, էֆէնտիմ, իչ եիուդ պին
ֆրանդ թախսիս լիմտի։ – Պուննան դաթինաղար, ղաեէթ
դըյմէթսար պադը մուճէվհէրաթ տախի լիմա իյլէտի։

Մխաթէնթիդ. – Չէվճինիղին պու հարէքէթլէրի, պու-
ղէ օլան թէվէճճուհիւնէ խապաթ տըրըար։

Մաղնուն ալէյհա. – Օրասընը ինքիար կէլմէմ։

Մխաթէնթիդ. – Պուննուն պէրապէր, ղէվճինիղէ
մուհապէթինիդ եօդ մու խո։

Մաղնուն ալէյհա. – Շուքրանիյէթ ճիհէթիյլէ քէն-
ուինէ բէք չօդ թէվէճճուհում վար խո, ֆադաթ աշդ
ու մուհապէթիմ եօդ խո։

Մխաթէնթիդ. – Իյլէ խոչ, նինչին քէնուիղիլէ եկլէն-
ուինիդ։

Մաղնուն ալէյհա. – Ա՛հ, էֆէնտիմ, պէնիմ կիսաի
գալսի քիսմէթս պադը օլմասան հա՞նկը կէնճ դիդ սըր քի,
մուդաիդա վէ ուուշունճէլէր իչինուե եաշատըդը հալուե,
բարադ պիր հալ ու վադիէթի թէքմիլլէնուե, օ թէքմիլ
մուամէֆադաթի լիթմէսին։ – Պուննան պաշդա, էօմիւնիզ
օլտուդունա հէնուդ թէճրիուպէքսար պուլունմատըդըմ ճի-
հէթլէ, մեզքուր շուքրանիյէթի հատիմին, կիւնիւն պիրին-
ուե չէտուդ պիր մուհապէթէ թահվիլ օլունմասաճաղընը
նա՞սըլ քէշֆ էտէճէկ խոմ։

Մխաթէնթիդ. – Վիզօնթ ծիլաէր սը Բրէալի նէ՞ գա-
տար վադըլմատան թանրեօրտունուդ։

Մատամ պարօնուն ասլմուշ օլան լէհճէսի , գըրպըրմը-
ը քէսիլիպ , ևուպևանու էլլէրի տէրտունինտէ կիպլէճէրէք ,
վէ բէրբէլճէրէք ,

— Վիպօնմ տը Բրէալ՝ Մ. Վօլտաուն խանէսինին , է՛ն
թէլիֆխոլ տօսթլարընատան պիրի օլտուղունատան , էվլէն-
սիկիմ թարխատէն պէրու քէնտիսինի թանըրըմ :

Մխամթէնթիզ . – Չէլճինիզլէ օլան մուհիպպ տօսթ-
լուղունատան , վէ դէլճինիզ թարաֆընատան կէօրտիւկիւ էմ-
նիյէթիտէն պիլ խաթիճատէ , Մ. տը Բրէալ , պիզէ զիեա-
տէճէ խաթիճա՞թ մը խոէը խատ :

Մաղնաւն ալէյհա . – Մ. տը Բրէալ , պէնիմ է՛ն սա-
տըդ տօսթումմ օլմուշ տուր :

Մխամթէնթիզ . – Վիպօնմ լէզ սիզին արանըզտա եա-
լընըզ տօսթլուգ օլտուղունու՞ մու խոտա խոհէօրտունուզ :

Մաղնուն ալէյհա . – Նիվէթ , էֆէնտիմ , արամըզտա
սրրճ դատուաշճա տօսթլուգ վար խատ :

Մխամթէնթիզ . – Լաքին խէնինէ պիրլիկտէ կիճէ վա-
դըթլարը պուլուշուր իմիշանիզ :

Մաղնուն ալէյհա պաշընը էհէխ , ախպաթ իթատ :

Մխամթէնթիզ . – ՃԷվաթ վիրմէլիկինիզ լազըմ տը :

Մաղնուն ալէյհա . – Նիվէթ ... բէզ նատխրէն պիր
դաչ տէճա պուլուշտուգ ... ֆատամի մի-թէլէֆէմիզ աղ
ախպաթ ... հէմ տէ պաղչէտէ վուդու պուլուտ ... տա-
... տա , օտամա կիրմէտի :

Մխամթէնթիզ . – Լաքին , պաղչէնին քիւչիւք դաբու-
ատնուն անախթարընը վիրմէյինիզ իչ վիրմիշանիզ :

Մաղնուն ալէյհա . – Նիվէթ , էֆէնտիմ :

Պու արտատա , անախթատա , վէ պուլուշմայտուղլարընը
ատէտինէ , վէ Մ. տը Բրէալին , կիճէ վաղթը ատրուռնը կա-
նէտէ կիրիպ կիրմէմիշ օլտուղունա տայիր կէնճ դատրնա
բէզ չօգ սիւտլէր վուդու պուլտուխատ տէ , պուրաճըդատա
ատրճ ու պէհանընա վուդում կէօրմէտիկ :

Մխաթէնթիւ . – Դ.ալիպա պէվճինիզան միւթէշէբ-քի խվիշանիլ :

Մաշնաւն ալէյհա . – Խա՛յր, էֆէնտիմ, խա՛յր, ատա միւթէշէբ-քի աէյիլիմ : Չէվճիմ պարօն, պէնի սահիպ ակը-վէթ դէյմըշ, վէ նամուսու պիր վափիէթէ նյոսլ իթմիշ խա : Պաճնաման պաշդա նէ՞ եարաթիլիր խա, վէ պէնիմ, միւթէշէբ-քի օլմադըղը նէ՞ հադդ ու աէլահիէթիմ վար խա :

Մխաթէնթիւ . – Ինէյէն Մ. Վ.օրման հադդընըզատա վէխիմ հադդաըզըդըտըր պրագաթ իթմէմիշ խա, ֆէրարը-նըզըն աէպէպինն նա՞րալ նյոսլ խոէպիէցէ-քսինիւ, վէ նէ՞ աուրէթլէ թէպրիէյի պիռնձէթ մուվաֆֆադ օլաճադը-նըզ :

Մաշնաւն ալէյհա . – Ինֆէնտիմ, ֆէրարըմըն աէպէպինի նէ՛ նյոսլ իթմէկէ վէ նէ՛ ատ թէպրիէյի պիռնձէթ չա-ղըշմաէօրում : Չէվճիմին խանէսինն թէրք իթմէկդէ, միւթէ-թէհիմ օլմուշ օլաուդուտու դապուլ խոէրիմ . . . լաքին պու թէօհմէթիմ, պրիճ ախվանէլդէ եէրի օլուպ, պաշդա պիր ֆէնաղըդ եօղ ատը :

Մխաթէնթիւ . – Մ. ատ բրէպ, մէմալիքի էճնէպիսէ-տէ պիր ֆէրդ հաղդընդա պուրնունա պուլունմադըղը ախվալդէ, էլպէթթէ պա-ղը հաղդընդա պուրնունա ատ պիր ֆէրդ հաղդընդա պուրնունա ատ պիր ֆէրդ հաղդընդա պուրնունա ատ պիր ֆէրդ

լարնատա խանէօվնէ ալսէվինտէ, օտանա կվլտիկվինաէն, վէ ֆիլտրըմըլ կվնինտէ տախէ այնի հալ վագը օլտալ-ըճէկվինաէն, կվնտուլ վագիը հարէ-քէթի թէրճին կյ-լէտիմ:

Մխսթէնթիզ. – Պարօնուն ալսէվինտէն ոճնրա ֆիլ-լար կիմ մէնիզի վիզօնիմ ու Բրէլ սիզէ խարար կյլէմ՞ան մի:

Մաղնուն ալէյհա. – Խա՛յր, էֆէնտիմ, վիզօնիմ ու Բրէլէն, ալէնիմ մուրաթըմնան զայրի մուրաթը պուլուն-մամադտա խոխ:

Մխսթէնթիզ. – Վիզօնիմ, օ ադշամ սաաթ դաչտա սի-զի տլմաէա կէլտի:

Մաղնուն ալէյհա. – Վիզօնիմ եարը կիճէկի չէնա տադըգա կէչէրէք, քէնտի-սիյլէ պուլուշտում:

Մխսթէնթիզ. – Օլ էանաոէ պարօն նէ՞րէտէ խոխ:

Մաղնուն ալէյհա. – Ֆէնտի տայիրէսինտէ խոխ. տա-յիրէսինէ կվլտիկվինի իշինթակըտէն ոճնրա աշաղըէա էնտիմ:

Մխսթէնթիզ. – Սիզէ պէ-ըլէմէ-քտէ օլան ատաոա-էա տէրհալ վասըլ օլտուճուզ, տէյլի մի:

Մաղնուն ալէյհա. – Իվվէթ, էֆէնտիմ:

Մխսթէնթիզ. – Վէ, վիզօնիմ-ուն կէլիպ սիզի պուլ-մասը իչին օլտուա պէ-ըլէսինվիզ:

Մաղնուն ալէյհա. – Խա՛յր, էֆէնտիմ. Մ. ու Բրէլ պէնիմի պէրտապէր խոխ, վէ պէնտէն տալա այրըլմասը:

Մխսթէնթիզ. – Խա՛յր, մատամ, վիզօնիմ սիզի պիր-ատա թէրք իմմիշ:

Մաղնուն ալէյհա. – Պիլաքս պէնտէն այրըլմատըղը-նը թէէմին խոէրիմ:

Մխսթէնթիզ. – Պէն տէ, սիզէ, սիզտէն այրըլմըշ ու-ը տիեօրում: Իվվէթ, պէվճինիզի թէէֆֆ իմտիքտէն ոճնրա,

անըն սէրվէթինն աշըրմադ էյին նէ՛ դատար վադըմ լադըմ խե , օլ մէսաւէթ զարիբնատա սիպահէն այրըլմըշ տըր :

Մխամէննէթխէ , պաս սէհշէթպահշ սէօղլէրի կրատ էթտիկինատե , մատամ Վօրմս , կէօղլէրինն Հատատէն գիեա- տե աշարադ , վե լէհճէնի ոօրմուշ օլարադ , պօղուդ պիր սէատ էլե ,

— Սէրդա՞թ մը . . . թէլէֆ էթմէ՞ք մի . . . պունուն էյի՞ն մի . ան , ժիլապէրի էթհամ խոխօրլար , տէտի :

Պատէհու մէրդումէ , տիվանե կիտի պիր Հարէքէթ էթտի , վե տաեանացադ պիր մահէլ պուրմադ խուդե էլե դօրունու էթրաֆա եայըր խե տե , տաեանադ էյին պիր եէր պուլատուրդընատան , գայադըլ Հալտե տէօշէմե խա- գէրինե տիւշտի :

61

Մխամէննէխէն տայիրէսինտե էյդու ֆաճիալը մէն- գաւե վուգու պուլտուգու սրտատա , ժօպէն , սիւրաթէ պատօն Վօրմատն խանէսինե ատէթէլէ , ատնտըգ-քեատա րի- ֆագաթ էթմէկէ Հադըր պուլունատուգունտա պէեան էյլէտի :

Սանտըգ-քեար . – Պուեուրտուն կիտէլիմ էֆէնտիմ . ա- բատըդըմ քեադըրը պուլմադ էյին , եալընըզ պիր ատադ- դա քեաֆի օլատուգունատան , վադթընըզը , սու խոթխոթ էթմէք խոթէմէմ :

ժօպէն . – Րէճա խաէրիմ , սիզ պանա ըէհպէր օլուն :

Սանտըգ-քեար . – Սանտըղըն պուլունատուգու օտանըն էլի դաբուատա , վէ պիրտե վութէվէֆա էֆէնտիմին օ-

տասնա կէօթիւրէն նէրտիւէնէ նայըր իւչինճի պարտ-
վար ուրը : Պու պարտըզտան պիրի իտարէխանէնէ կէօ-
թիւրիւր : Սանըդ տասնա կիմէ՞ք կէլի , իտարէխանէ-
ան կէշմէ՞ք քարճի ուր . – Եանըլըզտա անախմատ վա՞ր
մը ուրը :

Ժօպէն . – Իվէվէթ :

Սանըդքեար . – Իմոռ . կէլինիլ :

Մէմուր , սանըդ օտաներն դարտուտնու աչըր , լա-
րին , հէր նէ դատար սանըդքեարտա չիւտհէսի պուլտան-
մամադտա իսի իսէ ոչ , իմքիտտըլա զատմիւէլիք պիլթի-
նէ տախլ օրմուշ օլան մէմուրլարտա մախտուտ պիր մէրտէ ,
մէրտուտա , օտաման իշէրի կիրտիկի գէտման գիւեատէճ
տիզդամթ իմոռ :

Սանըդքեար , իշէրի կիրտիկինատ , Մ. վօրմատն
մադթուրէն տիւշմիւշ օլտուղու մահէլի իրաճէ իտէն պիւ-
եիւք վէ գօճու դան լէքէսի գարշըլըմնատա տուրտու : Մէր-
դումտն սիմսարնատա էսէրը մահզունիյեէթ հուտուրէ կէլ-
տիկի վիսի , կէօզլէրի տախ եաշարտը :

Սանըդքեար . – (Եավաշ սէտա իրէ .) Պու նէ՛ գա-
տար դան ապմըշ . . . կէնճ , . . գէնիկին . . . վէ մութլուլու
հալտէ եաշարքէն , պու տուրթիրէ թէրըի հաեատթ իմ՛ք
. . . հադըդէթէն պիւեիւք պիր ֆէլաքէթ ուր :

Սանըդքեար , պու աչօղլերի սէօյլէեէրէ՛ք կէօղլէրի-
նի պիլտի վէ պաշընը աչատը է՛յտի :

Ժօպէն . – (Ցույցուլու պիր թաղըտա .) Գաթիկ հէր
քիմ իսէ իրի ճիհէթէ մութթէհիմ ուր : Ղէֆաթը պուն-
ճա քէտէրլերի մուճիպ օլան ատէմ իսէ , մութլաքա իյի
պիր ատէմ օլմատ կէրէ՛ք ուր :

Սանըդքեար . – Պէնիմ իշին քէ՛ք իյի պիր ատէմ իտի ,
վէ հէր տիկէրլէրինին մէրտումտան շիքեատէթլէրի օլտա
պիլէ , օրտաքընը պէն պիլմէ՛ք տախ իտթէմէմ :

Ժօպէն , – Պու տույղունուզ , պիրին իշին պախտ շէրէֆ

ակր։ Հաթթա մուտաին ուժուժ մուամլինն էգիէնաւ իւէ մուամէնթիզ էգիէնաւ տաին սիզն կէօրիւր կէօրմէզ թապակր իթմիշլէր տակր։ Պէնիմ տաին, հապզընըզտա թէվէճճիւհիւ շէոխտիւմ պուլունտուղունու, մուտաահէնիզլէ պէճան իյլէրիմ։ – Շիւպհէսիզ սիզի, հիտապլարը պոզմատա մէմուր գըլաճապլար տըր։

Սանտըզքեար. – Պիլմէմ, լաքին գապկը տիր, գիրա Մ. Վօրմաւն էվինին իշլէրինի պէնիմ գաատար քիմսէ ալկըմէզ։

Ժօպէն. – Ոու իշլէր ըօլունաա՞ մը խոխ։

Սանտըզքեար. – Ղաեէթ ըրտաբնտա խոխ։ – Պարօնաւն վարխլէրի հապըր մկրճօնլար պուլաճապլար տըր։ – Ոունլարտան պաշգա, բէք չօգ քեարը իշլէրտէ տէ պիր խայլի սէրմաեէլէր գուլանըլմըշ տըր։ Անճապ, էգիէնաիմ, պու իֆտաէլէրիմին սիզճէ էհէմմիեէթի օլմատըղընտան, ւուզումաւմ օլան քեաղըտը պիր ան էվվէլ ալարապ, սիզի թաճիզ իթմէք իսթէմէմ։

Պէօյլէճէ սանտըզքեար ձրէտէրինք Միւլլէր, սանտըղն թա գարշըընտա պուլունան քէնտի եապընախանէսի էօնիւնէքի գօլթուգլու իակէմլէսինէ օթուրուպ, պու եապընէնէն պիր խբի չէքմէճէսինի չէքմէլէ, տէրսունինի եօգլատը։

Ժօպէն, մէրգումուն եանընտա աեագտա տուրմուշ օլուպ, հէր նէ գատար ֆիլմուրտուզ պիր հալտէ կէօրնէեօրտու խէ տէ, նապտըը տիգգամէընտան սանտըզքեարըն հիչ պիր հարէքէթինի գաշըրմաեօրտու։

Սանտըզքեար. – (Քէնտի քէնտիեէ սէօյլէնիրճէսինէ, ֆապամէ խարխճատէն իշխոխլէպլէճէք մէրճէպէտէ եիւքսէք սէտա իլէ.) Ամճապա պու քեաղըտը պէն նէ՞րէեէ գէյտում։ Վապըտյի միւթէէահիճէ պէնի օլ գատար ալթունամ իթտի քի, ալէահէվիյէ եանընտա օլան գուվէյի հաֆըզամ, պու կիւն եանընտագտա տըր։

ժօպէն . – Մխսիս , թէլաշ խոչճէք հիշ պիր սէպէպ-սիզ օլմասընըզըտան , բահամճա քեաղըտընըզը ապահասիվերտինիզ :

Ֆրէատէրնէք Մուլլէր , չէքմէճէլէրի դարաեըզա , բարճար նէ խզէրի ոօրս օլան քեաղըտըրը հաւի պիր մահֆադաեը պիր միւսուլման մուսյեննէ խոխօր կիսի կէօրնախ-ճանքըն ասնըս , պունս աչըզ , խամ խունսէ բէք չօդ բադդամ պուլունան պիր քեաղըտը պիրտէն պիրէ ալըր , վէ եվրաքէք սէտա նէ ,

— Հա՛ , իշիէ պէն ոչ պունս ապահօրսուս՛ , պարճնըզ միսիս , սէտի :

Յանսըզքեար , ակճիւր քեաղըտը ժօպէնէ վիրտիճէք եէտէ , ճէպինտէն քիւչիւք պիր անահթար չըգարըզ , պաշընճա չէքմէճէնէ ոօգոս , վէ քէլանա սէվմիչ ,

— Պունաա պարը քեաղըտընըզըմ վար ըզը քի , պարճն վօրմաւն էլինէ սեհտ սէյնէ սիր . ակրիճ շախտի քեաղըտընըզը ըզը : Չանն խոէրիմ քի , անէնկի ոչ կէօմիւսմէք-լիկլիսոչ պիր պէյնա եօզ սուր , սէտի :

Յանսըզքեար՝ իշոս չէքմէճէնի աչմադ խոզրէ էքէն , ժօպէն , էլինի , ակրիգումսուն գօրս խոզէրինէ վադ էլէ ,

— Խա՛յր , միսիս , խա՛յր ալտընընըզ քեաղըտանան զայրի պուրսաման հիշ պիր շէյ սիշարը չըգամազ , սէտի :

Յանսըզքեար . – Ժադամ , էֆէնտիմ , սիզէ թէէքրար խոէրիմ քի , պու քեաղըտընը , իշ խոզէրինէ եօդգընմըշ օլ-մասընը , շախտ ակճիւրմալար սըզը :

ԺօԼԷՆ. – Նէ՛ ասիկը խոհէտիկինուին քեզ էլի անլա-
ւօրուած, վէ՛ ւիֆատէնուին ատրուելուզուն առ չուպհէմ
ւօզ առը։ Ցատամ, ախր առքեր ւէյնն, ալտրուը էմի մու-
գատաէս ախր. պէն ատ, առալէմ առքերն օլտուզուտան,
մէտալիոէն թոտիքնատրըմ, վէ վիճառանըմ, ալմըշ օլտու-
զում էմի խնայացընտա հարէքէթ լիմ մէքսիկիմէ վուառատ
լիմմէզ։ – Մուամէնէմ ւուխառթ թոտոկ լիմ ասկինուզ
հալտե, թէքմիլ էլլի տախ կէօմիւրսէնուզ, պիր չէյ ատ-
մէկէ հադդըմ օլտուզ։

Սանտըղքեար. – (Դաշտարը չամբուտադ.) Ւէք լի,
էֆէնտիմ. ատըզ պու պաղտան իւյտար լիմմէմ։

ԺօԼԷՆ. – Տօղրուտու առ պու առը. չունքի պիր տա-
վար, տօղրու օլտուրտուքնը ապօյէմէք, վէ օ խուտառա
անը գանտըրտուտա չալըշտազ, նէ՛ գառար պիհուտէ խէ,
պիրն ատ պէնն խաքեթաթ լիմմէք թոգէմէքիկինուզ պիհու-
տէ առ։ Պէն, առյքի պիր մաքինաերմ, պաշգա պիր չէյ
աէյլիմ։ – Պու ճիւմլէ իւլէ էտարընըտան հիչ պիրիսինէ
գարշը հիւրմէթսիզլիք վուդու ատուլտուրաճաղընա էմին օ-
լան։

Սանտըղքեար. – Էտարըմ մը. պէնիմ հիչ պիր պըր-
ըմ ւօզ առը։

ԺօԼԷՆ. – Նիհաեէթ չախի մէքթուպլարընըզ վէ քեա-
ղըտարընըզ՝ էտարընըզ ատիմէք ատըլէր։ – Գուռնար խէ,
հիչ պիր էլլի մէրտիվէն նազարը ատիգամէքնա թէտառուֆ
լիմմէեէճէք ատը։ – Ընախմատարը եէտինիզաե հըճիզ խաին։ –
վաղթը կէլտիկինատե վէ մինատախէթ ալտըղընտա, մու-
թէնթիւ էֆէնտի օ անախմատարը ախպաէն խոթէեէճէք, վէ
չուպհէմ ւօզ առը քի, պու չէյմէճէկ պիղին հուպուրտու-
նազաա այճաղադ տըր։

Պու առքեթլէ սանտըղքեար ճէվապ վիրմէեէրէք, ա-
ւաղա գալգտը, վէ ԺօԼԷՆ, Մուլէրին սիմատնտա սու-
քինէթ պագի օլմադէ պէրտաէր, պուրուն տէլիքլերինէն

աչքերով գաբանմասինեան, չէտիտ պիր սրդըմադըդ հաւլինսէ օլսուդունու անլատը։

Հէր նէ հալ իսէ, պու լըբի շախա, ճինաեէթին վուդու պուլմուշ օլսուդու օսաման ոիշարը չըդոլար։

Հիւքիւմէթ մէմուրու գաբուեու գարատը, վէ քէնտիսի, սէրուռնը խանէտե նէզարէթի չէտիտէ իճրասընա մէմուր օլան մաեէթի էֆրասընաան պէրիսինին նէզանինէ ալտէթ իթտիկի կիսպի, Ֆրէտէրիք Միւէլլէր տե խոսրէխանէնե կիթտի։

ժօպէն. – (Մէմուրա.) Էմրի պէն մուճիպինճէ, էն եաղըն օլան չիւինկիւրե կիթ, գարթընը քէնտիսինէ կէօսթէր, վէ հիչ պիր շէյի գըրմադըդըն մուշքիւլ պիր քիսիտի աշմադ իսդրե իդթիզա իտէն էտէվաթը պիրիւքտե պըրագ կէլմէյինի քէնտիսինէ իհթար էյլէ։ Շու գաոար քի, աչըլաճադ շէյ գաբու օլմաեըդ, չէքմէճէ խոուկինի քէնտիսինէ անլաթտըը։

Մէմուր. – Բէք էյի, էֆէնտիմ, գուշ կիպի կիտիպ կէլիրիմ։

ժօպէն. – Զարուդ, օն տագըդատան պուրատա պուլունմալըընըդ։

Մէմուրը մէրգումուն, չիւինկիւրի կէթիրմէկե կիթմէյինատ, ժօպէն, պիր ադ էվվէլ թէրը լութֆ օլսուդու օսաոա ալտէթ էյլէտի, լաքին, պու տէֆա իտարէխանէտէն կէչմէտի։

ժօպէն, պաչընը էյմիչ օլարատ եիւրիւտիւճիւ պրատաոա, քէնտի քէնտինէե շէօյլե տիմէքտե իտի.

— Գօմիսէր պիրլիքտե օլմաեարադ, վէ մուտաոաիի ուսուդիլիք տայիրէսի թարաֆընտան էմր վէրիլմեեէրէք, իճրա իտէճէկիմ թէհարիւեաթ, չօգ պիւեիւք շէյ տիր. լաքին մադաէտիմ, վէ ոէպէպի հարէքէթիմ ֆէնա օլսուոա էյի պիր տիր։ Ինվէքթ, գանունուն խիլաֆընտա մուամէլէ իտիօրսուս. ֆադաթ իշպու մուամէլէմ, ատալէթին մէնֆ

ֆաամԹը լէլին ալր . . . էկէրչի հարէքէԹիամոէ պաշա չըդա-
մաղ խաէմ, պառնաան ալը չէյ զայպ լիմ ակամ, ալկաքնա
մուվաֆֆադըյէէԹիամ Թապախրինաէ, եանկ ակամուլին զայ-
րի ալր նէԹիճէէէ տէսԹրէա օյաուդուամուա, ալուեւ ալր
աաէմ օյաուդամ, էվվէԹ, ալուեւ ալր աաէմ օյաու-
դամ էյան խոկէճէք ալր: Տիննեա պէօյէ կիսէր:

Ժօպէն, զիննինաէ ապա ԹէՁէքքուրաԹըն, դալԹա-
ան դալԹպա աէօքաու, վէ ապայնա քէնոռ քէնոռնէ
աէօյէէնէրէք,

— Շա ան անուդքեարըն հալինաէ մուԹլապա էարարի
ալր չէյ վար ալը: ԻգԹիսադ ու էնուչէռ աշխեարէն ան-
լայըլըօր . . . Պադըչըն, վէ հալ ա հէյաէԹինի գուլան-
մագաա ալը, ֆագաԹ պուրուն ատկքէրինին գապար-
մասընաան, ալդըլմադըգ հալ կէօրուլուօր . . . աճա-
պա շա չէքմէճէաէ նէ՞ վար ալը, ատո:

Ժօպէն, ատրունը օսաեա կիրիպ, քեապըա մահֆադա-
ալնը աչալը, վէ ատրունինաէ պուլունան քեապըալարը մու-
էէնէ խոէրքէն, էլինէ մալինի ալր քեապըա բսաԹ կէլ-
մէքէ, պօղուգ ալր ատա չըգարալը: Պա քեապըան խ-
գէրինաէ հիչ ալր չէյ եադըլմըշ օլմաեըպ, անճադ ժօպէն
քէմալը ախդամէ հէր Թարաֆընը մուայէէնէ վէ ԹէՁ-
գինգ լիմ ակ:

Սէքիզ ախուրուամոէն խալուէԹ օլան պա քեապըա, ախդ-
դամԹալդադա վէ աճէլէԹէն քէխլիհշ օլան ապահա էնէ ալր
քեապըան նըաֆը, եախօտ եարընը օյաուդանա չիսալհ
օլունամագ խոկ, չինդի ապղա սուրէԹաէ քէխլէճէք
եէրաէ, պօյաան պօյա խնԹխգամընդճա քէխլիհշ խոկ:

ժօպէն, եադընանէնին խգէրինաէ քեապըա քէամէհ
մախատա օլան ալշադը տախ արաեըպ պուլաա: Պա ալ-
չադ, գարամընշ ապաճաան օլուպ, եալընդգ ալր Թարա-
ֆը քէահէն խոկ:

ՀիքիամէԹ մէմուրա, ախօրԹ քէօշէն ալէեադ ալր

թատրոն տալով, նրի տնտես, վէ պատեռ, թատրո-
չային այդ թատրոնում քեամէրեն, նկատելով մէքթու-
պան վէ ալր ատ եվվէլ պուլմուշ օլտուդս նրանց եար-
դարն բնութիւնէրի կնայ բնութիւնէր Տատլ իմ տիկնոջ մո-
շահեռ իլէտ։

Պատեհս, հէման ևրեքսէք սէտա լէ,

— Շուտիեհ մահել եօզ տուր։ Պարօն վօլտա հատ-
կընտա գուրտլան տուզագ՝ պուրատա գուրտլուշ տուր,
տահուտ մէքթուպ պու տահէլտէ եռպըլմըշ սրր, վէ է-
վէն թէքմիլ ուտուլնի պիլէն պիր քիսէ անր եռպըշ
սրր։

Մուախատրէն քեատրա բարչատրնր կիւնէշ գարչը
թուխմադա, պիր թարաֆընտա էյ փ'էօճ հարիքլարրնր օ-
գուտալ,

— պու հարիքլարրն թէքմիլի ԲՈՒԲԼԹՐՐԻ Տ'ԷՍՈՆ (եա-
նի էսոն քեատրա ֆաբրիգատը) օլաճադ սրր։ Պաշըմը էլ-
վ ատնթիմէ գարչը պահա գօրտմըքի, մէղքիւր հարի-
լարրն պաշլանիկրճը վէ պունտա նօգտան օլան քաքըճ հարի-
լարրնր, մէքթուպուն եռպըլմըշ օլտուդս քեատրատա պու-
լաճադմ, վէ նրի քեատրարն բնութիւնէրինեն պիրտահէրինէ
մութտաղը կէլէճէկինէ տէ չհտահ նմմէմ։ — Պէն պու էշին
ուճունտա պուլտում, պունուն արգատրնր պըրագմատա
կէլմէզ, տէտի։

Ժօզէֆն, մալի քեատրա բարչատրնր տիզդամթըճա չհ-
տանր տէրտունինտէ մուհաճիրա նմմէկճի մէշղուլ օլտուդս
պրատա, մանէմինտէկի մէմուր նէ չհլինկեր կէլտիկճէ,
վէ քնինտէրտէ կնուճլու ճ'ուլտ օլմատրդընտա, պէշ տադըդա
գարիքընտա չէքմէճէկճէր տաշրտրդընտա, ժօզէֆն, պիր պա-
դշտա, չէքմէճէկճէրնն՝ պիր նայլն մէքթուպտարը վէ հն-
տատ բուտուլտարրնր հատլի օլտուդարրնր կէօրտի։

Մէրդում, չհլինկերէ խուճքէմինն վէրնտ,

— Հայտե, տօսթում, շու բատա նէյ ար'էննէմէմ պիր

չէ յէշ ան , պէս սասմ ասնտա , պու չէքմէճէլէլ դաբաս-
մաղ խոպէ թէքտար պուտաձա կէլ , ասէտի :

ժօպէն , մաձէթ մէմուտայա եալընդզ գալտընդա ,
պարօն վօրմաւն ասնտըպ-գեաընդա եապընդմշ օյան մէք-
թաւալտը եէկեան եէկեան աշըպ , կէօղտէն կէշէրտի :

Պու մէքթաւալտատան նէզ ան էկիա աշըտըպ արչ խոտա-
ա մատաէլէրէ տայը օլապ , օ գաատ էհէմմիեէթսիզ
չէյլէր խալէր գի , ժօպէն , աշնգեաղ պէր մէյեատաեէթլէ ,
— Իւմիտիմ պօշա չըգաը , ֆապամ շու Մխէլէր Ձրէ-
աէրնգէն պու գեաղըտալտը ապտամատ , ացապա նէ՞ կի-
ա ղարիպ ֆինջան մեպէն տիր , տէտի :

Նէհաեէթ , պիր չէքմէճէնէն ապզատընդա , պիրի դըրմը-
ղը վէ տիկէրի ծատի չէրիտէրէ պաղըճէրէ քաչէթ պու-
լաս : Պու քաչէթլէրին պիրինճիսինէն ֆէնա թիւթիւն դօզ-
ուտա , տիկէրինէն խոչ նէֆիս չիչէք դօզուտա կէլիեօրտա :

ժօպէն , գըրմըզը չէրիտի քաչէթի պէշըպ , լէք մէք-
թաւպան ասրէպինի թէտոիդ լիճտի : Պու ասրէս շու եօլ-
ատա խոի .

« Ֆօսթատա գալմազ իւզրէ »

Միւսիւ Ֆ· Մ· Ն⁰· 1,004 ,

ՇԷՀԻՐՏԷ

Պու մէքթաւպան քօմէտ թուրնուսան , Պօրտա մէ յատ-
ընդան տաքսիտէ քօմէտ գուրտ ասնտան էվվէլ չկեօնտէրմիշ օյուն-
ան

ընչեղությունը կնոջ, ուրկե այլ մուգատեմ իրաւ պահանջը տանի թաղիներուն մուհտարրեր խոս։

Ժօպէն, մահիճակա ուրուներուն մէջ թաղուած ալեսպաշտա պարոն պուլոնան լեվհասրնը կէօրմէքէն տարուելուս։ Ինչպու լեվհա չու խոս.

«Ոչ ֆ ֆիւմել խարէխանէսի. պու խարէխանէսէ հէր նէվ մահրէմանէ մալիւմաթ իթա օլունուր, պօրճլուլար արանըլըը, իպտիվաճ թաասիվուըլսըը հապդընաա թահդըգաթ իճրա խոնիլիր։ – Խարէխանէ՝ հէր կիւն սաապահըն սաաթ 9 ունտան ապշամըն 10 ունա գատար աչըգտըր։

«Մօնմարթր սոգաղը, Ն°. 131, պօրտա վէ պուլվար հապդընըմտա։»

Ժօպէն. – Տիմէք պիզիմ սանտըղըմար էֆէնտիմին Ոչշ ֆ ֆիւմել չիրքեթիյլէ միւնասէպաթը վար իմիշ. պու չիրքեթ խէթ, պիզիմլէ ըչդաղէթ խոէրէք, բօմթախանէսէ գալմադ իւզրէ մէքթուպլար եազմադ սա իմիշ։ Պու էքէվլիճէ զարիպ շէյ սիր. պագալըմ միւնասէրիճաթը նէ՞ սիր։

«Մխսխ,

«Բազարլըգ օլունսա. մալիւմաթ ալընսը։ Եարընքի ըչենչէնահի կիւնիւ, վիլլիչէն կալըխինատ, վէ ապշամըն սաաթ սէքիզինատ սիզի պէքլէեէճէեիմ։

«Սէլամըմը գատուլ խոին։

«ԱԹԱ. Բի.»

«ՉԷՅԼ. – Եիվերմի Ֆրանգա իհթիեաճըմ վար սըր։»

Ժօպէն, սուրաթը էքշիեէրէք,

— Պունտա թաֆխիլաթ եօք սուր, սիկէրլէրինէ պաղալմ, տէտի։

Ութնաս մահճակա տախ, պիրինճի ատրէսի հասի իտի։ Ութնէսէքի մէքթուպտա խէ, սիկէր պիր պուլուշաճադ մահէլ էրաեէ խոխլմիշ, վէ ԱԹԱ. Բի. զարիպ իմզասը

եապըմըշ վէ պէյլինաե թէքրար , « Նիկիրմի ֆրանգա իմ-
թիեաճըմ վար տըր » իպարէսի թահրիր գըլըննըշ իտի :

Ուչինճու , ասէօրտինճու վէ պէշինճի մէքթուպլար ,
բօմթա բուլարընատան անլաշըլտըզը վէճմ իւղրէ , պիր գաշ
հաֆթա պիրիպիրինաէն ֆասլալը օլուպ , այնի մէալէյնէ
իտիէր իսէ տէ , եալընըզ պուլուշաճադ մահէլէր վէ վագ-
թը իճթիմաներ այնի տէյիլ իտի :

Հալ պու ք՛ի , պէյլերի տալա թէպտիլ իտիլմիշ օլմա-
րընատան , ժօպէն կիւլմէկե պաշլատը վէ ֆիքրինաէն ,

— Ղ՛ալիպա Սթա . Բինին եվկիրմի ֆրանգա ֆէվգե-
լատե իճթիեաճը պուլունմալը տըր , ասղրուսու շու Սթա .
Բի ք՛իմ իսէ , հալինէ աճըրըմ , տէտի :

Ալթընճը մէքթուպուն միւնասէբիճաթը , տիկէրլէրին-
տէն պիր ապ ֆարդը օլուպ , շու մաէլտէ իտի .

« Միւսիւ ,

« Իքի քիշի վէ պուննարըն հարաքեաթը հագդընատ մալու-
մաթը մուհիմմէ թահսիլ օլունսու :

« Պու ապշամ , սաաթ սէքիզտէ , Կալրի տ'Օրլէանատա պու-
լուշմագ իւզրէ սէօզ վէրիլմի :

« Սաաղլըգ պէնատէնիզ թարաֆընատան հէր կիւնա իգտամ մէվ-
գի իճրաեէ վագ օլունուեօր :

« ԱԹԱ . ԲԻ : »

« Չէճ . – էլի ֆրանգա իճթիեաճըմ վար տըր : »

Ժօպէն . – (Բէնատէ .քէնատիեէ .) Սթա . Բինին իճթի-
եաճլարը պիւեիւեօր . . . եվկիրմի ֆրանգատան էլի ֆրան-
գա չըգտը :

Նէտինճի մէքթուպտա , եինէ պուլուշուլաճադ պիր
մահէլ կէօսթէրիլմիշ , վէ եվկիրմի ֆրանգ իսթէնիլմիշ
իտի :

Սէքիզինճի մէքթուպ իսէ , հէնուզ եազըլմըշ օլուպ ,
շու մաէլտէ իտի .

« Միւսիւ ,

« Եարըն իչին տիր ,

« Պու կիւն , սաաթ ալէշ պուչուպաս , պէհէմիհալ խոսրէ-
խանէէ ուղրաեըն : Սիզի օրտաս պէքլէէիճէէիմ :

« Կիւզել ալիր իշ տիր , սիզսէ կէօրիւս անլաեաճաղըմըզ :

« Սաաղըմըզ

« ՍԹԱ · ԲԽ : »

Ժօպէն . – (Եալաշ սէտա լլէ .) Ա.ճապա շու Սթա . Բխ. Ե-ըշն էչին փէշ տէյի եաղմւրդլա , նէ՞ տիմէք խաթէեօր : Ա-ճապա մաաամ պարօնուն մէ վիրօնիա ուղիմէթ լէրինաէ՞ն մի պահս խաւեօր : Պուրսաը զաեէթի դարանըլըդ խէ տէ , էլ-պէթթէ անլաեաճաղըմ : Ինկէրլի շու Սթա . Բինին քիմ օլ-տուղունու մէյտանա չըդալըը խէմ , անէ լուդրար ուխթի-բաթ խթախլըէմէտիկիմ հալուէ , պէն տէ քէնտիմի տուէմ ալըտալնա գօյմաեաճաղըմ :

Ժօպէն , էրինճի բաթթէթէ պաղը օլան մայի շէրիտի տախ սէօքիւպ , հալի օլաուղու մէքթուպլարը սայըը :

Պու մէքթուպլար ալթը տաէա խոի , ֆապաթ հիչ պիրինտէ բօսթա բուլու պուլունմայըըը կիսի , ձրէտէ-րիք Միւլէր խամինտէն զայրի տէ տարէսի եօզ խոի :

Ժօպէն , մահֆաղալալընատան մէդիքու մէքթուպլարը չըդալար :

Թիրիշէ կիսի գալըն ինկիլիզ քեթալըը լուքրինէ եա-ղըլըշ օլան պու մէքթուպլարըն պալէտալնաա , լէվհա մագամնաա A · վէ B · հարֆլարը մէվճուա խոի :

Հէր պիր մէքթուպուն զայրի՝ ճարիեէնիզ A · տէյի խճ-ղալը օլուպ , միւնաէրիճաթ ընատա պիր թադըմ ադչէ մաթ-լուպաթը կէօրիւլուիկիւ կիսի , լիսանը տախ զէնոսմա-նէ խոի :

Ժօպէն , ադչէ մաթլուպաթընըն հիսապընը ֆաբարադ, քէնտի քէնտիզէ չէօյլէ սէօյլէտի .

— Սայէր պիր թադըմ մէսարիֆտէն պաշգա , իւչ տէօրթ այ ղարիբնատա օն պէշ պին պէշ եիւզ ֆրանգ էօտէ-
եէպիլմէք լէյնի , պիրիմ սանատըդքեար քէք տէպատէպէլի էօ-
միւր կէչիրմէք լաղըմ տըր : — Ինկէրմի քէնտի թախախաթըն-
ան իթտիկի թասարրուֆլա պու դաւար մէսարիֆ խոէ-
պիլիօր խոէ , պունա թէաճճիւպ իթմէմէք էլտէն կէլմէզ :

Չէմէճէնին արդասընտա վէ Սթա . Բինին մէքթուպ-
լարը ալթընտա , գօրտա մուամէլաթընտա տայիր պաղը տա-
րաֆլարըն հիւսում բուտուլլարը օլուպ , պունլարըն էքսէ-
լինինտէ տախի զարար կէօրմէմէքտէ խոի :

ժօպէն , պաշընը սալաթարտգ մէղիւր բուտուլլարը
թէապիկ վէ մուայենէ լէյ ,

— Ա՛հ , տիմէք իշտէ պօրտա օեռնու տա վար ի-
մի՛շ . . . Տիկէրլէրին ապշէսի լէյ տայիմա տօլու պուլունան
պիր սանատըը սէրպէսթճէ դուլլանըապիլմէք իդթիտարընա
մալիք օլան պիր քիմսէ իշին , պօրտա օեռունլարընա կիրին-
մէքլիք , շայեանը թէէսիւֆ վէ մուհամէտանընը պիր թէ-
շէպիւռ տիւր . . . Ետւ Յորէտէրիք Մուլլէր , պանա զա-
եէթլէ չիւսհէլի կէօրմունիւեօր , լաքին պիր քէրէ Մ. Րու-
լօ-Տիւվէրնէյէ սէօյլէ պադալըմ . . . անինատ պուրնունուն
պէթընտան իւղէրիմէ կիւլէճէկի տէրքեար տըր : Ա՛ճապա
չու մատամուապէլ Ա. Բ. . . քի՞մ օլապիլիր :

ժօպէն , պիր ապ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , պիրտէն
պիրէ ֆինջըի տեղլարատ ,

— Սադըն պարօն վօրմուն մաշուդէսի Ալին Բրատիէ
օ՛լմասըն . . . օլմամաեռա նէ՞ սէպէպ վար : Մէքթուպլարտա
չու գըզըն Ֆօքս խոմի վիրտիկի՝ պանքէր օլմալը տըր . . .
Սանատըդքեար իլէ էֆէնտիսի արտընտա աշդ ու սէվտա
րէգապէթի , վէ ապշէ իհթիեաճաթընըն արթմասը , գա-
պալ տիր քի , չու մուամնանըն մանէտընը իրաեէ իլլէմէք-
սէ տիր : — Լաքին պու դաւըն՝ Ալի՞ն մի տիր : Ֆունու նա՞-
զլ անլամալը :

ժօպէն, քէնտի քէնտիւէ պու ախսալի իմաքքաէն սօն-
րա, պիր միւտաէթ սէրիայը ժուլահազաւա տալըը, վէ
պատէհա,

— Պու խուսուստա Սթա. Բի պանա էլպէթթէ մա-
լումաթ վիրէճէք տիր, տէտի:

ժօպէն, իքինճի բաքէթին մէքթուպլարընտան իւչ
տէօրթ ատէտինին տուրէթլէրինի չէքտի, վէ մուախխարէն
գըրմըզը վէ մաւի շէրիտէրի թէքրար պաղլատարատ, բա-
քէթլէրի եէրլի եէրինէ վազ էյլէտի: – Այնի վազըմտա չի-
լինիր կէլիպ, պիր սաաթ էվվէլ քէնտիսինին այլըշ օլսու-
պու քիլիսէյի տուհուլէթլէ գաբատը, վէ թէհարիւռա-
թը վազըտան հիչ պիր էսէր գալմաեըննճա, ժօպէն, պա-
բօն վօրմատան օթէլինի թէրճէ, քէնտի խանէպինէ կիթտի,
վէ գաեէթ գարիպ պիր էլպիսէ կիւենէրէք, պիր տափըզա
պիլէ գայպ էյլէմէքտիզին, Բօշ է ձիւմէլ խտարէխանէպինէ
ազիմէթ էյլէտի, վէ պիրինճի գաթա չըզարատ, խայլիճէ
վաէ պիր իչ օտատըննա կիրտի:

Պու օտատա, պիր մատա գարշըսընտա գըտտա պօյ-
լու ինթիւեար պիր քիսիէ օթուրմուշ օլուպ, հիւքիւմէթ
մէմուրտունու էլի յէ պէլատիպտան ածիպտա,

— Պիպպաթ Մ. Բօշո՛ւ մու, եօզտա Բօշ է ձիւմէլ խտա-
րէսի հէյեէթինի՞ կէօրմէք իմթէեօրտունուզ, տէյի պիւտալ
իմտի:

ժօպէն. – Իտարէ հէյեէթինի իմթէեօրում:

ինթիւեար. – Պաղը մահրէմանէ վէ խուտուսի մալու-
մաթ իչի՞ն մի:

ժօպէն. – Իվվէթ:

ինթիւեար. – Բէք ույի. իշ տայիրէսի ոօլ թաւտաֆտա
տըր, վէ Մ. ձիւմէլտէ եաալընըզ տըր:

ժօպէն դաբուեու աչտը, վէ օրթա տէրէճէտէ պիւ-
եիւքվիւկիւ օլան պու օտաեա կիրտիկճէտէ, ատպըդէն ալօ-
գաթ Մ. Բօշուն չէրիքի ձիւմէլ, օթուրտուղու մահէլլատէն

աւտալա գալգալաւտ , սէլամ վիրտի , վէ օմրուտմատ էյնի էվայէ պիր իակէմլէ կէօսմէէրտիքտէն սօնրա ,

— Մ՛իւսիւ , մահրէմանէ վէ խուսուսի մայիւմատի ալ-մադ էյնի մի կէլտինիզ , տէտի :

ժօպէն . – Էվվէթ , միւսիւ :

Ֆիւմէլ . – Թինճարէթէ միւթէալլիգ պիր էյ հադդընտաՙ մը , հօդա խուսուսի պիր էյ հադդընտաՙ մը :

ժօպէն . – Խուսուսի պիր էյ հադդընտա :

Ֆիւմէլ . – Մատամ ապէյէ տայի՛ր մի տիր :

ժօպէն . – Յա՛յր , միւսիւ :

Ֆիւմէլ . – Տիմէք գալսկ միւթէալլիգ տիր :

ժօպէն . – Էվվէթ , միւսիւ :

Ֆիւմէլ . – Բէք էյի , նէ օլտուղունու սէօյլէ՛մէյինիզ :

ժօպէն . – Կիւզէլ պիր գաուրն հադդընտա տըր :

Ֆիւմէլ . – (Թէպէասիւմլէ .) Անլաշըլտը . պու գաուրընն խամի նէ՛ տիր :

ժօպէն . – Ալլահ Բրատիէ տիր :

Ֆիւմէլ . – Թէմամ . գաուրընդատա միւթէալլիգ էյլէր , էյն մահիր մէմուլատըմըզտան Բիդօլէնին էլինտէ տիր :

Պատէհու Ֆիւմէլ , եիւքսէք սէտա էյէ ,

— Է՛ Սթանիսլա , է՛ Սթանի . . . պիր ազ պուլատա կէլին , օղլում , տէյի Չաղըրտը :

ժօպէն . – (Ֆիւքրինատէն .) Սթանի Բիդօլէ . . . Սթա . Բի անլաշըլտը . . . թէմամ , թա քէնտիսինի եադալատըմ :

63

Պու արա ալը եան գարու աչըլարադ, Սթանիալա ինդօլէ էչէլի կերաի, վէ ժօպէնէ ախդաթըլըճա պադարըդաան ասնրա, Ձևումէլէ ասղրու ախօնիա, անըն ալը ճէվաալընա ակէլէմի։

Սթա. Ռի. եվկերմի ախօրթ եվկերմի պէշ չադըարընաա զայիճ վիճուա վէ էակի ալուակու էլախէլէր կիեինմիշ ալը քինէ օլուա, Հալ ու Հէյնէթինաէն, գուրնաա ալը հաշարի օլաուզու անըաշըլմադաա իտի։

Ձևումէլ. – Սթանի, շու միւսիւեիւ կէօրիւեօրաունուզա՛. չերբէթխամիզին եէնի ալը միւշթէրիա օլուա, ալը գաարըն իւզէրինէ մալիւմաթ ալմադ խաթէեօր։ Ինձի, ինֆաոէլէրինի գայա իտին։

Սթաթի, ճէալինաէն, եադը ալը չիզաան, վէ ալը գուրշուն գալէմ չըգարըա, եապմաեա Հադըրլանադը։

Ձևումէլ. – (ժօպէնէ խխթաոէն.) Միւսիւ, ակէեան խթանիկինիզ գաարընըն իամինի թէքրար իտին։

ժօպէն. – Ալին Բրաահիմ։

Գու արա, Սթանի Բիգօլէնին տօտադըարընաա զարիպ ալը թէպէասիւմ Հուսուլէ կէլտի։

Սթանի. – Եադըըը... Մահէաի իգամէթինի աէօլէէին.

ժօպէն. – Ֆրիէալանա ճաաոէսի։

Սթանի. – Գու գըզ Հադգընաա նէ՞ եօլաա մալիւմաթ ալմադ խաթէեօրսունուզ։

ժօպէն. – Մաամուաղէլ Ալին Բրաահիէեվ ֆէվզէլաոէ թէվէճճիւհիւմ վար իսէ ոէ, էյնիկյեէթիմ օլ գաաար ոէ-յել ոլը։ Բէնաիսի լչին պադը ֆէտաքեարըլըգլաաա պու-

լանաւեօրսւմ, Անճատ ախլէապը հապգընաա շիւպհէլէնմկկէ պապը սէպէպլէրիմ օլսուղունատն, կէրէք հալը մապիանի, վէ կէրէք հալը հապըրընը անլամադ խոթէրիմ։

Սթանի. – Գըրդ սէբիղ սաաթա գատար պու խուսուս սիղէ մալիսմաթը վէրիլիր։ Անճատ պու մալիսմաթը խանէնիղէ կէթիրմէ՞ք մի լապըմ ատը։

Ժօպէն. – Խա՛յր, պիղդաթ պէն պուրատա կէլիրիմ. շու գատար քի, գըրդ սէբիղ սաաթ բէք ուզուն օլսուղունատն, տահա էրքէն կէլմէյիլիմ գատիլ սէյնի՛լ մի սիր,

Սթանի. – Խա՛յր, միւմքին սէյնի սիր. գապթիեէնէպարէթի պիլէ պէօյլէ սըրատատա ադատլի իչ կիւն վասէ խոթէր։ Լաքին պիղ, պուրատա, գապթիեէնէպարէթի մէմուրլարընատն տահա պիեատէ մահիրիղ։

Ժօպէն, քէնտի միւրատընա բաղմէն, սաբրաթընը էքշիթտի։

Սթանի. – (Քէլամընա տէվամ խոէրէք.) Եարըն, էօյլէտէն տէօրթ սաաթ սոնրա, պու իշ սըրատընա կիւչէճէք սիր, տիեէրէք, տիշարը Չըղտը։

Ֆիւմէլ. – Շիմտի, ապիղիմ միւսիւ վէ եէնի միւշթէրի, էկէր խոթէրսէնիղ, ապդչէ մէսէլէսինի տէ սըրատա գօեարըմ, Պու խուսուս զաթէն բէք գօլայ սըր, չիւնքի թաարիմըղ վար սըր։ – Գարարլաշտըրըլան մէպլաղը նըսֆընը բէյինէն վէ նըսֆը տիկէրինի տէ, խոթէնիլէն մալիսմաթըն վէրիլտիկի զէման ախղ իթմէ՛ք, խաարէնին միւթաատըննան սըր։

Հէր նէ հալ իսէ, բաղարըղ խոխիպ, Ժօպէն, Ֆիւմէլէ մուդարրէր օլան մէպլաղըն նըսֆընը վիրտիքատէն սոնրա, մէզքուր խաարէխանէտէն մուֆարադաթ, վէ ֆադաթ հէնուղ սօգաղա Չըղմադղտան, Սթանիւե թէսաահուֆ էյլէտի։

Սթանի. – Բաղարըղընըղ ույտո՛ւ մու։

Ժօպէն . – Լիվէթ , համթա մադամ սէնէ՞ն ալամ :

Սթանի . – Գրուսան ոզատը քէօշէնտէքի քիչի-ք դահվէխանէտա պէնի պէքլէյին . պէշ տադըդտան պէն օրատա կէլէճէմ , սիզէ պատը մուհիմ տիեճէքլէրիմ վար տըր :

Ժօպէն . – Բէք լյի :

Զատըթա մէմուրտ , իշին քէտ իմտիկի տուրքէթի ճէտիէն մէճիուն օլարադ , իշտ օլունան մահէլլէ ադիմէթլէ , պիր քէօշէտէ օթուրտու , վէ պիր ղադէթատը վիսքիթալէտա պաշլատը :

Պէշ տադըդա կէչտիքտէն ոնրա , Սթանի կէլիպ , Ժօպէնին եանըննտա օթուրտու , վէ շու վէճհլէ վիսքիթալէմէյէ պաշլատը :

Սթանի . – Պանա նէ՞ իչըտամ իտէճէքտինիզ :

Ժօպէն . – Իսմէտիկինիզի կէթիրմէտիլէր :

Սթանի . – Թէմամ , սիզ պիր լյի տէլիգանլըդա պէնդէօտաունտուզ : – Ի՛ կարսօն , թաապ-ք իչինտէ իչի եուտմուրթա իլէ պիր ժամլօն բարչատը , պիր շիշէ Վասօն շապատը վէ եարըմ ֆինճան գօնեադ կէթիր :

Կարսօն միսթէրէտուտա պիր հալտէ կէօրիւնտուկիւնտէն , Սթանի՝ ժօպէնի կէօսթէրէրէք ,

— Պէտէլինի շու միւսիւ էօտէեճէք տիր , ատ յի պէեան լյլէտ :

Կարսօն , իսմէնիլէն շէյլէրի պու տէֆա կէթիրտի :

*Սթանի . – Օն եէտի ֆրանգ դաատար պուրատա էսկի պիր պօրճում օտուղունտան, պանա լթիսպարլատը դալմադը շէշ տըր : Հալ պու ք՛ի , պու հալէ թէհամմուլ օրունատան եաճադըննտան , պուրատա կէլմէքտէն ֆէրադ իտիպ , Պրէպան գահվէխանէսինէ կիթմէկէ պաշլատաճադըմ : Լաքին , հէր նե՞ իտ , շիմտի մատտէ պու տէյլ տիր : – Ւօշ է ֆիւմէլ , զաեէթ թամամ-ք-թատ տէմլէր տիրլէր . . . տիւշիւնիւն

ակը քեզրէ քի , պէնակը օտանպլատ , ֆադամ աճլըգտան էօլաէմ , ֆիթաւր իթմէղլէր ։ Ձէպիմտէ տալա ծո բարա պիւլէ պաւլունմատ ։

Ժօպէն . – (Սթա . Բի իմզատը մէքթուպլարըն գիւլէնէ տէ թէքրար օլունան ճիւմլէեի խաթըրլաեարադ .) Հաալը , հէր վագըթ եիկէրմի ֆրանգա իհթիեաճընըզ վար տըր ։

Սթանի , էյնկյեէթախզնէլէ Ժօպէնէ պադատը խէ տէ , մէրգումուն մէզքիւր աէօղիւ , չիմտիքի իֆատէսինինէթիճէյի թապիկյեէսի օլտուղունու միւլահադա խտէրէք ,

— Էվէթ , նատըլքի աէօյլէեօրսունուզ , տայիմա եիկէրմի ֆրանգա իհթիեաճըմ վար տըր ։ Սիզ պանա դըրդ ֆրանգ վիրէպիլմ՞րմիսինիզ . տէտի ։

Ժօպէն . – Ջանն իտէրիմ՛քի , պու մէպլաղը , նէ՛ հէտիեէ , նէ՛ տէ իդրադ մագամընտա իսթէմէեօրսունուզ ։ – Պու իքի լուի ալթունունա գարշըլըգ սիզ նէ՞ եաբաճադընըզ ։

Սթանի . – Ալին Բրատիէ հագդընտա իսթէտիկինիզ մալիսմաթը չիմտիտէն վիրէճէեիմ ։

Ժօպէն . – (Թէաճճիւպլէ .) Պու խուսուստա չիմտիտէն մալիսմաթընըզ վա՞ր մը տըր ։

Սթանի . – Հէմ միւքէմմէլ մալիսմաթըմ վար տըր ։ Իքի լուի ալթունունա պէտէլ , պէշ եիւզ ֆրանգըդ թաֆսիլաթ ալաճադընըզ ։ Իշինիզէ կէլիեօ՞ր մու ։

Ժօպէն . – (Ձէպինտէն բարա չիզատանըը չըգարարադ .) Բէք լայ , մուվաֆֆադաթ իթտիմ ։

Սթանի . – (Իքի լուի ալթունունու ճէպինէ աթարադ .) Բէք չօգ թէվաթթուր պուլան պիր ճինաեէթի իշիթտիսինիզ մի ։

Ժօպէն . – Պանքէր պարօն Վօրմսուն ճինաեէթինի՞ մի տիեօրսունուզ ։

Սթանի . – Էվէթ ։ – Իշթէ պարօն Վօրմս՝ օ գըզըլ աշըգը օլմուշ , վէ չիսպհէսիզ քէնտի սանտըգքեարը օլան

ծրէատէրիք Միւլէր խամինտէ պիւր ատէմտէն զատ ույէմէք խաթէնամիշ տիր։ Պու ծրէատէրիք Միւլէր՛ նէ, տալ խամինի վէ մահէլլո լոգամէթինի պիլմէմիկիմ ճիհէթլէ, քէնտինէն եազմըշլըմ մէքթուպլարը, բօմբ ախանէտէն պլիւզ լուզլէ, տօղրուտան տօղրուեա բօմբ ատա կէօնտէրիր խոխ։ – Պու սանտըղքեա՛, բէք չօղ քէլմէ օ գըղա պիւեիւճէք մէպուլլար կէօնտէրմիշ տիր։ Լաբին պու բարտալարը նէ՞րէյէ պլըրըղ պանա տեխտ պիր մատամէ տէյիլ տիր։ – Պէն եաըլընըզ քէնտի հիսապընա օլարագ, օ դաղըն հադդինտա պաղը թահդըդամ թճրա իմտիհ օլտուղտանդան, օլ պատէքի մալումաթըմը պու սաեէտէ խոխնահաղ էյլէտիմ։

Ժօպէն. – (Քէնտի քէնտինէ.) Ա՛յնի գարըտան պահ խոխեօր... էլպէթթէ դուստլուղնու տա անլատըաճաղըմ։

Սթանի Բիգօլէ, պու ազրատա, եուսմուրթ ալարընէուսթուդտան սօնրա, ժամպօնու եէտի, վէ պիր շէվգի ադիմ էչ շարապ շիշէսինի պօշալթտը։

Ժօպէն, – Իչթիհանըզա պադըլըր խէ, զալիպա պու սապահ դահլալթը իմտիհ օլմայալըընըզ։

Սթանի. – Եաըլընըզ պիր սուճուդ իլէ օն բարտըզդ էյմէք եէմիշիմ տիր։

Ժօպէն. – Կէօրիւնիւեօր քի իչթիհանըզ բէք աչըզ տըր։

Սթանի. – Պիլա ֆասլա իւչ կիւն եէմէք եէեէպիլիրիմ։

Ժօպէն. – Էյլէ խէ, սիզի ապշամ թաամլընա տավէթ խոէրիմ։

Սթանի. – Սահի՞ մի։ Պէնի ճիտաւ պիր ապշամ թաամլընա՞ մը տավէթ խոխեօրսունուզ։

Ժօպէն. – Իվվէթ, Մօնթօրկէօլ ոզադլընտա վապը Լօշէ տը Գանդաւ լօգանթաալընտա, սիզի ապշամ թաամլընա տավէթ խոէրիմ։

Սթանի. – Թէմամ, զաթէն պէնիմտոէ տուղում պու

տուր : Յաքին պէնիմ վեսի պիր ֆադիր հադդընտա պու դաւսա Թեվեկճիւհնուդ նէ՞տէն նէշէմ խոխօր :

Ժօպէն . – Կէօրիւշմէքլիվինիզտէն խօշլանըբօրում . էա- բա՛ ան[illegible]ատ[illegible]ա ուէվերիմ . հաթթա , էնսան Թաստա , Ալին Բրատին , պարօն , վէ ամսըդըթատը հադդընտա պա- եէթլէ պուրնա չէյլէր հիքեաեէ խոճէկվինիզէ խոթեաթ օլ- մուշում տուր :

Սթանի . – Ֆալըտը հադդընտա տախի պաղը չէյլէր հիքեաեէ խոէսվիլիրիմ :

Ժօպէն . – Մատամ պարօն վ.օրմու Թանը՛էօրմուստու- նուզ :

Սթանի . – Վ.ուդօնթ տը Բրէալ տախի Թանըրըմ . պէն, հէր ջէօն Թանըրըմ : Օհ , շու սէօվումէ խթխմատ խոին քի , դաւթիւճ մէմուրլարը պէնիմ եանըմտա հիչ տիրլէր :

Ժօպէն , գահվէխանէտէ իչիլէն վէ եէնիլէն չէյլէրին պէտէլինի վէրիա , ադշամըն սաաթ պէշի տախ չալըրըմ- սան , վէ մէրդում տէլիդանլըեը պիր տադըդա պիլէ նա- զարը տուդաթընտան աերըմադ խոթէմէտիկինատէն , Մօն- թօրկէօյլ ատաշընա կէօնթուրտու , վէ օրատա վադը Ֆօ- չէ տը Ֆանդալ նամ լօգանթանըն պիր օտաբնատա օթուրթ- տուդան սօնրա , մուքէմմէլ Թաամլար վէ լէզիզ իչկիլէր բանալատը :

Սթանի Բուդօլֆ , պու դաւսա նէրատալ դաշընտան տիլ աչըլատագ , անճագ սաաթ օնսա իֆտաէլէրինի նէրա- լէթտի , վէ Ժօպէնսէ , արզու նէթտիկի մալումաթը ա- լատը նուզէրինէ , պլոնիպէրինատէն այրըլատըլար :

Բուդօլֆինին հիքեաեէլէրինի պուրաճըգտա Թէքրարա նուզում կէօրմէեիտ , եալընըգ , մէրդուման պիլէմէտիկի պաղը վուգուամթլարը տախ զիդը իլէ , մէգընը հիքեաեէ- լէրի մուխթասարէն նադլ էյլէրիզ :

Պարօն վ.օրմս , ադտը իզտիվաճընտան էվվէլ , հիս- տէեամը նէֆսանիեէլէրինէ տալա մուդաալէյէթ խոէմէ-

ևէն առէմլէր սընըֆընատն օլուպ , մէնպալը քէք տէ մալիւմ օլմաեան սէրվէթի ապիմէսի վէ մուամէլաթը մալիեէսինին մուվաֆֆադըյեէթի տայիմէսի սաեէսինատէ , պօրսա ալէ-մի թարաֆընատն ումմումէն միւթէպէր պիր սարրաֆ տէյի թանըլմըշ իտի : Բիացատա իսէ , քէնտի իմզասը դատար միւթէպէր իմզա պուլունմամագտա իտի :

Էկէրչի պիր քիմսէնին , սահիպի իսթիդամէթ օլմադըղին արզասընատա տաեռանաճադ միլիօնլարը պուլունուր իսէ , սուհուլէթլէ սահիպի իսթիդամէթ օլապիլիր :

Պարօն Վօրմս , ասլէն ֆադիր օլուպ , ֆադրը հալինի թէրք իթմէք իսթէտիկլինատէն , շիւպհէսիզ զէնկին օլմադըղընա տէյր էտէրէք միւրաճաատ իթմիշ իտի :

Լաքին պու Բրուսիալընըն ադչէտէն զիեռատէ թէրճիմէ էյլէտիկի պիր խուսուս վար իտի իսէ , օ տաիի զէֆք ու սեֆահաթ օլուպ , զէնտօսի թաալիեռաթը ֆադամի մայմանէն մէշրէպի օլտուղունատն , մահպուպէլէրինի չօգ տէֆա թէպտիլ իտէր իտի :

Կինէնէն պիրինատէ , մուալիմէ սրֆաթըյլա , զէնկին պիր սանատաթքեարընն ֆամիլեատը նէզտինատէ դապուլ օլունուշ օլան Վալէրի Լօժիէ իամինատէ կէնճ վէ էօքսուզ պիր գըզա ալէպագա իտիպ , պունունլա իւլֆէթինի արթըրմագլա , նիհաեէթ մէզպուրէնին , մէզքուր ֆամիլեա նէզտինատէն եօլա գօնուլմասընա սէպէպ օլուս ;

Պարօն Վօրմս , պու պիչարէ գըզընն եալընըզ վէ թէաեիւչինու թէատրիքատէն աճիպ պիր հալտէ գալտըղընը կէօրտիւկիւնատէ , անը քէնտի բէնչէսինէ կէչիրմիշ օլտուղունու զանն իտէրէք , մէրամը ֆահիտինէ ալէթ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , Վալէրի , քէնտիսինի սաթան գըզլարտան օլմատըղընատան , պարօնուն բարլատ թէքլիֆլէրինի օլ տէրճէ թահդիրամիպ սուրէթտէ ըչտատ իլէտտի քի , ապը-պէթքեար մէրդում , անը քէնտիսինէ մէթրէս իթմէք իւմի-տինատէն գաթիւէն ֆարիպ կէլտի , վէ մէղպուրէթի պիւթիւն

պլսէթիւն ունուէթմագ իւղրէ , հէր վագըթաան զիեաւէ ֆիաք ու ֆիճուր էօմլիւնէ տալըը :

Հալագուֆի , մագաէտինէ էրէմէէտի . շէօյլէֆի , օլ կէնճ գըզը ունուտամատըգտան պաշգա , էվվէլճէ , եալընըզ պիր քէյֆտէն իպարէթ օլան աշգ ու սէվատաը , մուախխարէն չիտաէթ քէտ էյլէտի :

Օլ վագըթ , պարօն Վօրմս , մէզպուրէթի էլտէ իթ-մէքտիզին եաշաեատամաեաճաղրնը անլաեատագ , ալէլումում իզտիվաճլարա , վէ խուտուտա աշգ ու սէվտա իզտիվաճլա-րընա գարշը օլմագլա պէրապէր , Վալէրի իլէ էվլէնմէք-ճիկի գարարլաշտըրտը :

64

Կէնճ գըզ , պու իզտիվաճլա նայլ օլաճաղը բատլագ վէ մէմուլին զայրի սէրվէթ ու իգպալտէն կէօզլէրի աս-լա գամաշմաեատագ , պանքէրի մէրգուտմուն զէվճէսի օլ-մագլագա լուի րիզա կէօսթէրտի , վէ Մ . Վօրմս խոէ , ան մէլիօն ֆրանք տահիլի օլմատըլա , ճինէզ օլարագ , Վա-լէրիեէ եուզ պին րնալ , վէ գաեէթ գըյմէթտար մու-ճէվհէրաթ իթա վէ ինտա էյլէտի :

Վալէրի , պարօն Վօրմստան պիր չէյ մէմուլ իթմէ-տիկի վէ արզու էյլէմէտիկի ճինէթլէ , մէգքուր մուամէ-լաթը ալիճէնապանէեի նէվիտա նէֆրէթ վէ իգրահլէ գա-պալ իթտի :

Հէր նէ հալ իսէ , ըէամի իզտիվաճ իճլա օլուճուպ , պիր գաչ ա՛յ գատար մատամ պարօն պէտապաիթի օլմատը :

Պատ Բլուսխալը, մէպպուրեկէ գանէլի տիլատաէ օ-
լատ, վե կէնճ գէլճէսինին կիւզէլնկինէ տէ հայրան օլ-
մուշ խատակինաէն, մտատ Վօլտա, քէնտի մէթրէսէ-
լինէ իմտատլի մուսամէլէ նօյնատա մուսամէլէ իմտատ նա-
ղի հէր նէվ էյլէնճէլէր իւէ վատիմնը կէշնիմտատնկինաէն,
սէդինմէ վե մահպուսնիյէթի տէնիլէն չէ յէրտէն մէզպու-
րէ միւթէէատիր օլմատը։

Մաահխատլէն, պարօն, քէնտի ատամը սատըպ-
ինէ իմտիխատլէն, օ ատէ տէկլին քէնտի մահպատըլ-
լինաէն սէդինտիրը կիւզ, գէլճէսինատէն տախ բէջ չա-
տըգ ձ'էշ էտատկինատէն, գէլճէսինատէն տախ բէջ չա-
տըգ ձ'էշ էտատկինատէն, վե էվվէլճէ խատատ իմտատլի չիտատէմ
աշգ ու սէվատա չէօյլէ տուրատն, յաթիգ վե ինմէխատը
քեատանէ թէվէճճիւհ ու մուհատապէթին էսէրի պիլէ գա-
մատը, վե պու տուրէթլէ վալէրինէ կիւն ատ կիւն պէր-
թատաք խաէյէք, հօվատատա պէքթատրատ կիւպի էօմիւր կէ-
չիրմէկէ, միւսարիֆլիք իմմէկէ, վե Բարիսին է՛ն գիւեատ
թանըմմըշ ախլէատը պօղուգ գատրըատրըյա հէր թատրաքտա
կէօրինմէկէ, վե պու գատրըատրը, կիւճէ վադիը, քեաֆ-
ֆէյի խըզմէթքեատրըրնըն խատէրի օլատուգ վէ անլէրին
կէօղէրի էօնինատէ, քէնտի խուսուսի տայինէսինէ գա-
պու իմմէձ տէրճեճինատէ պինեատելինձ ձ'էտէրէկ
պաշլատը։

Վալէրինին, գէվճի հատդընատաձի իմտաֆէթի վե սու-
քինէթի նէ՛ տէրճէ տախ օլատ, հայխուէթինէ խալէ
կէլմիշ օլան մէշուր պիր գէվճինին, վադը օլան հատատէ-
թի հէտա իմմէմէսի միւմքին տէ՛յիլ խալ։

Մեղատուէ խալ, գէվճի թատրաֆընատան կէօրունմէկ-
ճինէ գամբատըշ խալ խալ տէ, պու թատրդ
պիր հագատրէթ՝ քէնտինին թահգիր ատմէք խատկինատէն,
պու թահգիրէ տատրանատալ խալ։

Ինտի, մահճուպանէ պագը իւիւրագ վե շէքատէթ-
լէրագ պուլունատագ խալբ, պագը սէօզ սէօյլէմէկ ճէտա-

ըեթի լիմէսինատ , պարօն Վօլտա , սէրթ պիր մուսաֆիլէ լիւ
ադրէնք դարաթիտը , վէ սէրվէթի օլմուտան , վէ քէնտի սա-
եէսինատ մէսուտ պիր մէվզէք պուրմուշ օլան պիր գէվճե-
նին , հիչ պիր շիքյաեեէթէ , վէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէկէ
հադդը օմմաըըղընը , վէ քէնտինին , կէչմիշ գէմանտա նէ
եօլտա հարէքէթի լիմիշ խոե , մուսթադիլէտե տախի էօյ-
լէ հարէքէթի խոեցէկինին պէտտն լյլէտի :

Վալէրի , պաշընը էյտի , կէօզ եաշլարընը սիլտի ,
վէ ֆադէր , ֆադամ մուսթադիլ օլտա , էօմէետե պէ-
րաե տէրտէր վիրէրէք , նաֆագաըընը լէֆտարընք լմ-
ուկի գէմանը դայռ լիմիշ օլմայընտան տօլայը ֆէվգէ-
ղատե էթեէուճ լիմտի : Մէգքուր չալըշմադըգ վէ հէ-
ման սէֆալէթի վէ զարուրէթի գէմանընտա , հիչ տէյլէ ւ-
սէ , տատէթաախշ պիր մուսթադիլ իւմիտինէ եաշա-
եամըլտա , հէր կիւնա բարլագ խէեատթատա պուլունա-
պիլմէքտաե խոե :

Հալպու քի շիմտիքի սէրվէթինին քէնտիսինէ հիչ պիր
ֆայտէսի պուլունմաեըդա , մուսթադիլէտէն տե հիչ պիր
իւմիտ զալմադըդ խոե : Ղայռ օյան էվհամ վէ խէեատթ
թատվիրէրէք , պունատան սէօյլե քէնտիսինէ կէօրունէմէգ
խոիլէր :— Պինաէէրին , պիչարե մահգումնէն վէ հէր կիւնա
մուհատապէթտէն մահրում , վէ զահիրէն բարլագ պիր էօ-
միր էչինտե , լաքին հադդըգէթտե մուճիպէ իլթիրատ ու
էնտիչե պիր հալտե վէ հիչ պիր թէսէլլիսի օլմաեըդադ
եաշամադա մէճպուր խոե :

Ֆադաթ մատամ պարօն , պու ճիհէթլէ եանըդըեօր-
ում : Եէօյլէքի , կիւնլիւն պիրինտե գարշըըընա , քէնտիե
թէսէլլի խոեցէք պիր քիմսե չըգմադը : Պու քիմսէ , վիդօճէ
ժիլպէր ու Բրէալ խամինտէ , իքի իւչ սէնէտէն պէրու ,
պանքէր Վօլմաուն մահիպալ ոօսթու ոէյլ խէ ոէ , ա-
նըն գէֆք ու աէֆա արդաոաշլարընաոան , վէ թէբլիֆախդ-
ճէ խանէսինէ կէլէննէրոաէն պիրի խոե :

Պարօն Վ.օրմս լէյ զէվճէանինեան իզահիլաճլալընըն իւք վադըթ լալընատա, պարօն ար Բրէալ, Վալէրի հադդընատա եալընըզ իզհարը հայրէթ խոէրքէն, անըն թահդիր օրնատուզտանու վէ ևիւզտէն ալատդըլատըզընը կէօրտիւկիւնտէ, մէզպաւրէնի աճըմատա, վէ հադդընատա խալատը թէվճճիւհիւ աղիմ լյլէմէկէ պաշլատը։

Պու թէվճճիւհ, ազ վադըթատա միւպէտտէլի աշդու մահատպէթ օլուպ, ժիլպէրին պու հիսախեաթքնատա Վալէրի Վ.օրմս տախ իշթիրաք իթտի։ Շու գատար քի, հիչ տէյին իսէ մատամ Վ.օրմս թարաֆընատան, պու մահատպէթ գարտաշ մահատպէթի հալինտէ գալը։

Ժիլպէր վէ Վալէրի, իքիսի տէ հէմ կէնճ վէ հէմ կիւզէլ օլտուգլարընատան, գալպէն եէկատիկէրինէ մէրպուէթ օլմագլա պէրտպէր, հիսախեաթը գալպիեէլէրինին տուրէթի ալէնիեէտէ իզհար լյլէմէքտէն կէրի տուրմագտատա խալը։

Ամնճատ, չիւպհէսիզ, վիգօնթ տատէտիլ պիր քիմսէ օլմատըզընատան, կիւնիւն պիրինտէ, վէ տզ չօգ եագընը պիր միւսթատպէլտէ մատամ պարօնուն, քէնտի արզուտունա մուվաֆֆագաթ կէօսթէրէճէկինի իւմիտ լյլէմէքտէ խոր խսէ տէ, պու իւմիտինի կիզլէմէքտէ, վէ կէնճ գատըն տախ քէնտիսինի մէտուտ գըլան վէ տէրտ ու քէտէրլէրինի հէման տայիմա ունուԹտուրան շու եօլտա իւլգէթի վէ միւնասիպէթտէ հիչ պիր գէնատըգ կէօրմէմէքտէ խոր։

*
* *

Թահդըգաթը մուգատտէմէսինտէ, վէ պարօնուն ճինատէթինտէն պիր գաչ սաաթ սօնրա, միւսթէնթիգ Ռուլօ–Տիւվէրնէնին վագը օլան պիր գաչ սիւալինտէն, Ալմանիալը օլտուգունու պէեան իտէն Ճրէտէրիք Միւլլէրին, պարօն Վ.օրմսուն էվինտէ եէտի սէնէտէն պէրու միւսթախտէմ օլտուգունու, վէ պէշ սէնէտէն պէրու սանատըգքատրըգ իմտիհինի անլամըշ իտիք։

Ասոր պէշ անհնին պիտի դըտնէիս, Ծրէտէրիք Միւլլէր, հապա՛ դըր, նեւմունէ ատոր օրտնացած պիր տանտըրմա ունէնալէպիլիր իտի։ Մէրդում, հօրտ լմնտըրըլըգը պիլմէդ տէյճէտէ չալըշըրան, միւսթադիմ վէ էհլիեթլի օրտա, պէֆը ու էյլէնճէտէն դաչընարտադ, նէօյլի ճառտաբանէ վադը քէնտի լառանէմնտէ հալընըզճա իմլտարը էվտամ իտէր, վէ թախտամըլնտան միւմքին մերթէպէ թառարըֆ լիմիտէք իւղրէ, ադ մատրաֆլա կէչինիր իտի։

Պարճն վ.օրմա՛ իտէ, պէօյլէ պիր տանտըրդ-քեարա մալըք օլմտարնտան տօյտը ղաեէթլէ մէճիւն իտի։

Պիր ադշամ, Ծրէտէրիք Միւլլէր, Բարիսին պաշլըճա պանդատարլընտան պէրլինին տանտըրդ-քեարը օլան քէնտի պիր ընճիսի թարաֆընտան, պիր լօդ-մնթատա թաամա տա-վէթ օրտնտատըղ, պու տաւէթէ կյատէթ լիմիտի։

Պէշ տաւէթվտէն խատարէթ օլան պու թաամ, ղաեէթ էյլէնճէլի օրտա, իչէրէն սիկարտատ վէ իչկիներ տաեէսինտէ տէ եարը կիճէրէ դատար իտմէխտաա նյլէտի։

Օ կիւնթու, ճտմատա իրթէսի իտի, վէ իրթէսի կիւնթու թաթիլ օրտուդտունտան, իչէրիսինճէ հէչ պիր դարատ կէլմէ-եէրէք, իմլտարը վադըթ իտիլիր, վէ էյլէնճէլիլիր նտի։

Ծրէտէրիք Միւլլէր, արդատաչլարը թարաֆընտան իմ-թիհդա օրտնտատ իւղրէ, անլէր լէ պիրլիքտէ Օբէրա պալօտունա կիթմէկէ մտւաֆֆադաթ կէօսթէրտի։

Մէգքիւր պալօտա, բէդ կիւղել տէյիլ իսէ տէ, կէնճ վէ ճալխ օրտուդտա ըչիւչի հալինտէն անլաշըլան տօմ-նօրտա պիր դատըն, Ծրէտէրիք Միւլլէրին դօլթուդտունա կիւ-րինէ, մէրդումտան տուրկտա հալինտէն պահա լիթմէկէ պաշ-լատը, վէ Միւլլէր, էվվէլ էմիրտէ, ահինէն տուրկտա պիր տուրքթատէ մէրդումէ լէկ սէօհպէթի իտիդ, Ֆադաթի կիմատուրճէ սէրտարթճա էշէրքէ, շէն պիր թաափիւթաթ էշհէրքէ, տօմինօրտա դատըն,

— Ա.զիզիմ, տալա Ա.լմանխաթը պիր տանտըրդ-քեարտա

պէնզէմէեօլսունուդ, սիզսէ սալ Բարիալևիք հալի վար սըր, սէտի։

— Վա՛յ, սիզ պէնի թանըեօ՛լսունուդ, սէյի Մհլէր թէսաճճիւսպէ սիւսալ իմ տի։

— Իվէթ, սիր տաղ թանըրըմ, համթա կէչէնատ սի-պէ պիր չէք կէթիրիս, պէտէլինի ալտըղըմսուան պէրի տիր, պինդիմ պուլանմըշ տըր։ – Հէր նէ հալ իսէ, շիմտի պու լաֆլարը պըրտադըմ տա, սուբէ, եախօտ տահա տօղ-րուսու գահվալթը իմ մէկ կիտէմ, չունքի տապահըն տաթի պէշի տիր, տէտի տօմինօղու գատըն։

Պէօյլէցէ ձուէտէրիք Մհլլէր իլէ Ալին Բրատէ նամ ախլէտըը պօղուդ գատըն օլան պու տօմինօղու, մէղպու-րէնին իգատէթ իմտիկի Մէղօն տ'Օր նամ. օթէլէ կիմթու-լէր, վէ օլատա մէղպուրէ մատքէսինի աչըպ, օ կիւնիս, Էօյլէցէ գատար Մհլլէր, մէղքուր օթէլտէ գալը, վէ մուֆթարադաթի իմտիկինին իրթէսի կիւնիս, մէղպուրէնէ, քէնտի էլինէ պիր պիլէդիք կէօմիւրտիս։

Ամքիզ կիւն ածըա, Ձրէտէրիք, մէրդումէնէ Փէվդէ-ղաեէ տիլատատէ օլուպ, իչի իւչ այ գատար, պիր գաչ տանէսինի պէեան իմտիշ օլատուղումուդ սուբէթատ մէք-թուպլար իլէ մուհասէբէ խոխլատ։

Ձրէտէրիք Մհլլէր՝ ազչէ գումվէթինէ մէվգինի պիր խայլի մուտէթ մուհաֆըզա խոխ, ֆադաթ պիր ատա, մէրդումէնին քէնտինէն եուզ չէվիրտիկինի տէրք էյլէ-տիկինատէն, վէ քէնտիտ իսէ, հէր վադըթատան պիեատէ աշը-ու աչ կատա իլլէթինէ տալմըշ օլատուղունատան, շու ատուդ մուամէլէսինին սէպէպինի, պունատան էվվէլ տախ եապ-սըրմըշ իւզրէ, վադինէ բօրթուդալճըլըդ իմտիկի ճի-հէթլէ, ֆին-Օրանժ լադատըյա թանըրմըշ օլան մէղպու-րէտէն սիւսալ իմտ, ֆադաթ թատինաթինէ կէնճ գատըն տարըրմըշ պիր ճէվապ վիրտիկինատէն, մէրդում, մէղպուրէնէ դօլատաղը դատարշաթրատը։

Հալաւ.քի քէնաիսի, ալր առնաըզքեար օլմասըլա, սապահըն սաաթ ալտիրանկա սօգուղաընատան ապշամըն սաաթ սէօրսիւնէ դատար մէմուրիեէթի մահէլլինատէ դալմադա մէճպուր օլմասըլա, իշտու նէզարէթի պիզզաթ իճրա խահէմէսիկլինատէն, վէ կիւնէսն ալրինատէ Բօշ է ձիւմէլ խարէխանէսինին ալր իլաննամէսի էլինէ կէչմիշ օլսուղունատան, սօղրուճա մէղքիւր խարէխանէեէ ապիմէթլէ, իչի անլաթսը։

Պինապէրին Ալին Բրատիէ իւզէրինէ նէզարէթ իթմէքվը մէմուրիեէթի նազիքէսի Օթանի Բիզօլէեէ իհալէ օլունուպ, վէրիլէն գարար մուճխալինճէ, քէնաի խամինին իլք հարճլարըլա, վէ ժան-ժաք Ռուսօ սօգադը սէնիլէրէք, բօսթախանէտէ գալմադ իւզրէ եապըլան մէքթուպլարատան, սանատըզքեարը մէրդում, չիւպհէլէրինին էսասը օլսուղունու, վէ բաքիալի, պիզզաթ քէնաի էֆէնտիսի Մ. Վօրմս խատիվինի թահդըդ էթմսի։

Պարօն Վօրմս, մէզպուրէեի, պիր թէսաթթօ լօճասընատա կէօրմէքլէ, անէ կէօնիւլ վիրմիշ, վէ մէրդումէ խաէ, մաեէթատէ օլան սանատըզքեար եէրինէ ատըլ անըն էֆէնտիսինի քէնտէսինէ կէչիրինճէ, պիր մուախխարէն տիկէրինէ, եանի սանատըզքեարա եօլ վիրմիշ խատ։

Պարօն Վօրմս իլէ Ֆին-Օրանժ արատընատաքի իւլֆէթլօ տէրէճէտէ իլէրլէմսի քի, պիր ապշամ, եախօտ տահա սօղրուտա պիր կիճէ, մէրդումէ, պանքէրի մէրդումունէն խանէսինէ զիեարէթի էթմէքլիկի արզու էթմսիկինատէ, պարօն մուվաֆֆագաթի կէօսթէրտի, վէ էլինատէ պիր չամատան օլարագ, խանէսինին հէր թարաֆընը պու գատընա կէզախրախիկի սրտատա, մէղպուրէ,

— Ռէֆ կիւզէլ տիր, ֆագաթ ըշըգլար իլէ հէր թա-
ռաճ թէնէվիր խոխմիշ օլսուղու պիր զէմանատա պուրատա կէօրիւլմէյի տիր, տէսադիֆինատէ, պարօն կիւլէրէք,

— Խոթէլսէնիպ, կապլարը եապտըրսաեըմ, սէյի ճէվապ վերսին,

Ալին. – Պա՜ս կիճէ՞ մի։

Պարօն. – Ելնում եապտըրըմըմ. օտասըն խըզմէթճիսինե ուեսանոտըրսըմ անուշ թէյիմի տալ ըշտահա եապըմ։

Ալին. – Խա՛յր, սէն տատա նէյի պիր շէյ ախշամնատըմ։

65

Պարօն. – Յահա նէ՞ ախշամնատուն։

Ալին. – Սէն պիր պալօ վէր, պէն տէ օ պալօնա կէլէմ։

Պարօն, թէյաճճիսպանէ մէրդումէճ պադրոնը, չիմնա՛ն ի մէզաուրէնին պարնա թէյիմիզիէրինէ հէր նէ դատար ալըշմըշ խոլ խաէ տէ, ապա թէյիմի, քուաֆֆէսինէն պիեատէ պարնա խոլ։

Ալին. – (Մէօղունէ տէլամ խոէրէք.) Ա՛ճայի՛ մ, կէօղլերինի էօյլէ նրի նրի աչմըշտա, նէ՞ պադրեօրսուն։ Պա՜ս դատար թէյաճճիսա խոէճէք պիր շէ՛յ մի ու՞յլէսին։

Պարօն. – Սէն պուրտա՛, պալօնա կէլմէ՛ք խոթէօրսունհա՛։

Ալին. – Իվէթ։

Պարօն. – Գարըմըն խառնէսինէ՞ մի։

Ալին. – Իվէթ, գարըմըն, սէնին խառնէնէ, պաշգա պիր տիեէճկիմ վա՞ր մը տըր։

Պարօն. – Լաւ ըլլայ որ տէտիկին մուճկինախուղ ախոր, մուճկինախուղ:

Ալին. – Մուխլաղա սէկն ահմադ ալիր աուէմնէն: – Վիրէճէկէն պարօ մաարքէլի օլուր խոէ, պէնիմ քիմ օլատուրամ նաճալ թանըլատալիմը:

Պարօն, որ սէօղլէր խոզէրինէ թէհլիին օլատուղտանը,

— Սահիհ ախոր, էկէրչի մաարքէլի օլուր խոէ, սէնի քիմ թանըտաճաղ ատը: Հապըդէլէն որ պուլտուշուն բէք թէհլաճաղ ատը:

Ալին. – Պէնիմ թաասվուրլարըմ տայիմա պէօյլէ թէհլաճաղ ատլար:

Պարօն. – Հէր նէ խոէ, որ պարօ մաատէսինի սըրաեա գօյուղ, ֆապրիճ ատըն պարօտա միւնասիպէթիլ հալ ու հարէքէթլէրուէ պուլունմաեաճաղըն:

Ալին. – Պէնի քիմի զանն իսթեօրսուն, օլ պատոէ սէն մուամէլէնի՞ օլ. պէն սայդի ալիր բահիպէ գաղըն միսալու հարէքէթուէ պուլունաճաղըմ:

Թահրիճէն կիւնտու, պարօն վօրմա, ֆէբրուար հաֆթա վաղու պուշաղը ալիր պարօ իչին, Բարիս էհալիսինէն չօղ լարըմա տալէմնամէլէր կէօնտէրուէ, վէ որ տալէմնամէլէրի վէյլինուէ, գաղընլարըն մաղէլ, հէչ օլմատա, եալը մաղէլ, վէ էրքէճլէրին խոէ, վէնէտիկվէրէ մախուս մանթօ վէյմէլերի մէճմուղի իուսկի էշար գըլընուէ:

Որ պարօ իուսկի, սորրաֆան ալէմինուէ պիւեիւք պիր վաղուամ գաղինմատէն օլու, զէնկին պանթէրլէրին, սաղընլարըն վէ պիւեիւք պօյուս օեունճուլարըն գաղընլատը, որ ֆըրսամէտան իսթիֆատէ իմմէք իսթէտիլէր:

Պինատէրին պիր հաֆթա գատար իշ որ պարօն էլէտիվէնուէ պէրէքէնէլէն պարօ ազշամը կէլտիկինուէ, սամի օն

ամուսնության օթեկնին գարուստ բնչհեահընտա արտպալար ախպնլմեկե պաշլատը :

Մ. Վօլտեր , օն պէշինճե կուն գրալըն գէմանը սալթատնամբնտա ֆրանսատտա ատրտաֆլատըն կնեհնատնբլէրե վէճհ խաղրե , խաղէրե ալթուն արըմա լնէ մուզէյնէն չուխա էլպսե կնեհննմիշ օլուպ , ասֆանըն ուճունտա վատը քնուչնուբ պիր սալօնտա աեատտա տուբտատպ , տալէթ թէզբնրէլէննէ պիզըմ ալմատտա , վէ պիր խըզմէթքեար տախ , ամու թէզբնրէլէրե ճաբօնեա էմթատսընտան պնուենուբ պիր թէբսե տէրուննէ վատ նյլէմէքտե խտ :

Վալէրե , եուզնւ աչըպ վէ Պըբթաններ քէօյնւ գատրըլատը գրեաֆէթինտե օլատպ , մուտաֆնրլէրե , պնուենուբ ալօնլատըն պնրնճեխանէն գատէմէսնտէն կէչտնբլէրնտե , գապտւլ նլմէքտե խտ :

Գու տալէթնլէրնն հէման ճնւմլէսե տե , մէզպուբէե տէլատնատպ , վէ եաղաշ սէտտա նյլէ պիր գաչ սէօղ սէօյլէմէքլէ , քէնտնլէրնն մատամ Վօլտտա թանրթմատպ տա խտ :

Մէզպուբէ , կնւզէսնկնյլէ ճալնե պիր հալ քէսպ նլմէմնշ օլուպ , ուզուն վէ տատը պրէբպւը պիր Բալնգատեա գրեաֆէթինե կնւմնշ օլան ժնլպէր տը Բրէլ խտ , քէնտնսնե պապմատպտան տօյտատպտա խտ :

Ուզուն պօյլւ վէ մատքէլի պիր էճնէպե գրնաֆէթինե կնւմնշ օլան ձրէտէրնբ Մնւլէր խտ , պիր քէնշնրե եապրնտա գրտնլատանմատպտըրն աեատտա տուբտուշ օլուպ , քնտտե նյլէ լապգրատը նլմէմէքտե , վէ քէնտի խաթէկնյլէ եալնզնպլպպ հալնտե օլատպ , էթտատճնտատքի ժէսէրնբլէ վէ էյլէնճէյե հնտաէտատւ օլտատպ ատղտսնտե օտտատըպը ընվնտե անլաշըպտատպտա խտ :

Մէրդտմ , նլէրտտե սէպէննի անլաեաճատպըպտպ վէճհ խաղրե , մահղտն վէ թատտը օլտտպտան պաշղտ , Անւն Բրատէեն քէնտհանտե զատա նլմէմնտե պէրտ , էվէնտ

ախոռ ալէյհնաէ պուղղ ու առալէթլէ տախոռ մուխթա-
ալիք պուլունմադաա խոռ :

Օլ էանաաէ սալօնլար տօլմադաա օլուպ , պու մէնդա-
լէկէ պադշալըգաա , ինանըն ալէյնէ տօլանմամադ մումքին
տէյել խոռ : Ըչնակէրին էնալայէ , գառընարըն կէյինախալէ-
ըն գըռաճէթլէրին կէուզէսիկ , վէ ինճ վէ սայր գուդրա-
մէթ մուճեվհէրլէրին բարլադըգը , նէվհա կէօզլէրի գա-
մաշարըմադաա խոռ :

Ուռուզլարաա վէ սաչլար իւզէրինաէ մէկզու օլանլար ,
պէլկի օն պէշ եվկէրմի մէհօն աաէա մուճեվհէր վէ էլմաա-
լար , բարըլ բարըլ բարլամադաա խոռ :

Խաասէթէն եարըմըշ օլան մահէլէրաէ վէ տալէթ-
լէրին կէօզլունէ կէօրունմէեճէք տուրէթաէ պուլունան
իքի օրքէսթրօ թադրըմը, պալօնաէն աչըլմասընը միսալէյնին
մուդաատաէմէեի չալարգաան ածրա , գառրիլլէրէ խալթ-
ատար օլունատա , վէ պու վէճհէ պալօ , է՛ն բարլադ աէ-
րէճէեի պուլմուշ օլատուղու հալաէ , պարօն Վօրմս , հալէա
քիւչիւք սալօնաա վադիճէսինի իճրա էյլմէկէաէ , լաքին գէ-
մալը խալթէրադ ու էնատէշ էյինաէ վէ եօրկուն կէօրունա-
մէքաէ խոռ :

Վադըթ կէշմէքաէ , վէ եարը կիճէ եադըշմըշ օ-
մասըյլա ալէրսապէր , մէրդումաէն պէնքլէսիկի քիմսէ էլան
մէյատանա չըգմասընադաա խոռ :

Ինանի , պիր ատա պարօն Վօրմս պէնքլէմէքաէն մէյ-
եուս օլարադ , քէնաէ քէնաէնէ ,

— Շու Ալին՝ թօհաճ վէ աաէթա տիվանէ պիր գըզ
սըր . . . Ինթիհալ քի , խասաէթէն քէնաէնի էյին թէրթիպ
խոխլուշ օլան պու էյլէնճէեէ կէլմէեէճէք ատր . . . Ճադամ,
պուրադա կէլմէսիկի հալաէ , նէ՞ եարմադաա սըր . . . Պու
պադադաէ թէրէտաէուաէ մահէլլ եօզ աուր , մէզպուրէ մուխ-
լադա պէնի ալտաթմըշ սըր , տիմէքաէ խոռ :

Պու ատա սաաթ եարը կիճէ չալըր , վէ իճրա օլու-

Նաեւ այր մը կնոջմէ պատմեցաւ, իբր օրէնսդիրը թոյլ տուած էր։

Պետէն ալեզարդ ալեմնճի տալծան գարուստ նստըն-տա այր ծերը Հաստլ օլուզ, որ Ֆըշըլթը, մէտալիճէն եռադասը, վէ աղ վադըլմատ չէր, Հոգեկան ուրախութեան կը դատարկուար, վէ գատրնըտար, մէկտեղ կը խմէին եւ կերգէին։

Օթուրմուշ օլան տաղէլմէլէր աթուռ գաղտուն, Հէր պահի, եռանդուտ մէտալ կը եռար ոգեւոր գատրնէն, որ ալեզարդ ծերուկը կը խմէր։

Նրանք մեռած էին գօյուշ օլան այս գատրնին Հէր նէ գատ-տար երեսփոխան պէրին գիւղի կնոջմէ խմէին, տէ տէ, Հոգի պէր տէրկէճ վիշահէտէ չգիտէին ալեզարդ ծերուկը, վէ գօլտարնան ուրիշ գատրնի Հետ խառնէին։

Պու երէկն կէչէն գատրն, Ս. գուսարիւմ նամ օրէկա օճուհու Ֆատրնատա եռանդ տալ, տէկնիլ իլահրնըն Ֆիլմա-Համը օճուհուհատա կէօրիւլտիւկիւ վէճհ խոպէ, հիւրի գըղըրդնա մախատա օլարագ, տէկնիլ բէրիւթ գրուածքէմ-նէ կիրմիշ խոհէ։

Մէզատուրէնին էլաինէտ, թէն ընէնիլինուէ նէէգըլ պէր Ֆանէլատան իզատրէմ օլուզ, տայրի նէրինցն թէէն կիսատ վո-ճուտնէ եռանդը, վէ գօլտարնան ուրիշ գատրնատա գա-տա, վէ պօղատրնըն նէյ տիւլուտա գէնդ պատճառ չէր, խոսէ։

Պէտ տա գէչէ թէուէ նէ պէր գատրնէն էլէրնէմի, հիւ-րէ եռանդուտ մէտալ, տաղէլմէլ գիւղէ գատրնէն Հէր նէ գատ-տար, Հոգի, տէ տէ, Ֆատրնատա գէչմիշ գիւղէ գատրնէն Հէր

օլմալարլայա , րէֆնադալախշ սըրթընը կևզէմէքտէ իտէլէր :

Պու ճալիտ դաարնըն դօլարլընտա ալթուն ակնէզնէքլէր օտուզտու կևտալ , բարմադլարլընտաքի ալթուն եիւզիւքլէր տէ , պադանըլարըն կէօղէրինի դաճաշարըմադտա իտի :

Մէղարէ , սադ էլույե իւշ չաթտալը պիր տաա թուքմադտա օլուպ , քէնտիսինէ հայրան օլան էրքէքլէր , — Պու պիրինճի ժէրթէպէտե պիր գաարն տըր , տէյի տիւշիւնտիւքլէրի հալտե , գաարնըտար տախի ,

— Ամէթա տէհշէթ վէրինճի պիր մախլուգ տուր , տէյի մևւլահատա իմժէքտե իտիլէր :

Պարօն Վօրմս , իշատ տէնիզ էլահընըն ապատա կէրմէ-սինտէն սօնրա , քէնտիսի տե տավէթլիլէրի նէզտինէ ատէթ իմտի , ֆադամի մահապուպէտինին օլ տէրէճէ կէօղէ չարբաճապ պիր գրեաֆէթ կիեինմիշ օլմադընտան բէկ տե ժէնճուն օլմադը :

Մէրգում , նէ՛ գրեաֆէթե կևրէճէկինի իշ կիենտէն պէրու Ամինտէն ակաղ իմժայի օտուզտա հալտե , ժէպպուրէ ,

— Միւսթէրիհ օլ , ազիզիմ , ճիւզի պիր թէէատիր հաագլ իտէճէք տուբէթտե թէպտիլի գրեաֆէթ իտէճէկիմ , աէօգիւնտէն զայրի ճէվապ վիրմէմիշ իտի :

Պու խուսուստա Ֆին-Օրանժ եալան աէօյլէմէկիպ , վատ իմտիկի ճիւզի թէէատիր հասըլ օլտու , հաթթա աէրէճէկի պիլէ աշտը :

Լաբին մէրգումէ , պու հալի ֆէրդ իմժայօր կիտի կէօրինէրէք , ֆիլթուրտուզ պիր հարէքէթտե պուլտընադտա իտի : Հալտու քի տավէթլի գաարնըտար , մատամ պադրօն Վօրմսուն էթրաֆընտա թօգլանարադ , քէնտիսինէ շու եօլտա ախտալըր իրտա իմժէքտե իտիլէր .

— Հագըդէթին բէկ կիւղէլ գաարն ... լաբին գրեաֆէթի պիր տաղ դիեատէճէ զարիա ... զավխտա եալընըզ կէլ-

մէշ ատր . . . եւսդիս մասքէլի օլտուղունատն , պուրատաքի միւսիւլէրտէն թանըլմասեաճաղը մէմուլ տուր . . . Ամիպէմ մատամ պարօն , էլպէթթէ սիզ քէնտիսինի թանըրսընըզ . . . կիւնէսէն ալրմնատէ քիմ օլտուղունու , ումարըզ քի ամիպէ պիլսիրէճէքսինիզ :

Մատամ Վալէրի . – (Իզթիրապ ու էնտիշէսինատէն նաշի մութէէսսիր պիր հալտե պուլունարադ .) Մատէմ քի , սալօնումտա պուլունուեօր խէ , քէնտիսինի թանըմալըմըմ . . . պու ճիւմլէ իլէ քիմ օլտուղունու քէշֆ խոէմէեօրում . . . խայր , սահիհէն քիմ օլտուղունու պիլմէմ :

Գատընալար . – Տավէթ թէզքիրէլէրինի զէլճինիզ ախշ իթտիկի հալտե , քիմ օլտուղունու էլպէթթէ օ պիլէճէք տիր :

Մատամ Վալէրի . – Հադգընըզ վար տըր , շիմտի քէնտիսինէն իշի անլարըմ :

Պու սուրէթլէ մէզպուրէ զէվճինի արտընըպ , պիր խայլի զահմէթլէ պուլտու :

Մ. Վօրմս , զէվճէսինին քէնտիսինէ տօղրու էլէրլէտիկինի կէօրտիւկիւնատէ , դաշլարը ճիւզիճէ չաթըլտը :

Վալէրի . – (Աշիքարար պիր էնտիշէ իլէ .) Տօ՛մթում , մատամլար թարտֆընատան թէրճէման օլարադ , սիզէ պիր շէյ սիւալ իթմէկէ կէլտիմ :

Մ. Վօրմս . – (Իմթիհզա իլէ .) Վա՛յ , մատամլար , պատնա պիր էյտի մարիֆէթիյլէ միւրաճաատ իտիեօրլար հա՛ : – Էկէրչի էօյլէ խոէ , պու պէնիմ իչին պիր իմթիհան տըր :

Վալէրի . – (Մէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) Հադըդէթէն կիւզէլ , ֆագաթ պիր սուրէթի զարիպէտէ էլպիտէ կիթճինմիշ օլան շու դատընըն պուրատա պուլունմատընատն տօ-լար իշհարը թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իտիլիեօր :

Մ. Վօրմս . – Էվվէթ , գրեաֆէթինին պիր ադ միւնասիպէթտիզ օլտուղունու պէն տէ թատտիգ իտէրիմ , լաքին նէ՞ չարչ , իմթալիատը գատընըլար պէօյլէ սըրատատա պիր

ապ վիւատէճէ սէրպէսթ տիրէր ։ – Մէմլէքէթ լէրինտէքի ամանէմլէրէ ալըշմըշ օլտուդլարընատան , օ ամանէմլէրին գըրեա-գէթինէ հիւրմէքտաէն չէքինմէզլէր , վէ ալու խուստուստա հիչ պիր գէնաալըգ տա կէօրմէզլէր ։

Վալէրի . – Վա՛յ , պու պիր իթալիա՞ն մը տըր ։

Մ. Վօրմա . – Էվվէթ , ապնըէմ , հէմ զաեէթ պիւեիւք վէ զէնկին պիր գաատըն տըր ։ Գէնտինէնէ մարքիզ տը Մէնթանա տէրլէր ։

Վալէրի . – Իւք տէֆա տըր քի պու խամ էշիտիէօրում ։

Մ. Վօրմա . – Իքի կիւն էվվէլ , պէն տէ պիզմէն կիսպի ա-նը թանըմազ խոխ ։ – Ցագամէթ միւամէէրիդ օլսուն , պաեա-ղը պիր գաատըն տէյիլ տիր ։ – Գիզլամէթ իթալիա տէվլէթի էլչիսի տիւն պանա պիր թէզքիրէ եապարագ , քէնտի միւ-թէապէր վաթանտաշընը էշպու պալօեա տավէթ իմմէքլի-կիմի խաթխատա էյլէմիշ խոի ։

Վալէրի . – Էլալէթթէ զէվճէնէյէ պիրլիքտէ զէվճի մարքիզի տախ տավէթ իմտունիզ ։

Մ. Վօրմա . – Իշպու մարքիզ՝ Բարիսէ եապընըզճա կէչ ժիշ տիր ։ – Գու էյզահամէթլիտոա , զանն խոէրիմ քի անլա-շընմաեաճադ պիր շէյ եօզ տուր ։ – Իմոի , թարաֆլարընտան վէքեալէթ իմտունիւնիզ գաատընըլարը պու խուստուստա թէէվին խոէպիւնտանիզ ։

Վալէրի , զէվճինատէն այրընմասընտան ապ ածնըա , տա-ղընարտա , գուլագտան գուղաղա ,

— Պիւեիւք պիր իթալիան գարըտը իմիշ , վէ իթալիա տէվլէթի էլչիսինին թահդը հիմաեէսինտէ պուլունուեօր-մուշ , տէյի պիր ածոզ տէվէրան իմմէկէ պաշլատը ։

Գու վէճնէ մուգատատէմա հատը օլան գիհինէրին ալ-թիտաթլուկու գայիլ վէ պէրթարաֆ օլտու ։

Գալէատե պէեան իմտունիզ հալէր , հէման եապ-տընըզ վագըթ գատտ տախ իմթիտտա իմմէկէխ , օր-ղո չօզ ձէգ վի , դէյմ իմտիէր , ա՛հէնգէրինէ տէվամ իմտիէր ,

կէնճէր, ոչնիչ իմալխանին էթրաֆընտա ոչլաշարար, նաև գաղտնի գավալիէսի օմմպէյզը թէմէննի կըէմէք ոչ խոնէր։

Մէզպուրէ, պու ոչլիպանըլըպուսան այնինին թէքնի ֆինէ մուվաֆֆադամ իմտիհինտէն, հէր քէս, անըն օյնամասընը կէօրմէք իւղրէ, մերադ էյ պէքլէմէկէ պաշլասը, ֆադամ մէրդումէ, սուրէթի մուխտասէտ իճրատ ըպաս իմտիհինտէն, քէնտիսինտէն ղարիպ պիր մուսաֆէյ վէ ըպաս իճրասը մէմուլ խոն կալդըն իւմիտլէրի պոշա չըդըը։

Գապուլիեէթ տայիրէլէրինին իմթխասլընտ վադը ոօֆատա պիր չոդ պիւֆէյէր թէրմիսպ խոնիլմիշ օլտուղունուսան, պու գաղընըն կէնճ գավալիէսի, մէզպուրէթի օ ոօֆաեա կէօմիւրտու, վէ քէլաա ադադ պիրէյ։

— Մաամ, պիր գաչ ադամլա ալէա Շոսթանխա շաըրասը իչէ՞րիսինիպ, ոէտի։

Ալին. — Մաէլ մէմնունիյեէ, հաթթա իչէճէհիմ գաոէհ ոօլու ոախի օլսա, պունուան ադա ֆէնալըգ օլմազ։

Պէօյլէճէ մէզպուրէ, պիրինճի, իքինճի, վէ իչհունճի գաոէհլէրի պոշալմասը, վէ պաոէհտ,

— Չանն խոէրիմ.քի, իչտիկիմ շու շաըոադ բէք շիֆադախշ ադը... Հայտէ, միւզիգալար բօղդա չալընօր, պիզէ պիր բօղդա օյնաեալըմ, ոէտի։

Արաբան պիր ադամի կէչտի, վէ պու միւոադէթ զարֆընոա, ոախթէ մարթինի ադը ադը պիւֆէյէ կիմմէքչի, գաֆեսը թուրքմանոա պաշլատը, վէ օն ոէֆա ոահա կիմմէքչի., պիւոախութիւն աէրնօշ օլոոա։

Պինաէն ալէյհ, ոալանոարադ ըոադա ոալօնչարընա կէվա, եիւքսէք սէոա իլէ,

— Ն՛յ բադա ոալօնլադը... հէյ վա՛հ արի ըդ օհուն... ադըն ոօնու կէլիեօր... Մխուչէ՛ր... մուոայլադ... ադըանըզա ոիդիւն... Իչտիկի շաըոալադըն թէէոախիւյէ

*գաֆտալ ալիր աղ թուխմուշ օլան ալիր գավալիէնին նա֊
սել օյնատըղընը ալիր ապտան կէօրէճէքսինիլ . . . ՕՀԷ՛ Մա֊
գօվաքի . . . Եա Ռաբպի , նէ՛ գատար տա օրճադ իտիեօր . . .
ֆագաթ պէն պու հալտէն խոշնուտում : Էյլէնճէ օլան
եէրտէ , միհն ու էզիյեթի տէ օլմալը տըր , ոէտի , վէ ա֊
նը վահիտատէ մաթբեխինն չըգարմայըղա , օրատա հաղըր պու֊
լունանլարըն ճիւմլէսի եիւզիւնիւ կէօրտիւլէր :*

66

*Յէվղանըլատուան էքսէրսիսի վէ պադը սիննէրի քէ֊
մալտէ օլանլար , Ալլահ Բուտիէեի թանըրլար , վէ պարօն
Վօլտեր իլէ մունաճէպաթը ղայրը մէշուրէսինէ պիւիւրլէր
խոր :*

*Ինտի , ուտումէն պիր խոթխրատ վէ նէֆիսլի հալի
միւշահէտէ օլունտու , վէ Վալերիխ , պունլարը կէօրիւ֊
նալտաղընատան , սինտարնուա , էվվէլա էօլու կիսի սօ֊
կունուգ վէ ասնրա չէտու պիր դըրմըզըլըգ հասըլ օլտու :*

*Մէգպուսէ , պիր ճիւզի միւտաէթ թէրէտտիւտ
դալըգ , վէ մուախխարլէն քէնտինճէ պիր դարար վիրիլ ,
տիթրէհէրէք , ֆագաթ միւրաթը տարըլար իլէ գիվճինէ
տօղրու իլերլէտի : Մէդուսմ խէ , օլ տրա , քէնտի հաղ֊
դընտա զահուրա կէլէն ուտումի վէ աշիրէթտանէֆրէթ դար֊
շընտա պօղտուրմատադ վէ պիր շէյ պէյտի իթմէմէք էչին ,
կիւճ պէլա իլէ քէնտինի զաթմ խոէպիլմէքտէ խոր :*

*Տէրհալ էվրաֆտա տէրին պիր տուտուգ հիւքմ խոխա,
պիղամի խոռնէխ տէրտունինտե թահդիր կէօրէն գէվճէնին*

կէշմէախ էլլին , հարկը պուլունան տալէմիւլէր եօլ աչմաղ-ման խոխլէր :

Վալէրի , էլլինի պարօնուն գօլու խուզէրինէ վազ խոխալ եուվաշ գադամի աշխէտար պիր սէտա էլէ ,

— Մեսիւ , իմիսնաս խոխն գի , վազը օլան ալչադճա հարէքէմէ չէրնի օլմուշ օլմանըղտան ոօլաըը սիղի տալա իմհամ իմտէմ . . . Գիլաբիս իղճալ խոխլմիշ օլտուղունուզու անլաեօրում . էվվէմ , սիղին , տատէխլինիլինիղտէն խոխ-գադէ խոխլմիշ օլտուղունու տէրք խոխեօրում . պէօյլէ խոտու-կինէ պիր ազտան հէր գէս տախի խոքեամ օլաճադ տըր , գիրա սիղին հիւրմէմ վէ բիտաէմինիլ էշին օլմաաս , պէ-նիմ հիւրմէմ ու բիտաէմիմ էշին օլսուն , շու գադընը պու-ղատան տէգ իմմէլխանինիլ , տէտի :

Գադօն վօրմա , պու սըղատա նէ՞ եարաճադընը շաշըր-ը : Մէրգում , վուգու պուլան նամուտուզճա հարէքէմ-տէն ոօլաըը տէյիլ , իլա օլ հարէքէմին մէմուլին գայրի նէմիճէլէրինտէն ոօլաըը էտէգ իմմէքտէ խոխ :

Գու խուտուտա մէրգում էշին եալընըգ պիր նամու-լու թարիգ պուլունուպ , պու խէ , էօյլէ պիր մէքտուհ իէղալէմին սէպէպի օլան օլ էտէպիղ մախլուդու էլլինտէն տէգ իմմէքտէնի խալարէմ խոխ խէ տէ , պու եօլտա պիր մուամէլէյէ ճէսարէմի օլմադը , վէ գէլալէրէ մուգամէ-մէմէ , ալճընըն խուլէրինէ եիւրիւեէն եապան ոօմուղլարը վխալ , պուլունուպտու միւշքիլ վազիեէմտէն , վահշիլիք դուվվէմիյլէ գուրթուլմադը դարարլաշըրըը , վէ պինա-պէրին չըգարտըղը սէրթ սէտաըլյա , վալէրիեի գօրգուրթ-մադա չալըշարադ ,

— Սիղ ախմանէ՞ մի օլունուօրսունուղ . . . բէճա խոէ-րիմ , մուամիլէյինէ հազարէմ իմմէքիւքիւ , պու էլլին տա-տէմ՞ մի տիր : – Ոո՛ր , խո՛ր , պէնիմ ալլահիմ մուա-ֆիղլէրինիւքիւ պու ոօրտա տէյիլ տիր : – Պէնիմ տալէմ իմտահիմ գիմսէ , էլլիսոէ հաքիմ վէ տահիղ տիր . . . պա-

նա հիւանդէն խանգէմ թէշրիճ իւնէն հէր գէրան, ասնաս դատար խանգմուէ դալմասը, պէնիմ իչէն պիր ինթիամար սաեըլըր, տէտի։

Վալէրի. – Տիմէք օլուր քի, պու դատըն...

Մ. Վօրմս. – (Սվինի կէօսթէրտէք.) Մատամ պէնիմ միւսաֆիրիմ տիր, քէնտիսինէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ իմմէնիզի սիզէ էմր իտիեօրում։

Վալէրի. – Պէն տէ սիզէ, անը տէֆ իմմէհէճճ.քմիսինիզ տիեօրում։

Մ. Վօրմս. – Յա՛խշը, պիլաքս իգթիղա իտէր իսէ, սիզէ դարշը տա միւսաֆիա իտէճէհիմ։

Վալէրի. – Տիմէք օլուր քի, պուրատան պէն կիմմէհիմ։

Մ. Վօրմս. – Էկէրչի ֆիքրինիզ պու իսէ, սէրպէստինիզ։

Մատամ Վօրմս, մէղքիւր սէօզլէրի իշիթտիկինատ, պաշտան սեռաղա գատար տիթրէտի, վէ պիր ղէվճինէ, պիր տէ Սվին Բրատիէհէ պապտը։

Պարօնուն սիմատը պիւսպիւթիւն սօլմուչ օլուպ, ֆէվդէլատէ սէրթ կէօրիւնիւեօրտու։ Յին-Օրանժ իսէ, իսթիզաքեարի սուրէթտէ կիւլիւեօրտու։

Վալէրի, թօգաթ եէնէն պիր սոէմին ապրնատան չըգան ֆիղան կիսի ղարիպ պիր սէսլէ նիտա իտէրէք, զայադըլ պիր հալտէ սալօնատան չըգտը, վէ անըն չու հարէքէթի էանասընտա, ումում թարաֆընատան հապդընտա իզհարը թէվէճճիւհ վէ րիպդաթ օլունուրճասընա պիր ֆըշըլթը իշիտիլտի։

Պիչարէ դատընճըղադըն զայպուսէթի ապըլինատէ, մէղքիւր ֆըշըլթը, օլ սէրճէճ թահդիրամիզ վէ խատիմանէ, պիր սուրէթ քէսպ իթտի քի, նիհաեէթ Մ. Վօրմս, պիէտէպիկի սէպէպիյլէ զուհուրա կէլճէն հիտսէթ ու չիտսէթէ գարշը ուզուն միւսաֆէթ մուգալէմէթ իտէմէեէ-

ճէվինի անլսեւարար, ալիրտէն ալիրէ Ալմն Բրաուիէնէն զօ-
լուհան թուեթուպ,

— Կէլննիլ, մաւամ... սաոէտիլլնկնմուէն, լամ նիգա-
ոէ լոնլմիշ օլաուդունա տայիր ալիր ող էվնէլ վուգու
պուլան սէօղ, հադդը տըր. ալիմն նէրնինէլ պուրաը սէ-
յէլ, ոէտի, վէ մէզպուրէնէ ոէհնիզէ դաոար կէօթնու-
րիուպ, եախօտ տահա ոօղրուտու ալուրվէրէնիպ, ումուզա-
նա ալիր մանթօ վկուտի, վէ անը արուապատնա դաոար կէօ-
թնուրմէսինէ լազգմէթճիլէրնուէն ալիրնիէ էմր իմտոիքուէն
ասնրա, քէնտիսի տալօնա ալոէթ նիթոի, վէ վուդուն հա-
լի, նիթոլիա սէզհարէթինեն ալիր սըր. քեոամիսի թարա-
ֆընոան, էյնիկյեէթին տու նիգամիսի եօլունուա ալիր մու-
մէլէէ հաար նլէ, հարէքէթի վադըտաբնըն աղբրըզըմը
նաֆիֆլէթմէկէ չալըշը:

Մէրդումուն սէօղլէրինէ նամըը նչին դուլադ վէրնը-
ոի, վէ քէնտիսինէ ինանըլըոօր վէ հալինէ աճընըոօր կնոսի
հարէքէթոէ պուլունուլոու. հալպու քի հէր քէս, նչին
հադդըթինի անլատադուա նիոի: Մուահնտարէն հնքեոսէ
նիթոինկնմիզ մէնզարէոէն ասնրա, ճէմկյեէթի մէղքնուբէոէ
ֆէվդէլատէ ասղուդլուդ հաբլ օլմուշ նուուկինոէն, վկյ-
նէթին նուր հէյէճանը զայդ օլոու:

Պարօն Վօլմուն տալէթ նիթմիշ օլուուզու դաոընլար՝
պուլունուուդլարը տալօնլարա ակնէադը ազդուդ ալիր դա-
տընըն կնրմիշ օլմազնուան ասլաը, ալ հադդըն քէնտինէ-
րինի թահդիը կէօրմիշ ատտ նուէրէք, մաւամ պարօնուն
տավսաըն նիթնուամ կյնէմէքտէ նուկնէր:

Նուլատա, նչի օրքեսթրօ թադըմլարը էն բարնադ
վալսլարը վէ էն ճալնպ դատնկնրնի չալարադ, օրթաննըզա
հէնոուէն ըէձնադ վէ հէյէճան քէտզ նիթոինկնմէկէ նայդի
չալընշնըլար նուք. ազ վէ տէ, քէտզ նիթմէկնուլ, տավէթ-
ներ, տա-
ղընդաա պաշնատը. շէօյնէքի տա վադըթտա վատ տայ-
նուէնէտ էէք տա քինդիներ գալը:

Վալէրի՝ քեռէր ու հիւռէթինին վէ ուիշար օլսուդու մեղեւէթին թէեսսիւլիէկէօղ նաշլարընը սէրսէմճէ ուէօ-
լուդու վէ օրսուդա դարանըպ դոլմադըդը ուիշինուիւ խոչ
ուէ, դուվվէթսիդիւ վէ թոպաթըդըդը, նէրսիվէնին
դաուէմլէրինուէ ուիշճէկինի պիլմիւլահազա, պիւֆէլէրին
պուլունուուդու ասֆանըն արդասընուա, սըդ պիր օրման
կիպի ադաճըդը օլան դըշըդ պաղչէյէ իլթիճա իմէուի:

Թիլպէր ու Բրէնալ տախի, հազըր պուլունան ճէմիյ-
եէթճէ չիւպհէյէ մահէլ վիրմէյէրէք, թապխաթիյլէ մէր-
դումէնին արդասընուան կիմէուի, վէ սանուդքեար Ֆրէ-
ուէրիդ Միւլլէրէ կէլինճէ, Ալին Բրուսիէնին լյդա իմէուի-
կի ըէզալէթէ ուէյիրճի օլուդու, վէ օլ պապատէ հինչ պիր ըէյ
պէճան իմէմէկիպ, քէնտիսի տախի խէֆիյէն վիզօնէթու
թաադիպ լյլէուի:

Վալէրի վօրմս, պաղչէնին դարանըդ պիր թարա-
ֆընուա, եէշիլսիւբլէրէ իւզէրի էօրթիւլու պիր դանապէ
իւզէրինուէ օթուրուդունու զանն լյլէուիկի մէրզումա ուէլի-
ընըն պուսէլէրինէ իւի քիւչիւք էլէրինի թէեալիմ իմէուի:

Պիչարէ գաուընճըդաղըն թէսէլլիյէ վէ ուէվիլմէճէ
պունճա իհթիուաճը օլուդու ճիհէթլէ, պու հարէքէթին-
ուէն ուօլաթը, քէնտիսինի իմէալ վէ մուաֆէղէ իմէմէկ
քիմին հազդը օլապիլիր:

Մէզպուրէ, բէբէլէեէրէք,

— Ա՛հ Թիլպէր, տիւնեուաուա սիզսէն ղայրի քիմսէմ

եօթ տուր . . . Նամուսաուզլուդ վէ խայինլիք աշտը լթաշտը . . . Պաւ կիւնքի հապարէթ՝ ուժուժի վէ ալէնի օլտու, Ալլահ պիլիր քի, պու հապարէթէ լաեըդ օլմադ իչին հիչ պիր շէյ ետրմատըմ, վէ թէհամմիւլէ ատլըդ դուվվէթ ու թաղաթըմտա դալմատը . . . Իմոի, ժիլպէր, պէնի հիմսեէ, միւտաֆաա, վէ խէյրա խոնմուդ, տէտի :

Ֆբէտէրիք Միւլլէր, կէօզէ կէօրունմէեճէք պիր մահէլլէ տուրմուշ օլտուղունատան, վապաա օլ անէ տէկնի աղըզլարընատան աշդ ու սէվտաեա տայիր հիչ պիր քէլիմէ չըղմատըշ խոէ տէ, պու ճիւմլէ նլէ, դալդըրի աթէշլի աշդ ու մուհապպէթլէ սուզան օլան օլ նքի նէվճիվանըն էտրաըրնա, վէ ժիլպէրին եէտինատէ քիւչիւք դաբուռնուն անախթալը մէվճուա խոուկինէ, վէ էվլին պաղչէսինատէքի քէօշքէտէ պունլարըն կիճէ վապթը պուլուշտուդլարընա վապըճ օլտու, վէ մէսէրլէթլէ, ֆիքրինատէն,

— Պաթօն Վ.օրմս պէնիմ մաշուդէմի եէտիմատէն ալտը: Պէնտէ եադընտա քէնտի գարըսընըն խիեանէթինի եիւզիւնէ վուրաճադըմ . . . Շիմտիեէ գատար կիւնահլդ օլան մուհապպէթին, եադընտա տիկէր սուրէթլէր քէտ խոէճէկի տէրքեար տը: Պու կիճէքի մէնզարէ Մ. տը Ռրէսլին իշինի սուրաթլէ իլէրի կէօթիւրմիւշ տիւր : Ինթիգամ հավվէսիյլէ գինա վուգու պուլաճադ տըր : Կէրչի պու պապտէ պանա պադը խապաթլար ղադրմ խոէ տէ, պու խապաթլատա մալիք օլաճադըմ, տէտի :

Իմոի, իրթէսի կիւն, Միւլլէր, տօղրուճա Ր օշ է ֆիւմէլ խատրէխանէսինէ ադիմէթլէ, պու տէֆա տախի պատրօն Վ.օրմսուն գարըսընը գօլատադլդ մէմուրիեէթի Սթաբիխէ իհալէ օլունմադ խոթէնիլտի :

Ռիգօլէ, ուժուգլարընը չէքէրէք,

— Իյի ամմա, պու թէքլիֆինիզ եօղունատա տէկմէլ տիր, տէտի :

Միւլլէր, — Նէ՞տէն :

Բիզօլէ . – Ճիլվադը պէն գուրնադ պիր սաէմիմ , լաքին հէլ նէ գաատար մէհարէթիմ օլսա , պու կիչի կէօրէ-պիլմէք կուզէ , սիլ պանա , օ պանքէրին յանէսինէ կիր-մէք , վէ մատամ պարօն իլէ վիզօնթուն էարտըրնա վա-ղըճ օլմադ խուսուսընսա պիր թէսալիր կէօսթէրմէլիսի-նիզ :

Ճուէտերլիդ Միւլլէր , Բիզօլէթէ , խոէճէկի գօլճուլուդ վէ ճաատալուդ մէմուրիեէթի , պանքէրին խանէսինատէ վա-ղը օլմադ լազըմ կէլէճէկինի անլատը :

Բիզօլէ խոէ , պաշընը սալլաէուպադ , չէօյլէ ճէվապ վիրադ .

— Հալէա թէքլիֆինիդ կիչիկ կէլմէէօր : – Թապիս-թիկլէ պաղչէնին տիվարլարը օլաճաղընսան , պու տիվար-լարսան չըգըպ ալթընադ իգլիկա խոէճէք սիր . . . Իմ-սի , թէշէէքքիւր խոէրիմ , տօսթում . . . իրսէն եաբըլմըշ օլան նէրտիվէնլէրին հիքեաեէլէրինի բօմանլատսա աղ չօգ կէօրմիւշիւմ սիւր : – Չապթիեէլէր գարարըդ քինոէլէր սիրլէր , ճադամ կիճէ էանատընսա տիվար իւզէրինաէ սիր քինոէնի կէօրիւրլէր խոէ , թապիսթիկլէ թահրիք օլունու-լար . . . Հէլէ օ ժիւրի մահքէմէսինին նէ՞ եաբմադը . . . ճէ-ղա գանունննամէսինին իքինճի ֆասլընըն պիրինճի դըմընա 381 նիւմէրօտա պիր մատոէ վար սըր քի , հէկէր սէօյ-լէտիկիմ վէճճ իւզրէ եապաեը էլէ վիրէճէք օլուր խոէմ , օ մատոէնի դաֆթան կիսպի կիսինէճէկսինատէ շիւպհէ եօգ-սուր :

– Օ հալոէ , եէկեանէ վէ մանէվի մադէսիմ , պիր աշ-ու սէվսա էնթրիգասընը գօլլամադան իսպարէթ խոուկի-նի նէ՛ գաատար պէեան լիթսէմ , քինոէ թաւաֆընատան լինա-նըլմաեաճադընը , վէ Պրէմի վէ եախօտ թուլօն գընատան-լարընա ամբըլաճադըմը բէք ալէա պիլմադիդ : Հալոէ քի պէն Բարիս շէհրինի սէվէրսմ , վէ պուրատան այրըլմադ խո-թէմէմ :

Միւլլէր . – Ինհէրդի եանըլմըշսընա քիշիք գաբուն-

պիր անախմեալը պուլտնուր խէ , օ Հալտէ մուխամեատա գալմադ զանն խոէրիմ։

Բիզօլէ . – Սախթէ անախմեար գուլլանմադա տախ տայիմա մուխամեատա վար ուրը , լաբինդ խէ , պադը թէ տաալիսի էմթիխամէջտարանէ իմթիհադը տաեէպինտէ , մուխամեատան գուրթուլտալինիր . . . Ցադամ տէտիկինիդ անախմեար նէ՞րէտէ ։

Մխալէր . – Իչմէ ։

Բիզօլէ . – Գաբու Հա՞նկը թարացա ուրը ։

Մխալէր . – Պու ադչամ , տամթ օն պիր պուչուգտա գաբուռու սիկէ կէօսթէրիրիմ ։

Բիզօլէ , ճաուսլուդ մէմուրիէթինէ պադշատը խոէ տէ , հվիէ էմրտէ պիրնէթիցէ խոճայնդ խոէմէհիդ , Ցադամ պու նէթիճէնին ռոպընտա էլտէ խոխէպիլէցէկի րէվիշի Հալտէն անլադմադտա խոէ ։

Շէօյլէ ք՛ի , պարօն վ՛օլտը , գալըմընը Հէր վադըթտան գիւեատէ խըրտադտադա , վէ ռուշատընը մուհթէնադ գըլուխունդ տէրճէտէմէտէ սէրթլիգ կէօսթէրմէկէ պադշատըը կիսալ , կիւնիւն ալըրնատէ տէ , սէպէպսիդ ռէյտ , տիսանէթ քեպապ խոէրսէք , մէզպուրէ խուզէրինէ էլ գալըրտըլըրնատան , իչմէ օ կիւնիւ , մէզպուրէ գաարընըն ֆիքրինատէ , տէրճէյ՛ի նիհադէտէ մէքրուհ վէ մէնֆուր օլան շուէօմիւրտէն գուրթուլմադ իչին , խանէմինատէն ֆիրսադ իթմէք թաաալլուպտա թէխլիկէլի ադամ իլէտի ։

Բիզօլէ , իչադա ռէնկի թարդ ճաուսլուդունատան գիւեատէխլէ խոշլանըպ , տաամ վ՛օլտը իլէ ժիլպէրինի ապսալմէթլէրի բլանընը միւքէմմէլէն տինլէտի , վէ վուդուհ հալի Մխալէրէ թէմամխլէ հիքեատէ իմտի ։

Ճաուսը մէրդում , մէքթուպլարընատան ալրինատ , « եադրըն իչին տիր » տէյի եադմադըլա , ժիլպէր տը Բրէսլինի վէ վալէրինին , պարօնուն խանէմինատէն հարէքէթի խոճէքլէրինի անլամմըշ խոի ։

Իշէ, մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Րօշ է ձիւմէլ խտարէխանէսինին մէմուրտ, պիր տալ ուէրիօշ օլարագ, Ա-լին Բրատուէնին աշըդը զանն լայէսիկի հիւքիւմէթի մէմուրտ ժօպէնէ, պալէատէ պէեան օլուեան ահվալի էթրաֆըդա նադիր մնալ, վէ հիքեատեէսինէ խիթամ վիրտիկի սըրտաս,

— Պէօյլէճէ ատ նէի դումրուլար ֆէրար էթտիլէր, ֆադամի կիմիզտէն էվվէլ պանքէրի ԹԷՏԷՖ էթմիշ օլ-տուդարընա, վէ գատաթը պօշալմըշըդ պուլունտուդարը-նա չիւպհէ էթմէմ, տէտի։

Ժօպէն. – Տիմէք օլուր քի, վուտու Սթեանի, ատ ճինա-էէթին՝ անլէր Թատրաֆընատան վուդու պուլմուշ օլտուղունա ինանըեօրտունուդ։

Բիդօլէ. – Շուպհէսիզ, չինքի ատ ճինաեէթի իճրա էտէն պայդա քիմ օլապիլիր։

Ժօպէն. – Սիզճէ, պունլարըն հալէբէթինի դա՞չ քիչի պիլիր էտի։

Բիդօլէ. – Պէն վէ սանտըդքեատան դայրի պիլէն եօք էտի։

Ժօպէն. – Սահի՞ մի։

Բիդօլէ. – Սահիհ օլտուղունա, պաշըմը կէյեօթմին ա-լէթի պիթքնա վազ էտէրէք, եէմին էտէպիլիրիմ։

Ժօպէն. – (Ինքեէք սէտա լիէ.) Զա՛դընըզ ասլթում. (քէնտի քէնտինէ տախ.) Ի՞շ լծօրպաեա կիրտի,

67

Սիմանի ինդօլէ քեամիլէն ակլնօշլանարադ, ախուրին խուէրլինաէ էտալանմըշ օլտուղս Տալսէ, ժօպէն, Ռօշէ ալ Գանգալ դահվէխանէսինաէն ուիշարը չըգալ:

Մէմուրը մէրդում, օրտանդ ալը արտադաս բաքնալէն, մաանուադէլ Ալին Բրատէնին խանէսինէ կնիմ:

Մէզադուբ, օ կնանս քէնտիսինէ Թադիմ օլանմուշ օլան գաեմ զէնկին ալը Մօլօ-Վալտիալընըն ուիկիմադրնա ակելէմէյուէ օլուգ, եալընըզ մէրդումդն դադուլնալ, Գադամ ունկեր Տէր քիմ կէլսէ, ըէտունի ակելէմէսինէ նիմ կնիմ ալ կ Թալսինէ կալէմիշ խոտ:

ժօպէն, ալը քեադրա բարչադալ խուէրլինէ, Ջամիսնէ նադըրը Թարադիընադն կէլմիշ օլտուղունու եադարադ, ադս Թէղքլրէնէն ակելէմէսի մարիֆէթիլէ Ալին Բրատէնէ կէօնտէրտիկինդն, անինդ մէրդում Տալվէթ օտադընա կնրտնրնալ:

Մէզադուբ, գաեմ Թէէտուր վէ Տէրեճան իչինդէ ադուլունադ, էնտիշէ վէ նկմիրտալընը կնդէմիկէ չալըշմադուդ խոտ խոէ տէ, մուվաֆֆադ օլամնադուդ խոտ:

Ալին. – Մնուս, գամիսնէ նադըրը Թարադիընադն կէլէն գամ սիզ միանիկ:

ժօպէն. – Նվէթ, մտամուադէլ, նշմէ մէմուրնէվէթ մի միւադէյնէն գարիթըմ ադս շու ադուր:

Ալին. – Նադին մտատէ նէ՞նէ ադայը ադը, պէնադէն նէ՞ խոթէնիլնեօր: Պէն Տիչ ալը ֆէնադըդ նիմ մէտիմ... Ա-ճադա գօրգուլացադ ալը շէ՞յ մի վար ադը:

ժօպէն. – Նկէրդի վադը օլացադ ալը եախօտ նբի

ախտալիմէ խոլխոտանէ տուրէթատէ ճէվապ վէրլուծինիլ, սիզին իչին գօլդաճապ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր։ Մուզայէրի հալտէ, Սէն-Լազար հոպսխանէսինէ կիմսէ-լիճէք պիր։

Ալին. – (Լէհճէսի օլարագ.) Սէն-Լազար հոպսխանէսինէ մի։

Ժօսէն. – Իվվէթ. պիլմէմիլիլ, եալընըզ խոտաէճէ պիր թէատրէ, հոպսխանէնին գարու-լարընը աչմըմաղա քեաֆի տիր։

Ալին. – Պիլիրիմ, մուսիւ. խոռի հագըդէթի հալի սըղէ սեօյլէմէկէ հագըրըմ, անճագ նէ՞ խոթէեօլսունուղ քի սիզէ սեօյլէեիմ։

Ժօսէն. – Աչղ ու ալէտաղանըզըն տէվամ իթմէնիզի պիր դաչ մահ զարֆընտա, պարօն Վօլմնուն սանտըղ-քեարը Ֆրէատէրիք Միւլլէր՝ սիզին իչին նէ՛ գատարագչէ սարֆ իթմիշ խէ, անըն տօղրու հիսապընը խոթէրիմ։

Ալին Բրատիէ, էֆֆիղէրինտէն ապզըլարընըն հարէքէթինէ իմթիսալէն, վարլըղի վէ մէսարիֆինի մուհթաճամ սուրէթատէ դայը իթմէզլիկի սաէթ իթմիշ խոռ։

Խոռ, մէզարուբէ, պու հիսապլարը հալի օլան սէֆթէրի Ժօսէնէ թադատիմ իթտի, վէ մէրդում, 60,000 ֆրանգա եադըն պիր միսաար չըղարարագ,

— Իչթէ պէն ատ պունու անլամագ խոթէեօլսուսմ։ Սէնճաղ, մատմուազէլ, շուրաեը սէրխոսթըր խոռնէքի, պէնի կէօրտուկլիէնէղու, քինէ, հաթթա Ֆրէատէրիք Միւլլէր տախի պիլմէմէլի տիր... Պու թէնապիհիմին խոլլաֆընտա պիր հարէքէթ վուգուլունուռ, եինէ Սէն-Լազար հոպսխանէսինէ կիտէճէկլինիլ սէրքեար տըր, ատի։

Ալին, ադիմ գօրգու իչինատ օլարագ, սիւքլութ տուրաճաղընա տայիր եէմին իթտի, վէ Ժօսէն, արտագարընա բաքիպէն, տօղրուճա միւսթէնթիգ Մ. Ռուլօ-Տիւվէրնէնին խանէսինէ ադիմէթ կէտի։

Օլ էանատէ , մուսիէնէթիդ , խանէսինատէն չըդմամըշ խոր : Մէրդում, վ.օրմա տալասընըն , էվվէլճէ զանն իմ-տիկի գաատար տոր պիր էշ օլմատըղընը անլատարադ, պու էշէ մուսիալիդ էվրադը խանէսինէ կէօմիւրմիւշ օլուպ օրատա միւսիէալէա իմտէքտէ խոր :

Մուսիէնէթիդ . – (ժօպէնին էշէրի կիրտիկինի կէօմէքէ .) Ա.ճայի՛պ , պու տաթատա սիդ պուրատամ՞մըընըդ ... Տիմէք տիր.քի մալիում օլան մատտէ հադդընատա պանա պիր եէնի խապէր կէթիրտինիդ :

Մէմուր . – Ումարըմ.քի , մուսիէնէթիդ էֆէնամ , կէթիրտիկիմ խապէրտէն մէճիուն օլուրատունուդ :

Մուսիէնէթիդ . – Բէք էյի , բէք էյի . շու վիդօնթ իլէ մատամ պարօն պանա գիւեատէսիյլէ էնատիշէրի մուճիպ օ-լուեօրլար : Գունճա գէմինատան պէրու շու մէալէ.քտէ օլ-տուղում հալտէ , գապահաթլարընը վէ ճինաեէթլէրինի պու մէրթէպէ ինգիթար խոէն միւթթէհիմլէրէ նատիրէն թէատիւճ իմմիշիմ տիր ... Մատամ վ.օրմա , պու պապ-տէ.քի մէհարէթինի , պաեըլմադ , հէմտէ ճիտտի պաեըլ-մադ տէրճէսինէ գատար իլէրի կէօթիւրտիւ , հաթթա ճիտտի օլտուղու թաալինէն մուայեէնէսիյլէ տէ անլաշըլ-տը : Հատըլը պունլար , ճինաեէթլէրինի խդրար ու իմթիրաճ իմմէհէճէ.քլէր տիր : Պունլարա գարշը , բէտտ ու ճէրհի գապիլ օլամայաճադ խապաթ լադըմ տըր : – Գէօյլէ պիր խապաթընըդ վա՞ր մը տըր :

Մէմուր . – Ֆիլվադը ճէրհ վէ բէտտ օլունմադ պիր խապաթըմ պուլունատուղունու զանն իմմէ.քտաէեիմ :

Մուսիէնէթիդ . – Ճանի օլտուգլարընըն խապաթը մը :

Մէմուր . – Խա՛յր , պիկիւնահ վէ պէրի խուզիմէ օլ-տուդլարընըն խապաթը :

Ռուլօ-Տիւվէրնէ , օթուրմուշ օլտուղու գօլթուդլու խակէմլէտէ տարսըլտը խէ տէ , ժօպէնին էյը տէֆա պու եօլտա պիր իֆատաէսինի էշիթտիկինատէ օլտուղու կիտի , պու

ուչիա լիելուկնամեուելուե ալ ալիր տադրզա դատար սիս-
քիւլի տուրատատ ,

— Դու հալտե , սիկճէ պատօճտուն գաթիւլի քի՞մ տիր ,
ատյլ սիտալ իմատ :

Մէմուր . — Դու սիտալինիզ ճէվապ վիրէճէիմ , լա-
քին մուամէնթիդ էգիէնատ , շու եադրխանէնիդ խուդրինատ
կէօրխուլէն վէ Մ. Վօրմաս եադրլմըշ օլան իսկատըդ մէք-
թուպուն՝ էվրադ ադրատընա կէշխա կէշմէհիկինի սիտալէ
իճթիսար էյլէրիմ :

Մուամէնթիդ . — Օ մէքթուպու ալատիլերմանիդ :

Ժօզէֆն , մէքթուպը մէզքիւրտ ալտը , վէ սանատըգ-
քեռատըն եադրխանէսի խուդրինատէն պուրմուշ օլտուղու մա-
վիմսի քեռադըռ բարչասընը տախի ճիդատանընատան չըդարըպ ,
մէքթուպ իլէ եան ալէ եան գօյտու :

Իշպու նէյ բարչա քեռադըռն բիւրիւզլէրի քէք թէ-
մամ սուրէթտէ մուխթատըգ կէլտիքտէն պաշգա , խուզէր-
լէրինատէ , էսօն նամ քեռադըռ ֆապրիգատընը էյմա խոէն
եադրլար տախի կիւզէլճէ օգունուլատիլմէքտէ իտի :

Ժօզէֆն , պու մուվաֆֆադըյէթինի կէօրտիւկիւնատէ,
քէմալը մէսէրլէթլէ ,

— Ա՛հ , պէն զաթէն էօյլէ օլտուղունու ակլըմա գէլ-
վէ չիմտի մուհադդադ սուրէթտէ , « պարօն Վօրմաս գա-
թիլի ֆրէտէրիք Մուլլէր տիր տիւէճճարիմ տէյի պէեան
էյլէտի :

Մուամէնթիդ . — Սանատըգքեռա՞ր մը :

Մէմուր . — Էվէթ :

Մուամէնթիդ . — Ֆադաթ պու ադրատըգճա պիր իս-
տատա տըր :

Մէմուր . — Պիլաքիս պէն պու խուստուս թէէմին ի-
տէրիմ :

Մուամէնթիդ . — Իսպաթ . . . իսպաթ նէ՞րէտէ տիր :

Մէմուր . — Պիր իսպաթ տէյիլ , օն գատար իսպաթ

կէօսեմէրեպիլիրսիմ։ – Իշմէ, էօյլեսէյն ասծրա մէ ապշամ վապմըծը նէ՞ սուրմէյ կէչմէսինիմ շուսան ալըճ հէրվասէ կոթարէյ։ – Վապա, ժուսթէնթիկ էՋէնամ, Տարէքէմ վապտան պաղը մինուսախտէթալվերէր մէ նոպամ կոթարմըշ ՋԹնամ Տալըմ էօտուղոնամն, մէ մուվաՖֆագըյէ թիսիմ մեմլ կուտալինամն, ուսուրմի պաղա ասիլ ուսէրսինիլ։

Պէօյլէճ ժօպէն, օգուսթոսպոլոսլագա զամէն մասիմ օյան վապտարը, մուխթասարէն, Ջադամ անկաշըպաՁար պիր Թարպա նոպ։ մէմ

Իշագ հիքմէթէ էանասրնագա, մուխթէնթիկ էն պէյ Հուքումէթագէն պիր պուխաթայագ Ճանինէն ԹէՁնէճի հիքմէթ էտէ, ալ ժօպէն՝ իՁադաէՀրինի իքմալ մէտխէլմէ, – Ամ ասիմ, ամ ասիմ, ամ ասիմ,

ան պիտի ձեզ տեսակցութեան արժանացնէ, առանց ինձ նախապէս տեղեկացնելու, մի՛ ժո-
ղովիր վիրտ խոհ ան, մէկդի՛, հրամայեցէք ձեր ամենամեծ ա-
ռաքինութիւնը հրճիռ եւ, միմիայն նէրսիսեան դրամատանտառ:

Մխամէնիմ. – Նէ՞ պէրէքէօրսունաղ:

Մէհմէտ. – Մխամէնիմ էֆէնտի, պիր ադ եվլէլ հադդը ածխանէմատ կէօսմէէրսինիզ խօշտուախէթմէն մխամէշէ-քիւրիւմ: Իմտի, ադս խօշտուախէթմինիզէն ճէ-ատրէմ ադատադ, Յորէօրիք Մխամէնիմ ախդ ու կիրիվիմէ վադրատանէյէ եադրատդըդը իչճա խոէրիմ:

Մխամէնիմ. – Լաբէյն ադս թէէխիրէ սէպէպ նէ՞ ատը:

Մէհմէտ. – Պէօյլէ պիր ատէմին զաեէմ դուվէթի պիր դուվէյի թէհլիւքէլիլէյէն ադս ղորխուղունդա թէէ-մին խոէրիմ: Իմտի, խամինիմ ադլընա, հադդըդէմ հալւ շուադհէլի կէօսմէէրսէ-ճ ատրէմէ ադրըլմըշ պիր թադըմ թէհ-ադրլէր ադուշունէաիլիր: Պու ադէպէլէ, ալտըն հադրատա կէլմէզտէն էվվէլ, մխամէնիմ օլադուղունա պիդդաճ էնդիշէլէնիր խոդադ իմ ադիդէնի: Ադ-ադ ադուղ ադ-ադ ադուղ ադ-ադ ադուղ

Մխամէնթիզ . – (Պիր վիւտուէթ ալուշխնախ.քուէն ասե-
լա .) Բէք աչէա , խամէաիկլինիլ կիսալ Հարէքէթ խոլն ,
Ֆապամ ալիզամ խոլն քի , խատախ էլտէն գաչըրմաեա-
սընըզ :

Մէմուր . – Օլ խուսուսաա թէհլիքէ եօզ տուր , չխոխ
պէն Չամլթլեէ նէզարէթինէ կիսոէճէեիմ , վէ սանըզ-
քեարըն եալընըզճա խզամէթ լիմտիկլի խանէյլի , պու կի-
ճէ , պէիզամ գօլլաեաճաղըմ : Եարըն սապահ , նքի մէ-
մուր տահա պանա ալիշդամ խոէճէ.ըլէրինտէն , խանէ-
սինտէն տիշարը չըգարըղընտա , սանըզ.քեարը կէօզլէրին-
տէն գաչըրմաեաճադըար տըր : – Պու մէմուրլար , ըէսոլի
թէզքիրէեի համիլ օլաճադլարընտան , չաեէտա Ֆրէեոէրիք
Միւլլէր էյի չադըր , ալիր տէմիր եօլունա քէնտիյի ամմա-
զա թէհաուոլ էյլէր խոէ , տէրադատ մէրզումու թուխա-
ճադլար տըր :

Մխամէնթիզ . – Բէք էյի , բէք էյի . ախզէ մէէզունյ-
եէթի քեամիլէ վէրիրիմ :

Մէմուր . – Թէշէք.քիւր խոէրիմ , մխամէնթիզ էֆէնտի :
Իրթէսի կիւնինա նուշ գըսմը , նադլ օլունմաեա շայ-
եան հաոխէլէր վուդու պուլմադըղըն , կէչտի :

Սապահլաեըն , միւթաու օլան վազըթտա , սանըզ-
քեար էվինտէն տիշարը չըգըպ , վ.օրմա էվինէ ոօղրու հա-
րէքէթ իմամէսինտէ , ժօղէնին րէֆիզլէրինտէն պիրի , պիր
ազ ուզագտան մէրզումուն արզասընտան եիւրիւմէքտէ
խոխ :

Տիկէր զամլթլեէ մէմուրու , ատըտուզու մահէլտէ
գալըպ , սաաթ օն ատլարընտա , Ֆրէեոէրիք Միւլլէրին խա-
նէսի իշէրինի կէօրէն գատընըն կէլտիկինի , վէ ճէվինտէն
չըգարտըզը անամիմտար վասըթտալյա ատըտընը խանէեէ
կիրտիկինի կէօրտիւ :

Մէզատէ , իշինի պիմ իրտիքտէն ասնրա , եանի էօյլէ
ատլարընտա էվուէն չըգըպ , գարուեու գաբատը , վէ ատ-

քին պէր հալելէ եւս զ առըմ գատար կնիքմէշ օլտուգտա հալտէ , մէմուր , արգասլնտան եէթիշտի , վէ սըգիաթը ըէամնեէսինի պնլտուրտէքտէն սօնրա , մէզպուրէեի բօլխա գօմխաէրինին նէզտինէ տաւէթի իլտուինտէն , պու գատըն , պէյթի վիճտանընտա հիչ պիր ֆէնալըգ էսէրի պուլունմադտա պէրտապէր , տիթրէեէրէք , տաւէթի մէզքուրէեէ իճապէթի կյլէտի :

Գօմխաէր , զապթիէե մէմուրլընտան նշի թահդըգ իլմիշ օլմտալդտա , գատընը թէէմին իլտի , վէ անտոլմտարը խաթէեսէ պուրդտան սօնրա , խանէսինէ կիլմէսինի , վէ իրթէսի տապահա գատար ուշտարը չըգմտըգընը իլիմտար նյլէտ : Մէզպուրէ , իշպու թէէնապհի թէմտամյլէ նյֆա իլտի :

Վօրմն պանդատը գաբանտըգտան սօնրա , ձրէտէրիք Մուսէր , պիր գահվէխանէէ կնտիպ , զապէթալարը կէօզտէն կէչնտի , վէ վօրմն իշինտէն տօլաեը մագնուն օլան պապը գամթնաէրին տէրտէմթինտէն վէ պունլարընն ալէյհինտէ զուհուրա կէլէն պիր թատրմ պաշլըճա խապարտան պահս խտէն կապէթ տէ Թրիեսթնօ է Տրուա նամ մէհաբիմ զապէթաընընն մնթալտընա դիեռատէճ տալտը խտէ տէ , սիմաընտա տալա մահդունկյէթի վէ էնատիշէ աչէտամէթի կէօրնւմէմէքտէ խտի :

Մուախխարէն , մնթատը խադրէ , պիր օզամնթատա թատընը խտիպ վէ սիկատտընը եադըպ , խանէսինէ տօզտրա բօլա չըգտը :

Մէրգում , քէնտի էվինտէն օթուզ տարմ գատար ուզադտա օլան պիր էվին էօնունտէ պնւեռնք պիր տրադտա տուրմադտա օլտուզունա տիզգամթ իլմէկեէրնէք , քէնտի տէ , վէ մումկյն պիր քիպրնթ եադըպ , պիրինճի գամթտա աչընը , վէ մումկյն պիր քիպրնթ եադըպ , պիրինճի գամթտա քէնտի օտտընտա չըգտարադ օրտաէի լտմկտաեը եադտը :

Նակէհան գաբտուտունուն չանը չալընմադկյն , մէրգում տնթըեէտ :

68

Ձրէաէրնք . – (Բէհան քէնարէն .) Պա՛ն եմ ախմէք տոր . պէն քիմսէնի սէվմէյօրում , վէ քիմսէնի տէ դաթոլ իմ-վէյօրում . իմտի , շա՛ տամթուա գաբուտ քի՛մ չալափ-լը : Եա ախր քիմսէ եանըմըշ տըր վէ եախօտ Հայլաթըն պիրէ էյլէնիյօր :

Մէրդում , լաւնայաթըն քիւլահըրը գօյտուդան ասը-րա , գուլաթը քիրիշէ օլարադ վէ գալան չարխաթադ , դը-մըլատանդադըրդըն պէ՛ն էտի , վէ ախր տադըդադ գաթաբ կէ-չիպ , պաթէհու ֆէրահցա նէֆէս ալարադ ,

— Էյլէ օլաուզդանու պէն Հիա խոխէօրում . գա-բանուն չալընմատը եանըմըշդ էսէրի օլաուզդա անլաշըլ-ար , ասէ՛ի :

Ֆադամ այնի վադըթտա , չանըն սէտաը էվվէլքինա-ան դիւեաւե չիտաթըմ էյ թէ՛զըտար իմ տոկհունէն , Մ՛իւլէր բէնշիւրեե տօղրու խէրըէեխ , էվ տիմ բէտոկհունէն , խայ-ւ վուց էյ աչը , վէ օզաթա էեխիյ , գաբուն էօ-նեանե վէ գաբանըդադա պիւեա չէ՛ն տօղաշմադ-ադա խաուֆիմ մուշահէե էյլէ՛ի :

Ձրէաէրնք . – Ֆիմի՞ խամխեօրսունուզ :

Պօղուզ պիր ակո . – Բէճա խոէրիմ , միւսիւ Մ՛իւլէր , գաբուեե աչըն :

Ձրէաէրնք . – Վէնոխոնէն նէ՞ խամէեօրսունուզ :

Մէճհուլ . քիմսէ . – Յոյք՛ Ա՛ճայի՛ պ , քիմ օլաուզդաեմ ան-

ալմաէն թ անբանաւօմտաւնուպ : Պունուելա պէրատէր էօյ-
լէ պէր էլախէ կիւնմիշիմ քի, թ անբըմադըզըմ գօլայ ա-
յիլ պէր : – Ֆադամ սօզադատա պաղըրատադ խամին ալիլը-
մէք խամէմէմ, չիւնքի թէրատիեէախպանք ա՛ր : Նոյնէ , ա՛ւ-
ա՛ւ Ձրէատէրնք , ալըճէ մուհիմ նիհատէլէրիմ օլտուղուն-
ատան , պէր ան էվվէլ շու գաբուեու աչըն :

Ձրէատէրնք . – Կէլիեօրում :

Մ ի ւ լ ը ր՝ բէնչիրէեի գաբատը վէ պէր չէ.քմէճէատէն տօ-
լու պէր ըէլօվէր ալըպ, ճէպինէ գօյտուղատան սօնրա , լամ-
պատըն սօլ էլինատէ թուլթատուղու հալատէ , նէրատիվէնատէն
աշադրըա էնատ վէ գաբուեու աչըր :

Մ էճհուլ քիմատէ . – (Մէրիան էվէ կէրէրէք .) Շու պի-
չարէ Սթա . բիեէ պէօյլէ օզադատա պէգլէթմէգլիք , մուզ-
թէզայը համիյէէթատէն տէյիլ ա՛ր :

Ձրէատէրնք . – Վա՛յ սի՛զմիտինիզ , մուտու Բիգօլէ :

Բիգօլէ . – Ինվէթ , պէնիմ . Ֆադամ պիզի մուխթէաճ-
ճիա կէօրիեեօրում :

Ձրէատէրնք . – Նամուսի վէ մահէլլի նզատմէթիմի նա՞-
մըլ էօյլէնատինիզ :

Բիգօլէ օլտուղունու պէեան նատէն շախա , ուժուղա-
ըընը չէքէրէք ,

— Նէ՛ ղարիպ վէ սատէտիլանէ մուտ . . . Հէր շէյի
պէլլիէք , սանսաթըմըն նզթիզատընատան տէյի՛լ մի ա՛ր :
Բօսթանճընէատ դալմադ խուզուն , Ձ. Մ . հարիքլարըյլա պի-
պէ մէքթուպլար եազադըղըմընա , պարօն Վօրմանն սան-
ատըպքեարը Մ. Ձրէատէրնք Մ ի ւ լ ը ր լէ մէքթուպլաշադ-
ղընը բանա պիլիր , վէ պիզին քէնատինիզի կիզլէմէկէ չա-
ղըրըղընըզը կէօրմէքճէն , քէնատ քէնատիմէ կիւլէր խոմ ,
ատէտ :

Ձրէատէրնք . – Պու ադըմ նէ՞ չիմն կէլատինիզ :

Բիգօլէ . – Կէօրիւշմէք իչին :

Ձրէատէրնք . – Պանա նէ՞ տիեէցէկինիզ վար տըր . պիզ

պանա խըղմեթ իմ տանիլ, պէն տէ իւճրէթինէն վիրտիմ։ Ալըպ վէրէճէկիմիզ դալմատը։

Բիպօլէ. – Դա խոսաս՝ մուզաքէրէճէ մուհիմ աճ տըր։ Պէն սիզի պանա պօրճլու զանն խոխեօրում։ պէլկի պէշ տապըդատան սիզ տէ պէնիմլէ հէմէֆքեար օլաճադըմընդ։

Ֆրէտէրիք. – Պէն եալընըզ պօրճումու էօտէրիմ, ֆադլա պիր շէյ վիրմէմ։

Բիպօլէ. – Ալէա, լաբին էվէր պօրճլու օլսուր խանըմ։

Ֆրէտէրիք. – Հէչ պիր պօրճում եօք տուր։

Բիպօլէ. – Մատէմ քի էօյլէ խոչ, մուսիւ Ֆրէտէրիք, իշլէթ պէն տէ ավտէթ խոխեօրում, վէ սիզ, հիսապլըմը-զըն նէքմիլ արտընատա թէավիւէնէնէ մուվաֆֆադամ իմ-մէտիկինիզ հալոչ, պէյբի խանին իշիմժիշ օլսուդումնուդ մուսթէնթիգ Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէյէ մուրաճաաթըա, պու իշի թէավիւէ իմմէսինի քէնտիսինտէն բէճա խոչճէէիմ։

Ֆրէտէրիք. – (Լէհճէսի օլարադ.) Նէ՛ տիմէք խոթէ-տիկինիզի անլատմաեօրում։

Բիպօլէ. – Եարըն անլարընընդ. չիմոխիք կիճէնիդ խա՛յր օլսուն մուսիւ Ֆրէտէրիք, սիզի թաճիդ իմտիկի-տէն տօլաթը ափիլընընդը թէմիէնին էյլէրիմ։

Ֆրէտէրիք. – Սէօզլէրինիզին մանէատընը կյոպահ իմ-մէզատէն կիտէմէզսինիդ։

Բիպօլէ. – Լաբին սիզ ալէնի տինլէմէքլիկի ուչուն էտիեօրսունուդ,

Ֆրէտէրիք. – Խայր, բէտտա իմմէեօրում, հա՛յտէ եօ-պարը չըդալըմ։

Բիպօլէ. – Թէմամ, իշլէ չիմոի եօլա կէլսինիդ. պիր պատան պու խոսաստա հէմէֆքեար օլաճադըմընդա էմի-նիմ։

Ֆրէտէրիք Մուլէր՝ նէրտիվէնատէն եօգարը չըդալը, վէ մուսաֆիրի տախ արգատմատան կէլմէքլէ, իքիսի պիր-վաքտէ տէրտունը օտաեա կիրտիլէր։

Ձրէատէրէք , մուսաֆիրինէ պիր խակէմլէ կէօսթէրսէ , վէ սոնռասընդան սօլկունլուղու կէօղուբքէսինն իչին , էվինտէքի լամպաները , ուզադտա պուլունան պիր մասա իւղէրինէ վաղ ելլէսի : Բէնտէնի տախի օթուրսա ,

— Պիր ադ էվլէլ միւսթէնթիղտէն պահս իսթէօրսունուղ , պունուն սէպէպի նէ՞ պիր , ոէսի :

Բիղօլէ · – Սէպէպի հադդընտա չիւպհէ ւ՞թմէօրսունուղ :

Ձրէատէրէք . – Յո՛ր :

Բիղօլէ . – Բէք ալէա . պիր դաչ տադըղտաոան օ սէպէպի սիղէ անլաթմադըա , քէսպի մահզուղիյէթի էլլէրիմ : – Մ՛իւսիւ Ձրէատէրէք , պէն սիղին էչին չալըշմըմ . ուսմարքի իսլամլէթլէրիսէն ժէֆնուն օլսունուղ :

Մ՛իւլէր՝ սադըրսըղլըղ հարէքէթի իպրադ իսէրէք ,

— Մատաէ հէր նէ իսէ , ծնտան պահս իսէն , ոէյի պէեան էլլէսի :

Բիղօլէ . – Էվվէթ , էվվէթ , չիմոի սալ մատաէսէն պահս ւթմէկէ պաշլաեսաճադըմ . պիւ՛րմիսինիզ քի , Ալլահ Բրաոիէեի , պարօն Վօլտաու , վէ անըն զէվճէսինի , վէ ոօսթլարը օլան վիգօնթ ոը Բրէալի պուս պուտա գօլլադըղըմ հալոէ , պանա վիրտիկինիզ միւքեաֆաթ քէք ճիւզի սիր : Հէման իչ ոէօրթ եիւզ ֆրանգ ոըր :

Ձրէատէրէք . – Էյ նէ՞ եաբաեըմ :

Բիղօլէ . – Բէք չօգ չէյ եաբաալիէրսինիզ . պէն ֆադիր պիր ասէմիմ , ալէսահիեե օն բարամ ալէչ եօգ ասուր : – Ռանա մալիւմիւնիւզ տիւր քի , եիկիրմի ֆրանգա իհթիեաճըմ օլադադ , էօմրիւմիւն իչ դըսմընը կէչիրիրիմ , վէ պուս ախք քէեի նաատիրէն էլսոէ լաէալիլիրիմ : – Չէֆք ու էյլէնճէ եէ վէ մասրաֆա արզուս օլսուղու հալոէ , ասրադըմ սիղէ , պու եաշամա՞դ մը ոըր : Իմոի , եօլուսունուն իւզէրինաէ պիր ֆըրսաթի զուհուր խոէր ւթմէդ , անը սէրհալ ԹուԹուս , հէր նէ վէսիլէ իլէ օլուր խսէ օլսուն պըրադմամասոա եէմին

Լեթմիշիմ ասիր ։ – Իշթէ պու կիւնքի կիւն օ ֆըրսաթ պու-հուր Լեթմէշ օլմաղէ , եապասընսան թուխմուշում առը , վէ ասլա պըրապամաեաճաղըմ ։

Պու արա միւսաֆիրի մէրդում , սէօզիւնիւ քէամէքլէ , սանսըզքեար ,

— Սէօզիւնիւզէ տէվամ իտին ... պունունլա պէրա-պէր ֆիքրինիզի ապաճըդ անլամաեա պաշլաեօրում , տէտի ։

Բիգօլէ . – Եիւզ պին ֆրանգա իհթիեաճըմ վար տըր , միւսիւ Ժրէտէրիք Միւլլէր ։

Ժրէտէրիք . – Նէ՞ տիեօրսունուզ ։

Բիգօլէ . – Եիւզ պին ֆրանգ տիեօրում ։

Ժրէտէրիք . – Պու բարաեը ալմադ իչին , աճապա պա-նա՞ մը կիւվէնիեօրսունուզ ։

Բիգօլէ . – Էվէթ ։

Ժրէտէրիք . – (Ումուզսըզընը չէքէրէք .) Եա էյլէնիեօրսունուզ վէ եախօտ սիզ տիվանէհինիզ ։

Բիգօլէ . – Նէ՛ էյլէնիեօրում , նէ՛ տէ տիվանէեիմ ։ Միզի թէէմին իտէրիմ քի , զաեէթ ճիւտի սէօյլէեօրում , վէ ապըլմադա ասլա նօգսան եօզ տուր ։ – Իմտի , ապիգիմ միւ-սիւ , իշտու եիւզ պին ֆրանգը պանա վիրմէլիսինիզ ։ Պունա-տան սիզ խարապ օլմազսընըզ ։ Պու մէսլաղը պանա վիր-տիկինիզ հալտէ , եէտինիզմէ իւչ եիւզ էլի եէտի պին ֆը-րանգ տահա գալաճագ տըր քի , պու տա կիւզէլ պիր քէ-լէբիր սաեըլսապիլիր ։

Ժրէտէրիք . – (Պիրտէն պիրէ աեաղա գալգարագ , պօղուզ սէտա իլէ .) Նէ՞ տիեօրսունուզ ։

Բիգօլէ . – Տիեօրում քի , պարօն Վօլտիւր էօլտիւր-տիւքտէն սօնրա , գաատընսան տէօրթ եիւզ էլի եէտի պին ֆրանգ աշըրտընըզ , պէն տէ հիսսէմի խաթէեօրում ։

Ժրէտէրիք . – (Էլինի եօզարը գալտըրըգ , միւսաֆիրի-նին իւզէրինէ հիւճում լեթմէկէ հազըրլանարագ .) Ա՛հ , ալչագ ...

Բիզօլէ, իակէմլէսինաէն գալդմաեըպ, պիր ըէվօլվը-
ըըն ապզընը կէօսթէրէրէք,

— Կէօրիւեօրսունուզա՛, թէտապիրի ւհմթիեաթ-քեա-
բանէմի ւհթհիսապ ւհմվիշ օլտուղումտան՝, պօշունա թէշէպ-
պիւալէրէ գալդըշմաեըն: Պունտան գաթհինապար պէն սիզէ
ֆէնաըզգ ւհմէք իսթէմէեօրում, վէ տալ էֆրատը զապ-
թիեէտէն օլմատըղըմ ճիհէթլէ, սիզի զամնապլատըղա պէնի
մէճպուբ իտէճէք հիչ պիր սէպէպ եօզ տուր: – Պանա եիւզ
պին ֆրանգ վէրիրսէնիզ, պէն տէ սիզին շէրիֆինիզ օլաճա-
ղընտան, սիւքիւթ ւհմէքլիկիմ լազըմ կէլիր, լաքին պու-
նուն մուղայիրի հալ վուգուհնատէ, հադընըզտա բէք իյի
օլմազ: – Տիւնեատա հէր շէյին պաշը ադջէ տիր... քեաճի-
ֆէյի ֆաղիլէթլէրի իշլէեէճէէք օլսամ, պէշ պին ֆրանգ ի-
բատը տալա վէ դաթա էլտէ իտէմէմ: – Է՛յ նաՙըբէ, մու-
վաֆֆադաթ իտիեօՙրմանուզ:

Պու ապա, Ֆրէտէրիք Միւլլէր ոօղուգ գանլըլըղընը
քէսպ իտէրէք, իսթիհզաքեարի պիր հալ լէ, շէօյլէ սէօյ-
լէտի.

— Սիղ ուսթա պիր հաշարխինէղ, ֆադաթ թէհտիտ
լէ բարա չէքմէք իւզէրէ վազը օլան շու թէշէպպիւսիւնէուղ
քեապի մուվաֆֆադըյէթի իտէմէեէճէէք տիր: – Սիղաէն
գօրգմաեա նէՙ սէպէպիմ վար տըր: – Միւնասիպէթսիզ վէ
շայեանը իսթիհզա ւհմհանըն պէնճէ նէՙ էհէմմիեէթի օլա-
պիլիր: – Զարօն վօրմատն գաթհիլէրինին բէնջէի տաալէթէ
տիւշտիւքլէրինի զալիպա պիլմէեօրսունուզ, եախօտ ու-
նութմուշսունուզ: – Իմտի էկէր պիլմէզսէնիզ, պիլտիրիրիմ,
ունութմուշ իսէնիզ, իսթըմընըզտա պըրագըրըմ: – Միսիս
Բիզօլէ, սիզ պիր սէֆիլ քիմսէ օյտուգտատան պաշգա, ահ-
մադ սըմընըզ:

Բիզօլէ աեատա գալդըտ, մատխարաճա պիր սէլամ վիրտիքտէն սօնրա, շէօյլէ ճէվապ վիրտի.

— Միսիս վէ ազիզիմ ատամըզ քեար, շու իւթիֆա-

թընըզա թէչէ.ջ.քիւր իտէլիմ։ – Պու տէտի.քլէրինիզ կիւզէլ աչօզլէր իտէ տէ, պաղը սըրալարտա եանըլըեօրտունուզ։ – Ճինաւէթին վուդա պուլտուղա կիճէ, եանի սամի ծն պիր պուչուգ իլէ սապահըն պիրի արտաընտա, անախթա.րընը պանա թէյլիմ իթմիշ օլտուղունուզ պաղչէտէ պու.լունուեօրտում։ – Էլիմտէ տէյիլ իտի, սիզին հիսապընըզա օլարադ պաշլատըղըմ ճաատսըզա տէվամ իթմէկի ֆի.քրինտէ գուրմուշ իտիմ։ Ձու սըրտատա, պիզիմ մահուտ աչըդ վէ մաշուդէնին էանտի հարէ.քէթլէրինտէ հադըը պուլունտաեր տաիի կէօրմէքլիկի տոդում իթտիկլիտէն, գարտ.եու եարը աչըդ պրատարատ կիթտիկլէրինի կէօրտում։ Իչ.թէ, պիր ազ մէրատատան, վէ պիր ազ տա ա՛ճ կէօղլուվու.քէն թահրիք օլունարադ, (չիւնքի մալում եա՛, պէնտէ սիզին կիսի ա՛ճ կէօղլուեում,) մէզքիւր եարը աչըդ գա.տադատան պիր թադրիպ օմէյլին տէրտունինէ կիրտում, վէ պիր ազ ածնա մադթուլուն էլինտէ պուլունան պիր գա՛չ ատ.թըտան միւրէթթէպ իտլատըղ մէքթուպու տիմիրէեէրէք.դէն ոտտաըղա կիթմիշ օլաճադ իտի։ Ելիտի, պու պադտէ ուզլաշալը՛ղ մը։

Ճրէատէրիք. – Խա՛յր, խա՛յր, ատա օլուն, ատա օլուն։

Բիգօլէ. – Հէյ պու շէյլէրի եադտըմ վէ իտլատըմ, վէ էկէրչի պու կիճէ պանա պիր ֆէլաքէթ վուդա պուլ.ատա խոխ, եարըն էօյլէտէն էվլէլ, եադտըղըմ իչատա զէա.ղըտ, էմին պիր թատրիգէ ժուռնէնթիզ Ռուօ-Ֆիւվէրնէ.նին օտատըղա կիթմիշ օլաճադ իտի։ Ելիտի, պու պադտէ ուզլաշալը՛ղ մը։

Ճրէատէրիզ. – Էվէթ։

Բիգօլէ. – Նէ՛ւղ պին ֆրանգը վէրիեօ՛ղմուատունուզ։

Ճրէատէրիք. – Էվէթ, վէրիեօղում. ֆոտգամէթ պիր չարէթ իլէ,

Բիգօլէ. – Նէ՛ չարէթ իլէ։

Ճրէատէրիք . – Պու բարաձը ալտըդատան սօնրա , իւչ այ էլլին Բարևսատէն հարէքէթ ըմմէլիսինիզ :

Բիզօլէ . – Իւչ այ սօնրա կէլէպիլէճէ՛քմիեմ :

Ճրէատէրիք . – Էվվէթ , իւչ այա գատար պէն էշիմի կէօրմիւշ օլսուրում :

Բիզօլէ . – Բէ՛ք ալէա . շիմտի բարաձա պէ՛քլէճօրում :

Ճրէատէրիք . – Շևապհէսիզ , պէնիմ թէճրիւպէ՛քճար օլսուրում՝ մէմուլ խոէրսինիզ . պինատէրին զապըթա պուրաձը պատըպ , աշըրտըզըմ պանզա գայմէլէրինի պուլսինիլէճէկսինատէն , անլէրի էմին պիր մահէլլատէ հըզըզ ըմմիշիմ տիր : Պու հալտէ , պու կիճէ օ պանզա գայմէլէրինի եէրինատէն ալսանաճաղըմտան , էկէրչի սիզի ալսանթմադսա օլսուրում՝ զանն խոէրսէնիզ , եանըմտան այրըլմաճէրն . եարէն , սիւքիւթլիւնիւզիւն պէտէլի օլան մէպլաղը թէճէսինէ իմմէ՛քլիկի թէճէմին խոէրիմ :

Բիզօլէ տէտիկլիմիզ շախա , պու արա , էվվէլճէ չը-գատըլը սէտատան պիւտպիւթիւն ֆատղ-ը պիր սէտա էլէ,

— Խա՛յր , խա՛յր , շիմտի մահէլատէ իճրա խոնըմէլի տիր . . . գուրուլան տուզաղ ժիւքէմմէլ խոն , սիզտէ օ տուզաղա տիւշտիւնիւզ , տէտի :

Մէրդում , պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէ՛ք , սախթէ սաչ վէ պըէդ-ճարընը չըգարընճա , ժօպէնին խոթիհզաքէատրի սիմսարը մէյատան չըգատը : Պատէհու ժօպէն , քէլատա տէվամ պիրլէ ,

— Է՛յ ճրէատէրիք Միւլէր , գանուն նամընա սիզի տէրտէսթ խոէրիմ : Էշթէ ճէլանատէ . . . մուհատիֆլիքէթ ըմմէնիզի սինդուտէ տիր , զիրա սիլահը օլսուրդուտու պիւխրահնիզ . . . Բօլհա գօսիհէրի , էյի նէֆէր ժանտարմա էլէ պիրլիէքտէ օլսուրդու հալտէ , արապա իչինտէ օլարադ գաբուռնաւն էօնիւնատէ տիր : Իմտի , արդը թէպլիմիյէէթ ըմմէնիզի սիզէ ևոթար խոէրիմ , տէտի :

Սանատըգքեար , գաբանճաեա տիւշէն վահդի պիր ճան-

վէր վիսիլու ինիլէհիպ , ֆիլար իչին պէր եօլ ատաղը խսէ ոէ , պուլամադը :

Ժօպէն խսէ , սաքին վէ թէպէասիւմ իւղրէ օլսուպու հալսէ , ըէվօլվէրինի էլինաէ թուֆմադաս խոի :

Պէր սանիյեէ սօնրա , Միւլէր , պէրտէն պէրի քէսալի սիւքիւնէթ խոխեօր կիսի կէօրիւնէրէք , պօղուդ պէր սէսաս էլէ ,

— Ադրը թէպլիմիյեէթ խոէրիմ , ոէտի :

Ժօպէն . – Է՛ն իյիսի պու տուր :

Մուահսարէն մէրդում հիւքիւմէթ մէմուրու , ֆէլ տիչհաէն քիւչիւք պէր ըալըղը տօտադէլարընա կէօթիւրիւպ , քէակէն պէր սէս չըգարտադ ,

— Իչին խիթամ պուլմուշ օլսուղունու գօմիսէր էլէ ըէֆիդլէրիմէ խասպէր վէրիեօրում . չիմոի անլէր ոէ եօգարը չըգաճադլար սըր : – Ֆադաթ միւսթէրիհ օլուն , խանէնիզին խըզմէթինի կէօրէն գարընըն անախթարը եէտէլէրինաէ պուլունմադաս սըր , ոէտի :

Պու արա ոօգադ գաբուսունուն աչըլըպ գաբանմասը սէտասը էշխոիլսի :

Ձրէտէրիւք Միւլէր , ղարիպ պէր գահգահա սըր գօբարդա , պիր էլինի ճէպինէ ոօգաոս , վէ չըգարտըղը պէր ըէվօլվէրի ան վահիտոէ իչ ոէֆա ժօպէնին իւղէրինէ ամէղլէմէդէ , պիչարէ մէմուր պէր եըղընթը կիսի եէրէ ուշուս , վէ խասխս խսէ , լամպաեը սէօնտուլմահինդէն , գան իլէ միւլէմնա օլան օտա պիսպիսնթինէն գաբտարը :

69

Ալէլուամ զապլթա՝ հէր շէյն քէշճ իմտիկինատէն, զօմիսէր իլէ ժանտարմալար, էմրի պասիրէթէ ըիաեէթէն պէրապէրլէրինէ ալմըշ օլտուգլարը խըրսըզ ֆէնէրինի, աէրտունը խանէեէ կիրտիքլէրինէ եապտըլար։

Կիճէնին տուսլուզու էանասընտա իշխտիլէն ըէվօլվէըին իւշ բաթլաեըշընտան, էվին պիրինճի գաթընտա շայեանը թէէսափուճ պիր հալ վուգուա կէլտիկինի անլաեարագ, տէրհալ նէրտիվէնատէն եօգարը չըգտըլար, վէ հիքեաեէ իմտիկիմիզ մէնզարէնին վուգու պուլտուզու օտանըն էշկինատէն կէչտիլէր։

Պունլար, իլք տէֆա, սանիեէ պէ սանիեէ ապմագատա օլան կէօլ կիսի գանըն իչինատէ ժօպէնին եաթմըշ օլտուզու-նու մուշահէտէ էյլէտիլէր։ Պիչարէնին իւզէրինատէ էաէրը հաեաթ կէօրիւլմէեօրտու։

Բօլիս մէմուրլարընտան պիրի, մէճրուհու եէրտէն գալ-տըրըպ, եարալարընը թէտիգ իմմէք խոթէտի։

Գօմիսէր. — Պիր ադտան անընա մէշղուլ օլուրտուգ. լաքին էվվէլ էմիրտէ գաթիլի արատադ վէ պուլմադ լազըմ տըր։

Մէզքիւր օտա իլէ տիկէր իչի օտա ալտանըլըպ, պունլարտա քիմնէ պուլունմատըգը կէօրիւլտու. անճադ պադչէեէ նադըր պիր բէնչիրէնին այըդ պուլունմատընտան, մուրըատան պիրի,

— Պուրատան ֆիրար իմմիդ օլաճադ տըր, լաքին պու գաթ եիւքսէք օլտուզունատան, տուշէրքէն, պէչքի խատի-սին պիր եախօտ իչի աեատը գըրըլմըշ տըր, տէտի։

Անմիտ աշակերտ էնելտի :

Իւր կնոջէրի եաղմուր եաղմըշ օլսուդունան , ապաչէնին եուշմշադ օլան թօրտաղը իւպէրմեսէ իւրի եխտեբէր էօքչէլէրին էսէրլէրի , օլսուս մէլճուս օլան պիր տիւ վարա դասար կիթմէբսէ , վէ զաթէն տիվար եխտեբէր օլմատըղը կիսէ , էթրաֆը սարմաշըդ ապաճըլա տախ մուհաթ օլսուդունան , չէվիր պիր քիմսէնին իշսու տիվասան աթլամատը , ատէթա չօճուդ օեունճատը դապկինեն էն պիր չէյ իտի :

Գօմիսէր . – Խափիսի դաչըրտըդ :

Մէմուրլսուսան պիրի . – Խա՛յր , դաչըմատըդ , անճափ իշ թէէխիր օլունսուս : Պու կինճէ Բարիսի թէրք իթմէսին , եաղընըդճա հարէքէթի իթմէք խաթէօլսուս . . . իշթէ միւքեաֆաթընը ալտը :

Գօմիսէր . – Ինթիխապլի հաեաթընճա պիր թէհլիքէ եօք տուր :

Մէմուր . – Ինչաղլահ , լաքին բէք մէմուր իթմէմ :

Պու սէօղլէմսէն ոճդու , թօխս գօմիսէրիյլէ ՝ մէմուր-
լար թէքրար էվէ կէրիկ , իսմի գաթը չըգարըլար :

Ցունար ժօպէնին էավաշըը չըգարըգ , ամէլան իշ
դուրշանան թէննէնէ կէրմիշ օլտուղունու քէմալը տէհղիթ
կէօրտիւլէր : Թիֆլիթը վէ տարկըտար վատըթարյա կալ
ֆէնա գանը տուրտուրուգ , պատէհու վիճուտնէն պիր ա-
րապաճա գօէարտագ , է՛ն եադըն օլան խոսթախանէկ
կէօթէխտիւլէր :

Խոսթախանէնին հէքիմի , տէրհալ թէսդիգամը լա-
դրմէկ ակլ նճրա , մէճրուհուն եարէլէրվ հէր նէ գատար
տէրին խաե տէ , մուհլիք , վէ համդա թէհլիգէլի օլմատը գ-
տան պաշգա , մէմուլին գայրի միւշքիւլաթ գուհուր լիմէ-
տիվ հալտէ , պիր գաչ հաֆթաեա գատար քէսալ տըհ-
հէթ ու ափիյէթլէ տեուգա գալգապիլէճէկնին անլատը :

Իշագու թէէմինագախշ քէշֆին ֆիլ հադըգա տօղրու չը-
գաճալընը չիմտիսէն պէեան խոխ , իլէրուտէ տօսթու-
մուղ ժօպէնատէն թէքրար պան լիմէք խուրէ , չիմտիկ
քէնախանին խոսթախանէտէ պըրագալըմ :

Մխսթէնթիգ Բալօ-Ցիւլէրնէ , տալ միւթթէհիմ վէ
ճանի տատ լիմէկէ պաշլատըը չախալն տէրտէսթի խա-
պէրինէ տապըրտըղըգա պէքլէմէքտէ օլուպ , մէրգուճ ,
ճէլալ թէզքիրէսինին հիւքմիւ լիճրա օլունուր օլունմագ , կի-
ճէ վագթը տախի օլտա , խանէսինէ կէլիպ քէյֆիեէթի քէն-
տինէ խապէր վիրմէսինի ժօպէնէ լիմէկ խոր .
հալտա քի , եարը կիճէնէ պիր տաթի գալարագ , միս-
թէնթիգին խանէսինէ բօղա գօմիսէրի կիտէրէք , վուգուր
հալի հիքեաեէ լիթտիկինատէ , միսթէնթիգ՝ էվլէլ էմիրտէ
պիր տէրճէ մէյհուտա օլտու խէ տէ , մուահիսարէն , իր-
թէսի կիւն ճանինին տէրտէսթ խոխէսալըճէկինի տուշ-
նէրէք , պիր տաղ թէսկին օլտու :

Տիկէր թատաճատան , իշագու եէնի ճինաեէթ վէ տան-
ըգդքեարըն քէյֆիեէթի ֆիրարըյա , մատամ պարօնուն

վէ վիզօնթաւն պէրիւղիմմէ օլաուդլարը անլաշըլաղնատն , միւսթէնթիդ, օլ պատատէ բաւօրթօսունու եարլըդ, հէյկէթի լթհամիէհ թադիմ լթաւ , վէ հէյկէթի մէզքիւբէ տախ , աղ վադըթտա մէննի մուհաբէմէհէ դարար վիրմէ.բլէ , մաղնուն ալէյհիւմանըն սէպիլլէրի թախլիհէ դըլբնալը :

Վալէրի վօրմս , մուվադդամի հատախանէտէն չըդալըդատան սօնրա , ժիլպէր տը Ւրէալ իլէ եօլընըդ պիր դաչ տադրդա կէօրիւշտու , վէ եաս ու մաթէմ իչինտէ կէչիրէճ.ք օլաուդս աէնէհի , այլրդա դատրնալարը դադու լսէն բահիպէ խանէլէրինտէն պիրինտէ կէչիրմէհի դարարլաշտըրալը :

Վիզօնթ իլէ մատամ պարօնտան թէ.ըրար պահս խտճէհիլ , ֆադաթ չիմտիւնք շու դատարը սէօյլէրիդ.քի , Վալէրի , պիր դաչ կիւն սօնրա մէմուրին գայրի պիր խատէր ալմադըա , գիւրատէհիլէ բահաթլանալը : Ճէօյլէ.քի , մադթուլ պանքէրին գէռաղըտլարը տէրտունինտէ , Վալէրի իլէ էվլէնմէսինին իլք կիւնլէրինտէ , քէնտի էլիլէ եադըլմըշ օլարադ պիր վախեէթնամէ պուլտունուդ , պու վախեէթնամէտէ , մէզպուրէ , պանքէրին վարխի ումումիսի թայեին դըլբնմըշ խտի :

Ինտի , պու սուրէթլէ , Վալէրինին սէրվէթինակէհան ծն պիր միլիօն ֆրանգա պալիլ օլաուս :

Կէլէճի Ճրէտէրիք Միւլլէրէ . պու ատէմ , օգուեանլարըմըզտան բէյք չօգլարը պէյլի գանն իթմէկլէր խտճտէ , ֆադաթ հադըդէթի հալտէ քէնտիլէրի իչին , պիւտունիւն թիւն թանըլմամըշ պիր քիմսէ տէյիլ տիր :

Սանտըգ.քեարը մէրգում , ըէվօլվէրինի իւշ թէֆա տաթէշէեէրէ.ք , ժօպէնի եէրէ սէրտիքտէն սօնրա , լամպատը սէօնտիւրմէդտէն էվվէլ շարդատընը ալմըշ խտի : Անճադ , ժօպէնին չալտըդը տիւտիւկ սէսինտէն հիւքիւմէթ ատէմլէրի օ էանատէ սէրտունը խանէեհ կէրմիշ օլաուդլարընտ

տան, վէ պուննալար եօզարը չըգմագաա պուլունտուգլարընտան, նաՀալ ֆիւրար իտէալիլէր իտի։

Իմոի Միւլլէր, եանընտաքի օտաեա կէրիպ, գաբաեա լուգէրինտէն գաբատը, վէ պատէհու բէնչիրէճի աչըպ, քէնտիսինին թէլէֆինի կէօզէ ալարագ, պէրինճի գաթեան պաղչէճէ աթլատը։ Խապիս, աեագլարը լուգէրինէ ախուշիւկիւնտէն, հիչ պիր ֆէնալըգ հիսս իմմէտի։

Պիր տաղըգա ածնրա, մէրդում, գէնբ իմտիկիմիզ տիվարտան քէնտիսինի ոօդագա աթտը, վէ հիչ տէյիլ իտէ պիր գաչ տաղըգա գատար իտանէսինտէ արանըլաճաղընա էմին օլտուղունտան, ֆիլթուրտուղճա պիր աղ եիւրիւտու, վէ պատէհու էվինին գարշըսընտա տուրուպ, հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն՝ էլէրինտէքի խըրպագ ֆէնէրկյուէ տէրուընը իտանէճէ կէրիպ չըգտըգլարընը միւշահէտէ կյուէտի, վէ ածնրա պիր արապա պուլուպ, սաաթլա թութտու, վէ միւմքին մէրճէպէ արապատա գիւեատէ օթուրմուշ օլմագ իւզրէ, պիր գաչ էվին գաբուտունու արապաճրէա չալտըրըպ, շու եա պու քիտապէի սիւալ կյէ, թէքրար եօլունա տէվամ իմտի, վէ նիհատէթ եարը կիճէճէի պիր սաաթ կէչմիշ օլտուղու հալտէ, իւճրէթինի վէրէրէք արապատան էնիպ, արապա էլի սարմ. գատար ուղապտանմըշ իքէն, եիւքսէք պիր էվին չանընը իքի տէֆա չալտը։

Գաբու աչըլտըգընտա, իչէրիտի ֆէվգէլատէ գարանլըգ խի, չինքի գաբուճու եամթատագտան էվվէլ, կապը աէօնտիւրմիւշ օլուպ, պու խէ, Միւլլէրին արզուտունա մուվաֆըգ խի։

Գաբուճու. – (եամթագընտան պաչընը գալտըրըպ, բէնչիրէճէ տօղրու իլէրլէճէրէք.) Ֆի՞մ տիր օ։

Միւլլէր. – (Մէտինի թէպտիլ խտէրէք.) Պէն իմ, պաբա Անտրէ, կօտար սըր։

Գաբուճու. – Վա՛յ միւսիւ կօտար, քէօյտէն ավտէթ իմտինիզ հա՝։

Մխալէր . – Էվվէթ , պապա Անտրէ :
Գաբուճու . – ՆաՃալըմընըզ , էյի՛ մխմխընիզ :
Մխալէր . – Հաւնո օլսուն , քէֆ էրթեմ :
Գաբուճու . – Ըշըգ խոթէ՛ րախընիզ :
Մխալէր . – Թէշէ՛քքիւր խոէրիմ . քիալիթիմ վար տըր:
Գաբուճու . – Ւէք էյի . էօյլէ խոէ , կիճէնիզ խայր օլսուն :

Մխալէր . – Խա՛յրա դարշը , պապա Անտրէ : Ճադամ օտանա քէֆ էրքէն չըգմանըն , չինքի էօրկուն օլսուդում ան , ապահ րահաթճա ուէուտադ խոթէրիմ :

Մխալէր , պէշինճի դաթտա , էյի օտանան միւրէթ-թէպ օլան քիւչիւք պիր տայիրէէ կէրտի : Մէրգում աէօրթայ էվվէլ , պաղը էնթիմալէրէ մէանի , Կօտար խամլէ օրա-էր քիրալամըշ , վէ քէնտիանի , կիւեռա Ւօնթուադ ճի-վալարընտա պաղը էմլաք տահիլի օլան պիր քէօյիւ տէյի թանըթտադ , Ւարխուէ պարընտաճադ պիր եէրի պուլանադ խուդրէ օրտէր քիրալատրդընը պէեան իթմիշ խոի :

Մխալէր , պուրտա , վադըթ վադըթ վէ տայիմա եա-էր կիճէտէն ասնտա խամթատա կէլիպ , տայիրէանինն խըզ-մէթինն տահի կէօրմէքտէ օլան գաբուճուէա պօլ միւ-քեաֆամ վէրիր խոի :

Հէր նէ հալ խոէ , օ կիճէահ , Մխալէր գաբուճուէ պա-գաման գաբատրդատան ասնտա , էյի մուհ եադտը , վէ էա-կի պիր տօլատատան քիւչիւք պիր չիշէ չըգատրդա , պունան աէրտանինտէքի մատտէեի , խոյնա ատ էյէ տօլու օլան պիր գապա պօշալթատը , վէ պաշընը պու ատէտան իչինէ ատգուպ , աչլարընը պիր գաշ քէրտէ լաէրգըգըլա եըգտատը ատէ-պինտէ , ատչլարըն պադըը իչինի գայա օլուպ , կիւդէլ պիր պեռահլըգ քէսպ իթտի :

Պատէհու մէրգում եամթատա կիրիպ , պիր գաշ ատամ գաման գատատրդատան ասնտա գայդըգ , ֆա-էօրի ատգարընը քէտտի , վէ թէամթօ ատհնէպինէ կիրտիկէ

հագըլլանան ալիր թէաթրօ օեուռնճուսու կիսպի, եանապ-
լարը իւզէրինէ վէ չէնէսի ալթընա սախթէ սիեահ պիր սա-
գալ, վէ իսմի ատսապը իւզէրինէ սէ ուզուն վէ կիւմրահ
պըեըզ վապ լիմաի։

Պու իշլէրի կէօրսիւքտէն սոնրա, պուրնուննա թէք
պիր կէօզլիւք վապ իսիպ, վէ պիր ապ եէշիլիմէ օլան ա-
յինէեէ պապարապ,

— *Հիչ չիւպհէմ եօք տուր քի, պէնի արսանապ իչին*
քիմսէ պուրաեա կէլմէեէճէք տիր, վէ պունուան գաթի-
նապար Ալմանիաըը սանատըգքեար ֆրէտէրիք Միւլլէր՝ գօնմ
Րօպէրթ սը լօքէրնէ պէնզէմէտիկի կիսպի, Ոէն-է-Ուապ է-
եալէթինատէ ասհապը էմլաքսան օլան կօտար տախի ֆրէ-
տէրիք Միւլլէրէ պէնզէմէզ, տէտի։

Օգուեանլարըմըզըն էլպէթթէ իսաթըլարընտա օլան Հանրիէթին իչպու սապըգ մաշուդու, Բուսան Հապսխանէ-սինատէն չըգտըգը զէման, քիմսապէթ վէքիլխարճլըգ մաշաղարընսան արթըրմըչ վէ Օպէրիլ օթէլինատէ սէրտէսթ օլունուդու սըյսաա ճէպինէ գօյմուչ օլտուդու պիր գաչ սոէտսանին ֆրանգլըգ պանգնօթու Համիլ պուլունմադսա իսի։

Մէրգում, Հանրիէթին պիր մանսաթըրա կիրմէսի վէ պու մանսաթըրըն քէնտիսինէ իչար օլունմամասը, վէ պունուան դաթինապար, Ոէն-Տընի պալըգճըլարընա թէպիմ իսիլմիչ օլան չօճուդուն գայապուպէթի իւզէրինէ մէյտուս օլարադ, վէ գապըթանըն նէզարէթինատէն իսի օլմաեան պիր թագըմ սոի մահէլլէսուե մուհասթապըսը էօմրիւնէ թէքրար պաշլասմադ իսթէմէեէրէք, պիր գաչ սէնէ գասար Բարիսոե իգամէթի մուճքինակ օլտուդունու Միւլհաղա իթոի, վէ ֆրանսաեը թէրքիէ, Պաս վէ Հօսկուրկ գապինօլարընտա պահթընը թէճրիպսէ իթմէքլիկի դարադաշլարըսը։

Րօպէրթին էճնէգի լսանալարընտա թէքէլլիւմէ գիեագոէսէկի իսթիսոսը օլուպ, չիւնգի քէնտիսի մէքթէպսէ

օլառուղս արբառս, ալման, ինկնիլ, ըուս վէ իմ ալան ան անկարելը թահսիլ իմ մէշ, վէ իւրի ւաշ սէնէ գառար Ալմանիատս վապըթ կէշիրտիկնատէն, ալմանճաաը, հէման ան ան մատէրգառը կնալ մուքէմնէլէն թէլէֆֆնաղ իմ մէք տէրէճէալնատ իլէրի կէօմիւրմիւշ խոր:

Իմոր, մախուհուղ օրան սէպէթլէրէ պինատէն, Ճըրանալը օլառուղունս կնդիլէմէք խոմէալնատէն, քէնարնան պատ մէճլէքէթի էհալնատէն ոէ գառ մէ ինչ ալան պատ կէնճ Բրուսիան վէ Ֆրէտէրիք Մուլէր խոմնէ պիր վէլատէթ սէնէտի Շրգառմատա մուսաֆֆատ օլառ:

70

Պիր կիւն, Բօալէթէ ար Լօքէրն, եախօտ Ֆրէտէրիք Մուլէր, պուքիան ադչէսինի գառմարառա թէլէֆ խոկ, քէնարնանի թէլէֆ իմմէդյատէն գայրի չարէսի գառմատըղը հատ, նատըտա պիր կէնճ Բրուսիան իլէ ատոթլուդ վէ իւլֆէթի բէյտա իմոր:

Ֆէրնանէ ղէնդնէն պիր պանթէլոն օղլու օլան պատ կէնճ Բրուսիան, Մուլէրին մուզախգատըմնատան վէ էնտիշէսինատէն պուքիէատը օլարագ, անը, բէտէրինին խոտարէնանէսինէ կնդատնէկնի թէլէֆ իմոր, վէ Լօքէրն՝ պու խուսուսա մուխալիֆէթի իմմէդնէ, քէնարնանէ իհալէ օլունան մէմուրիէթի Տրանի իյիֆանէ մուվաֆֆագ օլառ. չէօյլէ ք՛ի, պարօն Վօլթս, մուհարիպէտրամը ուսուժիէ խըտմէթի էյնի պիր գաչ լուսնա ատնա պիր քինէէ իհթիւաճը պուլունաւղունս Ֆէրնինի ըէֆիդինէ պիլատրուկինատ, պանքէրի

ժէրզում, ալիր չօգ հիւանդի թաւալիւէլէր իւէ ձրէաէրիւք Մխալէրի պարօն Վ.օրմսա կէօնտէրսի։

Մալումիւմիդ օլսուղս իւղրէ, իրի ալէնէ սօնրա, պս սախթէ Ալմանիան, պարօն Վ.օրմսուն սանսրդ-քեսրլդ խրամէթի մուհիմմէսինէ թայէին օլունսս։

Պէօյլէ պիր ախլէտաս օլան քիմսէնին, նամուսս ղայասդը օրմսալդնա կէրչի ինանըլմադը իսէ տէ, պունուն-լա ալէրսաղէր շուրաղը թէէմին իտէպիլիրիդ-քի, ժէրզում էէտի ալէնէ դաւար նամուսս ղայան իչմէրը էվդաթ նէթտի, վէ էվվէլճէ կէչիրմիշ օլսուղս մուխթարդը էօմիւր նիւ իրի ժանսարմա թարաֆընսան ուէանսըրըլ-մադ վէյալէսէի օրմանէրադ, կիճէլի րահաթճա ուէուսմա-մադդը էօլունսս կէչիրտիկի սաքին էօմրիս պէրիխէրիյլէ թամթալդ իտէրէք, եէնի էօմրիւնտէն իսէչլանմադս, վէ եիւկէրմի ալէնէ դաւար չալըշմադլար, պիր իտայլի սէրվէթի օլսախլէճէկսինի, պս սէրվէթինսէն տօլաղը քիմսէյէ մե-սսլ օրմանդա սէպէտի պուլունմախաճալդնը միւլահազա նյլէմէքդաէ իտի։

Անճաղ, էսէճ օլունսուր-քի, պս եէնի հիւանդ սախ-լէդ ու սսսադ էօլունսս կէչիրտիկի էօմիւր, պիր սսէ-մի հադըդէթէն նամուսլս վէ միսաթադիմ դըլմադա վէ-սիլէ օլան մադադսլի էսս իւղէրինէ միւէսսէս օրմանըդա, հիսսադ թահթընսս, վէ պինսալէրին մուվադդամի իտի։

Նմուն, մալումիւմիդ օլսուղս իւղրէ, Հանրիէթի Օ-պէրիվ կիսի հադըդէթէն սէվիլմէյէ լաեըդ պիր դաւը-նա սիլէ կէօնիւլ միրմիշ օրմանան պս Ռօպէրթ սը Լօ-քէրն՝ մաամուաղէլ Ձին Օրանժա սիլսսաէ օլուր օրմադ, պիդդաթ թասարրսուֆլս. թօրլամըշ օլսուղս ադչէկի թիւքէթսիսէն պաշգա, քէնսիսինէ իհալէ իսիլմիշ օլան դաւաեը սսխ պօշալթմադա պաշլսսը, վէ պունուն այը-ղընը գաբաթմադ ֆիւբրիյլէ, թէհլիքէլի պօրսա օեուն-լսրը-

նա կերիշտիկի հալաէ, անկէրտէ ոէ մուվաֆֆաղ օլամաղտան մնաաոա, վադը օլան ֆէֆնալըդ թամըր դապտալ եմէկդ ալը աէրկճէհէ կէլտի։

Հասըլը, հէրնէ գաոար եէտինտէդի աէֆէնտիլէրի մուամէլաթընա ույաոուրմուշ խոէ ոէ, պու ճհումլէ իլէ, պարօն վօրմանն վիրտիկի պալօտան պիր գաչ կիւն էվվէլ, մէրդում առնադդեար էյին, իհթիյաճաթընը, պիր հաֆթա տահա կէճէքտիրմէդ միւմքինաղդ օլմուշ խոի։

Պինապէրին վալէրի վօրմա իլէ վիդօնթ ար Ռրէյնին աշդ ու մուհապէթէրինի վէ ֆիլար իհթիմէդ ֆիդըրինաէ օլաոուդլարընը խապէր ալադընաա, էվվէլճէ վուդա պուլմուշ օլան խըրսըզլադըլարընաան տահա ալիւէթաք պիր խըրսըզլադ իճրաաթընը, վէ օխըրսըզլուդը, ֆիլարիէրին խուֆյէրինէ պաոադըրմադ եօլունաա իշինի թէրթիպ իհթիյէկի տաճհունա, մատամ պարօն իլէ ժիլպէրին օթէլտէն կիթափէլերի ադշամ, պաղչէյէ վէ ածնրա օթէլէ կիոտի, վէ պիր մուդ եաադըպ, սանատըդ աշըդ, վէ պանդա դայմէլէրինէ ալթունու աշըրըպ, դաոաեը թէբրար դաբաեաադ, օրաոան սավուշմադա հադըրլանըրդըէն, նէրտիվէնէ, պարօն վօրմանն աեադ սէսինի ալդը։

Տէրհալ մուամա աէօնաիւտու, վէ բէնշիրէնին բէրաէլէրինի տախի դաբաադը։

Պարօն վօրմա, էլինաէ պիր մուդ օլարադ, Ալվին Բրաատիէեէ վիրէճէկի օն պէշ պին ֆրանդը ալմադ իւդրէ դաոաեը աշըպ, տէրտունինի պօշ պուլաուդանաա, քէմալը տէհշէթէ էվթադա նադալ իհթի, վէ բէրտէնին, պինշիմնէդ սուրէթտէ դաբանդըշ օլմադընաան շիւպհէէ վադադադ,

— Շու բէրտէնին արդադընադի բէնշիրէ աշըդ ադրըրլադ օրաոան ֆիլար իհթիմիշ օլաճադ ադը, տէթի, վէ պու խուսուա թէէմին օլմադ իւդրէ իլի, ադըդ ալադընան, իհթէ պու ադա ադան անատըդքեաարըն մէյտանա չըդաճադը, շէօյլէդի պարօն վօրման՝ խըրսըզ վար տէյի պա-

պըտաճապընաման , տարիպ-ին եադ-աեը էլէ վիրէրէ , ճինա-
եէթ մահ.բէմէսինէ , վէ օյատա տախ քիւրէկէ ամ-ըլա-
ճաղը աէրբեեար խոխ :

Ծօպէրթ ալ Լօբէրն տայիմա եէմինտէ պիր խանչէր
սադ-ատըղընաման , ճանվէր միսիւռ պարօնուն իւղէրինէ
պիլհիւճում պօղադընա խանչէրի սաբահեադ-ատ , սէս պիլէ
չըգարմադընա վադըթ պըրադմադըգըն եէրէ սէրսի , վէ
պատէհու ճանվէրանէ պիր սօղուդ գանըբըդըա , մումա
թէքրար եադըպ , եադըխանէննին իւղէրինտէն ալտըղը պիր
քեադըգը նրի բարչա քէսի , վէ քէնտի եադըգընը թադ-
ևո խոէրէք , մալիում օլան իսկադըղ մէրթուպու եադըգը ,
վէ սօն սաթըգըգընըն քեամիլէն գուրումադընա պէ-ըլէ-
մէքսիկէն , մէզքիւր քեադըգը պուրուշատրուպ , մադթու-
լան ավուճու սէրտունինտէ սրդըշադըգը :

Հիքեաեէննին գուսուրս մալիումիում տէր :

Պիր այ գատար կէչսի :

Սախթէ կօտար , պիրտէն պիրէ քէնտինէ եէպ ադը-
ը արըպ օլտուղունու պէհանէ խոէրէք , մալիում օլան խա-
նէաէբի տայիրէսինտէն չըգմադըգա , վէ պատա Անատէ
խամինտէ պուլունան գաբուճու , մէրգումուն թաամլարընը
վէ ղափէթալարընը օտաընա կէօթխուրմէկէ պաշլատը :

Օն պէշ կիւն սօնրա , վ.օրմս իշխյէ արթըպ իշթիղալ
օլունմատընը անլատը : Շէօյլէ քի Ֆրէեէրիք Միւլլէրի
պուլմադ իւղրէ , զապըթաճա խոխլէն քեաֆֆէյի թէշէպ-
ուսաթ պաշա չըգմատընդընաման , գաթխլին Ալմանիաեա
կէչմիշ օլտուղու զանն օլունմադտա խոխ :

Փէնախլինին նէֆսի Բարխաեէ օլտուղունու քինէ մէ-
մուլ իթմէսինկինտէն , վէ օլ պատատէ վէրկինէն մալիումաթ
տախ նօղաան օլտուղունուան , գաթխլի մէրգումուն լա-
գըրտընը օլմադ օլտու :

Պու միւտաէթ զարֆընտա սախթէ կօտարըն հադըգի
սադալը պիւեիւմէքէէ , պիր այ սօնրա , մէրգում , պիւթխուն

պէսթիւն թէպաիւլ գըեռաֆէթ լիթաւ , վէ սիեռահ սապալը վէ սաչլարը պուլունան պու ծրանալըզըն՝ պադըր ըչինկինսէ սաչլարը վէ գըրմըզը ուզուն ֆասլըրի սապալը պուլունմուշ օլան Ալմանիալը սանալըդ-քեար օլսուդունու քինանէնին զանն լիթմէեէճէկինէ խաբեաթ օլարադ , ծնսան սօնրա քէնսիսինի կիզլէմէքլիկին պիհուսէ խոսկինի սիւչինսիս , վէ պինապէրին եէլ աղրըսընըն կէչսիկինսէ քէօրհունէ ավսէթի խոճէկինի պապա Ծնսրէեէ պէեան լէ , ֆիլվադը պիր կիւն, պարօն Վօրմսան աշըրսըզը սէօրթ եվուզ էլլի եէսի պին ֆրանգը պիրլիքսէ կէօթիւրէրէք , Բարիսսէն մուֆթարաթաթ լյլէսի :

Զօգլար , պէօյլէ պիր մէալադը էլսէ լիթսիքսէն սօնրա , պունա գանսաաթ խոսկ , եուշսմալարը թարզընը խալա խոէրլէր իքէն , Րօպէրթ սը Լօքէրն , Ձևին Բրսաիէ լէ վադը օլան մուվադգաթ իւլֆէթինին թէէսիրիյլէ , տահա զիեսաէ տարսաթ ու սէպսէպէ վէ զէֆք ու էյլէնճէ արզուլարընա միսալէէլա օլմուշ խոսկ :

Մէրգում , վադթիյլէ Մ. տ'Օպէրվիլին սէրվէթի ապուժէանէ մուԹէասարրըճ օլաճադընը զանն լիթսիկի կիսակ , օլ էանաաէ տախսի միլիօնլար խաեէլլամագաա խոսկ :

Րօպէրթ , Բարիսսի թէրք լիթմէմէքլիկէ գաբար վիրկսկ , անճագ Վօրմս մէսէլէսի , եալընըզ խաթըրսէ գապսիկինաէն զիհինէէրսէ գալաճադը կիւնէ գաբար չէհրի մէզքիւրսէն պիր աղ ուզագաա եուաշամագըզըը , վէ պաշգա պիր խոիմ թաշըմագըզըը էլգէմ աաա լիթսի :

Իշսէ էքի թաաաիվուրսա խոէ , շու վէճճլէ իճրա օ-լունաու :

Պիր կիւն , տէմիր եօլույլա կիսէրքէն , վադը օլան պիր վուգուաթը մաշուգանէ լէէ , ֆրանշօնթէ պէլաէսի սախսիկինաէ գեային գիւչիւք պիր գէօյաէ պիր օթէլէ կիսկսկ , օրաաա իզաակթէ գարար վիրսի , վէ պիր ապշամ թաաամլնաան սօնրա , օթէլին գաբուաունաա սիկարաաըը

իչմէքտաէ , վէ գարշըալնատա պուլտնան եէշնիւելէ իւզէրև էօրթիւլու պաղլարըն վէ պաեըլըարըն պիր թարաֆընատա աթխոդ էանիւէ յի ճէախմէատէն պիրինին խատապաթընը սէյր հալէմէքտաէ իքէն , պիտաէն պիրէ օթէլճիւէ ,

— Պու խատապալար նէ՞ տիր , տէյ սիւալ նէթտի :

Օթէլճի . – Գրաա-Տիէօ սէյկիւէէսինին խատապալարը տըր :

Լօքէրն . – (Ֆէնտի քէնտիւէ .) Նէ՛ կիւզէլ խոխմ :

Օթէլճի . – (Ֆէլամընա տէվամ խոէրէք .) Մխաթ , Գրաա-Տիէօ ֆամիլեատընատան օլան պարօնլար , վադթիյէ բէք զէնկին վէ մաարուֆ ատըզպատէկեատնատան օլմուշլար տըր : – Գիւզանատան Բօն-լէ-Մուլէնէ գատար վէ օնատան էօթէատէ պուլունան քեաֆֆէ յի օլմանլար վէ գապէսի զէրը ատապիլէր , պու ֆամիլեանըն մալի պուլունմուշ խոէ տէ , թեարիճէն թէլէֆ օլմուշ տուր :

Լօքէրն . – Տիմէք տիր քի , պու ֆամիլեա պիւթիւն պիւթիւն մահվ օլմուշ տուր :

Օթէլճի . – Պիւսպիւթիւն տէյվիլ խոէ տէ , օնա եապըն տըր :

Լօքէրն . – Պու հալտէ հէնուզ Գրաա-Տիէօ ֆամիլեասը մը ժէնատալարընատան քիմսէ վա՞ր մը տըր :

Օթէլճի . – (Ձէվապ վիրէճէք եէրտէ , պիր բարմաղընը ադզընա վադ խոէրէք .) Սո՛ւս :

Լօքէրն , իշպու սիւքիւթ տավէթինին սէպէպինի տիւշունէքտաէ իքէն , պօյնու պիւքիւլմիւշ , կէօղիւնիւն ըշըղը աչմուշ , ոտտաղը սարդըլմըշ , եիվիրմի եէրինտէն եամաճանմըշ ուզուն պիր բէտէնէօթ , ատի աեատ գապալարը վէ եուննու պիր շարդա կիեինմիշ օլան գբաաս պօյու պիր իսթիխարըն , օթէլին գարուտաունա եադըլաշտըղընը կէօրտիւ :

Գու իսթիխարըն էլինտէ պիր սէբէթ , վէ պու սէբէթին իչինտէ պօշ պիր չէշէ , վէ տիկէր պիր քիւչիւք պիր

չինչ , գ ասպարէզ պէրապէր պիր քեռաէ , վէ թէնեքէաէն պիր թաղաղ պուլունմադա խոխ :

Ուէթիեար . – (Գէչի սէսի կիսալ պիր սէտա իլէ .) Ժա՛ն-Ֆրանսուա Սիմօն , պանա , իլքի սա պէտէլինաէ էթմէք , սա քի սա պէտէլինաէ չօխտա , սէօրմէ սա պէտէլինաէ էմ , մէն սա պէտէլինաէ չատտա , վէ ալմը սա պէտէլինաէ բաղը վիոլէնիդի բէճա խոէրիմ :

Օթէլճի . – Շիմոն կէթիրիրիմ , մուսիօ պարօն , – ասէրէք , սէրէթի մէրդումունէ էլինաէն ալտը , վէ պիր աղ սօսա , խաթէնիլէն էլտաղը վաղ իլէ կէթիրիլիա , մուդաաղիլմա էչ պաղըր աղչէ սօղսան սանթիմ ալտը :

Օթէլճի . – Ուդուրլար օլսուն , մուսիօ պարօն :

Ուէթիեար . – Ա՛լեհա բանսրլատրդ , Ժա՛ն-Ֆրանսուա Սիմօն , ինչալլահ ենէ կէօրիշիրիզ :

Պաոէհա ուէթիեարը մէրդում , կէլտիկի եօլսան ա-հէաթէ ահէաթէ ալտըթ էթտի :

Ռօպէրթ . – Պա՛ղալիա շախա քի՞մ սոր :

Օթէլճի . – Գրա-Տիէօ ֆամիլեասընըն սօն նէալի օ-լան պարօն սուր : Վաղաա սօգսան եաչընսա գանն օլուն-մադսա խէ սէ , անճադ էթմիշ եաչընսա պուլունմադ-սա սր : Պա՛ խէ , թէաճճիւպ օլունաճադ պիր չէյ սէյլէ սոր : Պէչարէ , քէնախինի պիր սէրբէճ մուհաֆըզա խոէն մալը բադբախնսան գայըի հէր չէյսէն մահրում սուր : Եա՛ սաթըն ալտըդը չէյլէրի կէօստէունի՞ գ մի . . . էչթէ թամ էլի կիւնլիւք նաֆթադասը սրը :

Ռօպէրթ . – Թամամքէա՞ր մը սրը :

Օթէլճի . – Յա՛յր , ֆադիր սոր : – Ամենվի խչ եթգ Ֆրանգ էրսաս , մուսիւ , պիւեիւք պիր չէյ սէյլէ սոր :

Ռօպէրթ . – Գէնախի շա՛ խարսադ սէյֆիկէտէ մի խ-դամէթ իթմէքտէ սոր :

Օթէլճի . – Պիւեիւք բէյէրի Թարսաֆընսան օ խարսա-պալարսա ինչա խոխլմիշ օլան քիւհնէ պիր խանէտէ իդա-

մէթ խոխպ, տէրտունէնէ, սայքի ոօգատ կնոյն եռպմռը եռպմռատատ խոէ տէ, թռատնեռաթէյլէ թռամնրմնէ միռդթէ-տիր տէյմէլ տիր։

Ծոպէրթ. – Յէրտունէնռատէ քէնռախռնռէն մռատատ քիռ ռէ եօդմռ տուր։

Օմէլճի. – Խռայր, եռալընըզ քէնռախռ իզռամէթ խոէր. նէ դռարը, նէ չօլռուզ չօճռուզ, նէ պէռլէմէ եօզ տուր, վէ միռատէթի էօմրնռատէ էվլէնռէմիշ տիր։ Քէնռախռնռէն խայր կէնճ վէ հէմռան սնդիր չռատատ պիր դռարընռատը պռուռնռատատ խոխ։ Մէրդռում, բօլնթիզռատ պռաղը էֆէնռարը ռէպէռնէյլէ, ֆրռանռատատ խըզմէթ նթմէք խռթէմէռնիկնռէն, պռանռատան խայրի միռատէթ էվլէլ, զռատնթ նէք նթմէք խռպռէ, մէռռնէնրէ էճնէռնիէնէ կնթմիշ տիր։ Մէրդռումռան պռուդռարընռատը էյլիր էօրմիշ տիր տէրլէր խոէ տէ, պռուպռատէ տէ մռռնռումնթրմ եօզ տուր։ Պիր ող էվլէլ կէօռռնիկնռէնռէլ ընթմնռատ կէլինճէ, չօզ վռադթի կէչմէզռէն, պիր ռատաղ, քէնռախ եռմթռաղը ռէրռունինռատ ռօղռուզռատան ռօնռմռուշ պռուռնռաճռատ տըր։ Պռունռնռա ռէրռռատէր, եռաշռատըղը էօրնիռ տէ ռրդռու օռռունռաճռատ պիր շէյ տէյմէլ տիր։ – Պէն անըն եէրինռատ օռռատ, էօրմէնէ չօզռատան ռռաղը օռռռռմ։

Ծոպէրթ ռը Լօբէյն օ կնճէռնի պնեռատէճէ տիչնռունռնիկնռէն, ող ռեռռատ։

Ընթէռնի ռատաղ, մէրդռում, պնռը նթռռնիկնիպնիղ խռռռատ պնինռատա կնռռխ, ընթնեռռատ նրէ կէօռնիշռռատ։ Ընթնեռատը մէրդռում, պնհռնի զռայիճ օռմռռդռա ռէրռռատէր, դռռռռռաշրռնրէն վէճռռթը խռռռէրինի պիր դռռ ռէհռ էվլէլ ռռ-մրդ օռռռռդռունռռ միռռհէմ ռռռրնթռռ խռռթրռռռռդրռնրը ռէնռռռ ընթէռռռ։

Ծոպէրթ ռը Լօբէյն օ կնճէռնի պնեռռռէճէ տիչնռունռնիկնռէն, ող ռեռռատ։

Ընթէռնի ռռռ

գելատե սերվելի ոխմէք խոսվլինատէն, իհթիւարը մերգամ ատ խոսոսաս ինանմանեօրատ, վէ խոթիհղա խոկլ մէրսէ օլոսղանոս զանն խոխեօրատ։

Հալպս քի Ծօպէրթ քէնոխոնին թէէվին իմոս, վէ օ կևոնիս ակր մուգալէլամ մուհարրիրն նէղանինէ կիոխլէրէթ, ֆէրաղ սէնէտի իմզա գըլընաը։ Սապէդ Ֆրէտէրիք Միլլէր, մերգամ իհթիւար էյէ ակր քիրա արտապարնա րաքիպէն չէհլոտէն ալոտէթ իմոսիվն էանատէ, մերգոսա, ֆամիլեաճա սէնէտլէրինէ վէ գարընոտաշընըն մէքթուպ-լարընա մուգապիլ էլի ատէտ լոս ալթունու վիրմէքիվն թէելիֆ իմոս, վէ իհթիւար պոնա տախ մէյնունէն մուվաֆֆագամ կէօսթէրմէքճէ, բազարլըգ սէրհալ ագտ օլունոտս։

Պատէհս Ծօպէրթ, քէօվէնն տայրէյլ պէլէտիվէսինատէն, իհթիւարըն գարընոտաշը օլան պարօն Ֆիլիք ոը Գրաս-Տիէօնիւն վէլատէթ սէնէտինի չըգարտը, վէ մէմալիքի էճնէպիվէէտ վէֆամէթ իմոյ օլան ագտ զամըն վէֆամէթ գայտը, մերճիի մսախոտաս տէֆթէրլէրինատէ եապըլմասընշ օլոտաղունու թահգըգ էյլէտի։

Ծօպէրթ, Գրաս-Տիէօ սէյֆիվէէսինէ վիվէէտարլըգ օլոտագան ոօնրա, գիդը օլունան իհթիւար հագգընոտա արտարլոտ քէնոխոնին մալիտամի վիրմէսինի, օմէլճիվէ պիլ իմոտը, քէնոխի մէգդիր օմէլի թէրք իմոտ։

Մէրգամ, Ֆիլիք ոը Գրաս-Տիէօ թարաֆընատան, տագան վիտոէթ ֆոտա իլէ պիվէնտ գարընոտաշընա եապըլմըշ օլան մէքթուպլարը միւթալէա իմոտ, վէ պունլարտան, Ֆիլիքին, Ավամթիա խլոմէթի սոքէրիվէսինատէ պաիմ օլոտաղունու, վէ էվլի օլմասընշ, ազ վադըթոտա միւխթէլիֆ նէշանլարտա մագհար օլարագ, խայլի իլէրի կիթմիշ խոտակինի, վէ կիւնէսն պիրինատէ պիր սէպէպլէ հիտսէթլէնէրէք, պէտէն պիրէ խոթիֆտարընը վիրտիկինի անլատը։

Էյն ասն մէքթուպ , ուէօրթ սէնէ մուդաւուէմ եաղըլ-
մըշ օլուպ , մէրդումուն Ընաւօլու ճիհէթինէ սէ յեահաթ
իմ մէքտէ օլաուղու պու մէքթուպտա ալըսխրմըշ խոխ ,
Պէապէլի ֆիլիբ ար Գրուա-Տիէօ , պու սէ յեահա-
թընաա թէրքի ուաղուաղայի ճիհան եյլէմիշ խոխ :

71

Ուշ այ կէշիվի հալտէ , Ըօպէրթ , մալում օլան օ-
թէլճիտէն , Գրուա-Տիէօ ֆամիլեասընըն ասն նէալի օլան
իհթիեարըն վէֆաթ իմ մուշ օլաուղունա ուայիր պիր մէք-
թուպ ալուր , վէ անինուէ Ալաթրիաեա ապիմէթլէ , Մ . ար
Գրուա-Տրիէօնիւն խըտամէթի ասքէրիեէսինի վէ նիշանլարը-
նը մուասուտաթ էվրաղը ըհամիեէեի էլտէ խոէպիլտի :

Պու սուրէթլէ մէրդում , 1868 սէ Ֆրանսաեա ամ-
սէթլէ , պարօն Ֆիլիբ ար Գրուա-Տիէօ խամիյլէ պիր ուա-
յինէ քիրալաաը : Մէրդում , մունթազամ էվրաղ վասը-
թասըյլա , խամինի թաշըրըղը ֆամիլեանընն ահվալը ուապը-
դասընը թասուիդ իմթիհէպիլէճէկի ճիհէթլէ , քիմսէ թա-
րաֆընտան հադդընտա շիւպհէ խոխլէմէդ խոխ : Շուրաեր
տախի պէեան խոէրիդ քի , քէնտիսի , պունտան ադամէմ
մալում օլան սէյֆիէեի տախթէ պիր խոխլէ սաթըն ալմըշ
օլաուղու հալտէ , մուախխարէն տիկէր պիր եէնի ֆէրաղ
մուամէլէյէ , օրասընը պիր թադրիպ պարօն Ֆիլիբ ար
Գրուա-Տիէօնէ , եանի քէնտիսինէ ատըր իմ տիրմիշ , վէ ան-
նապէրին Գրուա-Տիէօ իդամէթկեահընընն խարաբաթարընա
հադդըէթէն միսթէասրըֆ օլմուշ խոխ :

Օնոան ասնրա, մէրդում իչին եարըլաճապ չէյ, եա-
լընըզ իւլֆէթ վէ հուզուզ բէյտա ևէմ մէրամէն իպատէմ օ-
լուպ, լաքին բարիս վևալ ալը չէհևիրտէ ատպատէպէյլ էօ-
միւր կէչիրէն վէ եէխտէք իսիմ Թաշլևան վէ ահվալը տա-
պըդաը հադդընտա չիւտհէ տուվէթ ևէմէկէն պիր քիմ-
սէ իչին իւլֆէթ վէ հուզուզ բէյտա ևէմէկ վևուճևու-
պուլունմատըղընտան, մէմալնըն կճնէպևէէտէն ավտէթ
ևէմիշ օլտուղու զանն օլունան իչպու տախթէ պարօն տը
Գրաա-Ֆիէօ տախ, օ ամէնդ իսանէն հիստաէէտի տաէէսինո-
տէ, է՛ն միւթէպէր իսանէլէրէ կևիրիպ չըղ տալնըմէ-
տէ իսի:

Պէօյլէճէ ալթը ա՛յ կէչմէղտէն, պարօն տը Գրաա-Ֆի-
էօ, հէմ քէմալէթ հէմտէ զէֆք ու էյլէնճէ տաէմի օլուպ,
հիսապընը դապուլ ընտա ևէրմէյէ տաշ մադա-
մընտա դապուլ օլունտու:

Պարօն Վօլտաւն տանտըղընտան այըրըլան ապչէնին
պիր ճիւզի իրտաբյաս, պու մէրթէպէ իսրաճճա եապշտապ-
ուղըն նատըլ միւմքին օլապիլմէսի հադդընտա թէսաճիւպ
իտէնլէրէ, իսապսի մէրդումտն իլէրուտէ նյդահ իտէճէ-
կիմիշ տիկէր պաղը վարիտաթը տախ պատընտուղտունու,
վէ կևննէն պէրինտէ միլիօնըտրա տահիպ օլաճապղընը մու-
հադդապ զանն իթտիկևինտէն, սէրտաեէսի թիւքէնմէսի ի-
թիտիկևինտէն տօլտաը բէյտէ ֆիլթուր իթմէտիկևինի պէնտան
նյէրիշ:

Ինթէ, հիքեատէմիպէն պաշըրճա չատարընըն կէչմիշ էօմ-
րինտու թարիֆ իթմէք իւզրէ, պունտան ապտէմ պէրապմըշ
օլտուղումտուզ նօզթատա թէյտար վատըղ օլտուզ, օ նօզ-
թատա քի, Բարիսատէ պիր էօրիւմճէք տէտիկևիմիշ չատը

վերջում, նուվառները հէր թարգման տալուն օրտեղ հասած է, նամէհան քէնտխու օ նուվանքն սէրտնինէ ախշիկ բառաէմնտէ պուլնուղտուն կէօրմուշ վէ անլամըշխու:

Գրուա-Տիէօնիան, Փա. Ի. Զ. իմզատըլու ծուհարքէր օլան վէ նալընըղ Սարիօլ թարգիմնուան եաղըմըշ օլմատը ժուհթէմէլ պուլնան մէրթուպտու օգուտտուղունտա հիս խոէկէլսիկի ատհշէթի, էլսէթթէ չիմուն օգուռանլարըմըզ անլատըշ ալըլար:

Մէրթուպը ժեզելտուն շու տուրէթտէ եաղըմըշ օրտուղու պէնի խամ ըղըտուա տըր.

« Միսիւ պարօն,

« Ահլատայը աթիզանըղտան պիրի օղուպ, ֆագաթ բարտագ պիր վազիեէթ վասըլ օլմագ իգթիսատըննա եախօտ իգտալինէ մարիք օլմուշ օլմաեան պիր քիմսէ, սէրին իշլերինիզէ վուգուֆու պուլունմադ հասէպլիլէ, քէմսէլը էմնիյեէթ իւզրէ, համիյեէթ ու ասայիթինիզէ միւրաճաաթ իթիմէքլիկէ իմթիսար իլլէր:

« Ու տօսթուէուզ, նամուսլուճա եաշամադ իչին, օն պին ֆրանգա միւհթաճ տըր:- Կէօրիւեօրսունուզ ա՛, պու պիր էմմիեէթսիզ մէպլաղ տըր, վէ եարըն, պու ադչէեի, պանգնօթ օլարագ, վէ բօսթաան ալընմադ իւզրէ, մահֆադա իչինատ վէ Ֆս. Ի. Զ. հարֆլարըննա կէօնտէրմէքլիկի, քէնտինիզէ պիր մահզուզիեէթ ատտ իտէճէկինիզէ իւմիտ պէրքէմալ տըր:

« Թարագբընըգտան ճէվապը րչատտ, ատլա իհթիմալտէն ատիլ իսէ տէ, չու գատարըննըն իտապէր վէրիլմէսի ֆայիտէսէն եաղի տէ յիլ տիր քի, եարընըգ պիր ճիւզի թէէխիր, նիհաեէթսիզ սիզ տուրէթտէ ֆէննա նէթիճէլէրի մուճիպ օլաճաղը:

« Իմտի, ապիզիմ պարօն, պիզգաթ քէնտի մէնֆաատիննըգ ի-չին, մաթլաթտագ օլան ատչէեի վագթ ու զէմանիյէյի կէօռմէյինէ, վէ իհթիֆաաթ վէ թէչէքքիւրիւմիս բէչինէն գատաղ իտմէն:

« Տօսրը գատիմիցիկ

Ֆս. Ի. Զ. »

« Ջէյմ. – Եաեէա, պու մէքթուպ հապդընաս ալուսափուքիւն եանլըշ պիր ֆիքրէ զահիպ օլարապ, մուխալիրինիզ հապդընաս նիւաթը պէտխահանէ լէյ, բօմպախանէյէ պիր եախօտ իքի նէֆէր բօլսա մէմուրու կէօնտէրմէք կիսպի չօլբապլըդաս պուլունուր իսէնիզ, չիմոխտէն սիզէ խասէր վէրիրիմ քի, Ֆա. Ի. Զ. Գօճթ ազ կօքհքի վէ Բօսֆոր Սօղիհնի մէրճիլինէ թաւսիւէ նիմ մէքսիկէ մէճպուր օլաճապ ազըր։

« Սէօզ անլաեանա պու դաստարը քեաֆի։ »

Իշիթ շու ասն ճիւմլէ, Դրուա-Տիէօվիս ալուշարը աէհշէթ դըլմըշ իտի։ Ֆիլվապը Սարիօլ նէ՞ կիսպի կիշէրտէն պահս խոհեօրտու. նէ՞ շէյտէն մալիւմաթը վար իտի։ Ասճապա թէսաատիւֆէն պարօն Վօրմոսն գաթիլլինին հապըդի խամինի՞ մի անլամըշ իտի։

Մէքթուպը մէգքիւրտէ Ֆրէտէրիք Մուլէրտէն պահս օլունմատըղընաան, պու խուսուս բէք ատ իհթիմալտէն ատ յէլ իտի. լաքին իհթիմալ ազըդ քի, սօն պիր սարպէ էնաէրմէք իւզրէ, պու ատհշէթլի սըրրը կէրտուեէ թաասիւպ կայէմէքտէ իտի։

Հէր նէ տախի օլսա, մէրդում Սարիօլ, զաեէթ ուզապ օլան պիր վապըյը սապըդաեը տախի պիլմիշ օլսա, մուխաթապայը ապիմէտէն խալի օլմատաճաղընաան, շէօյլէքի, մուխալիրի մէրդումտուն եալընըղ պիր հիսպարը, բօլտախ՝ պարօնտուն ալէյհինտէ թահրիքէ վէտիլէ օլապիլէճէկի, վէ Դրուա-Տիէօնիւն, միւտուաիի ումումիլիք սայէրէտի թասրանֆընաան քէնտի կէլէրինէ հասրը նապզարը տիդգաթ կտիլմէտի հասլինտէն տօղաեը պիլա ֆիլմուր տուրսանտաղա ատապէլէրի պուլունտուղու տէրքեար իտի։

Ինտի, սախթէ պարօն, մէքթուպը մէգքիւրտ պէլքի օն տէֆա սրտ սրտա օգուտուդաան, վէ պիր գաչ տէֆա տա, մէքթուպ՝ տիթրէյմէքտէ օլան կէլէրինտէն տուշմէտիյլէ կէրտէն ալտըգտան սօնրա, քէնտի քէնտիւե շու սէօվլէրի թէլէֆֆիւզ իմտի.

— Շիմտի նէ՞ ծօլ թուքմալը... Բարխտ թէրք իմ-

մէք , առէթա կիրտասը խարտախեէթէ ոօղրու կիթմէք տիր , վէ պիր մուխամթարատա գարշը ուղրաշմաեարապ , անլըն գարշըալնաան ֆիրար լալէմէք , ալշապէրդ տըր : Պինապէրին էկեր իճապ խոէր խէ , ուղրաշաճաղըմ ... վաթաթըմ տայիմա պուլունաճագ տըր , վէ հէր նէ վադըթ չարէախ վէ իւմիտախ պիր հալտէ պուլունուր իաէմ , օլ վադըթ քէնտիմի րեվօլվեր իլէ թէլէֆ իտէպիլիրիմ ... Եարընա գատար պու էշին իճապընա պադմաեա վադթըմ վար տըր . կիճէլէր՝ կէպէ տիր տէրլէր , քիմ պիլիր ֆիքրիմատէ պէլքի պիր թաասիւր ոօղար :

Գրուա-Տիէօ , պու միւլահազատան ասնրա , պաշը գաղան կիպի գայնաեատագ տիշարը չըգար , վէ պինիլէրինին հէրարէթինի թէակին էշին հավաեա վէ հարէքէթէ իհթիեաճը շէտիտ պուլունտուղունատն , իքի սամթ գատար նէֆսի Բարիատէ րամթ կէլա եիւրիւմիւշ օլտուղու հալտէ , նակէհան , Ընտրէ տը Սան-Րէմօտան իտապէր պիմտագ նիեէթինի խամթըրլատը , վէ պիր արտապաեա սիւար օլարագ , վէ մերզաւմ տէլիգանլըրնըն վէֆամթ իհթիմիշ օլտուղունուն իտապէրինի ալաճադընը գավիէն զանն իտէրէք , անըն խանէսինէ ադիմէթ էյլէտի :

Լաքին պարօնուն պու զաննը ասղրու չըգմատը :

Պարօն տը Գրուա-Տիէօ՝ մէճրուհուն եամթագ օտասընա կիտտիկի զէմատն , թատիպ , պիր ադ խամթրահամթ հիմէք իւզրէ տիկէր պիր օտաեա չէքիլմիշ օլտուղու միտիլլու , ժօրժ Թրէժան տախէ ուղուն պիր գանաթէ իւզէրինագ եատանմըշ օլարագ , եամթադընն եանընտա եալընզճա պուլունմագտա իտէ :

ժօրժ Թրէժան , գաբունուն աչըտտըդընը էշիթ տիկէնտէ , պիր բարմադընը ատատագտարը իւզէրինէ վադ իլէ , գանէտէն գալգտը , վէ պարօնու գարշըտատագ իւզրէ պիր գաչ ատըմ ալտը :

Պարօն . – (Րէատամ ժօրժ Թրէժանըն էլինի սըգատըգ-

ատն ածելա , եւալաշ սէտա լլէ .) Ուսմարքամ .քի , ապատա ՁէՀնա ապր խոտէր վիրամեխեճէքսխնիլ :

Ր Էատամ . – Խա՛յր , Ծալատքն խնամէքմելլէ կին խոտէր վիրճէխեմ :

Պարօն . – Տիմէք ապր .քի , պիչարէ ատմթուտղ . . .

Ր Էատամ . – Հէնուղ բէք կին ապր տիմէխէ ճէատրէքմամ եօղ տուր , հալպու .քի ասվալը արհհիխէսի տահա պիւտուէ Ձէնալաշմատքշ ապր :

Պարօն . – ԹաՁխելամթընը՛ . . . ԹաՁխելամթընը սէօյլէ-ելին :

*Ր Էատամ . – Ինկերչի պէշ տուդըգա էվվէլ հէլսէ խոխ-նիղ , Թաախան կէօրիւր խոնիղ : – Ելսող եանքնատրի օ-տատա օլուղ , իւր չադրաշատա կէլմէկէ հադրը ապր : Վա-գտա քէնտխի պատա ճիւղի խմիտ վիրմէեօր , Ձադամթօլ դատար թէլշ խչինտէ տէ կէօրիւնմէեօր : Պու սէպէպէ պիչարէնին հէր հալտէ թէրքի հաեամթ խտէճէկինէ խնամ-դաղ խոթէմէմ , վէ խնամատամ . . . Տահա պիր գաշ կինն տուգատտէմ ճիւղի ժէրմէպէտէ Թանըտըղըմ պտ տէվո-պանդըգա նէ՛ գատար տուհատպէթխմ վէ թէվէճճիւհիւմ պուլունատուգունտ պիլմէդինիղ : Մատալահ , էկէր վէ-Ձամթխտէխտէխ , հադրնտա հադրդի կէօղ եաշլարը սէօ-քէճէեիմ . . . գալխմ գիւատէխիլէ մուԹէէտիր օլաճադ-ապր . . . Հալպու քի էօլմէեէճէք պիր . . . ՃահՃա ու գայրէթ սաեէսինտէ քէնտխինին գուրթարմատա մուվաՁֆխադ օլա-ճադղ . . . Եխտիխի քահաթճա ուեուտադտա ապր , վէ կէօրիւնիւշ , կիթտիկինիղ ղէտնէրի հալինտէ տէյլի պիր-եամթադը եանքնա կէլին , սիզ տէ անլատրնիղ :

Գրուա-Տիէօ , մէճրուհուն եամթադընա եադլաշարադ , ժօրժուն խՁատէսինին սօղրու օլատուղու , շէօյլէ .քի մէճ-քահաՃ էվվէլքի սօկուՆելուղս կէչտիկի կխտի , ույղուտս տախ խնթխղամ վէ սիւքիունէթ քէտդ կյլէմիշ խուսկինի Թատրէդ կիմտ խտէտ , ալէտէվկյեէ խղամթէկնէրտ

ատ մխիթլատ սխալմունքի համար թէհլիքեի տախտ օլաճախլանմասէն , Անտրէնին՝ ջատ համեստ ատ հէնուզ էճնէյեմէմ օլմադըգըմատան ակօյլէմէքտէ էքէն , ֆիլվադը մէճրատը մէրզատ պօզտուրմատա վէ սաեըզլատըգատա պաշխատատ , ամր գատրնատան վէ օ գատրնա օլան աշղ ատ ատհատալէթինատէն պահա իմմէկէ պաշխատը :

Ռէատմ . – (Պարօնա .) Փիմտէն պահա խոխոր :

Պարօն . – Սէվտիկի վէ կէօրմէքտէ օլատըգունատ զանն էյլէտիկի ամր գատրնատան :

Ռէատմ . – Պատ գատրն քիմ ատր :

Պարօն . – Փիմ օլատըգունատ ախլին կիսկի պէն տէ ամմէմ :

Անատրէ . – (Պիրտէն ամրէ կէօզլէրինի աշխատատ .) Նէ՞ ըէտէ ատր . . . ախլին տատրատըգունատ մահէլլատէ աեատատա տատրեօրատա . . . քէնտիյլէ լատըրատը խոխեօրատամ . . . պանա ճէվապ վէրտի : Շիմտի նէ՞ ըէտէ ատր :

Պարօն . – (Անտրէնին ամէշ կիսկի արճատ օլան էլինի թատթատրատ .) Սէվիտիմ էյլատըմ, ատ օտատա ախլատէն զայրի քիմսէ եօգ ատր :

Անատրէ . – Թէքրատ խոխրիմ քի , քէնտիսինի կէօրատիմ . ախլ պէնատէն անը կիսլէեօրատունատ . . . ջատամ նէ՞չին պէն ատատամ քեօրատունատ . . . ատ եարատըլընըգ ֆէնալըգ ատը, զալմընէք ատր :

Պարօն . – Ռէճա խոխրիմ , ապիկիմ , թէակին օլմանատ :

Ատ սէօյլէր թատամի օլմանատտ արրատա , ժօրժ , հէլիմի ատեանտարմատ խազրէ , ածէլէթէն եանընտատքի օատա կիսմէշխատ :

Անատրէ . – (Հէկեճանը ատթատրատ .) Փէնտիսինի թէքրատ կէօրմէք խոխրիմ :

Թատիկ . – (Պէր իլատճ վէրէրէք .) Ճատնատ իչինիզ , անը թէքրատ կէօրէճէքսինիզ :

Անատրէ . – Սահ՞ն մի :

Անարէ , մեզքիւր իլաճը իշմէքլէ , հէվէճանը սէրհալ թէակին օլաու , վէ կէօզլէրի դարանարաք , թէքրար ա֊յդաւնա տալըը , ֆագաթ ույդաւնաս հէյրաթէթ միւշահէտէ օլունաուդու վիալ , ևխւդիւ տախ զիեաուէ գըզարմադաս իտի :

Պարօն . – (Հէքիմէ .) նէ՞ մէմուլ խոխօրաունուդ , ասզ֊թօր էֆէնաի :

Թաւիշ . – Հէյնուդ հիչ պիր շէյ մէմուլ իմամէեօրում . լաքին էկէրչի ատա ադրա թուքմադաս օլան արթմա , մէճ֊բուհաուդա ֆէնալըդը մուճիպ օլմադ իտէ , ադա խուաուս֊տա հէյնուդ խամխամի զաթթ իմամէմիշիմ տիր :

72

Պարօն . – (Ֆէնաի քէնարնէե .) Պիր գաչ սաաթ էվվէլ ֆէննի թէպասէթ Անարէեի էօլուէ մահքում խոխօր֊տու . էկէրչի թաւիւսաթ քէնարնէնի գուրթարըը իտէ , պէն ատ ճէսարէթլէնէրէք , եէնիտէն ուղրաշմադ խուդի քէսակ էճնիլդէթ վէ գուվվէթ խոճէեիմ : (Պաուէհու ժօրժա ատծնու , գուլաղընաան .) Սիդի , ասամուսդան եանըն֊տա եալընըզ ալուադմաուացադըմ . պէնուէ ադրաաա գալ֊մադ խամէրիմ :

ժօրժ . – (Պարօնան էլինի արգադրադ .) Սիզուէ քէն֊նախնի գիեաուէսինէ սէվէրմինիլ . հէմուէ պէնուէն խայրի էվվէլ քէնարնիլդէ ասամլուդունուդ օլմուշ տուր :

Պու սուրէթլէ սաաթլար կէչիպ , շէֆֆադ սէօբմէկէ պաշլադը , վէ մէճրուհունուն սաուդայադա պէրաաէր հէրաա֊յէ մէմուլ ատծնու , գալա ազալա թէակին օլաու :

Ամառէ հէնուզ եաշաեօրաու խսէ ոէ , զաաֆէթի վէ թաղամթաըզըըը , ժօրժա վէ Գրաա-Տիէօեէ էյի ալր ա-լեաէթ կէօրևոնամէեօրաու : Հալաու քի թաալիա , մէրդումը լարըն ֆիլբևնաէ օլմաեըա ,

— Կէօրսևկևանուզ զայիֆևնք վէ ոէրմանըզըըզ , պէնճէ թէաճճիաա օլոնաճադ պալր շէյ ոէյիլ ալր . մէճրաահան պու կիճէեի կէշիրէճէկինի մէմուլ իթմէեօրաում . մաոէմ քի պու կիճէեի կէշիրոոի խսէ , պևրթիևն պևրթիևն ահիլի սէլաէթէ չըդմաոը իհթիմալաոէն ալր , ոէոի :

Ս. յնի վադըթաա Սան-Լէմճնաուն խըզմէթ.քեաըը ա-եադլաըընըն ուճունա պաաարադ իչէրի կևրիա , ֆիլիպէ խիթաապէն ,

— Մևսևս պարօն , Մ. վիգօնթ ար կրանլիէօնևուն խըզմէթ.քեաըը կէլմիշ , էֆէնաիսի թարաֆընաան մէճրաահ հադգընաա խապէր իթէեօր , ոէոի :

Ժօրժ . – (Մէզքիր իֆաոէեի իշիթմէքլէ .) Օն ոադը-գաեա գաոար պևդգաթ կրանլիէօ օթէլինէ կևոոէճէկևմի ոէօյլէեին :

Պու ոէօզլէր՝ հէր նէ գաոար եալաշ ոէոա իչէ թէ-լէֆֆիզ օլունաու խսէ ոէ , պունունա պէրաապէր ույդու-ոա օլաուզու զանն օլունան Ամարէ իշիթմէքլէ , պևրոէն պևրէ կէօզլէրինի աչաը , վէ մէզքիր ոէօզլէրի ոևդգաթը քեամիլէ իչէ ոինէէոի , ֆադաթ ադզընաան պևր քէլիմէ պևչէ չըդմաըզը կևոի , եէրինոէն ոաոևի գըմըլաոանմաոաը : Ասաոևոևաըէն , իըզմէթ.քեաըըն ոևշաըը չըդմաըընը մևս-թէապէա , կէօզլէրի եէնևոէն գաբանըը :

Ժօրժ , քէնաոևոինէ պևր ադ ոևզէն վէրևոա , ալէաաա-պահ Մ. ար կրանլիէօնևուն խանէաինէ կևթոի : Մէրդում , Մ. ար կրանլիէօնևուն իշ օաաըընա կևրոևկևի գէման , քէր-ոէէրոէն պևրև , արդաըընաա պևր քինէ կևգլէնաևշ ոևր կևոի գըմըլաոանաը :

Յովհաթը ժպտաւ, ապա ուզեց պիտի վերցնել Գիսոյեանի վերնազգեստը օգտագործելու համար, սկզբնապէս պատասխանատու տարրեր։

Գլօրիեա ու Բանտալըն գիտէր, ամպամած գաւառական դատաստանի հետ գործ ունենալը, հետեւաբար չէին ուզեր ենթարկուիլ, այնպէս որ Յանկարծ,

— Մեծարգոյ հայրը վո՛ր մը տըր, ան չի պիտի լսէ։

Պէսիէմ. — Թո՛ղ, ամուսնացիր, հետդ խոսք ունիմ... Յետոյ ինչ որ ուզես տուր... Յաղթող ելլենք, խոստումը կը հօգտագործուի մեր օգտին, ինչպէս որ կ'ուզենք։ Ես ալ ամուսնանալու համար պէտք ունիմ Գիսոյեանին, մեր գործերը ամբողջացնելու համար։ Ինծի համար ալ ինչ որ ուզես ըրէ, ես ալ կը հաւանիմ։

Ժէրմէն. — Ելլենք ամուսնութեան կը օգտակարէ, մեծարգոյ հայրը չի պիտի կրնայ ան ատեն ինծի ոչինչ ընել։ Ես ալ կը հաւանիմ։

Պիտի սպասեմ ուրեմն, պէսիէմ, ու տադըպաթա գաւառապետ Մ. Յօյմ Թրէժանըն պիտի հրէշտակներուն մատանին խոստանայ Գիսոյեանին իր գործերուն համար, գաւառապետ Գլօրիեա ալ պիտի հաւանի, ինչպէս նաեւ Բանտալըն, ես ալ կ'ամուսնանամ, ինչպէս կ'ուզէք։

— Նիհէրմի հազարդեմի հա խմիսադաշ ան չի խո, պէսիէմ հազարդրուշ չօգուտ ունի ինծի համար, ես չեմ ուզեր խոստումներ... Գիտցիր որ ես ալ ամուսնանալու համար պէտք ունիմ, գաւառապետ ալ պէտք ունի, ամէնքս ալ պէտք ունինք իրարու, ես կ'ուզեմ, ինչպէս կ'ուզէք։

Իշէ, մէրպուամ պու ուէտէլէ կիւղէնիէքտէ օլսա, կիւնահըլը ճաուուալտըզմանդան ուէտէլի էվկուանէնէ պուն-ման խալալէթ խոյ, եախօտ քէնտիսի էօյլէ զանն խոխօր-սու։

Ժօրժ, Մ. ոը Կրանկիէօնիւն իշ օսուարնա կիւրտիկիւն-ուէ, Մ. ոը Կրանկիէօ, պիրտէն պիրէ,

— Հաուալթուա՞ մը ոըր, ուէյլի պիւալ իմէտի։

Ժօրժ. – Իվվէթ, հէնուզ եաշաեօր։

Մ. ոը Կրանկիէօ. – Եու լութֆ ու լինաէմէմինէն ոօլաոը, ճէնապը Պաահա լէշէքքիւր խոէրիմ... Պուղ, ուիւնանէն պէրու եանընտան այրըլմայընջ մը։

Ժօրժ. – Խայր, պիր ուադէզա պիլէ այրըլմայըրմ։

Մ. ոը Կրանկիէօ. – Պադշամը վէ կիւճէնէ նա՞ոըլ կէ-չիրտինիզ... հէքիմ նէ՞ ուէյլէեօր... հէրտինի պանա հէրճաուէ խոյն, հիչ պիր շէյի ունուրմայընը։ Ի՛ն ճիւզի լէզիլէրտուամընը պէնիմ իչին պիւթիւն էհէմմիյէթի վար ոըր։

Թրէժան. Մ. ոը Կրանկիէօնիւն մէճրուհու թէրք իմ-մէմինտէն ածրա վուդու ոուրան հալէրի վէ հաուհաէլէրի պիլէմրատը ճիհէտէ իմի։

Ժէրմէն, պու հիւրճաուէկի ոինդէուիկինտէ, քէոէր-նատը հէյեճանընընդ ունուտուրմուշեոըրտը, մու-լէթէար օլսա, վէ քէնտի քէնտինէ վէ ածը ածը պիր ուէ-օյնէյէ,

— Տիմէք պիր մի, պիրիսինէ ոյուհաոըպէլի վար ոըր... էօլուրմ ասաիընտա պիլէ ուէվկուլատէնէ խոսրէ-թաեօր։... ուէվկուլատա, քէնտիսինի, խոսա պէօյլէ կիւզէլ կէնճ կիւլէրէք պիր... լաչին, պէօյլէ պիր կէնճ քիմ ուէվմէզ... Պիչարէ դաուդնճըդըմ, անըն մէճրուհ օլսուդունտա պիլա-կիւվէ էօլմուշ զանն իմտիհի հալտէ, ածապա նէ՛ դաուա ժիւրմըոըդա պուլունուեօր... Ա՛հ, պիւթիւն բուհուռմա օլ

գաղթել աճրեօրամ. . . Ֆագամէ էօլիամ ասամքնաս եա-
ֆթաղը պաշքնաս պուլունմասը լազըմ կէլմէրքէն, աճապա
ղալ՚չին պուլամնաեօր, ասէր:

Թրէժան, հիքմաեէսինէ ասէլամ իլէ, խոմաճըքնաս,
հէքիմին, մէճրուհուն եաշաեապիլէճէկինի քէշֆ իմամ-մէք-
լէ պէրապէր, իամիսինի գաֆթին թէրք իմամ-մէսինէն ա-
եան լյլէսի:

Մ. ար կրանըէօ. – Պիր ապ էվվէլ ճէնապը Ալլահա
ֆէշէք-քիւր իմամ-էլինկիսուզ հադդըմ վար իմիշ: Տիւնան
պէրա ալուեիւք ալը ասըմ ալընմըշ ար, չինքի վադը
օլան նէօպէմ իաղէրինէ էճէլ զուհուրա կէլմէք լազըմ ի-
քէն, մուզայիքի օլապաղ իամիր հասըլ օլմուշ ար: – Իմ
ան ադամըմ, ապա խայըրլը խապէրլէրի ալիզամ կէմինմէ-
նիզան ոլապը մուֆթէշ-քիւրիւմ: – Հայ՚իտ, աէվվլամեն
ֆէվգէլատե լաեըդ օլան շու ալճէնապ ատէնգանըքն
նէզամին ապատէմ խոն, պէն ան ալիշարէ ժէրմէնիմին ե-
նըզ ատա կիտիպ, քէնտիսինի իմէճէ խոէեիմ, չինքի ան
ադշամ, ֆէվգէլատե ալմիսամ օլմուշ խոն, վէ ապա կի-
ճէլ ան էլ քէզ ֆէնա ատըլմաղ ան կէշքիրմիշ օլապաղան հի
չիսափէմ եօք ատր: Պիր ասամթան ալէնաէ մէճրուհուն
նէզամին կէլէճէեիմ:

Կէնճ գաարքն, ամնլէկէճէք պիր շէյ գալմայըրը ճի-
հէթլէ, օտապնա ապաէթլէ, օրտա խպատէթ եէրի
հուզուրունապ ատղ չէօքիւպ, Ալլահա վէ վաիսէսինէ
ատա վէ ֆէշէք-քիւր լյլէսի: Գաահու կինճէլէք էլափէ-
սինի ասեուղապ, պէլաիդճէ եամթապըղնա կէրսի:

Պիր ապ ասղրա, պէսլէմէսի կէլիա, կէվճի Մ. վի-
գօնթա գապաւ իսկա իմամէճէկինի մէզապուրէսին ա-
վար իմամէսինէ, ժէրմէն, գէվճինին կէլմէսինէ ժուամ-
ֆադամ կէօսթէրսի:

Ամման ար կրանըէօ, ժէրմէնին եամթապըղնա եադ-
շայաղ,

— Ամիկէմ , ասոնց ապշամ մարդէն ալ Սան-Ղէմճնաւն ճանըմնաս պրատալըղըմ ժօրժ Թրէժան , ալիր ալ էվվէլ պուրատա կէլսի , վէ տաճա չհասի կիմթան , ասէտի :

ԺԷրմէն . – (Ինանլշէ իլէ .) Նէ՞ խապէր կէմիսրան :

Մ. ալ կրանլիէօ . – Մէճրուհուն էյիլէշմէսի իչին էլ պէթթէ տուա իմժիշանիկ ալիր :

ԺԷրմէն . – Իվվէթ , էզճան ու ալ տուա իմտիմ :

Մ. ալ կրանլիէօ . – Տուանըզ գաղրու օրունամուշ տուր : Տիւնքի կիւն մէճրուհուն եաշամսալը հադըքնաս իւմիսիկ եօզ էլէն , պու կիւն իւմիս խոէսկիսրիկ :

ԺԷրմէն սիւքիւթ խոխ , կէօղլէրինի էյսի :

Մ. ալ կրանլիէօ , ժօրժան հիւքեաեէսինի մուխթասարէն թէէքրար իմտի , ֆագամ Անտրէնին աշդ ու մուհապէթէ տայիր օլան սաեըդամսաըրը պիլսիրմէսի :

ԺԷրմէն . – (Ֆէնոմէնէ քէնտիւե .) Ֆագամ պու ճինհէթէ նէ՞չին պէնսէն կիզլէօր . նէ՞չին պիլմէդիկիմի խաթէմէօր. Անտրէ ալ Սան-Ղէմճ՝ պիրիսինի սէվմէդիէ մուխթէհի՞մ մի ասիր :

Մ. ալ կրանլիէօ . – (Հիւքեաեէսինի պիթիրտիքարէն սոնրա .) Պու խապէրսէն մէճնուն օլսունուզ , սէյի՞լ մի :

ԺԷրմէն . – Իվվէթ , իվվէթ , ղիեատէսիյլէ մէճնուն օլսում :

Մ. ալ կրանլիէօ . – Տահա տուա խոն , ապկէմ , ճէնաալը Ալլահ , մէլաեիքէնին սէալէրինի տինլէր , վէ Ղաապ իւլ ալէմինէ ոօղրու սունուլան սէտալէրտէ , սիղինէքի գատար տինլէնիլմէեէ լաեըզ օլանը ապ ալը :

Պու ապա կէնճ գադընըն սօլմուշ օլան եանադոլտըը գըզադըը , ղիրա , պիր գաչ տապըդաւան պէրու , մէզապուէ , գալխինին բադըտը իւզէրինտէ պիր էլբէ մէվճուտ օլտուղունու հիսա յոլէտիկինտէն , իհթիեադըը մէզքիւր մէտհիեէսինէ քէնտիսինի նալաեըզ գանն յոլէմէքտէ խոխ :

Եէօյլէ քի ժէրմէն , ղէվճինին , ժօրժ Թրէժան իլէ ճէ-

բեւան կտէն մուհալէբեմ էնանալնաս , քէնախ գաբա-
նան բէտէմ արդասլնաս ևլդլէնէբէք , մուհալէբեն մէղ-
քևսբեն տննէմիշ օլտաղնաս կդրար իմ մէմեսկլէ , վա-
գաս գաղթական սէօյլէմէմէտ կտի կտէ տէ , մևտաբեմ
բինտե ևլդ տէնգ մէշա օլտաղ կտի ձեվ կտէնէ հա-
տ յհնտ :

ԵՒշլէ մէղտաւբէնեն ևլդ կտէլ գի տաբէլէ վա-
գաս պաղտա :

ԻԲՒՆՃԻ ԳՐՄՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ЗСШП-Арм ССР
им. А. Мясни
Ц. ЕՐԵՎԱՆ

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0542317